

การศึกษาความต้องการของช่างจัดดอกไม้ที่มีต่อผ้ากันเปื้อน

A study of the needs for Florists aprons

รัฐ ชมภูพาน

E-mail: hut_1978@hotmail.com, rath@rmutt.ac.th

อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีงานประดิษฐ์สร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผศ.วินัย ตาระเวช

E-mail: Vinai@rmutt.ac.th

อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีงานประดิษฐ์สร้างสรรค์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การศึกษาความต้องการของช่างจัดดอกไม้ที่มีต่อผ้ากันเปื้อน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของช่างจัดดอกไม้ที่มีต่อผ้ากันเปื้อน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ ช่างจัดดอกไม้ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 130 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ขั้นตอนที่ 1. การวิจัยเชิงปริมาณศึกษาจากช่างจัดดอกไม้ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 130 คน ด้วยการใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2. การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างจากช่างจัดดอกไม้ที่มีประสบการณ์จำนวน 3 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยข้อมูลพื้นฐานจากแบบสอบถามพบว่า ช่างจัดดอกไม้ต้องการผ้ากันเปื้อนที่ออกแบบคำนึงถึงความปลอดภัย เหมาะสมกับรูปร่างและมีการใช้งานที่สะดวกสบายซึ่งจากข้อค้นพบดังกล่าวสามารถนำไปจัดทำการผลิตผ้ากันเปื้อนที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการสำหรับช่างจัดดอกไม้ได้

คำสำคัญ: ความต้องการ, ช่างจัดดอกไม้, ผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้

Abstract

A study of the needs of Florist for apron. The purpose is to study the needs of Florist for apron. The population and the sample used in this study were 130 Florist in Bangkok metropolitan area by specific sampling. Step 1. The quantitative research was conducted by 130 Florist in Bangkok metropolitan area. The questionnaire was used to analyze data by mean, percentage and standard deviation. May In-depth interviews were conducted using semi-structured interviews with 3 experienced flower technicians. Content Analysis

The results of this research were as follows. Florist needs a safety apron designed for safety. It is also suitable for use in the manufacture of aprons that meet the requirements of Florist

Keyword; Needs, Florist, Apron for florist

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

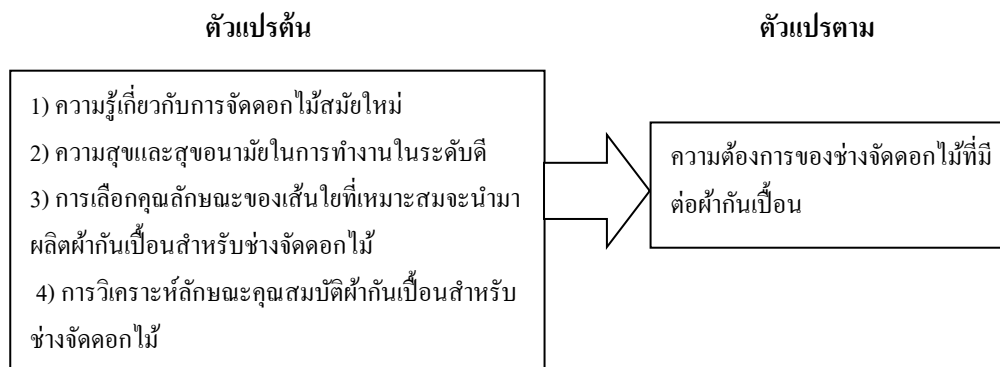
อาชีพช่างจัดดอกไม้เป็นอีกหนึ่งอาชีพที่สามารถสร้างรายได้และได้มีการกำหนดมาตรฐานอาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาตรฐานการประกอบอาชีพด้านความสุภาพและความปลอดภัยของช่างจัดดอกไม้ในประเทศออสเตรเลีย ระบุถึงความจำเป็นการปฏิบัติตนในการสวมใส่ผ้ากันเปื้อนที่ช่วยปกป้องอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการทำงาน (Australian National Training Authority, 2003) และสิ่งสกปรกจากเกสรดอกไม้ มอสพืชที่มีขนาดเล็กที่นำมาใช้จัดดอกไม้ ผ่นละอองจากฟลอริลโฟม และการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ในการทำงาน เช่น การใช้กรรไกรหรือมีดในการตัดกิ่งก้านของดอกไม้ การใช้เครื่องมืออำนวยความสะดวกต่าง ได้แก่ ปืนกาว ไขควงหรือสว่าน และการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดดอกไม้ก็เช่นเดียวกันซึ่งการใช้งานเครื่องมือ อุปกรณ์เหล่านี้เพื่อที่ต้องการความสะดวก รวดเร็วในการทำงานให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น เครื่องมือที่ใช้ในการจัดดอกไม้บางชนิดมีความแหลมคมซึ่งมีคมเสี่ยงก่อให้เกิดอันตรายได้จากที่กล่าวมา เช่น มีดสำหรับจัดดอกไม้ กรรไกรสำหรับตัดกิ่งก้านของดอกไม้ หรือมีการต่อพ่วงกับอุปกรณ์ไฟฟ้า ช่างจัดดอกไม้จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งานด้วย สำหรับในประเทศไทยจากรายงานการวิจัยการจัดทำมาตรฐานอาชีพธุรกิจจัดดอกไม้ของสถาบันคุณวุฒิแห่งชาติ(สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ, 2559) มีการกล่าวถึงหัวข้อสมรรถนะที่เกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ในการจัดดอกไม้โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของช่างจัดดอกไม้ด้วย และการที่มีที่จัดเก็บอุปกรณ์เพื่อให้ช่างจัดดอกไม้มีความสะดวกสบายในการใช้งานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผ้ากันเปื้อนซึ่งมีความสำคัญช่วยในการปกป้องสิ่งไม่พึงประสงค์ไม่ให้เปื้อนเสื้อผ้า ยังช่วยช่างจัดดอกไม้ในจัดจัดเก็บอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จะเพิ่มความสะดวกสบายในการจัดดอกไม้ส่งผลถึงความปลอดภัยในการทำงานด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาความต้องการของช่างจัดดอกไม้การรวบรวมข้อมูลนำไปดำเนินการออกแบบเพื่อผลิตผ้ากันเปื้อนที่เหมาะสมกับช่างจัดดอกไม้ ได้แก่ การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการจัดดอกไม้และสุขอนามัยของช่างจัดดอกไม้ การหาคุณลักษณะของเส้นใยผ้าและคุณสมบัติของผ้ากันเปื้อนที่ช่างจัดดอกไม้ต้องการ โดยในการออกแบบจะต้องกำหนดและเลือกวัสดุที่นำมาใช้ เช่น การใช้หนังมาเป็นส่วนประกอบเพื่อปกป้องของมีคม การเพิ่มกระเป๋หรือช่องใส่ของให้เพียงพอับอุปกรณ์ที่จำเป็น รวมถึงสามารถที่จะพับผ้ากันเปื้อนให้เป็นกระเป๋ขนาดเล็กเพื่อสะดวกในการจัดเก็บอุปกรณ์ อันจะส่งผลถึงความปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานที่รวดเร็วขึ้นด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการของช่างจัดดอกไม้ที่มีต่อผ้ากันเปื้อน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ ช่างจัดดอกไม้ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 130 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ระยะเวลาในการทำการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 – วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2561

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ช่างจัดดอกไม้ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างจากช่างจัดดอกไม้ที่มีประสบการณ์ทางวิชาชีพช่างจัดดอกไม้มาแล้วอย่างน้อย 3 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 3 คน

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ ช่างจัดดอกไม้ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 130 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง การเก็บข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์ช่างจัดดอกไม้ที่มีประสบการณ์ทางวิชาชีพช่างจัดดอกไม้มาแล้วอย่างน้อย 3 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 3 คน ระยะเวลาในการทำการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 – วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2561

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการจากช่างจัดดอกไม้ จำนวน 130 คน เกี่ยวกับผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้เพื่อพัฒนาเป็นชิ้นงานต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างจากช่างจัดดอกไม้ที่มีประสบการณ์ทางวิชาชีพช่างจัดดอกไม้มาแล้วอย่างน้อย 3 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 3 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

5. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการของช่างจัดดอกไม้ที่มีต่อผ้ากันเปื้อนดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า ผลการวิจัยข้อมูลพื้นฐานจากแบบสอบถามพบว่า ช่างจัดดอกไม้ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงร้อยละ 57.7 และผู้ชายร้อยละ 42.3 มีอายุอยู่ระหว่าง 22-37 ปี ร้อยละ 98.5 และอายุระหว่างอายุ 38 ปีขึ้นไปร้อยละ 1.5 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 88.5 และสถานภาพสมรส ร้อยละ 11.2 สำเร็จการศึกษาตรงกับกรอบอาชีพ ร้อยละ 87.7 ไม่ตรงกับการประกอบอาชีพ ร้อยละ 12.3 มีความเข้าใจในความสุภาพและสุขอนามัยในการทำงาน ร้อยละ 100

2. ผลการศึกษาความต้องการของช่างจัดดอกไม้ต่อผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดดอกไม้

n=130				
ที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดดอกไม้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ช่างจัดดอกไม้ใช้หลักและทฤษฎีของการจัดดอกไม้	4.52	0.73	ดี
2.	การจัดดอกไม้เกิดจากการสร้างแรงบันดาลใจของผู้จัดดอกไม้	4.32	0.47	ดี
3.	การจัดดอกไม้เน้นในเรื่องของรูปทรงและรูปร่างเป็นสำคัญ	4.27	0.44	ดี
4.	การเลือกใช้วัสดุและภาชนะที่โดดเด่นแตกต่างไปโดยยึดหลักการใช้องค์ประกอบศิลป์	4.26	0.44	ดี
5.	มีการใช้อุปกรณ์ที่หลากหลายและทันสมัยมาประยุกต์ในการจัดดอกไม้	4.33	0.47	ดี
6.	สีที่ใช้ในการจัดดอกไม้มีการใช้สีที่ดูแปลกตาโดยนำเอากंपประกอบของสีมาใช้กับชิ้นงาน	4.37	0.48	ดี
7.	รูปแบบการจัดดอกไม้ที่อิสระโดยการยึดหลักของการออกแบบ	4.32	0.45	ดี
8.	มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในเรืองของการออกแบบ การนำเสนอชิ้นงานการขาย และการตลาดด้วย	4.30	0.49	ดี
รวม		4.41	0.44	ดี

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดดอกไม้พบว่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.41$ S.D.= 0.44) ดังนี้ ช่างจัดดอกไม้ทราบถึงทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดดอกไม้ สีที่ใช้ใน

การจัดดอกไม้มีการใช้สีที่ดูแปลกตาโดยนำเอาองค์ประกอบของสีมาใช้กับชิ้นงาน มีการใช้อุปกรณ์ที่หลากหลาย และทันสมัยมาประยุกต์ในการจัดดอกไม้ การจัดดอกไม้เกิดจากการสร้างแรงบันดาลใจของผู้จัดดอกไม้ รูปแบบการจัดดอกไม้ที่อิสระ โดยการยึดหลักของการออกแบบ มีการนำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ในการเรื่องของการออกแบบ การนำเสนอชิ้นงาน การขาย และการตลาดด้วย การจัดดอกไม้เน้นในเรื่องของรูปทรงและรูปร่างเป็นสำคัญ การเลือกใช้วัสดุและภาชนะที่โดดเด่นแตกต่างกันไปโดยยึดหลักการใช้องค์ประกอบศิลป์

ตารางที่ 2 ตารางแสดงความสุขและสุขอนามัยในการทำงาน

n=130

ที่	ความสุขและสุขอนามัยในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพ เป็นเรื่องการรับรู้ของแต่ละคน	4.72	0.45	ดี
2.	ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพของคนแต่ละคนแปรเปลี่ยนเคลื่อนไหวตามความรู้สึกละเอียดของตนเอง	4.17	0.45	ดี
3.	ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับพันธุกรรม ลักษณะของบุคลิกภาพที่แตกต่างกันส่งผลต่อการประกอบอาชีพของแต่ละบุคคล	4.08	0.63	ดี
4.	ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน	4.17	0.50	ดี
5.	ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมเชิงชีวภาพ สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ	4.25	0.43	ดี
6.	ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม โอกาสทางการศึกษาและโอกาสทางสังคม ลักษณะในการประกอบอาชีพ	4.18	0.50	ดี
7.	ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับพฤติกรรม และครองชีวิต การใช้ชีวิตและการดำรงชีวิตของคนที่มีความแตกต่างกัน	4.19	0.51	ดี
รวม		4.45	0.38	ดี

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความสุขและสุขอนามัยในการทำงานพบว่า คะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.45$ S.D.= 0.38) ดังนี้ ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพ เป็นเรื่องการรับรู้ของแต่ละคนความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพของคนแต่ละคนแปรเปลี่ยนเคลื่อนไหวตามความรู้สึกละเอียดของตนเอง ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับพันธุกรรม เช่น ลักษณะของบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลอันเกิดจากพันธุกรรมที่แตกต่างกันส่งผลต่อการประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลด้วย ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพ เช่น อาหารดี ร่างกายแข็งแรง ปราศจากโรคภัย ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศ เสียง แสง สัมผัส เสียง ความร้อน ความเย็น อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมเชิงชีวภาพ เช่น สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ เชื้อโรค ฝุ่นละออง สัตว์สิ่งมีชีวิตที่อยู่รอบตัวเราความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม นโยบายทางการเมือง การสาธารณสุข ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การเอื้อประโยชน์การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแข่งขันกันในด้านฐานะความเป็นอยู่ ความเชื่อ โอกาสทางการศึกษาและโอกาสทางสังคม ความยากจน ลักษณะในการประกอบอาชีพ ความสุขและสุขอนามัยในการประกอบอาชีพขึ้นอยู่กับพฤติกรรม การใช้ชีวิตและการดำรงชีวิตของคนที่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ตารางแสดงลักษณะของเส้นใยที่เหมาะสมจะนำมาผลิตผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้

n=130

ที่	ลักษณะของเส้นใยที่เหมาะสมจะนำมาผลิตผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	เส้นใยฝ้ายเป็นเส้นใยธรรมชาติที่ระบายความร้อนได้ดี มีราคาถูก และทำความสะอาดง่าย คงทนต่อการใช้งาน	4.76	0.42	ดี
2.	เส้นใยลินินเป็นเส้นใยธรรมชาติที่ระบายความร้อนได้ดี มีความมัน มีราคาไม่สูงมาก ทำความสะอาดได้ง่าย มีความยืดหยุ่น	4.08	0.48	ดี
3.	เส้นใยไหมเป็นเส้นใยธรรมชาติที่มีความสวยงาม มันวาว เหนียว เป็นเส้นใยที่มีราคาแพง ต้องพิถีพิถันในการใช้งาน	4.09	0.44	ดี
4.	เส้นใยมีเส้นใยธรรมชาติที่มีความเหนียว คงทนต่อเชื้อราและแมลง	4.11	0.45	ดี
5.	เส้นใยโพลีเอสเตอร์เป็นสังเคราะห์ที่มีความยืดหยุ่นสูงและเป็นผ้าที่มีความคงทนต่อเชื้อราและแมลง	4.09	0.44	ดี
6.	เส้นใยเรยอนเป็นเส้นใยสังเคราะห์ที่ไม่มีกลิ่นเหม็นแต่มีความแข็งแรงของเส้นใยสูง	4.08	0.46	ดี
รวม		4.41	0.38	ดี

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเลือกคุณลักษณะของเส้นใยที่เหมาะสมจะนำมาผลิตผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้โดยเส้นใยฝ้ายอยู่ระดับดี ($\bar{X} = 4.41$ S.D.= 0.38) ลักษณะของเส้นใยที่เหมาะสมจะนำมาผลิตผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้พบว่าเส้นใยฝ้ายเป็นเส้นใยธรรมชาติที่เหมาะสมจะนำมาผลิตผ้ากันเปื้อนมากที่สุดเพราะเป็นเส้นใยที่ระบายความร้อนได้ดี มีราคาถูก และทำความสะอาดง่าย คงทนต่อการใช้งาน

ตารางที่ 4 ตารางแสดงความต้องการผู้บริโภคต่อการออกแบบผ้ากันเปื้อน

n=130

ที่	การออกแบบผ้ากันเปื้อน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ผ้ากันเปื้อนที่ดีต้องผลิตจากเส้นใยที่สามารถป้องกันสิ่งสกปรก	4.74	0.44	ดี
2.	ผ้ากันเปื้อนต้องมีการออกแบบที่มุ่งประโยชน์ใช้สอยอย่างเต็มที่ที่มีกระเป๋าหรือช่องสำหรับใส่อุปกรณ์ต่างๆได้	4.32	0.57	ดี
3.	ผ้ากันเปื้อนต้องออกแบบให้เหมาะสมกับรูปร่างของผู้ที่สวมใส่	4.17	0.53	ดี
4.	ผ้ากันเปื้อนต้องมีการตกแต่งด้วยวัสดุที่มีความคงทนและมีความสวยงาม	4.19	0.53	ดี
5.	ผ้ากันเปื้อนต้องบ่งบอกลักษณะที่เด่นชัดของอาชีพนั้นๆ	4.34	0.54	ดี
6.	ผ้ากันเปื้อนต้องมีราคาต้นทุนที่ใช้ในการทำที่ไม่สูงมาก	4.18	0.51	ดี
7.	ผ้ากันเปื้อนต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายในการสวมใส่	4.20	0.52	ดี
8.	ผ้ากันเปื้อนต้องมีความคงทน มีอายุการใช้งานที่ยาวนานหรือ มีการใช้งานได้คุ้มค่า	4.18	0.51	ดี
9.	ผ้ากันเปื้อนต้องทำให้ผู้ที่สวมใส่แล้วสร้างความตระหนักว่าต้องสวมใส่ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน	4.70	0.46	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม		4.71	0.35	ดี

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีที่ ($\bar{X} = 4.71$ S.D.= 0.35) ดังนั้น ผ้ากันเปื้อนที่ดีต้องผลิตจากเส้นใยที่สามารถป้องกันสิ่งสกปรก ผ้ากันเปื้อนต้องมีการออกแบบที่มุ่งประโยชน์ใช้สอยอย่างเต็มที่ที่มีกระเป๋าหรือช่องสำหรับใส่อุปกรณ์ต่างๆ ได้ ผ้ากันเปื้อนต้องออกแบบให้เหมาะสมกับรูปร่างของผู้ที่สวมใส่ ผ้ากันเปื้อนต้องมีการตกแต่งด้วยวัสดุที่มีความคงทนและมีความสวยงาม ผ้ากันเปื้อนต้องบ่งบอกลักษณะที่เด่นชัดของอาชีพนั้นๆ ผ้ากันเปื้อนต้องมีราคาต้นทุนที่ใช้ในการทำที่ไม่สูงมาก ผ้ากันเปื้อนต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายในการสวมใส่ ผ้ากันเปื้อนต้องมีความคงทน มีอายุการใช้งานที่ยาวนานหรือ มีการใช้งานได้คุ้มค่า ผ้ากันเปื้อนต้องทำให้ผู้ที่สวมใส่แล้วสร้างความตระหนักว่า จะต้องสวมใส่ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการวิเคราะห์เส้นใยผ้าฝ้าย (รายงานผลการทดสอบจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ)

คุณสมบัติของผ้า	ผ้า cotton (ฝ้ายยืนส์)	ผ้า cotton (ฝ้ายขาวม้า)	คุณสมบัติ โดยรวม
แรงดึงสูงสุด			
-แนวเส้นด้ายยืน	1,153.07	511.09	ดี
-แนวเส้นด้ายพุ่ง	556.47	321.64	ดี
การซึมผ่านของอากาศ			
(ลบ.ชม./ตร.ชม./วินาที)	1.96	41.33	ดี
ความต้านทานต่อการขีดข่วน			
จำนวนรอบการขีดข่วนเฉลี่ยที่ทำให้ขึ้น ทดสอบขาด	>10,000	>10,000	ดี

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกจากช่างจัดดอกไม้จำนวน 3 คน พบว่าผ้าฝ้ายเป็นผ้าที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมในการนำมาออกแบบผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้สอดคล้องกับผลการสำรวจแบบสอบถามที่พบว่าช่างจัดดอกไม้ต้องการใช้ผ้าฝ้ายในการทำผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้มากที่สุด และการออกแบบผ้ากันเปื้อน พบว่าช่างจัดดอกไม้ต้องการผ้ากันเปื้อนที่ออกแบบให้คำนึงความปลอดภัยเหมาะสมกับรูปร่างเพื่อเพิ่มความคล่องตัวและมีการใช้งานที่สะดวกสบาย

6. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานพบว่า ช่างจัดดอกไม้ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงร้อยละ 57.7 และผู้ชายร้อยละ 42.3 มีอายุอยู่ระหว่าง 22-37 ปี ร้อยละ 98.5 และอายุระหว่างอายุ 38 ปีขึ้นไปร้อยละ 1.5 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 88.5 และสถานภาพสมรส ร้อยละ 11.2 สอดคล้องกับสถิติการอยู่คนเดียวของคนไทย (One – Person Household) ที่มีจำนวนสูงขึ้นถึงประมาณ 3.8 ล้านคนและมีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ประมาณ 2 ล้านคน (สำนักงานสถิติ

แห่งชาติ,2559)เนื่องจากปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ อีกทั้งมีการเชื่อมโยงฐานเครือข่ายหรือมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนที่มีมาจากต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรม

2. ช่างจัดดอกไม้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดดอกไม้สมัยใหม่ หลักและทฤษฎีของการจัดดอกไม้โดยยึดหลักการใช้อุปกรณ์ประกอบทางศิลปะ การนำเทคโนโลยีต่างๆมาใช้ในการเรียงของการออกแบบ การนำเสนอชิ้นงานการขาย และการตลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ The American Floral Endowment (AFE), (2016) ที่มีการทำวิจัยเกี่ยวกับการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ดอกไม้ของคนยุค Millennials ผ่านทาง social media ด้วยการ Like and Check in เพื่อนำเสนอผลิตภัณฑ์ผ่านทางโลกออนไลน์ด้วยการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

3. ความสุขและสุขอนามัยในการทำงาน เป็นเรื่องการรับรู้ของคนแต่ละคนแปรเปลี่ยนเลื่อนไหวตามความรู้สึกของตนเอง ลักษณะของบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลอันเกิดจากพันธุกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม การเอื้อประโยชน์การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การแข่งขันกันในด้านสังคม ฐานะความเป็นอยู่ ความเชื่อ โอกาสทางการศึกษาและโอกาสทางสังคม ความยากจน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการประกอบอาชีพของแต่ละบุคคล เพราะต้องการความสมดุลในการใช้ชีวิตและการทำงาน (Work-life Balance) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ratanachina J (2016)ที่พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการรักษาสมดุลของการทำงานและการใช้ชีวิต

4. ลักษณะของเส้นใยที่เหมาะสมจะนำมาผลิตผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างจัดดอกไม้ เส้นใยฝ้ายเป็นเส้นใยธรรมชาติที่ระบายความร้อนได้ดี มีราคาถูก และทำความสะอาดง่าย คงทนต่อการใช้งาน สอดคล้องกับผลจากการวิเคราะห์คุณสมบัติเส้นใยจากสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

5. การออกแบบผ้ากันเปื้อนที่ดีต้องผลิตจากเส้นใยที่สามารถป้องกันสิ่งสกปรกและคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้งาน มีการออกแบบที่มุ่งประโยชน์ใช้สอยอย่างเต็มที่ที่มีกระเป๋าหรือช่องสำหรับใส่อุปกรณ์ต่างๆ ได้เหมาะสมกับรูปร่างของผู้ที่สวมใส่ การตกแต่งด้วยวัสดุที่มีความคงทนและมีความสวยงาม บ่งบอกลักษณะที่เด่นชัดของอาชีพนั้นๆ ราคาต้นทุนที่ใช้ในการผลิตที่ไม่สูงมาก คำนึงถึงความสะดวกสบายในการสวมใส่ มีความคงทน มีอายุการใช้งานที่ยาวนานหรือ มีการใช้งานได้คุ้มค่า ผู้ที่สวมใส่แล้วสร้างความตระหนักว่าจะต้องสวมใส่ทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตพร ชูแสง และคณะ (2555) ที่ศึกษาเรื่องผลการใช้นาโนเทคโนโลยีของเครื่องแต่งกายเซฟที่มีความเหมาะสมกับผ้าที่ใช้ตัดเย็บเครื่องแต่งกายสำหรับเซฟ

7. ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์

1. ควรจะมีการส่งเสริมให้มีความสำคัญกับช่างดอกไม้ในการใส่ผ้ากันเปื้อนทุกครั้งขณะปฏิบัติงานเพื่อการสร้างสุขอนามัยที่ดีในการทำงาน

2. ควรมีการพัฒนาผ้าที่นำมาใช้ทำผ้ากันเปื้อนให้มีคุณสมบัติพิเศษ เช่น การสะท้อนน้ำ การใช้เคมีธรรมชาติในการรักษาคุณภาพของเส้นใยให้สกปรกได้ยากหรือใช้ผ้าที่ทอจากเส้นใยธรรมชาติมาใช้และมี function การใช้งานที่หลากหลาย

3. ควรจะมีการพัฒนาและออกแบบผ้ากันเปื้อนให้มีความหลากหลายกับทุกอาชีพที่ต้องใช้ผ้ากันเปื้อนในการทำงาน เช่น ผ้ากันเปื้อนสำหรับผู้ทำงานจัดตกแต่งสถานที่ ผ้ากันเปื้อนสำหรับช่างตัดผม ผ้ากันเปื้อนสำหรับผู้ประกอบอาหาร โดยคำนึงถึงการใช้งานที่เหมาะสมกับผู้ใช้งานให้มากที่สุด

8. เอกสารอ้างอิง

กรมอนามัย, 2561. การสร้างเสริมสุขภาพคนทำงาน ในสถานประกอบการ. (Online).

<http://advisor.anamai.moph.go.th/main.php?filename=factory1>. 10 ก.ค. 2561. กรุงเทพฯ

กฤตพร ชูแสง และคณะ, 2555. การวิจัยเรื่องผลการใช้นาโนเทคโนโลยีของเครื่องแต่งกายเซฟที่มีผลต่อกลิ้นและความปลอดภัยในอาหาร. งานวิจัยงบประมาณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพฯ

ผ้ากันเปื้อน, มปป. (Online). <https://th.wikipedia.org>. 10 ก.ค. 2561

สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559. โครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน. สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

(Online). <http://www.nso.go.th>. 12 มีนาคม 2561.

อรไท ผลดี, 2556. โครงการสัมมนาวิชาการและนิทรรศการเรื่องต้นกำเนิดผ้าไหมไท 5,000 ปีสู่วัฒนธรรมการแต่งกายของชนเผ่าไทในอาเซียน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ

เอกสารมาตรฐานอาชีพธุรกิจจัดดอกไม้, 2559. สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (Online). <http://tpqi-net.tpqi.go.th>. กรุงเทพฯ

A Quick History of Aprons.n.d. (Online).<https://www.portlibrary.org/uploads/8/1/4/2/8142513/>

[a_quick_history_of_aprons_3.pdf](#). 10 July 2018

Australian National Training Authority, 2003. Occupational health and safety for the floristry industry : creating a safe workplace for flower designers. (Online). <https://trove.nla.gov.au>. 10 July 2018

Ratanachina J, Rattananupong T, Sithisarakul P. 2016. Millennial employees' work-life balance and associated factors. **Chula Med J** 2016 Sep – Oct; 60(5): pp. 509 – 521

The American Floral Endowment (AFE). 2016. **Marketing Tactics to Increase Millennial Floral Purchases**. Floral Marketing Research Fund (FMRF). USA.

The Long and Illustrious History of the Apron by Aprons Team, 2014 (Online).

<https://blog.aprons.com/apron/long-illustrious-history-apron>. 10 July 2018

**การบูรณาการพุทธธรรมเพื่อพัฒนาสังคมไทย :
แนวความคิดของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต)
The Integration of Buddhadhamma for Development of Thai Society :
The Thought of Somdet Phra Buddhaghosacariya (P.A.Payutto)**

ธนภณ สมหวัง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail : dhanapon.so@spu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้ต้องการศึกษาถึงแนวความคิดของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์(ป.อ. ปยุตฺโต) ที่มีต่อการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาสังคมไทย โดยการศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารที่เป็นผลงานของท่าน ผลการศึกษาพบว่า สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เห็นว่าสังคมไทยมีความโน้มเอียงในการพัฒนาประเทศตามแบบอย่างสังคมตะวันตก และวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน อยู่ภายใต้ยุคโลกาภิวัตน์ที่ได้สร้างสภาพการณ์ใหม่ๆ ให้กับบุคคล และสังคมอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ในขณะเดียวกัน ก็ก่อให้เกิดภาวะผกผัน เป็นโลกแห่งความอ่อนแอแข่งขันอยู่ในตัว สภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน จึงไม่ได้เผชิญหน้ากับปัญหาอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์อันเป็นเรื่องของยุคสมัยเท่านั้น หากแต่ยังเผชิญกับปัญหารุนแรงที่เป็นพื้นฐานของปัญหาโลกทั้งหมด คือ รากฐานความคิดหรือกระบวนทัศน์ที่ผิดพลาด (มิจฉาทิฎฐิ) ซึ่งครอบงำอารยธรรมของมนุษย์ในปัจจุบัน 3 ประการ คือ การมองเพื่อนมนุษย์แตกต่างหากจากธรรมชาติ มีฐานะเป็นเจ้าของผู้สามารถครอบครอง และพิชิตธรรมชาติได้ ซึ่งเป็นความคิดที่ผิดพลาดนำไปสู่วิกฤตการณ์ของมนุษย์และสังคมในปัจจุบัน ท่านจึงนำเสนอว่า การพัฒนาสังคมไทย นอกจากจะต้องเข้าถึงพื้นฐานของสังคมไทย และมีความรู้ความเข้าใจ รู้เท่าทันความเป็นไปของกระแสโลกาภิวัตน์แล้ว หลักพุทธธรรมหรือหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ก็ควรเป็นหลักพื้นฐานในการพัฒนาสังคมไทย ที่จะสร้างสรรค์ความผสมกลมกลืน และสร้างคุณภาพแห่งชีวิตของบุคคล ทั้งในด้านพฤติกรรม จิตใจ และสติปัญญา ในขณะเดียวกันก็จะเชื่อมโยงชีวิตที่ดำรงเข้ากับธรรมชาติแวดล้อม และสังคมอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การบูรณาการ, พุทธธรรม, การพัฒนา, สังคมไทย

ABSTRACT

The purpose of this article is to study the thought of Somdet Phra Buddhaghosacariya (P.A.Payutto) on the integration of Buddhadhamma for development of Thai society by analyzing his works. The result of this study found that Somdet Phra Buddhaghosacariya sees that Thai society is bent on following western society and the way of life of Thai citizens in the present day is in the age of globalization, which has set the stage for a new

environment that will empower individual and social as never before. At the same time, it becomes the global paradox or an apparent contradiction. Now the human confronts of many problems which do not come from the globalization alone but critical problem which is a basis of all other human problems is “the problem of wrong basis of thoughts” or “the wrong paradigm”. He pointed out that now culture is based on the belief that human is superior to nature, can overcome and control nature. Therefore, human can control, manage and consume nature. This wrong belief leads to the crisis of human and society in today. He has presented his views that in Thai society development, it must reach the foundation of Thai society as well as must get to the foundation of globalization. In his opinion, Buddhaddhamma or the Buddhist teachings can be the foundation of Thai society that will create a balance between body, mind, society and nature. It will lead to integration to make the sustainable and stable solution for man, society, and nature.

KEYWORDS : The Integration, Buddhaddhamma, Development, Thai Society

1. บทนำ

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา สังคมหลายแห่งทั่วโลกมีความรุดหน้าในด้านการพัฒนาอย่างมาก บางประเทศก็ประสบความสำเร็จ บางประเทศก็ประสบกับปัญหาในด้านต่าง ๆ สังคมไทยเอง จัดได้ว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาในทางด้านเศรษฐกิจ ที่ดำเนินไปบนทัศนคติพื้นฐานในการพัฒนาว่า เมื่อเศรษฐกิจดีแล้วประชาชนจะมีความพร้อมพร้อมบริบูรณ์ในทางโภชนาการ เพิ่มพูนความมั่งคั่ง โดยมีแรงขับเคลื่อนที่สำคัญคือ ดัชนีและความโลภ (พระไพศาล วิสาโล, 2533,11) แต่ปัจจุบันนี้สังคมไทยกำลังเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ไทย ทั้งปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม รวมทั้งปัญหาทางด้านธรรมชาติแวดล้อม จึงมีความพยายามจากทุกภาคส่วน ในการวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและนำเสนอแนวทางในการพัฒนาสังคมไทยด้วยมิติต่าง ๆ แนวคิดหนึ่งที่สำคัญก็คือ การวิเคราะห์และนำเสนอจากมุมมองทางด้านพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรม คือ แนวคิดทางด้านศาสนา จึงเป็นอีกแนวคิดและมาตรการหนึ่งที่สำคัญและเชื่อมั่นว่าสามารถที่จะให้นำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมได้อย่างยั่งยืน แม้ว่าจะได้ผลช้าก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทย ที่มีผู้ตั้งข้อสังเกตบ่อยครั้งว่า สังคมไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ มีพระสงฆ์และองค์กรทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักสำคัญ แต่ทำไมจึงเป็นสังคมที่เต็มไปด้วยปัญหาต่างๆ ทั้งปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด แหล่งอบายมุข รวมทั้งปัญหาการคอร์รัปชันที่เพิ่มขึ้นอย่างมากมาเป็นต้น จนนำไปสู่การสรุปว่า พระพุทธศาสนาไม่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาของสังคมหรือไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาสังคมได้ การพิจารณาถึงแนวคิดและบทบาทของพระพุทธศาสนาที่มีต่อการพัฒนาสังคมไทย จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ถูกนำเสนอเพื่อการพัฒนาสังคมไทย ซึ่งนักวิชาการบางท่านเรียกว่ากลุ่มท้องถิ่นนิยม ที่เป็นกลุ่มเน้นย้ำคุณค่าของภูมิปัญญาและคุณค่าวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ไม่เพียงจะช่วยเยียวยาปัญหาสังคมไทย หากแต่ยังจะมีคุณค่าสำหรับโลกอีกด้วย (ผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2542: 14-15) หรือการพิจารณาการพัฒนาสังคมไทยผ่านการศึกษาที่เป็นของประเทศไทยเอง โดยมองผ่านปรัชญาการศึกษาแบบพุทธ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 3535 : 25-33) เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์

บทความนี้ จึงศึกษาถึงแนวคิดในการบูรณาการพุทธธรรมหรือหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาสังคมไทย ของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญในยุคปัจจุบัน คือ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ซึ่งเป็นพระมหาเถระผู้เป็นนักปราชญ์ร่วมสมัยของสังคมไทย ที่ได้นำเสนอแนวคิดในการพัฒนาสังคมไทยมาโดยตลอด โดยผู้ศึกษาได้วิเคราะห์จากเอกสารที่เป็นผลของท่าน รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. พระพุทธศาสนา : พื้นฐานในการพัฒนาสังคมไทย

หลักฐานทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย พอจะยืนยันได้ว่า พระพุทธศาสนาได้มีบทบาทอย่างสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนไทยมาช้านาน อย่างน้อยก็เริ่มปรากฏตัวมาตั้งแต่กำเนิดรัฐไทยในสมัยกรุงสุโขทัยสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยผ่านบทบาทของพระสงฆ์ที่ได้พร่ำสอนธรรมแก่ประชาชนโดยตรง และผ่านการประกอบพิธีกรรมอื่น ๆ พระพุทธศาสนาจึงมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับสังคมไทยมาช้านาน นักปราชญ์บางท่านกล่าวว่า ประวัติศาสตร์ของชนชาติไทยก็คือประวัติศาสตร์ของชนชาติที่นับถือพระพุทธศาสนานั้นเอง (Phra Brahmagunabhorn, 2012 : 14) ด้วยเหตุนี้ พระพุทธศาสนาจึงเป็นที่มาของศิลปะ วัฒนธรรมและจารีตประเพณีของชนชาติไทย

หากพิจารณาจากประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาของไทย จะเห็นได้ว่า ในแต่ละยุคพระสงฆ์จะมีบทบาทสำคัญในการสั่งสอนคำสอนทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาสังคมไทยมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงประเทศไปสู่ความเจริญสมัยใหม่ ก็จะมีบทบาทของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส หรือในยุคที่ประเทศไทยได้เข้าสู่กระแสความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก็จะมีบทบาทของพุทธทาสภิกขุ เป็นต้น ในปัจจุบันสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต) นับเป็นพระมหาเถระ ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการนำเสนอแนวคิดทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาสังคมไทย ดังจะเห็นได้ว่า ผลงานของท่านส่วนใหญ่นอกจะเป็นการนำเสนอหลักพุทธธรรมบริสุทธิ์แล้ว ยังมีผลงานที่โดดเด่นในการบูรณาการพุทธธรรมเข้ากับการพัฒนาสังคมไทยอีกด้วย

แนวคิดสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อการพัฒนาสังคมนั้น สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์มองว่าพระพุทธศาสนาเป็นความพยายามอย่างหนึ่งของมนุษย์ในการที่จะแก้ไขปัญหาของมนุษย์ ทั้งปัญหาส่วนบุคคลและปัญหาทางสังคม หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ท่านเห็นว่า พระพุทธศาสนานอกจากจะให้ความสำคัญในเรื่องของจิตใจของแต่ละบุคคลอันเป็นองค์ประกอบที่คงที่และเป็นแก่นของแต่ละบุคคลแล้ว พระพุทธศาสนายังให้ความสำคัญกับการพัฒนา หรือจัดระเบียบหรือสภาพที่เอื้อต่อการที่จะพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น ตามหลักพระพุทธศาสนาจึงมองว่า เป้าหมายของมนุษย์กับเป้าหมายของสังคมนั้น ควรจะไปด้วยกัน นั่นคือ การเข้าถึงธรรม

ในส่วนของคุณค่าซึ่งเป็นเขตแดนที่พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญเป็นพิเศษนั้น ก็เพราะว่า ธรรมชาติของมนุษย์นั้น เป็นธรรมชาติที่คงตัว ที่ต้องได้รับการฝึกฝนและพัฒนา การจัดการ การฝึกหัดและพัฒนาบุคคล จึงควรเป็นส่วนที่สามารถฝึกฝนและพัฒนาได้ ไม่ขึ้นกับกาลเทศะ นอกจากนี้แล้ว บุคคลยังมีสถานะที่สำคัญ

อีกประการหนึ่ง คือ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสังคม ในฐานะพลเมืองหรือสมาชิกของสังคม เมื่อบุคคลดีแล้วหรือพัฒนาแล้ว สังคมย่อมจะดีและพัฒนาตามไปด้วย

ในส่วนของบุคคล พระพุทธเจ้าจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคคลโดยการพัฒนาทางจิตใจเป็นแกนสำคัญ โดยมุ่งพัฒนาใน 3 ด้านให้เชื่อมโยงประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน(พระพุทธเวที, 2531 : 68-69) คือ

1. ในด้านพฤติกรรมหรือในด้านศีล มุ่งพัฒนาให้มีความสัมพันธ์ที่ถูกต้องดีงามกับบุคคลและสิ่งของภายนอก
2. ในด้านจิตใจหรือในด้านสมาธิ มุ่งพัฒนาให้จิตใจมีความสุข มีสมรรถภาพและศักยภาพที่จะคิดและพัฒนาได้
3. ในสติปัญญาหรือในด้านปัญญา มุ่งพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติตามที่เป็นจริง

ในการพัฒนาสังคมให้เกิดความยั่งยืนและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งงานั้น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงจัดตั้ง “สถาบันสงฆ์” เป็นสถาบันตัวอย่างในทางสังคม และเพื่อให้เป็น “ชุมชนขนาดเล็ก ซึ่งท่านมุ่งหมายให้เป็นส่วนสำเร็จหรือส่วนเติมเต็มสมบูรณ์ของสังคม เป็นชุมชนอิสระที่ดำรงอยู่อย่างลอยพ่นสังคมส่วนรวมและธำรงรักษาระบบให้แก่สังคม” (พระราชวรมณี 2528 : 9-10)

ภายใน “สงฆ์” จะมีระเบียบวินัยเป็นกฎเกณฑ์ที่สำคัญ เพื่อที่จะเป็นปัจจัยหล่อหลอมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และเพื่อที่จะก่อให้เกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกันในหมู่สงฆ์ สมาชิกในสังคมสงฆ์จึงมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน กล่าวโดยสรุป สงฆ์ เป็นตัวอย่างในการจัดระเบียบสังคมที่พระพุทธเจ้าได้ทรงดำเนินการจัดตั้งทั้งในรูปแบบการดำเนินชีวิตของสมาชิกสงฆ์ และความสัมพันธ์ของสมาชิก ตลอดจนหน้าที่และความรับผิดชอบของสมาชิกที่มีต่อชุมชนและสังคมด้วย และในขณะเดียวกัน พระพุทธองค์ก็ทรงประสงค์จะให้เกิดชุมชนเช่นสถาบันสงฆ์นี้ด้วย สถาบันสงฆ์จึงเป็นสังคมในอุดมคติที่มีการจัดระเบียบสังคมอย่างดีที่สุด

1. บทบาทสถาบันสงฆ์ในการพัฒนาสังคมไทย

เมื่อสถาบันสงฆ์มีความมั่นคงและสามารถขยายตัวออกไปแล้ว สถาบันสงฆ์ก็กลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและได้กลายเป็นศูนย์กลางของสังคม โดยมีสมาชิกในสถาบันสงฆ์ คือ พระสงฆ์ ดำเนินบทบาทและหน้าที่อย่างจริงจังในการเผยแผ่ธรรมะ เพื่อจะจัดระเบียบความเป็นอยู่ในแต่ละชุมชนให้เกิดสันติสุขมากที่สุด

กล่าวเฉพาะในสังคมไทย เริ่มตั้งแต่การปรากฏตัวของรัฐไทยในสมัยกรุงสุโขทัย ก็พบว่า สถาบันสงฆ์ได้กลายเป็นองค์ประกอบของการดำรงอยู่ของสังคมไทย เป็นพื้นฐานของวัฒนธรรมชาติ (Keyes, 1989 : 56-57) โดยมีพระสงฆ์ผู้มีความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ เทียบจาริกไปในท้องถิ่นทั้งหลายทั้งหลาย ทำหน้าที่เผยแผ่ธรรมะดำเนินบทบาทในการให้การศึกษและการอบรมทั้งในส่วนของการดำเนินชีวิตทั่วไป และแม้กระทั่งในส่วนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ สถาบันสงฆ์จึงได้รับการยอมรับและอุปถัมภ์ทั้งจากประชาชนทั่วไปและจากประมุขของรัฐ จนกลายเป็นสถาบันหลักในสังคมที่รับผิดชอบบทบาทในการศึกษาของรัฐ

ลักษณะสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทของสถาบันสงฆ์ ที่มีส่วนอย่างสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย ที่เด่นชัดมากที่สุดที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงกล่าวถึงคือ ประเพณีที่วัดเป็นศูนย์กลางการศึกษาเล่าเรียนของชุมชนและประเพณีการบวชเรียน (พระราชวรมณี 2529 : 2-10) โดยมีพระสงฆ์เป็นครูผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนนี้ น่าจะเริ่มมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย เมื่อพระเจ้าลิไทได้เสด็จครองราชย์ได้ 8 ปี แล้วก็ได้ทรงออกผนวชชั่วคราว ทรง

ค้นคว้าแต่งตำราทางพระพุทธศาสนาขึ้นมา คือ เทวมิกถา และได้ทรงอุทิศพระมหาปราสาทให้เป็นที่อยู่อาศัยของพระสงฆ์ นอกจากจะเป็นศูนย์กลางในการศึกษาเล่าเรียนของชุมชนโดยตรงแล้ว วัดยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางอื่น ๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่พักผ่อน สถานที่ระงับข้อพิพาท สถานที่ฝึกอาชีพหรือแม้กระทั่งเป็นสถานที่ระดมกำลังเพื่อการป้องกันประเทศเป็นต้น

ครั้นถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา พระพุทธศาสนาก็มีบทบาทในการพัฒนาสังคมไทยมากยิ่งขึ้น เมื่อการบวชเรียนก็ได้กลายเป็นประเพณีการบวชเรียนอย่างแท้จริง พระบาทสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงถวายที่ดินพระราชวังเป็นวัดและทรงสละราชสมบัติออกผนวชชั่วคราว แล้วโปรดให้พระราชโอรสและพระราชธิดาผนวชเป็นสามเณร นอกจากนี้ พระมหากษัตริย์บางพระองค์ทรงเล่าเรียนพระธรรมวินัยจากพระสงฆ์ในวัดจนแตกฉานแล้ว เมื่อขึ้นครองราชย์แล้วก็จะทรงถ่ายทอดความรู้นั้น ด้วยการบอกหนังสือพระที่พระราชวังอีกต่อหนึ่ง อันเป็นเหตุให้ความสัมพันธ์ทางการศึกษาระหว่างวัดและวัง วัดและราษฎรเป็นไปอย่างใกล้ชิดและสนิทสนมกันมากขึ้น (พระราชวรมุนี 2522 : 9) ในสมัยอยุธยาครั้งที่ 2 ประเพณีการบวชเรียนและการที่เด็กไปเล่าเรียนที่วัดก็แพร่หลายมากยิ่งขึ้น ทำให้ประชาชนนิยมสร้างวัด จนมีคำกล่าวกันว่า “เมื่อครั้งบ้านเมืองดี เขาสร้างวัดให้ลูกเล่น” ประเพณีการบวชเรียนดังกล่าวนี้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในการบูรณาการชีวิตของบุคคลในชุมชนเข้ากับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา โดยคนไทยก่อนที่จะมีชีวิตครองเรือนตามปกติหรือเข้ารับราชการนั้น จะต้องผ่านการฝึกฝนอบรมจากสถาบันสงฆ์ก่อนให้เป็นคนที่มีศีล มีคุณ มีความรับผิดชอบตนเอง ครอบครองและชุมชน นอกจากนี้การสร้างวัดเพื่อให้เป็นศูนย์กลางของชุมชนนั้น ๆ ก็เพื่อให้แต่ละคนในชุมชนได้มาใช้สอยประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการบริหารชุมชนในด้านต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว และเพื่อเป็นศูนย์กลางหรือหัวใจที่สำคัญของชุมชนที่จะเป็นแหล่งสร้างค่านิยม คุณธรรมเพื่อความดีงามของชุมชนนั้น ๆ ลักษณะดังกล่าวนี้จึงเป็นการบูรณาการหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา และประเพณีวัฒนธรรมเข้ากับการพัฒนาชุมชนและสังคมไทย

บทบาทของประเพณีการบวชเรียนที่มีต่อการพัฒนาสังคมไทยนี้ ได้ดำเนินต่อมาจนกระทั่งถึงรัชกาลที่ 5 อันเป็นยุคที่บ้านเมืองกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นสังคมสมัยใหม่ ตามแบบอย่างตะวันตก บทบาทดังกล่าวนี้ก็เริ่มลดน้อยลงไป เมื่อระบบบ้านเมืองสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสังคมไทยแทน ไม่ว่าจะเป็นสถานบันการศึกษา คือ โรงเรียน หรือสถานบันทางการแพทย์ ศาลเป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันสถาบันพระพุทธศาสนายังมีคุณค่าต่อสังคมไทยอย่างมากมาขมมหาศาล ความพยายามรื้อฟื้นบทบาทของพระพุทธศาสนาขึ้นมาใช้ในสังคมไทย จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะอย่างน้อยที่สุดวัดในสังคมไทยก็เป็นทุนทางสังคมอันยิ่งใหญ่ 7 ประการ (ประเวศ วะสี 2542 : 21-25) คือ ทุนทางปัญญา เป็นภูมิปัญญาที่เกิดจากพระพุทธเจ้า และเป็นภูมิปัญญาที่ได้รับการสั่งสมและเผยแพร่มานานกว่าสองพันปี สามารถที่จะใช้ในการสร้างสรรค์และพัฒนาชีวิต สังคมและธรรมชาติอย่างไม่มีภูมิปัญญาไหนจะเท่าเทียมได้ ทุนทางศรัทธา เป็นพลังแห่งการสร้างสรรค์ที่สั่งสมมานานและต้องใช้เวลาในการสั่งสมและสร้างสรรค์ เมื่อมีศรัทธาแล้วย่อมก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ความดีงามต่าง ๆ ได้อย่างมีพลัง ทุนทางวัตถุ คือ บริเวณวัด อาคารสถานที่ต่าง ๆ มากมาย ซึ่งสามารถนำเอาไปใช้เป็นศูนย์กลางในการทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ ทุนทางบุคลากร เฉพาะพระภิกษุสามเณรก็มีมากกว่า 300,000 รูป ซึ่งเป็นทุนทางบุคลากรที่ยิ่งใหญ่และมีคุณภาพ หรือแม้เพียงพระสงฆ์ 1-2 รูปที่มีคุณภาพ ก็สามารถสอนประชาชนให้นำเอาหลักพุทธธรรมมาใช้ในการสร้างสรรค์สังคมได้อย่างที่คน

ทั่วไปไม่สามารถจะทำได้ ทุนที่เป็นทรัพย์สิน ที่วัดเป็นสถานที่เคลื่อนย้ายเงินทองของชุมชนให้เป็นประโยชน์กับชุมชนหรือสังคม และเป็นสถานที่ใกล้เคียงและช่วยหนุนเวียนทรัพยากรให้ประโยชน์กับคนในชุมชน โดยผ่านแนวคิดเรื่องการทำบุญ ทุนทางจิตวิญญาณ เป็นทุนที่สร้างมิติทางด้านจิตวิญญาณ คือ คุณงามความดีหรือสภาพทางด้านจิตใจที่ดีงาม ทุนทางวัฒนธรรม เป็นแหล่งกำเนิดวัฒนธรรม สืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรมของชุมชนให้สืบเนื่องมา นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงเรื่องทั้งหมดในวิถีชีวิตทั้งทางด้านเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ ตลอดจนการเรียนรู้ทั้งหมดเข้าด้วยกัน

เมื่อมีสถาบันตามแบบอย่างสังคมตะวันตกขึ้นมาในสังคมไทยแล้ว แนวทางการพัฒนาสังคมไทยก็เป็นที่ไปตามแบบอย่างของตะวันตก โดยละเลยพื้นฐานเดิมของสังคมไทย กล่าวคือ เป็นการพัฒนาที่มุ่งเน้นไปสู่การผลิตและมุ่งสู่ความมั่งคั่งของส่วนบุคคลเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขึ้นครั้งแรกใน พ.ศ. 2504-2509 นั้น ก็ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนาตามแบบอย่างตะวันตกอย่างเต็มที่ ครอบคลุมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 จึงเริ่มมีการทบทวนทิศทางและแนวโน้มการพัฒนาประเทศว่า มีปัญหาอะไรบ้างที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ผลที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ เศรษฐกิจดี แต่สังคมมีปัญหา และการพัฒนามีแต่ความเสื่อมโทรม ภาวะดังกล่าวนี้ได้นำไปสู่วิกฤตการณ์ในสังคมไทย ในปี 2540 เมื่อมีการประกาศลดค่าเงินบาท ภาวะวิกฤตดังกล่าวนี้ ส่งผลต่อความเสียหายในทางด้านเศรษฐกิจไม่เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น หากแต่ส่งผลกระทบไปทั่วโลกด้วย

ในขณะที่สังคมไทยกำลังประสบกับวิกฤตการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ แต่ในอีกด้านหนึ่งกลับปรากฏว่าสถาบันที่เป็นตัวแทนความเจริญสมัยใหม่ตามแบบอย่างตะวันตกกลับมีความเจริญอย่างมากมาย ทั้งสถานแห่งบันเทิง สถานที่ท่องเที่ยวในยามราตรี เป็นต้น ดังนั้น ไม่ว่าสังคมไทยจะประสบกับวิกฤตอะไรก็ตาม สิ่งที่อยู่เบื้องหลังวิกฤตการณ์เหล่านั้น และป็นสิ่งที่เปิดช่องให้เกิดวิกฤตก็คือ คุณภาพของคนไทยเอง ที่ไม่สามารถที่จะพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในสภาพสังคมสมัยใหม่ได้ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์) สังคมไทยมีปัญหาที่สำคัญอยู่ 2 ประการ ที่นำไปสู่ภาวะวิกฤต (พระธรรมปิฎก 2543 : 5) กล่าวคือ ลัทธิบริโภคนิยมและลัทธิอรรถประโยชน์

เมื่อย้อนกลับไปดูการพัฒนาสังคมไทยให้มีความทันสมัยตามแบบอย่างตะวันตกนั้น จะเห็นได้ว่าสังคมไทยมีความตื่นตัวที่จะรับเอาความเจริญตามแบบอย่างตะวันตกในทุกๆ ด้าน โดยมีความมุ่งหมายสำคัญที่อยู่เบื้องหลังการรับเอาอารยธรรมตะวันตก คือ ความต้องการความเจริญสมัยใหม่ และสิ่งที่เข้ามาพร้อมกับสังคมสมัยใหม่นั้นก็คือ ลัทธิบริโภคนิยม คือ การรับเอาความเจริญสมัยใหม่ต่าง ๆ ที่ต่างประเทศผลิตไว้แล้วเข้ามาใช้ในสังคมไทย โดยไม่ต้องลงมือผลิตเอง ยิ่งบริโภคนิยมได้มากเท่าไรก็ยิ่งถือว่า มีความเจริญมากเท่านั้น ปัญหาดังกล่าวนี้จึงนำไปสู่การแย่งชิงทรัพยากรและสิ่งอื่น ๆ เพื่อให้ตนเองให้ได้บริโภคนิยมมากที่สุด และนำไปสู่การขาดระเบียบวินัยในสังคม โดยไม่สนใจว่า กิจกรรมที่ดำเนินการอยู่นั้นจะส่งผลเสียหายอย่างไรต่อสังคมหรือต่อส่วนรวมบ้าง ลัทธิบริโภคนิยมนี้ ในปัจจุบันได้กลายเป็นสภาพโลกาภิวัตน์ที่แผ่ขยายครอบคลุมไปทั่วทั้งโลกแล้ว โดยมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นแบบอย่างสำคัญ

2. บูรณาการพุทธธรรมเพื่อการพัฒนาสังคมไทย

เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมไทยไปสู่ความยั่งยืนด้วยหลักพุทธธรรม สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้พระราชทานพระโอวาทแก่คณะสงฆ์ไทย เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2561 ว่า ปัญหาในสังคมปัจจุบันว่า วิฤตการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการพัฒนาหรือเกิดจากอารยธรรมที่มนุษย์ประสบอยู่ในขณะนี้ มีรากฐานมาจากแนวความคิด ทศนิยมและค่านิยมที่ผิดพลาดของประเทศตะวันตกที่มีอิทธิพลครอบงำโลกอยู่ในขณะนี้ ซึ่งมีรากฐานมาจากอารยธรรมกรีกอันเป็นพื้นฐานของอารยธรรมตะวันตกที่สำคัญ 2 ประการ(พระธรรมปิฎก 2537 : 36-37) คือ

ประการแรก แนวความคิดในการพิชิตธรรมชาติ หรือความเชื่อที่ว่า ความสำเร็จของมนุษย์อยู่ที่การพิชิตหรือเอาชนะธรรมชาติได้ แนวความคิดนี้ก็คือการมองมนุษย์แยกต่างหากจากธรรมชาติแวดล้อม และเมื่อมองมนุษย์ว่าเป็นต่างหากจากธรรมชาติแล้ว ก็มองต่อไปว่า มนุษย์นั้นอยู่เหนือธรรมชาติ เป็นนาย เป็นผู้พิชิต เป็นผู้สามารถเข้าไปจัดการ ควบคุมและบริโภคนิคมธรรมชาติได้ตามความพอใจและความสามารถของตน ซึ่งเป็นที่มาของการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ที่ทำให้โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ประการที่สอง ความสุขของมนุษย์อยู่ที่การมีวัตถุปรนเปรอ อันเป็นแนวคิดที่พ่วงมากับการพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งต่อมาแนวความคิดนี้ก็พัฒนามาเป็นวัตถุนิยมและแปรเป็นบริโภคนิยมในที่สุด

โดยนัยนี้ มนุษย์ในปัจจุบันจึงมีปัญหาความสัมพันธ์ทั้งในระดับความสัมพันธ์กับธรรมชาติและความสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน อันนำไปสู่การเป็นปฏิปักษ์ต่อธรรมชาติและแก่งแย่งหาผลประโยชน์แบบเห็นแก่ตัวโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ สภาพการณ์ดังกล่าวนี้จึงนำมาซึ่งหายนะและวิฤตการณ์ต่าง ๆ มากมาย มาสู่มนุษย์และสังคม อารยธรรมในปัจจุบันจึงมิใช่อารยธรรมที่แท้จริง เป็นเพียงนาครธรรม(Civilization) (พระธรรมปิฎก 2543 : 12) เท่านั้น สังคมไทยที่พัฒนาประเทศด้วยการดำเนินตามแบบอย่างสังคมตะวันตก จึงตกอยู่ภายใต้ชะตากรรมเดียวกันกับสังคมโลก

การแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมไทย ท่านจึงนำเสนอด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ศาสตร์ต่าง ๆ ในปัจจุบันด้วยแนวคิดทางพระพุทธศาสนา โดยท่านเห็นว่าปัญหาต่าง ๆ ของสังคมในปัจจุบันนี้ก่อตัวขึ้นบนฐานข้างในจิตใจของมนุษย์นี้เอง (พระธรรมปิฎก 2540 : 18-20) เกิดจากเหตุสำคัญในจิตใจของมนุษย์ ทำให้มนุษย์ออกไปแสดงบทบาทต่าง ๆ มากมายในโลก มี 3 สาเหตุสำคัญที่เป็นแรงจูงใจเบื้องหลังพฤติกรรมของมนุษย์ในปัจจุบัน คือ **ตัณหา** คือ ความต้องการผลประโยชน์ แสวงหาผลประโยชน์ ซึ่งเป็นลักษณะปัญหาสำคัญในปัจจุบันที่ทำให้ระบบของสังคมเป็นตัวผลักดันให้คนมีสภาพจิตใจที่แสวงหาผลประโยชน์ ใช้ระบบแข่งขัน ระบบทุนนิยม ระบบวัตถุนิยม และทำให้สังคมในปัจจุบันนี้ กลายเป็นสังคมบริโภคนิยม คนในยุคปัจจุบัน จึงต้องมุ่งหาผลประโยชน์ และหาวัตถุมาเสพให้มากที่สุดไม่ว่าจะด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตาม **มานะ** ความต้องการอำนาจหรือความยิ่งใหญ่ในด้านต่าง ๆ ความต้องการครอบงำโลก และ **ทิฐิ** ความเชื่อ ความเห็น ความยึดถือในแนวความคิด ลัทธิ นิยม อุดมการณ์ ศาสนา มองว่า สิ่งที่ตัวเองเห็นหรือยึดถือเท่านั้นเป็นจริง ถูกต้อง

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้พระราชทานพระโอวาทแก่คณะสงฆ์ไทย เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2561 ว่า ปัญหาในสังคมปัจจุบันว่า วิฤตการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดจากการพัฒนาหรือเกิดจากอารยธรรมที่มนุษย์ประสบอยู่ในขณะนี้ มีรากฐานมาจากแนวความคิด ทศนิยมและค่านิยมที่ผิดพลาดของประเทศตะวันตกที่มีอิทธิพลครอบงำโลกอยู่ในขณะนี้ ซึ่งมีรากฐานมาจากอารยธรรมกรีกอันเป็นพื้นฐานของอารยธรรมตะวันตกที่สำคัญ 2 ประการ(พระธรรมปิฎก 2537 : 36-37) คือ

ค่านิยม คุณธรรม ลักษณะนิสัย แนวความคิด สติปัญญา ทักษะและวิธีปฏิบัติของมนุษย์ต่อร่างกายและจิตใจ ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ รวมไปถึงความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการมองและการปฏิบัติของมนุษย์ต่อธรรมชาติแวดล้อมด้วย (พระธรรมปิฎก, 2537: 86) โดยท่านได้เสนอการพัฒนาสังคมไทยไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรมที่สำคัญและเป็นวัฒนธรรมที่คนไทย จะต้องสร้างสรรค์ขึ้นมาในท่ามกลางวัฒนธรรมของโลกในปัจจุบัน คือ *วัฒนธรรมความรู้ ผู้สั่งยาก* การที่สังคมไทยได้รับเอาความเจริญแบบตะวันตกเข้ามา ไม่ว่าจะเป็นแนวคิดทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ระบบอุตสาหกรรม ทำให้สังคมไทยรับเอาความเจริญตามแบบอย่างตะวันตกอย่างเต็มที่ แต่การรับเอาวัฒนธรรมดังกล่าวนี้ ไม่สอดคล้องกับภูมิหลังของสังคมไทย คนไทยมักจะรับในเข้ามาในแง่ของการเสปบริโภคหรือรับเอาแต่สิ่งที่เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกสบาย ทำให้คนไทยที่แต่เดิมมีวัฒนธรรมแบบเกษตรกรรมและมีความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายอยู่แล้ว กลับเสปพิดความสบายจากวัฒนธรรมตะวันตกมากยิ่งขึ้นและกลายเป็นคนมักง่ายมากยิ่งขึ้น โดยขาดพื้นฐานของวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมอุตสาหกรรมที่เป็นวัฒนธรรมแห่งการใฝ่รู้และผู้สั่งยาก

2. นอกจากการที่คนไทยจะต้องหันมาสร้างวัฒนธรรมแห่งความรู้ผู้สั่งยากแล้ว คนไทยยังจะต้องมีวัฒนธรรมแห่งการมองกว้าง คิดไกล และใฝ่รู้อีกด้วย นั่นก็คือ คนไทยจะต้องไม่มองเห็นเฉพาะประโยชน์ของตัวเอง ของพวกพ้อง หรือมองเห็นเฉพาะประโยชน์เฉพาะหน้าเท่านั้น แต่จะต้องมองให้กว้างออกไปในสังคม โลก และธรรมชาติ ซึ่งมีได้จำกัดขอบเขตอยู่กับเพียงสังคมใดสังคมหนึ่ง และจะต้องมองในลักษณะของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมอีกด้วย นั่นคือ การที่จะสร้างสรรค์ได้จะต้องมีความใฝ่รู้ในสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ นอกจากนี้แล้ว คนไทยยังต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมใหม่ จากการที่เป็นผู้ที่คอยเป็นผู้รับจากทางตะวันตกหรือจากผู้อื่น มาสู่วัฒนธรรมแห่งการเป็นผู้นำและเป็นผู้ให้กับโลกบ้าง นั่นคือ คนไทยจะต้องคิดในการที่จะนำพาวัฒนธรรมโลกไปสู่วัฒนธรรมที่ยั่งยืนกว่า การที่คนไทยสามารถพัฒนาวัฒนธรรมแห่งการเป็นผู้นำได้ ก็เท่ากับว่า คนไทยได้เป็นผู้ที่สามารถที่จะให้สิ่งสร้างสรรค์กับโลกได้อย่างแท้จริง

การที่คนไทยจะสามารถพัฒนาวัฒนธรรมต่าง ๆ ดังกล่าวมานี้ได้ นั้น สมเด็จพระสังฆราชได้เสนอ “*วัฒนธรรมพุทธ*” หรือ “*วัฒนธรรมพุทธศาสตร์*” เป็นตัวแบบในการพัฒนาสังคมไทย เพื่อเป็นการรื้อฟื้นวัฒนธรรมแบบพุทธขึ้นมา หรือเป็นการปรับปรุงวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมอุตสาหกรรม ที่กำลังครอบงำโลกอยู่ในปัจจุบันนี้ ทั้งนี้ท่านเห็นว่า วัฒนธรรมที่ผ่านมาจากมนุษยชาตินี้ ล้วนมีข้อบกพร่องด้วยกันทั้งสิ้น รวมทั้งวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์เองด้วยที่แม้เป็นวัฒนธรรมแห่งความรู้และต้องทำก็จริง แต่คับแคบและเสียคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะมองความจริงเพียงด้านเดียว คือ ธรรมชาติภายนอกและเฉพาะทางด้านวัตถุเท่านั้น ในขณะที่วัฒนธรรมแบบพุทธนั้น นอกจากเป็นวัฒนธรรมแห่งการที่ต้องรู้และต้องทำตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นวัฒนธรรมแห่งการพัฒนาบุษย์อย่างครอบคลุมรอบด้านอีกด้วย กล่าวคือ เป็นวัฒนธรรมที่พัฒนาตัวบุษย์ทั้งทางด้านพฤติกรรม (ศีล) จิตใจ (สมาธิ) และปัญญา (ความรู้) และครอบคลุมเชื่อมโยงทั้งมนุษย์ (พุทธะ) ธรรมชาติ (ธรรม) และสังคม (สังฆะ) (พระธรรมปิฎก, 2540 : 125 - 127)

6. บทสรุป

ความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันนี้ แม้มีแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญทางด้านเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัวอย่างมากมาย แต่ก็ได้

นำมาซึ่งปัญหาและวิกฤตการณ์ต่าง ๆ อย่างที่สังคมไทยไม่เคยประสบมาก่อน ปัญหาและวิกฤตการณ์ต่าง ๆ หลายอย่างเป็นปัญหาร่วมกับสังคมโลก มีลักษณะที่เชื่อมโยงถึงกันและกัน ที่เรียกว่าเป็นกระแสโลกาภิวัตน์ ปัญหาเหล่านี้เมื่อวิเคราะห์ไปถึงรากเหง้าแล้วจะพบว่า ล้วนมีรากฐานมาจากฐานความคิด ความเชื่อและการทำกิจกรรมของมนุษย์ที่ไม่เป็นไปในทางพัฒนาชีวิต สังคม และธรรมชาติแวดล้อม อันมีประเทศตะวันตกเป็นแบบอย่าง สังคมไทยในฐานะประเทศที่กำลังก้าวอย่างตามแบบอย่างตะวันตกจึงประสบกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ อย่างที่ตะวันตกกำลังเผชิญหน้า ในขณะเดียวกัน ปัญหาอื่น ๆ อันเกิดจากการไม่ตระหนัก การละเลยรากฐานของวัฒนธรรมไทยเดิมที่มีรากฐานมาจากพระพุทธศาสนา ซึ่งเคยมีบทบาทและคุณค่าในการกำหนดโลกทัศน์และคุณค่าทางสังคม ก็ยิ่งทำให้สังคมไทยมีปัญหาในการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว ความพยายามในการวิเคราะห์ปัญหาของสังคมไทยโดยเชื่อมโยงไปถึงรากฐานอารยธรรมในปัจจุบัน แล้วนำเสนอให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมเดิมคือพระพุทธศาสนาของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ นอกจากจะช่วยให้หันมาตรวจสอบและประเมินสังคมไทยในการพัฒนาตามแบบอย่างตะวันตกแล้ว ท่านยังได้กระตุ้นให้สังคมไทยได้ได้แสวงหาทางออกใหม่ที่สามารถไปพ้นจากวิกฤตการณ์ต่างๆ เหล่านี้ ที่เป็นรากเหง้าของปัญหาทั้งหมดของมวลมนุษย์ การพัฒนาสังคมไทยบนพื้นฐานของพระพุทธศาสนาที่ท่านนำเสนอ นั้น ไม่เพียงแต่จะเป็นทางออกของสังคมไทยในโลกยุคใหม่เท่านั้น หากแต่เป็นแนวทางในการพัฒนาของสังคมโลกยุคปัจจุบัน อันจะนำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมและอารยธรรมที่ยั่งยืนอีกด้วย

7. เอกสารอ้างอิง

- ประเวศ วะสี. 2542. "วัดคือทุนทางสังคมอันยิ่งใหญ่". *เสถียรธรรม*. 40 (9 มกราคม - เมษายน 2542) : 21-25.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. 2542. *วิกฤตเศรษฐกิจและวัฒนธรรมนิยม*. กรุงเทพฯ : สถาบันปรีดี พนมยงค์.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2531. *เพื่ออนาคตของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2538. *เศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2537. *พุทธวิธีแก้ปัญหาเพื่อศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2541. *สิทธิมนุษยชน : สร้างสันติสุขหรือสลายสังคม*. กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2543. *ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ*. พิมพ์ครั้งที่ 10, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหธรรมิก จำกัด).
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). ค(2543. *กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนสู่ประชาธิปไตย*. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระไพศาล วิสาโล. 2523. *พุทธธรรมกับการพัฒนาสังคม*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระไพศาล วิสาโล. 2542. *พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) กับอนาคตของพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ : กองทุนวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาและปฏิบัติธรรม.
- พระราชมุนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). 2522. "คำนำ". ใน ชัย โปธิสตา. *มหาวิทยาลัยสงฆ์ในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระราชวรมนี(ประยุทธ์ ปยุตโต).2527. **สถาบันสงฆ์กับสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโกมลคีมทอง.

พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต).2528. **มองอเมริกาแก้ปัญหาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระราชวรมนี(ประยุทธ์ ปยุตโต).2529.**การศึกษาของคณะสงฆ์ไทย : ปัญหาที่ร่อทางออก**. กรุงเทพฯ :

มูลนิธิโกมลคีมทอง.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์.2535. “การเสนอพระพุทธศาสนาเป็นปรัชญาแม่บททางการศึกษา”.วารสารครูศาสตร์.

2 (ตุลาคม – ธันวาคม 255) : 25-33.

Jacobs,Norman.1971. **Modernization Without Development : Thailand as an Asian Case Study**.

New York : Praeger Publishers.

Keyes,Charles F.1989.**Thailand : Buddhist Kingdom as Modern Nation-State**. Bangkok : Editions Duang

Kamol.

Phra Brahmagunabhorn (P.A.Payutto). 2012.**Thai Buddhism in the Buddhist World**. Bangkok :

Mahachulalongkorn Buddhist University.

Phra Rajavaramuni (Prayudh Payutto).1987. **Looking to America to Solve Thailand's Problems**. Trans. by

Grant A. Olson.Bangkok : Sathirakoses-Nagapradipa Foundation.

Phra Dhammapitaka (P.A.Payutto).1998. **Human Rights : Social Harmony or Social Disintegration**. 2 nd.,

Bangkok : Sahadhammic Ltd.

**การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทยและพฤติกรรมความเป็นไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT**

**A STUDY ON SCHOLASTIC ACHIEVEMENT IN THAINESS AND
THAINESS BEHAVIOR OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS THROUGH 4
MAT LEARNING MANAGEMENT**

กนกวรรณ ประทุมเทา

นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: kanokwon.pra@northbkk.ac.th

ผศ. ดร.สุรินทร์ สลโกสุม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: sunan.so@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทยและพฤติกรรมความเป็นไทย (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทยและพฤติกรรมความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลัง จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 54 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี (1) การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เรื่องความเป็นไทย (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 และแบบสังเกตพฤติกรรมความเป็นไทยของนักเรียน ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 20 ชั่วโมง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบที (dependent t-test statistic) ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 34.91) (2) พฤติกรรมความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ =2.58) (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) พฤติกรรมความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความเป็นไทย
พฤติกรรมความเป็นไทย

ABSTRACT

The purposes of this study were (1) to study on scholastic achievement in Thainess and Thainess behavior and (2) to compare on scholastic achievement in Thainess and Thainess behavior of Pratomsuksa 6 students between pre-test and post-test through 4 MAT learning management. The sample of this study was 54 students in a section of Pratomsuksa 6 from Roong-AroonWittayaschool in Nakhonratchasima Province selected by Simple Random Sampling Method. The research instruments were (1) 4 MAT learning management plans in Thainess (2) Scholastic achievement in Thainess with the reliability at .89 and students ' behavior observation form. This study was conducted in 20 hours. The data was analyzed by percentage, mean, standard deviation and dependent t-test statistic. The results found that (1) the scholastic achievement in Thainess of Pratomsuksa 6 students through 4 MAT learning management was in the excellent level (= 34.91), and the students' behavior was at the excellent level (=2.58) (2) comparing of the scholastic achievement in Thainess of Pratomsuksa 6 students through 4 MAT learning management was higher at the statistical significant level of .05.

KEYWORDS: 4 MAT Learning management, Scholastic achievement in Thainess, Thainess behavior

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ประเทศไทยได้เข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ สภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ทั้งในเชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารขั้นสูงในระบบสัมผัส เข้ามามีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้วิถีชีวิตคนไทยมีการเปลี่ยนแปลงไป ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว สังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารสนเทศที่เข้ามาเสริมปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการศึกษาซึ่งเกิดประโยชน์ในด้านการเรียนรู้แก่เด็กและเยาวชนแล้ว การใช้เวลากับสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมากเกินไป จนขาดปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไปในทางที่ไม่เหมาะสม (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2560) อีกทั้งการรับเอาวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามาโดยไม่รู้เท่าทัน เกิดการเลียนแบบโดยไม่ได้อรรถาธิบายและแพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว ครอบคลุมประเพณี แบบแผน ความประพฤติของคนไทย จนแทบจะไม่เหลือเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ขาดทักษะในการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดีงาม เกิดการคล้อยตามวัฒนธรรมของต่างชาติที่ไม่เหมาะสม ส่งผลให้เกิดกิริยามารยาทที่แข็งกระด้าง เฉลยเมข ขาดความอบอุ่น หลงลืมศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามและกิจกรรมทางศาสนาของไทย (โยธิน อยู่ยงค์, 2559) จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของครูในการส่งเสริมซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้เยาวชนได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการเรียนรู้ ปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนสำนึกดี รักและภูมิใจในความเป็นไทย

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง โดยกำหนดจุดเน้นและขอบข่ายของการเรียนการสอนที่เน้น ความเป็นไทย รักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในความเป็นไทย เรียนรู้และฝึกปฏิบัติตนให้เป็นผู้มี

มารยาทไทย สืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาไทย เกิดความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมีความสำนึกรักในชาติไทย การจะส่งเสริมให้ประชาชนมีสำนึกในความเป็นไทยอย่างแท้จริงนั้น ต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเรียนให้เด็กได้เรียนรู้ซึมซับความเป็นไทย ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการที่จะพัฒนาความเป็นพลเมืองไทย เพื่อให้คนในสังคมไทยมีกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาอย่างเป็นเหตุเป็นผล มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชาติมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นชาติไทย รักษาดีดั่งมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความปรองดองสมานฉันท์ เกิดสันติสุขในสังคมไทย (สุระ ดามาพงษ์, 2557)

การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามจุดเน้นในรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองนั้น ผู้สอนต้องใช้กระบวนการคิดที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถของตน ผู้สอนจะดำเนินการสอนได้ดีและมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อ ผู้เรียนรู้จักคิดและลงมือปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพได้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจมาใช้ในการสอน คือ การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ซึ่งมีรูปแบบการสอนที่หลากหลายและคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน สอดคล้องกับการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง เรื่องความเป็นไทย ที่ต้องการจัดการการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การสาธิต การตอบคำถาม การอภิปราย การสำรวจ และการแก้ปัญหา เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติลงมือทำ การพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นและกระบวนการการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ แนวคิดนี้เป็นของเบอร์นิส แมคคาร์ธี (Bernie McCarthy) นักการศึกษา นักแนะแนวทางการศึกษา ที่เชื่อในศักยภาพของผู้เรียนในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ได้พัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน 4 แบบ (4 Types of students) คือ ผู้เรียนถนัดการใช้จินตนาการ ผู้เรียนถนัดการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนถนัดการใช้สามัญสำนึก ผู้เรียนถนัดการเรียนรู้ประสบการณ์แล้วนำไปสู่การลงปฏิบัติ รูปแบบของการจัดการเรียนรู้ถูกแบ่งออกเป็น 4 ส่วนและมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 8 ขั้นตอน โดยการจัดการเรียนรู้จะมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับระบบการทำงานของสมองทั้งสองซีกคือ สมองซีกซ้าย (Left Hemisphere) ถนัดในเรื่องรายละเอียด ภาษา ความจำ การคิดวิเคราะห์และหาเหตุผล ส่วนสมองซีกขวา (Right Hemisphere) ถนัดในเรื่องการมองภาพรวม การคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ อารมณ์ความรู้สึก มิติสัมพันธ์ ศิลปะ ในการจัดการเรียนรู้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ตามลักษณะและความต้องการของตนเองอย่างเหมาะสม กิจกรรมบางช่วงตอบสนองให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนในช่วงกิจกรรมที่ตนเองถนัดและรู้สึกท้าทายในช่วงที่ผู้อื่นถนัด ดังนั้นผู้เรียนจะสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ กล่าวได้ว่า ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะ ความคิดและการลงมือทำเพื่อสร้างผลงานแห่งการเรียนรู้ของตนเองอย่างหลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนได้ใช้สมองตามความถนัดและใช้สมองทั้งสองซีกอย่างสมดุล การจัดการเรียนรู้จึงเกิดประสิทธิภาพเห็นได้จากกรณีการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหลายวิชา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (กุลฉัฐ บุญจรัส, 2559)

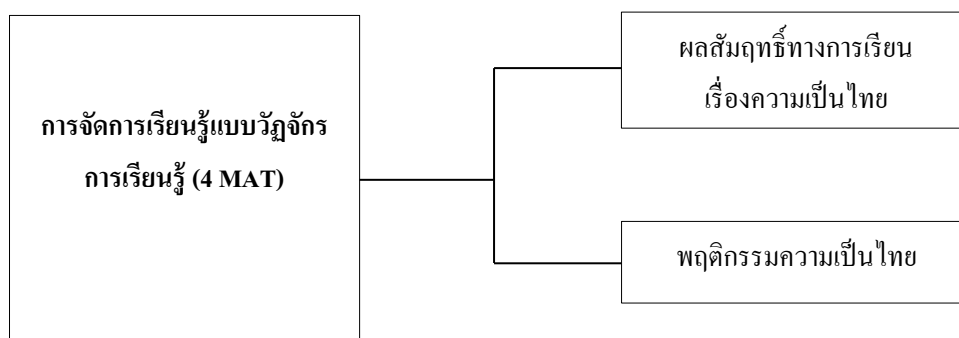
การนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) มาใช้ในการเรียนการสอน รายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง 6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความเป็นไทย จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจสามารถ สร้างผลงานที่เป็นความคิดสร้างสรรค์ มีการปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงความเป็นไทย รักและหวงแหนประเทศชาติ ทำให้ผู้เรียนได้หวนกลับมาเห็นคุณค่าและความสำคัญของขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม สามารถนำความรู้ไปใช้ให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)
- (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนเรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)
- (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลัง จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)
- (4) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนเรื่องความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลัง จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบในการดำเนินการวิจัยได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ศึกษากลุ่มทดลอง กลุ่มเดียว เป็นแผนการวิจัยแบบวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (Fitz-Gibbon, 1987)

4.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนรุ่งอรุณวิทยา จังหวัด

นครราชสีมา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากการจับสลาก มีนักเรียนจำนวน 54 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย

4.3.2 พฤติกรรมความเป็นไทย

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 2 เดือน (กรกฎาคม - สิงหาคม 2561) โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน จำนวน 20 ชั่วโมง ใช้เวลาครั้งละ 1 ชั่วโมง

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

(1) การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คนมีความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.84) จาก 5 ระดับ

(2) เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความเป็นไทย เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีลักษณะเป็นปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ได้ค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67 - 1.00 ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.40 - 0.59 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.60 - 0.79 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

(3) เครื่องมือวัดพฤติกรรมความเป็นไทยเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมโดยประเมินตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์คือ ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รักความเป็นไทย ความมีวินัย และมีจิตสาธารณะ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอนโดยผู้วิจัยทำการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เรื่องความเป็นไทยจำนวน 20 ชั่วโมง ระหว่างเรียนมีการสังเกตการปฏิบัติตนที่แสดงออกถึงความเป็นไทย 3 ครั้ง

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) สถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

(2) สถิติทดสอบที (dependent t-test statistic)

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทยและพฤติกรรมความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) นำเสนอตารางที่ 1 และ 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT จำแนกตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เกณฑ์ (ร้อยละ)	ระดับ	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD
80 - 100	ดีเยี่ยม	32 - 40	44	81.50		
70 - 79	ดี	30 - 31	10	18.50		
60 - 69	พอใช้	28 - 29				
รวม	ดีเยี่ยม	28 - 40	54	100	34.91	2.72

*คะแนนเต็มเท่ากับ 40 คะแนน

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}=34.91$) และมีนักเรียนร้อยละ 81.50 อยู่ในระดับดีเยี่ยม นักเรียนร้อยละ 18.50 ที่อยู่ในระดับดี

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

พฤติกรรมความเป็นไทย	$\bar{X}$	SD	ระดับ
รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	2.70	.46	ดีเยี่ยม
รักความเป็นไทย	2.22	.42	ดี
มีวินัย	2.76	.43	ดีเยี่ยม
มีจิตสาธารณะ	2.63	.49	ดีเยี่ยม
รวม	2.58	.19	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}=2.58$) ถ้าพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า ความมีวินัย ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}=2.76, 2.70, 2.63$) ตามลำดับ ส่วนความรักความเป็นไทยอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.22$)

5.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย และพฤติกรรมความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย และพฤติกรรมความเป็นไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT นำเสนอดังตารางที่ 3 และ 4

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

การทดสอบ	$\bar{X}$	SD	df	t	p-value
ก่อนเรียน	24.80	2.02	53	20.28	.00
หลังเรียน	34.91	2.72			

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย พฤติกรรมความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

พฤติกรรม	$\bar{X}$	SD	df	t	p-value
ก่อนเรียน	2.04	.19	53	13.47	.00
หลังเรียน	2.58	.26			

จากตารางที่ 4 พบว่า พฤติกรรมความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผล

6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 34.91$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินการสอนตามขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนและคำนึงถึงการพัฒนาของสมองทั้งสองซีกไปพร้อมกันอย่างสมดุล โดยสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการคิดวิเคราะห์ คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุผล ตรรกวิทยา ส่วนสมองซีกขวาทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะดนตรีและการเคลื่อนไหว ปัญญา วรรณศิลป์ (2559) โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีการจัดลำดับกระบวนการสอน มีกิจกรรมให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อม คิดวิเคราะห์เชื่อมโยงความรู้เก่าและความรู้ใหม่ มีช่วงเวลาในชั้นฝึกปฏิบัติและการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน นำไปสู่การสร้างสร้งผลงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดกิจกรรมที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนสนุกและมีความสุขในการเรียน อีกทั้งยังมีโอกาสได้เรียนรู้ในแบบที่ตนเองถนัดและได้ฝึกการเรียนรู้ในแบบที่ตนเองไม่ถนัด ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจสามารถนำความรู้เรื่องความเป็นไทย ที่เกิดจากการเรียนไปปฏิบัติจริงและในทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่สำคัญ สิ่งที่คุณครูควรคำนึงถึงคือ การยืดหยุ่นเวลาในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม เพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้เวลาในขั้นตอนการสร้างชิ้นงาน ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติและขั้นตอนการนำเสนอแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้มากกว่าขั้นตอนอื่น เพื่อให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้ได้อย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรรัตน์ คำสมจิตร(2557) ที่กล่าวว่า

กิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่รวมลักษณะของผู้เรียนและนำเทคนิคพัฒนาสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวามาเป็นแนวในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ในช่วงกิจกรรมที่ตนเองถนัดและรู้สึกท้าทายในช่วงที่คนอื่นถนัด จึงทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งการสอนแบบ 4 MAT นั้นมีขั้นตอนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 8 ขั้นตอนแต่ละขั้นจะเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้ความสามารถที่แตกต่างกันของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งใน 8 ขั้นตอนนั้นจะพบลักษณะเด่น 3 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นที่ 4 และขั้นที่ 7 ที่ครูต้องให้ความสำคัญให้มาก และผลงานวิจัยของ มาริสา แสนสุข และ มนตรี อนันตรักษ์ (2558) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร 4 MAT เรื่อง กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร เรื่อง กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.63 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.33 และผลงานวิจัยของ Irfan, Almufadi and Brisha (2016: 1-11) ศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาเศรษฐศาสตร์ วิศวกรรมของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยการเปรียบเทียบระหว่างการสอนแบบ 4 MAT กับการสอนแบบดั้งเดิม ผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT มีประสบการณ์ทางการเรียนที่หลากหลาย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อวิชาเศรษฐศาสตร์วิศวกรรมพื้นฐานเพิ่มขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น การจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ช่วยเพิ่มความมีเหตุผลในตัวนักเรียนที่ขาดความมั่นใจในการแสดง ความคิดสร้างสรรค์ในชั้นเรียน และช่วยพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Aktas and Bilgin (2014: abstract) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ที่มี ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการเรียน เรื่องอนุภาคของสสาร ผลการวิจัยพบว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแรงจูงใจในการ เรียนระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT ช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนและเพิ่มการมีส่วนร่วมในการเรียน

6.2 พฤติกรรมความเป็นไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอยู่ในระดับดีเยี่ยม($\bar{X}=2.58$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระหว่างเรียนมีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด และจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) และเน้นย้ำในขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ เช่น การฝึกมารยาทไทย การส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีด้านความรักชาติ ศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และความภูมิใจในความเป็นไทย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการปรับปรุง แก้ไขพฤติกรรมและพัฒนาตนเอง นำความรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) เรื่องความเป็นไทยไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพินท์ นุเรศรัมย์ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยการจัดกิจกรรมแบบ 4 MAT ประกอบแบบฝึกทักษะเรื่อง การแต่งโครงสี่สุภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เช่น แบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ใน

ระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X}=4.31$, SD) มุ่งมั่นในการทำงาน ($\bar{X}=4.30$, SD=0.37) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ($\bar{X}=4.18$, SD=0.47) และ มีวินัย ($\bar{X}=4.16$, SD=0.34) ตามลำดับ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ควรมีการส่งเสริมครูให้ใช้การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ในรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง ในระดับชั้นอื่น เพราะเป็นการฝึกทั้งความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติ

(2) การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) มีขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการยืดหยุ่นเวลาในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม เพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนผู้สอนควรให้เวลาในขั้นตอนการสร้างชิ้นงานขั้นตอนการฝึกปฏิบัติและขั้นตอนการนำเสนอแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้มากกว่าขั้นตอนอื่น เพื่อให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้อย่างเพียงพอ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยบูรณาการ การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีในการสร้างชิ้นงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นำเสนอผลงานในรูปแบบของการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และ ผศ. ดร.สุนันท์ สดโกสุม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. 2557. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ใน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กิตติชัย สุชาติโนบล. 2546. 4 MAT การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของผู้เรียน. ราชบุรี: โรงพิมพ์ธรรมรักษ์การพิมพ์.

กุลณัฐ บุญจรัส. 2559. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์และเจตคติต่อการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้รูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นตอนและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. 2560. แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 - 2564.

- ปัญญา วรวัฒน์ชัย. 2559. กลไกสมองสองซีกกับความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์. *วารสารสารสนเทศ* ปีที่ 15, ฉบับที่: 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2559 หน้า 1-12 .
- เพชรรัตน์ คำสมจิตร 2557. การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกุกระดังงาวิทยาคม โดยใช้รูปแบบการสอน 4MAT รายวิชา ส23101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มารีสา แสนสุข และ มนตรี อนันตรักษ์ . 2558.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักร (4 MAT) เรื่อง กฎหมายกับการดำเนินชีวิตประจำวัน สารการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สุระ ดามพงษ์. 2557. คู่มือแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง 6 ป.6. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช
- อรพินท์ นุเรศรัมย์. 2558.ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยการจัดกิจกรรมแบบ 4 MAT ประกอบแบบฝึกทักษะเรื่อง การแต่งโครงส่สุภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.โรงเรียนขุนหาญวิทยาสรรค์. องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ.
- โยธิน อยู่จดี. 2559. “มารยาทไทย ความงามที่หายไป เป็นเพราะคนหรือยุคสมัย” โพสต์ทูเดย์. 7 เมษายน 2559.
- Aktas, I., and Bilgin, I. (2014). The effect of the 4MAT learning model on the achievement and motivation of 7th grade students on the subject of particulate nature of matter and an examination of student opinions on the model. **Research in Science & Technological Education**. 33 (1). 1-21.
- Irfan, O. M., Almufadi, F. A., and Brisha, A. M. (2016). Effect of using 4mat method on academic achievement and attitudes toward engineering economy for undergraduate students. **International journal of vocational and technical education**. 8 (1) 1-11.

**การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4**

**Study the relationship between leadership behaviors of school administrators and
teamwork performance of teachers in schools under the office of Kanchanaburi
Primary Education Area 4**

นางสาวกนิษฐา แซ่ลิ่ม

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail: kakanitta.fon29@gmail.com

ดร.ปฐมพรณ์ อินทรางกูร ณ อยุธยา

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail: dr.pathomporn@gmail.com

ผศ.ดร.ธนายุส ธนธิติ

คณะบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

E-mail: thanayus.tha@mahidol.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 2) ระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 3) ความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ข้าราชการครู จำนวน 277 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.979 การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย 1) ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรม

ผู้นำแบบเน้นงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ พฤติกรรมแบบเน้นความสัมพันธ์ และพฤติกรรมผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการเปลี่ยนแปลง 2) ระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการรับผิดชอบร่วมกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การมีเป้าหมายร่วมกัน 3) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : พฤติกรรมผู้นำ การทำงานเป็นทีม ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This purpose of this research was to study 1) level of leadership behavior of the education institutions in school under the office of Kanchanaburi Primary Education Area 4. 2) level of teamwork performance of teachers in schools Under the office of Kanchanaburi Primary Education Area 4. 3) relationship between the leadership behavior of administrators and teamwork performance of teachers in schools under the office of Kanchanaburi Primary Education Area 4. The sample were 277 teachers in school Under the office of Kanchanaburi Primary Education Area 4. The data were collected by the questionnaire with reliability coefficient of 0.979. The data were consequently analyzed for mean, frequency, percentage, standard deviation, and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The research findings indicated that 1) The leadership behavior of school administrators in school under the office of Kanchanaburi Primary Education Area 4 were at a high level. Furthermore, Task Oriented Behaviors was rated in the highest mean, followed by Relation Oriented Behaviors. Change Oriented Behaviors was rated in the lowest mean. 2) The integral constructs of teamwork performance of teachers in schools were at a high level. Participation was rated in the highest mean, followed by sharing success and failure, shared goal was rated in the lowest. 3) leadership behaviors of school administrators was positively correlated with the performance of a team of teachers in schools. under the office of Kanchanaburi Primary Education Area 4 were at a relatively high level. Statistically significant at the 0.01

KEYWORDS: Leadership Behavior , Teamwork , Team performance , Educational Manager

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 39 บัญญัติไว้ว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา

เป็นผู้นำที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาของผู้เรียน พฤติกรรมผู้นำจึงมีความสำคัญในการบริหารงานให้สัมฤทธิ์ผล เพราะพฤติกรรมของผู้นำมีลักษณะเด่นในการคิดการทำงาน การประเมินผลที่เป็นธรรม ทำให้ครองจิตใจของผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเป็นอย่างดี ก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเป็นทีม ซึ่งพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของการทำงานเป็นทีมมีความสัมพันธ์กัน(Likert, 1961 อ้างอิง ภิญญานูศิลป์.2551) ในการบริหารงานองค์กรได้ให้การยอมรับและนำการทำงานเป็นทีมมาใช้ ให้ความสำคัญของการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานภายในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 พบว่า การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ แต่การทำงานเป็นทีมในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพมากนัก แม้จะมีการแต่งตั้งคณะทำงานฝ่ายต่างๆ มีการประชุมปรึกษาหารือ แต่ในทางปฏิบัติกลับมีคันท่างานจริงๆ เพียงบางส่วน บุคคลส่วนใหญ่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะทำงาน แต่ไม่มีบทบาทในทำงาน (จงจิต ปรัชญพฤตย์,2561, สัมภาษณ์) และในโรงเรียนที่มีครูจำนวนมาก ครูแต่ละคนต่างอยู่เป็นกลุ่มๆเมื่อต้องทำงานร่วมกันจึงขาดความสนิทสนม และขาดการประสานงาน ต่างคนต่างทำงานในฝ่ายของตนเองเท่านั้น (ฐานิดา กระต่าย,2561,สัมภาษณ์) รวมทั้งพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารยังไม่เป็นที่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ทำให้ครูขาดแรงจูงใจในการทำงานร่วมกัน ซึ่งส่งผลทำให้ผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับชาติ O-NET ปีการศึกษา 2559 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ในหลายวิชา ไม่เป็นตามกฎหมายที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4, 2559) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำสถานศึกษา จึงต้องเปลี่ยนรูปแบบพฤติกรรมผู้นำในการบริหาร เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อค้นหาแบบพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

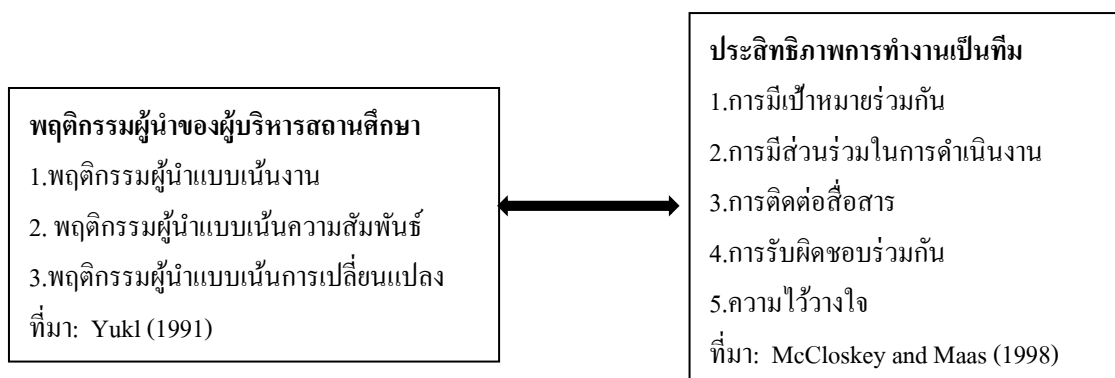
- (1) เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
- (2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4
- (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4

3. สมมติฐานของงานวิจัย

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักการศึกษาหลายท่านและได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โรงเรียนทั้งหมด 92 โรงเรียน ข้าราชการครูทั้งหมด จำนวน 894 คน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2560) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการคำนวณของ Taro Yamane (1973, p.125) ที่ความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 277 คน

5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยพฤติกรรมผู้นำ 3 แบบ ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นงาน พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์ และพฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการเปลี่ยนแปลง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครู ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การมีเป้าหมายร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การติดต่อสื่อสาร การรับผิชอบร่วมกัน และความไว้วางใจ

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาปัจจุบัน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครู มีลักษณะเป็น

แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า และนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบ ความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ได้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.979

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ใน 2 ช่องทาง คือส่งด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์
3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ พร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว นำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ ตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง
2. นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน มาวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันโปรดที่ระดับนัยสำคัญ .05

6. สรุปผลการวิจัย

1. ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือพฤติกรรมผู้นำแบบเน้นงาน รองลงมาคือ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์ และลำดับสุดท้าย คือ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการเปลี่ยนแปลง ดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมผู้นำของบริหารสถานศึกษา ในภาพรวม

พฤติกรรมผู้นำของบริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นงาน	4.13	0.58	มาก
2. พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์	4.09	0.75	มาก
3. พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการเปลี่ยนแปลง	4.03	0.65	มาก
รวมเฉลี่ย	4.08	0.62	มาก

2. ระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ผลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการรับผิดชอบร่วมกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีเป้าหมายร่วมกัน ดังตารางที่ 6.2

ตารางที่ 6.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครู ในภาพรวม

ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครู	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีเป้าหมายร่วมกัน	4.12	0.55	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.18	0.66	มาก
3. การติดต่อสื่อสาร	4.16	0.62	มาก
4. การรับผิดชอบร่วมกัน	4.17	0.62	มาก
5. ความไว้วางใจ	4.15	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย	4.15	0.55	มาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของบริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก ภาพโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยพฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์สูงสุดกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครู รองลงมา คือ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมผู้นำแบบเน้นงานมีความสัมพันธ์น้อยสุด ดังตารางที่ 6.3

ตารางที่ 6.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของบริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม โดยภาพรวม

ลำดับ	พฤติกรรมผู้นำของบริหารสถานศึกษา	ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมโดยรวม		
		r	p-value	ระดับความสัมพันธ์
1	พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นงาน	0.908**	0.000	สูง
2	พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์	0.939**	0.000	สูง
3	พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการเปลี่ยนแปลง	0.913**	0.00	สูง
	ภาพรวม	0.791**	0.000	ค่อนข้างสูง

7. อภิปรายผล

ระดับพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นงาน รองลงมาคือ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์และลำดับสุดท้ายคือ พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการเปลี่ยนแปลง ตามลำดับ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้

พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นงานของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้การสนับสนุนข้าราชการครูให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และปฏิบัติต่อข้าราชการครูทุกคนอย่างเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญใจ วงศ์สุวรรณ (2555) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย พบว่าพฤติกรรมกรรมการมุ่งงาน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ชัย นรสาร (2553) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมด้านการมุ่งงาน อยู่ในระดับมาก

พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูมีอิสระในการทำงาน และการทำงานเน้นความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับงานของ ขวัญใจ วงศ์สุวรรณ (2555) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย โดยพบว่าพฤติกรรมผู้นำการมุ่งความสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ชัย นรสาร (2553) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมด้านการมุ่งความสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก

พฤติกรรมผู้นำแบบเน้นการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเน้นระบบการบริหารงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีการกล่าวชื่นชมและให้การยอมรับต่อความก้าวหน้าของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญใจ วงศ์สุวรรณ (2555) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย โดยพบว่าพฤติกรรมกรรมการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ชัย นรสาร (2553) ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมด้านการมุ่งการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมาก

ระดับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมาคือ การรับผิดชอบร่วมกัน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การมีเป้าหมายร่วมกัน เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้

ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการมีเป้าหมายร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูมีส่วน

ร่วมกำหนดเป้าหมายในหลักสูตรสถานศึกษาและในแผนปฏิบัติงานประจำปี มีการร่วมกำหนดเป้าหมายและแผนการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า ทำให้ข้าราชการครูรับรู้และเข้าใจทิศทางการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลำเทียน เฝ้าอาจ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเมืองตรารุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรารุด พบว่า ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณวดี รื่นรมย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการมีเป้าหมายเดียวกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูมีส่วนร่วมและช่วยเหลือในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน ปฏิบัติงาน ตลอดจนการตรวจสอบประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข และรู้สึกว่าคุณค่าและเป็นส่วนหนึ่งของผลสำเร็จในการทำงาน สอดคล้องกับการวิจัยของลำเทียน เฝ้าอาจ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเมืองตรารุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรารุด พบว่า การทำงานเป็นทีมด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณวดี รื่นรมย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูมีการสื่อสารใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร ได้แก่ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เฟสบุ๊ค ไลน์ เป็นต้น ทำให้มีการรับ-ส่งข้อมูลซึ่งกันและกันอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ลำเทียน เฝ้าอาจ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเมืองตรารุด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรารุด พบว่า ด้านการสื่อสารอย่างเปิดเผย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณวดี รื่นรมย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1 พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการสื่อสารอย่างเปิดเผย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านการรับผิดชอบร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูมีทัศนคติที่ดีในการแสดงความคิดเห็น มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย และมีส่วนร่วมรับผิดชอบผลการปฏิบัติงานทั้งด้านบวกและด้านลบ

สอดคล้องกับงานวิจัยของนลินรัตน์ คลังธารชุลิน (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยสงขลา พบว่า ระดับการทำงานเป็นทีมของบุคลากรมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยสงขลา ด้านการรับผิดชอบร่วมกัน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กลมนิตย์ วิสัยแสง (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูโรงเรียน ในสังกัด องค์กรบริหารส่วนจังหวัดระยอง พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัด องค์กรบริหารส่วนจังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านการรับผิดชอบร่วมกันอยู่ในระดับมาก

ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ด้านความไว้วางใจ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูมีการแบ่งงาน กันทำตามความรู้ความสามารถของตน ให้ความเคารพนับถือต่อเพื่อนร่วมงานอย่างจริงใจซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับการศึกษาของลำเทียน เผ่าอาจ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน ขยายโอกาส อำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ด้านความไว้วางใจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณวดี รื่นรัมย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การ ทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 4 โดยเป็นความสัมพันธ์ ทางบวก ภาพโดยรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาได้ผ่านการสอบคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ ก.ค.ศ.กำหนด ซึ่งในการสอบ คัดเลือกใช้ทั้งวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานด้านการบริหาร ความรู้ความสามารถในการบริหารงานใน หน้าที่ และก่อนไปบรรจุแต่งตั้งต้องเข้าอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติกับสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา เพื่ออบรมความรู้ในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ หลักการบริหารในสถานการณ์ต่างๆ จึงทำให้ผู้บริหารมี พฤติกรรมผู้นำทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ชัย นรสาร (2553) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุวธานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมด้านการมุ่งงาน ด้านการมุ่งความสัมพันธ์ และด้านการมุ่งการเปลี่ยนแปลง อยู่ใน ระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของขวัญใจ วงศ์สุวรรณ (2555) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม ผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในจังหวัด หนองคาย พบว่า พฤติกรรมผู้นำมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมในระดับ ค่อนข้างสูง จึงทำให้มีข้าราชการครูทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย การดำเนินงาน การปฏิบัติงาน การตรวจสอบประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข ได้รับความ ไว้วางใจจากผู้บริหารในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ และผู้บริหารมีการสร้างสานสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน มี การนำเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาใช้ทำให้การรับ-ส่งข้อมูลรวดเร็ว ทัวถึงและถูกต้อง ซึ่งจะช่วยสร้างบรรยากาศ ที่ดีทำให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ผู้บริหารยังสนับสนุนข้าราชการครูให้มีความก้าวหน้าทาง วิชาชีพ ใส่ใจสวัสดิการครู และปฏิบัติต่อข้าราชการครูทุกคนด้วยความเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

อรุณวดี รื่นรมย์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วย ด้านการยอมรับนับถือ การปฏิสัมพันธ์ การมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วม ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และการสื่อสารอย่างเปิดเผย ทำให้ภาพรวมพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนในทิศทางบวก ยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมผู้นำสูงขึ้นประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนก็จะมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ให้ความสำคัญกับการบริหารทั้งคน งาน และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมผู้นำในระดับมาก สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาและสร้างสรรค์ผู้บริหารที่มีคุณภาพต่อไป

(2) ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครู ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 ให้ความสำคัญกับการมีเป้าหมายร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การติดต่อสื่อสาร การรับผิดชอบร่วมกัน และความไว้วางใจ จากผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าข้าราชการครูมีประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครู ทั้ง 5 ด้าน เพื่อให้การทำงานเป็นทีมมีประสิทธิภาพและเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

(3) จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูทุกด้าน ในระดับค่อนข้างสูง โดยพฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมสูงสุด แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาพฤติกรรมผู้นำแบบเน้นความสัมพันธ์ให้สูงขึ้น ก็จะทำให้ข้าราชการครูมีประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมสูงขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการบริหารงานบุคคลให้การทำงานเป็นทีมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(2) ควรศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมผู้นำจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

9. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.ปฐมพรณ์ อินทรางกูร ณ อุรุยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ชนายุส ธนธิดา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

10. เอกสารอ้างอิง

- กมลนิตย์ วิไลแสง. (2559). **ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา**
- ขวัญใจ วงศ์สุวรรณ. (2555). **ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- จงจิต ปรัชญพฤทธิ์. (2561, 25 พฤษภาคม). **สัมภาษณ์. ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านหนองคือ**
- ฐานิดา กระต่าย. (2561, 28 พฤษภาคม). **สัมภาษณ์. ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านหนองแสบ**
- ณรงค์ชัย นรสาร. (2553). **พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- นลินรัตน์ คลังธารชูนิน. (2557). **ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ. มหาวิทยาลัยทักษิณ**
- กัญญา มนุญศิลป์. (2551). **การพัฒนาตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพผลของทีมงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น**
- ลำเทียน เผ่าอาจ. (2559). **การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเมืองตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. (2559). **สารสนเทศและข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา 2559-2560.กาญจนบุรี :สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4.**
- อรุณวดี รื่นรมย์. (2553). **การทำงานเป็นทีมของข้าราชการครูในโรงเรียนระยองวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1.วิทยานิพนธ์ การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา**

McClosky, J.C., & Maas, M. (1998). **Interdisciplinary team: The nursing Perspective is essential.** [n.p.]: Nursing Outlook

Yamane, Taro.1973. **Statistics: An Introductory Analysis**. Third editio. Newyork : Harper and Row
Publication.

Yukl, Gary A. (1991). **Leadership in Organization**. New Jersey : Prentice – Hall.

**การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

**THE CONSTRUCTION OF COMPUTER ASSISTED INSTRUCTION LESSON
ON THE SUKHOTHAI WISDOM FOR PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS**

นิภาภรณ์ ชัชวาลย์

นักศึกษาศาสาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: nipaporn.cht@northbkk.ac.th

ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: benjarat.ra@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนอนุบาลวิหารแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ 81.47/85.33 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.55 และ (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The purposes of this study were 3 items (1) to construct the computer assisted instruction (2) to examine the learning achievement by using the computer assisted instruction and (3) to compare the learning achievement by using the computer assisted instruction lesson on The Wisdom During the Sukhothai Period for Pratomsuksa 4 students, before and after class. The sample of this research consisted of 30 students in one classroom from Pratomsuksa 4 who were studying in the first semester of academic year 2018 from Anubanwihandang School under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 using Cluster Random Sampling Method, the classrooms as sampling units. The research instruments were 3 issues (1) the computer assisted instruction (2) the lesson plan and (3) the learning achievement test. This research was conducted for 6 months. The data was analyzed by using descriptive statistics such as percentage, mean, standard deviation and parametric statistics with the t-test for Dependent Samples. The results of this research found that (1) the efficiency of the computer assisted instruction was 81.47/85.33. (2) the students' learning achievement by using the computer assisted instruction had the achievement on 85.55%. and (3) the comparing of the students' learning achievement who studied with computer assisted instruction, the score after studying was higher than before studying at the statistically significant level .05.

Keywords: the computer assisted instruction, the efficiency of the computer assisted instruction, the learning achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้วิชาประวัติศาสตร์ เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนวิชาประวัติศาสตร์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 คาบ หรือบูรณาการไปกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น สำหรับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ จะครอบคลุมหัวข้อต่างๆ อาทิ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ตระหนักถึงความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ และความสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาประวัติศาสตร์ ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะปัจจุบันผู้เรียนลิ้มประวัติศาสตร์ ลิ้มความหลัง ประสบปัญหา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู ครูขาดสื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ยึดเนื้อหาในบทเรียนเป็นหลัก ผู้เรียนขาดความสนใจในเนื้อหาการเรียนการสอน และผู้เรียนคิดว่าวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่น่าเบื่อ ไม่น่าสนใจ และขาดแรงจูงใจในการเรียน โดยส่วนมากจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาทฤษฎีตามที่ครูสอนมากกว่า

การที่ให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (กฤติยา ฤทธิสร, 2559) จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ขาดประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ต่ำ จากการการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลวิหารแดง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2560 จากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสิ้นปีการศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จากที่โรงเรียนตั้งเป้าไว้ร้อยละ 70 โดยมีคะแนนวิชาประวัติศาสตร์เฉลี่ยต่ำสุดในมาตรฐานที่ ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภาคภูมิใจและธำรงความเป็นไทย (โรงเรียนอนุบาลวิหารแดง, 2560) จึงทำให้ครูผู้สอนต้องคิดวิธีการสอนให้มีความทันสมัยไม่น่าเบื่อ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนโดยนำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

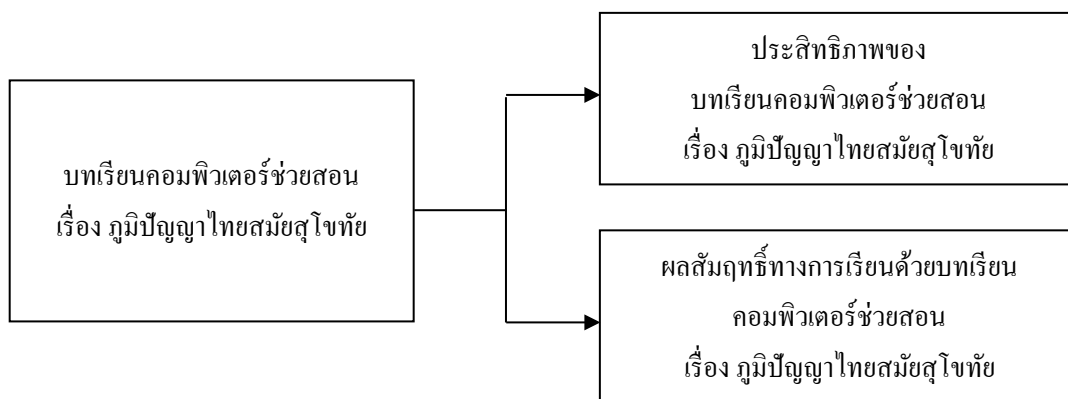
ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรมีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมาช่วยสอน โดยเฉพาะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะมีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนแบบรายบุคคล (Individualization) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เวลาใดก็ได้ตามความต้องการ ช่วยลดต้นทุนในการจัดการเรียนการสอน การทำซ้ำเพื่อการเผยแพร่ใช้ต้นทุนต่ำมากและสามารถใช้กับผู้เรียนได้เป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับการสอนโดยใช้ครูผู้สอน สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียน และทำให้ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ (ทักษิณา วิไลลักษณ์, 2551)

จากความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ที่จำเป็นจะต้องนำสื่อการเรียนการสอน ที่มีความน่าสนใจ มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย สร้างความกระตือรือร้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องพัฒนาสื่อการเรียน โดยการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาประวัติศาสตร์ ขึ้นมาเพื่อเป็นนวัตกรรมใหม่ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้มีความสนใจ จดจำบทเรียนได้นาน และจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย
- (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานของการวิจัย

- (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 70
- (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) ศึกษาทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชา เนาว่าเอ็นผล, 2540)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนอนุบาลวิหารแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2

5.3 ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรต้น มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย ส่วนตัวแปรตาม มีจำนวน 2 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระยะเวลา 6 เดือน (เมษายน-ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และระยะที่ 3 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียน

5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

(1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของบทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 และนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ ผลการทดลอง พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ $(E_1/E_2) = 81.47/85.33$

(2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88

(3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย เป็นแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างวิจัย จำนวน 30 คน คำนวณค่าความยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.50-0.67 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.47-0.60 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำไปใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนอนุบาลวิหารแดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำนวน 30 คน

5.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test for Dependent Samples

6. สรุปผลการวิจัย

(1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 81.47/85.33 ดังปรากฏในตาราง ที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง กฎมณียาไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบระหว่างเรียน (50)	ร้อยละ	คะแนนสอบหลังเรียน (30)	ร้อยละ
1	41	82.00	25	83.33
2	41	82.00	27	90.00
3	39	78.00	24	80.00
4	41	82.00	26	86.67
5	41	82.00	25	83.33
6	41	82.00	27	90.00
7	43	86.00	26	86.67
8	39	78.00	28	93.33
9	38	76.00	24	80.00
10	41	82.00	25	83.33
11	42	84.00	26	86.67
12	42	84.00	23	76.67
13	38	76.00	29	96.67
14	40	80.00	27	90.00
15	40	80.00	25	83.33
16	40	80.00	25	83.33
17	39	78.00	24	80.00
18	41	82.00	26	86.67
19	43	86.00	23	76.67
20	40	80.00	24	80.00
21	43	86.00	26	86.67
22	40	80.00	23	76.67
23	41	82.00	24	80.00
24	40	80.00	25	83.33
25	44	88.00	27	90.00
26	40	80.00	27	90.00
27	41	82.00	28	93.33
28	39	78.00	26	86.67
29	43	86.00	25	83.33
30	41	82.00	28	93.33
เฉลี่ยร้อยละ		81.47		85.33
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 81.47/85.33$				

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.55 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ดังปรากฏในตาราง ที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นักเรียน คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ	คะแนนสอบ หลังเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ
1	8	26.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
2	7	23.34	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
3	17	56.67	ผ่านเกณฑ์	27	90.00	ดีมาก
4	19	63.33	พอใช้	27	90.00	ดีมาก
5	11	36.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
6	18	60.00	พอใช้	27	90.00	ดีมาก
7	8	26.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	24	80.00	ดีมาก
8	9	30.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
9	7	23.34	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
10	5	16.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	26	86.67	ดีมาก
11	10	33.33	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
12	6	20.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
13	9	30.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	24	80.00	ดีมาก
14	6	20.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	24	80.00	ดีมาก
15	7	23.34	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
16	8	26.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
17	18	60.00	พอใช้	27	90.00	ดีมาก
18	6	20.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	24	80.00	ดีมาก
19	17	56.67	ผ่านเกณฑ์	28	93.33	ดีมาก
20	14	46.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	29	96.67	ดีมาก
21	12	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	24	80.00	ดีมาก
22	10	33.33	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
23	11	36.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
24	8	26.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	23	76.67	ดี
25	9	30.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
26	8	26.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
27	18	60.00	พอใช้	27	90.00	ดีมาก
28	15	50.00	ผ่านเกณฑ์	28	93.33	ดีมาก
29	15	50.00	ผ่านเกณฑ์	27	90.00	ดีมาก

ตาราง 3 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ	คะแนนสอบ หลังเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ
30	20	66.67	พอใช้	29	96.67	ดีมาก
$\bar{X}$	11.20			25.67		
S.D.	4.63			1.56		
ค่าเฉลี่ยโดยรวม					85.55	ดีมาก

(3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทย สมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังปรากฏในตาราง ที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	n	k	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	30	30	11.20	4.63	22.44*	.000
หลังเรียน	30	30	25.67	1.56		

7. อภิปรายผล

7.1 การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย มีประสิทธิภาพของบทเรียนอยู่ที่ 81.47/85.33 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตา อุดมสิทธิพัฒนา (2558) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า การประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.47/82.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรกมล อยู่ดี (2558) ได้ทำการวิจัย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เอกภพและกาแล็กซี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องเอกภพและกาแล็กซี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผลที่ได้มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/81.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ทั้งนี้เป็นเพราะ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาสาระหว่างเรียน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เนื่องจากมีการออกแบบอย่างมีระเบียบแบบแผน มีขั้นตอนการสร้างตามหลักวิชาการ ผ่านการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 85.55 อยู่ในระดับดีมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไป

ตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพล กมลผาด (2558) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง เกษตรนาฏ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เรื่อง เกษตรนาฏ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ วัชรวงษ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดเรื่องวรรณคดีกับงานทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมศึกษาบ้านกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ โดยออกแบบโครงสร้างของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสาขา (Branching) ให้ความยืดหยุ่นในการเลือกรูปแบบและกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหาและกิจกรรมในบทเรียนได้หลากหลายตามความสนใจ ในการนำเสนอสื่อประสม ประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก วิดีทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนและองค์ความรู้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- (1) ควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะครูผู้สอนบางคนยังยึดการสอนแบบเดิมๆ อาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- (2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นมาอย่างมีประสิทธิภาพ นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจริง
- (3) ครูผู้สอนควรสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ นำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสอดคล้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานั้นๆ อย่างแท้จริง

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบเกม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบสถานการณ์จำลอง บทเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

9. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

10. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤติยา ฤทธิสร. 2559. การใช้ชุดบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประกอบวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ฉะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ชนิดา อุดมสิทธิพัฒนา. 2558. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ทักษิณา วิไลลักษณ์. 2551. คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสำเร็จรูป. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ธีรพล กมลผาด. 2558. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยีเรื่อง เกษตรนำรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีที่ 5(2): 244.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2556. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540. ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษานวฤทัย 6. กรุงเทพฯ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรกมล อยู่ดี. 2558. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เอกภาพและกาแล็กซี่ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3. วท.ม. (ฟิสิกส์และวิทยาศาสตร์ทั่วไป). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อรรณพ วัชชวงษ์. 2560. การจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิด เรื่อง วรรณะสัทภังงานทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประถมฐานบินกาแพงแสน. วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 4. ปีที่ 2(4): 240.
- โรงเรียนอนุบาลวิหารแดง. 2560. รายงานการพัฒนาค้นเองของครูและบุคลากรทางการศึกษา. สระบุรี: ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลวิหารแดง.

การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

THE CREATION OF COMPUTER ASSISTED INSTRUCTION LESSON ON MUSICAL NOTATION PERIOD FOR PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS

นนท์วัช ปรินญาประเสริฐ

นักศึกษาศาสาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: nontawud.par@northbkk.ac.th

ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: uthaiwan.sa@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปี การศึกษา 2561 โรงเรียนวัดสี่ตุก เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 25 คน ใช้วิธีการ สุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน แบบเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และ แบบวัดความพึงพอใจต่อบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ ($E_1/E_2 = 81.85/83.60$) (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 84.53 (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียนหลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และ (4) ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research for student in Prathomsuksa 4 class were to create the computer assisted lesson about musical notation, to study and compare accomplishment the before and after learning the Western Music by using the computer assisted lesson, to examine the satisfaction of students towards the computer assisted lesson about musical notation. The sample group of this research was students in Pratomsuksa 4 class in year 2561 from Wat Srisuk school, chomthong, Bangkok. The 25 students were selected by using simple random sampling method. The classrooms were chosen randomly. The tools of this research consisted the computer assisted construction 8 lessons, learning accomplishment test and objective test 30 questions which the confidence result was 0.89. In addition, the satisfaction of students Pratomsuksa 4 about the computer assisted lesson analyzed data by using descriptive test such as frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test on dependent samples. The findings of this research indicated that (1) the efficiency of the computer assisted lesson was $(E1/E2 = 81.85/83.60)$. (2) the student learning accomplishment by using the computer assisted lesson had good score on 84.53%. (3) the student competency after learning by the computer assisted lesson was higher than before at statistically level .05. and (4) the student satisfaction with the computer assisted lesson was at the highest level.

Keywords: the computer assisted lesson, the efficiency of the computer assisted lesson was improved the proficiency learning.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาไว้ว่า ให้มีความรู้และเข้าใจ ความแตกต่างด้านเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ ความรู้สึกของบทเพลงจากวัฒนธรรมต่าง ๆ มีทักษะในการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรีเดี่ยวและเป็นวง โดยเน้นเทคนิคการร้องบรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย อ่านเขียนโน้ต ในบันไดเสียงที่มีเครื่องหมายแปลงเสียงเบื้องต้นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในการเรียนการสอนวิชาดนตรีผู้เรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการอ่านโน้ตดนตรี ซึ่งการอ่านโน้ตดนตรีเป็นการแปลสัญลักษณ์ที่ถูกบันทึกไว้ให้ถ่ายทอดออกมาเป็นเสียงดนตรี เมื่อผู้เรียนเห็นสัญลักษณ์แทนเสียงแล้วสามารถแปลสัญลักษณ์นั้นเป็นเสียงดนตรี ผู้เรียนสามารถตอบสนองสัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้อง การอ่านโน้ตเพลงได้ทันทีเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้ดนตรีได้อย่างรวดเร็ว ช่วยให้เข้าใจดนตรีได้ดีขึ้น และยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความต้องการของผู้ประพันธ์เพลงที่บันทึกเสียงดนตรีเป็นภาษาเขียนไว้กลับมาเป็นเสียงของดนตรีอีกทีหนึ่งได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งการอ่านโน้ตดนตรียังช่วยให้ตรวจสอบความคิดพลาดที่เกิดจากการฝึกฝนจากเครื่องดนตรี เพื่อเป็นการทบทวน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2550)

โรงเรียนวัดสีสุก เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง ที่นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้และประสบปัญหาการอ่านโน้ตดนตรีไม่ถูกต้อง และไม่

เข้าใจในสัญลักษณ์ทางดนตรี ซึ่งทำให้คะแนนในสาระที่ 2 ดนตรี มาตรฐาน ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่าทางดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ควรเร่งพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนการสอนมีการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ มากจนเกินไปครูผู้สอนจึงยึดแนวปฏิบัติเดิม อีกทั้งข้อจำกัดด้านเวลาที่ต้องใช้เวลาเรียนเพียง 20 ชั่วโมง ใน 1 ภาคเรียน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้วิชาดนตรี นอกจากนั้น ครูผู้สอนยังขาดการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สนใจในการเรียนวิชาดนตรี

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลในการดำเนินงานต่าง ๆ ในทุกวงการโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการศึกษาของไทยที่มีการตื่นตัวอย่างมากในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาเป็นอุปกรณ์ช่วยในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น เพราะคอมพิวเตอร์จัดได้ว่าเป็นสื่อการสอนที่เป็นเทคโนโลยีระดับสูง เนื่องจากคุณสมบัติที่ดีของคอมพิวเตอร์ ก็คือ ทำให้การเรียนการสอนมีการโต้ตอบกันได้ระหว่างผู้เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกับการสอนระหว่างครูกับนักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนปกติ นอกจากนี้ คอมพิวเตอร์ยังสามารถตอบสนองข้อมูลที่ผู้เรียนป้อนเข้าไปได้ทันทีซึ่งเป็นการเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน ดังนั้น จึงมีการนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาใช้ประกอบในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น (กิดานันท์ มลิทอง, 2550) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) เป็นกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นการเรียนโดยตรง และเป็นการเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive) คือ สามารถโต้ตอบระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ได้ องค์ประกอบสำคัญของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถเสนอสิ่งเร้าให้กับผู้เรียน ได้แก่ เนื้อหา ภาพนิ่ง คำถาม ภาพเคลื่อนไหว และประเมินการตอบสนองของผู้เรียน ได้แก่ การตัดสินใจคำตอบ ช่วยให้อ่านข้อมูลย้อนกลับเพื่อเสริมแรง ได้แก่ การให้รางวัลหรือคะแนน เพื่อให้ผู้เรียนเลือกสิ่งเร้าในลำดับต่อไป นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องมีครู และสามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลา (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2551) จากการศึกษาค้นคว้ารายงานการวิจัยเกี่ยวกับการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาดนตรีซึ่งมีหลากหลายงานวิจัยที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วเกิดผลดีกับการพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน วิชา ดนตรีสากล มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้ครูที่สอนวิชาดนตรีได้มีทางเลือกในการสอน ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอนวิชาดนตรีต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

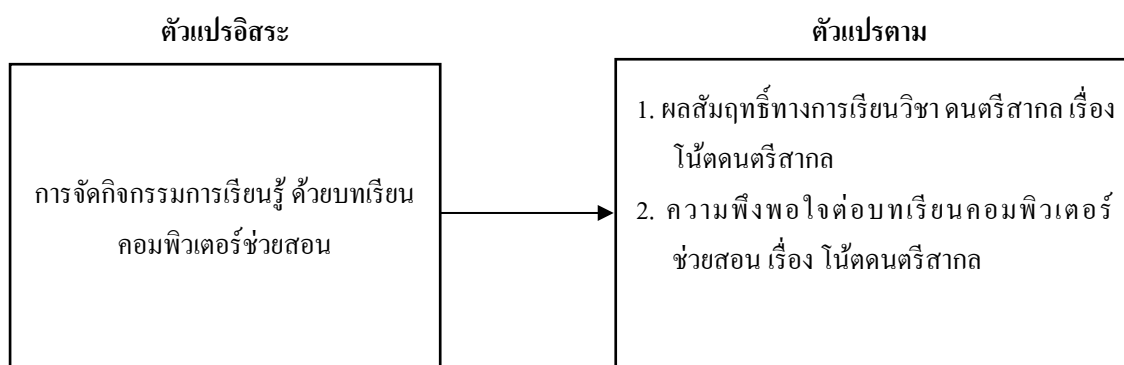
(2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีสากล เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

(3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

(4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงในแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment Research) ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2540)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T ₁	X	T ₂

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสี่ลูก เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 25 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

4.3 ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรต้น มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ส่วนตัวแปรตาม มีจำนวน 2 ตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่ เมษายน ถึง ตุลาคม 2561

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง โน้ตดนตรีสากล จำนวน 8 แผน โดยคุณภาพได้ค่าเฉลี่ยเหมาะสม เท่ากับ 4.96 ซึ่งถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมระดับมาก

(2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.92

(3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00 โดยตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบคำนวณค่าความยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.53-0.70 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.60 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

(4) แบบวัดความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านในการออกแบบบทเรียน ด้านเนื้อหา ด้านการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.32-0.63 และค่าเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.94

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ที่สร้างขึ้น โดยนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการหาค่า E_1/E_2

(2) วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(3) วิเคราะห์และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples

(4) วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สรุปผลการวิจัย

(1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คนที่	คะแนนสอบระหว่างเรียน ครั้งที่								รวม (80)	คิดเป็น ร้อยละ	คะแนนสอบหลังเรียน (30)	คิดเป็น ร้อยละ
	1	2	3	4	5	6	7	8				
1	9	9	8	8	8	8	7	7	64	80.00	27	90.00
2	10	9	8	8	8	8	7	7	65	81.25	22	73.33
3	9	9	9	8	8	8	7	7	65	81.25	28	93.33
4	10	9	9	8	7	9	8	7	67	83.75	19	63.33
5	8	8	9	8	8	8	7	8	64	80.00	25	83.33
6	10	9	9	8	8	9	7	8	68	85.00	28	93.33
7	10	9	8	9	8	9	8	7	68	85.00	20	66.67
8	9	7	8	9	8	8	8	7	64	80.00	25	83.33
9	10	9	9	9	8	9	8	7	69	86.25	27	90.00
10	9	7	8	9	8	8	8	8	65	81.25	23	76.67
11	8	8	8	8	8	9	8	8	65	81.25	27	90.00
12	7	7	7	8	8	9	7	6	59	73.75	25	83.33
13	8	7	7	7	8	9	7	6	59	73.75	25	83.33
14	9	9	9	8	8	9	8	7	67	83.75	28	93.33
15	9	9	9	8	8	9	8	8	68	85.00	28	93.33
16	9	7	8	8	7	10	8	8	65	81.25	28	93.33
17	9	8	8	8	8	9	8	8	66	82.50	25	83.33
18	10	9	9	8	8	8	8	8	68	85.00	21	70.00
19	10	9	9	8	7	8	9	8	68	85.00	25	83.33
20	8	8	8	8	8	8	9	7	64	80.00	27	90.00
21	9	9	8	7	8	8	8	8	65	81.25	23	76.67
22	10	9	8	7	8	8	7	8	65	81.25	25	83.33
23	10	8	8	8	9	9	8	7	67	83.75	24	80.00
24	10	9	8	8	7	9	7	7	65	81.25	25	83.33
25	10	9	8	8	8	9	8	7	67	83.75	27	90.00
เฉลี่ยร้อยละ									E ₁	81.85	E ₂	83.60
ค่าประสิทธิภาพ E ₁ / E ₂ = 81.85/83.60												

จากข้อมูลในตารางที่ 2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₁) มีค่าเท่ากับ 81.85 และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E₂) มีค่าเท่ากับ 83.60 แสดงว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E₁/E₂=81.85/83.60) ตามเกณฑ์ที่กำหนด

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรากฏดังตาราง 3 และ 4

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
25 - 30	80 - 100	ดีมาก	19	76	25.84	1.26
21 - 24	70 - 79	ดี	6	24	23.83	0.41
18 - 20	60 - 69	ปานกลาง	-	-	-	-
15 - 17	50 - 59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0 - 14	0 - 49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			25	100		

จากข้อมูลในตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาดนตรีสากล เรื่อง โน้ตดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 25-30 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 76 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.26 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 21-24 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70-79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.83 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	n	คะแนนเดิม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	25	30	10.40	4.30	20.33*	.000
หลังเรียน	25	30	25.36	1.41		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อมูลในตารางที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 20.33$)

(3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
101 - 125	80 - 100	มากที่สุด	5	20.00	102.80	2.17
76 - 100	70 - 79	มาก	19	76.00	87.52	8.71
51 - 75	60 - 69	ปานกลาง	1	4.00	66.00	0
26 - 50	50 - 59	น้อย	-	-	-	-
	0 - 49	น้อยที่สุด	-	-	-	-
รวม			25	100		

จากตาราง 5 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหาความรู้ด้านการออกแบบบทเรียน ด้านเนื้อหา ด้านการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.61, 3.33, 3.38$ และ 3.87 ตามลำดับ)

6. อภิปรายผล

6.1 การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล มีประสิทธิภาพของบทเรียนอยู่ที่ 81.85/83.60 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาระหว่างเรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประสิทธิภาพของกระบวนการมีค่าเท่ากับ 81.85 และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์มีค่าเท่ากับ 83.60 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเข้าใจเนื้อหาระหว่างเรียน นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เนื่องจากการออกแบบอย่างมีระเบียบแบบแผน มี ขั้นตอนการสร้างตามหลักวิชาการ ผ่านการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีส่วนช่วย สนับสนุนการเรียนการสอนแบบรายบุคคล (Individualization) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิตา อุดมสิทธิพัฒนา (2558) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า การประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.47/82.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรกมล อยู่ดี (2558) ได้ทำการวิจัย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เอกภพและกาแล็กซี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องเอกภพและกาแล็กซี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผลที่ได้มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.0/81.5 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 83.60 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และทำให้ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและหาเหตุผลมาตอบคำถามด้วยตนเอง จึงเป็นการช่วยเสริมแรงใจแก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพล กมลผาด (2558) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยี เรื่อง เกษตรนาข้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เรื่อง เกษตรนาข้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ด้านการออกแบบบทเรียน ด้านเนื้อหา ด้านการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ จากการจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างอิสระ เรียนรู้ด้วยตัวเองตามความต้องการ ความสนใจและเหมาะสมกับวัย ที่อยากเรียนรู้อยากเห็นของนักเรียน ครูเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ ปรีกษา นักเรียนจึงมีโอกาสศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ตามความต้องการ บรรยายภาสในการเรียนการสอนจึงสนุกสนาน ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่ายนักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว จากเหตุผลดังกล่าวนี้ ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงค์ลักษณ์ สมมิ (2559) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาคณิตศาสตร์คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (ทวิศึกษา) วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาคณิตศาสตร์คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านอยู่ในระดับมาก

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักเรียนบางคนยังไม่เข้าใจวิธีการใช้งาน จึงทำให้งานเสร็จล่าช้า ดังนั้นครูผู้สอนควรดูแลและนักเรียนที่ไม่เข้าใจเป็นรายบุคคล

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบเกม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรูปแบบสถานการณ์จำลอง บทเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กิดานันท์ มลิทอง. 2550. **เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

ชนิดา อุดมสิทธิพัฒนา. 2558. **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ปทุมธานี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2550. **จิตวิทยาการสอนคนตรี**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรพล กมลผาด. 2558. **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีเรื่อง เกษตรน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีที่ 5(2): 244.

นงลักษณ์ สมมี. 2559. **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิชาคณิตศาสตร์คอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน**. วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 7 “สหวิทยาการ สู่ไทยแลนด์ 4.0” มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ปีที่ 4(2): 354.

บุญชม ศรีสะอาด. 2556. **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540. **ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและการศึกษานวศยที่ 6**. กรุงเทพฯ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พรกมล อยู่ดี. 2558. **บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง เอกภพและกาแล็กซี่ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วท.ม. (ฟิสิกส์และวิทยาศาสตร์ทั่วไป). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2548. **เทคโนโลยีการศึกษา: ทฤษฎีและการวิจัย**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

**การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**

**THE CONSTRUCTION OF A COMPUTER ASSISTED INSTRUCTION
PROGRAM IN THE INDEPENDENT STUDY 1 COURSE FOR MATHAYOM
SUKSA 4 STUDENTS**

กัญวรรณ กิ่งวาที

นักศึกษาศาखाวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: kanyawan.kin@northbkk.ac.th

ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: benjarat.ra@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาจำนวน 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเป็นพารามิเตอร์ (Parametric) ด้วยวิธี t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ 82.17/86.67 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 83.92 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ABSTRACT

The purposes of this study were 3 items (1) to construct of computer assisted instruction (2) to examine the learning achievement with the computer assisted instruction and (3) to compare the students learning achievement with the computer assisted instruction on independent study 1 for Mathayom 4 students. The comparing was between pre-test and post-test. The sample used in this study was 30 students in a section of Mathayomsuksa 4 from Kanchanapisek Wittayalai School, Nakhonpathom province (Pratamnak Suan Kularb Mathayom) under Office of Secondary Education Region 9 by using Simple Random Sampling, the classrooms as random units. The research instruments were 3 issues (1) the computer assisted instruction (2) the lesson plan and (3) the learning achievement test. This research was conducted for 6 months. The data was analyzed by using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation and parametric with the t-test method on Dependent Samples. The study revealed that (1) the efficiency of computer assisted instruction was 82.17/86.67 based on the assumptions. (2) the students learning achievement with the computer assisted instruction had the achievement on 83.92% . The finding was in accordance with the assumption and (3) the comparing of the students learning achievement who studied with computer assisted instruction, the score of post-test was higher than pre-test studying at the statistically significant level .05 based on the assumption.

KEYWORDS: The computer assisted instruction, the efficiency of the computer assisted instruction, the learning achieve

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัยกระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง และกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อหรือแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม) มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรมาตรฐานสากล ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study : IS) มีการจัดทำรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามแนวทางที่กำหนด โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับบริบท วัยและพัฒนาการของผู้เรียน ซึ่งอาจแตกต่างกันในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะในการค้นคว้า แสวงหาความรู้ สังเคราะห์ สรุป อภิปราย ผลเปรียบเทียบเชื่อมโยงความรู้

ความเป็นมาของศาสตร์ เข้าใจหลักการและวิธีคิดในสิ่งที่ศึกษา เห็นประโยชน์และคุณค่าของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

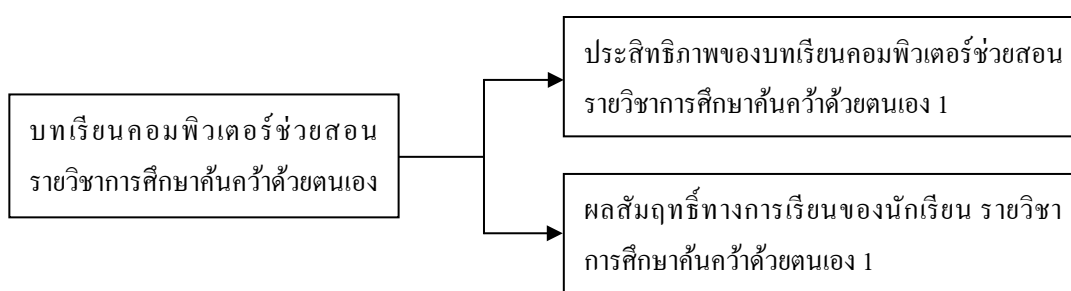
จากการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ครูผู้สอนควรมีการออกแบบสื่อการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด เกิดทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง สื่อการสอนที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) หรือ CAI ที่เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอ ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟฟิก และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียน ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด โดยมีเป้าหมายที่สำคัญก็คือ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ (ยุทธพล ทับลา, 2554) เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน ดึงดูดความสนใจ อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครุณาไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรายวิชาอื่น ๆ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปกำหนดหรือวางนโยบายให้ครูมีแนวทางการปฏิบัติที่เหมือนกัน เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
- (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
- (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานของงานวิจัย

(1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 80

(3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2540)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จำนวน 30 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้น มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 ส่วนตัวแปรตาม มีจำนวน 2 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 เดือน (เมษายน - ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และระยะที่ 3 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียน

5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 และนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ

(2) แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.76

(3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 เป็นแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item - Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบคำนวณค่าความยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.22 - 0.50 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.33 - 0.67 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แสดงว่าข้อสอบสามารถนำไปใช้เพื่อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนได้

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น นำไปใช้ทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียวโดยใช้สอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม (พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

5.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเป็นพารามิเตอร์ (Parametric) ด้วยวิธี t-test แบบ Dependent Samples

6. สรุปผลการวิจัย

(1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 82.17/86.67 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบระหว่างเรียน (40)	ค่าร้อยละ	คะแนนสอบหลังเรียน (40)	ค่าร้อยละ
1	32	80.00	35	87.50
2	31	77.5.0	32	80.00
3	34	85.0	35	87.50
4	33	82.5.0	35	87.50
5	33	82.5.0	35	87.50
6	34	85.00	35	87.50
7	32	80.00	35	87.50
8	31	77.50	34	85.00
9	36	90.00	35	87.50

ตารางที่ 2 (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบระหว่างเรียน (40)	ค่าร้อยละ	คะแนนสอบหลังเรียน (40)	ค่าร้อยละ
10	32	80.00	35	87.50
11	31	77.50	34	85.00
12	32	80.00	34	85.00
13	33	82.50	34	85.00
14	32	80.00	34	85.00
15	35	87.50	35	87.50
16	32	80.00	34	85.00
17	35	87.50	35	87.50
18	32	80.00	35	87.50
19	34	85.00	35	87.50
20	31	77.50	34	85.00
21	36	90.00	37	92.50
22	33	82.50	35	87.50
23	32	80.00	35	87.50
24	35	87.50	35	87.50
25	33	82.50	35	87.50
26	32	80.00	35	87.50
27	35	87.50	35	87.50
28	31	77.50	34	87.50
29	31	77.50	34	85.00
30	33	82.50	35	85.00
เฉลี่ยร้อยละ		82.17		86.67
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 82.17/86.67$				

จากข้อมูลในตารางที่ 2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง 1 ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) มีค่าเท่ากับ 82.17 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) มีค่าเท่ากับ 86.67 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.17/86.67 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.92 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชา
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นักเรียน คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (40)	ร้อยละ	ระดับ	คะแนนสอบ หลังเรียน (40)	ร้อยละ	ระดับ
1	15	37.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	36	90	ดีมาก
2	18	45.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	35	87.50	ดีมาก
3	17	42.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	35	87.50	ดีมาก
4	12	30.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	29	72.50	ดี
5	17	42.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	29	72.50	ดี
6	12	30.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	39	97.50	ดีมาก
7	16	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	30	75.00	ดี
8	15	37.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	33	82.50	ดีมาก
9	11	27.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	30	75.00	ดี
10	14	35.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	34	85.00	ดีมาก
11	15	37.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	35	87.50	ดีมาก
12	14	35.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	38	95.00	ดีมาก
13	10	25.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	30	75.00	ดี
14	15	37.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	35	87.50	ดีมาก
15	13	32.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	36	90.00	ดีมาก
16	12	30.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	30	75.00	ดี
17	12	30.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	35	87.50	ดีมาก
18	10	25.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	36	90.00	ดีมาก
19	14	35.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	34	85.00	ดีมาก
20	17	42.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	36	90.00	ดีมาก
21	19	47.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	34	85.00	ดีมาก
22	22	55.00	ผ่านเกณฑ์	30	75.00	ดี
23	20	50.00	ผ่านเกณฑ์	38	95.00	ดีมาก
24	16	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	35	87.50	ดีมาก
25	23	57.50	ผ่านเกณฑ์	40	100.00	ดีมาก
26	8	20.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	28	70.00	ดี
27	9	22.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	29	72.50	ดี
28	13	32.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	31	77.50	ดี
29	15	37.50	ต่ำกว่าเกณฑ์	35	87.50	ดีมาก
30	6	15.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	32	80.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม					83.92	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 83.92 เป็นไปตามสมมติฐานที่ก่อกำเนิดไว้

(3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	40	40	14.33	3.91	26.53	.00
หลังเรียน	40	40	33.57	3.30		

จากข้อมูลในตารางที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผล

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชนก ทานอง (2551) ได้ศึกษาการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การแก้ไขทศปัญหาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 89.55/81.25 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณณดา จิรภาวิโชค (2555) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านสะเดา) พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 82.22/87.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสื่อการสอนโดยยึดหลักปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีครูเป็นผู้ออกแบบโปรแกรมหรือจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ เรียนรู้ในรูปแบบของการนำเสนอเนื้อหา การทบทวน การทำแบบฝึกหัดการประเมินผลการเรียนการสอน การนำสื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์โดยผู้สอนสร้างแบบเรียนสำเร็จรูปแบบลำดับขั้น (Hierarchical Type) ใช้สื่อประสมที่ประกอบไปด้วย ภาพนิ่ง กราฟิก และเสียงประกอบ เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด ช่วยกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้เรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดหรือวางนโยบายให้ครูมีแนวทางการปฏิบัติการเรียนการสอนที่ทันสมัย ให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น

(2) ครูควรพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยตนเอง 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีตัวอย่าง ภาพประกอบ ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และเสียงบรรยายเพิ่มขึ้น เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปผลิตสื่อในปัจจุบัน มีการผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก และแต่ละโปรแกรมก็มีข้อดีและข้อจำกัดต่างกัน ดังนั้น ผู้วิจัยควรศึกษาและเปรียบเทียบก่อนที่จะนำมาพัฒนาสื่อต่อไป

(3) นักเรียนควรมีการเตรียมความพร้อมและตั้งใจในการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อที่จะทำให้นักเรียนสามารถใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ครูควรสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยตนเอง 1 ที่มีตัวอย่างการทำโครงงาน และเพิ่มเติมแบบฝึกหัด เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น

(2) ครูควรมีการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบอื่นๆ เช่น สถานการณ์จำลอง เกม ประกอบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและเข้าใจบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. *กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. 2555. *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง 2555*. กรุงเทพฯ:

ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บุญชม ศรีสะอาด. 2553. *การวิจัยสำหรับครู*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540. *ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษานวปีที่ 6*. กรุงเทพฯ.

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปณณดา จิราวิโชค. 2555. *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1 จังหวัดสงขลา*.

พิมพ์ชนก ทำนอง. 2551. *การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ยุทธพล ทับลา. 2554. *คอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2561, จาก

<https://sites.google.com/site/ajyutt/khxmphiwtexr-chwy-sxn-cai>.

**การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1**

**THE CONSTRUCTION OF COMPUTER ASSISTED INSTRUCTION IN THAI
TRADITION FOR THE VOCATIONAL CERTIFICATE YEAR 1 STUDENTS**

ทัตพิชา ทัตพิมออ่อน

นักศึกษาศาखाวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: thatpicha.tha@northbkk.ac.th

ดร.ประสาน ประวิตรุ่งเรือง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: Prasan.pra@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการท่องเที่ยว แผนกวิชาการท่องเที่ยว จำนวน 8 คน วิทยาลัยสารพัดช่างปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ คือ (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาจำนวน 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Rank Test ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ 83.16/86.66 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.83 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้และ (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to construct the computer assisted instruction (2) to study the learning achievement by using the computer assisted instruction and (3) to compare the learning achievement by using the computer assisted instruction in Thai tradition for the vocational certificate year 1 students in formative and summative study. The samples of this research were eight students in vocational certificate year 1 majoring in Tourism (Tourism department) from Prachin Buri Polytechnic College in Prachin Buri province under the Vocational Education Institution. The research instruments were (1) computer assisted instruction (2) lesson plan (3) learning achievement test. This research was conducted 6 months. The data were analyzed by descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and statistics hypothesis tested by Wilcoxon Signed- Rank Test. The results showed that (1) the efficiency of the computer assisted instruction were at 83.16/ 86.66 that was based on the assumption. (2) the learning achievement of learners using the computer assisted instruction achieved at 85.83 percent based on the assumption, and (3) comparing of the learning achievement of learner by using computer assisted instruction, the post-test has higher score than pre- test at the .05 level of significance.

KEYWORDS: Computer assisted instruction, Efficiency of the computer assisted instruction, Learning achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 พบว่า คอมพิวเตอร์เป็นสื่อที่มีคุณภาพ เมื่อมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนจะทำให้มีปฏิสัมพันธ์กันได้ในระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกับการเรียนการสอนระหว่างครูกับนักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนปกติ (กิดานันท์ มลิทอง, 2547) การจัดการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ยังช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียนได้ดี เพราะมีแสง สี เสียง และภาพที่เคลื่อนไหวได้ และสามารถโต้ตอบกับนักเรียนได้อีกด้วย ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะจดจำเนื้อหาสาระได้ดีขึ้น และยังช่วยสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีการเรียนรู้ช้า

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นทางเลือกที่งานวิจัยจำนวนมากสนับสนุนว่าสามารถสร้างมโนทัศน์ให้กับผู้เรียนได้ดีและแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ ประกอบกับมีข้อจำกัดในการสร้างและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีน้อยลง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่บรรจุลงซีดีรอมใช้ทุนในการสร้างต่ำและทำสำเนาต่าง ๆ ได้ง่าย เก็บรักษาง่าย มีความคงทนสูง จึงเห็นว่าสมควรพัฒนาขึ้นใช้อย่างแพร่หลาย คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ เพราะคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อม โดยไม่ต้องกังวลระยะเวลาเรียน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจึงเป็นสื่อสำเร็จรูปที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและความสามารถของตนเอง การนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมาช่วยในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ยอมรับกันในกลุ่มนักการศึกษา เพราะมีงานวิจัยจำนวนมากระบุว่าสามารถ

แก้ปัญหาเรื่องภูมิหลังที่แตกต่างกันของผู้เรียน ปัญหาการสอนตัวต่อตัว ปัญหาการขาดแคลนเวลา ปัญหาการขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญ (ถนอมพร เลาหจรัสแสง, 2541)

จากสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาศิลปวัฒนธรรมไทย เรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี ในปัจจุบันยังขาดสื่อและเทคนิควิธีการที่จะช่วยฝึกทักษะผู้เรียนให้เกิดความชำนาญในเนื้อหาวิชา ผู้เรียนไม่สามารถจดจำเนื้อหาที่เรียนได้ เนื่องจากเนื้อหาที่เรียนนั้นมีจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย เพราะเนื้อหาขาดต่อการเข้าใจและจดจำ ไม่มีสื่อที่เป็นของจริง หรือสื่อที่จะนำมาใช้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และได้สัมผัส การจัดการเรียนการสอนในวิชาศิลปวัฒนธรรมไทย เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี (กมลชนก สว่างกุล, 2561) ครูผู้สอนจึงเลือกสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษาที่เรียนไม่ทันผู้อื่นในชั้นเรียน จะได้สามารถทบทวนความรู้ด้วยตนเอง เข้าเรียนได้ในเวลาที่ต่างกันตามที่นักศึกษาต้องการและมีโอกาสที่จะเรียนเสริมนอกเวลาผ่านคอมพิวเตอร์ ซึ่งช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการรับรู้จนสามารถจำเนื้อหาความรู้และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง (บุปผชาติ ทัพพิกรณ์, 2544)

จากความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ครูผู้สอนจึงนำโปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิชาศิลปวัฒนธรรมไทย เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 และสร้างบทเรียนให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ และอีกทั้งยังช่วยทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาดังกล่าวไม่น่าเบื่อ และเป็นการพัฒนามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการพัฒนาระบบการเรียนการสอน และนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

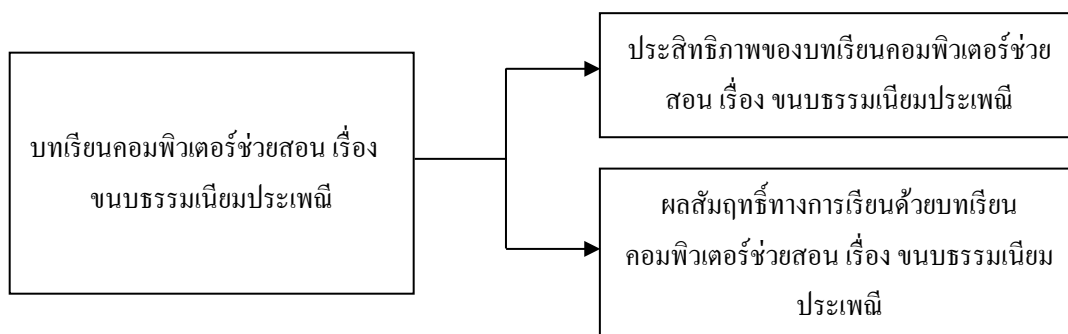
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1

(2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1

(3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานของการวิจัย

- (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 70
- (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชา เนาว่าเย็นผล, 2540) โดยผลที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้ง จะนำมาเปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการท่องเที่ยว แผนกวิชาการท่องเที่ยว จำนวน 8 คน วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T ₁	X	T ₂

5.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการท่องเที่ยว แผนกวิชาการท่องเที่ยว จำนวน 8 คน วิทยาลัยสารพัดช่างปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้น มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วนตัวแปรตาม มีจำนวน 2 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 เดือน (เมษายน-ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และระยะที่ 3 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียน

5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

(1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 และนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ ผลการทดลอง พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ $(E_1/E_2) = 83.16/86.66$

(2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42

(3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 นำไปทำการทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่ผ่านการเรียนเนื้อหาเรื่องนี้มาแล้ว จำนวน 16 คน ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบคำนวณค่าความยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.31-0.75 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.38-0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553:112) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น โดยนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับประชากร คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการท่องเที่ยว แผนกวิชาการท่องเที่ยว จำนวน 8 คน วิทยาลัยสารพัดช่างปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

5.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Rank Test

6. สรุปผลการวิจัย

(1) การสร้างและการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 83.16/86.66 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณีสำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบระหว่างเรียน (40)	ค่าร้อยละ	คะแนนสอบหลังเรียน (30)	ค่าร้อยละ
1	33	82.50	25	83.33
2	35	87.50	24	80.00
3	32	80.00	25	83.33
4	34	85.00	26	86.66
5	36	90.00	29	96.66
6	33	82.50	27	90.00
7	33	82.50	28	93.33
8	31	77.50	23	76.66
9	32	80.00	27	90.00
10	34	85.00	27	90.00
11	34	85.00	26	86.66
12	31	77.50	26	86.66
13	35	87.50	27	90.00
14	33	82.50	23	76.66
15	33	82.50	27	90.00
เฉลี่ยร้อยละ		83.16		86.66
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 83.16/86.66$				

จากข้อมูลในตารางที่ 2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) มีค่าเท่ากับ 83.16 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) มีค่าเท่ากับ 86.66 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.16/86.66 ตามเกณฑ์ที่กำหนด

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.83 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ	คะแนนสอบหลังเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ
1	14	46.66	ต่ำกว่าเกณฑ์	26	86.66	ดีมาก
2	7	23.33	ต่ำกว่าเกณฑ์	23	76.66	ดี
3	17	56.66	ผ่านเกณฑ์	25	83.33	ดีมาก
4	18	60.00	พอใช้	25	83.33	ดีมาก
5	19	63.33	พอใช้	29	96.66	ดีมาก
6	18	60.00	พอใช้	27	90.00	ดีมาก
7	17	56.66	ผ่านเกณฑ์	29	96.66	ดีมาก
8	9	30.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	22	73.33	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม					85.83	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85.83 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	μ	σ	d_i	Z
ก่อนเรียน	8	30	14.88	4.51	36.00	.012
หลังเรียน	8	30	25.75	2.55		

จากข้อมูลในตารางที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผล

ผลพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพและทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยฎาภรณ์ เกตุอุทอง (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย

สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง จังหวัดสมุทรสาคร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากผลการวิจัย พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/84.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกภูมิ ชุนิตย์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทวีปเอเชีย ที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.61/82.82 ผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนสามารถสรุปเนื้อหาได้อยู่ในเกณฑ์ดี และมีความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีการชี้แจงและบอกวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนทำให้ผู้เรียนเข้าใจประเด็นที่สำคัญของเนื้อหาและเค้าโครงของเนื้อหา ส่งผลทำให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นไปตามรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เป็นข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก วิดีทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- (1) ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
- (2) ครูควรพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ขนบธรรมเนียมประเพณี สำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 นั้น โดยมีตัวอย่าง ภาพประกอบ ภาพเคลื่อนไหว และเสียงบรรยายเพิ่มขึ้นเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปผลิตสื่อในปัจจุบัน มีการผลิตออกมาเป็นจำนวนมากและแต่ละโปรแกรมก็มีข้อดีและข้อจำกัดต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยควรศึกษาและเปรียบเทียบก่อนที่จะนำมาพัฒนาสื่อต่อไป
- (3) ควรเตรียมความพร้อมนักเรียนให้ตั้งใจเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อที่จะทำให้นักเรียนสามารถใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ครูควรมีการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบสื่อออนไลน์ หรือพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรูปแบบอื่น ๆ เช่น สถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและเข้าใจบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

กมลชนก สว่างกุล. 2561. สัมภาษณ์โดย ทัดพิชา ทับทิมอ่อน, ที่วิทยาลัยสารพัดช่างปราจีนบุรี.
กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กิดานันท์ มลิทอง. 2547. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

รัชฎาภรณ์ เกตุอุทอง. 2550. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง จังหวัดสมุทรสาครสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดชัยมงคล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยี
การศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. 2541. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ: วงกลมโปรดักชั่น จำกัด.

บุญชม ศรีสะอาด. 2553. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. 2544. ความรู้เกี่ยวกับมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540. ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ.
คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เอกภูมิ ชุนิตย์. 2553. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทวีปเอเชีย ที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่
ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคม
ศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

**การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนางคุ่ม จากการจัดการเรียนรู้
โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล**

**A STUDY ON MATHEMATICS SCHOLASTIC ACHIEVEMENT IN PLUS
AND MINUS OF PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS
AT WATNANGKUM SCHOOL THROUGH POLYA'S CONCEPT
AND BAR MODEL LEARNING MANAGEMENT**

จรัสนันท์ ตริยัยง

นักศึกษาศาสนาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: jaratnun.tre@northbkk.ac.th

ผศ.ดร.สุนันท์ สลโกสุม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: sunun.so@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล และ (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงาน ของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนางคุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 7 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี (1) แผนการจัดการเรียนรู้ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ของนักเรียน ใช้ระยะเวลาทดลอง 2 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ มัชฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และสถิตินอนพารามตริก แบบ Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนางคุ่ม จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดลอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($Md = 25$) (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนางคุ่ม ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์ โมเดลสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) พฤติกรรมการทำงาน ของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก ($Md = 14.00$)

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาเทคนิคการวาดรูปบาร์ โมเดล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this study were (1) to study the learning achievement and to compare the Mathematics scholastic achievement in plus and minus of Prathomsuksa 2 students between pre-test and post-test from learning management through Polya's concept co-operate with Bar Model and (2) to examine the working behavior of the students from learning management. The samples of this study were 7 students in a class of Prathomsuksa 2 students who were studying in the first semester in academic year of 2018 at Watnangkum school in Ayutthaya province. The research instruments were (1) lesson plan (2) the learning achievement test and (3) the students' working-behavior observation form. This study was conducted in 2 months. The data were analyzed using the statistics such as percentage, median, interquartile range and Non-parametric statistic on Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test. The study found that (1) the Mathematics scholastic achievement in plus and minus of Prathomsuksa 2 students at Watnangkum school through Polya's concept co-operate with Bar Model learning management was at an excellent level ($Md = 25$). (2) the Mathematics scholastic achievement in plus and minus of Prathomsuksa 2 students at Watnangkum school through Polya's concept co-operate with Bar Model learning management in the post-test was higher at the statistically significant level of .05. and (3) the working behavior of the students was at the excellent level ($Md = 14.00$).

KEYWORDS: Polya's concept learning management, Bar Model, Mathematics scholastic achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

คณิตศาสตร์มีความสำคัญต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดอย่างมีเหตุผล และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการศึกษาศาสตร์อื่น ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) เนื่องจากคณิตศาสตร์มีลักษณะที่เป็นภาษาสากลที่ทุกคนเข้าใจตรงกันในการสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ระหว่างศาสตร์ต่าง ๆ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์จึงจำเป็น และต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถแก้ปัญหาได้ สามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2556) ตามแนวทางของหลักสูตรโรงเรียนวัดนางคุ่ม พุทธศักราช 2561 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ราชวิทยาลัยคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา กำหนดให้การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะด้านความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา และการใช้ทักษะชีวิต (โรงเรียนวัดนางคุ่ม, 2561)

จากรายงานผลการวัดความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ National Test (NT) ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) พบว่าผลด้านจำนวนของชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนวัดนางคุ่ม คะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 24.19 ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่าระดับประเทศที่มีคะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 37.75 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพปรับปรุง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ตัวชี้วัดแต่ละรายด้านอยู่ในระดับคุณภาพต่ำกว่าดี เมื่อพิจารณาโครงสร้างข้อสอบ พบว่าลักษณะข้อสอบซึ่งมี

คะแนนสูง มีการแสดงวิธีทำเกี่ยวกับโจทย์ปัญหา รวมทั้งตัวชี้วัด เรื่อง จำนวนและการดำเนินการ มีจำนวนข้อสอบมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) จึงทำให้เห็นว่าจำนวนและการดำเนินการ ตั้งแต่การบวกและการลบมีความสำคัญต่อพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ จากผลที่กล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นว่านักเรียนยังขาดความเข้าใจถึงการใช้อย่างจำนวนและการดำเนินการต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียนคณิตศาสตร์ และประสบปัญหาในการนำความรู้เกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ไปช่วยในกระบวนการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ (ปรารธนา พลอภิชาติ, 2556) ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้เกี่ยวข้องกับทักษะพื้นฐานตั้งแต่การบวกและการลบ และการตีความหมายโจทย์และแก้โจทย์ปัญหา ซึ่งจำเป็นต้องเร่งดำเนินการแก้ไขเนื่องจากเป็นพื้นฐานความรู้ในการต่อยอดเนื้อหาต่อไป สิ่งที่จะนำมาสู่การแก้ปัญหาลำนี้ได้ทางหนึ่งคือ การนำการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโพลยาซึ่งเป็นการเรียนการสอนเกี่ยวกับการแก้โจทย์ปัญหาที่เน้นทักษะ กระบวนการคิดของนักเรียน และมีกระบวนการสอนที่ดีอย่างมีลำดับ รวมทั้งเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดลที่ช่วยให้การคิดตามข้อความในโจทย์ปัญหาทำได้ง่ายขึ้นจากการวาดรูป สิ่งเหล่านี้จะช่วยแก้ปัญหาคณิตศาสตร์และแก้โจทย์ปัญหาให้มีประสิทธิภาพ

การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สามารถทำได้หลายวิธี วิธีการแก้โจทย์ปัญหาที่ได้ผลวิธีหนึ่งคือการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล ในการแก้โจทย์ปัญหตามแนวคิดของโพลยา (Polya, 1957) ซึ่งเป็นขั้นตอนพื้นฐานของการแก้ปัญหามีชื่อเสียงและใช้กันอย่างแพร่หลาย มีการแก้โจทย์ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ จากทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นทำความเข้าใจปัญหา เป็นขั้นที่ระบุส่วนสำคัญของปัญหา เช่น ตัวไม่รู้ค่า ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนแก้ปัญห ขั้นนี้เป็นการค้นหาความเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลและตัวไม่รู้ค่า แล้วนำมาผสมผสานกับประสบการณ์ เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ปัญห ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการตามแผน ขั้นนี้ต้องการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติตามแนวทางที่วางไว้ ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบผล ขั้นนี้ต้องการให้มองย้อนกลับไปยังคำตอบที่ได้มา ทำให้เห็นถึงขั้นตอนการดำเนินการ มิใช่สนใจแค่คำตอบ ร่วมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล ที่เป็นการเขียนรูปของกล่องที่มีความสัมพันธ์กันกับสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่โจทย์ถาม ช่วยให้การคิดตามข้อความในโจทย์ปัญหาทำได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับการทำงานของสมอง วิธีการเขียนรูปของกล่องนี้เป็นวิธีที่ครูคณิตศาสตร์โดยเฉพาะครูในระดับประถมศึกษาในประเทศไทยต้องรู้ เข้าใจ คู่เนยและชำนาญ ผลการสอบประเมินระดับนานาชาติ เปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ นักเรียนสิงคโปร์ทำได้ดีมากในระดับต้นของโลก ซึ่งมีชื่อเรียกว่า บาร์โมเดล (สุรัชน์ อินทสังข์, 2558) โดยนำเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดลมาร่วมกับขั้นตอนที่ 2 ในการแก้โจทย์ปัญหตามแนวคิดของโพลยาที่มีขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ทำความเข้าใจโจทย์ คือ การอ่านโจทย์อย่างน้อย 2 ครั้ง แล้ววิเคราะห์ว่าโจทย์กำหนดอะไร และโจทย์ถามอะไร ขั้นที่ 2 วางแผน คือ การวางแผนการวาดรูปบาร์โมเดล เพื่อหาวิธีแก้โจทย์แล้วเขียนประโยคสัญลักษณ์ ขั้นที่ 3 แสดงวิธีทำและลงมือคำนวณ และขั้นที่ 4 ตรวจสอบวิธีทำ (มิสวลิพร อุณจิตต์ธรรม, 2558) เพื่อให้นักเรียนวาดแผนผังเพื่อตีความโจทย์ นำไปสู่ความเข้าใจ และเห็นภาพในการแก้ปัญห การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ควรจะได้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยา ร่วมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดลมาใช้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงการใช้อย่างจำนวนและการดำเนินการ มีทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหและการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น โดยใช้วิธีการแก้ปัญหามากมายเหมาะสมนำไปสู่การเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต่อไป

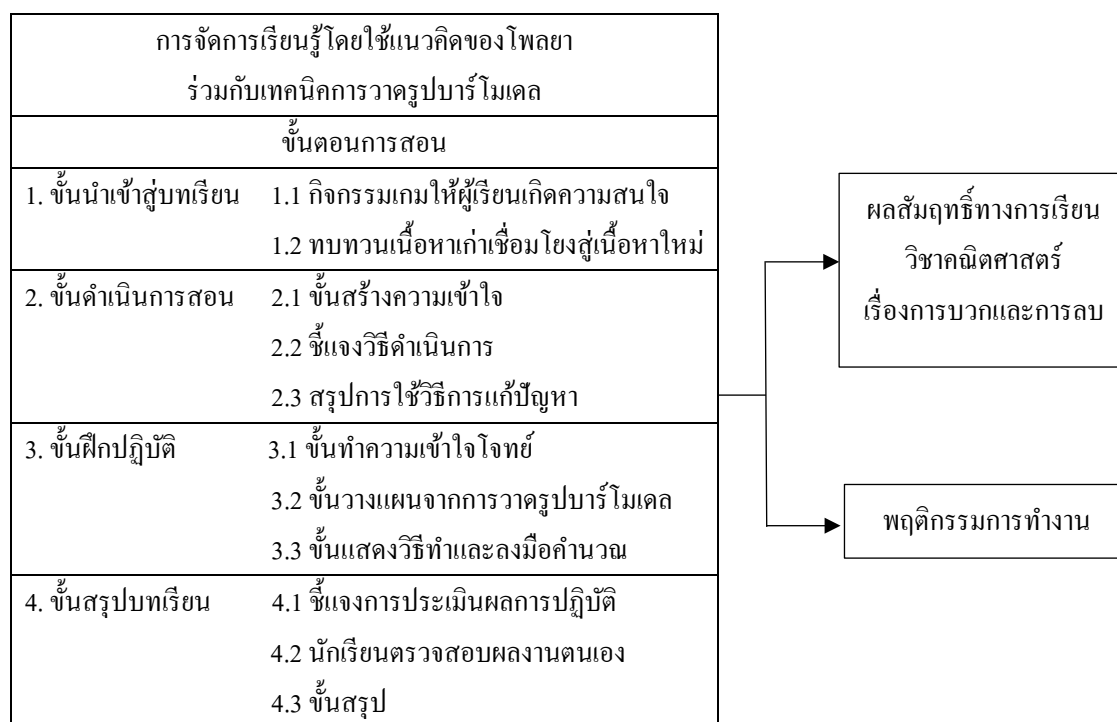
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนางคุ่ม จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล

(2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล

(3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล

3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนางคุ่ม จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดลอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียน

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดลสูงขึ้น

(3) พฤติกรรมการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดลอยู่ในระดับ ดี ขึ้นไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย การวิจัยเชิงปฏิบัติในโรงเรียน 1 โรง ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว เป็นแผนการวิจัยแบบวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design)

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนางคุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 7 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบ
2 พฤติกรรมการทำงาน

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 2 เดือน (กรกฎาคม-สิงหาคม 2561) โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 8 แผน เวลา 16 ชั่วโมง ใช้เวลาครั้งละ 2 ชั่วโมง

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบวกและการลบ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$)

(2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวกและการลบ จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ คำนวณค่าความยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.25-0.50 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.25-0.88 ฉบับที่ 2) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอัตนัย จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น ในการตรวจให้คะแนนเท่ากับ 1.00

(3) แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนให้สำเร็จในวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบตามการจัดการเรียนรู้ของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ความมีน้ำใจ และการตรงต่อเวลา ผ่านการแก้ไขและตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นแบบสังเกตที่มีค่า 3 ระดับ คือ ดีมาก ดี และพอใช้ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ยเต็ม 3 คะแนน ได้ 2.50-3.00 หรือ เต็ม 15 คะแนน ได้ 13.51-15.00 อยู่ในระดับ ดีมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ยเต็ม 3 คะแนน ได้ 1.50-2.49 หรือ เต็ม 15 คะแนน ได้ 10.51-13.50 อยู่ในระดับ ดี
ระดับคะแนนเฉลี่ยเต็ม 3 คะแนน ได้ ต่ำกว่า 1.50 หรือ เต็ม 15 คะแนน ได้ ต่ำกว่า 10.51 อยู่ในระดับ พอใช้

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอนโดยผู้วิจัยทำการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ โพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล ระหว่างเรียนมีการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน 8 ครั้ง

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ จำนวน ร้อยละ มัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบ ได้แก่ สถิตินอนพาราเมตริก Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนางคุ่ม จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิค การวาดรูปบาร์โมเดล มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ มัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนางคุ่ม ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล จำแนกตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เกณฑ์	ระดับ	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	มัธยฐาน (Md)	พิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)
80-100	ดีเยี่ยม	24-30	5	71.43		
70-79	ดี	21-23	2	28.57		
รวม	ดีเยี่ยม	21-30	7	100	25	7

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนางคุ่ม จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูป บาร์โมเดลโดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม (Md = 25) และนักเรียน 5 คน อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม 2 คนอยู่ในระดับ ดี

5.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล

นักเรียน คนที่	คะแนน		ผลต่างของ คะแนน $D = Y - X $	ลำดับที่ของความ แตกต่าง	ลำดับเครื่องหมาย		T
	X (ก่อน)	Y (หลัง)			บวก	ลบ	
1	11	30	19	5	+5	-	0*
2	7	22	15	1	+1	-	
3	9	25	16	2.5	+2.5	-	
4	7	23	16	2.5	+2.5	-	
5	10	30	20	6.5	+6.5	-	
6	9	29	20	6.5	+6.5	-	
7	7	24	17	4	+4	-	
รวม					T+ = 24	T- = 0	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดลสูงขึ้น
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 พฤติกรรมการทำงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด
ของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวน มัธยมศึกษา พิสัยระหว่างควอไทล์ และระดับคะแนน พฤติกรรมการทำงานของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล

นักเรียนคนที่	คะแนนรายด้าน					รวม	ระดับ คุณภาพ
	การแสดงความเห็น	การยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น	ทำงานตามที่ ที่มอบหมาย	ความมีน้ำใจ	การตรงเวลา		
1	3	3	3	3	3	15	ดีมาก
2	2	3	3	3	3	14	ดีมาก
3	3	3	3	3	3	15	ดีมาก
4	2	3	3	3	3	14	ดีมาก
5	2	2	2	3	2	11	ดี
6	3	3	3	3	3	15	ดีมาก
7	2	3	3	3	3	14	ดีมาก
รวม	17	20	20	21	20	98	ดีมาก
มัธยมศึกษา (Md)	2.00	3.00	3.00	3.00	3.00	14.00	
พิสัยระหว่างควอไทล์ (IR)	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1.00	
ระดับคุณภาพ	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	

จากตาราง 3 พบว่า พฤติกรรมการทำงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก (Md = 14.00) และพิจารณาเป็นรายบุคคลมีนักเรียน 6 คน อยู่ในระดับดีมาก และมีเพียง 1 คน อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านรับฟังความเห็นผู้อื่น ด้านทำงานตามที่มอบหมาย ด้านมีน้ำใจ และด้านตรงเวลา อยู่ในระดับดีมาก และด้านแสดงความเห็น อยู่ในระดับดี ซึ่งการประเมินพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล จำนวน 8 ครั้ง ดังภาพประกอบ 2 มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ (6-8 ครั้ง)	ให้	3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง (3-5 ครั้ง)	ให้	2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง (0-2 ครั้ง)	ให้	1 คะแนน

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วขีด ✓ สำหรับนักเรียนที่มีพฤติกรรมดังกล่าว และขีด X สำหรับนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว

ลำดับที่	รายการประเมิน				
	การแสดง ความคิดเห็น	การยอมรับฟัง ความคิดเห็นของผู้อื่น	การทำงานตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย	ความมีน้ำใจ	การตรงต่อเวลา
1	✓✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	X✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓
2	XXX✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	X✓✓✓✓✓✓✓	X✓✓✓✓✓✓✓	X✓✓✓✓✓✓✓
3	X✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	X✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓
4	XXXX✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	XX✓✓✓✓✓✓	X✓✓✓✓✓✓✓	XX✓✓✓✓✓✓
5	XXXX✓✓✓✓	XXXX✓✓✓✓	XXXX✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	XXXX✓✓✓✓
6	✓✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	X✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓
7	XXXX✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓	X✓✓✓✓✓✓✓	✓✓✓✓✓✓✓✓

ภาพประกอบ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

6. อภิปรายผล

6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนางคุ้ม จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($M_d = 25$) ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดลสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล คือการเขียนรูป อ่านโจทย์ไป เขียนรูปไป ทำความเข้าใจไป รูปจะช่วยให้การคิดตามข้อความในโจทย์ปัญหาและวิเคราะห์โจทย์ปัญหาได้ง่ายขึ้น (สุรชน อินทสังข์, 2558) รวมทั้งจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยามีกระบวนการสอนดีเป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบรูปแบบหรือวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง เน้นทักษะ กระบวนการคิดของนักเรียน มากกว่าที่จะสอนให้รู้คำตอบของปัญหา (polya, 1957) รวมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน อย่างละเอียดทุกขั้นตอน และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง มีกิจกรรมเกมนำเข้าสู่บทเรียน สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเรียน มีการทบทวนเนื้อหาเก่าเชื่อมโยงสู่เนื้อหาใหม่ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น และทำให้ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและหาเหตุผลมาตอบคำถามด้วยตนเอง จึง

เป็นการช่วยเสริมแรงใจแก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลฤทัย ลาพาเว (2558) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คณิตศาสตร์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ตามกระบวนการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก การลบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียน รวมทั้งงานวิจัยของวรางคณาและคณะ (2559) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง แก้โจทย์ปัญหาสมการ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโพลยา จากการวิเคราะห์พบว่า ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโพลยาสูงกว่าก่อน การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโพลยาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 พฤติกรรมการทำงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก ($Md = 14.00$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ระหว่างเรียนมีการสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ทำให้ผู้วิจัยมีแนวทางในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างใกล้ชิด ส่งผลให้มีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกนาด แสงทอง (2560) ได้พัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จากการวิเคราะห์พบว่า แบบสังเกตพฤติกรรมเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่ทำให้ทราบสาเหตุของพฤติกรรมของนักเรียน ช่วยครูผู้สอนหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรม ความรับผิดชอบต่อการงาน ทำให้นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีนักเรียนที่มีความรับผิดชอบร้อยละ 93 จากนักเรียนทั้งหมด

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล โดยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

(2) ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นมาอย่างมีประสิทธิภาพ นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจริง

(3) ครูผู้สอนควรออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล สำหรับระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ นำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสอดคล้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชานั้น ๆ อย่างแท้จริง

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล มาบูรณาการกับวิชาภาษาไทย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการวิเคราะห์ ตีความหมายของโจทย์ปัญหา ได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และ ผศ. ดร.สุนันท์ ศลโกสุม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชนกนาล แสงทอง. 2560. การพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการงาน กรณีศึกษา: วิชาหน้าที่พลเมือง ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- นวลฤทัย ลาพาเว. 2558. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ตาม กระบวนการแก้โจทย์ปัญหาของโพลยาพร้อมกับเทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย.
- ปรารธนา พลอภิชาติ. 2556. การพัฒนาคู่มือการสร้างแบบสอบวินิจฉัยการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สำหรับครู ประถมศึกษาโดยใช้โมเดลข้อสอบและวิธีลำดับขั้นของคุณลักษณะ. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรดุษฎี บัณฑิต. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- มิสวลีพร อุณจิตต์ธรรม. 2558. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1/4 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี โดยใช้รูปบาร์โมเดล (Bar Model). กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์.
- โรงเรียนวัดนางกลุ่ม. 2561. หลักสูตรโรงเรียนวัดนางกลุ่ม พุทธศักราช 2561 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) รายวิชาคณิตศาสตร์ ระดับประถมศึกษา สาระการ เรียนรู้คณิต. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์.
- วรางคณา สำอางค์และคณะ. 2559. การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดของโพลยา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏพิบูลสงคราม.
- สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2556. คู่มือการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุรพันธ์ อินทสังข์. 2558. การสอนแก้โจทย์ปัญหาโดยใช้ บาร์โมเดล (Bar Model). นิตยสาร สสวท.. 43(194): 27-29.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2561. การแถลงข่าวผลการประเมินในโครงการ National Test (NT) 2018.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557. แนวทางการพัฒนา
การวัดและประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 4, โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด.

Polya, George. 1957. **How to Solve It: A New Aspect of Mathematical Method**. New York: Doubleday and
Company Garden City.

**การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ของนักศึกษา
สาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม**
**A Study of the Japanese Language Learning Achievement by Kahoot Application
for Undergraduate Japanese Business Communication Students, School of
Liberal Arts at Sripatum University**

จักรพันธ์ จตุพรพันธ์¹

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: jakaphan.jt@spu.ac.th

ณัฐชัย ศรีเอี่ยม²

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: nattachai.sr@spu.ac.th

พันธุ์พนิต ช้างจันทร์³

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: punpanit.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในชั้นเรียนนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับ N3 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot และ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นโดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot เครื่องมือที่ใช้เป็นชุดข้อคำถามทางด้านไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระดับ N3 จำนวน 2 ชุดด้วยแอปพลิเคชัน Kahoot และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนวิชา JBC334 การทดสอบเพื่อวัดประสิทธิภาพภาษาญี่ปุ่น ภาคเรียนที่ 2/2560 จำนวน 25 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test แบบ dependent samples ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระดับ N3 ของผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 46.40 และ 58.40 อยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระดับ N3 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ความพึงพอใจในการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน / ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับ N3 / Kahoot / ความพึงพอใจ

ABSTRACT

The purposes of this classroom research were to (1) study about the learning achievement of Japanese Grammar N3 (2) compare before and after of the learning achievement of Japanese Grammar N3 by using application “Kahoot”, and (3) find the students was satisfaction on this Kahoot application to develop their learning knowledge. Research Instruments of this study were 3 items which were Japanese Grammar N3 Quiz two sets on Kahoot application and one set for Satisfaction Evaluation Form. A sample was 25 students, third year in Japanese Business Communication who attend the JBC334 Japanese Language Proficiency Test Course in 2nd semester, 2017 academic year at Sripatum University. The research methodology by T-Test on dependent samples.

The result revealed that (1) the learning achievement of Japanese Grammar N3 Learning by using application Kahoot was 46.40% and 58.40%. It was at the Good level based on the assumption (2) the learning achievement of Japanese Grammar N3 Learning in the Post-Test had higher score than Pre-Test at the statistically level of .05. (3) the result of satisfaction on Kahoot application was Good.

KEYWORDS: Learning Achievement / Japanese Grammar N3 / Kahoot / Satisfaction

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ภาษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร เพื่อใช้สื่อความหมาย และใช้ในด้าน การแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด และถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาพูด ภาษาเขียน รวมถึงภาษาท่าทาง นอกจากนั้น ภาษายังเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นชนชาติและความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันของมนุษย์ เป็นเครื่องผสมผสานความผูกพันของมนุษย์ในชุมชนในการอยู่ร่วมกันอย่าง เหนียวแน่นจากการสื่อสารภาษาเดียวกันอีกด้วย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ⁽¹⁾ ได้ให้ความหมายของภาษาว่า ภาษาเป็นเสียง ตัวหนังสือ หรือกิริยาอาการที่สื่อความได้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, หน้า 822) จากนิยามนี้สรุปได้ว่า ภาษาเป็น เรื่องของเสียงที่เปล่งออกมาอย่างมีระบบเพื่อแสดงถึงความคิด ความรู้สึกของผู้พูด รวมทั้งสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้แทนเสียงและกิริยาอาการที่เปล่งหรือแสดงออกมาเป็นตัวอักษร

ในศตวรรษที่ 21 โลกมีความเจริญก้าวหน้า และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทางด้านเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร ทั่วทุกมุมโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างไร้พรมแดน ดังนั้น ภาษาต่างประเทศจึงมีความจำเป็น ในการติดต่อสื่อสารอย่างเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งภาษาต่างประเทศนั้นนอกจากภาษาอังกฤษแล้ว ภาษาญี่ปุ่นเป็นอีกหนึ่งภาษาที่ชาวไทยนิยมเรียน

ดังจะเห็นจากจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่น ในประเทศไทยในช่วง 5-10 ปีที่ผ่านมา จากข้อมูลทางสถิติของ มูลนิธิญี่ปุ่น (ข้อมูลรายงานผลการตรวจสอบหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศ ประจำปี 2558 ลงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2559 ในหนังสือรายงานประจำปีของมูลนิธิญี่ปุ่น) ⁽²⁾ พบว่าในปี 2558 ประเทศไทยมีสถาบันที่เปิดสอนภาษาญี่ปุ่นกว่า 606 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปี 2555 กว่า 30% มีจำนวนผู้สอนภาษาญี่ปุ่น 1,911 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 กว่า 38% เป็นอัตราการขยายตัวที่มากที่สุดในจำนวน 85 ประเทศทั้งหมดที่ได้ทำการ

เก็บผลสำรวจ มีผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวนกว่า 173,817 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 กว่า 34% และมีแนวโน้มจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยจะเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ภาษาญี่ปุ่นเป็นอีกหนึ่งภาษาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับตัวภาษาทั้งในด้านเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ รวมทั้งโครงสร้างของภาษา เน้นไปที่การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านภาษา คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน และเรียนกฎเกณฑ์การใช้ไวยากรณ์เพื่อนำมาใช้ได้อย่างถูกต้อง⁽³⁾ ญัตติรา ทับทิม (2557, หน้า 7) ถึงแม้ว่าการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยจะมีมากกว่า 85 ปีแล้วก็ตาม แต่การเรียนการสอนก็ยังไม่ประสบความสำเร็จจากสภาพปัญหาในการเรียนภาษาญี่ปุ่น พบว่าผู้เรียนคนไทยยังมีทักษะการใช้ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นไม่ถูกต้อง ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางว่า การเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นที่ผ่านมาเป็นการเรียนการสอนโดยไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์แน่นอน นี่เป็นสาเหตุทำให้แม้ผู้เรียนจะมีความรู้ทางไวยากรณ์เกี่ยวกับสำนวนต่างๆในระดับหนึ่ง แต่ไม่สามารถนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการสื่อสารได้⁽⁴⁾ สมเกียรติ เชวงกิจวิช (2557, หน้า 16)

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแนวใหม่ในชั้นเรียน เป็นการนำแนวความคิด วิธีการ กระบวนการ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การแก้ปัญหา

หรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้การเรียน

การสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและเกิดประสิทธิผลสูงขึ้น รวมทั้งเกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมเหล่านั้น

Kahoot เป็นสื่อการสอนรูปแบบหนึ่ง เป็นโปรแกรมที่สามารถเล่นเกมผ่านทางเว็บไซต์จากคอมพิวเตอร์ และแอปพลิเคชัน เมื่อเริ่มกิจกรรมการประเมินผลผ่าน Kahoot (Kahoot, September 2, 2015) เป็นแพลตฟอร์มการเรียนรู้ผ่านเกมแบบไม่มีค่าใช้จ่าย เริ่มใช้เทคโนโลยีการศึกษาเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2556 ที่ประเทศนอร์เวย์ ขณะนี้มีจำนวนผู้เล่นกว่า 50 ล้านคน ใน 180 ประเทศ⁽⁵⁾

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำ Kahoot มาใช้ในการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยจัดรูปแบบหัวข้อคำถามในหมวดไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระดับ N3 เพื่อช่วยกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจไวยากรณ์ได้มากขึ้น อันจะเป็นผลที่จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเป็นผลดีต่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

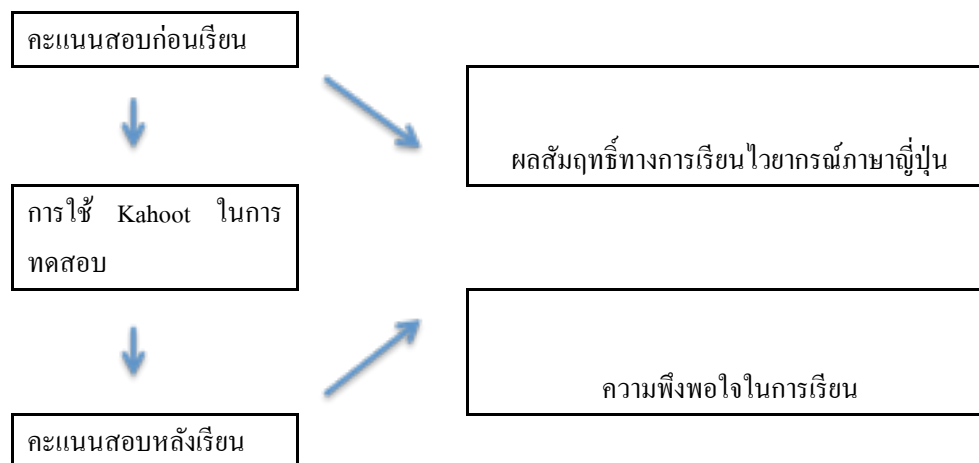
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับ N3 โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับ N3 โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ก่อนและหลังการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2560

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 มิสันริศึกษา ปัทมะทัศน์: การใช้สื่อการสอน Kahoot เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา Fundamental English

4.2 ศศิวิมล พชรศิลป์ และอัญชลี ทองอม: การพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้เกม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4.3 นะโอะโกะ โยะมิคะ และทศพร ตริรัตน์สกุลชัย: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการสอนแบบห้องเรียนกลับทาง รายวิชาภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน 1 ของนักศึกษาที่ไม่ใช่ชาวเอกภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4.4 กนกรัตน์ ปิลาผล และวิวัฒน์มีสุวรรณ: การพัฒนาชุดการเรียนรู้มัลติมีเดียภาษาญี่ปุ่น เรื่องสำนวนการให้-รับ สำหรับนักศึกษาเอกภาษาญี่ปุ่น

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยอธิบายถึงการใช้สื่อการสอน Kahoot ในกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชา JBC334 การทดสอบเพื่อวัดประสิทธิภาพภาษาญี่ปุ่น ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 สาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 คณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัยศรีปทุม จำนวน 25 คน โดยใช้แผนการวิจัยแบบกลุ่มทดลองหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pre-Test Post-Test Design) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษา และใช้แบบสอบถาม(Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้การใช้สื่อการสอน Kahoot

Pre-Test	Treatment	Post-Test
T ¹	X	T ²

เมื่อ T¹ แทน การทดสอบก่อนเรียน
T² แทน การทดสอบหลังเรียน
X แทน การจัดการทดสอบโดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot

5.2 ประชากรและตัวอย่าง

นักศึกษาศาขานาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ลงทะเบียนรายวิชา JBC334 การทดสอบเพื่อวัดประสิทธิภาพภาษาญี่ปุ่น ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 25 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระดับ N3 ตามเอกสารประกอบการสอนรายวิชา JBC334 การทดสอบเพื่อวัดประสิทธิภาพภาษาญี่ปุ่น จำนวน 1 แผ่น
2. แบบทดสอบไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระดับ N3 ผ่านแอปพลิเคชัน Kahoot แบบปรนัย มี 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ชุด ชุดละ 15 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ซึ่งดำเนินการเก็บรวบรวมในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2560

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้ชุดคำถามแบบปรนัยมี 4 ตัวเลือก โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดละ 15 ข้อ โดยกำหนดเวลาในการตอบข้อละ 30 วินาที โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ แนะนำเกี่ยวกับแอปพลิเคชัน Kahoot และวิธีการใช้
- 2) ให้ผู้เรียนโหลดแอปพลิเคชัน Kahoot ลงบนโทรศัพท์มือถือ
- 3) เริ่มต้นการใช้ Kahoot ทำแบบทดสอบก่อนเรียนทั้ง 2 ชุด โดยใช้เวลาทั้งหมดประมาณ 15 นาที
- 4) จากนั้นผู้สอนอธิบายไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องในบทเรียน พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- 5) ก่อนหมดคาบเรียน ให้ผู้เรียน ทำแบบทดสอบหลังเรียนอีกครั้งหนึ่ง เป็นชุดคำถามแบบเดียวกัน และทำแบบสอบถามความพึงพอใจหลังจากทำแบบทดสอบหลังเรียนเสร็จแล้ว
- 6) นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS รวมทั้งผลสรุปความพึงพอใจ
- 7) สรุปผลการวิเคราะห์อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน t-test แบบ Dependent Samples

6. สรุปผลการวิจัย

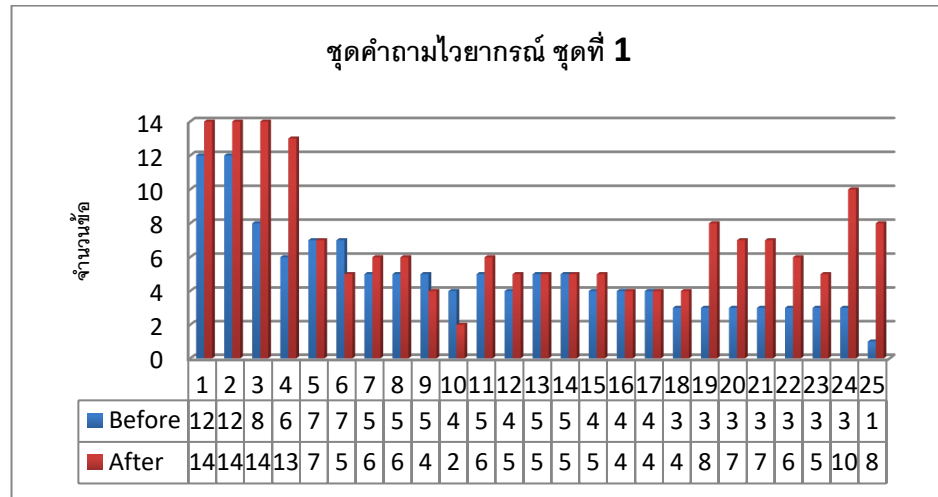
การวิจัยในชั้นเรียนครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นก่อนและหลังเรียนในรายวิชาการทดสอบเพื่อวัดประสิทธิภาพภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศิลปศาสตร์ สาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนคือนักศึกษาที่ทำการลงทะเบียนเรียนในรายวิชานี้ได้กลุ่มเป้าหมายจำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ที่สร้างขึ้นในแอปพลิเคชัน Kahoot จำนวน 2 ชุดคำถาม ชุดคำถามละ 15 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยวิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ก่อนการเรียนการสอน 1 ครั้ง ทั้ง 2 ชุดคำถาม และทำการตรวจเช็คให้คะแนน จากนั้นทำการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาไวยากรณ์ในบทเรียนนั้นๆ สามารถสรุปผลวิจัยออกเป็น 3 ส่วนคือ

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับ N3 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot จากชุดคำถามทั้ง 2 ชุด

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ชุดคำถามที่ 1

No.	Before(15)	ร้อยละ	After (15)	ร้อยละ	ผล
1	12	80.00	14	93.33	ดีขึ้น
2	12	80.00	14	93.33	ดีขึ้น
3	8	53.33	14	93.33	ดีขึ้น
4	6	40.00	13	86.67	ดีขึ้น
5	7	46.67	7	46.67	เท่าเดิม
6	7	46.67	5	33.33	แย่ลง
7	5	33.33	6	40.00	ดีขึ้น
8	5	33.33	6	40.00	ดีขึ้น
9	5	33.33	4	26.67	แย่ลง
10	4	26.67	2	13.33	แย่ลง
11	5	33.33	6	40.00	ดีขึ้น
12	4	26.67	5	33.33	ดีขึ้น
13	5	33.33	5	33.33	เท่าเดิม
14	5	33.33	5	33.33	เท่าเดิม
15	4	26.67	5	33.33	ดีขึ้น
16	4	26.67	4	26.67	เท่าเดิม
17	4	26.67	4	26.67	เท่าเดิม
18	3	20.00	4	26.67	ดีขึ้น
19	3	20.00	8	53.33	ดีขึ้น
20	3	20.00	7	46.67	ดีขึ้น
21	3	20.00	7	46.67	ดีขึ้น
22	3	20.00	6	40.00	ดีขึ้น
23	3	20.00	5	33.33	ดีขึ้น
24	3	20.00	10	66.67	ดีขึ้น
25	1	6.67	8	53.33	ดีขึ้น
		ค่าเฉลี่ยโดยรวม			46.40

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับ N3 ในชุดคำถามที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 46.40 ซึ่งผลคะแนนดีขึ้น เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

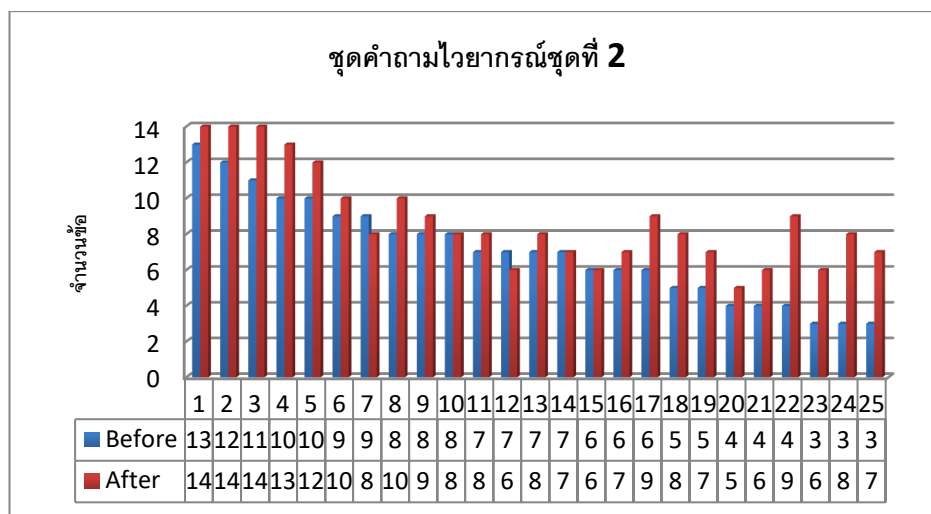

รูปภาพที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ชุดคำถามไวยากรณ์ชุดที่ 1

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ชุดคำถามที่ 2

No.	Before(15)	ร้อยละ	After (15)	ร้อยละ	ผล
1	13	86.67	14	93.33	ดีขึ้น
2	12	80.00	14	93.33	ดีขึ้น
3	11	73.33	14	93.33	ดีขึ้น
4	10	66.67	13	86.67	ดีขึ้น
5	10	66.67	12	80.00	ดีขึ้น
6	9	60.00	10	66.67	ดีขึ้น
7	9	60.00	8	53.33	แย่ลง
8	8	53.33	10	66.67	ดีขึ้น
9	8	53.33	9	60.00	ดีขึ้น
10	8	53.33	8	53.33	เท่าเดิม
11	7	46.67	8	53.33	ดีขึ้น
12	7	46.67	6	40.00	แย่ลง
13	7	46.67	8	53.33	ดีขึ้น
14	7	46.67	7	46.67	เท่าเดิม
15	6	40.00	6	40.00	เท่าเดิม
16	6	40.00	7	46.67	ดีขึ้น
17	6	40.00	9	60.00	ดีขึ้น
18	5	33.33	8	53.33	ดีขึ้น
19	5	33.33	7	46.67	ดีขึ้น
20	4	26.67	5	33.33	ดีขึ้น
21	4	26.67	6	40.00	ดีขึ้น
22	4	26.67	9	60.00	ดีขึ้น
23	3	20.00	6	40.00	ดีขึ้น
24	3	20.00	8	53.33	ดีขึ้น
25	3	20.00	7	46.67	ดีขึ้น
		ค่าเฉลี่ยโดยรวม			58.40

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับ N3 ในชุดคำถามที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 58.40 ซึ่งผลคะแนนดีขึ้น เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

รูปภาพที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ชุดคำถามไวยากรณ์ชุดที่ 2

(2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับ N3 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ระหว่างก่อนเรียน (Pre-Test) และหลังเรียน (Post-Test)

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	t	P-Value
ก่อนเรียน (ชุดที่ 1)	25	15	8.76	2.70	5.451	.000
หลังเรียน (ชุดที่ 1)	25	15	7.00	2.83		
ก่อนเรียน (ชุดที่ 2)	25	15	6.96	3.43	3.693	.001
หลังเรียน (ชุดที่ 2)	25	15	4.96	2.62		

จากชุดคำถามไวยากรณ์ ชุดที่ 1 และ 2 พบว่าค่าสถิติ t มีค่า 5.451 และ 3.693 ตามลำดับ ค่า Sig. (2-tailed) มีค่า .000 และ .001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) ความพึงพอใจในการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นโดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot

การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเกณฑ์การแปลผลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนใช้หลักเกณฑ์ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น ระดับ N3

นักศึกษาที่เรียนวิชา JBC334 การทดสอบเพื่อวัดประสิทธิภาพภาษาญี่ปุ่น มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อการสอน Kahoot ได้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมจากผลการวัดผลสัมฤทธิ์คิดเป็นร้อยละ 46.40 และ 58.40 ตามลำดับ ซึ่งผลคะแนนดีขึ้น เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ไวยากรณ์ระดับ N3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot

	ชุดคำถามชุดที่ 1	ชุดคำถามชุดที่ 2
ระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้น 6-7 คะแนน	0 คน	4 คน
ระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้น 4-5 คะแนน	3 คน	3 คน
ระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้น 2-3 คะแนน	10 คน	4 คน
ระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้น 0-1 คะแนน	10 คน	11 คน
ระดับคะแนนที่ลดลง	2 คน	3 คน

ผู้เรียนหลังจากได้รับการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระดับ N3 แล้วมีคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ความพึงพอใจในการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นโดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot

ผลความพึงพอใจในการใช้สื่อการสอน Kahoot เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชา การทดสอบเพื่อวัดประสิทธิภาพภาษาญี่ปุ่น ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.2$) และค่า SD เท่ากับ 0.5

7.อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot รายวิชา การทดสอบเพื่อวัดประสิทธิภาพภาษาญี่ปุ่น ของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 25 คน พบว่า

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แอปพลิเคชัน kahoot จากชุดคำถามทั้ง 2 ชุด คิดเป็นร้อยละ 46.40 และ 58.40 ตามลำดับ ซึ่งผลคะแนนดีขึ้น เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ก่อนและหลังเรียนในรายวิชา การทดสอบเพื่อวัดประสิทธิภาพภาษาญี่ปุ่น โดยใช้ค่าสถิติ t-test dependent พบว่าค่าสถิติ t มีค่า 3.693 และ 5.451 ค่า Sig.(2 tailed) มีค่า .001 และ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่าคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนมีความสัมพันธ์กันและเมื่อผู้เรียนได้รับการเรียนการสอนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นแล้วทำการ

ทดสอบด้วยข้อสอบฉบับเดิม พบว่าผลการสอบของผู้เรียนมีคะแนนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เครื่องมือ Kahoot ส่งผลต่อคะแนนสอบหลังเรียนอย่างชัดเจน

(3) ผลความพึงพอใจในการเรียนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น โดยใช้แอปพลิเคชัน Kahoot มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($X = 4.2$) และค่า SD เท่ากับ 0.5

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1) สามารถนำไปเผยแพร่เพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้สำหรับผู้สนใจในการศึกษาเพิ่มเติม
- 2) ไม่เฉพาะหัวข้อคำถามไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นระดับ N3 แต่สามารถนำไปใช้ในหัวข้อคำถามอื่นๆ เช่น คำศัพท์ คำนจ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและเรียนด้วยความสนุก ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการพัฒนาในหัวข้อความรู้อื่นๆ เพื่อพัฒนาเป็นสื่อการเรียนรู้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) ควรมีการพัฒนาเรื่องรูปแบบการตอบคำถามในรูปแบบอื่นๆ เช่น การเรียงประโยค หรือสามารถใช้รูปประกอบในการทดสอบต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

- 1) ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ จำกัด, 2546, หน้า 822)
- 2) The Japan Foundation, Bangkok. 『2015年度「海外日本語教育機関調査」結果（速報）』
Retrieve from <http://jpf.go.jp>
- 3) ญัตติรา ทับทิม, 2557, ภาษาศาสตร์ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4) สมเกียรติ เชวงกิจวิช และสุณิษร์รัตน์ เนียรเจริญสุข. 2557, การสอนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น สอนอย่างไรให้นักเรียนไทยใช้เป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 5) <https://kahoot.com/what-is-kahoot/> : สืบค้นเมื่อ November 2018

9. บรรณานุกรม

- 1) ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, (กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ จำกัด, 2546, หน้า 822)
- 2) The Japan Foundation, Bangkok. 『2015年度「海外日本語教育機関調査」結果（速報）』
Retrieve from <http://jpf.go.jp>
- 3) ญัตติรา ทับทิม, พ.ศ.2557, ภาษาศาสตร์ ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 4) สมเกียรติ เวงกิจวิช และสุณิษร์รัตน์ เนียรเจริญสุข. พ.ศ.2557, การสอนไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น สอนอย่างไรให้นักเรียนไทยใช้เป็น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 5) <https://kahoot.com/what-is-kahoot/> : สืบค้นเมื่อ November 2018
- 6) ภาษาศาสตร์เบื้องต้น ฉบับปรับปรุง. พ.ศ.2559, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- 7) เอทสึโกะ โทโมมัทสึ, ซาชิ ฟุกุชิมะ และคาโอริ นากามุระ ผู้แปล รศ.ทัศนีย์ เมธาพิสิฐ. 2558, Go! JLPT N3 ไวยากรณ์, กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น)

**การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**

**THE CONSTRUCTION OF COMPUTER ASSISTED INSTRUCTION ON
INFORMATION TECHNOLOGY AND COMMUNICATION IN DATA BASE
AND COMPUTER OPERATION FOR PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS**

ดวงฤทัย ล่องอำไพ

นักศึกษาศาखाวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: duangruthai.lon@northbkk.ac.th

ดร.ประสาน ประวัตรุ่งเรือง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: prasan.pra@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 12 คน โรงเรียนวัดพระเงิน (อิสราวิทย์อุปถัมภ์) จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ คือ (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) แผนการจัดการเรียนรู้ และ (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาจำนวน 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Rank Test ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ 80.28/86.39 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คิดเป็นร้อยละ 86.39 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้และ (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The objectives of the study were (1) to study the computer assisted instruction (2) to study the learning achievement of the computer assisted instruction and (3) to compare the learning achievement through the computer assisted instruction on Information Technology and Communication in Data and Computer Operation of Prathomsuksa 5 students between pre-test and post-test. The population of this study was 12 students in a class of Prathomsuksa 5 from Watpragoen School (Issarawith Uppakorn) in Nonthaburi Province Under Nonthaburi Primary Education Service Area Office 2. The instruments of this study were 3 issues (1) the computer assisted instruction (2) the lesson plans and (3) a learning achievement test. This study was conducted in 6 months. Data was analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and hypothesis test by Wilcoxon Signed-Rank Test. The result showed that (1) the efficiency of the computer assisted instruction was efficiency at 80.26/886.39 based on the assumption. (2) the students' learning achievement through the computer assisted instruction was 86.39 based on the assumption and (3) the students' learning achievement through the computer assisted instruction in post-test was higher than pre-test at the statistical significant level of .05.

KEYWORDS: Computer assisted instruction, The efficiency of computer assisted instruction, The learning achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา ได้แก่ การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยในหมวด 4 มาตรา 23 ใจความหนึ่งว่า “เทคโนโลยีช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ความรู้ใหม่ ความรวดเร็ว แม่นยำ ได้รับความสนใจ ผู้เรียนสามารถแสวงหาข้อมูล ความรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น” และหมวด 9 มาตรา 64 ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนา แบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม” มาตรา 65 ให้มี “การพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในเรื่องการเรียนรู้ และมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้หลายอย่าง เช่น ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ระบบมัลติมีเดีย ระบบวิดีโอออนดีมานด์ วิดีโอเทเลคอนเฟอเรนซ์ และอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นต้น การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นการจัด

การศึกษาที่เป็นการศึกษาตลอดชีวิต นั้นคือการจัดการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดที่เกิดจากการผสมผสานระหว่าง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ที่จัดให้แก่บุคคลทุกช่วงอายุตั้งแต่เกิดจนตาย เพื่อมุ่งพัฒนาบุคคลอย่างเต็มศักยภาพให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์อย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการปรับตัวเข้ากับสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมในทุกช่วงชีวิต (วลัยรัตน์ โควิกัย,2561)

ในการจัดการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน ซึ่งวิธีสอนอีกแบบหนึ่ง ที่จะช่วยสอนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้นั้นก็คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (computer-assisted instruction, CAI) เป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างอิสระ และเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งการเพิ่มความรู้อและการพัฒนาทักษะความสามารถในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสื่อการสอนที่ประกอบด้วยข้อความ สื่อวิทัศน์ และเสียง ควบคุมกับการเลือกใช้ภาพประกอบที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ทำให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย มีความคงทนในการจำ ช่วยอธิบายสิ่งที่เป็นนามธรรมให้ง่ายต่อการรับรู้ และช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจ และตั้งใจเรียน ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบทเรียนที่กำหนด ซึ่งอยู่บนหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น (จิณพิชญ์ชา มะมม,2557)

จากความเป็นมาและความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียน สามารถที่ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นการพัฒนาทักษะความรู้ทางด้านเทคโนโลยีให้กับผู้เรียนและทันตามยุคสมัย ครูผู้สอนจึงควรสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความรู้และความเข้าใจในวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ส่งผลให้ทราบถึงแหล่งข้อมูล เรียนรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ และสามารถที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูผู้สอนยังสามารถเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรายวิชาอื่นๆ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปกำหนดเป้าหมายหรือวางแผนโครงสร้างแผนการปฏิบัติให้ครูมีแนวทางการปฏิบัติที่เหมือนกัน เพื่อทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีคุณภาพที่ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

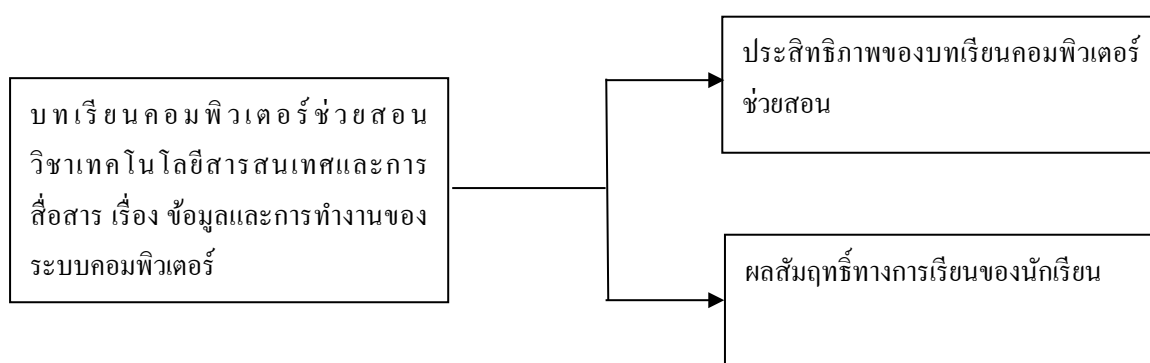
- (1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3. สมมติฐานในการวิจัย

- (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับดีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 80
- (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการทำวิจัยการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีกรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2540)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

5.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 12 คน โรงเรียนวัดพระเงิน(อิสราวิทยอุปถัมภ์) จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนนทบุรี เขต 2

5.3 ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรต้น มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ ส่วนตัวแปรตาม มีจำนวน 2 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 เดือน (เมษายน-ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วัดผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และระยะที่ 3 วัดผลการเรียนรู้สำหรับนักเรียนหลังเรียน

5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

(1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของบทคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระเงิน(อิสราวิทยอุปถัมภ์) จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพ ผลการทดลอง พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ $(E_1/E_2) = 81.67/85.28$

(2) แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46

(3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ เป็นแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) เท่ากับ 1.00 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดพระเงิน(อิสราวิทยอุปถัมภ์) จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คำนวณค่าความยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.25-0.89 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.25-0.58 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำไปใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มเดียวกัน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 12 คน โรงเรียนวัดพระเงิน(อิสราวิทยอุปถัมภ์) จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนนทบุรี เขต 2

5.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(2) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ตามเกณฑ์ 80/80 (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ (Non Parametric) ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test จากสูตร (สุทธิวรรณ พิรศักดิ์ โสภณ, 2545)

6. สรุปผลการวิจัย

(1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 81.67/85.28 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบ ระหว่างเรียน (50)	ค่าร้อยละ	คะแนนสอบ หลังเรียน (30)	ค่าร้อยละ
1	29	72.50	20	66.67
2	32	80.00	23	76.67
3	30	75.00	25	83.33
4	36	90.00	30	100.00
5	30	75.00	24	80.00
6	36	90.00	27	90.00
7	31	77.50	27	90.00
8	33	82.50	25	83.33
9	37	92.50	27	90.00
10	32	80.00	27	90.00
11	30	75.00	25	83.33
12	36	90.00	27	90.00
เฉลี่ยร้อยละ		81.67		85.28

$$\text{ค่าประสิทธิภาพ } E_1/E_2 = 81.67/85.28$$

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 86.39 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบก่อนเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ	คะแนนสอบหลังเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ
1	21	70.00	ดี	23	76.67	ดี
2	23	76.67	ดี	24	80.00	ดีมาก
3	24	80.00	ดีมาก	25	83.33	ดีมาก
4	26	86.67	ดีมาก	30	100.00	ดีมาก
5	23	76.67	ดี	24	80.00	ดีมาก
6	24	80.00	ดีมาก	27	90.00	ดีมาก
7	25	83.33	ดีมาก	27	90.00	ดีมาก
8	23	76.67	ดี	25	83.33	ดีมาก
9	24	80.00	ดีมาก	27	90.00	ดีมาก
10	26	86.67	ดีมาก	27	90.00	ดีมาก
11	25	83.33	ดีมาก	25	83.33	ดีมาก
12	25	83.33	ดีมาก	27	90.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม					86.39	ดีมาก

(3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	μ	σ	d_i	Z
ก่อนเรียน	12	30	24.08	1.44	66.00	.003
หลังเรียน	12	30	25.92	1.93		

7. อภิปรายผล

7.1 การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประสิทธิภาพ 81.67/85.28 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชฎาภรณ์ เกตุอุทอง (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง จังหวัดสมุทรสาคร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากผลการวิจัย พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/84.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นการใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อการสอนโดยยึดหลักปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีครูเป็นผู้ออกแบบโปรแกรม หรือจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติ เรียนรู้ในรูปของการนำเสนอเนื้อหา การทบทวน การทำแบบฝึกหัด การประเมินผลการเรียนการสอน

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.39 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริฉัตร วรวงษ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่าง ๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านปล่องเหล็ก ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่าง ๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.56/81.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่าง ๆ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, S.D. = 0.59) เหมาะสมที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป นอกจากนี้เครื่องมือที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ แบบทดสอบที่ได้ผ่านการตรวจคุณภาพโดยการหาค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.23 – 0.93 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (B) ระหว่าง -0.27 – 0.67 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.83 จึงเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เหมาะสมก่อนนำไปใช้ นอกจากนี้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ภูมิลักษณะของภูมิภาคต่าง ๆ จึงเป็นสื่อการเรียนที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถใช้เป็นสื่อการเรียนที่ถ่ายทอดความรู้ให้แก่

ผู้เรียน ได้อย่างดี ผู้เรียนมีความเข้าใจมากขึ้น ส่งผลให้ค่าคะแนนความก้าวหน้าของคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.40 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การนำคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือสร้างสื่อการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอสื่อประสมอันได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก วิดีทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด ในโปรแกรมประกอบไปด้วยเนื้อหาวิชา แบบทดสอบ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญก็คือ สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะเรียนรู้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นตัวอย่างที่ดีของสื่อการศึกษาในลักษณะตัวต่อตัว ซึ่งผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์หรือการโต้ตอบพร้อมทั้งการได้รับผลป้อนกลับ (Feedback) นอกจากนี้ยังเป็นสื่อที่สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสามารถที่จะประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลา

7.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกภูมิ ชุนด์ย์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทวีปเอเชีย ที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.61/82.82 ผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนสามารถสรุปเนื้อหาได้อยู่ในเกณฑ์ดี และมีความคิดเห็นต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีการชี้แจงและบอกวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจนทำให้ผู้เรียนเข้าถึงประเด็นที่สำคัญของเนื้อหาและเค้าโครงของเนื้อหา ส่งผลทำให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นไปตามรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นนี้เป็นสื่อการเรียนที่เป็นข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก วิดีทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผู้บริหาร ควรให้การสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

(2) ครูควรพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรื่อง ข้อมูลและการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นั้น โดยมีตัวอย่างภาพประกอบ ภาพเคลื่อนไหว และเสียงบรรยายเพิ่มขึ้นเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปผลิตสื่อในปัจจุบัน

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ครูควรมีการประยุกต์ใช้ Application ใหม่ๆ มาใช้ช่วยสอนเพื่อกระตุ้นความสนใจและสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จินพิชญ์ชา มะมม. 2557.บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องเทคโนโลยีการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชัยภูมกรณ์ เกตุอุทอง. 2550. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง จังหวัดสมุทรสาครสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดชัยมงคล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญชม ศรีสะอาด. 2541. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540. ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 156.

ปาริฉัตร วรวงษ์. 2557. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องภูมิลักษณะของภูมิภาคต่างๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านปล่องเหล็ก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.

วลัยรัตน์ ไตวิกภัย. 2561. บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศต่อการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 11 เมษายน 2561, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/24273432>.

สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ. 2545. สถิตินอนพารามตริก.คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เอกภูมิ ชูนิติย์. 2553. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ทวีปเอเชีย ที่สรุปบทเรียนด้วยแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

**การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**

**A CONSTRUCTION OF COMPUTER ASSISTED INSTRUCTION IN BASIC
COMPUTER FOR PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS**

จิรัชยา คุณสืบพงษ์พันธ์

นักศึกษาศาสาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: Jiratsaya.koo@northbkk.ac.th

ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: benjarat.ra@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพงษ์ศิริวิทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 33 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ คือ (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (2) แผนการจัดการเรียนรู้ (3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ด้วยวิธี t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ 82.50/88.33 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90.15 (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This research comprised of 3 objectives which were (1) to construct the computer assisted instruction (2) to study the learning achievement and (3) to compare the learning achievement of computer assisted instruction in Basic computer for Prathomsuksa 2 students between pre-test and post-test. The sample of this

research was 33 students in a section of Prathomsuksa 2 from Pongsirivittaya School in Chonburi province. The sample was selected by Cluster Random Sampling using a section as a Sampling unit. The research instruments were 3 issues which were (1) the computer assisted instruction (2) lesson plan management and (3) the learning achievement test. This research was conducted 6 months. Data was analyzed by descriptive statistics such as percentage, mean, standard deviation and statistics used to test the hypothesis by t-test for Dependent Samples. The research showed that (1) the computer assisted instruction has the efficiency at 82.50/88.33 (2) the learning achievement of the students who studied with computer assisted instruction was 90.15%. (3) the learning achievement score in post-test had higher score than pre-test at the statistically significant level of .05.

KEYWORDS: Computer assisted instruction, efficiency of computer assisted instruction, Learning achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในหมวดที่ 4 แนวทางจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักที่ให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของตนเอง และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ นอกจากนั้นในหมวด 9 ว่าด้วยเรื่องเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ และในมาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ได้ทำ เพื่อให้ความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อการศึกษามาก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมเหล่านั้น และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีความน่าสนใจให้กับผู้เรียน ผู้สอนสามารถผลิตและพัฒนาแบบเรียนโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ ผู้สอนควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียน และทำการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ได้หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ (กิดานันท์ มลิทอง, 2543)

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสื่อประเภทหนึ่งที่เหมาะสมแก่การนำมาใช้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามศักยภาพ ความต้องการ สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อให้เกิดการเรียนรู้ และจดจำ เป็นสื่อที่มีความแปลกใหม่สามารถตอบสนอง และช่วยเพิ่มความสนใจ ความตั้งใจในการเรียนของผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น ในตัวบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสามารถนำเสนอสื่อประสมทั้งตัวอักษร ภาพนิ่ง กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว วิดิทัศน์ และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียน การใช้สีสรร รูปภาพ ตลอดจนเสียงบรรยายหรือ

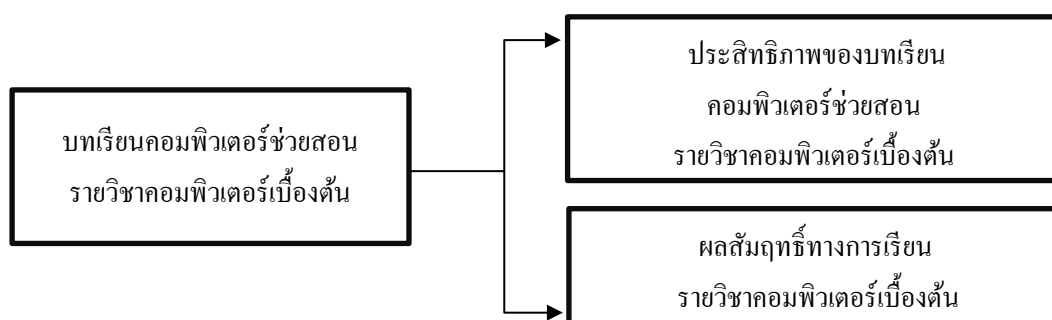
เสียงดนตรี เป็นการดึงดูดความสนใจผู้เรียน และกระตุ้นให้เกิดความต้องการ กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ พร้อมทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ทำให้การเรียนการสอนมีบรรยากาศที่ดีและยังมีความสนุกสนาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ทำบทเรียนในการที่จะประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนในแต่ละบทเรียน (พรเทพ เมืองแมน, 2544)

จากความเป็นมาและความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียน สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และเป็นการพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยีของผู้เรียน ครูผู้สอนจึงควรสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูล แหล่งข้อมูล หน้าที่และการใช้งานอุปกรณ์ หลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมพื้นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และครูผู้สอนนำไปเป็นแนวทางการสร้างนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรายวิชาอื่นๆ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถนำไปวางแผนการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านนวัตกรรมสื่อการสอนให้มีความทันสมัย และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น
- (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ศึกษาทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2540)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพงษ์ศิริวิทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 33 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้น มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชา คอมพิวเตอร์เบื้องต้น ส่วนตัวแปรตาม มีจำนวน 2 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ระยะเวลา 6 เดือน (เมษายน - ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และระยะที่ 3 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียน

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

(1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพ ผลการทดลอง พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ $(E_1/E_2) = 82.50/88.33$

(2) แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64

(3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างวิจัย จำนวน 30 คน คำนวณค่าความยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.50-0.73 และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.33 – 0.60 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของ โลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนำมาใช้ทดสอบกับนักเรียนกลุ่มเดียวโดยใช้สอบก่อนเรียนและหลังเรียน นำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพงศ์สิริวิทยา จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 33 คน

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเป็นพารามิเตอร์ (Parametric) ด้วยวิธี t-test แบบ Dependent

Samples

5. สรุปผลการวิจัย

- (1) ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 82.50/88.33 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	n	k	$\bar{X}$	SD	ร้อยละ	E_1/E_2
ระหว่างเรียน	33	40	33.00	1.46	82.50	82.50/88.33
หลังเรียน	33	20	17.66	2.46	88.33	

จากข้อมูลในตารางที่ 2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) มีค่าเท่ากับ 82.50 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) มีค่าเท่ากับ 88.33 แสดงว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.50/88.33

- (2) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 90.15 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชา คอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	n	k	$\bar{X}$	SD	ร้อยละ
หลังเรียน	33	20	18.03	1.94	90.15

จากข้อมูลในตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90.15

(3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชา คอมพิวเตอร์เบื้องต้น หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชา คอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	n	k	$\bar{X}$	SD	t	p-value
ก่อนเรียน	33	20	8.21	1.38	26.32*	0.00
หลังเรียน	33	20	18.03	1.94		

จากข้อมูลในตารางที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผล

6.1 การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพของบทเรียนเท่ากับ 82.50/88.33 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สอนสร้างแบบเรียนสำเร็จรูปโดยใช้สื่อประสมที่ประกอบไปด้วย ภาพนิ่ง กราฟิก วิดิทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว และเสียงบรรยายประกอบ เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอนจริงในห้องเรียนมากที่สุด และในบทเรียนประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน แบบฝึกหัดทั้งก่อนและหลังเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนิย์ มีบุญญา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยบทละครเรื่องเงาะป่า สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากผลการวิจัย พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าประสิทธิภาพค่าเท่ากับ 81.15 /82.56 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น คิดเป็นร้อยละ 90.15 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน แบบฝึกหัดทั้งก่อนและหลังเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น และยังสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการโต้ตอบและได้ผลป้อนกลับ(Feedback) ประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนในแต่ละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ปุณณดา จิราวิโชค (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง การเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1(บ้านสะเดา) ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เท่ากับ 82.22/87.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80

6.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้น พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นสามารถดึงดูดความสนใจผู้เรียน ผู้เรียนจึงสามารถเข้าถึงประเด็นที่สำคัญของเนื้อหา และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน ส่งผลทำให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัย วชิรารักษ์ โอสรธัมย์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซ่อมเสริม เรื่องระบบเลขฐานสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซ่อมเสริมของนักศึกษาสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผู้บริหารควรกำหนดแผนการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านนวัตกรรมสื่อการสอนให้มีความทันสมัย และให้การสนับสนุนครูผู้สอนนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

(2) ครูควรนำผลการวิจัยของการใช้นวัตกรรมไปสู่การสอนในรายวิชาคอมพิวเตอร์ หรือรายวิชาอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และควรกำหนดให้มีการติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรควรพัฒนาสื่อการสอนโดยการใช้นวัตกรรมใหม่ๆ เช่น ชุดกิจกรรมในรูปแบบสื่อออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

กิดานันท์ มลิทอง. 2543. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. 2553. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540. ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อการศึกษาหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ.

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.

ปทุมฉดา จิราวิโชค. 2555. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนเทศบาล 1. จังหวัดสงขลา.

พรเทพ เมืองแมน. 2544. หลักการออกแบบและสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วยโปรแกรม Authorware Professional 5. ปัตตานี. ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วชิรรักษ์ โออรัมข. 2558. การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซ่อมเสริม เรื่องระบบเลขฐาน สำหรับ

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

วันทนีย์ มีบุญญา. 2558. การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทละครเรื่อง

เงาะป่า สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ราชูปถัมภ์.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ

ที่ 2) พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ :พริกหวานกราฟิก.

**การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**

**THE CONSTRUCTION OF COMPUTER ASSISTED INSTRUCTION
IN EAR TRAINING FOR 11th GRADERS STUDENTS**

ณัฐพล สิทธิพรณโยธา

นักศึกษาศาखाวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: nattapon.sit@northbkk.ac.th

ดร. อุทัยวรรณ สายพัฒนา

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: uthaiwan.sa@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (2) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบโสตทักษะทางดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากลและ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบประเมินโสตทักษะทางดนตรีสากล มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.95 และแบบวัดความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ (E1/E2) 83.08/80.08 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 (2) โสตทักษะทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด (3) โสตทักษะทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับ มากขึ้นไป

คำสำคัญ: โสตประสาททางดนตรีสากล, โสตทักษะทางดนตรี, บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, ความพึงพอใจ

ABSTRACT

The purposes of this study were (1) to find out the effectiveness of computer assisted instruction in ear training for 11th Graders Students (2) to study and compare the aural training of 11th Graders Students in pre-test and post-test through the computer assisted instruction in ear training method learning management and (3) to study students' Satisfaction towards computer assisted instruction in ear training for 11th Graders Students. The sample of this research was 40 students in a section of 11th Graders Students. The instruments in this study were (1) Evaluation form of the aural training which content validity was 0.95 and (2) 25 items of students' Satisfaction test towards computer assisted instruction in ear training which reliability was 0.95. The data were analyzed by mean, standard deviation and t-test by Dependent Samples. The results showed that (1) the computer assisted instruction in ear training for 11th Graders Students had an effectiveness ratio of (E1/E2) 83.08/80.08, which is higher than the stipulated 80/80 (2) the aural training of 11th Graders Students after teaching by the computer assisted instruction in ear training method learning management was higher than good rate, all students passed the criterion provided (3) the aural training of 11th Graders Students after teaching by the computer assisted instruction in ear training method learning management were higher at the statistical significant level of .05 (4) Students' Satisfaction towards computer assisted instruction in ear training was at high level.

KEYWORDS: Ear Training, Aural Training, Computer Assisted Instruction, Statistical

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ดนตรี (Music) เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะอย่างหนึ่งของมนุษย์ในการเรียบเรียงเสียงกับจังหวะให้เกิดความไพเราะ ดนตรีได้แสดงให้เห็นเอกลักษณ์ของชนชาติและมรดกทางวัฒนธรรมของมนุษย์ชาติ โดยสะท้อนให้เห็นคุณค่า ความดี ความงาม ความไพเราะ (สายสุนีย์ หะหวัง;มณฑา กิมทอง;สหะชัย วิวัฒน์ปฐพี, 2549: 87) ในส่วนของวิชาดนตรี ได้รับการบรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ มีความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 182) ทักษะที่ขาดไม่ได้ในดนตรีนั้นคือ ทักษะการฟัง เป็นหนึ่งในทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดในการรับรู้ดนตรี เพราะดนตรีนั้นเป็นเรื่องของเสียง ทั้งนักดนตรีหรือนักดนตรีทั่วไปที่ไม่ใช่นักดนตรีจำเป็นต้องใช้หูในการฟังและรับรู้เสียงดนตรีทั้งนั้น การฟังเสียงดนตรี การฝึกทักษะด้านการฟัง หรือที่เรียกว่าการฝึกโสตทักษะ จึงเป็นการฝึกทักษะที่สำคัญด้านหนึ่งในการเรียนดนตรี เพื่อฝึกความสามารถในการฟังที่ดี นอกเหนือไปจากการฟังเพื่อความไพเราะ หรือการถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงแล้ว ยังสามารถวิเคราะห์แยกแยะระดับเสียง ขึ้นคู่ คอร์ด บันไดเสียง เพื่อใช้ในการฟังดนตรี หรือการบรรเลงดนตรีได้

จากประสบการณ์การสอนวิชาดนตรีได้เห็นถึงปัญหาด้านไสตทักกะ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จากหลักฐานระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ ปพ.1 จากการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง การร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยว (ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ ปพ.1. โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง, 2560) พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะทางการฟัง ขาดการฝึกไสตทักกะที่ถูกต้อง ทำให้ไม่สามารถออกเสียงตัวโน้ตตามเสียงที่ได้ยินทำให้มีผลต่อการร้องเพลงและการปฏิบัติเครื่องดนตรีไม่สัมพันธ์กัน การฝึกไสตทักกะจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องถ่ายทอดวิธีการฝึกไสตทักกะให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมอย่างถูกวิธี และในการฝึกไสตทักกะนั้นผู้เรียนจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับตัวครูผู้สอนโดยตรงทำให้เกิดข้อจำกัดทางด้านเวลาและความครอบคลุมในการฝึกไสตทักกะของผู้เรียนซึ่งในการฝึกไสตทักกะนั้นจะต้องใช้เวลาในการฝึกอย่างสม่ำเสมอจึงจะทำให้ผู้เรียนเกิดไสตทักกะที่ดีได้

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นสื่อการเรียนการสอนโดยมีลักษณะเป็นสื่อผสม อันได้แก่ ข้อความ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว กราฟฟิก โดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นตัวนำเสนอบทเรียน ตอบสนองการเรียนรู้เป็นรายบุคคล มีข้อมูลย้อนกลับให้ผู้เรียนนั้นทราบผลทันที นอกจากจะสามารถใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนแล้ว นักเรียนยังสามารถนำไปศึกษาได้ด้วยตนเอง เพราะว่าเป็นการฝึกไสตทักกะจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนช่วยในการพัฒนาไสตทักกะของนักเรียนได้ดี และ ไพโรจน์ คชชา, (2542: 26) ได้กล่าวถึงบทบาทคอมพิวเตอร์มีเดียหรือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะเปรียบเทียบความแตกต่างในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และเก็บเอาเนื้อหาสาระได้มากมายจากสิ่งที่ได้เรียน ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะเรียนได้ทีละประเด็น หรืออาจจะสืบค้นหาความรู้ได้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์มีการใช้เทคนิคทั้งเสียง รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ จึงสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และเมื่อผู้เรียนได้ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้วสามารถบันทึกผลการประเมินการเรียนของตนเองได้อีกด้วย และจากงานวิจัยของ ทรรศวรณ คะชินทร์ (ทรรศวรณ คะชินทร์, 2557: บทคัดย่อ) ที่สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการฝึกไสตทักสะประสาท บันไดเสียงเมเจอร์ สำหรับนิสิตสาขาดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent Samples มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ไสตทักสะทางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้ นักเรียนจะสามารถฝึกไสตทักสะได้อย่างถูกต้อง เป็นการเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถใช้ในห้องเรียน เสริมขณะที่สอนหรือนอกห้องเรียน ณ ที่ใด เวลาใดก็ได้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ไสตทักสะทางดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- (2) เพื่อศึกษาไสตทักสะทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ไสตทักสะทางดนตรีสากล

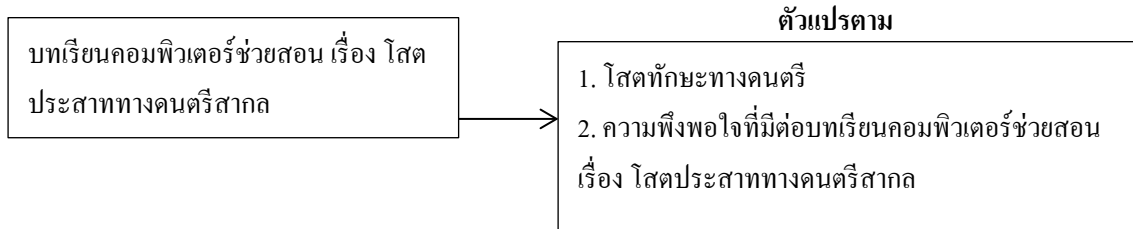
(3) เพื่อเปรียบเทียบโสตทักษะทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล

(4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงในแผนภาพที่ 1 ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยศึกษากับกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ทำการวัดประเมินก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest- Posttest Design) (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2544: 156)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวประเมินก่อนเรียน และหลังเรียน

Pretest	Treatment	Posttest
T_1	X	T_2

4.2 ประชากรและตัวอย่าง ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 200 คน

กลุ่มตัวอย่างนี้ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ มี 1 ตัวแปร คือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ส่วนตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร คือ โสตทักษะทางดนตรี และความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 เดือน (พฤษภาคม-ตุลาคม 2561)

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) แบบประเมินไสตทักษะทางดนตรี จำนวน 5 ประเด็น ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item - Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00

(2) แบบวัดความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในด้านกิจกรรมใน ด้านเนื้อหา ด้านการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และด้านการออกแบบบทเรียน ข้อคำถาม 25 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item - Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความพึงพอใจ ตั้งแต่ 0.35-0.90 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความพึงพอใจ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจ เท่ากับ 0.95

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล แบบประเมินไสตทักษะทางดนตรี และแบบวัดความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ที่สร้างขึ้น โดยนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาดนตรีสากล เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สูตร E_1/E_2

(2) วิเคราะห์ไสตทักษะทางดนตรี เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(3) วิเคราะห์เปรียบเทียบไสตทักษะทางดนตรี เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent samples

(4) วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สรุปผลการวิจัย

(1) การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สูตร E_1/E_2

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) มีค่าเท่ากับ 83.08 และประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_2) มีค่าเท่ากับ 80.08 แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.08/80.08 ปรากฏว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

(2) โสตทักษะทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาโสตทักษะทางดนตรี จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
27 - 30	80 - 100	ดีมาก	15	37.50	27.53	0.74
23 - 26	70 - 79	ดี	25	62.50	24.40	1.50
19 - 22	60 - 69	ปานกลาง	-	-	-	-
15 - 18	50 - 59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0 - 14	0 - 49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			40	100		

จากตาราง 3 พบว่า โสตทักษะทางดนตรี จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 27 - 30 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80 - 100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 23-26 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70 - 79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.50

(2) โสตทักษะทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบโสตทักษะทางดนตรี ระหว่างก่อน และหลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	6	14	10.43	1.53	48.68*	.00
หลังเรียน	21	29	25.58	1.99		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนมีโสตทักษะทางดนตรีจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 6 คะแนน คะแนนสูงสุดเท่ากับ 14 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.53 ส่วน

โศดทักษะทางดนตรีจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โศดประสาททางดนตรีสากล หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 21 คะแนน คะแนนสูงสุดเท่ากับ 29 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.99

(4) การศึกษาความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ดังตาราง 5

ตาราง 5 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการออกแบบบทเรียน	3.47	0.69	มาก
2. ด้านเนื้อหา	3.55	0.75	มาก
3. ด้านการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.51	0.75	มาก
4. ด้านประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	3.47	0.73	มาก
โดยภาพรวม	3.49	0.46	มาก

จากตาราง 5 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โศดประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โศดประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน ด้านเนื้อหา ด้านการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และด้านการออกแบบบทเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.55, 3.51, 3.49$ และ 3.47 ตามลำดับ)

6. อภิปรายผล

จากการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย เรื่อง โศดประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยอภิปรายผล ดังนี้

6.1 ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โศดประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โศดประสาททางดนตรีสากล มีประสิทธิภาพของบทเรียน (E_1/E_2) $83.08/80.08$ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นมีระเบียบแบบแผน มีขั้นตอนการสร้างตามหลักวิชาการ โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรเนื้อหาสาระการเรียนรู้ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี และหลักการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นั้นยังเป็นการนำเอาเนื้อหาบทเรียนที่เตรียมไว้อย่างเป็นระบบมานำเสนอในรูปแบบที่เหมาะสม สามารถตรวจคำตอบและแสดงผลการเรียนรู้ในรูปแบบข้อมูลป้อนกลับให้แก่ผู้เรียนโดยตรง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นมีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนแบบรายบุคคล (Individualization) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้นักเรียนสามารถฝึกฟังเสียงได้ดียิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรรศวรณ คะชินทร์

(ทรรสวรรณ คะชินทร์, 2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการฝึก โสตประสาท บันไดเสียงเมเจอร์ สำหรับนิสิตสาขาดุริยางค์ศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.17/86.16 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด

6.2 โสตทักษะทางดนตรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ผ่านเกณฑ์ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของนักเรียนทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนให้เกิดความสนุกสนานเป็น การตอบสนองผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันได้เป็นอย่างดี เป็นสิ่งแปลกใหม่ โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการวัดผลและประเมินผลไปพร้อม ๆ กัน อีกทั้งยังช่วยนักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนให้สามารถรับรู้ โสตทักษะทางดนตรีได้อย่างรวดเร็วเป็นการท้าทายผู้เรียน และเสริมแรงให้อยากเรียนต่อโดยสามารถดึงดูดความ สนใจด้วยเทคนิคการนำเสนอด้วยกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว แสง สี เสียง สบายงามและเหมือนจริงรวมถึงช่วย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเรียนการสอนสามารถเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลาและสถานที่ เช่น แทนที่จะต้องเดินทาง มายังชั้นเรียนตามปกติ ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองจากที่บ้านได้ นอกจากนั้นยังสามารถ เรียนใน เวลาใดก็ได้ที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระภัทร์ ชาตินุช (วีระภัทร์ ชาตินุช, 2560: 82) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโสตทักษะวิชาดนตรีสากลโดยใช้ชุดกิจกรรมตามแนวคิดของธอร์น ไคล์สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถทนของโสตทักษะวิชาดนตรีสากล จากการทดสอบ ความสามารถ ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 นักเรียนทุกคนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

6.3 โสตทักษะทางดนตรี ของนักเรียนที่เรียนด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททาง ดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นได้ออกแบบ โครงสร้างของบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบสาขา (Branching) ซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำการใช้งาน จุดประสงค์การเรียนรู้ บทเรียน จำนวน 8 เรื่อง คุณสมบัติของเสียง โน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์ อัตราจังหวะ ทำนอง ขึ้นคู่เสียง สีสันและลักษณะ ของเสียง ร้องและเล่นดนตรีเดี่ยว ปฏิบัติรวมวง แบบฝึกโสตทักษะ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ให้ความ ยืดหยุ่นในการเลือกรูปแบบและกิจกรรมการเรียน โดยผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหาและกิจกรรมในบทเรียนได้ หลากหลายตามความสนใจ เรียนรู้บทเรียนได้ด้วยตัวเอง ในการนำเสนอสื่อประสม ประกอบด้วย ข้อความ ภาพนิ่ง กราฟิก วิดีทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนและองค์ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ จิรวัดน์ เดชแสง (จิรวัดน์ เดชแสง, 2561: 85) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชา ดนตรีเรื่อง เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรีสากลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

6.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มี ต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล อยู่ในระดับมากขึ้นไป ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้นมี กิจกรรม มีภาพ สีสันและเสียง ซึ่งเป็นการกระตุ้น และสร้างแรงจูงใจ มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนซึ่ง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่จะเปรียบเทียบความแตกต่างในสิ่งที่ได้เรียนรู้ และเก็บเอาเนื้อหาสาระได้มากมายจากสิ่งที่

ได้เรียน ผู้เรียนสามารถเลือกที่จะเรียนได้ที่ละประเด็น หรืออาจจะสืบค้นหาความรู้ได้อย่างกว้างขวาง เนื่องจากบทเรียนคอมพิวเตอร์มีการใช้เทคนิคทั้งเสียง รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ จึงสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และเมื่อผู้เรียนได้ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้วสามารถบันทึกผลการประเมินการเรียนของตนเองได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณฉวี ชันธุฒติ (คุณฉวี ชันธุฒติ, 2559: 132) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การอ่านโน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การอ่านโน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$)

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ครูผู้สอนที่นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้จะต้องมีพื้นฐานในการรับรู้โสตทักษะที่ดี เพราะ นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน ดังนั้นครูจึงต้องเตรียมความพร้อมสำหรับโสตทักษะของนักเรียนที่ต่างกัน ให้เกิดความพร้อมก่อนที่จะนำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้

(2) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นี้เป็นเพียงแค่แบบฝึก ครูผู้สอนจะต้องมีส่วนร่วมในการฝึกโสตทักษะทางดนตรีไปพร้อม ๆ กับนักเรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นนักเรียนและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะในการฟัง

(3) ในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จะต้องมีส่วน อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ เครื่องดนตรี ที่เพียงพอต่อการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยเฉพาะเครื่องคอมพิวเตอร์

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง โสตประสาททางดนตรีสากลนี้ มีเนื้อหาแค่เพียงบางส่วนในการฝึกโสตทักษะทางดนตรี ควรมีการพัฒนาเนื้อหาให้ครอบคลุมโดยการเพิ่มเติมในอีกอื่น ๆ เพื่อให้เป็นประโยชน์ในศึกษาต่อไป

(2) ควรมีการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สามารถใช้ในสมาร์ตโฟน เพื่อความสะดวกในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนะ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

- จิรวัดน์ เคชเส้ง. (2561) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาดนตรีเรื่อง เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรีสากลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สารนิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). หาดใหญ่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีชา เนาว์เย็นผล. (2544). กิจกรรมการเรียนรู้การสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การแก้ปัญหาปลายเปิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (คณิตศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ทรรศวรณ คะชินทร์. (2557). การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการฝึกโสตประสาทบันไดเสียงเมเจอร์ สำหรับนิสิตสาขาศรีศาสนศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา. ศศ.ม. (ดนตรีศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ไพโรจน์ กชชา. (2542). ความรู้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: เซ็นเตอร์คิสส์ฟเวอรี่.
- วีระภัทร์ ชาตินุช. (2560). การพัฒนาโสตทักษะวิชาดนตรีสากลโดยใช้ชุดกิจกรรมตามแนวคิดของธอร์นไคล์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ดุยฎิ ขันธวุฒิ. (2559). ผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การอ่านโน้ตดนตรีสากล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.บ. ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สายสุนีย์ หะหวัง ; มณฑา กิมทอง ; และสหัสชัย วิวัฒน์ปฐพี. (2549). สุนทรีภาพของชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

**สภาพปัญหาและความพร้อมต่อการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลขององค์กรระดับอาชีวศึกษา
เพื่อขับเคลื่อนเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์**

Problems and Digital Transformation Readiness of Vocational Education

Institution for Digital Thailand Acceleration

นัตตยา จิตพองแท้ (Nattaya Jitpongtae)

บัณฑิตศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Email: nattaya200972@gmail.com

ประสงค์ ปราณีตพลกรัง (Prasong Praneetpolgrang)

บัณฑิตศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: prasong.pr@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อการศึกษาสภาพปัญหาและความพร้อมต่อการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล ขององค์กรระดับอาชีวศึกษาเพื่อขับเคลื่อนเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ 2) เพื่อนำเสนอแนวทางการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล ขององค์กรระดับอาชีวศึกษาเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นบุคลากรระดับอาชีวศึกษา จำนวน 9 ท่าน เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบสัมภาษณ์พบว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการมีภาระงานมาก ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ อุปกรณ์เทคโนโลยีล้าสมัย ความพร้อมประกอบไปด้วย บุคลากรมีความรู้และมีศักยภาพ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ จัดสรรงบประมาณพัฒนาเทคโนโลยี แนวทางการเปลี่ยนผ่านควรปรับกระบวนการทำงาน พัฒนากำลังคน กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน ส่งเสริมและจัดอบรมให้บุคลากร วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม พบว่าความพร้อมต่อการเปลี่ยนผ่านได้แก่ การปรับกลยุทธองค์กรและการหาความรู้ใหม่ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในอันดับแรกของระดับความพร้อมที่จะต้องปรับตัว ส่วนการปรับกระบวนการทำงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ทักษะการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากรดิจิทัล การเป็นผู้นำด้านดิจิทัล การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นอันดับรองลงมา

คำสำคัญ: สภาพปัญหา, ความพร้อม, การเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล, ดิจิทัลไทยแลนด์

ABSTRACT

The objectives of the research are, 1) study the state of problems and digital transformation readiness of vocational education institution for Digital Thailand acceleration. 2) introduce the digital transformation guideline for vocational institution. The samples of research are nine experts from vocational institution. The research instruments are in-depth interview and questionnaires. Due to a result of qualitative data, we found the problem concerned about lacking of the expertise, the excessive of work load, weak management and outmoded technology devices. The digital transformation guideline is composed of high potential personnel, efficient management as well as the budget provided for developing technology device. The guideline for the digital transformation consider on the working process, development on employees, determine the objective to lead the institute and also provide training for the personnel. Furthermore, the result from the questionnaire found the conditions of readiness for digital transformation which are composed of modifying the strategy of the institute and accomplish with contemporary digital knowledge with continuous improvement. Hence, the improvement of the working process, digital infrastructure, digital attitude, digital knowledge improvement, advance in digital technology and the participation of involved people are the secondary priority.

KEYWORDS: Problems, Readiness, Digital Transformation, Digital Thailand

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

จากร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2560) ได้ทำการวิเคราะห์ไว้ถึงข้อจำกัดของประเทศที่นำไปสู่กับดักการพัฒนาประเทศ มีการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลทำให้ประเทศต้องเร่งปรับตัวเพิ่มประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลไปยกระดับการบริหารจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการที่ยังขาดคุณภาพเพื่อช่วยขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะและการให้บริการสาธารณะ

แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (2559) โดยแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมใช้หลักการนำทางดังนี้ 1) ความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ 2) การใช้ประโยชน์จากพลวัตของเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ก้าวกระโดดอย่างรวดเร็ว 3) การเข้าถึงคนทุกกลุ่มโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการเข้าถึงเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร สื่อการเรียนรู้และบริการดิจิทัลของรัฐ 4) การวางแผนจากข้อมูลความพร้อมของประเทศโดยตระหนักถึงความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศ ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีของประชาชนภาคธุรกิจ หน่วยงานรัฐ ความพร้อมด้านบุคลากร 5) การขับเคลื่อน ใช้การขับเคลื่อนรวมพลังทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาดิจิทัลฯ ไปสู่การปฏิบัติ การพัฒนาดิจิทัล จะเน้นด้านเศรษฐกิจและสังคม ภาครัฐจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกและส่งเสริมสนับสนุนภาคประชาชนและภาคธุรกิจควบคู่ไปกับการปรับปรุงประสิทธิภาพของภาครัฐด้วยดิจิทัล

จากข้อมูล Dell Technologies Digital Transformation Index' (DT Index) ดัชนีชี้วัดการปฏิรูปสู่ดิจิทัล (Digital Transformation) รายงานจับความก้าวหน้าการปฏิรูปดิจิทัลขององค์กร พบว่า 7 เปอร์เซนต์ เป็นผู้นำด้าน

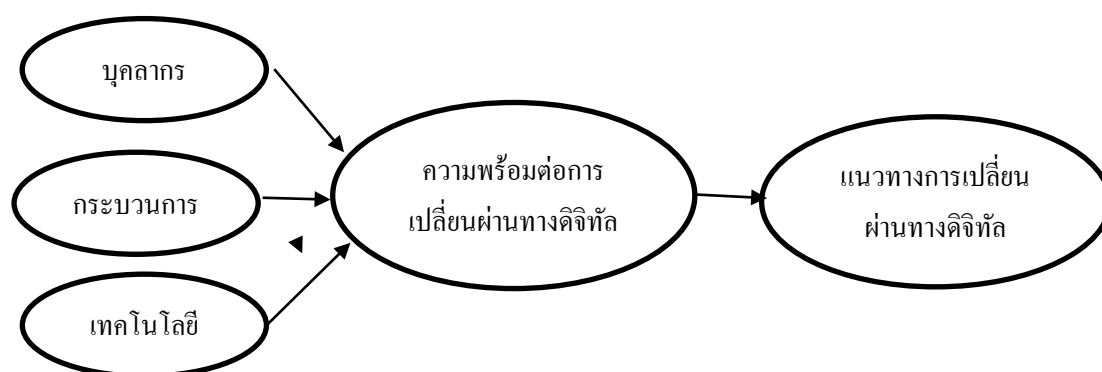
ดิจิทัล การปฏิรูปสู่ดิจิทัลเต็มตัวมีอยู่ 40 เปอร์เซ็นต์ เริ่มก้าวเข้าสู่ดิจิทัล เพียง 25 เปอร์เซ็นต์กำลังประเมินการเข้าสู่ดิจิทัล และ 23 เปอร์เซ็นต์เป็นผู้ตามเรื่องดิจิทัล และมีอยู่เพียง 5 เปอร์เซ็นต์เป็นผู้ตามหลังด้านดิจิทัล

อาชีวศึกษาถือเป็นองค์กรหนึ่งที่จัดการศึกษาให้กับบุคลากรระดับอาชีวศึกษา จึงเป็นกลุ่มของผู้ที่จะต้อง มีทักษะและความชำนาญในการทำงานที่รองรับกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน เป็นช่องทางในการอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้เรียน และผู้ให้บริการจากภายนอก การนำเสนอบทความนี้เพื่อทราบสภาพปัญหาและความพร้อมต่อการเปลี่ยน ผ่านทางดิจิทัลขององค์กรระดับอาชีวศึกษา เพื่อขับเคลื่อนเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ ใช้เป็นแนวทางการเปลี่ยนผ่าน ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทำการศึกษาสภาพปัญหาและความพร้อมต่อการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลขององค์กรระดับ อาชีวศึกษาเพื่อขับเคลื่อนเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลขององค์กรระดับอาชีวศึกษาเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3.1 ความพร้อมและการเปลี่ยนผ่าน

ความพร้อมหมายถึงสภาพความพร้อมที่จะปฏิบัติหรือกระทำเพื่อตอบสนองและเข้าร่วมปฏิบัติในทุก ๆ ด้านได้ทันที ในขณะที่ การเปลี่ยนผ่านทางด้านดิจิทัล หมายถึง สภาวะที่เกิดการปรับเปลี่ยน หรือการเปลี่ยนแปลง จากรูปแบบหนึ่งไปสู่รูปแบบใหม่ที่ดีกว่าทางด้านเทคโนโลยี/ดิจิทัล

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Creswell, 1994) ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกับผู้บริหารระดับอาชีวศึกษา ทำการบันทึกการศึกษาค้นคว้า ใช้การ

วิเคราะห์เหตุการณ์แบบอิงทฤษฎี โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การจำแนกข้อมูล และสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย แล้วนำข้อมูลมาสรุปผลรวมกัน

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคลากรในองค์กรระดับอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในครั้งนี้เป็นบุคลากรในองค์กรระดับอาชีวศึกษาทั้งหมดโดยแยกเป็น 4 กลุ่มหลัก จำนวน 9 ท่าน ได้แก่ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ 2 ท่าน ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 2 ท่าน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา 3 ท่าน และตำแหน่งครูผู้ทำหน้าที่ระดับหัวหน้างานศูนย์ข้อมูล 2 ท่าน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยปัจจัย สภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัลในปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านดิจิทัลในปัจจุบัน การปรับสภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัล การแก้ปัญหาการดำเนินงานด้านดิจิทัล เทคโนโลยีดิจิทัลที่นำมาใช้เพื่อการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล มุมมองต่อการพัฒนามูลฐานระดับอาชีวศึกษาทางด้านดิจิทัล แนวทางการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล ปัจจัยความสำเร็จขององค์กร ความพร้อมการปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบพร้อมกัน (Convergent Parallel Design) ได้แก่แบบสัมภาษณ์(In-depth Interview form) และแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิด ประกอบด้วยประเด็นหัวข้อคำถามเชิงลึก จำนวน 7 หัวข้อ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ที่เก็บมาได้ และใช้วิธีการวิเคราะห์โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่าความพร้อม 5 ระดับ จากระดับความพร้อมน้อยที่สุดถึงความพร้อมมากที่สุดในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยพัฒนามาจากกรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับความรับผิดชอบในหน้าที่ขององค์กรระดับอาชีวศึกษาภาครัฐ

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลแบบพร้อมกันตามแนวคิดของ (อโนทัย งามวิชัยกิจ, 2558; Creswell, 2013) โดยแบบสัมภาษณ์ใช้คำถามปลายเปิด และแบบสอบถามใช้คำถามระบุตัวเลือก 5 ตัวเลือก สัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน ใช้ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิ จากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ส่วนแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการไปพร้อมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์แยกจากกัน แล้วนำผลมารวมกัน (Merge) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ส่วนแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ จากการสัมภาษณ์ จัดเตรียมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการอ่านข้อมูลทั้งหมด เขียนข้อสรุปแต่ละเรื่องเสนอเพื่อการวิเคราะห์ ประมวลผล สรุปข้อเท็จจริง พิสูจน์บทสรุป สำหรับแบบสอบถามดำเนินการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติ 5 ระดับความพร้อม

5. ผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและความพร้อมต่อการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล ขององค์กรระดับ อาชีวศึกษาเพื่อขับเคลื่อนเข้าสู่ดิจิทัล ไทยแลนด์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มศึกษานิเทศก์

ประเด็น	ความคิดเห็น
สภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัลในปัจจุบัน	มีการใช้ดิจิทัลบริหารงานและสื่อสารในองค์กร ใช้บริการ นักศึกษา
ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านดิจิทัล ใน ปัจจุบัน	บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ใช้เทคโนโลยีน้อยมาก และไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย
การปรับสภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัล	อบรมสร้างความรู้ความเข้าใจ นำเทคโนโลยีมาใช้ใน องค์กร
การแก้ปัญหการดำเนินงานด้านดิจิทัล	ปรับกระบวนการทำงาน พัฒนาบุคลากร ปรับ ยุทธศาสตร์องค์กร
เทคโนโลยีสารสนเทศ/ดิจิทัล ที่นำมาใช้เพื่อการเปลี่ยน ผ่านมุมมองต่อการพัฒนาบุคลากร	โปรแกรมจัดทำสื่อการเรียนการสอน โปรแกรมสำเร็จรูป อินเทอร์เน็ต
มุมมองต่อการพัฒนาบุคลากร	ควรเร่งพัฒนาบุคลากรอย่างเร่งด่วน
แนวทางการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล	ปรับกระบวนการทำงาน
ปัจจัยความสำเร็จ	ความพร้อมของบุคลากร กระบวนการทำงาน และ เทคโนโลยีที่นำมาใช้

จากตารางที่ 1 ด้านบุคลากรพบว่าขาดความพร้อมและความเข้าใจ ในองค์กรมีการใช้ดิจิทัลบริหารและ สื่อสารในองค์กร ใช้เทคโนโลยีในการบริการนักศึกษาและพัฒนาบุคลากร ปรับกระบวนการทำงาน ความพร้อม ของบุคลากรและเทคโนโลยีที่นำมาใช้ เพื่อนำไปสู่แนวทางการเปลี่ยนผ่าน

ตารางที่ 2 สรุปการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา

ประเด็น	ความคิดเห็น
สภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัลในปัจจุบัน	บุคลากร มีความรู้แต่ขาดความพร้อมในปฏิบัติงาน มีการ ใช้เทคโนโลยีในองค์กร
ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านดิจิทัล ใน ปัจจุบัน	ขาดแคลนบุคลากรเฉพาะด้าน บุคลากรที่ปฏิบัติงาน ปัจจุบันขาดศักยภาพ ไม่มีเวลาหาความรู้ ไม่ยอมรับ เทคโนโลยี ไม่มีงบประมาณสนับสนุน
การปรับสภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัล	ปรับกระบวนการทำงาน หาความรู้ใหม่ และการมีส่วน ร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
การแก้ปัญหการดำเนินงานด้านดิจิทัล	ปรับกลยุทธ์องค์กร เร่งพัฒนาบุคลากร เร่งพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงข้อมูลร่วมกัน

ตารางที่ 2 สรุปการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้อำนวยการสถานศึกษา(ต่อ)

ประเด็น	ความคิดเห็น
เทคโนโลยีสารสนเทศ/ดิจิทัล ที่นำมาใช้เพื่อการเปลี่ยนผ่าน	มีการนำเทคโนโลยีประมวลผลแบบคลาวด์ และระบบความปลอดภัยมาใช้ในองค์กร
มุมมองต่อการพัฒนาบุคลากรอาชีวศึกษาด้านดิจิทัล	ควรพัฒนาบุคลากรและกำลังคนอาชีวศึกษาให้มีความพร้อม สรรหาบุคลากรที่มีความสามารถ ปรับปรุงโครงสร้างและระบบการบริหารงาน
แนวทางการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล	พัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาทั้งผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคน กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน และเตรียมความพร้อมบุคลากร กระบวนการและเทคโนโลยี
ปัจจัยความสำเร็จ	ความพร้อมด้านบุคลากร กระบวนการทำงานที่มีความยืดหยุ่น องค์ความรู้ใหม่ และพัฒนาเทคโนโลยีให้มีความทันสมัย

จากตารางที่ 2 พบว่าด้านบุคลากรขาดความพร้อมและขาดศักยภาพ ไม่มีงบประมาณ ขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรปรับกลยุทธ์องค์กร ควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการเข้าถึงข้อมูลร่วมกัน พัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา กำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน เพื่อนำไปสู่แนวทางการเปลี่ยนผ่าน

ตารางที่ 3 สรุปการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มรองผู้อำนวยการ

ประเด็น	ความคิดเห็น
สภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัลในปัจจุบัน	บุคลากรขาดความรู้ มีการใช้เทคโนโลยีในองค์กร แต่อุปกรณ์ล้ำสมัยและไม่มีงบประมาณสนับสนุน
ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านดิจิทัลในปัจจุบัน	บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะการทำงาน ขาดงบประมาณสนับสนุนการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี และขาดอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยรองรับการใช้งาน
การปรับสภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัล	พัฒนาบุคลากรดิจิทัล ปรับกระบวนการทำงาน ปรับกลยุทธ์องค์กร พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
เทคโนโลยีสารสนเทศ/ดิจิทัล ที่นำมาใช้เพื่อการเปลี่ยนผ่าน	Facebook, Line Smart wifi ระบบอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีการระบุตัวตน โปรแกรมประยุกต์และโปรแกรมสำเร็จรูป
มุมมองต่อการพัฒนาบุคลากร	ควรมีการพัฒนาให้กับบุคลากรและโครงสร้างการบริหารงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
แนวทางการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัล	พัฒนาบุคลากร ปรับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน องค์กรส่งเสริมให้ผู้บริหารระดับต้นได้เรียนรู้และพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูง
ปัจจัยความสำเร็จ	ความพร้อมบุคลากร กระบวนการทำงานเป็นระบบ เทคโนโลยีทันสมัยและการมีส่วนร่วมของบุคลากร

จากตารางที่ 3 พบว่าด้านบุคลากรขาดความรู้ ไม่มีงบประมาณสนับสนุนพัฒนาเทคโนโลยี ควรพัฒนาบุคลากร ปรับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนองค์กร ส่งเสริมให้ผู้บริหารเรียนรู้พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่แนวทางการเปลี่ยนผ่าน

ตารางที่ 4 สรุปการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มครู

ประเด็น	ความคิดเห็น
สภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัลในปัจจุบัน	บุคลากรมีภาระงานมาก มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา ผู้บริหารไม่มีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี ไม่มีงบประมาณสนับสนุน
ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านดิจิทัลในปัจจุบัน	บุคลากรขาดความรู้ ยึดติดระบบเก่า ไม่พร้อมรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อุปกรณ์เสื่อม สภาพขาดงบประมาณสนับสนุน
การปรับสภาพการดำเนินงานด้านดิจิทัล	อบรมบุคลากร ปรับกระบวนการทำงาน ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เพิ่มงบประมาณสนับสนุนด้านดิจิทัลและจัดหาอุปกรณ์เพิ่มขึ้น
การแก้ปัญหาการดำเนินงานด้านดิจิทัล	พัฒนาบุคลากรดิจิทัล ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ ดิจิทัล เพิ่มงบประมาณจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน
เทคโนโลยีสารสนเทศ/ดิจิทัล ที่นำมาใช้เพื่อการเปลี่ยนผ่าน	เทคโนโลยีติดตามผู้เรียน เทคโนโลยีคลาวด์ ระบบสแกนลายนิ้วมือ
มุมมองต่อการพัฒนาบุคลากร	ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถเฉพาะด้าน และส่งเสริมให้รับความรู้ใหม่ตลอดเวลา
แนวทางการเปลี่ยนผ่าน	พัฒนาบุคลากรดิจิทัล ปรับกระบวนการทำงาน ปรับกลยุทธองค์กร เร่งสร้างทัศนคติที่ดีให้ผู้บริหาร
ปัจจัยความสำเร็จ	ความพร้อมบุคลากร กระบวนการทำงาน และเทคโนโลยี ผู้บริหารมีทัศนคติที่ดี

จากตารางที่ 4 พบว่า ด้านบุคลากรขาดความรู้ ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ ควรปรับกระบวนการทำงาน ปรับกลยุทธองค์กร อุปกรณ์เสื่อมสภาพ งบประมาณสนับสนุนและจัดหาอุปกรณ์เพิ่ม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แนวทางการเปลี่ยนผ่านควรพัฒนาบุคลากรดิจิทัล ปรับกระบวนการทำงาน ปรับกลยุทธองค์กร เร่งสร้างทัศนคติที่ดีเพื่อนำไปสู่แนวทางการเปลี่ยนผ่าน

ตารางที่ 5 การปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลของระดับอาชีวศึกษาเพื่อมุ่งเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์

ข้อที่	ข้อความ	ผลการประเมิน		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
1	การปรับกลยุทธ์องค์กร	3.50	.527	มาก
2	การปรับกระบวนการทำงาน	3.20	.789	ปานกลาง
3	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล	3.20	.789	ปานกลาง
4	ทัศนคติการบริหารงาน	3.40	.843	ปานกลาง
5	การพัฒนาบุคลากรดิจิทัล	3.20	.632	ปานกลาง
6	การหาความรู้ใหม่ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	3.60	.699	มาก
7	การเป็นผู้นำด้านดิจิทัล	3.40	.966	ปานกลาง
8	การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.20	1.033	ปานกลาง
รวม		3.33	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 การปรับตัวเพื่อการเปลี่ยนผ่านมีความพร้อมมากด้านการปรับกลยุทธ์องค์กรและการหาความรู้ใหม่ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางคือการปรับกระบวนการทำงาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ทัศนคติการบริหารงาน การพัฒนาบุคลากรดิจิทัล การเป็นผู้นำด้านดิจิทัล การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

6. อภิปรายผล

เมื่อนำผลจากการวิเคราะห์ของสภาพปัญหาและความพร้อมต่อการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลขององค์กรระดับอาชีวศึกษาเพื่อขับเคลื่อนเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ ในประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 กลุ่ม จะมีความคิดเห็นที่มีแนวโน้มไปในทางเดียวกันนั่นคือ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดจากบุคลากรที่ไม่มีความพร้อมเพราะขาดความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้ใหม่ ไม่มีบุคลากรเฉพาะด้าน ทัศนคติหรือวิสัยทัศน์ผู้บริหารต่อเทคโนโลยี การเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาบุคลากรและเตรียมบุคลากรเฉพาะด้านพร้อมทั้งปรับกระบวนการทำงานและปรับกลยุทธ์องค์กร ควรพัฒนาเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานไว้รองรับเพื่อให้มีความพร้อมนำพาองค์กรขับเคลื่อนเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ได้ เพราะบุคลากร กระบวนการ และเทคโนโลยีทั้งสามปัจจัยนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะสอดรับและประสานกันให้พร้อมต่อการเปลี่ยนผ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของต้องลักษณะ บุญธรรม (2559)

7. ข้อเสนอแนะ

ควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการเป็นแนวทางการเปลี่ยนผ่านทางดิจิทัลขององค์กรระดับอาชีวศึกษาเพื่อขับเคลื่อนเข้าสู่ดิจิทัลไทยแลนด์ต่อไป และควรมีการเตรียมความพร้อมทางด้านบุคลากร กระบวนการและเทคโนโลยี ก่อนการเปลี่ยนผ่านตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2559). แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

พิมพ์ครั้งที่ 1.

ราชกิจจานุเบกษา (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). เล่ม 135 ตอน 82 ก. 13 ตุลาคม 2561.

ต้องลักษณะ บุญธรรม. (2559). การเป็นผู้นำยุคดิจิทัลกับการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรทาง

การศึกษา. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปีที่ 7,

ฉบับที่ 1 มกราคม- มิถุนายน 2559 หน้า 217-225.

Dell Technologies Digital Transformation Index, The pace of digital transformation in Thailand :

<https://techsauce.co/wp-content/uploads/2018/10/PA020019.jpg>

Meleis AI, Sawyer LM, Im EO, Messias DKH, Schumacher K. Experiencing Transitions: an emerging middle range theory. Adv Nurs Sci 2000; 23(1): 12-28.

**การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI
THE STUDY OF MATHEMATICS LEARNING ACHIEVEMENT ON
EXPONENT OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS USING TEAM
ASSISTED INDIVIDUALIZATION (TAI)**

ภาณุมาศ วัฒนะ कुमार

นักศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: Panumas.wat@northbkk.ac.th

ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: benjarat.ra@ northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบึงคอนแฮสส์ เข้มสอาดรังสิต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 25 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ฉบับ คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ด้วยวิธี t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของผู้เรียนที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 76.80 อยู่ในระดับดี (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study about the achievement of mathematics And (2) to compare the results in mathematics on exponent for Mathayomsuksa 1 students before and after using team

assisted individualization (TAI). The sample of this research was Mathayomsuksa 1 students from Beaconhouse Yamsaard Rangsit School. There is 1 classroom that consisted of 25 in the first semester of 2018. The sample was selected by cluster random sampling. The research instruments were used (1) Mathematics lesson plan on exponent. (2) Mathematics tests on exponent. The statistics used in analysis were Percentage, Mean ($\bar{x}$), Standard Deviation (S.D.) and Dependent sample t-test.

The finding were as follows:

(1) The achievement of mathematics for Mathayomsuksa 1 students of Beaconhouse Yamsaard Rangsit school using team assisted individualization (TAI) was 76.80 percentage and It was at a good level.

(2) The results of mathematics after using team assisted individualization (TAI) was significant higher than before using team assisted individualization (TAI) at the .05 level.

KEYWORDS: Mathematics learning achievement, Team Assisted Individualization (TAI)

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน เด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดี มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้ง มีสมรรถนะทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติสู่โลกศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ได้พัฒนาหลักสูตรคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้นเพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยพิจารณากรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ที่กำหนดเป้าหมายและลักษณะของคนไทยใน 20 ปีข้างหน้า รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่มุ่งให้การศึกษาและการเรียนรู้มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล พัฒนาคนไทยให้มีทักษะการคิด สังเคราะห์ สร้างสรรค์ ค่อยอดสู่นวัตกรรม มีทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต และส่งเสริมระบบการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM Education) เพื่อพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนในเชิงคุณภาพโดยเน้นการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้กับการทำงาน (Work Integrated Learning) และพบว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ให้ความสำคัญกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) ที่จำเป็นสำหรับคริสต์ศตวรรษที่ 21 (Partnership for the 21st Century Skills, 2016) ได้แก่ การคิดแบบมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem-Solving) การสื่อสาร (Communication) การร่วมมือ (Collaboration) และการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

(Creativity and Innovation) ควบคู่ไปกับความสามารถในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากผลคะแนนการสอบวิชาคณิตศาสตร์ของสถาบันทดสอบการศึกษาระดับชาติประจำปีการศึกษา 2558, 2559 และ 2560 พบว่าคะแนนทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 29.65, 29.31 และ 26.30 จากคะแนน 100 คะแนนตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2560) พบว่า สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่านักเรียนขาดทักษะการสื่อสาร การให้เหตุผล การแก้ปัญหา และการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องแก้ปัญหาและหาทางแก้ไขในการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เพื่อให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้น ซึ่งวิธีการสอนในการจัดการเรียนคณิตศาสตร์นั้นมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนรู้แบบ STAD โมเดลชิปปา 4MAT 5Es และ TGT ซึ่งแนวทางในการปรับปรุงการจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ถือเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนโดยตรง ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงระดับความสามารถและวุฒิภาวะของผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องเริ่มจากง่ายไปยาก จากรูปธรรมไปสู่สิ่งนามธรรมและนามธรรม ใช้สื่อต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้า (สุภกิจ เจริญวิสุตมกุล, 2553) ตลอดจนผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการคิด การตัดสินใจ กระบวนการทำงานกลุ่ม

การจัดกิจกรรมโดยใช้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนหรือการเรียนที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นกลุ่มย่อยจึงมีความสำคัญ และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI เป็นการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยที่กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นลักษณะการเรียนเป็นกลุ่ม โดยเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ครูจะเข้ามามีบทบาทน้อยที่สุด แต่ครูผู้สอนต้องมีการกระตุ้นเด็ก มีการตรวจสอบการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งจากเพื่อนและครูผู้สอน (สำรวย หาญหัว, 2550) และยังเป็นการฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการศึกษาเนื้อหาเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน อันจะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถทางสติปัญญา ความมีวินัยในตนเองและทักษะทางสังคมโดยรวม (ไพโรจน์ เบญจทด, 2544) อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้เกิดความช่วยเหลือกันภายในกลุ่มของผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง และยังสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ (Slavin 1990)

จากความเป็นมาและความสำคัญของการเรียนคณิตศาสตร์ จึงเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนโดยนำการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI มาใช้ เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้เด็กเกิดความเข้าใจ กระบวนการคิด วิเคราะห์คำถาม ในรูปแบบสมการ หรือโจทย์ปัญหา และเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ส่งเสริมการร่วมมือกันทำงานเป็นทีม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในคณิตศาสตร์พื้นฐาน นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ให้สูงขึ้น และเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI

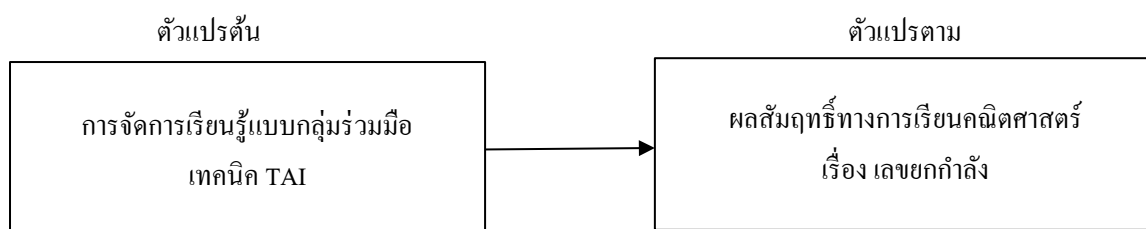
(2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI

3. สมมติฐานในการวิจัย

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI อยู่ในระดับดีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 70

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI สูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัย ใช้แบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pre-test Post-test Design)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

เมื่อ T_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน
 T_2 แทน การทดสอบหลังเรียน
 X แทน การเรียนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI เรื่อง เลขยกกำลัง

5.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบิคอนเฮาส์แยมสอาดรังสิต ที่เรียนรายวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 63 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบิคอนเฮาส์แยมสอาดรังสิต จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 25 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling unit)

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) แผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง ได้ดำเนินการสร้างจากการศึกษาจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของเนื้อหาและแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จนนำมาสู่การ กำหนดสาระการเรียนรู้จากหนังสือคณิตศาสตร์ เล่ม 1 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 15 ชั่วโมง จากนั้น นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ เรื่องเลขยกกำลัง โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.27

(2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง ได้ดำเนินการสร้างโดย กำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง เป็นแบบทดสอบ ปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยก กำลัง เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence (IOC)) เท่ากับ 1 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบึงคอนแฮะห์ เข้มสอาดรังสิต ตรวจสอบแบบทดสอบแล้วคำนวณค่าความ ยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.75 และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.58 และหาค่า ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร โลเวท (Lovett) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง จากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการ จัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง จำนวน 15 แผน จากนั้นมีการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ

สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน t-test แบบ Dependent Samples

6. สรุปผลการวิจัย

(1) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI เรื่อง เลขยก กำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 76.80

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ	คะแนนสอบ หลังเรียน (30)	ร้อยละ	ระดับ
1	4	13.33	ปรับปรุง	17	56.67	ผ่านเกณฑ์
2	7	23.33	ปรับปรุง	23	76.67	ดี
3	5	16.67	ปรับปรุง	16	53.33	ผ่านเกณฑ์
4	6	20.00	ปรับปรุง	24	80.00	ดีมาก
5	5	16.67	ปรับปรุง	26	86.67	ดีมาก
6	2	6.67	ปรับปรุง	20	66.67	พอใช้
7	8	26.67	ปรับปรุง	19	63.33	พอใช้
8	8	26.67	ปรับปรุง	25	83.33	ดีมาก
9	5	16.67	ปรับปรุง	26	86.67	ดีมาก
10	6	20.00	ปรับปรุง	19	63.33	พอใช้
11	7	23.33	ปรับปรุง	22	73.33	ดี
12	7	23.33	ปรับปรุง	26	86.67	ดีมาก
13	9	30.00	ปรับปรุง	21	70.00	ดี
14	9	30.00	ปรับปรุง	29	96.67	ดีมาก
15	7	23.33	ปรับปรุง	28	93.33	ดีมาก
16	5	16.67	ปรับปรุง	21	70.00	ดี
17	9	30.00	ปรับปรุง	19	63.33	พอใช้
18	9	30.00	ปรับปรุง	23	76.67	ดี
19	7	23.33	ปรับปรุง	24	80.00	ดีมาก
20	5	16.67	ปรับปรุง	23	76.67	ดี
21	4	13.33	ปรับปรุง	24	80.00	ดีมาก
22	8	26.67	ปรับปรุง	22	73.33	ดี
23	6	20.00	ปรับปรุง	27	90.00	ดีมาก
24	8	26.67	ปรับปรุง	24	80.00	ดีมาก
25	4	13.33	ปรับปรุง	28	93.33	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม					76.80	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI เรื่อง เลขยกกำลัง หลังเรียนอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยของคะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.80

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI เรื่อง เลขยกกำลัง หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	n	k	$\bar{X}$	SD.	df.	t	p-value
ก่อนเรียน	25	30	6.40	1.89	24	22.18	.000
หลังเรียน	25	30	23.04	3.47			

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI จากผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI อยู่ในระดับดี ร้อยละ 76.80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนมีพัฒนาการด้านการคิด และการแก้ปัญหาจากการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน โดยเริ่มจากการแบ่งกลุ่มนักเรียน ๓ คนความสามารถซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มปานกลาง ช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มอ่อนได้ มีการนำเสนอบทเรียนใหม่โดยครูเป็นผู้อธิบาย และครูกับนักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถาม ซึ่งจะทำให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาบทเรียนใหม่ และนักเรียนกลุ่มอ่อนสามารถให้เพื่อนนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มปานกลางในกลุ่มตัวเอง ช่วยอธิบายบทเรียนที่ตนเองไม่เข้าใจได้ และภาษาที่นักเรียนใช้เป็นภาษาที่วัยเดียวกันสื่อสารกันเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย ทำให้ผู้เรียนกลุ่มอ่อนเกิดความเข้าใจ และเกิดการตื่นตัวอยากเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถนอม เติมประโคน (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องทศนิยมและเศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ TAI พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องทศนิยมและเศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ TAI ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์ กลั่นสุวรรณ (2559) พบว่านักเรียนที่เรียนการแก้โจทย์สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว หลังได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบ TAI ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศักดิ์ คาเมฆ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TAI พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ หลังการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TAI สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ

งานวิจัยของชยานี พิมพ์สิงห์ (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ TAI พบว่านักเรียนที่เรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ TAI มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน เท่ากับ 77.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ซึ่งการใช้การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้น เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในกลุ่มจะมีการช่วยกันแก้ปัญหา คณิตศาสตร์ ร่วมกันอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มได้เข้าใจในเนื้อหาที่กำลังเรียนในแผนการสอนนั้น มีความรู้สึกที่ดีต่อกัน มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนที่อ่อนกว่าก็จะได้เข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เลขยกกำลัง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน นักเรียนได้ร่วมทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มจะจับคู่เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการเช็คและตรวจสอบผลงาน จากที่นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล เพื่อนจะเป็นผู้ตรวจแบบฝึกหัดทักษะ หากนักเรียนผ่านแบบฝึกหัดชุดที่ 1 นักเรียนจะทำแบบฝึกหัดชุดที่ 2 ต่อได้ แต่ถ้านักเรียนไม่ผ่านแบบฝึกหัดชุดแรก เพื่อนในกลุ่มของตนเองจะเป็นผู้อธิบาย และสอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถทำแบบฝึกหัดได้ เพื่อนจะมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเกร็ง มีความรู้สึกอยากเรียน ตั้งใจและสนใจเรียน เมื่อนักเรียนสนใจเรียน เข้าใจในบทเรียนจึงทำให้นักเรียนถ่ายทอดความรู้ ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษกร สุขอนันต์ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เรขาคณิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI และเทคนิค TGT พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI และเทคนิค TGT เรื่อง เรขาคณิต มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรกำหนดเวลาที่เหมาะสมและชัดเจนให้แก่ นักเรียนในการศึกษาใบความรู้และการทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้ง เพื่อให้นักเรียนมีเวลาในการทำกิจกรรมและเวลาในการซักถามเพื่อนที่เพียงพอ

1.2 ในการจัดกลุ่ม เมื่อมีการเรียนการสอนจบในเนื้อหาแต่ละหน่วย ครูควรให้นักเรียนได้เปลี่ยนกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้สร้างความสัมพันธ์ ความคุ้นเคยกับเพื่อนคนอื่นๆ ในห้อง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในห้องมากขึ้น

1.3 ครูต้องดูแลนักเรียนให้ทั่วถึงทุกกลุ่ม ทุกคน และให้คำปรึกษากับกลุ่มที่มีข้อสงสัย หรือปัญหาในการทำแบบฝึกหัด

1.4 ครูควรมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี และเตรียมกิจกรรมเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนที่เก่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์กับครูผู้สอนและนักเรียน

1.5 ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ นำแผนการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์จากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ไปพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เข้ากับเด็กในปีต่อไป และเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 ควรนำการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์อื่นๆ เช่น การเชื่อมโยงความรู้ต่างๆทางคณิตศาสตร์ และเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น และการสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นต้น

1.2 ควรพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ในการจัดกิจกรรมที่สามารถเกิดการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เช่น ศิลปะ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เพื่อรองรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

9. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และ ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

10. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กฤษกร สุขอนันต์. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง เรขาคณิต ของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI และเทคนิค TGT.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติศักดิ์ คามม. 2560. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้ เทคนิค TAI ที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัด

กำแพงเพชร. ปรินญาครุศาสตร มหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ถนอม เต็มประโคน. 2556. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ทศนิยม

และเศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ TAI. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.

(หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชยานี พิมพ์สิงห์. 2556. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ด้วยกลุ่มร่วมมือ

แบบ TAI เรื่อง เศษส่วน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (หลักสูตรและการ

สอน). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิธินันท์ กลั่นสุวรรณ. 2559. ผลการจัดการเรียนการสอนแบบ TAI ร่วมกับกระบวนการ

แก้ปัญหาของโพลยาที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์สมการเชิงเส้นตัวแปรเดียว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรียุณานิพนธ์ กศ.ม. (การสอนคณิตศาสตร์). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ปรวิ อ่อนสะอาด. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถ

ในการสื่อสารทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การวัด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลัง

การจัดการเรียนการสอนแบบกลุ่มช่วยรายบุคคล (TAI) กับการสอนปกติ. ปรียุณานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพโรจน์ เบขุนทด. 2544. ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือ 3 วิธี ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา

คณิตศาสตร์ และความร่วมมือในการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภกิจ เถลิวิสุตม์กุล. 2553. หนังสือเรียนคณิตศาสตร์พื้นฐาน ม.4 ภาคเรียนที่ 2. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แม็ค.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2560. สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้าน

พื้นฐาน(O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (เอกสารประกาศผลสอบ O-NET).

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2560. คู่มือการใช้หลักสูตร กลุ่มสาระการ

เรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง 2560). กรุงเทพฯ.

ตำรวจ หาญห้าว. 2550. การสร้างชุดการเรียนการสอนพีชคณิต ช่วงชั้นที่ 3 สำหรับนักเรียนที่

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูง ด้วยเทคนิค TAI. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต

(การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Slavin, Robert E. 1990. **Cooperative Learning**. Massachusetts : Allyn and Bacon.

**การเปรียบเทียบการจำแนกความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีปัญญา
โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูลของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**
**A Comparison of an Ability Classification in Multiple Intelligences Principles
by Using Data Mining Techniques of Undergraduates,
Chiang Mai Rajabhat University**

ภาณุวัฒน์ สุวรรณกุล

E-mail: panuwat@g.cmru.ac.th

อรนุช พันโท

E-mail: oranuch.pan@gmail.com

สารุ่ง ตันตระกูล

E-mail: tantragul@gmail.com

ภัทรพร พรหมคำตัน

E-mail: ptrp275@hotmail.com

สุภกฤษ เมธีโกลพวงศ์

E-mail: Zentee2558@hotmail.com

ภาควิชาคอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการจำแนกความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีปัญญา โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูลของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งการทดสอบแบบจำลองที่ได้จะทดสอบบนพื้นฐานของวิธี 10-fold cross validation โดยใช้โปรแกรม WEKA ที่มีความสามารถทางด้านเทคนิคเหมืองข้อมูลมาทำการสร้างแบบจำลอง สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการรวบรวมด้วยแบบสอบถามจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 1/2560 และ 2/2560 จำนวน 908 คน การประเมินประสิทธิภาพของการจำแนกประเภทข้อมูลโดยดูจากค่าความถูกต้อง (Accuracy) ซึ่งผลการทดลองในครั้งนี้พบว่า อัลกอริทึมต้นไม้ตัดสินใจให้ค่าความถูกต้องในการจำแนกประเภทสูงที่สุดโดยที่ต้นไม้ตัดสินใจ C4.5 ค่าความถูกต้องเท่ากับ 81.94% ส่วนต้นไม้ตัดสินใจ ID3 ให้ค่าความถูกต้องเท่ากับ 80.73% ทฤษฎีเบย์และทฤษฎีเบย์เซียน (Naïve Bayes และ Bayesian Network) ให้ค่าความถูกต้องเท่ากันคือ 68.28% ตามลำดับ จากผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพนี้สามารถนำเทคนิคของต้นไม้ตัดสินใจ C4.5 ไปใช้ในการทำนายความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ

คำสำคัญ: ต้นไม้ตัดสินใจ, ทฤษฎีเบย์เซียน, ทฤษฎีปัญญา

ABSTRACT

This research aims to compare efficiency of data classification according to Multiple Intelligences (MI) principles by using Data Mining Techniques. The research has created a model by employing WEKA software based on data mining technique. The result from the model was validated according to 10-folds cross validation method. A questionnaire was used for data collection from 908 students in bachelor degree at Chiang Mai Rajabhat University in academic year 1/2017 and 2/2017. The accuracy rate of classification was used for evaluating efficiency. The experiment showed that the performance of Decision Tree C4.5 is 81.94% higher than ID3 (80.73%), Naïve Bayes (60.28%) and Bayesian Network (60.28%). The results of this research can be used to develop analyze learning ability on Multiple Intelligences using Decision Tree C4.5 with accuracy and precision in predicting student's aptitude.

KEYWORDS: Decision Tree, Bayesian Network, Multiple Intelligence

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ระบบการศึกษาของไทยมีการแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับการศึกษาในระบบนั้น ผู้สอนถือว่ามีความสำคัญในการเป็นผู้นำในการเรียนการสอน โดยเฉพาะการจัดหลักสูตรขั้นพื้นฐานในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (และแก้ไขเพิ่มเติม 2545 และ 2553) ในหมวดที่ 4 มาตรา 22 กล่าวถึงการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองและถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (Children Center) กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้นการที่จะส่งเสริมผู้เรียนได้ตามความสามารถของผู้เรียนเองนั้น ผู้สอนจะต้องทราบถึงความสามารถของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด ซึ่งถ้าใช้วิธีการวัดระดับสติปัญญาหรือไอคิวมาเป็นมาตรวัดก็จะได้ผลเฉพาะในเรื่องของภาษา ตรรกศาสตร์ คณิตศาสตร์ และมิติสัมพันธ์เพียงบางส่วนเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงผู้เรียนยังมีความสามารถในการเรียนรู้ด้านอื่นอีกเช่น ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถด้านศิลปะ และความสามารถด้านกีฬา เป็นต้น ดังนั้นศาสตราจารย์โฮวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้คิดทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความสามารถของผู้เรียนโดยยึดศักยภาพ ความถนัด รูปแบบการเรียนรู้ และสติปัญญาที่หลากหลายให้ได้รับการพัฒนาทุกด้านไปพร้อม ๆ กัน ถือว่าเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ร่วมสมัยที่อยู่ในความสนใจของนักการศึกษา โดยมีการประเมินจากแบบสอบถามในการจำแนกความสามารถทางปัญญา ความสามารถนั้นเป็นความสามารถที่จะค้นหา แก้ปัญหา และสร้างผลผลิตที่มีคุณค่า เป็นที่ยอมรับในสังคม (ศักดิ์ชาย ตั้งวรรณวิทย์, 2552) Howard Gardner ได้แบ่งแนวคิดด้านพหุปัญญาออกเป็น 9 ด้านได้แก่ 1) ความสามารถทางปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logical-Math Intelligence) 2) ความสามารถทางปัญญาด้านดนตรี (Musical Intelligence) 3) ความสามารถทางปัญญาด้านธรรมชาตินิยม (Naturalistic Intelligence) 4) ความสามารถทางปัญญาด้านภาษา (Linguistic Intelligence) 5) ความสามารถทางปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily-Kinesthetic Intelligence) 6) ความสามารถ

ทางด้านปัญญาด้านระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) 7) ความสามารถทางปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ (Visual-Spatial Intelligence) 8) ความสามารถทางปัญญาด้านภายในตัวบุคคล (Intrapersonal Intelligence) และ 9) ความสามารถทางปัญญาด้านอัตถวาทนิยมหรือการดำรงอยู่ (Existential Intelligence) –(Gardner H., 1993) โดยจะเป็นแบบสอบถามที่มีจำนวน 90 ข้อ และสำหรับความสามารถการรับรู้ทั้ง 9 ด้านได้จัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มการวิเคราะห์ (Analytic) เป็นกลุ่มที่เน้นกระบวนการคิด การวิเคราะห์ ประกอบด้วยความสามารถทางปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางปัญญาด้านดนตรีและจังหวะ และความสามารถทางปัญญาด้านธรรมชาติ 2) กลุ่มพินิจพิจารณา (Introspective) เป็นกลุ่มพหุปัญญาที่เน้นจินตนาการ การทำความเข้าใจ ประกอบด้วย ความสามารถทางปัญญาด้านภายในตนเอง ความสามารถทางปัญญาด้านมิติหรือด้านภาพ และความสามารถทางปัญญาด้านอัตถวาทนิยมหรือการดำรงอยู่ และ 3) กลุ่มปฏิสัมพันธ์ (Interactive) เป็นกลุ่มพหุปัญญาที่เน้นการสื่อสารการถ่ายทอด ประกอบด้วย ความสามารถทางปัญญาด้านภาษา ความสามารถทางปัญญาด้านระหว่างบุคคล และความสามารถทางปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว จากรายละเอียดของทฤษฎีการเรียนรู้ในรูปแบบพหุปัญญาดังที่กล่าวมาข้างต้น หากผู้สอนเข้าใจจุดอ่อนจุดแข็งของเด็กนักเรียนแต่ละคนก็สามารถช่วยเด็กให้ประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ดียิ่งขึ้นต่อไป (สุมาลี ลิกเสน, 2558)

การวิเคราะห์ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้สอน เพื่อให้จัดกระบวนการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น และวิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย เพื่อให้ผู้สอนได้ทราบถึงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วคือ การจำแนกประเภทข้อมูล (Data Classification) ซึ่งเป็นเทคนิคหนึ่งของเหมืองข้อมูล (Data Mining) เทคนิคเหมืองข้อมูล เป็นกระบวนการกลั่นกรองข้อมูลจากฐานข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ โดยมองถึงความสัมพันธ์ของฐานข้อมูล แนวโน้มของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่กลั่นกรองแล้วไปใช้ประโยชน์ หรือใช้เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจต่อไป และการจำแนกประเภทข้อมูล เป็นการค้นหาแบบจำลองหรือโมเดลที่ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลแต่ละประเภท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำนาย (Prediction) กลุ่มสิ่งต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบที่ได้นี้นั้นมาจากข้อมูลชุดฝึกการเรียนรู้ (Training data) ที่ได้มีการกำหนดชื่อกลุ่ม (Class) เรียบร้อยแล้ว นำมาจำแนกประเภท และใช้ข้อมูลชุดทดสอบ (Test set) ที่มีลักษณะข้อมูลที่เหมือนกันแต่ไม่มีชื่อกลุ่มมาทำนาย (Quinlan, 1986) ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้รูปแบบคือโมเดลจำแนกประเภทข้อมูล ซึ่งการจำแนกประเภทข้อมูลมีหลากหลายวิธี ในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะวิธีต้นไม้ตัดสินใจ และทฤษฎีเบย์เซียน จากงานวิจัยที่ได้ศึกษาพบว่า วิธีการจำแนกประเภทข้อมูลนี้ได้มีผู้วิจัยหลายท่านนำมาใช้ในการค้นหาโมเดลที่เหมาะสมสำหรับงานด้านต่าง ๆ ดังเช่น งานวิจัยของ ทิพย์ ธนสูงเนิน และคณะ (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้นักศึกษาเรียนไม่สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด โดยใช้อัลกอริทึมเครือข่ายงานเบย์ และต้นไม้ตัดสินใจ C4.5 โดยพบว่าอัลกอริทึมต้นไม้ตัดสินใจ C4.5 มีประสิทธิภาพดีกว่าอัลกอริทึมแบบเครือข่ายงานเบย์ โดยให้ค่าความถูกต้องสูงสุด งานวิจัยของชลธิชา พลทองมาก และคณะ (2554) ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงการเป็นโรคไวรัสตับอักเสบซี โดยใช้ต้นไม้ตัดสินใจ และทฤษฎีเบย์เซียน ซึ่งพบว่าทฤษฎีเบย์เซียนให้ความถูกต้องสูง เป็นต้น

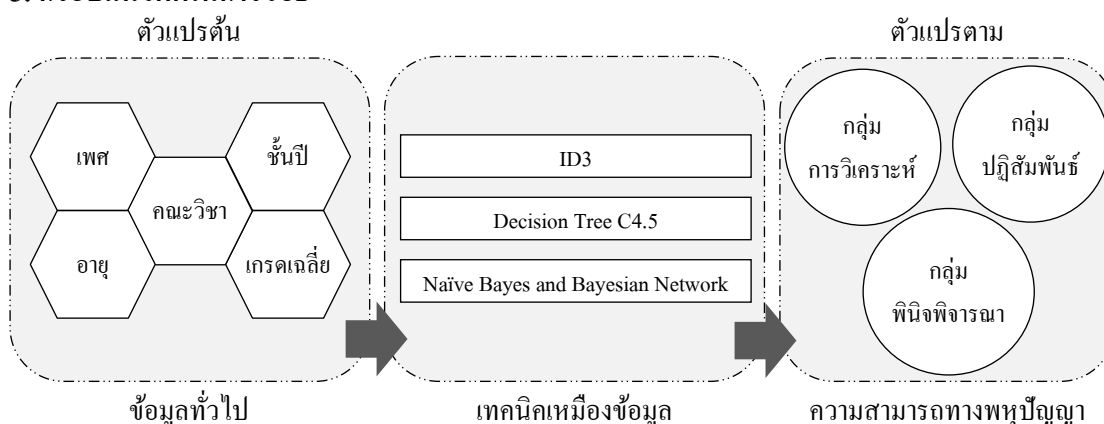
ดังนั้นในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงนำเสนอเทคนิคการจำแนกประเภทข้อมูล 2 วิธี คือ ต้นไม้ตัดสินใจ (ID3 และ Decision Tree C4.5) และทฤษฎีเบย์เซียน (Naïve Bayes และ Bayesian Network) มาวิเคราะห์ความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนตามแนวพหุปัญญา โดยทำการรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อค้นหาอัลกอริทึมที่ให้ค่าความถูกต้อง (Accuracy) สูงสุดในการที่จะสร้าง

แบบจำลองหรือโมเดลจำแนกความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนตามแนวทฤษฎีของผู้เรียน และโมเดลที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับผู้เรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบการจำแนกความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎี โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูลของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดตามแผนภาพที่ 1 สำหรับงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยเริ่มจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีรวมกับตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ คณะวิชาที่เรียน ชั้นปี และเกรดเฉลี่ย โดยนำมาใช้กระบวนการของการจำแนกประเภทข้อมูลที่เป็นเทคนิคของเหมืองข้อมูลได้แก่ การจำแนกประเภทข้อมูลแบบ ID3 Decision Tree C4.5 Naïve Bayes และ Bayesian Network เพื่อให้ได้โมเดลที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้แก่ กลุ่มการวิเคราะห์ กลุ่มพินิจพิจารณา และกลุ่มปฏิสัมพันธ์ สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้จัดเก็บจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิตในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบไปด้วย 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 4) การวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 908 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ที่แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ คณะวิชาที่เรียน ชั้นปีที่กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ย และวุฒิการศึกษาเดิม โดยให้นักศึกษาเลือกตอบให้ตรงกับความเป็นจริงของตนเอง และตอนที่สอง แบบสอบถามความสามารถพหุปัญญาของผู้เรียนตามแนวทางของ Howard Gardner แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของไลเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ จำนวน 90 ข้อ นำแบบทดสอบไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.950

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่สอนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 1,399 คน และได้รับความร่วมมือจากผู้เรียนตอบแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 1,047 ชุด ผู้วิจัยจะคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ พบว่ามีแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้ทั้งสิ้น 908 ชุด

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์จากผู้เรียนแล้ว มีขั้นตอนเปรียบเทียบการจำแนกความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักพหุปัญญาโดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

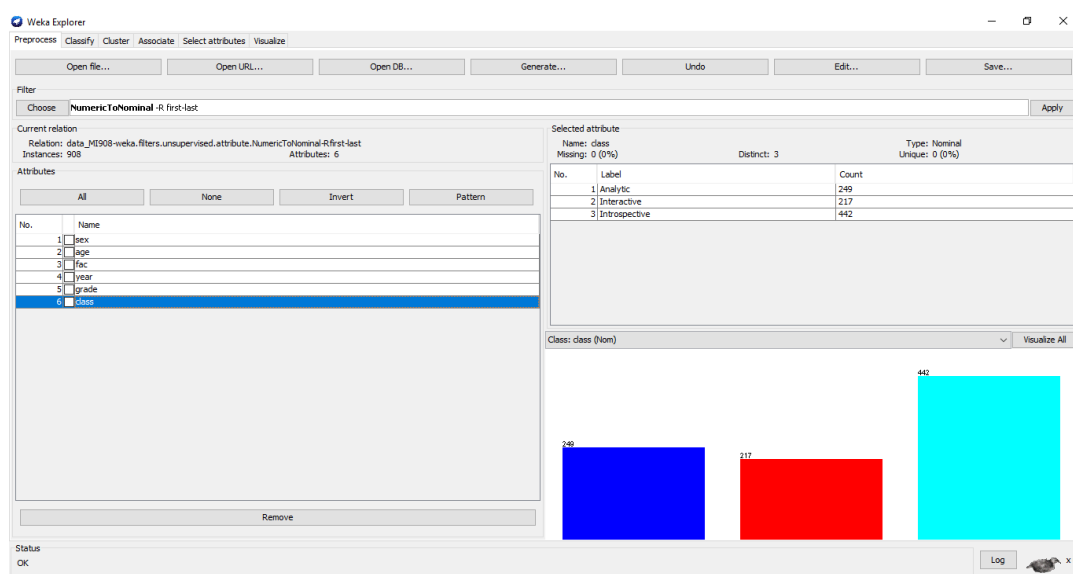
4.4.1) การเตรียมข้อมูล (Data Preprocessing) หลังจากได้ข้อมูลจากแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะประจำ หรือแอททริบิวต์ (Attribute) ต่างๆ เพื่อใช้ในการประมวลผล ประกอบไปด้วย เพศ อายุ คณะวิชาที่เรียน ชั้นปีที่กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ย และวุฒิการศึกษาเดิม และความสามารถพหุปัญญา มีการจัดกลุ่มรูปแบบการเรียนรู้ออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1) กลุ่มการวิเคราะห์ (Analytic) 2) กลุ่มพินิจพิจารณา (Introspective) และ 3) กลุ่มปฏิสัมพันธ์ (Interactive) แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกประเภทข้อมูลด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูล

ตัวแปร	ค่าที่แทน	ตัวแปร	ค่าที่แทน
1.Sex (เพศ)		4.Year (ชั้นปี)	
ชาย	1	ชั้นปีที่ 1	1
หญิง	2	ชั้นปีที่ 2	2
		ชั้นปีที่ 3	3
		ชั้นปีที่ 4	4
2.Age (อายุ)		5. Grade (เกรดเฉลี่ย)	
อายุ <= 19 ปี	1	<= 2.00	1
อายุเท่ากับ 20 ปี	2	2.01 – 3.00	2
อายุ >= 21 ปี	3	มากกว่า 3.00	3
3. Fac (คณะวิชาที่เรียน)		6.Class (กลุ่มรูปแบบการเรียนรู้)	
ครุศาสตร์	1	กลุ่มการวิเคราะห์	Analytic
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2	กลุ่มพินิจพิจารณา	Introspective
วิทยาการจัดการ	3	กลุ่มปฏิสัมพันธ์	Interactive
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4		

4.4.2) การแปลงข้อมูล (Data Transformation) ทำการแปลงข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ โดยการแทนค่าข้อมูลแบบสอบถาม โดยแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบไฟล์ *.csv

4.4.3) สร้างและทดสอบตัวแบบใช้โปรแกรม WEKA version 3.6.13 โดยใช้วิธีการจำแนกประเภทข้อมูลแบบต้นไม้ คือ ID3 และ Decision Tree C4.5 และทฤษฎีเบย์เซียนคือ Naïve Bayes และ Bayes Net เพื่อเปรียบเทียบค่าความถูกต้องการจำแนกความสามารถทางการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวทางพหุปัญญาทั้ง 3 กลุ่มที่ดีที่สุด ดังแผนภาพที่ 2 เป็นการแสดงข้อมูลที่น่าวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม WEKA

แผนภาพที่ 2 โปรแกรม WEKA สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

4.4.4 การวัดค่าประสิทธิภาพของตัวแบบจากชุดข้อมูล 908 ชุด ทำการวัดค่าดังนี้ ค่าความแม่นยำ (Precision) ค่าความระลึก (Recall) ค่าความถ่วงดุล (F-measure) และค่าความถูกต้องของโมเดล (Accuracy) โดยคำนวณจากตาราง Confusion Matrix ดังตารางที่ 2 (กฤตยา ทองผาสุก, 2554)

ตารางที่ 2 Confusion matrix

Actual Class	Predicted Class	
	Class=Yes	Class=No
Class=Yes	a (TP)	b (FN)
Class=No	c (FP)	d (TN)

$$\text{Accuracy} = \frac{a+d}{a+b+c+d} \quad (1)$$

$$\text{Precision} = \frac{a}{a+c} \quad (2)$$

$$\text{Recall} = \frac{a}{a+b} \quad (3)$$

$$\text{F-Measure} = \frac{2a}{2a+b+c} \quad (4)$$

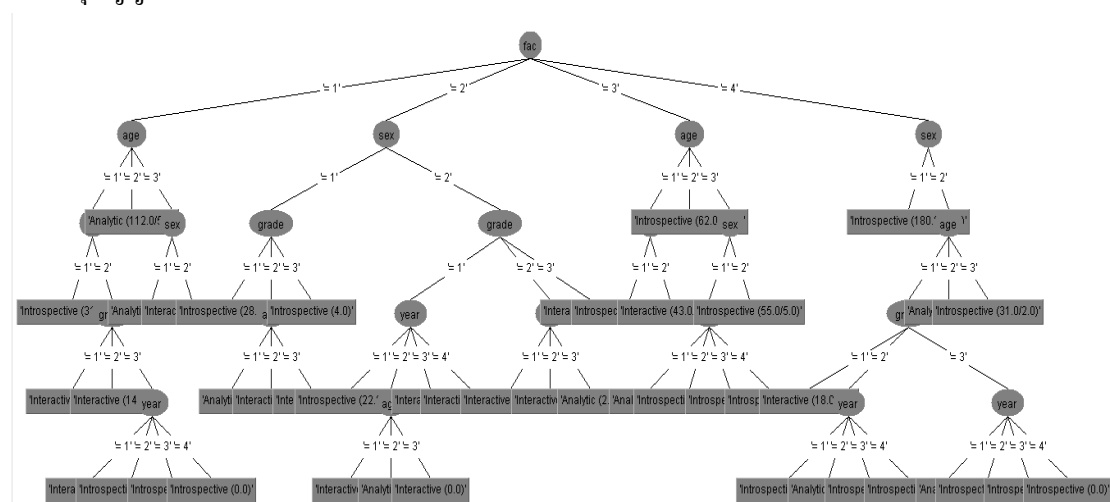
5. สรุปผลการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบการจำแนกความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูลของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ โดยใช้โปรแกรม WEKA version 3.6.13 สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคต้นไม้ตัดสินใจและทฤษฎีเบย์เซียน ด้วยวิธี 10-fold cross validation และตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้แก่ เพศ อายุ คณะวิชาที่เรียน ชั้นปี เกรดเฉลี่ย และความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ จากผลการทดลองแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบเทคนิคเหมืองข้อมูลในการจำแนกความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้

Algorithm	Accuracy	Precision	Recall	F-measure
ID3	80.73	81.90	81.70	81.60
Decision Tree C4.5	81.94	82.30	81.90	81.60
Naïve Bayes	68.28	68.00	68.30	68.10
Bayesian Network	68.28	68.00	68.30	68.10

จากตารางที่ 3 พบว่าเทคนิคการจำแนกประเภทข้อมูลแบบ Decision Tree C4.5 มีค่าความถูกต้องสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.94 ค่าความแม่นยำ คิดเป็นร้อยละ 82.30 ค่าความระลึก คิดเป็นร้อยละ 81.90 และค่าความถ่วงดุล คิดเป็นร้อยละ 81.60 รองลงมาคือ เทคนิคการจำแนกประเภทข้อมูลแบบ ID3 มีค่าความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 80.73 ค่าความแม่นยำ คิดเป็นร้อยละ 81.90 ค่าความระลึก คิดเป็นร้อยละ 81.70 และค่าความถ่วงดุล คิดเป็นร้อยละ 81.60 สำหรับเทคนิคการจำแนกประเภทข้อมูลแบบ Naïve Bayes และ Bayesian Network ให้ค่าความถูกต้องน้อยที่สุด ได้ค่าจำนวนเท่ากันคือ ค่าความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 68.28 ค่าความแม่นยำ คิดเป็นร้อยละ 68.00 ค่าความระลึก คิดเป็นร้อยละ 68.30 และค่าความถ่วงดุล คิดเป็นร้อยละ 68.10 ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงพบว่า โมเดลที่ได้จากเทคนิคการจำแนกประเภทข้อมูลแบบต้นไม้ตัดสินใจ C4.5 สามารถนำไปทำนายรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถแสดงเป็นโครงสร้างต้นไม้ตัดสินใจ แสดงดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ต้นไม้ตัดสินใจ C4.5

โมเดลที่ได้จากเทคนิคการจำแนกประเภทข้อมูลแบบต้นไม้ตัดสินใจ C4.5 ดังแผนภาพที่ 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 45 กฎ โดยแบ่งรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญากลุ่มวิเคราะห์ (Analytic) มีจำนวน 9 กฎ รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญากลุ่มปฏิสัมพันธ์ (Interactive) มีจำนวน 15 กฎ และ รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญากลุ่มพินิจพิจารณา (Introspective) มีจำนวน 21 กฎ ตัวอย่างกฎที่ได้จากการจำแนกความสามารถในการรับรู้ตามแนวพหุปัญญาแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวอย่างกฎการจำแนกรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญาของผู้เรียน

No	กฎการจำแนกรูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญา	รูปแบบการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญา
1	If fac=1 and age=1 and sex=1	Introspective
2	If fac=1 and age=2	Analytic
3	If fac=2 and sex=1 and grade=1	Introspective
4	If fac=2 and sex=2 and grade=2 and age=1	Interactive
5	If fac=3 and age=2	Introspective
6	If fac=3 and age=3 and sex=1 and yea=1	Analytic
7	If fac=4 and sex=2 and age=2	Analytic
8	If fac=4 and sex=2 and age=3	Introspective

จากตารางที่ 4 ตัวอย่างกฎการจำแนกความสามารถในการรับรู้ตามแนวพหุปัญญาของผู้เรียนสามารถอธิบายดังนี้ กฎข้อที่ 1 ถ้าผู้เรียนสังกัดคณะครุศาสตร์และมีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 19 ปี และเพศชาย จะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มพินิจพิจารณา ทั้งนี้เนื่องจากสาขาวิชาที่อยู่ในคณะครุศาสตร์นักศึกษาที่เรียนด้านครูจะต้องช่างสังเกต ใส่ใจในการเรียนรู้ ด้วยหลักการ เหตุและผล ใฝ่หาและเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ด้วยความสามารถและสร้างเสริมทางปัญญาของตนเอง กฎข้อที่ 4 ถ้าผู้เรียนสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และเป็นเพศหญิง และมีเกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.01-3.00 และอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 19 ปี จะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มปฏิสัมพันธ์ เน้นการสื่อสารการถ่ายทอด ประกอบด้วย ความสามารถทางปัญญาด้านภาษา ความสามารถทางปัญญาด้านระหว่างบุคคล และความสามารถทางปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว สอดคล้องกับสาขาวิชาในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่จัดการเรียนการสอนด้านด้านภาษาศาสตร์เป็นหลัก และสาขาที่เกี่ยวข้องกับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เช่น สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม ดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะ เป็นต้น และกฎข้อที่ 7 ถ้าผู้เรียนสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและเป็นเพศหญิง และอายุ 20 ปี จะมีรูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่มการวิเคราะห์ ทั้งนี้สอดคล้องกับศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เน้นกระบวนการคิด การวิเคราะห์ ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการจำแนกความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักพหุปัญญาโดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูลของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม WEKA ทดสอบกับข้อมูลจำนวน 908 ชุดจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการจำแนกความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธี 10-fold cross validation ด้วยเทคนิคเหมืองข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจำแนกประเภทข้อมูลแบบ ID3 Decision Tree C4.5 Naïve Bayes และ Bayesian Network พบว่าเทคนิคแบบ Decision Tree C4.5 ให้ค่าความถูกต้องสูงที่สุดกว่าเทคนิคอื่น ๆ มีค่าความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 81.94 ค่าความแม่นยำ คิดเป็นร้อยละ 82.30 ค่าความระลึก คิดเป็นร้อยละ 81.90 และค่าความถ่วงดุล คิดเป็นร้อยละ 81.60 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณธิภา เพชรบุญมี และอรนุช พันโท (2560) ได้เปรียบเทียบวิธีการจำแนกประเภทข้อมูลความสามารถทางการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีโดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล พบว่าเทคนิค Decision Tree (J48) ให้ค่าความถูกต้องสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 86.79 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Norwawi (2009) ได้นำเอาอัลกอริทึมต้นไม้ตัดสินใจ C4.5 มาหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนและประสิทธิภาพการเรียนรู้ในรายวิชาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งพบว่าผู้เรียนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็น Visual Active และ Sequential งานวิจัยของสุมาลี สิกเสน และมนต์ชัย เทียนทอง (2559) ได้วิเคราะห์ความถนัดของผู้เรียนตามแนวทางทฤษฎีโดยใช้กฎการจำแนกเทคนิคต้นไม้ตัดสินใจ ด้วยวิธี 10-fold cross validation พบว่า ประสิทธิภาพของค่าความถูกต้องสูง คิดเป็นร้อยละ 83.61 และงานวิจัยของ Ahmad และคณะ (2010) ได้ทำการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจำแนกรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยเทคนิคต้นไม้ตัดสินใจ เทคนิคแบบเบย์และกฎความสัมพันธ์ พบว่าเทคนิคต้นไม้ตัดสินใจให้ค่าความถูกต้องสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.58 ซึ่งสรุปได้ว่า การเปรียบเทียบการจำแนกความสามารถในการเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีโดยใช้เทคนิคเหมืองข้อมูล ด้วยเทคนิคต้นไม้ตัดสินใจ C4.5 สามารถนำไปใช้สำหรับทำนายความสามารถการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ และเป็นประโยชน์สำหรับผู้สอนในการนำไปจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิตหรือรายวิชาอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สามารถนำโมเดลที่ได้ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน

(2) ผู้เรียนทำให้ทราบถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง นำไปปรับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชาให้สอดคล้อง เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน มีผลการเรียนที่มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) สามารถนำโมเดลที่ได้ไปสร้างแอปพลิเคชันในการพยากรณ์รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวทฤษฎี

(2) โมเดลที่ได้จากงานวิจัยนี้สามารถนำไปพัฒนาบทเรียนออนไลน์และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปรับเหมาะ (Adaptive Learning) กับผู้เรียนในรายวิชาต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

8. เอกสารอ้างอิง

- กฤตยา ทองผาสุก.(255). “การเปรียบเทียบเทคนิคต้นไม้ตัดสินใจ กฎ นาอ์ฟเบย์ และเคเนียร์เรนเบอร์.” **The 7th National Conference on Computing and Information Technology 2011**, p. 30-35.
- ชลธิศา พลทองมาก และพฤษดี ศิริแสงตระกูล. 2554. การวิเคราะห์ความเสี่ยงการเป็นโรคไวรัสตับอักเสบ โดยต้นไม้การตัดสินใจและทฤษฎีเบย์เซียน, **The 7th National Conference on Computing and Information Technology 2011**, p. 558-562.
- ทิพา ถินสูงเนิน, ขนิษฐา กุลนาวัน และมาโนช ถินสูงเนิน. 2554. การใช้เทคนิคทางเหมืองข้อมูลเพื่อค้นหาปัจจัยที่มีผลทำให้นักศึกษาไม่สำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนด, **ประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ พ.ศ.2554** (Payap University Research Symposium 2012), p. 34-42.
- พรรณธิดา เพชรบุญมี และอรนุช พันโท. 2560. “การเปรียบเทียบวิธีการจำแนกประเภทข้อมูลความสามารถทางการเรียนรู้ตามแนวพหุปัญญาโดยใช้เทคนิคการทำเหมืองข้อมูล.” ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14** มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน วันที่ 7-8 ธันวาคม 2560.
- ศักดิ์ชาย ตั้งวรรณวิทย์. 2552. รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมแบบอิเล็กทรอนิกส์นึ่งกับพัฒนาการของผู้เรียนที่มีความแตกต่างทางพหุปัญญา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษาศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุมาลี ลิกเสน. 2558. การสังเคราะห์โมเดลการเรียนรู้ด้วยโครงงานเป็นฐานแบบออนไลน์พร้อมระบบฐานข้อมูลความรู้ตามผลการวิเคราะห์พหุปัญญาของผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษาศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุมาลี ลิกเสน และมนต์ชัย เทียนทอง. 2559. “การวิเคราะห์ความถนัดของผู้เรียนตามแนวทางพหุปัญญาโดยใช้กฎการจำแนกเทคนิคต้นไม้ตัดสินใจ.” **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)** ปีที่ 10 ฉบับที่ 1536 (มกราคม-เมษายน 2559), 91-99.
- Ahmad, N. B. Hj. Shamsuddin and S. M.2010. **A comparative analysis of mining techniques or auomatic detection of student’s learning style**. In Intelligent System Design and Applications (ISDA). Cairo, Egypt, 877-882.
- Gardner, H. 1993. **Multiple Intelligences**. New York : Basic Books.
- Norwawi N.M., Abdusalam S.F., Hibadullah C.F., and Shuaibu B.M. 2009. **Classification of students’ performance in computer programming course according to learning style**. 37-41.
- Quinlan, J.R. 1986. Induction of decision trees. **Machine Learning** 1; 1 April 1986; p. 81-106.

การใช้เทคนิควิธีการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัดบนระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

Drill and Practice Technique on Learning Management System for Enhanced Academic Achievement Based on Behaviorism Theory

ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัฐสภา แก่นแก้ว

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: rattasapa.ka@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การสร้างรูปแบบเทคนิควิธีการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัดบนระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างรูปแบบเทคนิควิธีการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัดบนระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (2) ศึกษาพฤติกรรมในการทำซ้ำ เพื่อให้เกิดการจดจำนำไปสู่ความคงทนในการจำ และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนให้ดีขึ้น โดยการออกแบบการสอนด้วยการใช้ระบบการจัดการเรียนรู้ที่มีระบบการทดสอบและประเมินผล โดยสร้างคำถามที่มีแนวการตอบแบบเดิมหลาย ๆ คำถาม จัดเก็บเป็นคลังข้อสอบ แบบปรนัย จากนั้นออกแบบระบบการสุ่มข้อสอบ กำหนดให้ระบบจับเวลาการทำข้อสอบ และใช้การตรวจข้อสอบอัตโนมัติ จากนั้นจึงมอบหมายให้ผู้เรียนทำข้อสอบ โดยระบบจะสุ่มคำถามจะสลับตัวเลือกคำตอบใหม่ทุกครั้งเมื่อผู้เรียนเริ่มทำใหม่ ผู้เรียนสามารถทำข้อสอบซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง โดยระบบจะนำคะแนนครั้งที่ได้สูงที่สุดมาใช้ ผู้เรียนจะได้รับทราบผลคะแนนทันทีหลังจากทำข้อสอบแต่ละครั้ง โดยมีคะแนนที่สูงขึ้นเป็นสิ่งเร้า เมื่อผู้เรียนพยายามทำข้อสอบซ้ำจนกว่าจะได้คะแนนเต็ม จะสอดคล้องกับกฎแห่งการเรียนรู้ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยมของธอร์นไดค์ โดยยังมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้ามากหรือบ่อยครั้งเท่าใด การเรียนรู้ก็จะอยู่ได้นานและคงทน เมื่อผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการทำซ้ำ ทำให้เกิดการจดจำ นำไปสู่ความคงทนในการจำ และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนให้ดีขึ้นได้

คำสำคัญ: การฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด ระบบการจัดการเรียนรู้ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ความคงทนในการจำ

ABSTRACT

Creating patterns of Drill and Practice Technique on Learning Management System (LMS) for enhanced academic achievement based on behaviorism theory. The objectives are (1) to creating patterns of Drill and Practice Technique on Learning Management System (LMS) for enhanced academic achievement based on behaviorism theory (2) Study repetition behavior to achieve the recognition that leads to the retention of memory and improves the academic achievement. The instructor had designed a teaching technique by using quiz and

evaluation function of a Learning Management System by created multiple-choice quiz questions, store them as multiple-choice quizzes, and then design a quiz system and run an automatically exams with unlimited attempts allowed. After that, Instructor was assigned students to take the exam. The LMS system will randomly ask questions and switch into the new questions every time when student re-attempted. Students can repeat the exam repeatedly. The maximum score will be used. Students will be informed of their scores immediately after each test. Higher scores are a stimulus. Students will try to repeat the test until they get a full score. In accordance with Thorndike's Laws of Learning, the response to stimuli is very frequent or frequent. The learning process will be long and durable. When learners are learning from repetition, they bring about recognition or remembering leads to the retention of students and can improve academic achievement.

KEYWORDS: Drill and Practice, Learning Management System, Behaviorism, Student Retention

1. บทนำ

ระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management System : LMS) เป็นซอฟต์แวร์ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บ จะประกอบด้วยเครื่องมืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอน ผู้เรียน ผู้ดูแลระบบ โดยที่ผู้สอนนำเนื้อหาและสื่อการสอนขึ้นเว็บไซต์รายวิชาตามที่ได้อัปโหลดไว้ให้ระบบ จัดไว้ให้ได้โดยสะดวก ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหา กิจกรรมต่าง ๆ ได้โดยผ่านเว็บ ผู้สอนและผู้เรียนติดต่อ สื่อสารได้ผ่านทางเครื่องมือการสื่อสาร ที่ระบบจัดไว้ให้ เช่น ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ห้องสนทนา กระดาน ถาม - ตอบ เป็นต้น ระบบนี้สามารถเก็บบันทึกข้อมูล กิจกรรมการเรียนของผู้เรียนไว้บนระบบเพื่อผู้สอนสามารถนำไปวิเคราะห์ ติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนในรายวิชานั้นอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถที่จะติดตามและดูรายงานกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมไปถึงการสร้างวิชาเรียนและข้อสอบ ซึ่งเป็นการสร้างให้การเรียนการสอนหรือการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพสูงขึ้น อีกทั้งประหยัดค่าใช้จ่ายและเวลาอีกด้วย (อริยฐาน ทองกลิ่น, 2557)

การฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด (Drill and Practice) ด้วยการออกแบบวิธีการที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนซ้ำหรือ ฝึกซ้ำในเนื้อหาวิชา ผู้เรียนมีโอกาสได้ตอบสนอง และ บทเรียนจะให้การเสริมแรง (Reinforcement) โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนได้ทันที สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioral theories) ซึ่งมีแนวคิดว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผลอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด (สุมาลี ชัยเจริญ, 2557)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ออกแบบเทคนิควิธีการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัดบนระบบการจัดการเรียนรู้ กำหนดให้ผู้เรียนทำข้อสอบเก็บคะแนนซ้ำ บนระบบการจัดการเรียนรู้ โดยจัดทำคลังข้อสอบ และออกแบบระบบการทดสอบและประเมินผล โดยกำหนดให้ข้อสอบที่มีลักษณะเป็นแบบปรนัย ถูกสุ่มเลือกออกมาจากคลังข้อสอบ ซึ่งสุ่มคำถามและสุ่มสลับลำดับของคำตอบใหม่ทุกครั้งเมื่อผู้เรียนเริ่มทำข้อสอบซ้ำ รวมทั้งกำหนดให้ระบบจำกัดเวลาการทำข้อสอบ และแจ้งผลสอบและข้อความตอบกลับให้ผู้เรียนทราบทันทีหลังจากทำแบบทดสอบเสร็จ โดยผู้เรียนสามารถทำซ้ำไม่จำกัดจำนวนครั้ง และใช้คะแนนครั้งที่ผู้เรียนทำได้มากที่สุด

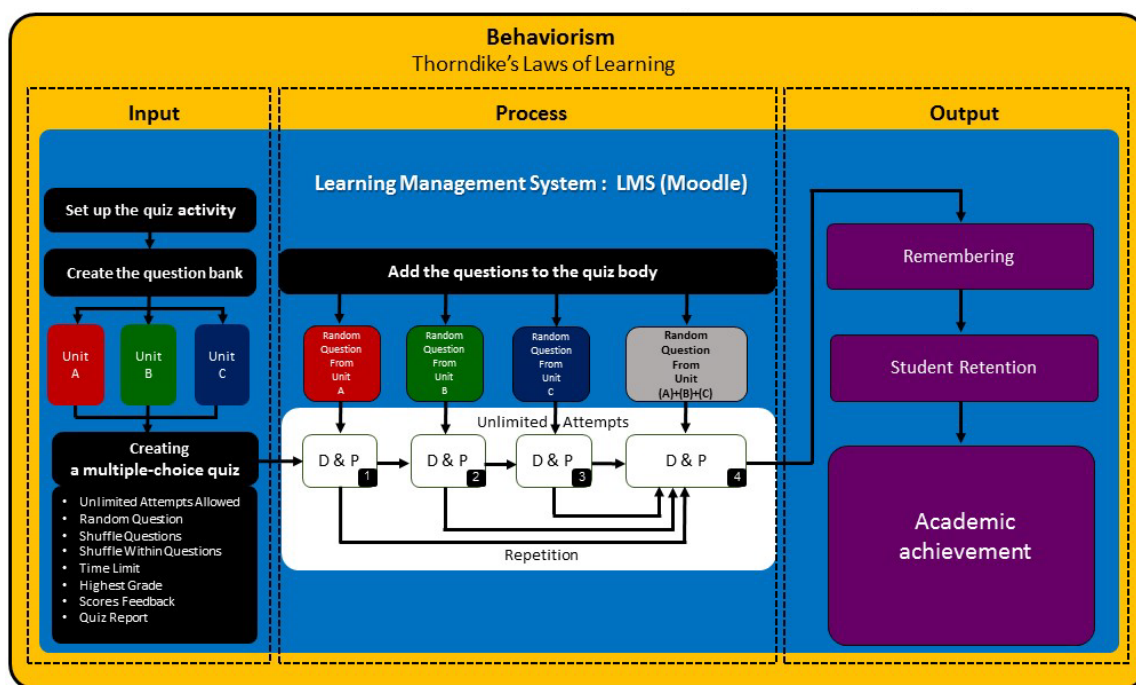
2. วัตถุประสงค์

(1) เพื่อสร้างรูปแบบการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัดบนระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

(2) ศึกษาพฤติกรรมการทำซ้ำ เพื่อให้เกิดการจดจำ ที่นำไปสู่ความคงทนในการจำ และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนให้ดีขึ้น

3. ขั้นตอนการดำเนินการ

จากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้จัดทำ รูปแบบการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด บนระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ดังนี้

D & P = Drill and Practice

ภาพที่ 1 รูปแบบการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด (Drill and Practice) บนระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

รูปแบบการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด (Drill and Practice) บนระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม สามารถอธิบายกระบวนการ ได้ดังนี้

ข้อมูลนำเข้า (INPUT)

- 1) ผู้สอนสร้าง Quiz Activity ในระบบการจัดการเรียนรู้ Moodle (Version 1.9)
- 2) ผู้สอนสร้างคลังข้อสอบ (Question Bank) ปรนัย แยกออกเป็น 3 หน่วย (Unit)

จำแนกตามบทเรียน ได้แก่

- Unit A (ข้อสอบปรนัย 5 ตัวเลือก จากเนื้อหาบทที่ 1-3 จำนวน 120 ข้อ)
- Unit B (ข้อสอบปรนัย 5 ตัวเลือก จากเนื้อหาบทที่ 4-7 จำนวน 120 ข้อ)
- Unit C (ข้อสอบปรนัย 5 ตัวเลือก จากเนื้อหาบทที่ 8-12 จำนวน 120 ข้อ)

3) ผู้สอนสร้างข้อสอบแบบปรนัยในระบบการจัดการเรียนรู้ โดยออกแบบตามคุณลักษณะ (Feature) แบบทดสอบ (Quiz) ระบบการจัดการเรียนรู้ Moodle (Version 1.9) โดยออกแบบดังนี้

- Unlimited attempts allowed กำหนดให้ผู้เรียนสามารถทำข้อสอบซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง
- Random Question กำหนดให้ระบบสุ่มตัวอย่างข้อสอบมาให้ทำ โดยสุ่มเลือกข้อสอบใหม่ทุกครั้งที่คุณเรียนทำข้อสอบซ้ำ
- Shuffle questions กำหนดให้ระบบสลับตำแหน่งของคำถาม โดยสลับตำแหน่งข้อที่สุ่มมาให้ทำใหม่ทุกครั้งที่คุณเรียนทำข้อสอบซ้ำ
- Shuffle within questions กำหนดให้ระบบสลับตำแหน่งของตัวเลือกคำตอบ โดยสลับตำแหน่งของตัวเลือกคำตอบใหม่ทุกครั้งที่คุณเรียนทำข้อสอบซ้ำ
- Time limit กำหนดเวลาในการทำข้อสอบแต่ละชุด โดยให้เวลาในการทำที่จำกัด
- Highest grade Method กำหนดให้นำผลคะแนนครั้งที่ผู้เรียนได้คะแนนสูงสุดมาใช้
- Scores feedback กำหนดให้ระบบแจ้งข้อความตอบกลับที่คุณสอนกำหนดไว้โดยอัตโนมัติ โดยเป็นข้อความเสริมแรงเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนทำข้อสอบซ้ำ
- Quiz Report กำหนดให้ระบบแสดงรายงานสรุปผลการทำข้อสอบแต่ละครั้ง

กระบวนการ (Process)

1) ผู้สอนบรรจุข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ (Question Bank) ตามที่ออกแบบไว้ซึ่งกำหนดให้ระบบสุ่มคำถาม จากคลังข้อสอบใหม่ทุกครั้งที่คุณทำใหม่ โดยกำหนดระยะเวลาในการทำ จำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

- Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 1 : กำหนดให้ทำข้อสอบ ซึ่งสุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit A มาจำนวน 40 ข้อ กำหนดเวลาในการทำภายใน 15 นาที สามารถทำซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง
- Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 2 : กำหนดให้ทำข้อสอบ ซึ่งสุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit B มาจำนวน 40 ข้อ กำหนดเวลาในการทำภายใน 15 นาที สามารถทำซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง
- Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 3 : กำหนดให้ทำข้อสอบ ซึ่งสุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit C มาจำนวน 40 ข้อ กำหนดเวลาในการทำภายใน 15 นาที สามารถทำซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง

- Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 4 : กำหนดให้ทำข้อสอบ Unit A + Unit B + Unit C สามารถทำซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง กำหนดเวลาในการทำภายใน 30 นาที โดยกำหนดให้ระบบสุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) มาจำนวน 80 ข้อ ดังนี้

- สุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit A จำนวน 20 ข้อ
- สุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit B จำนวน 20 ข้อ
- สุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit C จำนวน 40 ข้อ

2) ผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียน เข้าทำ Quiz เพื่อฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด (Drill and Practice) ในระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS) โดยเก็บคะแนนด้วยการทดสอบ (Quiz) แบบปรนัย จำนวน 4 ครั้ง ได้แก่

- Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 1 : กำหนดให้ทำแบบทดสอบ ซึ่งสุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit A มาจำนวน 40 ข้อ กำหนดเวลาในการทำภายใน 15 นาที สามารถทำซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง ในระยะเวลา 1 สัปดาห์ (กำหนดให้ทำภายในการเรียนสัปดาห์ที่ 2-3)

- Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 2 : กำหนดให้ทำแบบทดสอบ ซึ่งสุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit B มาจำนวน 40 ข้อ กำหนดเวลาในการทำภายใน 15 นาที สามารถทำซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง ในระยะเวลา 1 สัปดาห์ (กำหนดให้ทำภายในการเรียนสัปดาห์ที่ 6-7)

- Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 3 : กำหนดให้ทำแบบทดสอบ ซึ่งสุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit C มาจำนวน 40 ข้อ กำหนดเวลาในการทำภายใน 15 นาที สามารถทำซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง ในระยะเวลา 1 สัปดาห์ (กำหนดให้ทำภายในการเรียนสัปดาห์ที่ 11-12)

- Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 4 : กำหนดให้ทำแบบทดสอบ ซึ่งสุ่มข้อคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit A+ Unit B+ Unit C มาจำนวน 80 ข้อ กำหนดเวลาในการทำภายใน 30 นาที สามารถทำซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง ในระยะเวลา 1 สัปดาห์ (กำหนดให้ทำภายในการเรียนสัปดาห์ที่ 14-15)

1) กระบวนการฝึกทักษะและการทำแบบฝึกหัด (Drill and Practice) เป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ซ้ำหรือ ฝึกซ้ำในเนื้อหาวิชา ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสตอบสนอง และบทเรียนจะให้การเสริมแรง (Reinforcement) โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนได้ทันที สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioral theories) ซึ่งมีแนวคิดว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผลอันเนื่องมาจากการประสบกับสิ่งเร้าที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด ซึ่งการเรียนรู้ จะเกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองโดยการลองผิดลองถูกจนกว่าจะสามารถค้นพบวิธีการตอบสนองที่ให้ผลซึ่งทำให้เกิดความพึงพอใจที่สุด อันจะเกิดการเรียนรู้และตอบสนองในรูปลักษณะต่อไป โดยกระบวนการที่ผู้วิจัยออกแบบมานี้ สอดคล้องกับกฎแห่งการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike's Laws of Learning) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) หรือการกระทำซ้ำ ซึ่ง Edward Lee Thorndike กล่าวว่า ีจะมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้ามากหรือบ่อยครั้งเท่าใด การเรียนรู้ นั้น ก็จะอยู่ได้นานและคงทน แต่ถ้าหากไม่ได้รับสิ่งเร้าและการตอบสนอง การเรียนรู้ นั้นจะค่อย ๆ เลือนหายไป

4. ผลการนำไปใช้

ผู้ศึกษาได้ทดลองใช้รูปแบบเทคนิควิธีการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัดบนระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ในการสอนรายวิชา RTV 305 การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ 1 โดยมีผู้เรียนรวมทั้งสิ้น 135 คน พบว่า รูปแบบดังกล่าว กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมในการเรียนที่นำไปสู่ความคงทนในการจำ (Student Retention) และ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียน (Academic achievement) ให้ดีขึ้น เมื่อเทียบกับการเรียนรายวิชาเดียวกันในภาคเรียนที่ผ่านมา ซึ่งเมื่อผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนเข้าทำ Quiz เพื่อฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด (Drill and Practice) ในระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS) โดยเก็บคะแนนด้วยการทดสอบ (Quiz) แบบปรนัย จำนวน 4 ครั้ง มีจำนวนการทำซ้ำ แสดงได้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบฯในการสอนรายวิชา RTV 305

ครั้งที่	คู่มือคำถาม ปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ	จำนวนข้อสอบ	ระยะเวลาการ ทำ	จำนวน การทำซ้ำ	จำนวนครั้ง โดยเฉลี่ยต่อ ผู้เรียน 1 คน
Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 1	Unit A	40 ข้อ	15 นาที	1,209 ครั้ง	8.95 ครั้ง
Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 2	Unit B	40 ข้อ	15 นาที	1,681 ครั้ง	12.45 ครั้ง
Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 3	Unit C	40 ข้อ	15 นาที	598 ครั้ง	4.42 ครั้ง
Drill and Practice (D&P) ครั้งที่ 4	Unit A + Unit B + Unit C	80 ข้อ	30 นาที	675 ครั้ง	5 ครั้ง

จากตารางข้างต้น การกำหนดให้มีการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด (Drill and Practice (D&P)) ครั้งที่ 4 ซึ่งกำหนดให้ทำ แบบทดสอบ ซึ่งคู่มือคำถามปรนัย (Question) จากคลังข้อสอบ Unit A+ Unit B+ Unit C มาจำนวน 80 ข้อ สามารถทำซ้ำได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง ในระยะเวลา 1 สัปดาห์ มีจำนวนการทำ 675 ครั้ง คิดเป็นจำนวนเฉลี่ย 5 ครั้ง ต่อผู้เรียน 1 คน มีจำนวนครั้งในการทำสูงสุด 286 ครั้ง

	First name / Surname	ID number	Started on	Completed	Time taken	Grade/3	#1	#2	#3
☐	PREAM KHAWTONG	57001871	4 February 2016, 04:49 PM	4 February 2016, 04:55 PM	5 mins 30 secs	3	0.1/0.1	0.1/0.1	0.1/0.1
☐	KHANITHA MONTRI	57034570	5 February 2016, 10:54 AM	5 February 2016, 11:04 AM	9 mins 58 secs	3	0.1/0.1	0.1/0.1	0.1/0.1
☐	PORNPIMOL KHAMDANG	57031722	6 February 2016, 12:02 AM	6 February 2016, 12:10 AM	8 mins 26 secs	3	0.1/0.1	0.1/0.1	0.1/0.1

ภาพที่ 2 ฐานข้อมูลคะแนนของผู้เรียน และระยะเวลาในการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัด (Drill and Practice)

1 Shot 2 Shot ที่ต่อเนื่องกัน จะสร้างแนวความคิด (IDEA) บ่งบอกความรู้สึกที่อยู่ภายในใจ (Insight Emotion) หรือลักษณะนิสัยของตัวแสดง (Character trait) หลัก การนี้เป็นการ ตัดภาพแบบใด

Marks: 1

Choose one answer.

- ☐ a. IKIE MATCH
- ☐ b. CONCEPT MATCH
- ☐ c. IDEO MATCH
- ☒ d. RELATIONAL MATCH
- ☐ e. IKIA MATCH

Make comment or override grade

Correct

Marks for this submission: 1/1.

2 เมื่อผู้ตัดต่อ ลำดับภาพ Shot ที่เป็นภาพ 2 ภาพที่มีความแตกต่างกัน เช่น สถานที่แตกต่างกัน (Different Location) เวลาที่แตกต่างกัน (Different Time) จะเกิดสิ่ง ที่เรียกว่าอะไร

Marks: 1

Choose one answer.

- ☐ a. SOUND CUT
- ☐ b. CONCEPT CUT
- ☒ c. Mismatches
- ☐ d. ROPE MATCH
- ☐ e. IDEO MATCH

Make comment or override grade

Correct

Marks for this submission: 1/1.

ภาพที่ 3 ตัวอย่างของข้อคำถามในคลังข้อสอบ

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ 1 [582-RTV305(T)-Rattasapa.Ka] You are logged in as Rattasapa Kankaew (Logout)

SPU e-Learning ► 582-RTV305(T)-Rattasapa.Ka ► Quizzes ► QUIZ : 1-12 สำหรับทบทวนเนื้อหาที่สำคัญ ก่อนการสอบปลายภาค (ปีระชน 19 พ.ค.2559 : 12.00 น.) ► Review of attempt 255

Info Results Report Analysis Preview Edit Update this Quiz

Overview Regrade Manual grading Item analysis MCQ breakdown

QUIZ : 1-12 สำหรับทบทวนเนื้อหาที่สำคัญ ก่อนการสอบปลายภาค (ปีระชน 19 พ.ค.2559 : 12.00 น.)

Review of attempt 255

	PORNPIMOL KHAMDANG
Attempts	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255 , 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286
Started on	Sunday, 1 May 2016, 06:59 PM
Completed on	Sunday, 1 May 2016, 07:04 PM
Time taken	5 mins 37 secs
Grade	80 out of a maximum of 80 (100%)
Feedback	ขอแสดงความยินดีในการได้รู้ของคุณครับ คุณได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ความรู้มีค่าสำคัญกว่าคะแนนครับ

ภาพที่ 4 ข้อมูลสถิติการทำข้อสอบของผู้เรียนที่มีจำนวนครั้งในการทำซ้ำมากที่สุด

SPU e-Learning Any time where one

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ 1 [582-RTV305(T)-Rattasapa.Ka] Jump to...

SPU e-Learning ► 582-RTV305(T)-Rattasapa.Ka ► Quizzes Edit questions

Section	Name	Quiz closes	Attempts
3	QUIZ 1-2-3 : ขั้นตอนการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ และ การวางแผนการผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวน 30 ข้อ เกณฑ์คะแนน 3% ให้อ่าน 10 นาที กำหนดปิด QUIZ วันที่ 10 ก.พ.59 (20.00 น.)	Wednesday, 10 February 2016, 08:00 PM	Attempts: 1209
6	QUIZ 4-5-6 : การถ่ายทำตัวกล้องโทรทัศน์ มุมกล้อง การจัดองค์ประกอบภาพ และการตัดต่อ ลำดับภาพ จำนวน 40 ข้อ เกณฑ์คะแนน 4% ให้อ่าน 15 นาที กำหนดปิด QUIZ วันที่ 24 ก.พ.59 (20.00 น.)	Wednesday, 24 February 2016, 08:00 PM	Attempts: 1681
8	QUIZ บรรยายสรุป 1-7+9-10-11-12 : การถ่ายทำ มุมกล้อง การจัดองค์ประกอบภาพ และการสื่อความหมายด้วยภาพ จำนวน 30 ข้อ เกณฑ์คะแนน 3% ให้อ่าน 20 นาที กำหนดปิด QUIZ วันที่ 21 มี.ค.59 (20.00 น.)	Monday, 21 March 2016, 08:00 PM	Attempts: 598
15	QUIZ : 1-12 สำหรับทบทวนเนื้อหาที่สำคัญ ก่อนการสอบปลายภาค (ปีระชน 19 พ.ค.2559 : 12.00 น.)	Thursday, 19 May 2016, 12:00 PM	Attempts: 675

Moodle Docs for this page

You are logged in as Rattasapa Kankaew (Logout)

ภาพที่ 5 สถิติจำนวนครั้งของการทำข้อสอบ ของผู้เรียนจำนวน 135 คน

จากการทดลองใช้รูปแบบเทคนิควิธีการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัดบนระบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ในการสอนรายวิชา RTV 305 การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ 1 พบว่าการทำจำนวนครั้งมาก จะทำให้ความคงทนในการจำดีขึ้น โดยพบว่าคะแนนการสอบที่ผู้เรียนได้เต็ม และจำนวนครั้งที่ใช้ในการทำข้อสอบ มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับความคงทนในการจำ และผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

5. สรุป

การฝึกทักษะและการทำแบบฝึกหัด (Drill and Practice) ด้วยการออกแบบวิธีการที่กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนซ้ำหรือ ฝึกซ้ำในเนื้อหาวิชา ผู้เรียนมีโอกาสได้ตอบสนอง และ บทเรียนจะให้การเสริมแรง (Reinforcement) โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนได้ทันที สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioral theories) ซึ่งมีแนวคิดว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผลอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัดได้ โดยแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) นั้น นักจิตวิทยาได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) กับการตอบสนอง (Response) หรือพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งจะทำให้ความสนใจกับพฤติกรรมที่สามารถวัดและสังเกตจากภายนอกได้ และ เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม เพราะเชื่อว่า สิ่งแวดล้อมเป็นตัวที่กำหนดพฤติกรรม ในแนวคิดกลุ่มพฤติกรรมนิยม เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองหรือการแสดงพฤติกรรมและถ้าหากได้รับการเสริมแรงจะทำให้มีการแสดงพฤติกรรมนั้นถี่มากขึ้น และ ด้วยระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management System : LMS) ที่มีระบบการทดสอบและประเมินผล (Test and Evaluation System) ผู้สอนสามารถจัดทำคลังข้อสอบ โดยออกแบบระบบการ สุ่มข้อสอบ กำหนดให้ระบบ จับเวลาการทำข้อสอบ และการตรวจข้อสอบอัตโนมัติ สามารถออกแบบการสอน โดยกำหนดให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบในลักษณะ Drill and Practice โดยให้ทำซ้ำๆ สอดคล้องกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) ดังที่ Edward Lee Thorndike กล่าวว่า ยิ่งมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้ามากหรือบ่อยครั้งเท่าใด การเรียนรู้ก็จะอยู่ได้นานและคงทน แต่ถ้าหากไม่ได้รับสิ่งเร้าและการตอบสนอง การเรียนรู้จะค่อยๆ เลือนหายไป ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้โดยการทำแบบฝึกหัดในบทเรียนนั้น ด้วยการทำซ้ำๆ ในบทเรียนนั้น ทำให้เกิดการจดจำ (Remembering) นำไปสู่ความคงทนในการจำ และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนให้ดีขึ้นได้

6. ข้อเสนอแนะ

- 1) รูปแบบเทคนิควิธีการฝึกทักษะและทำแบบฝึกหัดบนระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยม อาจเพิ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับหลักจิตวิทยา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากทำแบบฝึกหัด เช่น การจับเวลาทำข้อสอบ การใช้ภาพเคลื่อนไหว หรือ ใช้เสียงประกอบ หรือการเน้น (Cueing) ขึ้นมาในแบบฝึกหัด ด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ มาประกอบในการออกแบบด้วย
- 2) ในการออกแบบคำถามควรเป็นคำถามขั้นสูง ไม่ใช่เพียงแค่รู้จำ และควรมีสิ่งเร้ากระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียน และมีรูปแบบของข้อสอบที่หลากหลาย และควรดำเนินการวิเคราะห์ข้อสอบควบคู่ไปด้วย

7. เอกสารอ้างอิง

- พรณี เจนจิต. (2545). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. กรุงเทพฯ : เสริมสินปริเพรสซิสเทม.
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2557). **การออกแบบการสอน หลักการ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : แอนนาออฟเซต.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2556) **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อริษฐาน ทองกลิ่น. (2557). **Learning Management System : LMS** ระบบการจัดการเรียนรู้. สืบค้นเมื่อ
15 กันยายน 2558. จาก, <https://www.l3nr.org/posts/550883>

Thorndike, E.L (1913). **Educational psychology**. New York: Columbia University.

**การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
THE IMPLEMENTATION OF STUDENT SUPPORT SYSTEM IN SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF CHAIYAPUME PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION**

รัตติยาภรณ์ จินตกุล

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

E-mail: rattiya2358@gmail.com

ดร.จิรวัฒน์ วรณโรจน์

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน เปรียบเทียบความคิดเห็นและศึกษาข้อเสนอแนะที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครชีและมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 104 คน และครูผู้สอน จำนวน 156 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่าง

3. ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) สถานศึกษา ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น 2) สถานศึกษาควรมีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับจิตวิทยาวันรุ่นมาให้ คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) สถานศึกษาควรติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, มัธยมศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the state of implementation, 2) to compare comments and 3) to study suggestions concerning the implementation of Student Support System in schools under The Office of Chaipapume Provincial Administrative Organization. The sample consisted of 104 school administrators and 156 teachers from the schools under The Office of Chaipapume Provincial Administrative Organization. The sample sizes were decided by using Krejcie and Morgan's Table and were selected through a disproportionate random sampling procedure. The instruments used for data collection was a rating-scaled questionnaire with a reliability of 0.94. The collected data were analyzed by means of frequency distribution, percentage, arithmetic mean, standard deviation and an independent samples t-test.

Research findings:

1. The overall implementation of Student Support System in the schools under The Office of Chaipapume Provincial Administrative Organization was at a "high" level. However, when considered the aspects separately, it was found that the aspect of acquainting with students has been practiced at the "highest" level. Next in the order of significance was the aspect of culling students, while the aspect of protecting, assisting and making remedy for the students was practiced at the "lowest" level.

2. A comparison of the opinions of school administrators and teachers from the schools under the Office of Chaipapume Provincial Administrative Organization, as regards the implementation of the Student Support System, shows that their opinions were not significantly different. However, when scrutinized separately, it was found that their opinions on culling students were significantly different at the .05 level, whereas the other aspects were not significantly different.

3. The respondents made some significant suggestions as follows:

- 3.1 Schools should make greater coordination with other authority units;
- 3.2 Schools should arrange to have experts in adolescent psychology to provide counsels regularly;
- 3.3 Schools should follow up the results of the implementation of the System continuously.

Keywords: Student Support System, secondary education

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 6 มาตรา 15 และมาตรา 16 กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา ต้องเน้นพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่เต็มศักยภาพทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้คุณธรรมในการดำเนินชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขและมาตรา 23 (5) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การจัดการกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนแล้ว การป้องกันและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนก็นับว่าเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 5-6)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนขึ้น โดยการ นำระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมาใช้ในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิตได้ร่วมกันวางรากฐานการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 5-6) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรหลักในการนำนโยบายด้านการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยมอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเน้นกิจกรรม ส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ปัญหา และการคุ้มครองเด็ก เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรมและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษา การเรียนรู้และวิถีชีวิตในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 ค : 3 - 4)

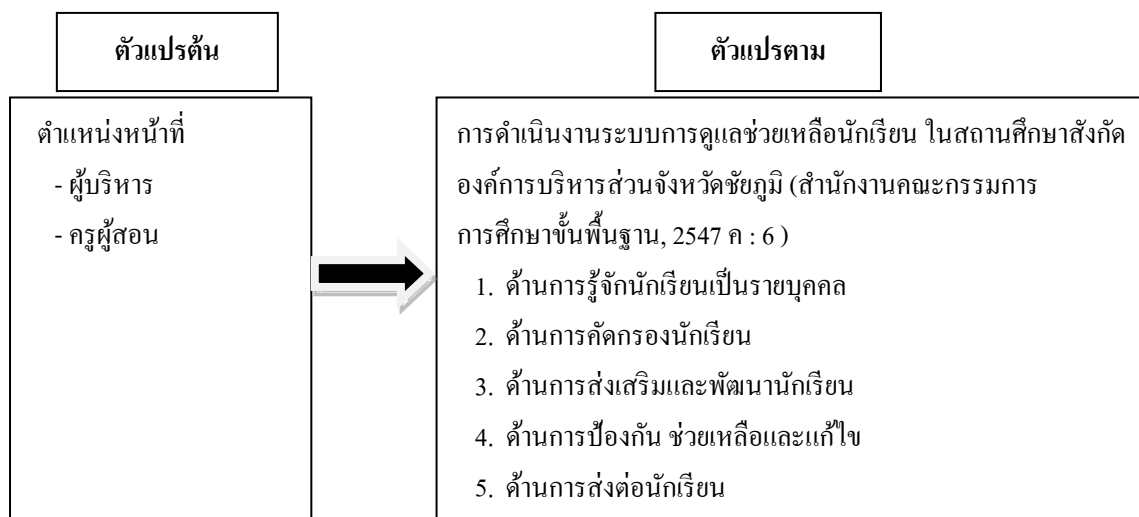
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานท้องถิ่นที่ได้มีบทบาทในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ปัจจุบันการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในเขตจังหวัดชัยภูมิ ที่อยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีจำนวน 26 โรงเรียน ซึ่งมีความแตกต่างทั้งสภาพภูมิศาสตร์ สังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้คุณภาพของแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันจึงจำเป็นต้องให้การส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จากสภาพปัจจุบันพบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการคือ ได้ดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาในสังกัดจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อวางแผนและจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้เรียนในแต่ละด้านแต่การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดชัยภูมิ ส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเนื่องจากสถานศึกษา มีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งรูปแบบการบริหารจัดการ ที่ต้องใช้จิตวิทยา และทักษะในการทำความเข้าใจนักเรียนที่ต่างกันไป ความรู้และความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาแต่ละแห่งซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินงานทั้งสิ้น (องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ, 2560) จากเหตุผลที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
- (2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่
- (3) เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและตัวอย่าง

- (1) ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 104 คน และครูผู้ปฏิบัติ จำนวน 664 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 768 คน

(2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจากสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน โดยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 104 คน และครู จำนวน 156 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างไม่เป็นสัดส่วน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

(1) ตัวแปรต้น คือ ผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติ

(2) ตัวแปรตาม คือ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา 5 ด้านดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก 4) ด้าน การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้าน การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อ

(2) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และสร้างแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) อ้างอิง (บุญชม ศรีสะอาด, 2552: 72) จากนั้นสร้างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

(3) นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องถึงข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

(4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และปรับปรุงแก้ไข ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของการประเมินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00

(5) นำแบบสอบถามฉบับแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู โรงเรียนศรีเสมาวิทยาเสริม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตเพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยจากผู้บริหารและครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชัยภูมิ เก็บได้ 260 ฉบับ คิดเป็น 100 % และนำไปดำเนินการจัดทำข้อมูลสำหรับการวิจัยต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์แล้วนำมาจัดเรียงลำดับแบบสอบถามและลงรหัส แล้วประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ วิเคราะห์โดยใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (Independent samples t-test)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุป เป็นประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 260)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. ผู้บริหารสถานศึกษา	104	40
2. ครู	156	60
รวม	260	100

จากตาราง ที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูผู้ปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 60 เป็นรองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40

2. สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชัยภูมิ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายและลำดับที่ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.76	0.32	มากที่สุด	1
2. การคัดกรองนักเรียน	4.43	0.31	มาก	2
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.28	0.35	มาก	4
4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	4.24	0.39	มาก	5
5. การส่งต่อนักเรียน	4.32	0.33	มาก	3
รวม	4.43	0.20	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43, S.D=0.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.76, S.D=0.32$) รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}=4.43, S.D=0.31$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ($\bar{X}=4.24, S.D=0.39$)

3. การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามตำแหน่ง

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.78	0.37	4.76	0.29	.530	.597
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.54	0.31	4.29	0.37	4.470*	.000
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.24	0.33	4.31	0.36	-1.482	.140
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	4.18	0.37	4.27	0.41	-1.924	.055
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.37	0.34	4.29	0.31	1.941	.053
โดยรวม	4.43	0.19	4.41	0.20	.869	.385

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	จำนวนความถี่
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	
1. สถานศึกษาควรออกไปเยี่ยมบ้านเพื่อจะได้รู้จักนักเรียนให้ครบทุกคน	23
ด้านการคัดกรองนักเรียน	
1. สถานศึกษาควรแบ่งกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาอย่างชัดเจนเพื่อช่วยเหลือได้ถูกวิธี	22
2. สถานศึกษาควรมีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลแยกอย่างเป็นระบบ	19
ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก	
1. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนในระดับชั้นเดียวกันและต่างระดับได้ร่วมกิจกรรมกันเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับนักเรียนและโรงเรียน	15
2. ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และมีการประชุมเดือนละครั้ง	12
ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	
1. สถานศึกษาควรมีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับจิตวิทยาวันรุ่นมาให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง	31
2. สถานศึกษาควรสุ่มตรวจสารเสพติดในโรงเรียนทุกเดือน	25
3. สถานศึกษาควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	20
ด้านการส่งต่อนักเรียน	
1. สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้มากขึ้น	35
2. สถานศึกษาควรติดตามผลอย่างต่อเนื่อง	27

จากตารางที่ 4 พบว่า ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1.ให้สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น 2. สถานศึกษาควรมีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับจิตวิทยาวันรุ่นมาให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง 3. สถานศึกษาควรติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

6.อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาระบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่ให้ความสำคัญในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาให้มีความรู้ ความสามารถ และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุข เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเป็นนโยบายสำคัญให้โรงเรียนทุกแห่งในสังกัด มีหน้าที่ในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมสนับสนุนให้ทางสถานศึกษาผู้รับผิดชอบด้านการสอน ครู - อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกำหนดเป็นมาตรการในการสนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ก : 1) ด้วยเหตุดังกล่าวมานี้ จึงน่าจะส่งผลให้สถานศึกษาทุกแห่งถือเป็นภารกิจที่สำคัญจะต้องดำเนินการให้บรรลุผลตามนโยบายในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้เป็นไปตามพัฒนาการความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนที่หวังจะให้สถานศึกษาเป็นแหล่งให้ความรู้และอบรมสั่งสอนบุตรหลานให้พัฒนาและเติบโตอย่างมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉราพร สุวรรณเวช และจิรวัดน์ วุฒิจันทร์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมัธยมศึกษา ในสหวิทยาเขตหนองสองห้อง-พล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมฤทธิ์ หวายุฤทธิ์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีสถานภาพต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้สอนต่างต้องยึดนโยบายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้บริหารจัดการให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพประสานงานระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานและบุคลากรภายนอก เพื่อดูแลกำกับนิเทศ ติดตามประเมินผลสนับสนุนและให้ขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน ส่วนครูประจำชั้นจะมีบทบาทหน้าที่ในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน จำแนกกลุ่มนักเรียน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนา จัดกิจกรรมป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนดำเนินการเพื่อการส่งต่อนักเรียน โดยที่ครูประจำวิชา/ครูทั่วไปทุกคนจะเป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีหน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ก : 17 - 20) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่างมีบทบาทหน้าที่ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมฤทธิ์ หวายุฤทธิ์ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามยังมีด้านการคัดกรองนักเรียนที่มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะ

(2) ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1) สถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล สรุปผลจัดเก็บอย่างเป็นระบบ
- 2) สถานศึกษาควรมีการจัดทำเอกสารสารสนเทศผลการคัดกรองนักเรียนและจัดเก็บอย่างเป็นระบบ
- 3) สถานศึกษาควรมีการเสริมสร้างความสามารถพิเศษของนักเรียนตามศักยภาพ
- 4) สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้นักเรียนมีทางเลือกที่

หลากหลาย

- 5) สถานศึกษาควรมีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการช่วยเหลือ
นักเรียน

(2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษายาทาบทาของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
- 2) ควรศึกษาความสัมพันธ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษากับคุณภาพ
ของนักเรียน
- 3) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา

8. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ
แนะนำอย่างดียิ่งจาก ดร.จิรวัฒน์ วรณโรจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดร.วิเชียร ฐิณียง ประธาน
หลักสูตร คณะกรรมการการสอบที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงมาในที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร. สำเร็จ ชุรชัย ดร.สุนทร จมรัตน์ ดร.นิยดา เปี่ยมพิชนะ ที่กรุณาเป็น
ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้ข้อเสนอแนะด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ท่านผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิทั้ง 26
แห่ง ตลอดจนผู้ปกครองและนักเรียน โรงเรียนสระพังวิทยาคม ที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้าจนสำเร็จ
ลุล่วงด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ก. ชุดฝึกอบรมการปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ :

สาขาวิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 119 ตอนที่ 123 ก.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 121 ตอนที่ 93 ก.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547. คู่มือการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2544. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เสริมฤทธิ์ หวายนฤทธิ์. 2552. สภาพการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. รายงานการวิจัย : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

อัคราพร สุวรรณเวช และจิรวัดน์ วรณโรจน์. 2559 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตหนองสองห้อง-พล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. ขอนแก่น: การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัย ระดับชาติและระดับชาติและระดับนานาชาติ ครั้งที่ 4 วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. 2560 แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา. ชัยภูมิ : โรงพิมพ์ไทยเสรีการพิมพ์

**การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์
เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
THE DEVELOPMENT OF THAI ART COMPUTER INTEGRATION
COURSE FOR STUDENTS' LEARNING QUALITY DEVELOPING
TOWARD TEACH LESS LEARN MORE POLICY**

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สลโกสุม
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ**

E-mail: Sunan.so@northbkk.ac.th

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ**

E-mail: Paitoonpothi@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และ (2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ วิธีดำเนินการวิจัยระยะแรกเป็นการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และคู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” กำหนดเป็นหลักสูตร ได้รับการวิพากษ์จากผู้เชี่ยวชาญ 4 คน ระยะที่สองเป็นการนำหลักสูตรไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเขียนเขต จำนวน 30 คน เป็นเวลา 60 ชั่วโมง ผลการวิจัย 1) ได้หลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ประกอบด้วยกิจกรรม 10 กิจกรรม ใช้เวลาเรียน 60 ชั่วโมง และ 2) ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ด้านความสามารถในการออกแบบของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.63$) ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์และความสามารถในการเขียนสื่อความอยู่ในระดับพอใช้ (ความสามารถเขียนสื่อสารจินตนาการ $\bar{X} = 2.39$ และความสามารถเขียนผลการปฏิบัติงาน $\bar{X} = 2.32$) และด้านความสามารถในการผลิตผลงานอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 2.37$) โดยผลผลิตงานมีทั้งหมด 30 ชิ้น

คำสำคัญ : หลักสูตรรายวิชา บูรณาการ นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to develop the Thai Art Computer integration course for students' learning quality developing toward teach less learn more policy and (2) to study the effectiveness of the Thai Art Computer integration course for students' learning quality developing toward teach less learn more policy. The two stage methods were (1) to analyzing the fundamental education core curriculum B.E.2551 and the learning managing in teach less learn more policy for constructing the Thai Art Computer integration course. The course's quality was assessed by 4 specific education specialists, and (2) to implementing the course at Wat Khien Khet school, toward 30 prathomsuksa 6th students in 60 hours. The research findings were 1) the Thai Art Computer integration course had 10 learning activities in 60 hours, and 2) the course's effectiveness were the students' design ability was at good level ($\bar{X} = 2.63$), the analytic thinking ability and writing ability were at so-so level ($\bar{X}=2.39$ and $\bar{X}=2.32$, respectively), and the productive ability was at so-so level ($\bar{X}=2.37$). The final activities' products were 30 pieces.

KEYWORDS: Integration course, Teach less learn more policy

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกทั้งด้านวิทยาการสมัยใหม่ สังคม เศรษฐกิจ ความรู้ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ประชาชนของสังคมโลกต้องมีการพัฒนาทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ ด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในด้านการดำรงชีวิต การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจ การค้า และการอุตสาหกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทิศทางและเป้าหมาย การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่สอง(พ.ศ. 2552 – 2561)ได้กำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ไว้ 4 ข้อ คือ 1) คนไทย และการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล 2) คนไทยใฝ่รู้ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง 3) คนไทยใฝ่ดี มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตสำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย 4) คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2552) และจากคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สพฐ. 293/2551 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) ที่ว่า “...เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก...” แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษา มีหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ได้ ตามทิศทางในการพัฒนาประเทศเต็มตามศักยภาพ

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาแนวทางหนึ่งที่กำหนดไว้ในนโยบายการศึกษาและยุทธศาสตร์การพัฒนา การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2555-2558 ไว้ว่า โอกาสในการเพิ่มพูนและฝึกฝนทักษะนักเรียนทุกคน

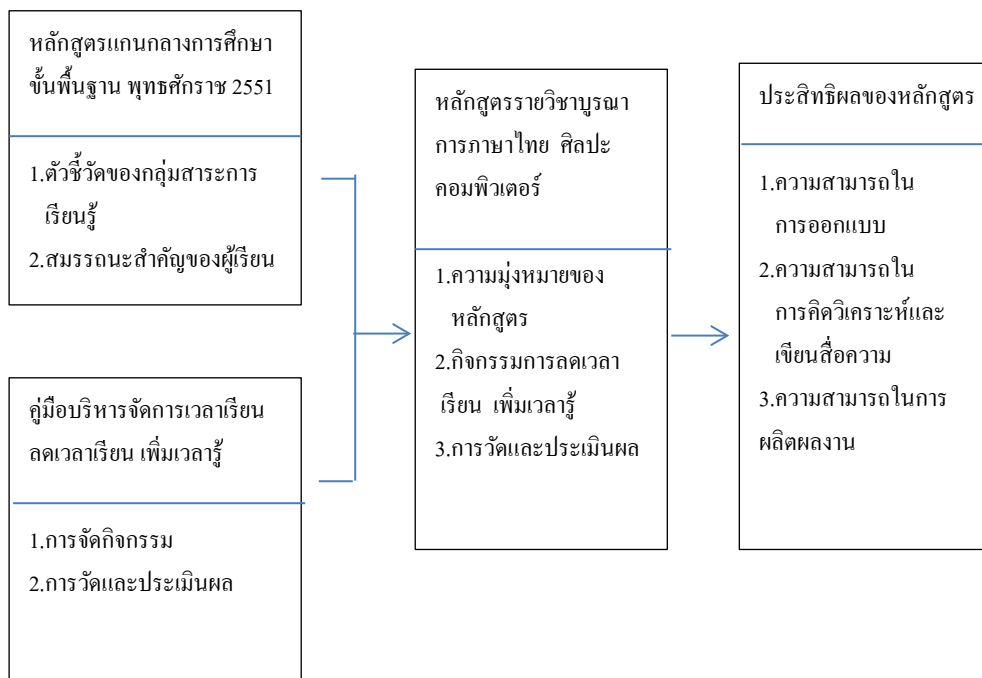
สามารถเติบโตในโลกที่เป็นจริง การเรียนรู้จากการทำกิจกรรม (Activity-based learning) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 1-16) และการเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้ศึกษาที่เร่งด่วน ได้แก่ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนานักเรียน นอกจากนั้นแนวคิดของการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เป็นกรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของไทย เป็นการเรียนรู้ที่สนับสนุนโดยกำหนดให้ใช้แนวคิดของ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist) มาใช้ในการจัดกิจกรรม ซึ่งทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น โดยทฤษฎีนี้มีสมมติฐานที่ว่า มนุษย์สร้างความรู้ผ่านกิจกรรม การไตร่ตรอง การสื่อสาร และการอภิปราย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสร้างประสบการณ์การแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ที่ครูผู้สอนต้องใช้เวลาสอนเนื้อหาสาระให้น้อยลงแต่จัดเวลาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น นั่นคือครูต้องจัดกิจกรรมในการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง บทบาทการสอนของครูผู้สอนแม้จะน้อยลง แต่บทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของครูผู้สอน คือ ต้องมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เตรียมสื่อ แหล่งการเรียนรู้ และเตรียมคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.) ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนผ่านกิจกรรมจึงมีความสำคัญ

หลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ (Thai Art Computer Integration : TACI) เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากการบูรณาการของ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมรวมทั้งการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพได้มอบหมายคณะศึกษาศาสตร์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนให้พัฒนาหลักสูตรนี้ โดยการสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 2 และโรงเรียนวัดเขียนเขตที่เป็นโรงเรียนตัวอย่างในการทดลองหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนตามนโยบายการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในการพัฒนาหลักสูตรและศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์(Thai Art Computer Integration : TACI) เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนในการนำหลักสูตรไปใช้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
- (2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยพัฒนาหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

4.1 แบบแผนการวิจัย เป็นการวิจัยจากการวิเคราะห์เอกสาร สังเคราะห์เป็นหลักสูตรตามหลักการพัฒนาหลักสูตร

4.2 เอกสารที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่ 1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551) (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) 2) คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป.)

4.3 ประเด็นการวิเคราะห์ ได้แก่ 1) ตัวชี้วัดการจัดการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการบริหารจัดการเวลาเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และ 3) รูปแบบการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัย ด้านจริยธรรม ด้านทัศนศึกษา ด้านพลศึกษา 2) แบบวิเคราะห์ลักษณะกิจกรรมและการออกแบบกิจกรรม และ 3) แบบประเมินกิจกรรม

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์เอกสารตามรายการดังกล่าวเพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นหลักสูตรและใบงาน แล้วนำหลักสูตรและใบงานที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการวิจัย 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดการเรียนรู้ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศติดตามผลและประเมินผลการจัดการศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดเขียนเขต 1 คน พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรและการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชานูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

4.1 แบบแผนการวิจัย เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi experimental research) แบบกลุ่มเดียวทดสอบภายหลัง(One group posttest only design) โดยมีหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเป็นสิ่งทดลอง(Treatment condition)

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนวัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 1 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 2 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 1 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรต้นได้แก่ หลักสูตรรายวิชานูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ ตัวแปรตามได้แก่ ประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชานูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ใน 3 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการออกแบบ 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ และ 3) ความสามารถในการผลิตผลงาน

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินผลงานทั้งหมด 3 แบบประเมิน ได้แก่ แบบประเมินความสามารถในการออกแบบ แบบประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ แบบประเมินความสามารถในการผลิตผลงาน แบบประเมินแต่ละแบบมีรายการเกณฑ์ในการพิจารณาเป็นรายการ 3 ระดับ คือ ดี พอใช้ ปรับปรุง รายการประเมินได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญชุดเดียวกันกับผู้ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้น

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ทดลองใช้หลักสูตรในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 10 กิจกรรม กิจกรรมละ 6 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง โดยมีครูรับผิดชอบ 4

คน คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 1 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 2 คน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 1 คน

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญจากค่าเฉลี่ย

5. สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 1 หลักสูตร ประกอบด้วย

1. คู่มือหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีโครงสร้าง 11 รายการ ได้แก่ 1)หลักการและเหตุผล 2)วัตถุประสงค์ 3)หลักการของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 4)คุณภาพของนักเรียนจากการนำหลักสูตรไปใช้ 5)สาระสำคัญของหลักสูตร 6)ลักษณะกิจกรรม 7)บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร 8) อุปกรณ์และการสอน 9)การวัดและการประเมินผล 10)เกณฑ์การตัดสิน และ 11)การจัดกิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จำนวน 10 กิจกรรม ๆ ละ 6 ชั่วโมง ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การสร้างจินตนาการ กิจกรรมที่ 2 การออกแบบตามจินตนาการ กิจกรรมที่ 3 การฝึกทักษะเบื้องต้น กิจกรรมที่ 4 การฝึกทักษะเพื่อความถูกต้อง กิจกรรมที่ 5 การฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมที่ 6 การตกแต่งให้สมบูรณ์ กิจกรรมที่ 7 การวิจารณ์ผลงาน กิจกรรมที่ 8 ความภาคภูมิใจในผลงาน กิจกรรมที่ 9 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรมที่ 10 การนำเสนอผลงาน

2. ใบงานรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 1 เล่ม สำหรับนักเรียน ประกอบด้วยใบงานทั้งหมด 10 ใบงาน แต่ละใบงานเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมที่ 1 การสร้างจินตนาการ มี 4 ใบงาน ได้แก่ ทำอะไรดี ข้อความจินตนาการ การเขียนเพื่อสื่อสารจินตนาการ และ เตรียมการออกแบบ 2) กิจกรรมที่ 2 การออกแบบตามจินตนาการ มี 2 ใบงาน ได้แก่ ผลงานการออกแบบตามจินตนาการ และถอดแบบเพื่อกำหนดองค์ประกอบ 3) กิจกรรมที่ 6 การตกแต่งให้สมบูรณ์ มี 2 ใบงาน ได้แก่ การปรับปรุงให้สมบูรณ์ และบัญชีรับจ่ายในการผลิตชิ้นงาน 4) กิจกรรมที่ 7 การวิจารณ์ผลงาน มี 1 ใบงาน ได้แก่ การพิจารณาผลงาน และ 5) กิจกรรมที่ 8 ความภาคภูมิใจในผลงาน มี 1 ใบงาน ได้แก่ ความภาคภูมิใจของข้าพเจ้า

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

1. ประสิทธิภาพด้านความสามารถในการออกแบบ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชา ด้านความสามารถในการออกแบบงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการทำกิจกรรมการออกแบบ

ความสามารถในการออกแบบ		$\bar{X}$	SD	ระดับ*
1	ความถูกต้องของการออกแบบ	2.67	.48	ดี
2	สอดคล้องกับจินตนาการ	2.67	.48	ดี
3	มีรายละเอียดครบตามลักษณะงาน	2.57	.50	ดี
4	มีจุดเด่นของงานชัดเจน	2.60	.47	ดี
รวม		2.63	.47	ดี

* เกณฑ์การประเมิน: 3.00 – 2.51 ดี 2.50 – 1.51 พอใช้ 1.50 – 1.00 ปรับปรุง

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชา ด้านความสามารถในการออกแบบงานของนักเรียนจากการทำกิจกรรมการออกแบบโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.57 - 2.67$)

2. ประสิทธิภาพด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ นำเสนอเป็น ความสามารถเขียนสื่อสารจินตนาการ และความสามารถเขียนผลการปฏิบัติงานภายหลังทำผลงาน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชา ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ		$\bar{X}$	SD	ระดับ*
1	ความสามารถเขียนสื่อสารจินตนาการ	2.39	.62	พอใช้
	ระบุชื่องานที่สื่อความหมายการทำชิ้นงาน	2.83	.58	ดี
	เขียนจุดประสงค์ของการทำชิ้นงานได้	2.57	.50	ดี
	ระบุขั้นตอนการทำงานได้ครบ	2.36	.77	พอใช้
	เขียนผลงานที่คาดหวังได้ตรงกับลักษณะงาน	2.23	.77	พอใช้
	บอกประโยชน์ของผลงานได้สอดคล้องกับภาพ	2.00	.61	พอใช้
2	ระบุวัสดุที่ใช้ครบถ้วน	2.13	.78	พอใช้
	ความสามารถเขียนผลการปฏิบัติงาน	2.32	.72	พอใช้
	เขียนประโยชน์ได้ตรงกับงาน	2.37	.77	พอใช้
	เขียนความภาคภูมิใจได้สาระสำคัญ	2.43	.73	พอใช้
	การใช้ภาษาในการนำเสนอ	2.23	.77	พอใช้
	การเขียนลำดับของข้อความในการนำเสนอ	2.23	.73	พอใช้

* เกณฑ์การประเมิน: 3.00 – 2.51 ดี 2.50 – 1.51 พอใช้ 1.50 – 1.00 ปรับปรุง

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชา ด้านความสามารถเขียนสื่อสารจินตนาการโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}=2.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การระบุชื่องานที่สื่อความหมายการทำชิ้นงาน และเขียนจุดประสงค์การทำชิ้นงานได้ออยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.83$ และ $\bar{X}=2.57$ ตามลำดับ) ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}=2.00-2.39$) ด้านความสามารถเขียนผลการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}=2.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}=2.23-2.43$)

3. ประสิทธิภาพด้านความสามารถในการผลิตผลงานของนักเรียน ตรวจได้จากผลงานโดยแบ่งผลงานที่เป็นผลจากการออกแบบได้เป็น 6 ประเภทดังนี้ 1) ผลงานที่เป็นสิ่งประดิษฐ์คอมพิวเตอร์จากไมโครคอนโทรลเลอร์ 4 ชิ้น 2) กล่องกระดาษแข็งปากและมือจากไมโครคอนโทรลเลอร์ 9 ชิ้น 3) งานประดิษฐ์จากแผ่นกระดาษลูกฟูกเป็นกล่องกระดาษและกรอบรูป 4 ชิ้น 4) งานประดิษฐ์จากผ้าและไหมพรม 4 ชิ้น 5) ขวดน้ำพลาสติกใส่ดินสอ 6 ชิ้น และ 6) สิ่งประดิษฐ์กรอบรูป 3 ชิ้น ผลการตรวจคุณภาพผลงาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชา ด้านความสามารถในการผลิตผลงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คุณภาพผลงาน		$\bar{X}$	SD	ระดับ*
1	ความสวยงาม	2.51	.77	ดี
2	การนำไปใช้ประโยชน์	2.43	.73	พอใช้
3	คุณค่าของชิ้นงาน	2.23	.77	พอใช้
4	ความเหมาะสมของชิ้นงานกับเวลาที่ใช้	2.31	.73	พอใช้
รวม		2.37	.72	พอใช้

* เกณฑ์การประเมิน: 3.00 – 2.51 ดี 2.50 – 1.51 พอใช้ 1.50 – 1.00 ปรับปรุง

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชา ด้านความสามารถในการผลิตผลงานของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}=2.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความสวยงามอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=2.51$) ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X}=2.23-2.43$)

6. อภิปรายผล

1. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นหลักสูตรที่บูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน เป็นหลักสูตรที่ใช้การจัดกิจกรรมเป็นหลักในการปฏิบัติงานของนักเรียน ตั้งแต่ฝึกให้เกิดการสร้างจินตนาการเป็นการคิดด้วยความคิดของตนเองนำมาออกแบบ ฝึกทักษะด้านการใช้คอมพิวเตอร์ และใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการออกแบบและเวลาเดียวกันเป็นการฝึกทักษะการเขียนสื่อความหมายเกี่ยวกับจินตนาการของตนเอง มีการสร้างผลงานจากการออกแบบ การเสนอความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรนี้ตรงตามคู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”(กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. : 3-5) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเลือกกิจกรรมตามความถนัดของผู้เรียนเรียนรู้หลักการสร้างความรู้ผ่านกระบวนการและกิจกรรมลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น

ปรับบทบาทครูจากการเป็นผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษาและควรประเมินผลที่หลากหลายและเป็นการประเมินสภาพจริงวิเคราะห์คุณภาพและพัฒนาการของนักเรียน ซึ่งหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยใช้แนวคิดนี้ร่วมกับทฤษฎีการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ หลักสูตรนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา และผู้อำนวยการ โรงเรียนจึงเห็นชอบกับหลักสูตรนี้ โดยโรงเรียนวัดเขียนเขตยอมรับหลักสูตรนำไปดำเนินการจัดกิจกรรมตามคู่มือหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์(TACI)เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้(สุนันท์ ศล โกสม. 2559) แต่จากการทดลองใช้หลักสูตรนี้พบว่า กิจกรรมที่กำหนดไว้ต้องมีการปรับเวลาและยืดหยุ่นเวลาในการออกแบบโดยใช้คอมพิวเตอร์เพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์ในการออกแบบได้อย่างคล่องแคล่ว ก็ควรนำเวลาที่เหลือมาใช้ในการกิจกรรมการผลิตชิ้นงาน ดังนั้นกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนเวลาได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและระดับชั้น

2. ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ พบว่าด้านความสามารถในการออกแบบของนักเรียนอยู่ในระดับดี แต่ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความอยู่ในระดับพอใช้ แสดงให้เห็นว่าการฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์และการเขียนสื่อความต้องเพิ่มเวลาในการฝึกกิจกรรมด้านนี้ เพราะการเขียนเป็นการเรียบเรียงความคิดซึ่งผู้เขียนต้องมีเวลาคิดไตร่ตรอง เรียบเรียงความคิดและถ้อยคำ งานเขียนจึงเป็นงานละเอียดประณีตกว่าการพูดงานเขียนต้องมีกฎเกณฑ์ในการใช้ถ้อยคำ ลำดับความคิด การเรียบเรียงเรื่องราวต่างๆ(กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: 3) ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาในการฝึกทักษะในการเขียน กิจกรรมในหลักสูตรสามารถปรับเวลาได้อย่างเหมาะสมกับทักษะที่ต้องฝึกเพื่อให้เกิดความสามารถตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และควรพิจารณาแก้ไขงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพราะงานเขียนถึงแม้ว่าจะเป็นงานเขียนตามความคิดแต่ก็มีกฎเกณฑ์ในการสร้างประโยชน์ให้ถูกต้องตามรูปประโยคของภาษา และต้องมีการเขียนประโยคให้จบกระแสความ ดังนั้นทักษะการเขียนจากความคิดของตนเองจึงนับได้ว่ายาก

ส่วนด้านความสามารถในการผลิตผลงานนักเรียนได้มีผลผลิตเป็นผลงานถึง 30 ชิ้นงานที่มีรูปแบบต่างๆ กัน และมีประเภทของผลงานถึง 6 ประเภทที่มีความสวยงามอยู่ในระดับดี แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบและการประดิษฐ์ชิ้นงานได้ ดังนั้นประสิทธิภาพของหลักสูตรนี้มีส่วนที่มีคุณค่าต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งตรงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ซึ่งเป็นกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียน นักเรียนเรียนรู้จากการทำกิจกรรม หลักสูตรนี้เริ่มกิจกรรมจากความสนใจความต้องการของนักเรียน เป็นการสร้างสรรค์ผลงานตามจินตนาการของตนเอง และผลการออกแบบอยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นความสามารถที่นับว่าดีและผลผลิตยังอยู่ในระดับที่มีผลงานที่มีคุณภาพถึงแม้ว่าอยู่ในระดับพอใช้ซึ่งหมายถึงระดับผ่านหรือปานกลางนั่นเอง และพบว่าผลของการคิดค้นทุนของการผลิตชิ้นงานอยู่ในระดับพอใช้และการกำหนดราคาขายอยู่ในระดับพอใช้เช่นกัน แสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านเศรษฐกิจของนักเรียนต้องพัฒนาให้ได้ในระดับดีซึ่งตามแนวคิดของทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์, ผู้แปล. 2554). ดังนั้นในขั้นของการทำกิจกรรมการออกแบบตามจินตนาการซึ่งได้กำหนดให้นักเรียนได้กำหนดวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตผลงานซึ่งต้อง

ให้นักเรียนได้สำรวจราคาจากตลาดหรือถ้าซื้อของร่วมกันนำมาใช้ ต้องสอนให้แบ่งราคาให้ถูกต้อง กล่าวโดยสรุปผลของการใช้หลักสูตรถึงแม้ว่าจะมีระดับพอใช้ ซึ่งถือว่าระดับผ่านก็นับได้ว่าสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในระดับประถมศึกษาได้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) สามารถนำหลักสูตรนี้ไปใช้กับนักเรียนประถมศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยปรับเวลาของกิจกรรมให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียน

(2) การนำหลักสูตรไปใช้ ก่อนการทำกิจกรรมการเขียนบรรยายจินตนาการและการเขียนวิจารณ์ผลงาน ผู้สอนควรเพิ่มเวลาการเขียนให้นักเรียน และควรตรวจแก้ไขการเขียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาหลักสูตรรายวิชาโดยนำกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มาบูรณาการด้วยกัน

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพสำหรับทุนอุดหนุนการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญในการวิพากษ์หลักสูตร โรงเรียนวัดเขียนเขตในการอนุเคราะห์ดำเนินการทดลอง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการ

9. เอกสารอ้างอิง

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์, ผู้แปล. 2554. **ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21.**

กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

..... ม.ป.ป. **คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้. เอกสารประกอบการ ประชุมโครงการ”ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”** สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

..... ม.ป.ป. **แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6.** เอกสารประกอบการประชุมโครงการ”ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

..... 2555. **นโยบายการศึกษาและยุทธศาสตร์การพัฒนการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2555-2558.** กระทรวงศึกษาธิการ.

..... 2560. **บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 5 กระบวนการคิดและการเขียนร้อยแก้ว.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันภาษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สุนันท์ ศลโกสุม. 2559. คู่มือหลักสูตรรายวิชาบูรณาการภาษาไทย ศิลปะ คอมพิวเตอร์(TACD)เพื่อพัฒนา
คุณภาพนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2552. เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (The Creative
Economy). กรุงเทพมหานคร: บริษัท บี.ซี.เพรส(บุญจีน) จำกัด.

**การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้**

โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

**A STUDY ON SCIENTIFIC ACHIEVEMENT ON “OUR BODY AND LIVING THINGS” OF
PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS WITH SCIENCE LEARNING ACTIVITY PACKAGE**

อุมพร บัวพล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: aumaporn.bua@northbkk.ac.th

ดร.อุทัยวรรณ สายพัฒนา

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: uthaiwan.sa@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 40 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 18 แผน (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบเลือกตอบ จำนวน 40 ข้อ (3) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 100 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับดีขึ้นไป (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และ (3) ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and to compare on Scientific achievement on “Our body and Living things” of Prathomsuksa 2 students through Science learning activity package, and to examine the students’ satisfaction towards Scientific learning management through Science learning management activity package. The research sampling composed of 40 students in a section of Prathomsuksa 2 from Anuban Rayong school under Rayong Primary Education Service Area Office 1 selected by Simple Random Sampling Method.

The research instruments consisted of (1) 18 Lesson plan managements (2) Learning achievement test in multiple choices totally 40 items (3) Science learning activity package and (4) the students’ satisfactory towards Scientific learning management through Science learning management activity package. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and t-test for Dependent Samples. The finding indicated that (1) the Scientific achievement on “Our body and Living things” of Prathomsuksa 2 students through Science learning activity package was at 100%. The students’ learning achievement passed on the criteria at the good level up (2) the Scientific achievement on “Our body and Living things” of Prathomsuksa 2 students through Science learning activity package in the post-test was higher than pre-test at the statistically significant level of .05 and (3) Prathomsuksa 2 students’ satisfaction towards Scientific learning management through Science learning management activity package was at the highest level.

KEYWORDS: Science learning management activity package, Learning achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ โดยใช้กระบวนการในการสืบเสาะหาความรู้และการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนทุกขั้นตอน มีการทำกิจกรรมด้วยการลงมือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลาย (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551, 2551) ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่มีบทบาทความสำคัญ เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตต่อคนทุกคนทั้งในชีวิตประจำวัน และช่วยพัฒนาความคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะที่สำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์จึงเน้นผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทักษะกระบวนการที่มีทักษะในการค้นคว้าและสร้างความรู้และกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และแก้ปัญหาที่หลากหลาย จากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์, 2553)

สภาพการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ที่ผ่านมาส่วนใหญ่วิธีแบบการเรียนการสอนเป็นแนวนามธรรมมากกว่ารูปธรรม คือสอนแบบบรรยาย อธิบายความรู้ ขาดสื่อเพื่อเพิ่มความชัดเจนและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เน้นเนื้อหามากกว่าการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ที่ไม่ยั่งยืน ผู้เรียน

ไม่ได้รับการฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) พบว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในทุกระดับการศึกษายังใช้วิธีสอนแบบเดิม คือ เน้นการอภิปรายหรือสาธิตเป็นหลักเพื่อให้ผู้เรียนอ่าน จดและท่องจำ โดยไม่มีการฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนไม่สามารถสังเคราะห์และบูรณาการความรู้ต่างๆ ในการทำความเข้าใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้ การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระยอง ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมืองระยอง โรงเรียนอนุบาลระยองเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 11 ห้องเรียน ผลการปฏิบัติการสอน พบว่านักเรียนจำนวนมากขาดความรู้ ความเข้าใจทางด้านเนื้อหา ทักษะการคิดและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน จึงทำให้นักเรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียนและไม่ทบทวนเนื้อหาตามที่ครูสอน ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ คะแนนเฉลี่ยยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์, 2559)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการพัฒนามาจากวิธีการเรียนการสอนหลาย ๆ ระบบเข้ามาผสมผสานให้กลมกลืนกัน นับตั้งแต่การเรียนรู้ด้วยตนเอง การรวมกิจกรรมกลุ่ม การใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ การเรียนการสอนวิธีนี้เหมาะสมกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2544) ในส่วนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คือการประยุกต์ชุดการเรียนการสอนเข้ากับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อใช้เป็นนวัตกรรมการสอนทางวิทยาศาสตร์ศึกษา จะทำให้ผู้เรียนเรียนรู้หรือสร้างองค์ความรู้ได้อย่างมีระบบ ส่งผลให้เกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จิตวิทยาศาสตร์ และสามารถพัฒนาทักษะปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์ได้มากขึ้น (ชานินทร์ ปัญญาวัฒนากุล, 2546) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เป็นวิธีหนึ่งที่เหมาะสมที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิด เป็นสื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมีการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบ มีข้อชวนคิดและคำถามท้ายกิจกรรมให้นักเรียนฝึกคิดแล้วตอบ เป็นการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ได้รับความสนใจไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และจากงานวิจัยของกรรณิการ์ ไผทจันทร์ (กรรณิการ์ ไผทจันทร์, 2541) รวมถึงงานวิจัยของเนื่อทอง นาฮี (เนื่อทอง นาฮี, 2544) พบว่าการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้สูงขึ้นกว่าการสอนตามคู่มือครูเพียงอย่างเดียว ขณะเดียวกันก็มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการเรียนรู้การค้นคว้าด้วยตนเอง เกิดการพัฒนาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้นไปได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

(2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

(3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

3. สมมติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัย ไว้ดังนี้

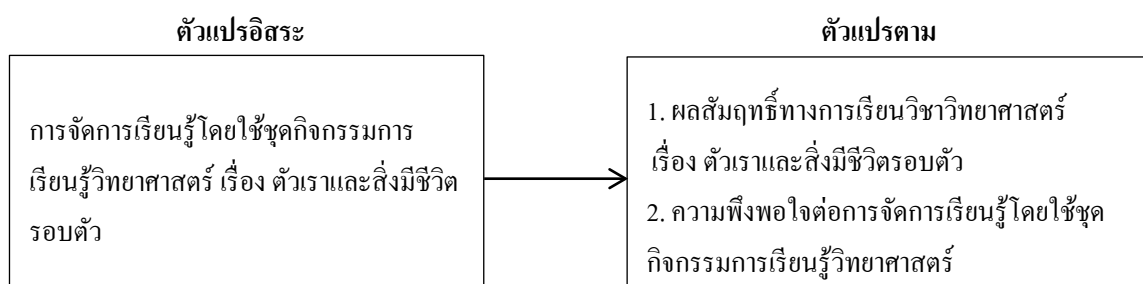
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ขึ้นไป

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงในแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment Research) โดยศึกษาในกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ทำการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest Posttest Design)

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำนวน 11 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 420 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

5.3 ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ส่วนตัวแปรตาม มีจำนวน 2 ตัวแปร

คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึง เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2561

5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

(1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว โดยได้นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผลการประเมินโดยรวมพบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และเมื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 40 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพ $(E_1/E_2) = 85.04/84.75$

(2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว โดยนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ได้ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมตั้งแต่ 3.98 – 4.50 อยู่ในระดับมาก

(3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว เป็นแบบปรนัย จำนวน 40 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00 ค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.28-0.79 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.21-0.56 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของโลเวทท์ (Lovett) เท่ากับ 0.82

(4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในด้านการออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ข้อคำถาม 23 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความพึงพอใจ ตั้งแต่ 0.25-0.80 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990) เท่ากับ 0.90

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) จากนั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดแล้ว ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest) และวัดความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

5.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(2) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples

(3) วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. ผลการวิจัย

(1) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
33 - 40	80 - 100	ดีมาก	22	55	35.86	1.93
25 - 32	70 - 79	ดี	18	45	28.22	2.15
17 - 24	60 - 69	ปานกลาง	-	-	-	-
9 - 16	50 - 59	ปรับปรุง	-	-	-	-
0 - 8	0 - 49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-
รวม			40	100		

จากข้อมูลในตารางที่ 2 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 33 - 40 คะแนน คิดเป็น 80 - 100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 35.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.93 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 25-32 คะแนน คิดเป็น 70 - 79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.15

(2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	13	25	21.85	3.83	13.65*	.00
หลังเรียน	29	40	32.42	4.37		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อมูลในตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนมีคะแนนต่ำสุด 13 คะแนน คะแนนสูงสุด 25 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.83 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หลังเรียนมีคะแนนต่ำสุด 29 คะแนน คะแนนสูงสุด 40 คะแนน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 32.42 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.37 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=13.65$)

(3) การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	4.61	0.74	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา	4.59	0.81	มากที่สุด
3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.68	0.74	มากที่สุด
4. ด้านประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์	4.69	0.81	มากที่สุด
โดยภาพรวม	4.64	0.78	มากที่สุด

จากข้อมูลดังตารางที่ 4 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในด้านประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ($\bar{X} = 4.69, 4.68, 4.61$, และ 4.59 ตามลำดับ)

7. อภิปรายผล

7.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังจากการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ นักเรียนทุกคนผ่านเกณฑ์ในระดับดีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและมีความกระตือรือร้นในสิ่งที่จะเรียนรู้อีกยิ่งขึ้น นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนมากขึ้น เป็นไปตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมนั้น ๆ อย่างไม่เบื่อหน่าย อีกทั้งยังเป็นการช่วยฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นให้นักเรียนได้ฝึกใช้กระบวนการคิด เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวธิดา ล้านสา (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้

กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจิตวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีความสนใจและตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักเรียนยังสามารถศึกษาสืบเสาะหาความรู้เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ด้วยความสนใจ ความกระตือรือร้นในการสืบเสาะหาความรู้และสนใจปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง สนุกกับการที่ได้ศึกษาหาความรู้ หลังจากการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรภรณ์ อุดมพันธ์ (2557) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงานไฟฟ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีพัฒนาการทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงานไฟฟ้า ดีขึ้น เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจได้ดีขึ้น นักเรียนมีสมาธิและสามารถเรียนได้ดีขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน อุเจริญไพศาล (2561) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมเรื่องการแยกสารที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการสื่อความหมายข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำทดลองในแต่ละกิจกรรม นักเรียนมีการนำเสนอผลการทดลองและอภิปรายร่วมกัน ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อสังเกตในการทดลองที่ตนเองสังเกตได้ร่วมกันอย่างเต็มที่ ส่งผลให้บรรยากาศในการทำกิจกรรมเป็นไปอย่างสนุกสนาน เนื้อหาสาระและคำถามและคำถามท้ายกิจกรรมมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน จุดประสงค์ ของแต่ละกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและการทดลองมีการใช้ภาษาที่ง่ายไม่กำกวม มีการเรียงลำดับกิจกรรมที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้จริง ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

7.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ได้ผ่านกระบวนการสร้างที่เป็นระบบ ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา สาระ และจุดประสงค์ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา สาระ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุดมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบทเรียน ใช้ภาษาอ่านได้ง่าย มีคำชี้แจง กำหนดเวลาที่เหมาะสม บทเรียนเข้าใจง่าย มีกิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน มีจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระและสื่อใบกิจกรรมสื่อกิจกรรม แบบทดสอบ และแบบฝึกกิจกรรมจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนได้ร่วมทำกิจกรรมทุกกิจกรรม เรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อน ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดความเพลิดเพลินกระตุ้นให้อยากเรียนแก้ไขปัญหาคความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นพคุณ แดงบุญ, 2552) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า หลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง ร่างกายมนุษย์ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (บุญโรม ดอมโรสง, 2559) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หินและการเปลี่ยนแปลง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุด

กิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หินและการเปลี่ยนแปลง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พนมพร คำคุณ, 2556) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช เพื่อพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราและสิ่งมีชีวิตรอบตัว ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า โดยรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีรูปแบบน่าสนใจ จัดเนื้อหาจากง่ายไปหายาก จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สร้างความแปลกใหม่ให้แก่นักเรียน สีสันสวยงาม ตัวอักษรชัดเจน ภาษาเข้าใจง่าย จึงช่วยสร้างความสนใจและทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น เกิดความสนใจ สนุกสนานในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเองมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัญญา สายบุงคล้า (2559) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารและการเปลี่ยนแปลง โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารและการเปลี่ยนแปลง โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิพร มีสี (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความสามารถในการ คิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ครูผู้สอนต้องศึกษาและทำความเข้าใจในโครงสร้างและเนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างละเอียดและมีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน และในการปฏิบัติกิจกรรมควรมีการยืดหยุ่นเรื่องเวลาบ้าง

(2) ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน ครูผู้สอนควรดูแลช่วยเหลือ ให้คำแนะนำนักเรียนเมื่อเกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คอยกระตุ้น ให้กำลังใจ คอยควบคุมเรื่องเวลาและพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาผลการเรียนรู้จากการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรรณิการ์ ไพทจันทร์. 2541. ผลการใช้ชุดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมตามวิธีการวิจัยในการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อสิ่งแวดล้อมในกิจกรรมชุมนุมวิทยาศาสตร์. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชญญา สายบุณคล้า. 2559. ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง สารและการเปลี่ยนแปลง โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ปรินิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ธานินทร์ ปัญญาวัฒนากุล. 2546. แนวทางการพัฒนาชุดกิจกรรม วิทยาศาสตร์จากแหล่งเรียนรู้ในโครงการสัมมนาปฏิบัติการจัดการ เรียนการสอนวิทยาศาสตร์แบบบูรณาการ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาสาตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นพคุณ แดงบุญ. 2552. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ ปรินิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

น้ำฝน อุเจริญไพศาล. 2561. ผลการใช้ชุดกิจกรรมเรื่องการแยกสารที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการสื่อความหมายข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 20 ฉบับที่ 1.

เนื่อทอง น่าย. 2544. ผลการใช้ชุดกิจกรรมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์กับการสอนโดยครูเป็นผู้สอนที่มีต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และความสนใจทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญโรม ดอมไธสง. 2559. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หินและการเปลี่ยนแปลง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. วิทยานิพนธ์ ปรินิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2544. กิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์โดยใช้การแก้ปัญหาปลายเปิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ค. (คณิตศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ฝ่ายวิชาการโรงเรียนอนุบาลระยอง. 2559. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์.

- พนมพร คำคูณ. 2556. การพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืช เพื่อพัฒนาทักษะการคิด โดยใช้รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- รัชนิพร มีสี. 2554. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วัชรารณ อุดมพันธ์. 2557. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง พลังงานไฟฟ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีที่ 1 ฉบับที่ 2.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2544. การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน การสร้างแบบฝึก. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สุวธิดา ล้านสา. 2558. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และจิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553. แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 2, โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

การปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรี โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

The Mindset Cultivation of “Knowledge with Virtue” for Bachelor’s Degree Students by Using the Philosophy of Sufficiency Economy

สุบิน ยุระรัช

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: subin.yu@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาระดับของการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี (2) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี และ (3) เพื่อนำเสนอแนวทางการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรี การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์เส้นทาง การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และการเก็บข้อมูลภาคสนาม ตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 390 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยในการวิจัยเชิงคุณภาพ มีจำนวน 6 คน เครื่องมือวิจัยมี 3 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบสอบถาม (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ (3) แบบบันทึกภาคสนาม ผลการวิจัยพบว่า (1) นักศึกษาปริญญาตรีมีการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก (2) ความมุ่งมั่นมีอิทธิพลทางตรงต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต การรับรู้ผลของพฤติกรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่น และมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ผลของพฤติกรรมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยส่งผ่านตัวแปรความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต ส่วนความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีอิทธิพลต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต และ (3) แนวทางการปลูกฝังกรอบความคิด เรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” มีลักษณะเป็นกระบวนการแบบขั้นบันได 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การบ่มเพาะ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างการรับรู้ ขั้นตอนที่ 3 การฝึกปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 4 การถอดบทเรียน และขั้นตอนที่ 5 การเกิดองค์ความรู้และองค์ความคิด (ความรู้คู่คุณธรรม)

คำสำคัญ: ความรู้คู่คุณธรรม ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การวิเคราะห์เส้นทาง กรอบความคิด

ABSTRACT

Three main objectives of this research were (1) to study the level of the use of Philosophy of Sufficiency Economy (PSE) for living of bachelor’s degree students, (2) to analyze the variables directly and indirectly

effecting on the use of PSE for living of the students, and (3) to propose the guidelines of the mindset cultivation of “Knowledge with Virtue” for the students by using PSE. Path analysis was applied for quantitative analysis (QUAN). Interview and field study were applied for qualitative analysis (qual). The sample for QUAN consisted of the 390 bachelor’s degree students and the sample of qual consisted of six key informants. Three types of research instruments were included: (1) a questionnaire, (2) an in-depth interview form, and (3) a field note. The significant research findings were as follows: (1) PSE for living was used by the students at high level, (2) the major results of the path analysis found that intention directly effects on the use of PSE for living, behavioral perception directly effects on the intention and on attitude towards the use of PSE for living, the behavioral perception indirectly effects on the use of PSE for living via the intention, finally knowledge about PSE has no effect on the use of PSE for living, and (3) the guidelines of mindset cultivation of “knowledge with virtue” were five milestones steps comprising Step 1: Incubation, Step 2: Perception, Step 3: Exercise, Step 4: Lesson Learned, and Step 5: Construction of Knowledge and Thinking Bodies.

KEYWORDS: Knowledge with Virtue, Philosophy of Sufficiency Economy, Path Analysis, Mindset

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

สังคมไทยยังมีข่าวเกี่ยวกับบัณฑิตกระทำความผิดเพราะขาดคุณธรรมออกมาอย่างต่อเนื่อง ปัญหาบัณฑิตขาดคุณธรรมนี้ถือว่าส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสังคมไทยของเรา เช่น (1) กรณีนักศึกษาระดับปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยศิลปากรลอกวิทยานิพนธ์ และสภามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการถอดถอนปริญญา เมื่อปี พ.ศ. 2552 โดยผู้ที่ลอกวิทยานิพนธ์มีตำแหน่งเป็นถึงนักอักษรศาสตร์ชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร (มติชนออนไลน์, 2559) (2) กรณีสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถอดถอนปริญญาเอกเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเมื่อปี พ.ศ. 2555 โดยผู้ถูกถอดถอนเป็นอดีตผู้อำนวยการสำนักนวัตกรรมการศึกษา (Thaipublica กล้าพูดความจริง, 2559) (3) กรณีครูสภาประกาศนียบัตรศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในความผิดฐานขายใบประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู เมื่อปี พ.ศ. 2554 ซึ่งสะท้อนให้เห็นการขาดคุณธรรมอย่างชัดเจน และความเสื่อมของระบบการศึกษาไทย (สำนักข่าวอิศรา, 2559) (4) กรณี พญ. นิธิวดี ภูเจริญยศ ถูกศาลมีนบุรีสั่งตัดสินประหารชีวิตในข้อหาจ้างวานฆ่า “เอ็กซ์-จักรกฤษณ์” นักกีฬายิงปืนทีมชาติไทย (ผู้จัดการออนไลน์, 2559) (5) กรณีพิธีกรชื่อดังทำร้ายร่างกายคู่กรณีที่ขั้วรถมาชนท้ายรถยนต์ยี่ห้อมินิคูเปอร์ จนเป็นที่มาของวลีเด็ด “กราบรถกู” (Sanook, 2559) เป็นต้น จากข้อมูลดังกล่าวมา แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปไม่ว่าจะเป็นระดับปริญญาตรี ปริญญาโท หรือปริญญาเอก บางรายถือว่าเป็นคนที่มีความรู้และเก่งมาก แต่ขาดคุณธรรมจริยธรรมจนเกิดเป็นเหตุของเรื่องเศร้าตามมา เรื่องราวต่างๆ เหล่านี้ที่ทยอยมาเป็นกรณีตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า “สังคมไทย” ไม่ใช่ต้องการแค่คนเก่ง แต่ความเก่งควรจะมาคู่กับความดี ดังนั้น บัณฑิตไทยที่สังคมคาดหวังควรมีคุณลักษณะสำคัญดังกล่าวทั้ง 2 ประการ ไม่ว่าจะกำหนดเป้าหมายว่าบัณฑิตควรจะมี “คุณธรรมนำความรู้” หรือมี “ความรู้คู่คุณธรรม” เราก็ต้องการทั้ง 2 แบบ

การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไทย มีความสำคัญด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ (1) ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ในประเด็นการบริการการศึกษาข้ามพรมแดน และการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต อันเป็นผลมาจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน และ (2) สถาบันอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่า สามารถพัฒนาองค์ความรู้และผลิตบัณฑิตตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ที่ระบุไว้ชัดเจนว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาเป็นเป้าหมายหลักข้อหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาที่จะต้องดำเนินการให้สำเร็จภายในปี พ.ศ. 2561 ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ที่ให้ความสำคัญกับการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ ดังนั้น การผลิตบัณฑิตเพื่อรองรับตลาดแรงงาน โดยเฉพาะเพื่อรองรับไทยแลนด์ 4.0 จึงไม่ใช่แค่หวังที่จะพัฒนาแค่ความรู้ความสามารถเพียงอย่างเดียว แต่การพัฒนาคนให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์นั้นควรจะพัฒนาด้านความดีหรือด้านคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปด้วย

คุณภาพของบัณฑิตไทยตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561-2580 ไม่ได้เน้นแค่คุณภาพด้านความเก่ง แต่ยังให้ความสำคัญกับคุณภาพด้านความดีไปพร้อมกันด้วย คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมที่แผนฉบับนี้ได้กำหนดไว้ คือ “ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)” ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน โดยวิสัยทัศน์ของแผนฉบับนี้ คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จากวิสัยทัศน์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าบัณฑิตไทยจะมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้นั้นส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการใช้ชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Philosophy of Sufficiency Economy) ซึ่งแผนฉบับนี้ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “คนทุกช่วงวัยจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้น” ดังนั้น หากผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วก็น่าจะสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมได้ไม่ยากนัก

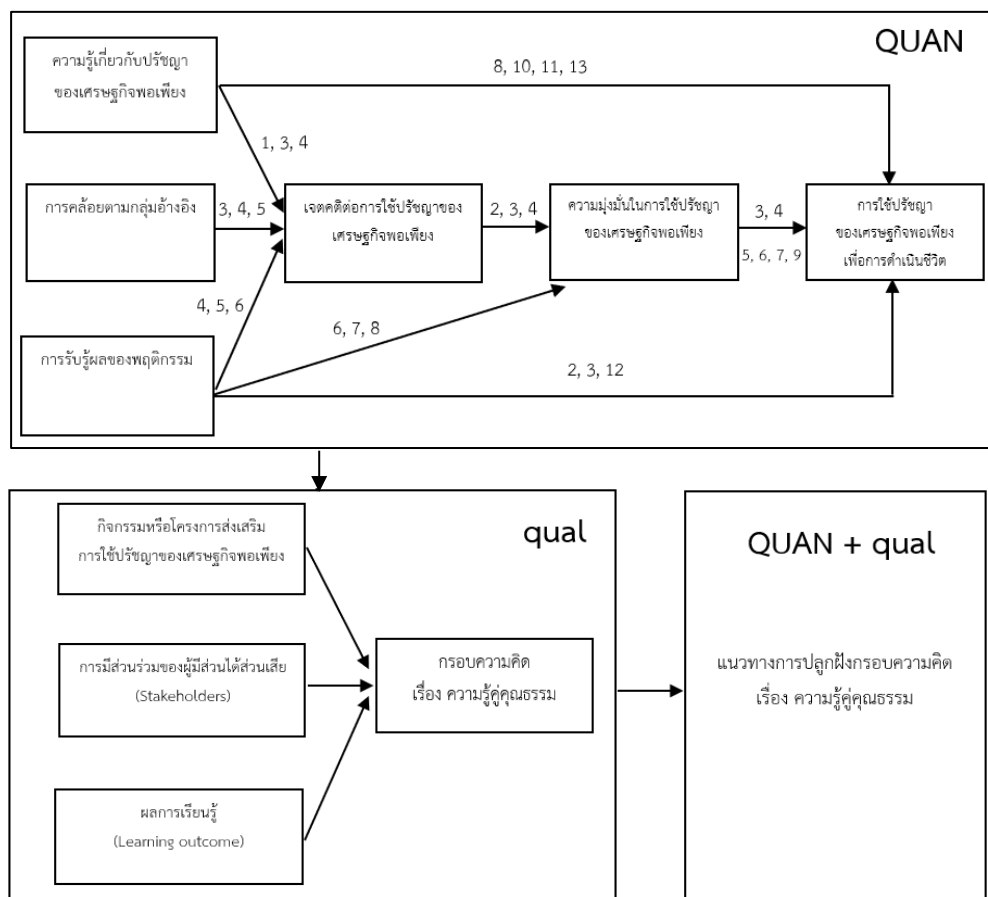
การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี วิเคราะห์ผลของความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เจตคติต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ผลของพฤติกรรม และความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต โดยศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อนำเสนอแนวทางการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรี เพราะบัณฑิตไทยที่ดีไม่ใช่มีแค่ความเก่งเท่านั้น แต่การมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องพัฒนาไปคู่กัน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาระดับการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี
- (2) เพื่อวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี

(3) เพื่อนำเสนอแนวทางการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรี โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

หมายเหตุ

1. Rokeach (1968)
2. Wicker (1971)
3. Triandis (1971, 1977)
4. Fishbein & Ajzen (1975)
5. Fishbein & Ajzen (1980)
6. Ajzen (1991)
7. Sideridis & Kaissidis-Rodafinos (2001)
8. Wanasilp & Tangvitoontham (2015)
9. Choochom (2015)
10. บุญกร คำโฮม และศุภกัญญา จันทรูกษา (2558)
11. วิสาชา ภูจินดา และวิวัฒน์ แก้วดวงเล็ก (2558)
12. ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558)
13. ชูชัย พิทักษ์เมืองแมน (2553)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Methods Research) ระหว่างวิธีการเชิงปริมาณและวิธีการเชิงคุณภาพ ประเภทการออกแบบการวิจัยเชิงอธิบาย (Explanatory Design) (Creswell & Plano Clark, 2007) โดยมีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) การวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field study) เพื่อศึกษาแนวทางการปลูกฝังแนวคิดเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และกรอบความคิด (Mindset) เรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” ให้กับนักศึกษาปริญญาตรี

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

(1) การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 1,669,361 คน แบ่งออกเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 1,422,024 แห่ง และนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 247,337 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560) (สืบค้นจาก <http://www.info.mua.go.th> เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2560)

ตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย จำนวน 400 คน การกำหนดขนาดตัวอย่างใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างตามกฎแห่งความชัดเจนของ Schumacker & Lomax (1996) Hair, Anderson, Tatham & Black (1998) และนงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) เพื่อป้องกันข้อมูลสูญหาย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างเพิ่มอีกร้อยละ 15 รวมตัวอย่างที่แจกแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 460 คน อย่างไรก็ตาม ตัวอย่างที่เก็บได้จริงจำนวน 390 คน คิดเป็นร้อยละ 84.78

(2) การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) เพื่อให้ได้รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย (1) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่ดูแลงานด้านกิจการนักศึกษา จำนวน 3 คน (2) พ่อแม่หรือผู้ปกครองนักศึกษา จำนวน 3 คน และ (3) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 3 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรในการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายใน มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ (1) การใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต (2) ความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต และ (3) เจตคติต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต และตัวแปรแฝงภายนอก มีจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ (1) ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และ (3) การรับรู้ผลของพฤติกรรม ส่วนตัวแปรในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ การปลูกฝังกรอบความคิด เรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” โดยใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบสอบถาม (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ (3) แบบบันทึกภาคสนาม โดยเครื่องมือตามข้อ (2) และ (3) นำมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ได้แก่ คุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาพบว่ามีความ IOC อยู่ระหว่าง 0.99-1.00 และ

คุณภาพด้านความเที่ยง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับตัวอย่างนักศึกษาจำนวน 30 คน แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบประเมินรวมค่าใช้การวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่ามีค่า α อยู่ระหว่าง 0.90-0.95 และแบบทดสอบความรู้ใช้การตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงด้วยสูตร KR20 พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.89

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ สำหรับการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการส่งและรับกลับทางอีเมล และ/หรือทางไปรษณีย์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองในสนามวิจัย

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

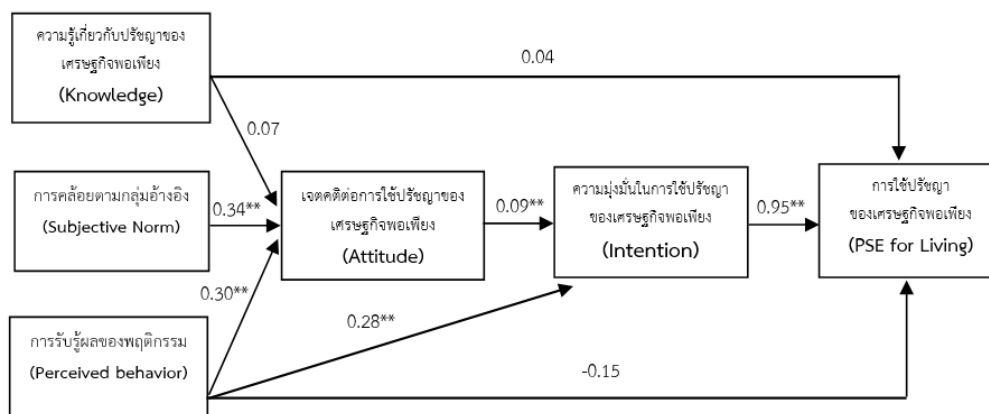
ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์เส้นทาง ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์ และภาพถ่าย ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา

5. สรุปผลการวิจัย

1. นักศึกษาปริญญาตรีมีการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ (1) ความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต (2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และ (3) การรับรู้ผลของพฤติกรรม ส่วนตัวแปรที่มีคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุด คือ เจตคติของนักศึกษาปริญญาตรีต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต ส่วนตัวแปรที่มีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง คือ ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเมื่อพิจารณาตามสังกัดของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีในทุกสังกัด ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีที่มาจากมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเอกชน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมากทุกสังกัด

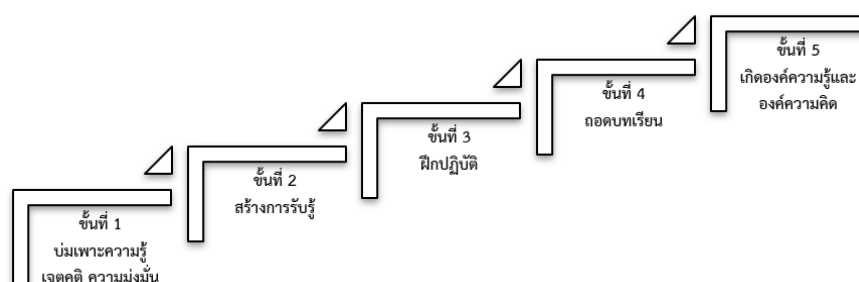
2. ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต พบว่า (1) ความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตมีอิทธิพลทางตรงต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล (Effect coefficient) เท่ากับ 0.95 (2) เจตคติต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตโดยผ่านตัวแปรความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.09 (3) การรับรู้ผลของพฤติกรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.28 และมีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.30 นอกจากนี้พบว่า การรับรู้ผลของพฤติกรรมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตโดยส่งผ่านตัวแปรความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.29 (4) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.34 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต โดยส่งผ่านตัวแปรเจตคติต่อการใช้

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต และตัวแปรความมุ่งมั่นในการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต (5) ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไม่มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต และการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต

ภาพที่ 2 โมเดลการวิเคราะห์เส้นทางและค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรเชิงสาเหตุ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทำให้ได้แนวทางการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” จำนวน 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 บ่มเพาะความรู้ เจตคติ และความมุ่งมั่นของนักศึกษาที่มีต่อการ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในการดำเนินชีวิต ขั้นตอนที่ 2 สร้างการรับรู้ ข้อดีหรือประโยชน์ของการนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ไปใช้ ขั้นตอนที่ 3 ฝึกปฏิบัติ ให้นักศึกษาลงมือทำหรือฝึกปฏิบัติด้วยตนเองในโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นตอนที่ 4 ถอดบทเรียน จากการเรียนรู้ในห้องเรียน และนอกห้องเรียน และเผยแพร่องค์ความรู้ และองค์ความคิด ที่ได้รับผ่านสื่อ ขั้นตอนที่ 5 เกิดองค์ความรู้และองค์ความคิด (ความรู้คู่คุณธรรม) ในการดำเนินชีวิต อันเนื่องมาจากการเรียนรู้และฝึกฝนการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต

ภาพที่ 3 กระบวนการแบบขั้นบันไดของการปลูกฝังกรอบความคิด เรื่อง ความรู้คู่คุณธรรม

แนวทางการปลูกฝังกรอบความคิดเรื่อง “ความรู้คู่คุณธรรม” มีลักษณะเป็นกระบวนการ จำนวน 5 ขั้นตอน เริ่มตั้งแต่บ่มเพาะ รับรู้ ฝึกฝน ถอดบทเรียน และเกิดองค์ความรู้และองค์ความคิด ตามลำดับ การปลูกฝังกรอบความคิด เรื่อง ความรู้คู่คุณธรรม จำเป็นที่จะต้องทำไปตามลำดับขั้นตอน ไม่สามารถข้ามขั้นได้ โดยผ่านการเรียนรู้เนื้อหาและวิธีการของการทำกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างๆ

6. อภิปรายผล

1. การใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตมีคะแนนอยู่ในระดับมาก แต่ที่น่าสนใจก็คือ ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาปริญญาตรี พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง จาก ผล การ วิเคราะห์ดังกล่าวทำให้ทราบว่า นักศึกษาปริญญาตรียังมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงยังไม่แน่นพอ น่าที่จะต้องมีการเรียนรู้และบ่มเพาะให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ได้ ชี้ให้เห็นว่าการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีในทุกสังกัดอยู่ใน ระดับมาก ไม่มีความแตกต่างระหว่างสังกัด ทำให้สะท้อนได้ว่าการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ไม่ได้ ขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างสังกัดของนักศึกษา หากแต่อาจจะแตกต่างกันได้ตามคุณลักษณะของบุคคล เช่น ชั้นปี เป็นต้น (ทักษิณา เครือหงส์ ธัญจิรา บุญพิชญาภา และรุจิรา คงนุ้ย, 2558)

การปลูกฝังแนวคิดเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจำเป็นต้องทำให้ชั้นปีที่ 1 เพื่อจะได้มีเวลาบ่ม เพาะที่นานขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม (2558) ที่ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมมอโสภ โดยพบว่าคุณลักษณะของบุคคลมีผลทำให้ใช้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนปทุมมอโสภ ที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพใน ชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และประสบการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่างกัน มีการ ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน

2. โมเดลการวิเคราะห์เส้นทางที่ระบุค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำเนินชีวิต จากผลการวิเคราะห์เส้นทางในการวิจัยเรื่องนี้ พบว่า ได้ผลแบบเดียวกันกับงานวิจัยของ บุญกร คำโฮม และศุภกัญญา จันทรงกษา (2558) ที่ได้พัฒนาแบบจำลองการ ประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะบริหารศาสตร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี กล่าวคือ ตัวแปร ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่มีส่วนที่คล้ายกันและ น่าจะสนับสนุนแนวทางการปลูกฝังกรอบความคิด เรื่อง ความรู้คุณธรรม ได้ก็คือ ผลการวิจัยของ บุญกร คำโฮม และศุภกัญญา จันทรงกษา ค้นพบว่า กิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการประยุกต์ใช้ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงด้วยค่าขนาดอิทธิพล 0.39

3. แนวทางการปลูกฝังกรอบความคิด เรื่อง “ความรู้คุณธรรม” มีลักษณะเป็นกระบวนการแบบ ขั้นบันได 5 ขั้นตอน กระบวนการดังกล่าวคล้ายกับงานวิจัยของ ประทีป พิษทองกลาง และญาติาวินทร์ พิษ ทองกลาง (2559) แต่แค่ทำในบริบทวัยรุ่นและสอนโดยใช้หลักพุทธธรรมประกอบ แต่ผลการเรียนรู้ที่ได้ก็จะ คล้ายกัน ขั้นตอนในการวิจัยเรื่องนี้มี 4 ขั้น คือ สนุก สติ สำนึก สาระ และผลการจัดการเรียนรู้ พบว่า พฤติกรรม การบริโภคด้วยสติปัญญาของวัยรุ่นทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง การดู การอยู่ (ใช้ชีวิต) และการกิน เพิ่มขึ้นทุกด้าน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้สามารถสร้างความสนุก ปลูกศรัทธา พัฒนาสติ ส่งเสริมจิตสำนึกของนักศึกษาจน สามารถนำไปใช้เป็นวิถีชีวิต และพัฒนาวิธีคิดของตนเองได้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- (1) การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถาบันอุดมศึกษา ควรเริ่มจากการบ่มเพาะให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการและเงื่อนไขของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) แนวทางการปลูกฝังกรอบความคิด เรื่อง ความรู้คู่คุณธรรมสามารถนำไปปรับใช้กับนักศึกษาปริญญาตรีได้ทันที แต่ขณะเดียวกันก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในระดับอื่นๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือระดับบัณฑิตศึกษา
- (3) กรอบความคิด เรื่อง ความรู้คู่คุณธรรม เป็นกรอบความคิดเติบโต (Growth mindset) ที่คนไทยทุกคน ไม่ใช่แก่นักศึกษาปริญญาตรีควรจะต้องมี หากไม่สามารถปลูกฝังผ่านกระบวนการของการศึกษาเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ก็อาจจะนำหลักการไปปรับใช้ได้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรมีการศึกษาวิจัยในหัวข้อเกี่ยวกับการพัฒนากรอบความคิด เรื่อง ความรู้คู่คุณธรรม โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี ปรัชญา หรือหลักการอื่นๆ ที่ไม่ใช่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (2) ควรมีการศึกษาวิจัยในระยะยาว (Longitudinal study) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคนในสังคมต่างๆ ที่ดำเนินชีวิตด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (3) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากมีความไม่สอดคล้องกันระหว่างผลงานวิจัยหลายชิ้น

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยครั้งนี้

9. เอกสารอ้างอิง

- ชูชัย พัทธย์เมืองแมน. (2553). *ทัศนะของนักศึกษาต่อการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต: กรณีศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ทักษิณา เครือหงส์, ธัญจิรา บุญพิชญากา และรุจิรา คงนุ้ย. (2558). การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันสำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9 (ฉบับพิเศษ), 616-632.
- ทิวเมฆ นาวาบุญนิยม. (2558). การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนปทุมมอโสท จังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 2 (1), 27-44.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุษกร คำโฮม และศุภกัญญา จันทรวงษา. (2558). แบบจำลองการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 7 (ฉบับพิเศษ), 86-98.

- ประทีป พิษทองกลาง และณฐาวัฒน์ พิษทองกลาง. (2559). รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการบริโภคด้วยสติปัญญาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับวัยรุ่น. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.*, 4 (2), 17-37.
- มติชนออนไลน์. (2559). โพลี-สงสัย “ลอก” อธิการศิลปากรตั้งตรวจสอบ “วิทยานิพนธ์ ป.เอก” เจ้าตัวแจง-ล้มล้าง. สืบค้นจาก <http://www.matichon.co.th/news/113064> เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559
- วิสาข ภูจินดา และวิวัฒน์ แก้วดวงเล็ก. (2558). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนเมืองและชุมชนชนบทในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. *วารสารสาทรามสุขมหาวิทยาลัยบูรพา*, 10 (1), 39-48.
- สำนักข่าวอิสรา. (2559). “ซื้อ-ขาย” ป.บัณฑิต วิชาชีพครู ยุคเสื่อมของระบบการศึกษาไทย. สืบค้นจาก <http://isranews.org/thaireform/thaireform-documentary/item/10759-2011-04-19-07-53-03.html> เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *รายงานสรุปโครงการประชุมแถลง เรื่อง แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. การประชุมแถลง วันพฤหัสบดีที่ 20 เมษายน 2560 ณ ห้องแกรนด์ไดมอนด์ บอลรูม อิมแพคฟอรัม เมืองทองธานี จ.นนทบุรี. กรุงเทพฯ: สกศ. (อัดสำเนา)
- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Process*, 50, 179-211.
- Creswell, J.W., & Plano Clark, V.L. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks: Sage.
- Fishbein, M. & Ajzen, I. (1975). *Belief, attitude, intention and behavior: An introduction to theory and research*. Massachusetts: Addison – Wesley.
- Fishbein, M. & Ajzen, I. (1980). Predicting and understanding consumer behavior: Attitude – behavior correspondence. In I. Ajzen & M. Fishbein (Eds.), *Understanding attitudes and predicting social behavior*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L., & Black, W.C. (1998). *Multivariate Data Analysis*. 5th ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Sanook. (2559). “กราบรอก” ผลผลิตของสังคมนิยมความรุนแรง!? สืบค้นจาก <http://news.sanook.com/2097866> เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2559.
- Sideridis, G.D. & Kaissidis – Rodafinos, A. (2001). Goal importance within planned behavior theory as ‘the’ predictor of study behaviour in college. *British Journal of Educational Psychology*, 71, 595-618.
- Schumacker, R.E. & Lomax, R.G. (1996). *A beginner’s guide to structural equation Modeling*. Mahwah, NJ: Lawrence Earlbaum.
- Thaipublica กล่าวหาความจริง. (2559). *ครั้งแรกในประวัติศาสตร์ สาธารณฯ ถอนปริญญาเอก “ศุภชัย หล่อโลหการ” ไม่มีผลย้อนหลัง “บรรณรักษ์” แจงในอดีตอาจจะใช้โดยสุจริต*. สืบค้นจาก <http://thaipublica.org/2012/06/plagiarism-5> เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2559.

Trandis, H.C. (1971). *Attitude and attitude change*. New York: John Wiley & Sons.

Trandis, H.C. (1977). *Interpersonal behavior*. Belmont California: Brooks/ Cole.

Wanasilp, W. & Tangvitoontham, N. (2015). The relationship between the understanding of philosophy of sufficiency economy and the living standard: the case study of sufficiency economy community in lower northern region of Thailand. *International Journal of Business and Economic Development*, 3 (1), 87-95.

Wicker, A.W. (1971). An examination of the “other variables” explanation of attitude – behavior inconsistency. *Journal of Personality and Social Psychology*, 19, 18-30.

ความรู้และการมีส่วนร่วมของผู้ศึกษาในระดับปริญญาตรี ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

Undergraduate Students' Perception on their knowledge and involvement in sustainable development

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานวย พิรุณสาร

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

E-mail: tomisotm@hotmail.com

นางประดับเดือน ทองเชื้อเชิญ

งานสนับสนุนการเรียนการสอน กองการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยนเรศวร

pradabduent@nu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) ความรู้ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของผู้ศึกษาในระดับปริญญาตรี และ 2) ความต้องการมีส่วนร่วมในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของผู้ศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจในกลุ่มผู้เรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 001233 ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยผู้เรียนเข้าไปทำแบบสำรวจในระบบการสอบการสอบออนไลน์ ข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ แล้ววิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงชั้นปีที่ 1 และส่วนใหญ่ตอบว่า เคยได้ยิน หรือเคยเห็นผ่าน ๆ จากโทรทัศน์หรือทางสื่อออนไลน์ แต่ไม่ได้ให้ความสนใจในรายละเอียด ไม่ทราบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มาก่อนเลย พ้องกับสถิติที่พบ คือ ร้อยละ 90 ติดตามข่าวสารด้านการพัฒนาสังคม แต่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกงานพัฒนาสังคมใดเลยมากกว่าร้อยละ 85 แต่เมื่อให้ประเมินตนเองถึงความสนใจในด้านการพัฒนาสังคม และ ความต้องการมีส่วนร่วมในงานพัฒนาสังคม ร้อยละ 80 ผู้ตอบแบบสอบถามได้ประเมินถึงความสำคัญ 3 ลำดับแรก ของ 17 เป้าหมาย พบเรียงตามลำดับมากไปน้อย คือ เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่ เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ และเป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทวีถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน และมีข้อเสนอแนะสำคัญ ในการขับเคลื่อนและทำให้บรรลุ 17 เป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ 1) การให้ความรู้ 2) การกระตุ้นให้เกิดความตระหนัก และ 3) การสร้างความร่วมมือของประชาชนในสังคม

คำสำคัญ: เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, การมีส่วนร่วม, ผู้เรียนระดับปริญญาตรี

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) students' perception on their knowledge of sustainable development goals and 2) students' interest in involving in sustainable development among undergraduate students. The study was a survey research. The target population of the study was undergraduate student at Naresuan University who enrolled in 001233 course in the first semester and the second of the academic year 2017. This study used an on-line survey instrument to investigate students' perception of their knowledge on sustainable development goals. To investigate their interest to involve in sustainable development, the subjects were asked to do on-line self-assessment. The data were analyzed by SPSS for Window.

Regarding the demographic details, the findings of the study show that the majority of the subjects were female and first-year students. The finding shows that they didn't know the target and detail of SDGs but heard from TV and social media, but didn't aware the details about 90 % of the subjects followed social development news. Secondly, 85% of the subjects were not a member in any social development project or activity. Lastly, about 80% of the subjects showed interest in activities in social development and agreed that they would like to participate in social activities to achieve social developments. Regarding to student's perception of their knowledge in sustainable development goals ranking the 17 goals according to their importance in descending order, the first three goals that were mostly ranked on top were 1) goal number 1 – ending poverty in all its forms everywhere, 2) goal number 10 – reducing inequality within and among countries, and 3) goal number 11 – making cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable. The recommendation regarding methods in achieving the 17 sustainable development goals. Three issues that were considered important for this were education, awareness and partnership among engage citizen.

KEYWORDS: Sustainable Development Goals, Social activity, higher educational institution students

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

“การพัฒนาที่ยั่งยืน” ไม่เป็นเพียง “วาทกรรม” ที่สังคมไทยให้ความสำคัญ แต่ยังถูกยกระดับจนกลายเป็นเป้าหมายสำคัญ โดยสืบเนื่องจากปี พ.ศ. 2535 ที่องค์การสหประชาชาติและประเทศภาคีสมาชิก ร่วมกันประกาศแผนแม่บทของโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือแผนปฏิบัติการ 21 อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการประชุมสุดยอดของโลกทางด้านสิ่งแวดล้อม ที่ประเทศบราซิล โดยพบได้ว่า สังคมไทยภายใต้การนำของรัฐบาลได้รับเอาแผนปฏิบัติการ 21 มาปรับใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ ที่เห็นอย่างชัดเจน คือ เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) สืบเนื่องถึงปี ค.ศ. 2012 การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือที่เรียกว่า การประชุม Rio+20 ที่มีผู้แทนระดับผู้นำประเทศ ประมุขของรัฐ หัวหน้าคณะรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจาก 193 ประเทศเข้าร่วม ได้รับรองเอกสารผลลัพธ์ที่มีชื่อว่า “อนาคตที่เราต้องการ” เน้นย้ำความสำคัญของ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และเป็นจุดกำเนิดของกระบวนการหารือเพื่อ

กำหนดวาระการพัฒนาภายหลังปี ค.ศ. 2015 และได้มีการรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ.2030 ซึ่งรวมถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ข้อ ที่เป็นทิศทางการพัฒนาทั้งของโลกและประเทศไทย

เมื่อวาระของการพัฒนาของสังคมโลกถูกกำหนดดังที่ได้กล่าวมา ทิศทางของการพัฒนาประเทศไทย ที่จะสู่ความยั่งยืนในอนาคต จำเป็นต้องสำรวจเพื่อรู้ทุนของตัวเองมากขึ้น และนำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์กับการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ทั้งนี้ การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทยที่สอดคล้องกับทิศทางในกระแสโลก ควรจะต้องเป็น การพัฒนาที่ไม่เพียงการส่งเสริมและพัฒนาด้านความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น ชุมชนและสังคม แต่ยังต้องมีการปลูกฝัง การผลักดัน และกระบวนการสร้างเสริมประชากรหรือทรัพยากรบุคคล ก็เป็นสิ่งที่ต้องเร่งกระทำไปพร้อม ๆ กันด้วย

ที่กล่าวมาข้างต้นสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านการผลิตบัณฑิตตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยศึกษาทั่วไป ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มีความรู้ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งคณะผู้วิจัย ในฐานะบุคลากรของมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีส่วนในการจัดและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้มีองค์ความรู้ ที่เป็นความรอบรู้ เข้าใจ และเห็นคุณค่า ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พร้อมการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีส่วนร่วมกัน ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน ให้สามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา และสร้างประโยชน์แก่คนรอบข้าง ชุมชน และประเทศชาติ

ดังนั้น คณะผู้วิจัยเห็นควรจัดทำการศึกษา เพื่อหาข้อมูลที่ได้รับจะเป็นการวางแผนทางเพื่อการจัดการและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดเตรียมแผนการจัดการศึกษาให้มีความสมบูรณ์พร้อม ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติด้านการเรียนการสอนที่จะนำไปสู่การบูรณาการในการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ของผู้ศึกษาในระดับปริญญาตรีในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
2. เพื่อศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ศึกษาในระดับปริญญาตรี ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. แนวคิดในการวิจัย

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการ

นับตั้งแต่การประกาศวาระ 21 (Agenda 21) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้ทำงานด้านพัฒนาและเกี่ยวข้องกับนโยบายต่าง ๆ ของประเทศ แต่คำว่า “SDGs” ได้มากระดู้นและปรากฏตามสื่อต่าง ๆ ในสังคมไทยมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 (1 January 2016) องค์การสหประชาชาติได้ประกาศเจตจำนงของทิศทางการพัฒนา อันเป็นฉันทามติร่วมกันของประชาคมโลก คือ เอกสารว่าด้วยการปฏิรูปโลกของเรา: วาระแห่งปี 2030 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development) หรือเรียกกันสั้น ๆ ว่า วาระ 2030 เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (The 2030 Agenda for Sustainable Development) โดยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 เป้าหมาย (The 17 Sustainable Development Goals-SDGs) ดังรายละเอียด

1. ขจัดความยากจน
2. ขจัดความหิวโหย
3. มีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี
4. การศึกษาที่เท่าเทียม
5. ความเท่าเทียมทางเพศ
6. การจัดการน้ำและสุขาภิบาล
7. พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้
8. การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ
9. อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน
10. ลดความเหลื่อมล้ำ
11. เมืองและถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน
12. แผนการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน
13. การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
14. การใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรและทรัพยากรทางทะเล
15. การใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก
16. สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก
17. ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยทั้ง 17 เป้าหมายนี้ ครอบคลุมในมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งทุกมิติ และเป้าประสงค์ ต้องถูกขับเคลื่อนโดยทุกภาคส่วนของประชาคมโลก ที่จะบรรลุถึงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และยังคงกล่าวได้อีกว่า SDGs เป็นทิศทางสำคัญของการพัฒนาของประชาคมโลกต่อไปอีก 15 ปี จนถึงปี พ.ศ.2573 (ค.ศ.2030)

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากความพยายามของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านที่ได้ให้ความหมายของ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” จากการค้นคว้ามีการให้ความหมายที่สำคัญ ๆ และน่าสนใจคือ

แนวคิดของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2541) ที่ได้อธิบายการพัฒนาที่ยั่งยืนว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืนมีลักษณะที่เป็นบูรณาการ (Integrated) คือทำให้เกิดเป็นองค์รวม (Holistic) หมายความว่า องค์ประกอบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องจะต้องมาประสานกันครบองค์และมีลักษณะอีกอย่างหนึ่ง คือ มีดุลยภาพ (Balance) หรือพูดอีกนัยหนึ่ง คือ การทำให้กิจกรรมของมนุษย์สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ” นั่นก็คือ การกำหนดแนวทางการพัฒนาจะต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านมนุษย์โดยให้คุณค่าทางวัฒนธรรมรวมอยู่ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย” ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า “การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการพัฒนาที่ครอบคลุมการพัฒนาในทุกด้านและทุกมิติ กล่าวคือ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จิตใจ วัฒนธรรม ฯลฯ โดยมีคนเป็นศูนย์กลางหรือเป้าหมายของการพัฒนา เพื่อให้คนอยู่ดีกินดีและมีความสุขทั้งคนในรุ่นนี้และรุ่นต่อไป” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2546)

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) หมายถึง “การตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่มีผลกระทบในทางลบต่อความต้องการของคนรุ่นต่อไปในอนาคต” ปรัชญาและอุดมการณ์ในการพัฒนาจะต้องอยู่ในพื้นฐานหลักการที่เรียกว่า “ความยุติธรรมระหว่างคน 2 ยุค” โดยเริ่มต้นจากการปูพื้นฐานความรู้ทางด้านนิเวศวิทยาและระบบนิเวศ สร้างความเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ในระหว่างสิ่งมีชีวิตด้วยกันเอง และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จากนั้นจึงชี้ให้เห็นถึง หลักการถ่ายทอดพลังงาน ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการทำให้สสารและพลังงานหมุนเวียนในระบบนิเวศ เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาที่ยั่งยืน ประสบผลสำเร็จความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน ขณะเดียวกันต้องไม่เป็นการลดทอน หรือเบียดบังโอกาสที่จะบรรลุความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในรุ่นต่อไป ด้วย

จุดเน้นร่วมกันที่สำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน (ศิริพร สัจจามันท์, 2557) คือ “การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การปรับปรุงคุณภาพชีวิตมนุษย์ภายใต้ศักยภาพของระบบนิเวศน์วิทยาของโลก” ยิ่งไปกว่านั้น ตามแนวคิดของ Edward Barbier ยังมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันของส่วนประกอบพื้นฐานที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม สังคมไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่สูงสุดในทุกส่วนประกอบได้ จำเป็นต้องยอมลดเป้าหมายในบางองค์ประกอบ เพื่อให้เป้าหมายในองค์ประกอบอื่นเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการจัดลำดับความสำคัญระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ว่าจะให้องค์ประกอบใดมีลำดับความสำคัญที่สูงกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ความรู้และการมีส่วนร่วมในเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ของผู้ศึกษาในระดับปริญญาตรี” นี้ ใช้รูปแบบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบภาคตัดขวาง ซึ่งประกอบไปด้วยระเบียบวิธีดังต่อไปนี้

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้ คือ นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชา 001233 ไทยกับประชาคมโลก ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 351 คน และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 304 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คณะผู้วิจัยได้นำจำนวนกลุ่มประชากรข้างต้น มาหาวิธีการได้มาซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ

1. จำนวนตัวอย่างที่มีประชากรแค่หลักร้อย สามารถคำนวณเทียบร้อยละ คือ ร้อยละ 10 – 30 ซึ่งคำนวณที่ร้อยละ 30 ของประชากรพบว่า ในภาคเรียนที่ 1 ร้อยละ 30 ของประชากร 294 คน ได้จำนวนตัวอย่าง 89 คน และ ในภาคเรียนที่ 2 ร้อยละ 30 ของประชากร 304 คน ได้จำนวนตัวอย่าง 92 คน

2. การเทียบเคียงการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยการอ้างอิงตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่น้อยสุด ที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ พบว่าในภาคเรียนที่ 1 มีจำนวน 186 คน และภาคเรียนที่ 2 จำนวน 169 คน

ในการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ คณะผู้วิจัยจึงตัดสินใจรวบรวมข้อมูลจาก ประชากรทั้งหมด โดยแจ้งให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 001233 ไทยกับประชาคมโลก ดังนี้

ในภาคเรียนที่ 1 ผู้เรียนจำนวน 351 คน และ ในภาคเรียนที่ 2 ผู้เรียนจำนวน 304 คน เข้าไปตอบแบบสอบถามในระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Learning) ระหว่างวันที่ 17 - 20 พฤศจิกายน 2560 (ภาคเรียนที่ 1) และระหว่างวันที่ 2 - 5 มีนาคม 2561 (ภาคเรียนที่ 2) เมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ปิดระบบเครือข่าย ผลปรากฏว่า มีผู้ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจจากระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Learning) ของภาคเรียนที่ 1 จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 77.78 และในภาคเรียนที่ 2 จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 46.05

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยนี้ ได้มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาประมวลเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามของการสำรวจที่ประกอบไปด้วย ประกอบด้วย 3 ตอน แบบสอบถามทั้ง 3 ตอนนี้มีทั้งแบบปลายปิด (Close-ended Questionnaire) ชนิดแบบสำรวจรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ และ แบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 (สิงหาคม – ธันวาคม 2560) และ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 (มกราคม – เมษายน 2561) โดยได้กำหนดให้นักเรียนได้เข้าไปทำแบบสำรวจในระบบการสอนการสอนออนไลน์ โดยแจ้งให้นักเรียนเข้าทำในระหว่างวันที่ กำหนดให้ และ เมื่อครบกำหนดเลยจากวันที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ปิดระบบเครือข่าย แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแฟ้มข้อมูลใหม่ โดยโปรแกรม Microsoft Access Databases เพื่อนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสำรวจที่ผู้เรียนรายวิชา 001233 ที่ให้ความร่วมมือในการเข้าไปตอบแบบสอบถามจากระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Learning) จะถูกนำออกจากระบบแล้วจัดกระทำดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแฟ้มข้อมูลใหม่ โดยโปรแกรม Microsoft Access Databases แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และลงรหัสข้อมูล โดยใช้โปรแกรม Microsoft Access Databases
2. วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละข้อด้วยโปรแกรม SPSS for Windows ด้วยวิธีการสถิติเชิงบรรยาย

5. สรุปผลการวิจัย

ในการเปรียบเทียบความรู้และการมีส่วนร่วมในเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ของผู้ศึกษาในระดับปริญญาตรีนี้ เป็นการเปรียบเทียบความรู้และการมีส่วนร่วม ด้านเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ของผู้เรียนรายวิชาไทยกับประชาคมโลกของภาคเรียนที่ 1 กับ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยคณะนักวิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ

รายวิชา 001233 ไทยกับประชาคมโลก เป็นรายวิชาศึกษาทั่วไป ผู้เรียนจึงเป็นผู้กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 และ 2 เป็นส่วนใหญ่ โดยผลการสำรวจในภาคเรียนที่ 1 พบว่า ร้อยละ 99.6 เป็นผู้ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 แต่มีผู้ที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ลงทะเบียนเรียน 1 คน ส่วนภาคเรียนที่ 2 พบว่า ร้อยละ 99.3 เป็นผู้ที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 มีผู้กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 ลงทะเบียนเรียน 1 คน นอกจากนี้ ภาคเรียนที่ 1 ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 84.2 มีเพศชายเพียงร้อยละ 15.8 ส่วนภาคเรียนที่ 2 ส่วนใหญ่ก็เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.1 มีเพศชายร้อยละ 27.9 เมื่อพิจารณาถึงอายุ ผลจากการสำรวจ ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 พบว่า มีอายุอยู่ระหว่าง 18 ถึง 22 ปี โดยเป็นผู้ที่มีอายุ 19 ปี มากสุด คิดเป็นร้อยละ 69.2 แต่มีผู้ที่มีอายุสูงสุด คือ 22 ปี ร้อยละ 0.4 แต่ในภาคเรียนที่ 2 ผู้ตอบแบบสำรวจเป็นผู้ที่มีอายุ 19 ปี จำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 67.9 และมีผู้ที่มีอายุสูงสุด คือ 21 ปี ร้อยละ 4.3

ในภาคเรียนที่ 1 ผู้ตอบแบบสำรวจเป็นผู้ที่สังกัดวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวนมากที่สุด 115 คน คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาสังกัดคณะสหเวชศาสตร์ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 โดยมีเพียง 1 คนที่สังกัดคณะ

วิทยาศาสตร์ ส่วนภาคเรียนที่ 2 ผู้ตอบแบบสำรวจ เป็นผู้ที่สังกัดวิทยาศาสตร์ มากสุดจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาสังกัดคณะนิติศาสตร์ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4

ความรู้และการเปรียบเทียบความรู้ของผู้ศึกษาในระดับปริญญาตรีในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในการสำรวจนี้ ส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่เคยทราบเกี่ยวกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มาก่อนเลย อาจเคยได้ยิน หรือเคยเห็นผ่าน ๆ จากโทรทัศน์หรือทางสื่อออนไลน์ และไม่ได้ให้ความสนใจในรายละเอียด โดยหนึ่งในข้อคำถามของแบบสำรวจถามว่า “หากท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือไม่” ปรากฏผลว่า ภาคเรียนที่ 1 ผู้ตอบแบบสำรวจร้อยละ 53.8 หรือ 147 คน ตอบว่ามีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่เหลืออีก 126 คน หรือร้อยละ 46.2 ที่ตอบว่า ไม่มีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาที่ยั่งยืน และภาคเรียนที่ 2 ผู้ตอบแบบสำรวจร้อยละ 64.3 หรือ 90 คน ตอบว่ามีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่เหลืออีก 50 คน หรือร้อยละ 35.7 ตอบว่า ไม่มีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการวิเคราะห์ตนเองและการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 3 ลำดับแรก โดยเรียงตามลำดับมากไปน้อย คือ 1) เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่ 2) เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ และ 3) เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทนทาน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน

ในการสำรวจครั้งนี้ มีข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงความรู้จากการเรียนเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของผู้ตอบแบบสำรวจชี้ให้เห็นว่า ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ประเด็นที่ผู้ตอบแบบสำรวจมีความรู้และความเข้าใจสูงสุดต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) 3 ลำดับแรกคือ

1. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน พัฒนาระบบความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
2. กรอบในการเสริมสร้างมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วโลก คือ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs) และ
3. ไทยได้ประยุกต์ใช้การดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ร่วมกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การศึกษานี้ได้ให้ผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกระดับความพึงพอใจของความรู้ในเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ข้อ ปรากฏว่า ทั้งภาคเรียนที่ 1 และ 2 มีระดับพึงพอใจมาก คือ เฉลี่ย 3.53 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรกที่พึงพอใจสูงสุด คือ

- 1) เป้าหมายที่ 5 : ความเท่าเทียมทางเพศ ค่าเฉลี่ย 3.77
- 2) เป้าหมายที่ 4 : การศึกษาที่เท่าเทียม ค่าเฉลี่ย 3.73 และ
- 3) เป้าหมายที่ 2 : ขจัดความหิวโหย ค่าเฉลี่ย 3.66

เป้าหมายที่พึงพอใจน้อยสุด คือ เป้าหมายที่ 9 : อุตสาหกรรม นวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน ที่มีค่าเฉลี่ย

3.38

การมีส่วนร่วมในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้ตอบแบบสำรวจได้ตอบข้อคำถาม “ท่านเคยร่วมงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือไม่” พบว่ามีคำตอบไม่เคยร่วมงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนมาก่อน จำนวนมากกว่า ร้อยละ 90 ของผู้ตอบแบบสำรวจ แต่ข้อสังเกต

ของงานวิจัยนี้พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ เกือบครึ่งโครงการปลูกป่า โครงการคัดแยกขยะ ฯลฯ จึงอาจกล่าวได้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ยังไม่มีความเข้าใจที่แท้จริง หรือ ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับคำว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ไม่ตรงกัน ยิ่งไปกว่านั้น อาจกล่าวได้ว่า ไม่มีความมุ่งมั่นและใส่ใจกับประเด็นของการทำงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนในสังคม แต่เมื่อมีการเชิญชวนหรือรณรงค์ ก็จะเข้าร่วมในกิจกรรมเท่านั้น

นอกจากนี้ แบบสำรวจได้มีข้อคำถามที่ว่า “ก่อนที่จะได้เรียนเรื่องเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ท่านเคยทราบมาก่อนหรือไม่” ผลการสำรวจพบว่า ส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่เคยทราบเกี่ยวกับ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) มาก่อนเลย อาจเคยได้ยิน หรือเคยเห็นผ่าน ๆ จากโทรทัศน์หรือทางสื่อออนไลน์ และไม่ได้ให้ความสนใจในรายละเอียด ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ตอบแบบสำรวจในข้อคำถามที่ว่า “ท่านมีความคิดเห็น หรือความรู้สึกละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมในการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ปรากฏผลว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไปในทางดีว่า “ดี” ข้อมูลที่ช่วยเสริม และสามารถยืนยันได้คือคำถามการเป็นสมาชิกกลุ่มงานด้านพัฒนาของผู้ตอบแบบสำรวจ พบว่า ภาคเรียนที่ 1 มีจำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มหรือเป็นสมาชิกงานพัฒนาใด ๆ เลย ภาคเรียนที่ 2 พบว่า มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 92.1 ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มหรือเป็นสมาชิกงานพัฒนาใดเลย

ผู้ตอบแบบสำรวจ ได้ประเมินตนเองถึงความสนใจในด้านการพัฒนาสังคม และ ความต้องการมีส่วนร่วมในงานพัฒนาสังคม ปรากฏว่า การประเมินตนเองในความสนใจด้านงานพัฒนาสังคมที่อยู่ระหว่าง 6 – 10 คิดเป็นร้อยละ 69.2 ที่เหลืออยู่ระหว่าง 0 – 5 คิดเป็นร้อยละ 30.8 เมื่อสอบถามการติดตามข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมของผู้ตอบแบบสำรวจ ปรากฏว่าในภาคเรียนที่ 1 ส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาสังคม เป็นจำนวนถึง 250 คน คิดเป็นร้อยละ 92.9 ที่เหลืออีก 13 คน หรือร้อยละ 7.1 ไม่ติดตามข่าวสารด้านการพัฒนาสังคม ในภาคเรียนที่ 2 ส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาสังคม เป็นจำนวนถึง 115 คน คิดเป็นร้อยละ 82.1 ที่เหลืออีก 25 คน หรือร้อยละ 17.9 ไม่ติดตามข่าวสารด้านการพัฒนาสังคม

6. อภิปรายผล

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ เนื่องจากการวิจัยในชั้นเรียนของผู้เรียนในระดับปริญญาตรี ที่เจาะจงเพียงแค่ 1 รายวิชา คือ ผู้ลงทะเบียนเรียนรายวิชา 001233 ไทยกับประชาคมโลก ในหมวดรายวิชาศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเท่านั้น จึงเป็นไปได้ว่าข้อมูลที่มีคุณภาพในการเป็นตัวแทนของผู้เรียนในระดับปริญญาตรี อาจยังไม่เป็นการกระจายตัวหรือการสุ่มตัวอย่างของวิชาเรียนที่ดี เพราะยังมีรายวิชาอื่น ๆ ของกลุ่มรายวิชาศึกษาทั่วไปอีกจำนวนมาก รวมทั้งไม่ครอบคลุมการเป็นตัวแทนของผู้เรียนในระดับปริญญาตรีทั้งหมด เพราะรายวิชาศึกษาไป จะมีผู้เรียนที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 และ 2 เท่านั้น

ความรู้และความต้องการมีส่วนร่วมในเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน แม้ผลการสำรวจจะชี้ให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสำรวจตอบว่ามีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาอย่างยั่งยืน ร้อยละ 53.8 และ 64.3 แต่ส่วนใหญ่ ไม่มีความมุ่งมั่น และความใส่ใจกับประเด็นของการทำงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน มักเป็นเพียงผู้ร่วมกิจกรรม ที่มีการรณรงค์หรือเชิญชวนในโครงการของสถานศึกษา เช่น การปลูกป่า โครงการคัดแยกขยะ ฯลฯ ลักษณะเช่นนี้สะท้อนได้ว่า เยาวชนในสังคมไทย แม้นในกลุ่มผู้ที่จะเป็นบัณฑิตและแรงงานสำคัญในสังคมไทย ยังขาดความรู้ ขาดความเข้าใจ และยังไม่ตระหนักในบทบาทของตนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม

โดยเฉพาะเรื่องของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยังไม่เป็นที่ชัดเจน ซึ่งส่วนหนึ่งอาจจะท้อแท้ให้เข้าใจถึงปัญหาอยู่จิตสำนึกของทุกคน และผู้ที่มีความเห็นว่าเป้าหมายอาจไม่สำเร็จได้ จึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นประเด็นที่มีผู้คนจำนวนมากที่ยังไม่ตระหนักถึงปัญหาที่สังคมปัจจุบันกำลังเผชิญอยู่ และผู้คนโดยทั่วไปก็ยังปรับตัวไม่ได้ ไม่รู้ (อาจจะขาดความรู้ ขาดทักษะ เมื่อไม่ได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม) และไม่รู้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลก จนกลายเป็นคนตกหล่นจากกระแสการพัฒนานั่นเอง

ยิ่งไปกว่านั้น ผลการสำรวจที่ชี้ว่า ผู้ตอบแบบสำรวจเคยได้ยิน หรือเคยเห็นผ่าน ๆ จากโทรทัศน์หรือทางสื่อออนไลน์ เรื่องของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มาก่อนเลย แต่ขาดความเข้าใจและสนใจในรายละเอียดอย่างจริงจัง ซึ่งจะเป็นเพียงแค่บอกเล่าหรือเข้าร่วมกิจกรรมแบบไม่ได้ใส่ใจ จนกระทั่งเมื่อได้มาศึกษาเป็นหัวข้อในชั้นเรียน จึงเริ่มมีความเข้าใจเบื้องต้น ดังนั้น ไม่ควรส่งเสริมความเข้าใจของเยาวชนเกี่ยวกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในเชิงนโยบายแบบบังคับ คือ การกำหนดในตำราหรือหัวข้อที่ต้องเรียน แต่ควรปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก ให้เรียนรู้ถึงเป้าประสงค์และตัวชี้วัด ประกอบกับเสริมสร้างค่านิยมแบบใหม่กับทุกภาคส่วน ในการมีส่วนร่วมเสริมสร้างความเท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคม และความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คงความสมบูรณ์เป็นรากฐานการพัฒนาที่มั่นคง และเป็นฐานการดำรงวิถีชีวิตของชุมชนและสังคม ตลอดจนเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศทุกระดับ ที่จะนำไปสู่ความชัดเจนของผลการดำเนินงาน และภาพที่ควรเป็นไปของผลการพัฒนาที่ยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้ตอบแบบสำรวจ จะเข้าร่วมกิจกรรมด้านการพัฒนา แบบเป็นผู้ร่วมโครงการ โดยขาดการริเริ่ม คณะผู้วิจัยเห็นว่า ในฐานะที่จัดการเรียนการสอนให้กับเยาวชน การสอดแทรกการฝึกปฏิบัติ ตลอดจนการส่งเสริมกิจกรรมด้านต่าง ๆ เช่น กลุ่ม / ชมรมอาสาสมัครของเยาวชน ในงานพัฒนาด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิ่งแวดล้อม สุขภาพ การศึกษา และกิจกรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมด้าน ต่าง ๆ เช่น ความยากจน การช่วยเหลือสังคม ฯลฯ จัดเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถบรรลุประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ในอนาคต ตามกำหนดใน ปี ค.ศ.2030

นอกจากนี้ ผลการสำรวจที่แสดงให้เห็นถึง ผลการประเมินตนเองของผู้ตอบแบบสำรวจ ที่จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 3 ลำดับแรก โดยเรียงตามลำดับมากไปน้อย คือ

- 1) เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่
- 2) เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ และ
- 3) เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ท้าวมั่ง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน

ประเด็นข้างต้นนี้ สะท้อนได้ว่า การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ต้องเน้นที่การบูรณาการบนฐานความเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และประกอบกับนโยบายของรัฐไทย เน้นการประยุกต์ใช้ ร่วมกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบกับการสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาควิชาการ จะช่วยต่อการสร้างความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ท้ายที่สุด คณะผู้วิจัยเห็นว่า การเรียนรู้ทักษะการทำงาน ทักษะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม และการสร้างทีมงาน เป็นอีกเงื่อนไขสำคัญ ที่สถาบันการศึกษาสามารถช่วยเสริมให้กับเยาวชน เพื่อการเป็นบัณฑิตที่พึง

ปรารถนาของสังคมในศตวรรษที่ 21 และจะช่วยให้สังคมอยู่อย่างยั่งยืนยาวนาน ตามเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้

7. ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย กล่าวได้ว่า ผลการสำรวจนี้มาจากผู้เรียน 1 รายวิชา ซึ่งมีผู้ลงทะเบียนเรียนจำกัด ยังไม่ได้ผลการศึกษาที่มากจากกลุ่มผู้เรียนในระดับปริญญาตรีทั้งหมด ดังนั้นควรมีงานวิจัยที่ครอบคลุมจำนวนผู้เรียนในระดับปริญญาตรี เพื่อได้ข้อมูลเชิงประจักษ์จำนวนมากขึ้น ที่สามารถนำไปสรุปผลได้อย่าง

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป การวิจัยนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีผู้ลงทะเบียนเรียนจำกัด ยังไม่ได้ผลการศึกษาที่มากจากกลุ่มผู้เรียนในระดับปริญญาตรีทั้งหมด ดังนั้น ควรมีงานวิจัยที่ครอบคลุมจำนวนผู้เรียนในระดับปริญญาตรี ที่ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้น และควรทำงานวิจัยให้ครอบคลุมจำนวนรายวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นและจำนวนมากเพียงพอสำหรับการวางแผนพัฒนา ปรับปรุง ที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลและผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น อันเป็นปัจจัยสำคัญในการนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายของพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ดีต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

โครงการประสานงานการวิจัยเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน. 2560. ว่าด้วยเป้าหมาย (Goals) 17 เป้าของ SDGs.

สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2561, จาก <https://sdgmove.com/2017/06/01/goals/>.

มูลนิธิมั่นพัฒนา. 2559. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2561, จาก <http://www.tsdf.or.th>.

ศิริพร สัจจานันท์. 2557. การพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2561, จาก <http://www.stou.ac.th>.

สพพันธ์ จิตานนท์. 2546. เศรษฐกิจพอเพียง สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2560, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/244163>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2546. การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทย. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2560, จาก <http://www.nesdb.go.th>.

ฮาร์วาร์ดเอเชีย. 2559. เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ Sustainable Development Goals (SDGs) ฉบับเต็ม.

สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2561, จาก <http://www.harvardasia.co.th>.

**การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่
งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์**

**THE DEVELOPMENT OF A SELF-LEARNING ACADEMIC ENGLISH
READING SKILL TRAINING PACKAGE FOR PRESENTATION OF
RESEARCH WORK IN ENGLISH LANGUAGE BY PHETCHABUN
RAJABHAT UNIVERSITY RESEARCHERS**

นางสาวจินตรัตน์ แสงศิริ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

E-mail: sangsirisana29@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการของอาจารย์ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างคือ อาจารย์ผู้ทำวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์โดยการสุ่มอย่างง่าย อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน ใช้วิธีการทดลอง โดยให้อาจารย์ใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 1 บท ใช้เวลา 4 สัปดาห์ และทำแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเอง 2 สัปดาห์ รวมใช้เวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต 2) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการที่ใช้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test แบบจับคู่ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองมีค่าเท่ากับ 84.11/85.41 ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. ความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการของอาจารย์หลังจากการทำชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสูงกว่าก่อนการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเอง

ABSTRACT

The proposes of this research were to develop and test the efficiency of a self-learning academic English reading skill training package for presentation of research work in English language by Phetchabun Rajabhat University researchers, and to compare academic English reading abilities of instructors before and after using the self-learning academic English reading skill training package. The sample used in this research consisted of 60 instructors who do the research in Phetchabun Rajabhat University, obtained by simple random sampling. In the experiment, the instructors studied one exercise for four weeks, and did the pretest and posttest for two weeks. The duration of the experiment covered six weeks. The research instruments comprised 1) a self-learning academic English reading skill training package via the Internet; and 2) an academic English reading ability test for pre-testing and post-testing.

The t-test was used to analyze the data in order to compare the instructors' academic English reading abilities before and after using the academic English ability before and after using the self-learning academic English reading skill training package via the Internet, developed by the researcher. In addition, the mean and standard deviation were also used.

The results of the study were as follows:

1. The developed self-learning academic English reading skill training package via the Internet Was efficient at 84.11/85.41, which was higher than the pre-determined efficiency criterion.
2. The post-training academic English reading skill of the instructor after studying the self-learning academic English reading skill training package via the Internet was significantly higher than their pre-training counterpart ability at the .01 level.

KEYWORDS: academic English, self-learning academic English reading skill training package

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยุทธศาสตร์ที่ 8 ที่เน้นการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยพัฒนาเข้าสู่สังคมนวัตกรรมและเตรียมการก้าวสู่ประเทศไทยได้สูงในอนาคต ประกอบกับรัฐบาลมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งปัจจัยหลักในการพัฒนา คือ พัฒนาด้านการศึกษาของคนในชาติจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่กำหนดแนวทางการพัฒนาในช่วงระยะเวลา 5 ปี จะต้องให้ความสำคัญกับการใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ผลงานวิจัยและพัฒนา ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์อย่างเข้มข้นทั้งในภาคธุรกิจ ภาครัฐ และภาคประชาสังคม รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาวะแวดล้อมหรือปัจจัยพื้นฐานที่เอื้ออำนวยทั้งการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาบุคลากรวิจัย โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการบริหารจัดการ เพื่อช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่เป้าหมาย การวิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่ (Know How) ที่จะช่วยให้ระบบเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งสามารถแข่งขันในเวทีระดับสากลได้ การ

พัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560- 2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่ส่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้นสังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจน (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12, 2559)

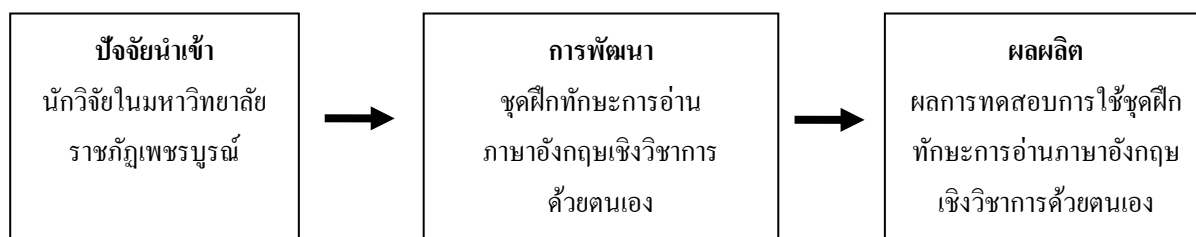
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีภารกิจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ในด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมมี ฉะนั้นอาจารย์จึงเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนพันธกิจหลักดังกล่าวของสถาบันอุดมศึกษาให้ลุล่วง อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ผู้ซึ่งเป็นนักวิชาการและนักวิจัย จำเป็นต้องมีการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยหรือข้อมูลความรู้ทางวิชาการแก่เพื่อนร่วมวิชาชีพ แหล่งทุน องค์กรภาครัฐและเอกชน และต่อสาธารณชนตลอดเวลา ซึ่งการสื่อสารเผยแพร่นี้เป็นกระบวนการที่มีความหลากหลายและซับซ้อนซึ่งอาจมีข้อแตกต่างกันในการเผยแพร่ที่สื่อสารออกไป นักวิจัยและนักวิชาการจึงต้องยึดหลักจริยธรรมและมีมาตรฐานที่อ้างอิงการปฏิบัติได้ ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล (มาตรฐานการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ, 2558) ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ให้มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการนำเสนอผลงานทางการวิจัยที่ดีขึ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่า ผลการวิจัยนี้ จะสามารถนำไปพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ได้มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ
- (2) เพื่อพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์มีกรอบแนวคิดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 300 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ อาจารย์ที่ทำวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้วยวิธีการสมัครเข้าร่วม จำนวน 60 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

(1) ตัวแปรต้น

ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่มีประสิทธิภาพ 80/80

(2) ตัวแปรตาม

ความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการจากการศึกษาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

(1) ชุดฝึกทักษะการเรียนรู้การอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 1 บท

(2) แบบทดสอบวัดความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ จำนวน 20 ข้อ เพื่อเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

(1) ขอใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างคืออาจารย์ที่ทำวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ด้วยวิธีการสมัครเข้าร่วม จำนวน 60 คน

(2) ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงเนื้อหาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

(3) ให้อาจารย์กลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบวัดความสามารถก่อนเรียน (Pretest) เพื่อวัดความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 20 นาที จากนั้นตรวจและบันทึกคะแนนของอาจารย์แต่ละคน แล้วนำไปประเมินระดับคะแนน

(4) ดำเนินการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่ งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 1 บท เป็นเวลา 4 สัปดาห์

(5) ให้อาจารย์กลุ่มตัวอย่างทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) เพื่อทดสอบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ ซึ่งเป็นข้อสอบชุดเดียวกับก่อนใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเพื่อการเผยแพร่ งานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษของนักวิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลาทดสอบ 20 นาที จากนั้นตรวจและบันทึกคะแนนของอาจารย์แต่ละคน แล้วนำไปประเมินระดับคะแนน

(6) นำผลตรวจให้คะแนนการประเมินระดับความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองและเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเอง ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E1/E2

(2) การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนหลังการทดลองใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเอง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คะแนนผลต่างเฉลี่ย (D) และค่าทดสอบ t ของกลุ่ม

5. สรุปผลการวิจัย

(1) ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเอง บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.11 / 85.41 ถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 แสดงว่าประสิทธิภาพของผลวัดความสามารถทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการหลังการใช้บทเรียนสูงกว่าเกณฑ์

(2) ความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการของอาจารย์หลังการใช้สูงกว่าความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) การศึกษาด้วยชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองยังเป็นสิ่งใหม่สำหรับผู้เรียน ดังนั้นผู้เรียนต้องศึกษาคำชี้แจงและแนะนำวิธีการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองให้ชัดเจน

(2) ก่อนนำชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองไปทดลองใช้ ผู้ทดลองควรสำรวจความพร้อม ผู้เรียน และสื่อการสอน รวมทั้งที่เป็นสื่อทางเทคโนโลยี มีการวางแผนก่อนล่วงหน้าเพื่อจะได้แก้ไขโดยการใช้สื่ออื่นๆ แทน

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรมีการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการด้วยตนเองเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของทักษะอื่น โดยนำระบบและรูปแบบการทดลองนี้ไปทดลองในเนื้อหาอื่นๆ ที่แตกต่างกัน
- (2) ควรมีการทำวิจัยโดยวัดเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนโดยใช้สื่อบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

7. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สำหรับทุนอุดหนุนการวิจัย

8. เอกสารอ้างอิง

- บุญเกื้อ คอรวาเวช. 2542. **นวัตกรรมทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เอสอาพรินติ้ง. Kuanhawech, Boonkue. (1999). Ed
- บำรุง ไหญ่สูงเนิน. 2536. **การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเสริมความรู้ เกี่ยวกับการสอน ทักษะการคิด วิเคราะห์วิจารณ์ของครูประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, เอกสารอัดสำเนา.
- บันลือ พุกกะวัน. 2544. **มิติใหม่ในการสอนอ่าน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วราพันธุ์ สว่างเนตร. **การศึกษาการทดลองสอนทักษะความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้เทปโทรทัศน์ ร่วมกับเทปบันทึกเสียง เปรียบเทียบกับการใช้เทปบันทึกเสียงแต่เพียงอย่างเดียว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2554. **นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้**. มหาสารคาม: ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สกุลรัตน์ กุมพาศ. **กิจกรรมปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. สำนักพิมพ์ประสานมิตร : กรุงเทพฯ, 2546.
- สุภัทรา อักษรานเคราะห์. **การสอนทักษะภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สุมิตรา อังวัฒนากุล. **การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สำริ รักษุทธิ. 2553. **คู่มือการจัดทำสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน ประกอบสื่อวัตกรรมการเรียน**. กรุงเทพฯ: เพิ่มทรัพย์การพิมพ์.
- Graddol, D.2006. **English Next “Why global English may me the end of ‘English as foreign language’.”** British Council.
- Mickahail, A. (n.d.). 2014. **Reading across borders**. [online]. The Centre for Electronic Projects in American Culture Studies (CEPACS).
- Robinson, F. P. **Effective study**. New York: Harper and Brothers, 1961

**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของพืชดอก
ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**

**THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT OF
REPRODUCTION AND DEVELOPMENT OF ANGIOSPERMS
BY USING INQUIRY CYCLE FOR GRADE 11 STUDENTS**

ชนกกานต์ นายแก้ว และ อรัญญา พิมพ์มงคล

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

E-mail: Chanok1988@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของพืชดอกด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียน 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตากวิทยา รัชมงคลเกษม จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 20 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น เรื่อง การสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของพืชดอก แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียน เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Dependent sample t-test แบบ one sample การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้(E1/E2)มีค่าเท่ากับ88.71/85.61 ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8156 ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนในระดับสูง ทำให้นักเรียนยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, การสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของพืชดอก, การเรียนรู้แบบสืบเสาะ

ABSTRACT

The aims of the research of learning achievement development on reproduction and development of angiosperms by using inquiry cycle (5E) for grade 11 students are;

- 1) To study about efficiency and effectiveness of the lesson plan.
- 2) To study about the study progression.

3) To compare the result of learning achievement.

The sample of this study was 20 students from grade 11 of Takongwittaya Rachamankhalapisek School, Surin. All the selected students were from purposive sampling from the group of students who studying Biology program using the inquiry cycle (5E) on reproduction and development of angiosperms. Next, analyzed by finding out the percentage of efficiency and effectiveness of the lesson plan. Then, study about the study progression and compare the difference of learning achievement between pre and post study. After that, using One Sample T-Test from Dependent sample T-Test to compare the learning achievement between pre and post study with the criterion of 80%. The result of the research found that the efficiency of the lesson plan (E1-E2) was 88.71/85.61 and the effectiveness was at 0.8156. The result shows the high rate of study progression. The result of learning achievement from post study is higher than pre study by significance level of 0.5

KEYWORDS: LEARNING ACHIEVEMENT, REPRODUCTION AND DEVELOPMENT OF ANGIOSPERMS, INQUIRY CYCLE

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ในยุคปัจจุบันการเรียนรู้วิทยาศาสตร์มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ เพื่อให้มีการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตหรือศึกษาต่อในวิชาชีพที่ต้องใช้วิทยาศาสตร์ได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 1-2)

สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 4 ชีวิตวิทยา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้ระบุให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหา เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ความรู้และความเข้าใจในเรื่องนี้เป็นความรู้พื้นฐานเพื่อนำสู่ความเข้าใจต่อการเรียนวิชาชีววิทยาในเรื่องต่าง ๆ เช่น การตอบสนองของพืช การผ่าเหล่าพันธุ์วิศวกรรม วิวัฒนาการ และต่อยอดสู่การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาต่อไป (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) อย่างไรก็ตามวิชาชีววิทยายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าเนื้อหาวิชาบางส่วนจะไม่ยากนัก อีกทั้งเป็นเรื่องราวที่นักเรียนจะพบเห็นได้ในชีวิตประจำวันเมื่อมีทักษะการสังเกต แต่ยังมีเนื้อหาอีกบางส่วนที่เป็นนามธรรมที่ต้องใช้จินตนาการประกอบในการเรียนรู้ หากแต่นักเรียนที่เรียนในเนื้อหาแล้วยังคงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอีกทั้งครูยังเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน จึงส่งผลให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้น้อย เกิดความเบื่อหน่าย ขาดความสนใจ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาต่ำ ภาณุสินธุ์ บุรภักดิ์ (2561) การที่นักเรียนไม่เข้าใจแนวคิดเรื่องการสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต อาจส่งผลให้นักเรียนประสบปัญหาการเรียนวิชาชีววิทยาขั้นสูงต่อไปในอนาคต

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า กระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น เป็นกระบวนการที่ฝึกให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการสืบเสาะหาคำตอบ เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ อยากแสวงหาคำตอบด้วยการปฏิบัติจริง (วัชรพร พองจันทร์, 2558 : 304) โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน

ได้ฝึกคิด ฝึกสังเกต ฝึกการสื่อสาร ฝึกการคิดวิเคราะห์ มีครูเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาชี้แนะ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและเรียนรู้ด้วยตนเอง (ชนันดร ชนะกุล, 2559 : 369) นักเรียนการศึกษากลุ่ม BSCS(Biology science Curriculum study) ได้เสนอขั้นตอนในการเรียนการสอนเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และขั้นประเมิน (Evaluation) ซึ่งการจัดกิจกรรมหากดำเนินการครบทั้งวงจรมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Inqui Cycle:5E ซึ่งทั้ง 5 ขั้นตอนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ครูจะต้องส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด มีความคิดสร้างสรรค์ นำไปสู่การแสวงหาความรู้ใหม่ ใช้กระบวนการและทักษะต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์ (นาวิณทร์ ประดิษฐ์ธานี, 2558 : 4)

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์สามารถส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่เรียนรู้ พยายามค้นหาคำตอบของบทเรียน (Erika Iyengar, 2017 : Abstract) มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้ดี (Caleb Bryce, 2016 : Abstract) นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพ จากข้อมูลการศึกษาครั้งนี้พบว่า มีการกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการให้นักเรียนได้จดจ่อกับคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจต่อเนื้อหาที่กำลังเรียน วุฒิชัย จารุกัทรกุล, สมศิริ สิงคัลพ และสพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์ (2561)

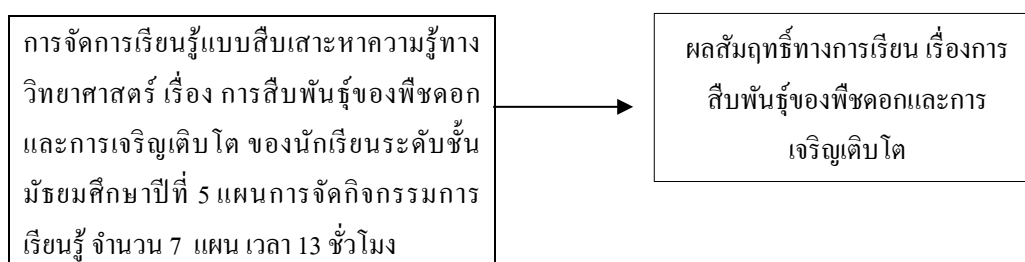
จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาการจัดการเรียนรู้ ทั้งจากตัวผู้เรียน ครูผู้สอนและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ด้วยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ พร้อมเจตคติทางวิทยาศาสตร์ และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาอื่นๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของพืชดอกด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น
2. เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียน เรื่องการสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของพืชดอกด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น
3. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสืบพันธุ์และการเจริญเติบโตของพืชดอกด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง โดยตัวแปรอิสระ คือการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน เวลา 13 ชั่วโมง ส่วนตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ในภาคการศึกษาที่ 1/2561 สำหรับกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง ที่ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเรียนที่ 1/2561 ที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ขั้น มีแผนการทดลองดังนี้

$$O_1 \rightarrow X \rightarrow O_2$$

โดย O_1 คือ การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

O_2 คือ การทดสอบหลังเรียน (Posttest) หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้

X คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต

4.1 แบบแผนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบแผนการวิจัยเป็นแบบกึ่ง โดยมีกลุ่มตัวอย่างเดียว ทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวน 20 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนตากดงวิทยา รัชมังคลาภิเษก จังหวัดสุรินทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33

ตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 แผน รวมเวลา 13 ชั่วโมง ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์ของข้อสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ครูแนะนำรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้และบทบาทของนักเรียนในการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์

2. ทดสอบก่อนเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เรื่องการสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต จำนวน 40 ข้อ

3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ตามแผน การจัดการเรียนรู้ที่สร้างไว้ จำนวน 7 แผน พร้อมเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนในแผนการจัดการเรียนรู้

4. ทดสอบหลังเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับก่อนเรียนแต่มีการสลับข้อคำถาม

5. นำคะแนนทดสอบก่อนเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียนจากแบบทดสอบ มาหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนอื่นๆ ต่อไป

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล นำคะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรม และคะแนนจากการทำแบบทดสอบ มาวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์คะแนนระหว่างเรียนและคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาหาค่าประสิทธิภาพของนวัตกรรม(E1/E2)โดยเทียบกับเกณฑ์ 80/80 และนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Dependent Sample

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80โดยใช้การทดสอบ t-test แบบ One Sample

5. ผลการวิจัย

1. การหาค่าประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรม คือการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ(E1/E2)ขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เมื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนทั้งชั้นพบว่าจัดอยู่ในระดับสูงโดยมีค่า $<g>$ เท่ากับ 0.8156 แสดงว่านวัตกรรมการจัดการเรียนรู้นี้ทำให้นักเรียนทั้งชั้นมีความก้าวหน้าทางการเรียนเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 81.56

คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ความก้าวหน้า $<g>$
20.32	85.27	0.81

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มทดลอง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>S. D.</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ก่อนเรียน	20	13.90	3.52	19	-23.40*	0.000
หลังเรียน	20	36.25	1.83			

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ได้ผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80

กลุ่มทดลอง	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>S. D.</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
หลังเรียน	20	36.25	1.83	19	88.50*	0.000

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้(5E) เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต สรุปผลการวิจัยและมีประเด็นการอภิปราย ดังนี้

1. การหาค่าประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของนวัตกรรม คือการพัฒนาแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ(E1/E2)ขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 จากการวิเคราะห์คะแนนใบงานและคะแนนทดสอบหลังเรียน ซึ่งสะท้อนประสิทธิภาพของกระบวนการ(E1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์(E2) ของนวัตกรรม พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 88.71/85.61 แสดงให้เห็นว่า แบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับเกณฑ์มาตรฐาน เมื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนทั้งชั้นพบว่าจัดอยู่ในระดับสูงโดยมีค่า > 0.8156 แสดงว่านวัตกรรมจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนทั้งชั้นมีความก้าวหน้าทางการเรียนเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 81.56 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ(ชนันดร ชนะกุล, 2559 : 368) เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ โดยการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งพบว่าทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น มีความก้าวหน้าทางการเรียนอยู่ในระดับสูง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้(5E) เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกและการเจริญเติบโต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้(5E) ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการสอนครั้งนี้ เป็นวิธีการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ ที่มาจากการสืบเสาะแสวงหาหรือลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง จากการใช้การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ในครั้งนี้จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (ยุพา กุมภาว, 2550) เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งพบว่าทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนแสดงออก โดยการพูดออกมา มีการแสวงหาความรู้ สามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนได้ฝึกภาคปฏิบัติที่ถูกต้องก่อนที่นักเรียนจะได้ปฏิบัติทดลองในบทเรียน สามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง และใช้แบบฝึกทักษะปฏิบัติมาใช้ประกอบในกิจกรรมการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) รูปแบบการสอนที่เน้นวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เน้นครูสอนควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเรียนรู้อย่างละเอียด เพื่อนำให้นักเรียนเข้าใจวิธีการเรียนรู้อย่างละเอียด เพื่อให้เกิดการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(2) วิธีการสอนที่เน้นวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด ทักษะในการแก้ปัญหา จึงเป็นรูปแบบการสอนที่เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการสอนในรายวิชาวิทยาศาสตร์

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) การเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เน้นเป็นวิธีการที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองจึงควรมีการวิจัยโดยใช้การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (SE) กับวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เช่น คณิตศาสตร์ เคมี และฟิสิกส์

(2) ควรมีการศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (SE) ในตัวแปรอื่น เช่น ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถในการแก้ปัญหา เพราะเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณแหล่งทุนจากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และภาควิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับ**

ปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชนันดร ชนะกุล. 2559. “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ โดยการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.” **ประชุมวิชาการระดับชาติ มอบ.วิจัย ครั้งที่ 10.** 7-8 กรกฎาคม

2559. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

นาวินทร์ ประดิษฐ์ธานี. 2558. “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องระบบนิเวศที่ได้

รับการจัดการ เรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ SE ร่วมกับกลวิธีการจัดระบบความคิด โดยใช้แผนผัง กับ

การจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ.” **วิทยานิพนธ์**

ปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ยุพา กุมภาว. 2550. “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้.” **วิทยานิพนธ์ปริญญา**

มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ภาณุสินธุ์ บุรภักดิ์. 2561. “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอกเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ด้วยการสอนแบบบูรณาการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วัชรพร ฟองจันทร์. 2558. “ผลการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก
วิชาชีววิทยา เรื่อง ระบบต่อมไร้ท่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.” วารสาร **Veridian
E-Journal Silpakorn University** ฉบับที่ 8: 301-314.
- วุฒิชัย จารุภัทรกุล, สมศิริ สิงคัลพ และสพลณภัทร์ ศรีแสนขงค์. 2561. “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเจตคติ
ต่อวิชาชีววิทยา และพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการ
เรียนการสอนแบบ สืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD.”
Journal of Education Naresuan University. ปีที่ 20 ฉบับที่ 1: 151-163
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(สสวท). 2555. **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระ
วิทยาศาสตร์ หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี สาขาชีววิทยา.
- ณัชรินา อุเส็น. 2559. “ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.”
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Caleb Bryce. 2016. “Exploring models in the biology classroom.” **The American Biology Teacher**
78, 1: 35-42..
- Erika Iyengar. 2017. “The small mammal project: Engaging student as scientists.” **The American Biology
Teacher** 79, 8: 200-206.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนและทศนิยม

ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอน

A STUDY ON MATHEMATICS SCHOLASTIC ACHIEVEMENT IN FRACTIONS AND DECIMALS OF ELEMENTARY STUDENTS THROUGH THE SKILLS EXERCISE LEARNING MANAGEMENT

ชัชชัย นภลัย

นักศึกษาด้านวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: chutchai.nap@northbkk.ac.th

ผศ.ดร.สุนันท์ สลโกสุม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: sunun.so@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนและทศนิยม (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านหลังเขา จังหวัดระยอง จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 11 คน ที่เรียนรวมกันทั้ง 3 ระดับชั้น แต่ใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนแตกต่างกัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอน 22 แผน ใช้เวลาในการทดลอง 24 ชั่วโมง (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ จำนวน มัชฐาน พิสัยควอไทล์ และสถิติทดสอบ Wilcoxon matched pairs signed - ranks test และ Z-test ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านหลังเขา จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนโดยรวมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านหลังเขา จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

ABSTRACT

The main objectives of this study were (1) to study the Mathematics scholastic achievement in Fractions and Decimals (2) to compare the Mathematics scholastic achievement in Fractions and Decimals of Elementary students through the skills exercise learning management in pre-test and post-test. A sample of this study was 11 Prathomsuksa 4-6 who was studying in the first semester in academic year of 2018 from Ban Lang Khao School, Ban Khai District, Rayong Province. The samples were collected from Prathomsuksa 4-6, but used the different skills exercise. The instruments were (1) the 22 skills exercises learning management plans which were conducted within 24 hours (2) the scholastic achievement test. The data analysis was used on statistics, median, quartile, Wilcoxon matched pairs signed - ranks test and Z-test. The results found that (1) the Mathematics scholastic achievement in Fractions and Decimals of Elementary students from BanLang Khao School through the skills exercise learning management was at the excellent level ($M_d = 24$). (2) The Mathematics scholastic achievement in Fractions and Decimals of Elementary students from BanLang Khao School through the skills exercise learning management was higher at the statistical significance level of .05

KEYWORDS: Skills exercise learning management, Mathematics scholastic achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหา หรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือ ในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพและพัฒนาศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยคำนึงถึงการส่งเสริม ให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสำคัญ นั่นคือ การเตรียมนักเรียนให้มีทักษะ ด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยี การสื่อสารและการร่วมมือ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อม สามารถแข่งขันและอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้ ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้อคณิตศาสตร์ที่ ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ หรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมตามศักยภาพของนักเรียน

จากรายงานผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่ได้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งประเทศในปีการศึกษา 2559 และ 2560 พบว่า

ได้คะแนนเฉลี่ย 38.76 และ 35.55 ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2561) ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ 40.47 และ 37.12 ตามลำดับ และอยู่ในระดับปรับปรุง จากการวิเคราะห์ข้อสอบ O-NET โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ข้อสอบมีทั้งโจทย์ที่เป็นลักษณะข้อความทางสัญลักษณ์คณิตศาสตร์ และลักษณะที่เป็นข้อความบรรยายยาว ๆ ซึ่งนักเรียนต้องใช้ความสามารถในการอ่านและตีความหมายของประโยค ในกระบวนการแก้โจทย์ปัญหาเพื่อให้ได้คำตอบออกมาในรูปของสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ดังนั้นจากรูปแบบของข้อสอบ อาจส่งผลให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผล O-NET ต่ำ เพราะการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในการนำความรู้การแก้โจทย์ปัญหาต้องใช้ทักษะหลายด้าน ได้แก่ การอ่านโจทย์ปัญหา การตีความโจทย์ปัญหา และการคำนวณเพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง ทักษะต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นในการเรียนคณิตศาสตร์ หากขาดทักษะใดทักษะหนึ่งไป ก็จะทำให้นักเรียนไม่สามารถแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องนำสื่อการสอนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหา การคิดคำนวณให้กับนักเรียน สื่อการสอนที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาคำนวณของนักเรียนที่จะช่วยให้เกิดผลในการเรียนดีขึ้น สื่อพื้นฐานที่สำคัญ คือ แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนที่จะนำมาใช้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาลงการเรียนเนื้อหาไปแล้วช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดคำนวณ

โรงเรียนบ้านหลังเขา จังหวัดระยอง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีความจำเป็นต้องสอนแบบรวมชั้นเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การเรียนการสอนแบบรวมชั้นเรียนนี้ สามารถอธิบายหลักการของการคำนวณและการแก้โจทย์ปัญหาโดยรวมได้แต่การทำแบบฝึกทักษะต้องแยกกันในการเรียนเรื่องเศษส่วนและทศนิยมนักเรียนต้องเกิดการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ และมีทักษะการกระทำจริง ที่จะส่งผลให้สามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดี การใช้แบบฝึกทักษะเป็นการสอนที่แตกต่างกันในแต่ละระดับชั้นในเรื่องเศษส่วนและทศนิยมแต่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันและมีการวัดผลการเรียนการสอนในแต่ละครั้งเพื่อความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับคำกล่าวของ วลัย อาหนองโพธิ์ (2557) ได้กล่าวว่าแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น เพื่อฝึกทักษะของนักเรียนในเรื่องที่เรียนไปแล้วให้เกิดความชำนาญในเรื่องนั้นยิ่งขึ้น เพราะหากนักเรียนทำแบบฝึกในข้อใดไม่ได้ นักเรียนก็กลับมาทบทวนในสิ่งที่เรียนไปแล้ว เพื่อนำมาช่วยในการทำแบบฝึกทักษะให้สำเร็จลุล่วง ดังนั้นแบบฝึกทักษะจึงเป็นเครื่องมือที่ใช้ฝึกปฏิบัติด้วยความสนใจสนุกสนาน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจมีทักษะเพิ่มขึ้น และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และศรีพระจันทร์ แสงเชตต์ (2557) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ เป็นกิจกรรม เครื่องมือหรือสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่สร้างขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนา เป็นการทบทวนบทเรียน ฝึกให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความชำนาญ

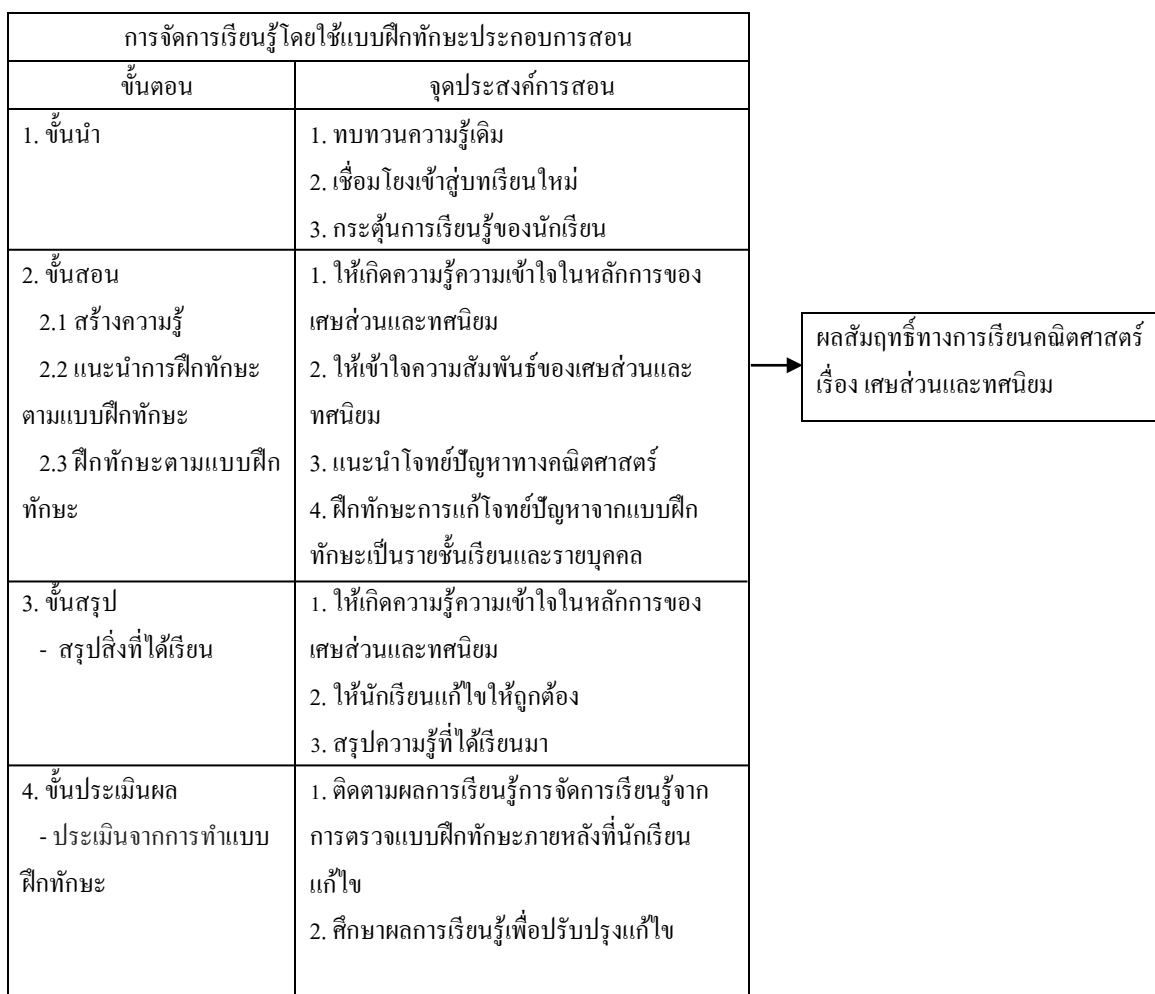
การจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ของการสอนของโรงเรียนบ้านหลังเขา จังหวัดระยอง พบปัญหาหลายประการ นักเรียนขาดกระบวนการคิด นักเรียนวิเคราะห์โจทย์ไม่ได้ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ จึงได้นำแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมในแต่ละระดับชั้นมาใช้ เพื่อให้นักเรียนมีผลการเรียนทางด้านการเรียนคณิตศาสตร์ดีขึ้น และเป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะการแก้โจทย์ปัญหาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอน

(2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง เศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระหว่างก่อนและหลัง จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว เป็นแผนการวิจัยแบบวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชาเนาว์เขียนผล, 2540)

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คนที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านหลังเขา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1 รวม 11 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนและทศนิยม

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 2 เดือน (กรกฎาคม-สิงหาคม 2561) โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 22 แผน เวลา 24 ชั่วโมง

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศษส่วนและทศนิยม จำนวน 22 แผน ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้อง เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$) จาก 5 ระดับ

(2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศษส่วนและทศนิยม เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบระดับชั้นละ 30 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ .67-1.00 ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง .25 - .76 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง .25 - .93 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่ากับ .90 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ .84 และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ .92

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 22 แผน จำนวน 24 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ใช้การอธิบายชี้แจงหลักการของเรื่อง เศษส่วนและทศนิยมพร้อมกันแต่ใช้แบบฝึกที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคลและเพิ่มเติมเรื่องโจทย์ปัญหาโดยแนะนำเป็นรายกลุ่มตามลำดับชั้น ระหว่างการเรียนมีการสังเกตพฤติกรรมการทำงานทั้งหมด 22 ครั้ง

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ จำนวน มัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์
- (2) สถิติทดสอบ ได้แก่ สถิติทดสอบ Wilcoxon matched pairs signed - ranks test และ สถิติทดสอบ Z (Z-test)

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง เศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านหลังเขา จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน มัธยมศึกษา และพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านหลังเขา จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอน จำแนกตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เกณฑ์	ระดับ	คะแนน	ระดับชั้น		
			ป.4	ป.5	ป.6
80 - 100	ดีเยี่ยม	24-30	4	2	1
70-79	ดี	21-23	3	1	-
รวม	ดีเยี่ยม	21-30	7	3	1
มัธยมศึกษา(Md)			24	24	26
พิสัยระหว่างควอไทล์(IR)			2	-	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่อยู่ในระดับดีเยี่ยม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 คน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 จำนวน 2 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน และที่อยู่ในระดับดี มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 คน

5.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอน

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศีกปีที่ 4 และ 5 ปรากฏดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นักเรียนคนที่	คะแนน		ผลต่าง คะแนน D = Y - X	ลำดับที่ของ ความ แตกต่าง	ลำดับเครื่องหมาย		T
	X (ก่อน)	Y (หลัง)			บวก	ลบ	
1	12	23	11	3.5	+3.5	-	0*
2	14	25	11	3.5	+3.5	-	
3	14	25	11	3.5	+3.5	-	
4	10	23	13	6.5	+6.5	-	
5	8	21	13	6.5	+6.5	-	
6	15	26	11	3.5	+3.5	-	
7	15	24	9	1	+1	-	
รวม					T+ = 28	T- = 0	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นักเรียนคนที่	คะแนน		ผลต่างของคะแนน $D = Y - X$	ลำดับที่ของความแตกต่าง	ลำดับเครื่องหมาย		T
	X (ก่อน)	Y (หลัง)			บวก	ลบ	
1	15	27	12	2	+2	-	0*
2	13	24	11	1	+1	-	
3	9	22	13	3	+3	-	
รวม					T+ = 6	T- = 0	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังจากจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวน 1 คน มีคะแนนก่อนเรียน เท่ากับ 15 คะแนน หลังเรียน เท่ากับ 26 คะแนน มีค่าความก้าวหน้าเท่ากับ 11

6. อภิปรายผล

6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($Md = 24$) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($Md = 24$) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($Md = 26$) ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แบบฝึกทักษะช่วยให้สามารถดูแลเด็กได้เป็นรายบุคคล สามารถสอน 3 ระดับชั้นในเวลาเดียวกันได้ถ้ามีนักเรียนจำนวนน้อยโดยใช้แบบฝึกทักษะที่แตกต่างกันในแต่ละระดับชั้นแต่ใช้หลักการเดียวกัน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ฝึกบอได้จนเกิดความชำนาญ และเกิดความแม่นยำในเนื้อหาที่เรียน นักเรียนสามารถฝึกได้ด้วยตนเอง ฝึกความรับผิดชอบ และสามารถนำไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยาลักษณ์ กิตติกา (2559) ได้พัฒนาผลการเรียนรู้คณิตศาสตร์

เรื่องสมการและการแก้สมการชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบชุดฝึกเสริมทักษะ จากผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียน

6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องเศษส่วนและทศนิยมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสอนที่มีการใช้แบบฝึกทักษะประกอบการสอนเป็นการสอนจากนามธรรมให้เป็นรูปธรรม มีการสอนเป็นลำดับขั้นจากง่ายไปสู่ขั้นที่ยากขึ้น ซึ่งช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน มีการทบทวนเนื้อหาเก่าเชื่อมโยงสู่เนื้อหาใหม่ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น และทำให้ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน กระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดและหาเหตุผลมาตอบคำถามด้วยตนเอง จึงเป็นการช่วยเสริมแรงจูงใจแก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนิดา นาจันทด (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดคำนวณและการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ครูผู้สอนควรใช้แบบฝึกทักษะมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจในหลักการในเรื่องที่สอนตามขั้นตอนของการฝึก

(2) ครูผู้สอน ควรนำแบบฝึกทักษะไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นที่มีนักเรียนมีความสามารถที่หลากหลายโดยให้มีแบบฝึกทักษะหลายชุด เพื่อให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกทักษะตามความสามารถ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกทักษะในรูปแบบระบบออนไลน์ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้ามาฝึกทำแบบฝึกทักษะได้ตลอดเวลา และเป็นการกระตุ้นในการฝึกทักษะอย่างต่อเนื่อง

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

จริยาลักษณ์ กิตติกา. 2559. การพัฒนาผลการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องสมการและการแก้สมการชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบชุดฝึกเสริมทักษะ. วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540. ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ปนิดา นาจันทัต. 2559. การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดคำนวณและการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง เศษส่วนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. สถาบันวิจัยพัฒนาและสาธิตการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยา อ่างทองโพธิ์. 2557. การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ เรื่อง มาตราตัวสะกดโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีพระจันทร์ แสงเขตต์. 2557. การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2561. รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. เข้าถึงได้จาก <http://www.niets.or.th>

**การศึกษาความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบ
จำนวนที่มีผลลัพธ์ และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหา**

**STUDY OF MATHEMATICAL ABILITIES ON PLUS AND MINUS WITH
RESULTS AND NOT OVER THAN 20 OF PRATHOMSUKSA 1 STUDENTS
FROM THE LEARNING MANAGEMENT USING MATHEMATICAL
SKILL TRAINING**

นิชาภัทร โคนิล

นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: nichaphat.ton@northbkk.ac.th

ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: benjarat.ra@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ (2) เพื่อศึกษาความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์และ (3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ คือ (1) แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์และ (2) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์และ (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.83/90.00 (2) ความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ มีความสามารถทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 90.00 และ (3) เปรียบเทียบความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ จะแน่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ ความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this study were consisted of 3 issues which were (1) to examine the efficiency of the Mathematical problem exercises (2) to study the Mathematical abilities of the students and (3) to compare the Mathematical abilities of Prathomsuksa 1 students from the learning management using Mathematical skill training between pre-test and post-test. The population of this study was 12 students in a section of Prathomsuksa 1 from Pramahatai suksa school in Bangkok in academic year of 2018. The instruments of this study were 3 types which were (1) the Mathematical problem exercises (2) Mathematical lesson management plans and (3) the evaluation of learning achievement. The data were analyzed by percentage, standard deviation, hypothesis test by Wilcoxon Signed-Ranks Test. The results found that (1) the exercise on Mathematical abilities for Plus and Minus results that not over than 20 of Prathomsuksa 1 students has efficiency at 80.83/90.00 (2) The Mathematical abilities of the students were 90% and (3) the comparing on the Mathematical abilities who studied by using Mathematical skill training in post-test was higher than pre-test at the statistical significant level of .05.

KEYWORDS: Learning management by using Mathematics skill training, Mathematical abilities

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผนสามารถวิเคราะห์ปัญหา หรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เช่น ความรู้ทางคณิตศาสตร์นำไปใช้ในการค้าขาย การซื้อขาย ส่งของ การชั่ง ตวง วัด การลงทุน การทำธุรกิจ การดูเวลา การคำนวณ การออกแบบงานศิลปะหรือบรรจุกิจกรรมต่าง ๆ การตัดเย็บเสื้อผ้า การคำนวณระยะทาง การวางแผนในการออมเงินไว้ใช้ในช่วงบั้นปลายชีวิต นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตลอดจนศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ช่วยพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบระเบียบ มีแบบแผนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์การวางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนามนุษย์ให้สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากผลการทดสอบความสามารถของผู้เรียนพื้นฐานระดับชาติ (National Test :NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2559 พบว่า คะแนนเฉลี่ยทั้งประเทศในด้านความสามารถทางการ

คำนวณเท่ากับร้อยละ 36.99 ซึ่งต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์เป็นปัญหาที่ครูผู้สอนต้องเร่งดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพมีมาตรฐานตามเกณฑ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมหาไถ่ศึกษา พบว่าเนื้อหาสาระเกี่ยวกับโจทย์ปัญหา นักเรียนยังเกิดความสับสนในกระบวนการคิดแก้โจทย์ปัญหาจากตัวนักเรียนเอง นักเรียนวิเคราะห์โจทย์ปัญหาไม่ได้ ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ได้ อีกทั้งยังขาดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และคิดอย่างเป็นระบบ และผู้สอนขาดเทคนิคการสอน เทคนิคการสอนไม่เอื้ออำนวยให้เกิดความคิดอย่างมีเหตุผล และขาดการฝึกทักษะให้กับนักเรียน การจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องนำสื่อการสอนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหา การคิดคำนวณให้กับนักเรียน ซึ่งสื่อการสอนที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาคำนวณของนักเรียนที่จะช่วยให้เกิดผลในเชิงการเรียนรู้ดีขึ้น สุนทร สันธพานนท์ (2545) ได้แก่ แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหามาเป็นสื่อการเรียนที่จะนำมาใช้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาลงมือเรียนเนื้อหาไปแล้วช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดคำนวณ ฝึกซ้ำหลายๆ ครั้ง ทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องการบวกเลขมากขึ้น และเป็นสื่อที่ทำให้นักเรียนมองเห็นภาพได้ชัดเจน สร้างความน่าสนใจให้กับผู้เรียน เด็กเกิดการเรียนรู้เกิดความสนใจ และเกิดทักษะการกระทำจริง ส่งผลให้สามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดี เนื่องจากการใช้แบบฝึกทักษะเป็นการครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด จะช่วยทวนเวลาในการสอน ทั้งยังเป็นการวัดผลการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง เพื่อความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุนทร สันธพานนท์ (2545) กล่าวว่าไว้ว่า แบบฝึกช่วยให้นักเรียนได้คิดแก้ปัญหด้วยตนเอง ฝึกปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถาวร สร้างความกระตือรือร้น สนใจ และรู้วิธีการหาคำตอบ

จากความเป็นมาและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ พบปัญหาหลายประการ เช่น นักเรียนวิเคราะห์โจทย์ไม่ได้ นักเรียนขาดกระบวนการคิด ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ได้ ครูผู้สอนจึงได้นำแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีผลการเรียนทางด้านการคำนวณคณิตศาสตร์ดีขึ้น และเป็นแนวทางสำหรับครูในการพัฒนาสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาลงมือเรียนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนผลลัพธ์ และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
- (2) เพื่อศึกษาความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์ และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหามาเป็นสื่อการเรียน
- (3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนผลลัพธ์ และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

3. สมมติฐานในการวิจัย

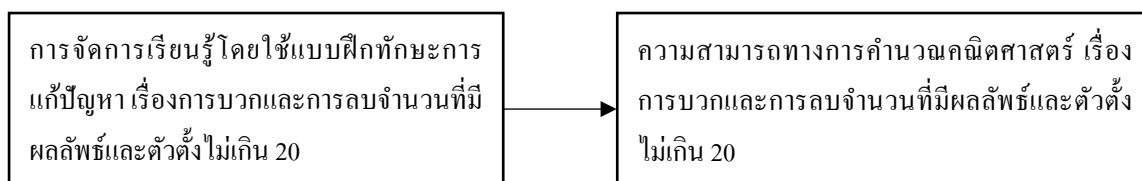
(1) แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาเรื่องการบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

(2) ความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับคิดเป็นร้อยละ 70

(3) เปรียบเทียบความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นศึกษาประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) โดยผลที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งจะนำมาเปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย คือ ความสามารถทางการคำนวณคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 คน โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียน และหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-Test
T ₁	X	T ₂

5.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 12 คน โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรต้น มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหา ตัวแปรตาม มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ ความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์

5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 เดือน (เมษายน-ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหา และระยะที่ 3 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียน

5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหา เรื่องการบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหา ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาไถ่ศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาประสิทธิภาพ ผลการทดลองพบว่าแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหา มีประสิทธิภาพ $(E_1/E_2) = 80.83/90.00$

(2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์ และตัวตั้งไม่เกิน 20 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35

(3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์ และตัวตั้งไม่เกิน 20 เป็นแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item - Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบคำนวณค่าความยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของโลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหา แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น โดยนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนนักเรียน 12 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนพระมหาไถ่ศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

5.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Rank Test

6. สรุปผลการวิจัย

(1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่ผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.83/90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่ผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

นักเรียนคนที่	คะแนนสอบระหว่างเรียน (คะแนนเต็ม 20)	ร้อยละ	คะแนนสอบหลังเรียน (คะแนนเต็ม 20)	ร้อยละ
1	18	90.00	19	95.00
2	16	80.00	18	90.00
3	17	85.00	18	90.00
4	17	85.00	18	90.00
5	15	75.00	17	85.00
6	16	80.00	19	95.00
7	16	80.00	19	95.00
8	18	90.00	17	85.00
9	15	75.00	18	90.00
10	15	75.00	19	95.00
11	15	75.00	17	85.00
12	16	80.00	17	85.00
เฉลี่ยร้อยละ		80.83		90.00
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80.83/90.00$				

จากข้อมูลในตารางที่ 2 แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่ผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) มีค่าเท่ากับ 80.83 และร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) มีค่าเท่ากับ 90.00 แสดงว่า แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่ผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.83/90.00

(2) ความสามารถของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่ผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90.00 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การศึกษาความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหา

นักเรียน คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน (20)	ร้อยละ	ระดับ	คะแนนสอบ หลังเรียน (20)	ร้อยละ	ระดับ
1	15	50.00	ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	19	95.00	ดีมาก
2	13	43.33	ต่ำกว่าเกณฑ์	18	90.00	ดีมาก
3	11	36.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	18	90.00	ดีมาก
4	14	46.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	17	86.67	ดีมาก
5	17	56.67	พอใช้	17	85.00	ดีมาก
6	12	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	17	85.00	ดีมาก
7	10	33.33	ต่ำกว่าเกณฑ์	17	85.00	ดีมาก
8	9	30.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	18	90.00	ดีมาก
9	12	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	19	95.00	ดีมาก
10	13	43.33	ต่ำกว่าเกณฑ์	18	90.00	ดีมาก
11	11	36.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	17	85.00	ดีมาก
12	12	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	18	90.00	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม					90.00	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 3 การศึกษาความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90.00 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) เปรียบเทียบความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบ จำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียน คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การศึกษาความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์ และตัวตั้งไม่เกิน 20 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหา ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	μ	σ	d_i	Z
ก่อนเรียน	12	20	6.17	1.11	78.00	0.003
หลังเรียน	12	20	18.08	0.99		

จากข้อมูลในตารางที่ 4 ความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. อภิปรายผล

7.1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.83/90.00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่าแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหานักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหานี้ อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้ออกแบบแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาย่างมีระเบียบแบบแผน มีขั้นตอนการสร้างตามหลักวิชาการ โดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตร เนื้อหาสาระการเรียนรู้ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี และหลักการสร้างแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหามาผ่านการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน อย่างละเอียดทุกขั้นตอน ผ่านการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาคู่ 3 ครั้ง และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง อีกทั้งแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหายังเป็นการนำเอาเนื้อหาบทเรียนที่เตรียมไว้มาเป็นระบบ มานำเสนอในรูปแบบที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียนโดยตรง มีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนแบบรายบุคคล (Individualization) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำตา นัคกล้า (2557:106) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะ เรื่อง เศษส่วน วิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ เรื่อง เศษส่วน วิชาคณิตศาสตร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.26/79.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้

7.2 การศึกษาความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 90.00 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหานั้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาความสามารถทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้ โดยการสร้างแบบฝึกทักษะการแก้ปัญหานั้นประกอบด้วย คำแนะนำการใช้งาน จุดประสงค์การเรียนรู้ บทเรียน เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ใบความรู้ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้เรียนสามารถเลือกอ่านเนื้อหาและทำแบบฝึกหัดในแบบฝึกทักษะได้หลากหลายตามความสนใจ พร้อมกับมีรูปภาพการ์ตูนเป็นตัวประกอบแสดงคำอธิบายเนื้อหาของบทเรียน เพื่อช่วยเน้นให้เกิดความเข้าใจและเกิดความสนใจแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ อินทร์โทโล (2551) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง การบวกและการลบ จำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา การบวก และการลบ จำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.15/87.40 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

7.3 ความสามารถทางการคำนวณวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 20 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหานั้นสามารถกระตุ้นความสนใจ

ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และทำให้ประสิทธิภาพทางความสามารถทางการเรียนสูงขึ้นได้ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายกับการเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและหาเหตุผลมาตอบคำถามด้วยตนเอง จึงเป็นการช่วยเสริมแรงจูงใจแก่ผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย กรองกาญจน์ ประจำเมือง (2557:217) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชา คณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาการคูณและการหารเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ ปัญหาการคูณและการหารเศษส่วน สูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะของ สสวท. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจ และชี้แจงจุดประสงค์การใช้แบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนนำไปใช้สอน

(2) นักเรียนควรพัฒนาตนเอง โดยการทำแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาซ้ำๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และมีทักษะในการคิดคำนวณได้เร็วขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ครูผู้สอนควรพัฒนาแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาในรูปแบบระบบออนไลน์ เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถเข้ามาฝึกทำแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหาได้ตลอดเวลา และเพื่อกระตุ้นความสนใจให้กับนักเรียน

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. 2559. หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรองกาญจน์ ประจำเมือง. 2557. การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาการคูณและการหารเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาสารคาม.

คำตา มัดเกล้า. 2557. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบของทักษะ เรื่อง เศษส่วนวิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาสารคาม.

จิราภรณ์ อินทร์โทโล่. 2551. ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: อักษรศิลป์.

บุญชม ศรีสะอาด. 2553. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

สุคนธ์ ลิ้นพานนท์. 2545. การจัดกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

การศึกษาสมรรถภาพทางกาย วิชา ว่ายน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ

**A STUDY ON PHYSICAL FITNESS ON SWIMMING FOR KG2 STUDENTS
USING YOGA LEARNING MANAGEMENT**

ตรีเทพ จุ่นเงิน

นักศึกษาศาสาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: Tritep.jun@northbkk.ac.th

ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: Benjarat.ra@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาสมรรถภาพทางกาย วิชา ว่ายน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะและ (2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกาย วิชา ว่ายน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 32 คน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ฉบับ คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ (2) แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาจำนวน 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ด้วยวิธี t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) คะแนนทดสอบทักษะสมรรถภาพทางกายหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ คิดเป็นร้อยละ 80.63 อยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้และ (2) ผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ: กิจกรรมโยคะ สมรรถภาพทางกาย

ABSTRACT

There were 2 objectives in this study (1) to examine the Physical fitness on Swimming for KG2 by using Yoga learning management and (2) to compare the Physical fitness on Swimming for KG2 by using Yoga learning management between pre-test and post-test. The sample of this study consisted of 32 students in a

section of KG2 from Thaklong 1 school at Klongluang District in Pathumthanee Province. The sample was collected by Simple Random Sampling Method, using a classroom as a random unit. The instruments of this study were (1) Yoga learning management plans and (2) Physical fitness test. This study was conducted in 6 months. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and hypothesis testing by t-test method on Dependent Samples. The results showed that (1) the result of the Physical fitness in post-test had the Physical fitness score at 80.63% which were in a good level based on the assumption, and (2) the result of the Physical fitness test by using Yoga in post-test was higher than pre-test at the statistical significant level of .05.

KEYWORDS: Yoga, Physical fitness

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การออกกำลังกายมีหลายรูปแบบซึ่งทำให้ร่างกายได้เคลื่อนไหวและทำให้สุขภาพกาย สุขภาพจิตดี นอกจากนี้ยังบ่งบอกถึงความแข็งแรง ความอดทน ความอ่อนตัว ของร่างกาย ซึ่งกรมพลศึกษาได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพทางกายไว้ว่าสภาวะของร่างกายที่อยู่ในสภาพที่ดีเพื่อที่จะช่วยให้บุคคลสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยงของปัญหาทางสุขภาพที่เป็นสาเหตุจากการขาดการออกกำลังกาย สร้างความสมบูรณ์และความแข็งแรงของร่างกายในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการออกกำลังกายได้อย่างหลากหลาย บุคคลที่มีสมรรถภาพทางกายที่ดี ก็จะสามารถปฏิบัติภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา และแก้ไขในสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี (สุพิตร สมานิโต และคณะ, 2555) สมรรถภาพทางกายเป็นความสามารถของร่างกายในการประกอบภารกิจประจำวันได้อย่างกระฉับกระเฉง มีประสิทธิภาพโดยไม่เกิดความเหนื่อย ปั่นฟู กลับสภาพได้อย่างรวดเร็ว สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น (ถนนอมวงศ์ ฤกษ์พันธ์ และกุลธิดา เจริญฉลาด, 2544)

เด็กทุกคนชอบออกกำลังกายโดยการเล่นตามตนเอง ธรรมชาติของวัยเด็ก เป็นวัยที่ไม่ชอบอยู่นิ่งชอบเคลื่อนไหวร่างกาย มีความอยากรู้อยากเห็น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ๆ รอบตัว ประกอบกับการมีเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ไม่หยุดนิ่ง ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง มีความสนใจเทคโนโลยีในรูปแบบของโทรทัศน์ เกม คอมพิวเตอร์ อีกทั้งเด็กยังมีพฤติกรรมบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้อง กล่าวคือ ชอบบริโภคขนมขบเคี้ยวไม่ค่อยเคลื่อนไหวร่างกาย ขาดการออกกำลังกายที่เหมาะสม ทำให้การเจริญเติบโตของเด็กผิดปกติและส่งผลให้เด็กมีสุขภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ที่ไม่สมบูรณ์ ไม่แข็งแรง ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพแข็งแรงในวันหน้า จะต้องคำนึงถึงการส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อให้เด็กเจริญเติบโตอย่างสมวัย มีพละนาถัยสมบูรณ์ แข็งแรง ซึ่งผู้ที่อยู่รอบตัวเด็กเองมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการออกกำลังกายของเด็ก หมายถึง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง จะต้องทำเป็นตัวอย่างให้เด็กเห็นและปฏิบัติตาม เพราะการทำให้เด็กรักการออกกำลังกาย และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ จะเป็นการสร้างคุณลักษณะนิสัยที่ดีต่อการออกกำลังกายของเด็กไปตลอดชีวิต (สรญา สระทองเทียน, 2557)

เด็กปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุด เนื่องจากสมองของเด็กมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งพัฒนาด้านร่างกายด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ตามวุฒิภาวะหรือความพร้อมของเด็กและมีการพัฒนาเป็นลำดับขึ้นอย่างต่อเนื่องตามวัย (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2547) ดังนั้น พัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต หากเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางร่างกายด้านกล้ามเนื้อใหญ่ที่ดี ก็จะส่งผลทำให้ระบบการควบคุม การเคลื่อนไหวของร่างกายทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการมีสุขภาพร่างกายที่ดีและแข็งแรงตามมา (สุวณา จอมคำสิงห์ และวรรณิษา หาคุณ, 2559)

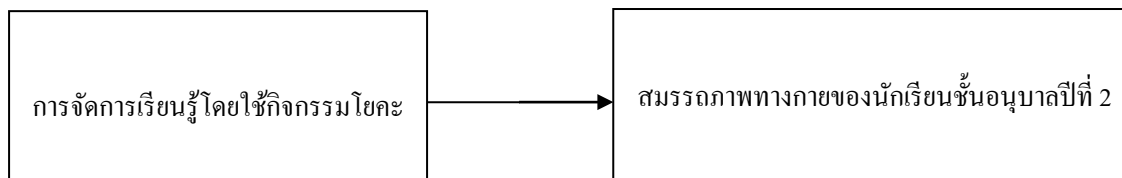
โยคะ เป็นการบริหารร่างกายอย่างหนึ่ง ที่ช่วยบริหารกล้ามเนื้อ ให้แข็งแรง พร้อม ๆ ไปกับการฝึกการสร้างสมดุลและการรวมของร่างกาย จิตใจและจิตวิญญาณเป็นหนึ่งเดียว การฝึกโยคะเป็นวิธีควบคุมจิตใจให้สงบ (ศักดิ์ชัย ศรีวัฒนาปิติกุล, 2554)การเริ่มฝึกโยคะตั้งแต่เด็ก เป็นการวางรากฐานที่มั่นคงให้กับชีวิต ธรรมชาติของร่างกายในวัยนี้ทุกส่วนของร่างกายยังอ่อนช้อย ข้อต่อยืดหยุ่นสะดวก เป็นการง่ายต่อการฝึกท่าต่าง ๆ (สุนีย์ ยุวจิตติ, 2544) โยคะเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างถูกที่ถูกทาง ช่วยกระตุ้นให้เด็ก ๆ เรียนรู้ที่จะปลดปล่อยพลังงาน ที่มีอยู่อย่างมากมายมหาศาลด้วยการเคลื่อนไหวที่สัมพันธ์กับการหายใจ ที่เป็นหัวใจสำคัญของการฝึก ที่ส่งผลต่อการพัฒนาร่างกาย พัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว ทั้งด้านกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็กรวมทั้งพัฒนาการ การรักษาสถิตการทรงตัว ความมั่นคง ตื่นตัว และส่งผลต่อพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจทำให้เกิดเพลิดเพลิน สนุกสนาน สร้างจินตนาการท่าทางต่าง ๆ เช่น ท่าเต่า ท่าสุนัข ท่าผีเสื้อ ฯลฯ ที่ช่วยผ่อนคลายได้ทั้งกายและจิตใจ รักษาสมดุลด้วยกลวิธีตามธรรมชาติของท่าทางการเล่นโยคะ ที่แบ่งออกเป็นชุด ๆ ที่จบในตัวของมันเอง (ศักดิ์ชัย ศรีวัฒนาปิติกุล, 2554)

ดังนั้นครูผู้สอนควรนำกิจกรรมโยคะเป็นการส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย ให้มีความแข็งแรง ยืดหยุ่น สร้างสมดุลซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอในร่างกาย สัดส่วนที่เหมาะสม สร้างบุคลิกภาพที่ดี และช่วยให้มีความผ่อนคลายทางด้านอารมณ์ จิตใจ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ที่ควรส่งเสริมตั้งแต่ระดับปฐมวัย มีความสนใจที่จะศึกษา กิจกรรมโยคะ มาจัดเป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกายให้แก่เด็กปฐมวัยโดยเฉพาะการเรียนรู้ว่ายนน้ำเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกาย ซึ่งพัฒนาในด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ ความอดทนของกล้ามเนื้อ ความอ่อนตัว ความอดทนของระบบหัวใจและหลอดเลือด และองค์ประกอบของร่างกาย ตลอดจนความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายต่าง ๆ ได้ดี เป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่งต่อเด็กปฐมวัย เพราะถ้าเด็กมีสุขร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ไม่เจ็บป่วย ก็จะส่งผลต่อพัฒนาการด้านอื่น ๆ ตามมา จะทำให้เด็ก เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้เมื่อร่างกายพร้อมเด็กก็จะเรียนรู้ได้ดีรวมทั้งตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาสมรรถภาพทางกาย วิชา ว่ายนน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ
- (2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกาย วิชา ว่ายนน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2540)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 32 คน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

4.3 ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรต้น มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ ส่วนตัวแปรตาม มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ สมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 เดือน (เมษายน-ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วัดผลทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะก่อนเรียนและหลังเรียน และระยะที่ 3 วัดผลทดสอบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนหลังเรียน

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การว่ายน้ำ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67

(2) แบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย เป็นแบบบันทึกการให้คะแนนผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย โดยมีรายการทดสอบ ดังนี้ 1) นั้งงอตัวไปข้างหน้า 2) วิ่งเร็ว 20 เมตร 3) ยืนกระโดดไกล 4) ลูกนั่ง 30 วินาที เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย โดย

พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินแบบตามแบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.96

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบสมรรถภาพทางกาย ทดสอบนักเรียนกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลท่าโขลง 1 อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 32 คน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี t-test แบบ Dependent Samples

5. สรุปผลการวิจัย

(1) ผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ ปรากฏดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ผลสมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ

คนที่	ผลการทดสอบก่อนเรียน				ร้อยละ	ระดับ	ผลการทดสอบหลังเรียน				ร้อยละ	ระดับ
	นั่งอ้าว ไป ข้างหน้า	วิ่งเร็ว 20 เมตร	ขึ้น กระโดด ไกล	ลูกนั่ง 30 วินาที			นั่งอ้าว ไป ข้างหน้า	วิ่งเร็ว 20 เมตร	ขึ้น กระโดด ไกล	ลูกนั่ง 30 วินาที		
1	3	3	3	2	55	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
2	2	2	2	2	40	ต่ำ	3	4	3	3	65	ปานกลาง
3	3	2	2	2	45	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
4	2	3	4	2	55	ต่ำ	3	4	4	4	75	ปานกลาง
5	3	2	3	2	50	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
6	4	4	3	2	65	ปานกลาง	5	5	4	4	90	ดีมาก
7	3	2	2	2	45	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
8	3	2	3	3	55	ต่ำ	4	3	4	4	75	ปานกลาง
9	3	3	3	3	60	ปานกลาง	4	4	4	4	80	ดี
10	3	2	3	3	55	ต่ำ	5	3	5	5	90	ดีมาก
11	3	2	3	2	50	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
12	2	3	3	2	50	ต่ำ	3	4	3	4	70	ปานกลาง
13	3	2	3	2	50	ต่ำ	4	3	3	3	65	ปานกลาง
14	2	2	3	3	50	ต่ำ	3	4	4	4	75	ปานกลาง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คนที่	ผลการทดสอบก่อนเรียน				ร้อยละ	ระดับ	ผลการทดสอบหลังเรียน				ร้อยละ	ระดับ
	นั่งอ้าว ไป ข้างหน้า	วิ่งเร็ว 20 เมตร	ขึ้น กระโดด ไกล	ลูกนั่ง 30 วินาที			นั่งอ้าว ไป ข้างหน้า	วิ่งเร็ว 20 เมตร	ขึ้น กระโดด ไกล	ลูกนั่ง 30 วินาที		
15	4	3	3	4	70	ปานกลาง	5	5	4	4	90	ดีมาก
16	4	3	3	2	60	ปานกลาง	4	4	4	5	85	ดีมาก
17	4	2	3	2	55	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
18	2	2	3	3	50	ต่ำ	3	4	4	4	75	ปานกลาง
19	3	3	3	3	60	ปานกลาง	4	4	4	4	80	ดี
20	5	3	4	4	80	ดี	5	4	5	5	95	ดีมาก
21	4	3	4	2	65	ปานกลาง	5	4	5	4	90	ดีมาก
22	3	3	3	2	55	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
23	4	3	3	3	65	ปานกลาง	5	5	4	4	90	ดีมาก
24	3	2	3	3	55	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
25	5	2	3	3	65	ปานกลาง	5	4	4	4	85	ดีมาก
26	3	3	3	2	55	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
27	2	3	3	2	50	ต่ำ	3	4	4	4	75	ปานกลาง
28	4	4	4	2	70	ปานกลาง	5	5	5	4	95	ดีมาก
29	3	3	3	3	60	ปานกลาง	4	4	4	4	80	ดี
30	3	3	3	2	55	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
31	4	2	3	2	55	ต่ำ	4	3	4	4	75	ปานกลาง
32	3	2	3	2	50	ต่ำ	4	4	4	4	80	ดี
ค่าเฉลี่ยโดยรวม							4.06	4.00	4.03	4.03	80.63	ดี

จากข้อมูลในตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้โยคะ จากนักเรียน 32 คน พบว่า มีนักเรียนที่มีผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ทักษะการนั่งอ้าวไปข้างหน้า อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 อยู่ในระดับดี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 และอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ทักษะวิ่งเร็ว 20 เมตร อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 อยู่ในระดับดี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ทักษะขึ้นกระโดดไกล อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.37 อยู่ในระดับดี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 78.12 และอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และทักษะลูกนั่ง 30 วินาที อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 อยู่ในระดับดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 84.37 และอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.37

โดยภาพรวมคะแนนทดสอบทักษะสมรรถภาพทางกายหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะคิดเป็นร้อยละ 80.63 อยู่ในระดับดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) การเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายของนักเรียนก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ ปรากฏดังตาราง 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถภาพทางกาย วิช่า ว่ายน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	32	20	11.25	1.66	27.357	.000*
หลังเรียน	32	20	16.13	1.47		

จากข้อมูลในตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถภาพทางกาย วิช่า ว่ายน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผล

6.1 การศึกษาสมรรถภาพทางกาย วิช่า ว่ายน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ จากการทดลองพบว่าสมรรถภาพทางกาย วิช่า ว่ายน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะคิดเป็นค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 80.63 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนมีพัฒนาสมรรถภาพทางกาย โดยใช้กิจกรรมโยคะมาอบอุ่นร่างกายก่อนเรียนว่ายน้ำและหลังเรียนว่ายน้ำ ซึ่งเป็นการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนในการเรียนว่ายน้ำเพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม เนื่องจากนักเรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายด้วยกิจกรรมโยคะ นักเรียน เรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูในขณะร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสุขในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร พันธุ์แสง (2551) ที่ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงโยคะ ที่มีต่อการพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย พรชัตต์ สุขแก้ว (2556) ที่ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมโยคะที่มีต่อสมรรถภาพทางกลไกของเด็กวัยอนุบาล ปรากฏว่านักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีสอนกิจกรรมโยคะมาอบอุ่นร่างกายมีคะแนนทดสอบทักษะสมรรถภาพทางกายก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนว่ายน้ำทำให้มีสมรรถภาพทางกายที่ดีขึ้น

6.2 การเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกาย วิช่า ว่ายน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ พบว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถภาพทางกาย วิช่า ว่ายน้ำ ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโยคะ คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร พันธุ์แสง (2551) ที่ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงโยคะ ที่มีต่อการพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย และพรชัตต์ สุขแก้ว (2556) ที่ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดกิจกรรมโยคะที่มีต่อสมรรถภาพทางกลไกของเด็กวัยอนุบาล เด็กวัยอนุบาลใน 4 ด้าน ได้แก่ ความอ่อนตัว ความว่องไว ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ และความอดทน

ของกล้ามเนื้อ ผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 11.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.66 และผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 16.13 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.47 และเมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ สถิติทดสอบที (t-test แบบ dependent samples) พบว่า มีผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($df = 31$)

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ควรสนับสนุนให้นักเรียนนำกิจกรรมโยคะมาฝึก เพื่อเป็นการสร้างพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้นักเรียนได้เก่ง ดี มีสุข ในการทำกิจกรรมโยคะร่วมกัน นอกจากนี้ครูยังสามารถสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น การเคารพกติกา และการมีจิตสาธารณะได้อีกด้วย

(2) ครูควรนำกิจกรรมโยคะมาใช้ในการอบอุ่นร่างกายก่อนและหลังเรียนไปใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไปจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ ได้

(3) ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริม ให้ครูผู้สอนวิชาอื่นๆ นำกิจกรรมโยคะ ไปพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบ โปรแกรมโยคะมาฝึกควบคู่กับการออกกำลังกายในน้ำหรือนำไปอบอุ่นร่างกายก่อนและหลังเรียนกีฬาประเภทต่างๆ ในการพัฒนาสมรรถภาพทางกาย สมมติ ของนักเรียนในวัยต่างๆ

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

ดวงพร พันธุ์แสง, 2551. ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงโยคะที่มีต่อพัฒนาการด้านร่างกายของเด็กปฐมวัย.

ปริญญาธิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถนอมวงศ์ ถยชัยเพ็ชร และกุลธิดา เชิงฉลาด. 2544. ปทานุกรมศัพท์กีฬาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540. ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ.

คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

พรชิต์ สุขแก้ว. 2556. ผลของการจัดกิจกรรมโยคะที่มีต่อสมรรถภาพทางกลไกของเด็กวัยอนุบาล. กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศักดิ์ชัย ศรีวัฒนาปิติกุล. 2554. คุณหนูโยคะ. กรุงเทพมหานคร.

สรญา สระทองเทียน. 2557. ออกกำลังกายอย่างไร ให้เด็ก ‘สุขภาพดี’. สืบค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2557, จาก

<http://www2.thaihealt.or.th/Content/23745.html>.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพมหานคร: อรุณลาดพร้าว.

สุนีย์ ชูจิตติ. 2544. โยคะเพื่อพลังงานและพลังจิต. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

สุพิตร สมหิโต และคณะ. 2555. แบบทดสอบและเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกายสำหรับเด็กไทยอายุ 4-6 ปี.

สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

สุวนา จอมคำสิงห์. 2559. การจัดกิจกรรมโยคะเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่ของเด็กปฐมวัย. สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

**การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของไทยกับการจัดการการเรียนรู้แบบผสมผสาน
(BLENDED LEARNING MANAGEMENT)
THAILAND EDUCATION IN 21st CENTURY WITH BLENDED
LEARNING MANAGEMENT**

ดร.คุณากร ไวยวุฒิ

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

E-mail: kunakorn.w@mail.rmutk.ac.th

ดร.พร้อมพร ภูวดิน

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

E-mail: poowadinpromporn@gmail.com

บทคัดย่อ

ทุกวันนี้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มากขึ้น ในส่วนที่เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนในการค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการ และนำมาวิเคราะห์และแปลงออกมาเป็นความรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยประเทศไทยควรใช้บทเรียนที่มีความยืดหยุ่น เน้นการสืบค้น ให้การเรียนรู้ที่มีการส่งเสริมและสนับสนุน และผู้เรียนรู้ถึงค่าของความแตกต่างและหลากหลาย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ นั่นคือ การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้จะเกิดจากการสอนหลายวิธี โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพแวดล้อม เนื้อหา สถานการณ์ เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและการเรียนรู้ โดยสามารถจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมีการนำสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาแบบออนไลน์และออฟไลน์มาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการศึกษา ในการศึกษาพบว่าการเรียนรู้แบบผสมผสานถือเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาการศึกษาในทุกด้าน ทั้งด้านหลักสูตร ด้านผู้สอนและด้านผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนการพัฒนาศึกษาชาติในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความสุข และรู้เท่าทันเวทีโลกซึ่งอาจจะต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบผสมผสาน Blended Learning การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

Technology nowadays is an important role in 21st Century education as a tool for supporting learners to investigate their concerned information. Thailand cooperate among learners by using the flexible lessons to

emphasize the learners' investigation to supported learning. Also it makes learners respect to the values of several differences with Child-center value, this is "Blended Learning". The blended learning is the learning process flowing from several learning tactics with considering learners, context, content, and situation to reply learning in different learners' characteristic. This strategy can achieve the instruction inside and outside classroom by using the online and off-line instructive technology to enhance learners to learn effectively education. In this study, we found Blended Learning can helps and develop the education in all aspects such as on the curriculum side, instructor and learner. Also to achieve the objectives of the Thai national education development plan in the 21st century that want the learner to have a lifetime of quality learning, happy and knowing the world. This may be due to continuous and thoughtful support from the government.

KEYWORDS: Blended Learning Management Education in 21st Century

1. บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในหลายๆด้าน เช่น สังคมความเป็นอยู่ การปกครอง เศรษฐกิจ การค้า รวมถึงด้านการศึกษา การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีนั้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว จึงส่งผลกระทบกว้างขวาง เทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งของผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมทั่วโลกในหลายๆด้าน เป็นทั้งเครื่องมือที่ผลักดันให้ระบบเศรษฐกิจมีการพัฒนา ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ในทุกมิติ รวมถึงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิตของมนุษย์ในทางที่ดีขึ้น ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารนั้น เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้สะดวกและง่าย หลากหลายช่องทาง สามารถรับรู้ได้หลายมิติ เช่น ด้วยการอ่าน ฟัง ดู พูด มีการนำเสนอในรูปแบบอักษรภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และการสร้างสถานการณ์เสมือนจริง (Virtual Situation) รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) การสร้างเครือข่ายให้สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างไร้ขอบเขตและพรมแดน ทำให้การเรียนรู้และสมรรถนะของคนในยุคศตวรรษที่ 21 ได้เปลี่ยนไปจากเดิม ดังนั้นการพัฒนาและการเรียนรู้เทคโนโลยีในยุคของการเปลี่ยนแปลงจึงกลายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาและแก้ปัญหาต่างๆของมนุษย์ การทำความเข้าใจแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีจึงจำเป็นต้องมองระยะยาวมากขึ้น เพื่อสะท้อนภาพการพัฒนาเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ด้านบวกมากกว่าเดิม รวมถึงการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในระบบการศึกษาการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันและต่อเนื่องถึงในอนาคต ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เทคโนโลยีนั้นเข้ามามีส่วนสำคัญที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

ในยุคศตวรรษที่ 21 กระบวนการจัดการเรียนการสอนย่อมมีการเปลี่ยนแปลง โดยเทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษามากขึ้น ในส่วนที่เป็นเครื่องมือที่สนับสนุนให้ผู้เรียนในการค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ โดยแหล่งข้อมูลที่ค้นหานั้นจะเปิดกว้างและไม่มีขีดจำกัดในโลกของอินเทอร์เน็ตและต้องมีความน่าเชื่อถือเป็นสำคัญ เพื่อที่ผู้เรียนจะต้องนำข้อมูลเหล่านั้นที่ได้มาวิเคราะห์และแปลงออกมาเป็นความรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ โดยเกิดจากการสืบค้นด้วยตัวเองหรือค้นคว้าเป็นกลุ่ม นำไปสู่การศึกษาการเรียนรู้ตลอดชีวิตและยั่งยืน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากการที่ผู้เรียนได้รับการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น ให้มีการกระตุ้น

สร้างแรงจูงใจและให้ผู้เรียนเกิดความสงสัย ต้องการสืบค้นต้องการที่จะหาคำตอบและต้องการที่จะเรียนรู้ไปเรื่อยๆ ถึงแม้ว่าจะสำเร็จการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งแล้วก็ตาม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับประเทศควรหารูปแบบการเรียนการสอนที่สนับสนุนการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา การสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการมีปฏิสัมพันธ์กันของผู้เรียน โดยใช้บทเรียนที่มีความยืดหยุ่น เน้นการสืบค้น การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์และในการเรียนรู้ที่มีการส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียน รวมถึงผู้เรียนเคารพคุณค่าของความแตกต่างที่มีสาระสำคัญและความหลากหลาย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (ภาสกร เรืองรอง และคณะ, 2557)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การจัดรูปแบบการสอนต้องมีแบบแผนการดำเนินการสอนที่จัดไว้อย่างเป็นระบบสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้มีการนำรูปแบบและเทคนิควิธีการสอนเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาผู้เรียน การปรับตัวต่อการกระจายความรู้แบบองค์รวม และการเชื่อมโยงความรู้ด้านต่างๆ

Curtis J. Bonk, Charles R. Graham. (2006) ได้นำเสนอในงานของเขาไว้ว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการศึกษานั้นเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถทำได้หลายรูปแบบ ตั้งแต่การนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นอุปกรณ์ในการสอน การนำบริการต่างๆในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะ เว็บไซต์ต่างๆมาพัฒนาเป็นสื่อการสอนในทุกระดับการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการติดต่อระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนสามารถเรียนได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถานที่ (anytime anywhere) เป็นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้หาข้อมูลและส่งข่าวสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ในการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นและสะดวกขึ้นโดยไม่มีขีดจำกัด

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนอีกรูปแบบหนึ่งภายใต้กระแสแห่งการพัฒนาการด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ในรูปแบบของการบูรณาการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอนแบบปกติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวาง เกิดทั้งประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลทางการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น รวดเร็วขึ้น ซึ่งรูปแบบดังกล่าวนี้เรียกว่า “Blended Learning หรือการเรียนรู้แบบผสมผสาน” เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่ผสมผสานโมดูล (Module) การเรียนการสอนหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เป็นลักษณะของการผสมผสานการเรียนทางไกล (Distance Learning) ผ่านระบบเครือข่าย Online ร่วมกับการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face to Face) ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการนั่งฟังการบรรยายในชั้นเรียนปกติแบบเดิมๆ ทั้งนี้จะให้ความสำคัญกับการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมและถูกต้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนการสอน (Charles R. Graham, 2013)

2. วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อให้เข้าใจลักษณะของการจัดการการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning Management)
- (2) เพื่อศึกษาการนำกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีการเปลี่ยนแปลงในประเทศไทย โดยนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษามากขึ้นในยุคศตวรรษที่ 21

3. ความหมายของการเรียนรู้แบบผสมผสาน Blended Learning

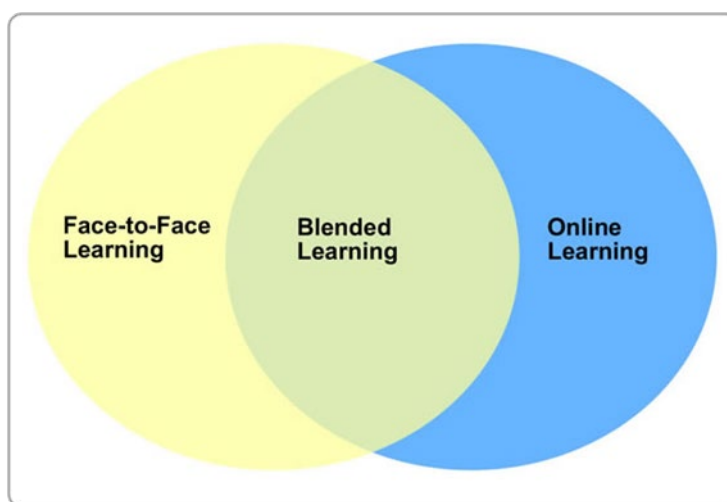
การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้ Bonk, C. J. & Graham, C. R. (Eds.). (2005) ให้คำจำกัดความของการเรียนแบบผสมผสานว่าควรมีสัดส่วนของเนื้อหาที่นำเสนอออนไลน์ ระหว่างร้อยละ 40 ต่อร้อยละ 60 คำอธิบาย คือ การเรียนที่ผสมการเรียนออนไลน์ (Online course) และการเรียนในชั้นเรียน (Face to face) โดยที่เนื้อหาส่วนใหญ่ส่งผ่านระบบออนไลน์ ใช้การอภิปรายออนไลน์ (Discussion) และมีการพบปะกันในชั้นเรียนบ้าง และมีส่วนที่น่าสนใจว่าการอภิปรายออนไลน์ถือเป็นการส่งผ่านเนื้อหาออนไลน์ เช่นกัน Cottrell, D.M. & Robinson, R.A. (2003) สรุปว่า การเรียนแบบผสมผสาน หรือ Blended Learning หมายถึง เรียนรู้ที่ใช้วิธีการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ E-learning กับการสอนในชั้นเรียนแบบปกติ โดยผู้เรียนมีอิสระภาพในการค้นคว้าข้อมูล ไม่มีข้อจำกัดของเวลาและสถานที่ Michael B. Horn and Heather Staker (2012) แห่งสถาบัน Innosight Institute ได้นิยามเกี่ยวกับการเรียนแบบผสมผสานของผู้เรียนในระดับ K-12 หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์มากมายทางการเรียนรู้ซึ่งเป็นอิสระผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตคอมพิวเตอร์ โดยนักเรียนสามารถควบคุมตัวแปรทางการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งในด้านเวลา สถานที่ อย่างเป็นอิสระโดยแนวทางการเรียนรู้และเสรีภาพในการเรียนรู้ของตนเอง Charles R. Graham (2013) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการรวมการเรียนรู้ผสมผสานหลายรูปแบบ การเรียนรูปแบบจะสมบูรณ์ได้ด้วยการใช้การผสมผสานระหว่างทรัพยากรการเรียนรู้ที่เป็นสื่อเสมือนจริง และทรัพยากรทางกายภาพ เช่น การรวมเอาสื่อที่ต้องใช้เทคโนโลยีกับการเรียนในห้องเรียนเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุดและผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระโดยผ่านการใช้เทคโนโลยี

ดังนั้น จากการศึกษาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบผสมผสาน หรือ Blended Learning หมายถึง กระบวนการเรียนการสอน ที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนแบบปกติรวมกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนโดยที่ผู้เรียน ผู้สอนไม่เผชิญหน้ากัน หรือการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่หลากหลาย ไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลา สถานที่ กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมเกิดขึ้นจากการใช้ยุทธวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ โดยเป้าหมายอยู่ที่การให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสำคัญ

ลักษณะของการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Types and Models) และความสำคัญ

Kristian J Spring, Charles R Graham, Camey A Hadlock (2016) กล่าวว่าไว้ว่า เทคนิคการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้น ผู้สอนสามารถใช้วิธีการสอน มากกว่าสองวิธี เช่น ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาบทเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยีผนวกกับการสอนแบบในห้องเรียน แต่หลังจากนั้นผู้สอนนำเสนอเนื้อหาบทความชิ้นแวนไว้บนเว็บไซต์ จากนั้นติดตามการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เเลิร์นนิ่ง (E- Learning) ด้วยระบบแอลเอ็มเอส (Learning Management System) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องแล็บ หลังจากนั้นให้มีการสรุปบทเรียนด้วยการอภิปรายร่วมกับอาจารย์ผู้สอนในห้องเรียน (Discussion) โดยสอดคล้องกับ LR Halverson, CR Graham, KJ Spring, JS Drysdale (2014) ได้อธิบายในงานของเขาว่า การเรียนแบบผสมผสาน สามารถนำมาสรุปได้เป็น 3 มิติ กล่าวคือ การผสมผสานการสอนผ่านสื่อการสอนหลายรูปแบบ โดยการผสมผสานวิธีการเรียนการสอนและการผสมผสานระหว่างการสอนแบบเผชิญหน้ากับการสอนออนไลน์ ดังนั้น Blended Learning เป็นการบูรณาการแบบ Online Learning และ Face-to-Face Meetings เข้าด้วยกัน โดยกิจกรรมจะเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันใน

กลุ่มการเรียนรู้ที่มีการจัดวางการทำงานกลุ่มเป็นอย่างดี ด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย หลังจากมี Face-to-Face Learning แล้ว ซึ่งอาจจะรวมถึง Pre-event Activities ก่อนมีการประชุมเป้าหมายก็เพื่อการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในระหว่างผู้เรียน เกิดการสร้างความรู้คือการเป็นทีมร่วมกันซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ และความรวดเร็วในการทำงานกลุ่ม โดยอาจมีการปฐมนิเทศ แนะนำ ชี้แจง ก่อนเรียนโดยอาจใช้ทาง Web Conferences และ Online Discussions ซึ่งจะทำให้มีการเปิดกว้าง ที่จะเรียนรู้ร่วมกันแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กัน และต่อมาผู้เรียนจะต้องมาพบกัน ในชั้นเรียนหรือการให้มี Follow-up learning community หลังจาก มี Face-to-Face even แล้ว การเรียนรู้ในลักษณะนี้ อาจต่อด้วยการให้ผู้เรียนทำ Group Projects, Discussing Research Findings, และ Mentoring Peers เป็นต้น Saritepeci, Mustafa; et al. (2015) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ในการเรียนแบบผสมผสาน หรือลักษณะแบบ End-to-End Communities ที่รวม ทั้ง Follow-up Learning Activities ผู้เรียน บางคน อาจ ชอบ End-to-End Community มากกว่า เพราะ Face-to-Face Meeting แบบปกติ มักเป็นเรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม ที่จะมาร่วมมือกันทำงาน ตัวอย่างเช่น ผู้สอนอาจใช้ Ice-Breaker Community สำหรับ Pre work และแนะนำ เรื่องต่าง ๆ ให้กับ ผู้เรียน ใช้ Face-to-Face Experiential Workshop ในการให้ความชัดเจนเรื่องจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละคน และใช้เทคนิค Follow-up Community ในการ Coaching และ Mentoring เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

ภาพที่ 1 แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
ที่มา: ภาสกร เรืองรอง และคณะ (2557)

ในขณะเดียวกันกับ Michael B. Horn and Heather Staker (2012) ได้จำแนกถึงคุณลักษณะในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในการเรียนการสอนรูปแบบดังกล่าวสามารถจำแนกออกเป็น 6 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1: Face to Face Driver เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบปกติที่มีการเรียนแบบเผชิญหน้าระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในชั้นเรียน โดยการเรียนรู้แบบออนไลน์ในแต่ละประเด็นที่กำหนดในเนื้อหาของการเรียนรู้แต่ละครั้ง

รูปแบบที่2: Rotation เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบหมุนเวียนตามหลักสูตรในตารางปกติที่กำหนดของการเรียนการสอนในชั้นเรียนภายใต้สถานการณ์ที่มีความหลากหลายและเป็นไปตามอัตราการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลโดยธรรมชาติ

รูปแบบที่3: Flex เป็นลักษณะการเรียนรู้แบบผสมผสานที่มีความยืดหยุ่นในการปรับใช้ภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกันที่ผู้สอนสามารถกำหนดให้กับผู้เรียนในการเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งการเรียนรู้แบบ Tutoring หรือการเรียนรู้แบบกลุ่มเล็กตามกลุ่มสนใจ หรือการเรียนรู้แบบจำแนกตามความประสงค์ เป็นต้น

รูปแบบที่4 : Online Lab เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เน้นการเรียนรู้แบบออนไลน์โดยใช้สภาพการณ์ของการใช้ห้องปฏิบัติการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้คอยควบคุม ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือทางการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

รูปแบบที่5 : Self Blended เป็นรูปแบบของการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยตัวของผู้เรียนเองตามประเด็นความสนใจหรือหลักสูตรที่ถูกกำหนด ลักษณะดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลทางการเรียนระหว่างกันหรือระหว่างสถาบัน โดยจะมีโปรแกรมควบคุมหลักอยู่ที่ห้องปฏิบัติการ ที่จะคอยควบคุมและอำนวยความสะดวกในการเรียนในการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยตนเองของผู้เรียน

รูปแบบที่6 : Online Driver เป็นลักษณะการเรียนรู้แบบผสมผสานที่เต็มรูปแบบสมบูรณ์ โดยมีการเรียนรู้แบบออนไลน์ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจากหลักสูตรที่กำหนดขึ้น และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศจะมีบทบาทค่อนข้างสูงต่อกระบวนการขับเคลื่อนในรูปแบบดังกล่าวนี้

จากรูปแบบของการเรียนรู้แบบผสมผสานข้างต้น เห็นได้ว่าการนำเอากระบวนการเรียนรู้แบบผสมผสานมาใช้ในการเรียนการสอนนั้น ประเด็นสำคัญยังต้องคำนึงถึงความพร้อมและความเป็นไปได้หลายประการที่จะเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาปรับใช้การเรียนรู้ในลักษณะให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ บริบทและความพร้อมทุกด้านเพื่อเกิดผลและประสิทธิภาพสูงสุดของการประยุกต์ใช้กับผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม Wicks, David A; et al. (2015) ได้ให้ข้อเสนอแนะในงานของเขาในการเรียนรู้แบบผสมผสานไว้ว่า ผู้สอนควรคำนึงถึงจุดประสงค์การสอนเป็นหลักสำคัญ อย่าผสมผสานจนบ่อยครั้งเกินไป และอย่าผสมผสานเพียงเพื่อให้มีการสอนหลาย ๆ แบบเท่านั้น ควรต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน และของผู้สอนเองด้วย ผู้สอนต้องทำความเข้าใจและมองในมิติภาพการผสมผสานว่าสามารถดำเนินการได้ดีเหมาะสมเพียงไร ส่วนผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนโดยวิธีเหล่านั้นมากน้อยเพียงใดด้วยเช่นกันและที่สำคัญ สถานที่และอุปกรณ์ ก็เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอย่างมาก เพราะการเปลี่ยนวิธีสอนหมายถึงการเปลี่ยนบรรยากาศ เปลี่ยนกิจกรรม อุปกรณ์และสถานที่อาจเปลี่ยนตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปกรณ์ความพร้อมด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. กรณีศึกษาผลจากการเรียนรู้

จากการศึกษาของ Kristian J Spring, Charles R Graham, Camey A Hadlock (2016) ได้สรุปว่า จุดเด่นของการเรียนการสอนแบบผสมผสานจะทำให้ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนรวมถึงเพื่อนผู้เรียนคนอื่นๆ เสมือนในองค์กรใหญ่ ได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันได้โดยสะดวกและง่ายขึ้นด้วยการผ่านเทคโนโลยี สามารถเข้าใจเพื่อนร่วมชั้นเรียนและเคารพเพื่อน

ร่วมชั้นเรียนมากขึ้น จึงมีผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้รับผลสะท้อนกลับจากการเรียนได้โดยทันที ซึ่งจะส่งเสริมพัฒนาการเรียนของผู้เรียนแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ Saritepeci, Mustafa; et al. (2015) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบผสมผสานเปรียบเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมในองค์กร เป็นการผสมผสานการเรียนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่นๆ ในการส่งผ่านความรู้ในการเรียนและการฝึกอบรมการผสมผสานเทคโนโลยีการเรียนการสอนกับการทำงานจริง (To mix or combine instructional technology with actual job tasks in order to create a harmonious effect of learning and working)

อีกด้านหนึ่งจากแนวคิดการจัดการเรียนการสอนบนเว็บแบบผสมผสาน Taylor, J.A. and Newton, D. (2013) สรุปได้ว่า การเรียนแบบผสมผสาน เป็นรูปแบบการเรียนที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในการเรียนรู้ วิธีการสอนของผู้สอน รูปแบบการเรียนรู้ผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนที่เทคโนโลยีมีส่วนสำคัญ ช่องทางการสื่อสารที่ทันสมัย จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นความยืดหยุ่น และรูปแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับเนื้อหาผู้เรียนกับบริบทในการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดจากการเรียนการสอน ในงานการศึกษาของ Spring, K.J. and Graham, C.R. (2016) สรุปกระบวนการการเรียนรู้ไว้ว่า ไม่ได้มีลักษณะเรียงลำดับขั้นตอนจากความรู้ (knowledge) ไปสู่ความเข้าใจ (comprehension) การประยุกต์ใช้ (application) การวิเคราะห์ (analysis) การสังเคราะห์ (synthesis) และการประเมิน (evaluation) ตามลำดับ แต่การเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นกระบวนการเรียนรู้เนื้อหาไปสู่ความเข้าใจแท้จริงในระดับที่นำไปใช้ได้ ในสถานการณ์จริง เรียนรู้เนื้อหาพร้อมๆ กับการใช้ประโยชน์ในสถานการณ์จริง ผลการเรียนรู้คือผู้เรียนสามารถจดจำได้ (remember) เข้าใจได้ (understand) ประยุกต์ใช้ได้ (apply) วิเคราะห์ได้ (analyze) ประเมินผลได้ (evaluate) และสามารถสร้างสรรค์ได้ (create) โดยสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนแสดงออกมามี 5 ด้านได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบการออกแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ Blended Learning Management ในประเทศไทย

ในการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้อย่างได้กล่าวไว้ในเนื้อหาข้างต้นในงานศึกษานักวิชาการต่าง ๆ นั้น ถ้าในการปรับประยุกต์ใช้กับการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 อาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อศึกษาให้เข้ากับบริบทและสังคมที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นักออกแบบการเรียนการสอนระดับชาติ (Instructional Designer) จะต้องคำนึงถึงจุดประสงค์ของการเรียนที่กำหนดไว้ในระยะเวลาในการเรียน รวมถึงความแตกต่างของรูปแบบการเรียนรู้ และที่สำคัญรูปแบบการคิดของผู้เรียน เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การกำหนดเนื้อหาบทเรียน และการประเมินผลการเรียน โดยปัจจัยสำคัญในการออกแบบระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบระบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานของไทยให้ประสบความสำเร็จ อาจต้องมองและพิจารณาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบด้านผู้เรียน (Audience) จากความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนในประเทศไทย ซึ่งมีความหลากหลาย ควรออกแบบการเรียนรู้ให้มีรูปแบบยืดหยุ่น และมีความหลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมและให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบการคิด ความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลและบุคลิกภาพของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเท่าเทียมกันตามศักยภาพของตนเองมากที่สุด

จากการศึกษาของ Wicks, David A; et al. (2015) ยังพบอีกว่าการประเมินความต้องการทางการเรียนรู้และตัวผู้เรียนนั้น จากผลการประเมินดังกล่าวจะช่วยให้การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนรูปแบบผสมผสาน ดังนั้นเมื่อผู้ออกแบบได้กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างชัดเจนและมีเป้าหมายแล้วย่อมส่งผลต่อกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมได้อย่างเป็นระบบโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนในแต่ละเนื้อหาอย่างเป็นขั้นตอน

2. องค์ประกอบด้านเนื้อหา (Content) เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนให้กับนักเรียนไทย ควรจะมีความแตกต่างกันในรูปแบบต่างๆ การออกแบบการเรียนการสอนจึงควรออกแบบให้มีกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสนใจติดตามได้ดีที่สุด โดยเน้นเนื้อหาที่เหมาะสมกับการเรียนแบบออนไลน์เพราะปัจจุบันผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมาก และเนื้อหาที่มีระดับความยากไม่มากเกินไปนัก รวมถึงเนื้อหาที่เหมาะสมกับการเรียนในห้องเรียนควบคู่กัน คือเนื้อหาที่ต้องมีความซับซ้อน ที่ต้องการคำอธิบาย การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ (Discussion) เพื่อความกระจำในการเรียนจากผู้สอน และการฝึกปฏิบัติการควบคู่กัน

ในด้านของ Spring, K.J. and Graham, C.R. (2016) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานและการจัดกระบวนการเรียนรู้จากสื่อประสมในเนื้อหา เป็นประเด็นที่มีนัยสำคัญต่อความแตกต่างในเนื้อหาและเชิงระเบียบวิธี เพราะบางครั้งก็เรียกและให้นิยามปฏิบัติการกันว่า Mixed-Method Learning, Mixed-Media for Learning Development, Multi-Methods Learning และในการออกแบบกิจกรรมตามแนวคิดการศึกษา รู้จักแพร่หลายกันทั่วโลกนั้น ก็คือ Blended Learning อย่างเป็นทางการและใช้กันมากกว่าในวงการศึกษายุคปัจจุบัน

3. ปัจจัยด้านระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) จากความสามารถในการเข้าถึงระบบการจัดการเรียนรู้นบนอนไลน์ได้แบบผสมผสานที่แตกต่างกันในประเทศไทย การเรียนการสอนควรออกแบบบทเรียนโดยคำนึงถึงความสามารถของระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ดี ประกอบด้วย ความเสถียรของระบบการเชื่อมต่อกับระบบเครือข่าย ความเร็วในการส่งผ่าน การรับและส่งข้อมูล รูปแบบของสื่อสำหรับบทเรียนบนเว็บ (Digital Platform) ที่มีความทันสมัย การสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การให้เกิดการโต้ตอบ รับข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายช่องทาง ทั้งการสนทนาผ่านเครือข่าย (Chat) การใช้กระดานสนทนา (Web board) การสนทนาเฉพาะกลุ่ม (Newsgroup) การส่งข้อความ (E-mail) เป็นต้น

Wicks, David A; et al. (2015) ได้เสริมในงานของเขาอีกว่า การเตรียมระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านฮาร์ดแวร์และการเตรียมระบบซอฟต์แวร์ที่ดี รวมถึงช่องทางนำเสนอเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอด การพัฒนาเนื้อหา ลักษณะของระบบที่สร้างขึ้นให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายนั้น ยังเพื่อการประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาเนื้อหาในบทเรียนหรือการเลือกเนื้อหาบทเรียนให้เหมาะสมกับลักษณะและรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ตลอดจนคำนึงถึงความพร้อมของการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีที่ได้รับเพื่อสามารถจัดเตรียมให้แก่ผู้เรียนได้จริง

4. ปัจจัยด้านผู้สอน (Instructor) ผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและจัดกระบวนการเรียนรู้ เพราะผู้สอนและผู้เรียนจะต้องสามารถนำความรู้ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยทั่วไปแล้วรูปแบบเทคนิคการสอนมีหลากหลายวิธี เช่น การสอนโดยการบรรยาย การสอนโดยการสาธิตปฏิบัติ สอนโดยการทดลอง สอนโดยการนิรนัยและการอุปนัย สอนโดยการอภิปรายกลุ่มย่อยหรือรวมกลุ่ม สอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ สอนโดยใช้โครงงาน โดยทั้งหมด ผู้สอนจะต้องเข้าใจในบริบทของวิธีการและเลือกมาใช้ให้เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นฐานของการเข้าใจในการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการสื่อสารที่ดี โดยอาจจัดโครงการลักษณะของการจัดชั้นเรียนมี 2 แบบคือ ขึ้นอยู่กับผู้สอน และยึดผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งมีลักษณะการจัดชั้นเรียนที่แตกต่างกัน

5. สรุป

ได้มีผลการวิจัยเปรียบเทียบการเรียนในชั้นเรียนปกติ กับการเรียนแบบ Blended Learning ของสถาบันวิจัยของประเทศสหรัฐอเมริกา Graham, CR (2013) พบว่าผู้เรียนที่เรียนแบบ Blended Learning มีความรู้สูงขึ้นกว่า การเรียนในชั้นเรียนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความรู้ที่คงทนกว่าสูงกว่าถึงร้อยละ 70 การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน Blended Learning Management ในประเทศไทยควรจะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนหลากหลายวิธี เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการการเรียนออนไลน์ผ่านระบบเครือข่ายและการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมที่มีการเรียนแบบเผชิญหน้าเข้าด้วยกัน (Face to face) โดยใช้สิ่งอำนวยความสะดวกผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อ ช่องทาง และเครื่องมือ ในบริบทของสภาพแวดล้อมในการเรียนออนไลน์ผ่านระบบเครือข่าย (Online Learning Environment) โดยคำนึงถึงผู้เรียน สภาพแวดล้อม เนื้อหา สถานการณ์ เพื่อตอบสนองการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสามารถจัดการเรียนการสอนทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียนไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่ (Anytime Anywhere) โดยการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาแบบออนไลน์และออฟไลน์มาเป็นส่วนประกอบและเครื่องมือที่สำคัญ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด เกิดทักษะ และเกิดการเรียนรู้ที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ถือเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักพัฒนาการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนการพัฒนาศึกษาชาติในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความสุข และรู้เท่าทันเวทีโลก

6. ข้อเสนอแนะ

อย่างไรก็ตาม เมื่อมองภายใต้บริบทและกรอบทฤษฎีที่ศึกษาในข้างต้น จะพบว่า Blended Learning Management เป็นรูปแบบการผสมผสานการเรียนรู้และการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นองค์ประกอบในดำเนินการนั้น โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นตัวตั้ง แล้วมุ่งผสมผสานเชิงวิธีการและกระบวนการ เพื่อบูรณาการเชิงประสบการณ์ทางการเรียนรู้หลายๆช่องทางให้ได้ผลสัมฤทธิ์ แต่ยังคงเน้นอยู่กับจุดหมายหลักจุดหมายเดียวตามที่ต้องการพัฒนาศึกษาเรียนรู้ตนเอง และเชื่อได้ว่าสามารถที่จะนำกระบวนการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวให้มีการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาของไทย โดยนำเทคโนโลยีจะเข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษามากขึ้นในยุคศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแน่นอน ซึ่งอาจจะต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

7. เอกสารอ้างอิง

- ภาสกร เรืองรอง และคณะ. 2557. Blended Learning กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21. **วารสารสาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร** 2557.
- Bonk, C. J. & Graham, C. R. (Eds.). 2005. **Handbook of blended learning: Global Perspectives, local designs**. San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing.
- Cottrell, D.M. & Robinson, R.A. 2003. Blended learning in an accounting course. **The Quarterly Review of Distance Education**, 4(3), 261-269.
- Curtis J. Bonk, Charles R. Graham. 2006. **The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs**. John Wiley & Sons, Business & Economics.
- Graham, CR. 2013. **Emerging practice and research in blended learning**. In MG Moore (Ed.), **Handbook of distance education (pp. 333–350)**. New York, NY: Routledge.
- Kristian J Spring, Charles R Graham, Camey A Hadlock. 2016. The current landscape of international blended learning. **International Journal of Technology Enhanced**.
- Michael B. Horn and Heather Staker. 2012. **Classifying K–12 Blended Learning**. Innosight Institute, Inc.
- Saritepeci, Mustafa; et al. 2015. **The effect of blended learning environments on student motivation and student engagement: A study on social studies course**. Education and Science.
- Spring, K.J. and Graham, C.R. 2016. **Thematic patterns in international blended learning literature, research, practices, and terminology**. Manuscript in preparation.
- Taylor, J.A. and Newton, D. 2013. Beyond blended learning: a case study of institutional change at an Australian regional university. **The Internet and Higher Education**, Vol. 18, pp.54–60.
- Wicks, David A; et al. 2015. **An investigation into the community of inquiry of blended classrooms by a faculty learning community**. The Internet and Higher Education.

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ

A STUDY OF THE ACHIEVEMENT IN MUSIC AND ART OF PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS THROUGH LEARNING ON SHINJI SUZUKI METHOD

กัญญ์วรา พลายชุม

นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: kanwara.pla@northbkk.ac.th

ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: benjarat.ra@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะ และ (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 30 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี และ (3) แบบประเมินทักษะทางดนตรี การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาจำนวน 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติที่เป็นพารามิเตอร์ (Parametric) ด้วยวิธี t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ คิดเป็นร้อยละ 84.60 อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This study consisted of 3 objectives which were (1) to study the learning achievement in Music and Art and (2) to compare the learning achievement in Music and Art of Prathomsuksa 5 students between pre-test and post-test of Music based on Shiniji Suzuki Model. The sample of this study was a section of Prathomsuksa 5 students, totally 30 students, who was studying in the first semester in academic year of 2018 from Patai Udom Suksa School in Bangkok under Office of the Private Education Commission. The sample was selected by Simple Random Sampling Method using a section as a unit of random. The instruments of this study were 3 items which were (1) the music lesson plans (2) the learning achievement test and (3) the Evaluation form of Music skill. This study was conducted in 6 months. The data was analyzed by using descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation and Parametric of t-test for Dependent Samples. The results revealed that (1) the learning achievement in Music and Art of Prathomsuksa 5 students based on Shiniji Suzuki Model was 84.60%. It was at the excellent level based on the assumption and (2) the learning achievement in Music and Art of Prathomsuksa 5 students based on Shiniji Suzuki Model in the post-test had higher score than pre-test at the statistically level of .05.

KEYWORDS: Learning Management from Shiniji Suzuki Model, Learning Achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

คุณภาพของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ประเทศชาติที่เจริญก้าวหน้าได้ต้องเริ่มจากการพัฒนาจากหน่วยย่อยของสังคมอันได้แก่ การพัฒนาคนก่อน จึงพัฒนาครอบครัว หมู่บ้าน ตำบล จังหวัด และประเทศตามลำดับ ซึ่งการพัฒนาหน่วยย่อยไปสู่การพัฒนาสังคมที่เป็นหน่วยใหญ่ ส่วนมีจุดเริ่มต้นเหมือนกันคือ การพัฒนาตัวบุคคล หากประชากรได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีจิตใจดี มีคุณธรรม มีความร่วมมือร่วมใจกัน มีความคิดริเริ่มดี และพร้อมที่จะรับความรู้ทางด้านวิชาการ วิชาชีพ เป็นประชาชนที่มีคุณภาพพร้อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ คนตรีเป็นศาสตร์ที่สำคัญในการช่วยเสริมสร้างสติปัญญาและพัฒนาให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ จะเห็นได้ว่านักการศึกษาคนตรีที่สำคัญในระบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบของ เอมิล ซาลส์ ดาลโครซ โคดาย และคาร์ล ออร์ฟ จากทางทวีปยุโรปเป็นที่แพร่หลายไปทั่วโลก หรือระบบชินอิจิ ซูซูกิ ของญี่ปุ่น ได้มีการผลักดันให้ดนตรีเป็นศาสตร์หนึ่งในระบบการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไม่ใช่เพียงแต่ด้านสติปัญญาเท่านั้น จากการร้องเพลง การพัฒนา (Ear Training) การอ่านโน้ตแบบ (Solfege) การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ทางด้านดนตรี การรู้ดนตรีโลก ดนตรีของประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการปฏิบัติเครื่องดนตรี ยังช่วยเสริมสร้างบุคลิกพัฒนาด้านจิตใจให้ละเอียดอ่อน มีสมาธิ มีวินัยในตนเองอีกด้วย (พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล, 2548)

ดนตรีเป็นวิชาหนึ่งที่จัดอยู่ในหมวดสาระการเรียนรู้ศิลปะโดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551 เพื่อใช้เป็นหลักสูตรภาคบังคับของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา เหตุเพราะกระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ของคนตรี ด้วยการพัฒนาทักษะทางดนตรี

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในเรื่องการขับร้องการบรรเลงเครื่องดนตรีหรือทักษะอื่นๆ ที่เกิดจากการทำกิจกรรมในวิชาดนตรีนั้นสามารถพัฒนาในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างสมาธิ ความจำ เข้าใจปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และคุณลักษณะอื่นๆ ที่พึงประสงค์ให้นักเรียน (ปิ่นพัสสินี ปัญญาตั้ง, 2550)

ทั้งนี้ในการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะ ยังพบปัญหาหลากหลายประการที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง อาจเป็นเพราะความแตกต่างของผู้เรียน ความรู้และความพร้อมของผู้เรียน พื้นฐานความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีตะวันตกของผู้เรียน ความพร้อมของสื่อการสอนดนตรี สภาพและบรรยากาศของห้องเรียนการวิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน การกำหนดจุดประสงค์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์และนำไปใช้ (จิตติ ปัญญาอินทร์, 2550) ครูจึงศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ในแบบต่างๆ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและนำมาปรับใช้ในการพัฒนาทักษะทางดนตรีให้เหมาะสมกับนักเรียนสำหรับการจัดการเรียนรู้ในวิชาดนตรีแนวดนตรีจากนักวิชาการที่นิยมนำมาใช้มีมาจากนักวิชาการ4คนได้แก่ 1. โซลดาน โคคาย มีหลักการสอนดนตรีโดยจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมดนตรีให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กโดยมีขั้นตอนจากง่ายไปหายาก 2. เอมีล ซาคส์ ดาลโครซ มีหลักการสอนดนตรีโดยใช้การเคลื่อนไหวจังหวะเพื่อตอบสนองต่อเสียงดนตรี 3. คาร์ล ออฟ มีหลักการสอนดนตรีโดยจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมดนตรีให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กโดยการรวมเอาดนตรีการเคลื่อนไหวและการพูดเข้าไว้ด้วยกัน และ 4. ซินอิจิ ชูซูกิ มีหลักการสอนดนตรีเช่นเดียวกับเด็กที่เรียนรู้ภาษาแม่โดยเกิดจากการฟังและการเลียนแบบ (ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์, 2557) การศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ ซึ่งครูผู้สอนได้เลือกการจัดการเรียนรู้แบบซินอิจิ ชูซูกิ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบซินอิจิ ชูซูกิ มีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1.การฟัง 2.การเลียนแบบ 3.การทำซ้ำๆ 4.การจดจำใส่ใจ เป็นการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความน่าสนใจกับการนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนทักษะปฏิบัติทางดนตรี เพื่อจะช่วยให้ให้นักเรียนมีทักษะปฏิบัติและความเข้าใจวิชาดนตรีมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติดนตรีให้ได้ความไพเราะทุกตัวโน้ต นักเรียนมีแนวทางในการฝึกซ้อมที่ดีและถูกต้องเพื่อพัฒนาตนเอง ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาไปสู่ความสามารถระดับมาตรฐานขั้นสูง ดังนั้นเวลาที่เรียนและความถี่ในการฝึกฝนเป็นจุดประสงค์สำคัญ ผู้เรียนสามารถนำทักษะทางดนตรีที่มีไปใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ทั้งตนเองและสังคม อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเพื่อให้นักเรียนมีความใส่ใจผู้อื่นและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (สุกรี เจริญสุข, 2545)

จากความเป็นมาและความสำคัญจากการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องนำวิจัยสอนแบบซินอิจิ ชูซูกิ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อได้ฝึกผู้เรียนให้เกิดทักษะปฏิบัติ และมีความเข้าใจดนตรีมากขึ้น สามารถจดจำโน้ตได้เร็วขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และเพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและสามารถนำการจัดการเรียนการสอนไปใช้หรือเผยแพร่ได้อย่างมีรูปแบบในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบซินอิจิ ชูซูกิ

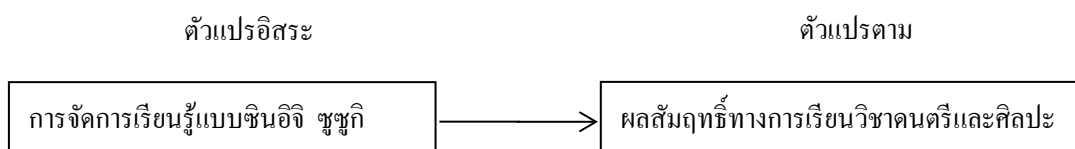
(2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซุซูกิ

3. สมมติฐานการวิจัย

(1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะ โดยการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ชูซูกิ อยู่ในระดับดีขึ้นไป เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

(2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะ โดยการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัย ใช้แบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pre-test Post-test Design)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

เมื่อ T_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน

X แทน การจัดการเรียนรู้แบบจีนอีจิ ชูชุกิ

5.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนไพฑูริคศึกษา จำนวน 10 ห้องเรียน มีนักเรียน 300 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/4 ที่กำลังศึกษาใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนไพฑูริคศึกษา จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 30 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบจีนอิจิ ชูซูกิ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะ

5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 เดือน (เมษายน-ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดการเรียนการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ชูซูกิ และระยะที่ 3 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียน

5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ได้ดำเนินการสร้างจากการศึกษาจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของเนื้อหาและแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จนนำมาสู่การกำหนดสาระการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน จำนวน 16 ชั่วโมง จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.33

(2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี ได้ดำเนินการสร้างโดยกำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี เป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาความเหมาะสม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.60 – 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ตรวจสอบแบบทดสอบแล้วคำนวณค่าความยากง่าย ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.33 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.33 – 0.47 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร โลเวท (Lovett) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90

(3) แบบประเมินทักษะทางดนตรี ได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะทางดนตรี โดยมีประเด็นในการประเมิน 4 ข้อ ได้แก่ การฟัง การร้อง การบรรเลง และ การเคลื่อนไหว โดยใช้เกณฑ์การประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการตรวจเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสม ได้ค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี และแบบประเมินทักษะทางดนตรี จากนั้นดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี จำนวน 7 แผน จากนั้นมีการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี และแบบประเมินทักษะทางดนตรี ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

5.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statics) ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน t-test แบบ Dependent Samples

6. สรุปผลการวิจัย

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ชูซูกิ คิดเป็นร้อยละ 84.60 อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตาราง 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ชูซูกิ

นักเรียน คนที่	ก่อนเรียน (46)	ร้อยละ	ระดับ	หลังเรียน (46)	ร้อยละ	ระดับ
1	16	34.8	ต่ำกว่าเกณฑ์	39	84.8	ดีมาก
2	18	39.1	ต่ำกว่าเกณฑ์	41	89.1	ดีมาก
3	13	28.3	ต่ำกว่าเกณฑ์	35	76.1	ดี
4	16	34.8	ต่ำกว่าเกณฑ์	45	97.8	ดีมาก
5	15	32.6	ต่ำกว่าเกณฑ์	41	89.1	ดีมาก
6	14	30.4	ต่ำกว่าเกณฑ์	41	89.1	ดีมาก
7	17	37.0	ต่ำกว่าเกณฑ์	40	87.0	ดีมาก
8	17	37.0	ต่ำกว่าเกณฑ์	42	91.3	ดีมาก
9	14	30.4	ต่ำกว่าเกณฑ์	34	73.9	ดี
10	13	28.3	ต่ำกว่าเกณฑ์	38	82.6	ดีมาก
11	16	34.8	ต่ำกว่าเกณฑ์	41	89.1	ดีมาก
12	12	26.1	ต่ำกว่าเกณฑ์	44	95.7	ดีมาก
13	13	28.3	ต่ำกว่าเกณฑ์	40	87.0	ดีมาก
14	12	26.1	ต่ำกว่าเกณฑ์	39	84.8	ดีมาก
15	16	34.8	ต่ำกว่าเกณฑ์	38	82.6	ดีมาก
16	15	34.8	ต่ำกว่าเกณฑ์	34	73.9	ดี
17	9	32.6	ต่ำกว่าเกณฑ์	42	91.3	ดีมาก
18	11	23.9	ต่ำกว่าเกณฑ์	42	91.3	ดีมาก
19	12	26.1	ต่ำกว่าเกณฑ์	31	67.4	พอใช้
20	11	23.9	ต่ำกว่าเกณฑ์	41	89.1	ดีมาก
21	15	26.1	ต่ำกว่าเกณฑ์	42	91.3	ดีมาก
22	18	39.1	ต่ำกว่าเกณฑ์	43	93.5	ดีมาก
23	12	26.1	ต่ำกว่าเกณฑ์	38	82.6	ดีมาก
24	16	34.8	ต่ำกว่าเกณฑ์	37	80.4	ดีมาก
25	14	30.4	ต่ำกว่าเกณฑ์	34	73.9	ดี
26	12	26.1	ต่ำกว่าเกณฑ์	41	89.1	ดีมาก
27	14	30.4	ต่ำกว่าเกณฑ์	39	84.8	ดีมาก
28	7	12.5	ต่ำกว่าเกณฑ์	30	65.2	พอใช้
29	13	28.3	ต่ำกว่าเกณฑ์	36	78.3	ดี
30	14	30.4	ต่ำกว่าเกณฑ์	39	84.8	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม					84.60	ดีมาก

จากตาราง 2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาดนตรีและศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ จากนักเรียน 30 คน พบว่านักเรียนอยู่ในระดับดีขึ้นไป เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 84.60 อยู่ในระดับดีมาก

(2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test)

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	P-value
ก่อนเรียน	30	46	13.73	2.56	36.97	.000*
หลังเรียน	30	46	25.33	10.31		

จากข้อมูลในตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

7.1.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ จากผลทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 84.60 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกฝนในทักษะปฏิบัติจนสามารถทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของดนตรี เนื่องจากการฝึกปฏิบัติแบบซ้ำๆ อย่างต่อเนื่องด้วยวิธีของ ชินอิจิ ซูซูกิ จะทำให้นักเรียนเกิดความชำนาญจนถึงขั้นจดจำฝังใจ ซึ่งสามารถเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้เป็นอย่างดี จนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสุกรี เจริญสุข (2542) ที่กล่าวถึงแนวคิดของชินอิจิ ซูซูกิไว้ว่า การพัฒนาความสามารถที่สูงขึ้นนั้นทำได้ด้วยวิธีที่ถูกต้อง ความสามารถไม่ได้มาจากความคิดหรือทฤษฎี แต่มาจากการฝึกซ้อมที่ถูกต้อง การฝึกซ้อมนั้นต้องได้รับการฝึกที่ดีและถูกต้อง ไม่ต้องรีบร้อนแต่ไม่หยุดการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ การฝึกซ้อมที่ผิดๆ จะพัฒนาความสามารถที่ผิดๆด้วยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเหนือดวง พูลเพิ่ม (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของชินอิจิ ซูซูกิ ร่วมกับการจัดการ

เรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการอภิปรายแลกเปลี่ยนเนื้อหาวิชาในกลุ่ม ซึ่งสามารถเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้ยิ่งขึ้น

7.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีและศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนแบบชินอิจิ ซูซูกิ ช่วยพัฒนาทักษะทางด้านดนตรี ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี ซึ่งความรู้พื้นฐานทางดนตรีเป็นสิ่งสำคัญต่อการต่อยอดในการปฏิบัติ เป็นการพัฒนาการเรียนรู้จากการฟังเพลงทุกๆ ชั่วโมงการเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทเพลงนั้นๆ ซึ่งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภารัตน์ คู่คิด (2555) ที่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะทางดนตรี เรื่อง การบรรเลงดนตรีไทยเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซลดาน โคคาย และชินอิจิ ซูซูกิ พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ มีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซลดาน โคคาย

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ควรส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบชินอิจิ ซูซูกิ ในรายวิชาภาษาอังกฤษที่เน้นทักษะการฟัง เช่นเดียวกับวิชาดนตรี

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบชินอิจิ ซูซูกิ กับวิธีการจัดการเรียนรู้อื่นๆ กับนักเรียน 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชน

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ธิดิ ปัญญาอินทร์. 2550. ระบบการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตกใน มหาวิทยาลัย

ราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์. 2553. การเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้เรื่องบันไดเสียง ด้วยการใช้สูตรและการสอนแบบ

ปรกติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปิ่นทังชนิด ปัญญาสังข์. 2550. การสอนวิชาขับร้องสากล: กรณีศึกษาโรงเรียนมีฟ้า. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต).

นครปฐม: วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล.

พงษ์ธาดา ธรรมพิทักษ์. 2548. สารคดีศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิภารัตน์ คู่คิด. 2555. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะทางดนตรี เรื่อง การบรรเลงดนตรีไทยเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของโซลตัน โคดาและแนวคิดของชินอชิ ชูชู. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุกรี เจริญสุข. 2542. คู่มือการอบรมครูชูชูกีและการเป็นครูชูชูกีขั้นต้น. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ . มหาวิทยาลัยมหิดล.

_____. 2545. การสอนดนตรีตามแนวคิดของชูชูกี. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2561, จาก allguitarjazz.blogspot.com.

เหนือดวง เพิ่มขุน. 2560. การจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี ตามแนวคิดของชูชูกีร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการขับร้องและความสามารถในการทำงานเป็นทีมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์(หลักสูตรและการสอน) .กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ยุคการอ่านไร้กำแพงของเด็กและเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21
THE READING BOUNDLESS ERA OF CHILDREN IN THAI SOCIETY
IN THE 21st CENTURY.

นฤมล พงษ์ประเสริฐ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

E-mail: narumol_payap@hotmail.com

ชลิดา วสุวัต

อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

E-mail: Chalida_w@payap.ac.th

กมลชนก มณีวงศ์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

E-mail: koongarnok_m@payap.ac.th

บทคัดย่อ

ในศตวรรษที่ 21 การรับข้อมูลข่าวสาร มีการเปิดกว้างและหลากหลาย เด็กและเยาวชนไทยจะต้องมีการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับยุคสมัยและเทคโนโลยี ดังนั้นการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนไทยของพ่อแม่หรือผู้ปกครองในยุคนี้ ต้องเข้าใจการดำเนินชีวิตและวิธีการเรียนรู้จากการอ่านเพื่อเป็นแนวทางให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองใช้ในการส่งเสริมการอ่าน การจะให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถเข้าถึงการอ่าน โดยเฉพาะการค้นคว้าข้อมูลอย่างอิสระรวดเร็วไม่มีที่สิ้นสุดด้วยการสัมผัสภาพและเสียง พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องให้เด็กและเยาวชนคิดเป็น เห็นคุณค่าในตนเอง และสร้างกฎกติกาในการใช้สื่ออุปกรณ์ พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรทราบบวิธีการส่งเสริมที่สำคัญ ได้แก่ การใช้สื่อที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย การให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ กระตุ้นและใช้สิ่งเสริมแรงให้เด็กและเยาวชนเกิดความไว้วางใจ และมีรูปแบบของความสำเร็จซึ่งจะมีส่วนในการช่วยส่งเสริมให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อการอ่าน

คำสำคัญ: การอ่าน เด็กและเยาวชนไทย ศตวรรษที่ 21

ABSTRACT

Receiving information in the 21st century has been increased by a variety of information panels. Thai Children should be prepared and developed their skills to be consistent to technology and globalization. Therefore, taking care of children by parents and guardians in this century need to be understood their way of life and learning how to learn by reading to use as a pathway for parents and guardians to encourage Thai

children to read. Letting Thai children to approach to read on their information particularly by searching on their free resources with unlimited fast and free visual and audio information, parents and guardians need to encourage children to limit themselves, to have their self-esteem, moreover parents and guardian should maintain the agreeable rules for using media tools. Parents and Guardians should know and be aware of the important reinforcement such as having a proper media tool which is dependable on globalization, promoting the child-center study module. Parents and Guardians must either encourage children or use reinforcement process to create the awareness, trust in children and having a successful role model that will be a good participant to encourage children to have discipline and responsibility in reading.

KEYWORDS: Reading, Children in Thai society, 21st century

1. บทนำ

ศตวรรษที่ 21 ช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนผ่านวัฒนธรรมขนานใหญ่ในสังคมเป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง นั่นคือ การแพร่กระจายอย่างรวดเร็วของข้อมูล การบริโภคข่าวสารได้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหากเราย้อนไปเมื่อหลายสิบปีที่แล้ว พบว่า พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร ประจำสัปดาห์เพื่อบริโภคข้อมูลที่ผู้เขียนนั้นได้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นผ่านการคัดกรองของเหล่าบรรณาธิการ คอลัมนิสต์ของหนังสือนั้น ๆ แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป การอ่านข้อมูลที่ไม่มีผู้อ้างอิง การบริโภคข้อมูลที่ไม่ได้รับการตรวจสอบโดยเป็นผลมาจากการเปิดกว้างและการทลายลงของกำแพงเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบให้แทบทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยไม่ต้องเดินไปรอซื้อหนังสือที่ร้านจำหน่ายหนังสือ มีการบริการ E-Newspaper E-Magazine E-Book รวมไปถึง เครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และหรือการมีแอปพลิเคชันบนเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ที่พร้อมอำนวยความสะดวกให้กับนักอ่าน โดยเฉพาะเยาวชนที่จะก้าวเป็นกำลังสำคัญในอนาคต เทคโนโลยีเหล่านี้ ช่วยลดต้นทุนในการจัดจำหน่าย การขนส่ง รวมถึงการอำนวยความสะดวกแก่ผู้อ่านที่ไม่ต้องพกพาหนังสือมากมายและแบกรับน้ำหนักของกระดาระหว่างการเดินทาง แต่ทักษะการอ่าน การคัดเลือกหนังสือ การจำกัดกรอบของข้อมูล การตีความของข้อมูล รวมไปถึงการเลือกหนังสือ ยังคงต้องอาศัยผู้ที่มีประสบการณ์ในการชี้แนะเกี่ยวกับการอ่าน ซึ่งเป็นคนใกล้ชิดของเด็กและเยาวชนมากที่สุด คือ ครอบครัว พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง สถาบันครอบครัวจึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะเสริมสร้างและกระตุ้นให้เกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณรวมถึงกระตุ้นการบริโภคและใช้ประโยชน์สูงสุดของข้อมูลที่ไร้กำแพงเพื่อเปิดกว้างแนวทางการต่อ ยอดแก่เด็กและเยาวชนทางด้านการอ่าน การใช้ข้อมูล ซึ่งการอ่านเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำมาซึ่งการดีและความ ประสบการณ์การเรียนรู้

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองเข้าใจคุณลักษณะของเด็กและเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21 และสามารถเสริมสร้างกระตุ้นการอ่านได้อย่างถูกวิธี

3. ความเข้าใจของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21

สังคมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรปลูกฝังเพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยเกิดการเรียนรู้ที่ดี คือ การปลูกฝังพฤติกรรมการสร้างนิสัยรักการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 21 เด็กและเยาวชนยุคนี้ถูกกำหนดว่าต้องเก่งอะไรบ้าง เพื่อจะเติบโตได้ด้วยการแข่งขัน การเตรียมความพร้อมให้มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 โดยสภาการศึกษาที่กำหนดว่าเด็กและเยาวชนไทยยุค 4.0 หรือ เด็กไทยในฝัน ควรมีคุณสมบัติ 3Rs x 8Cs 3Rs คือ การอ่านออก/ การเขียนได้/ การคิดเลขเป็น 8Cs คือ คิดอย่างมีวิจารณญาณและมีทักษะในการแก้ปัญหา/ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม/ ทักษะความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ/ ทักษะด้านความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม กระบวนการ/ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและการสื่อสาร/ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร/ ทักษะอาชีพและการเรียนรู้/ ความมีเมตตา วินัย คุณธรรมและจริยธรรม (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2560 - 2579)

การที่จะทำให้เด็กและเยาวชนไทย มีคุณลักษณะให้สอดคล้องดังกล่าวนี้ พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องมีความรู้และวิธีเลี้ยงลูกอย่างมีคุณภาพควบคู่กันไป เด็กและเยาวชนที่เกิดในปี พ.ศ. 2537 – 2554 คนยุคนี้เกิดมาพร้อมกับการมีเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาแล้วอย่างจริงจัง โดยการเปลี่ยนผ่านจากระบบอนาล็อก (Analog) ไปสู่ระบบดิจิทัล (Digital) ทำให้สิ่งต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การพัฒนาเทคโนโลยีนั้นส่งผลทำให้คนยุคนี้มีช่องทางในการสื่อสารที่เปลี่ยนแปลงไปจากยุคก่อน คือจะสื่อสารกันผ่านโลกออนไลน์ และนอกจากการสื่อสารแล้ว วิธีการเรียนรู้ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน โดยการเรียนรู้นั้นจะมีการเรียนแบบเปิดกว้าง มีการแบ่งปันข้อมูลความรู้ การให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำ เพราะสามารถทำได้โดยผ่านระบบเครือข่าย ซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องเห็นหน้ากัน ครอบครัวก็เป็นอีกส่วนที่ได้รับผลกระทบมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีทำให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองที่เกิดในยุคเทคโนโลยีแบบอนาล็อก (Generation X) และยุคเทคโนโลยี (Generation Y) นั้นต้องออกไปทำงานนอกบ้านเป็นส่วนใหญ่ทำให้ไม่มีเวลาให้กับลูกที่เป็นคนยุคดิจิทัล (Generation Z) (วิทยา ชีวรุโณทัย, 2555) สอดคล้องกับ จุฑา ภักติกุล (2558) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เยาวชนยุคนี้เป็นเยาวชนที่เติบโตและคุ้นเคยกับเทคโนโลยีมาตั้งแต่เกิดหรืออีกนัยหนึ่งก็กล่าวว่าลักษณะเยาวชน เป็นผลจากวิถีการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลตั้งแต่วัยเด็ก นั่นคือเด็กและเยาวชน จะมีความจำเกี่ยวกับภาพ (visual memory) และการประมวลผล ข้อมูลจากภาพได้ดีกว่าข้อความตัวหนังสือสามารถ แยกแยะข้อมูลภาพและเสียงได้ดีกว่าคนยุคก่อนชอบมองภาพที่มีสีสันสดใสที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจมากกว่าสีทึม ๆ การเข้าใจเด็กและเยาวชนไทย จึงต้องทำความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

3.1 เข้าใจบุคลิกลักษณะของเด็กและเยาวชน

เยาวชนในศตวรรษที่ 21 มีบุคลิกแบบอิสระ มักจะคิดและลงมือทำด้วยตนเอง มีผลงานเป็นของตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถเรียนรู้ด้วยความสามารถของตนเองเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกภาพ 6 ประเภทของกรราชาและไรซ์แมน (1975) จากลักษณะดังกล่าวนำไปสู่จุดแข็งของคนรุ่นใหม่เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประโยชน์ ให้บุคคลสามารถทำงานร่วมกันได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกไร้กำแพง

สอดคล้องกับ จิราภรณ์ อรุณากูร (2560) ได้กล่าวไว้ในการประชุม World Economic Forum 2016 ว่า เยาวชนดิจิทัลควรมีตัวชี้วัดใหม่ที่เรียกว่า DQ – Digital Intelligence หรืออัจฉริยภาพทางดิจิทัลทักษะดิจิทัล ซึ่ง

มีความสำคัญต่อโลกแห่งการทำงาน เราเคยมีตัวชี้วัดอย่าง IQ (ความอัจฉริยะทางสติปัญญา) และ EQ (ความอัจฉริยะทางอารมณ์) กันมาแล้ว และในยุคนี้เราอาจจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดใหม่อีกอย่าง DQ – Digital Intelligence (ความอัจฉริยะทางเทคโนโลยีดิจิทัล) เข้ามา ซึ่งความอัจฉริยะทางเทคโนโลยีดิจิทัลนั้น ยังสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 : พลเมืองดิจิทัล

ความสามารถในระดับนี้คือความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และสื่อดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย มีความรับผิดชอบ และมีประสิทธิภาพ

ระดับที่ 2 : สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในเชิงสร้างสรรค์

ระดับนี้เป็นความสามารถในการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจดิจิทัลโดยการใช้เครื่องมือดิจิทัลเปลี่ยนความคิดให้กลายเป็นสินค้าหรือบริการที่ใช้งานได้จริง

ระดับที่ 3 : ผู้ประกอบการดิจิทัล

ขณะที่ระดับที่ 3 การเป็นผู้ประกอบการดิจิทัลก็เป็นระดับที่ได้รับการสนับสนุนอย่างกว้างขวางเช่นกัน โดยมหาวิทยาลัยชั้นนำทั่วโลกต่างเปิดคอร์ส สร้างผู้ประกอบการดิจิทัลกันถ้วนหน้าและสิ่งที่เราควร สอดแทรกความสามารถในการเป็นพลเมืองดิจิทัล ซึ่งเป็นความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยี และการมีชีวิตอยู่ใน Digital World ให้กับเยาวชนทั้ง ๆ ที่เป็นสิ่งที่พวกเขาควรได้เรียนรู้ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ถ้าเป็นไปได้ ควรฝึกตั้งแต่วัยที่เยาวชนเริ่มสัมผัส เริ่มเล่นเกม เริ่มใช้โซเชียลมีเดีย หรืออุปกรณ์ดิจิทัล

3.2 เข้าใจการเลี้ยงดูเยาวชน

จากที่ผ่านมาไม่ว่าจะยุคสมัยไหน พ่อแม่หรือผู้ปกครองส่วนจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนเพื่อเตรียมให้ลูกๆ นั้นมีวิธีการปรับตัวและเรียนรู้ตามบริบทของสังคมนั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่สังคมเราได้เปลี่ยนมาเป็นสังคมดิจิทัล ซึ่งก็ต้องมีแนวทางในการเลี้ยงดูที่มีรูปแบบชัดเจนเช่นกัน และจากการศึกษาหลายๆ แนวคิด พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูกในยุคดิจิทัลให้มีคุณภาพนั้น จากบทความของนิคตสารรักลูก (2558) ได้นำเสนอแนวคิดสำหรับวิธีการเลี้ยงดูให้เป็นเด็กดิจิทัลอย่างมีคุณภาพมี 9 วิธีดังนี้

1. Let's Free Play: ให้ลูกเล่นอิสระ

เพราะการเล่นเท่ากับการเรียนรู้ การให้ลูกได้เล่นอิสระ (Free Play) โดยไม่จำกัดรูปแบบ หรือตีกรอบของสิ่งเดียวกัน สามารถเล่นได้สารพัดวิธีตามจินตนาการ ช่วยส่งเสริมความคิด การวางแผน การจัดการ และเสริมพัฒนาการรอบด้านให้กับลูก

2. Learning by Doing: ให้ลูกเรียนรู้และลงมือทำ

การให้ลูกได้ลอง ได้ลงมือทำ และลองผิดลองถูกด้วยตัวเอง จะทำให้ลูกได้เรียนรู้จากประสบการณ์ รู้จักขั้นตอนการทำงาน รู้ที่มาที่ไป กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ไม่กลัวที่จะผิด และพร้อมจะเริ่มใหม่ จนกว่าจะพบวิธีที่ถูกต้อง

3. Join the Real World: พาลูกออกไปพบโลกจริง

มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ครอบครัว คนรอบข้าง เพื่อน และสังคม ไม่ปล่อยให้ลูกอยู่แต่กับสังคมในโลกเสมือน โชเชิลมีเดีย หรือเกมเพียงอย่างเดียว

4. Enjoy the Nature: ให้ออกไปสัมผัสธรรมชาติ

อากาศบริสุทธิ์ ต้นไม้ ดอกไม้ ใบหญ้า สายลม แสงแดด ภูเขา ทะเล และธรรมชาติรอบ ๆ ตัว ช่วยลดอารมณ์เครียด สร้างสุนทรียภาพให้กับอารมณ์ความรู้สึกให้ออกไป เป็นการเปิดโลกอีกด้านหนึ่งให้เด็กได้สัมผัส นอกจากโลกในจอ เพื่อความสมดุลของการเติบโต และช่วยให้ร่างกายสดชื่น แข็งแรง

5. Human Touch & Humanity: สอนลูกให้รู้จักความเป็นมนุษย์

รู้จักสิทธิ เสรีภาพของตนเอง เคารพสิทธิและเคารพคนอื่น ยอมรับความแตกต่าง มีความเห็นอกเห็นใจ และการแบ่งปัน รู้จักกาลเทศะ กริยา มารยาท เพราะไม่ว่าโลกจริงหรือโลกเสมือน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกัน

6. Hug Them: กอดลูก

ความรัก ความอบอุ่น การเอาใจใส่ดูแล การกอด การสัมผัส และเวลาคุณภาพจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นสิ่งสำคัญไม่ว่าเด็กยุคไหนก็ต้องการ ยิ่งในยุคดิจิทัลที่คนอยู่กับหน้าจอยิ่งต้องไม่ลืมแบ่งเวลาคุณภาพมาใช้ร่วมกับลูก

7. Reading: สอนลูกให้รักการอ่าน

แม้เด็กยุคดิจิทัลจะไม่ค่อยชอบอ่านอะไรยาว ๆ เพราะการอ่านหนังสือตอบสนองความพึงพอใจได้ช้ากว่าสื่อดิจิทัล แต่การอ่านก็ยังเป็นสิ่งจำเป็น เพราะการอ่านช่วยพัฒนาการสมองส่วนหน้าได้ทำงาน มีสมาธิจดจ่อ และได้มีการครุ่นคิดไตร่ตรอง ฝึกลูกให้รักการอ่านตั้งแต่เล็กด้วยการอ่านนิทานให้ลูกฟัง และอ่านหนังสือไปกับลูก

8. Digital Balance: สร้างสมดุลในการใช้สื่อดิจิทัล

ดูแลเอาใจใส่ให้ลูกอยู่ในโลกดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย กำหนดระยะเวลาในการใช้ ดูแลเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัย รวมทั้งสร้างสมดุลระหว่างการใช้สื่อดิจิทัลและการใช้ชีวิตจริง เด็กเล็กต่ำกว่า 2 ปียังไม่ควรดูสื่อบริการทุกรูปแบบ (โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน) เพราะส่งผลกระทบต่อการทำงานของสมอง และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของลูก

9. Lifelong Learning: สอนลูกให้เป็นนักเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ ไม่หยุดที่จะเรียนรู้หากอยากรู้ให้ลูกเป็นนักเรียนรู้อยู่ พ่อแม่หรือผู้ปกครองก็ต้องเป็นตัวอย่างให้ลูกเห็น และเรียนรู้ไปพร้อมกับลูก

จากวิธีการที่ได้นำเสนอนี้ ทำให้ได้ทบทวนไปถึงประเด็นความสำคัญของการเลี้ยงลูกเพื่อจะให้มีผลสอดคล้องกับวิธีการนั้น พบว่า หัวข้อหลักๆของพ่อแม่หรือผู้ปกครองยุคนี้ที่ควรใส่ใจเป็นพิเศษเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนนั้น ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. การเลี้ยงลูกให้เป็นคนคิดเป็น โดยคำว่าคิดเป็นนั้นอาจไม่ได้หมายความว่าต้องเรียนเก่ง หรือมีผลการเรียนอยู่ได้ระดับดีหรือดีมาก หรือเราอาจเรียกว่าการได้เกียรตินิยม ซึ่งปัจจุบันพบว่าไม่ได้มีผลมากนักต่อการพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนในยุคนี้

2. การเลี้ยงลูกให้รู้จักนับถือคุณค่าตนเอง โดยองค์ประกอบดังกล่าวนี้จัดเป็นการสร้างโอกาสของการทำให้เด็กและเยาวชนประสบความสำเร็จในชีวิต การได้รับแรงบันดาลใจ การได้จดจำความสำเร็จแม้จะเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่เริ่มจากการชื่นชมสิ่งที่เขาได้ลงมือทำด้วยตนเอง เช่น การดื่อกาแฟเข้าปากด้วยตนเอง การผูกเชือก รองเท้าของตนเอง การติดกระดุมเสื้อหรือแต่งตัวเองได้ เป็นต้น

3. การเลี้ยงลูกให้มีสัมพันธภาพที่ดี หมายถึงการรู้จักสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ โดยเริ่มต้นตั้งแต่การรู้จักแนะนำตนเอง การสวัสดีทักทาย การกล่าวขอบคุณ การกล่าวขอโทษ การมีรอยยิ้มของการตอบรับสัมพันธภาพ (จิราภรณ์ อรุณากูร, 2560)

ดังนั้นการจะเลี้ยงลูกเด็กและเยาวชนให้มีลักษณะตามองค์ประกอบ สมชาติ สุทธิกาญจนา (2558) จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น โรงพยาบาลเจ้าพระยา ให้ความรู้และวิธีเลี้ยงลูกอย่างมีคุณภาพ ผ่านเวทีสัมมนาหัวข้อ เลี้ยงลูกในศตวรรษที่ 21 ณ โรงพยาบาลเจ้าพระยา สรุปลำดับนี้ พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรได้เล่น ได้คุย มีปฏิสัมพันธ์กับลูก เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ขั้นต้นของมนุษย์ เป็นการเรียนรู้ที่มีพลัง ฉะนั้นเมื่อผู้ใหญ่ได้มีส่วนร่วมกับการเรียนรู้ของเด็ก เล่นกับลูกบ่อยๆ จะช่วยฝึกพัฒนาการ ส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว ในทางตรงกันข้าม การไม่พูด ไม่เปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ ปล่อยให้อยู่กับเทคโนโลยี เด็กก็จะเข้าข่ายมีปัญหาเรื่องพัฒนาการและพฤติกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับการเลี้ยงลูกในต่างประเทศจะเน้นการเลี้ยงตามธรรมชาติ โดยให้เด็กเรียนรู้ด้วยตัวเอง ฉะนั้นในระดับชั้นเด็กเล็กของเขาจึงไม่นั่งเรื่องการอ่านออก เขียนได้ เขาเน้นเรื่องเล่นเพื่อการเรียนรู้ สำหรับบ้านเราจะเพิ่มทักษะในเรื่องวิชาการและการมีสังคม เมื่อลูกบังคับเขาจะเบื่อ เครียด เช่น เครียดเพราะแม่บังคับให้เขียนหนังสือสวย ๆ จนแสดงออกทางอารมณ์ คือหงุดหงิดง่าย มีลักษณะก้าวร้าว ยิ่งพ่อแม่ตีบ่อย ๆ เด็กจะเก็บกดและก้าวร้าว

ด้วยเหตุนี้ การเลี้ยงลูกเด็กและเยาวชนที่กล่าวมาข้างต้นประกอบกับการพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีเพื่อจะทำให้เป็นพลเมืองดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ตามรูปแบบ 8 DQ ดังนี้

1. Digital citizen identity การเป็นพลเมืองดิจิทัลที่มีคุณภาพ นั่นคือการสอนเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการมีตัวตนบนโลกดิจิทัล และสามารถบริหารจัดการตัวตนทั้งบนโลกออนไลน์และโลกแห่งความเป็นจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. Screen time management การรู้จักควบคุมตัวเอง และสามารถแบ่งเวลาในการใช้งานอุปกรณ์เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเล่นเกมออนไลน์และโซเชียลมีเดียอย่างรับผิดชอบ

3. Cyberbullying management การรับมือกับปัญหา การกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ได้อย่างชาญฉลาด

4. Cybersecurity management มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดูแลด้านความปลอดภัยของข้อมูลบนโลกไซเบอร์ได้ เช่น การสร้างพาสเวิร์ดที่เจาะได้ยาก หรือการรับมือกับภัยคุกคามบนโลกดิจิทัล

5. Privacy management มีความเข้าใจในเรื่องความเป็นส่วนตัว (Privacy) ทั้งของตนเองและของผู้อื่น ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการข้อมูลส่วนบุคคล เช่น การแชร์ข้อมูลต่าง ๆ ด้วยเครื่องมือดิจิทัล

6. Critical thinking การฝึกให้เด็ก ๆ มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลบนโลกดิจิทัล ว่าเป็นข้อมูลจริงหรือปลอม มาจากแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือไหม เป็นประโยชน์หรือเป็นอันตราย

7. Digital footprints การสอนให้เด็ก ๆ เข้าใจถึงสิ่งที่ตนเองทิ้งเอาไว้บนโลกดิจิทัล ซึ่งบางครั้งอาจถูกผู้อื่นสะกดยตามจากสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านั้น จนอาจมีผลกระทบต่อชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริงได้ เพื่อให้เด็ก ๆ รู้จักบริหารจัดการชีวิตบนโลกดิจิทัลอย่างรับผิดชอบ

8. Digital empathy มีความสามารถในการแสดงน้ำใจบนโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม

จากรูปแบบทั้ง 8 ข้อที่กล่าวมานี้ หากเรานำมาใช้ในการสร้างแบบแผนในการดำเนินชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อให้ตระหนักถึงการเป็นเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพในยุคนี้ จะได้ไม่เป็นเรื่องที่ยาก โดยเราสามารถนำรูปแบบแนวคิด 8 DQ เป็นเครื่องมือที่จะชี้ว่าเด็กและเยาวชน รู้จักจุดอ่อนและจุดแข็งของตัวเองมากน้อยแค่ไหน เพื่อที่จะได้นำไปพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จ

4. ยุทธการอ่านไร้กำแพง

จากการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนที่กล่าวมาข้างต้น แม้ว่ายุคของการอ่านจะเปลี่ยนไป พ่อแม่หรือผู้ปกครองยังต้องปลูกฝังพฤติกรรมการรักการอ่านแก่เด็กและเยาวชน พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะต้องมีการเตรียมความพร้อมและทำความเข้าใจที่ถูกต้องกับการอ่านบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีอย่างแพร่หลาย ซึ่งเรียกว่า ยุทธการอ่านไร้กำแพง ในศตวรรษที่ 21 จากเดิมที่เคยอ่านจากหนังสือมาเป็นการอ่านแบบออนไลน์ การสอนให้ลูกรู้เท่าทันอันตรายต่าง ๆ จากการอ่านชนิดนี้ เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการใช้อินเทอร์เน็ตและการเข้าถึงแอปพลิเคชัน

จากบทความเรื่องรูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมการรักการอ่านของครอบครัวนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ พบว่าการอ่านจัดเป็นการสร้างนิสัยที่ควรเสริมสร้างอย่างต่อเนื่อง โดยควรเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์ การอ่านจัดเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศ พัฒนาคนและสังคมให้ดีขึ้น การอ่านสามารถสร้างองค์ความรู้และวิถีแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมการอ่านจัดเป็นวาระแห่งชาติของรัฐบาลไทยต้องเร่งให้มีการส่งเสริมการอ่าน โดยรัฐบาลได้มีการกำหนดให้ทุกวันที่ 2 เมษายนของทุกปี เป็นวันรักการอ่าน (นฤมล พงษ์ประเสริฐ, 2556)

โรเบิร์ต ออร์นสไตน์ นักจิตวิทยาชี้ว่า “การรู้หนังสือเป็นหนึ่งในหลาย ๆ วิธีที่นำไปสู่ความรู้” ชีวิตมีความรวดเร็วมากขึ้น และมีข้อมูลให้รับรู้อีกมาก เรามีความจำเป็นต้องบอกให้ได้ว่าอะไรคือเรื่องจำเป็นเร่งด่วน ดังนั้นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งจึงจะเป็นการรู้ว่าจะหาสิ่งที่ต้องการรู้ได้ที่ไหน แล้ววิเคราะห์มันได้อย่างรวดเร็ว จากข้อมูลอันมหาศาลที่สามารถได้มาในชั่วพริบตา (วัตสัน ริชาร์ด, 2554)

จากความสำคัญของการรู้หนังสือนี้ นอกจากจะถูกกำหนดให้มีการส่งเสริมการนำเสนอข้อมูลในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดความสนใจ และเมื่อเกิดความสนใจแล้ว สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กและเยาวชนรู้หนังสือผ่านการอ่าน คือการได้ฝึกการคิดจินตนาการ ได้บริหารสมองเพราะการใช้ความคิด จินตนาการตามที่ผู้เขียนได้สื่อออกมาจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ต่อสิ่งที่ได้อ่าน การฝึกอ่านฝึกคิดอย่างมีระบบเป็นการเรียนรู้ที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนที่ได้อ่าน มีการจัดระเบียบความคิด และพัฒนาความคิดอย่างมีระบบ มีเหตุผล ผลการอ่านยังช่วยให้เด็กและเยาวชนมีระบบคิดที่ดี ซึ่งเป็นการส่งผลดีต่อการสื่อสาร เด็กและเยาวชนยังสามารถถ่ายทอดความคิดผ่านการพูด การเขียนออกมาได้อย่างมีระบบ มีระเบียบและมีสมาธิ เพราะการอ่านช่วยให้เด็กและเยาวชนมีใจจดจ่ออยู่กับตัวหนังสือได้เป็นเวลานาน การมีสมาธิ จึงส่งผลให้เกิดความอดทนในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และสามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่เด็กและเยาวชน

ควรฝึกฝนให้มีพฤติกรรมรักการอ่าน ซึ่งจะถือเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่ทรงพลังในการเก็บข้อมูลต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำราต่าง ๆ นับเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญาที่ยิ่งใหญ่ในการพัฒนาตนเอง (มีสธฐมน แฝงฤทธิ์, 2559)

ศตวรรษที่เปลี่ยนไปการอ่านย่อมต้องเปลี่ยนตาม เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัย เด็กและเยาวชนอาจไม่ใช่ผู้ฟังครูให้สอน หรือแนะนำหนังสือเพื่ออ่านอีกต่อไป ยุคการอ่านไร้กำแพงจึงถือว่าเป็นจุดแข็งและโอกาสในการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน ดังนี้

จุดแข็งของยุคการอ่านไร้กำแพง คือการที่เด็กและเยาวชนสามารถใช้อุปกรณ์ดิจิทัลมาสนับสนุนการอ่านโดยไม่ต้องซื้อหนังสือเป็นเล่ม ที่ยากต่อการจัดเก็บ โดยสามารถที่จะเข้าถึงการอ่านและการค้นคว้าข้อมูลได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ซึ่งการค้นคว้าในลักษณะนี้ จะเป็นการค้นหาข้อมูลที่ไม่มีที่สิ้นสุด การอ่านในลักษณะนี้เป็นการสัมผัสโดยอาศัยการมองภาพ การเคลื่อนไหวและเสียง กำหนดได้ด้วยความสนใจของเด็กและเยาวชนเอง และยังสามารถเก็บสิ่งที่สนใจไว้ได้เป็นคลังของความรู้ เมื่ออยากอ่านซ้ำสามารถเข้าไปยังข้อมูลนั้นได้ตลอดเวลาที่ต้องการ

โอกาสการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในยุคการอ่านไร้กำแพงนี้ มีโอกาสในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีโอกาสที่จะเรียนรู้ร่วมกับเด็กและเยาวชน ไม่ได้มีข้อจำกัดด้านเวลา หรือสถานที่ ทำให้สามารถเข้าถึงสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

จากจุดแข็งและโอกาสในการเรียนรู้ของยุคการอ่านไร้กำแพง แสดงให้เห็นว่า เมื่อรูปแบบการอ่านเปลี่ยนไปย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนอย่างมาก พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่อาจทัดทานการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการของการอ่านได้ ดังนั้นพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องยอมรับและปรับตัวโดยการส่งเสริมการอ่านของเด็กและเยาวชน ให้สามารถมีพัฒนาการที่เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และสามารถที่จะปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถก้าวเข้าสู่การเป็นพลเมืองโลกในศตวรรษที่ 21

5. บทบาทพ่อแม่หรือผู้ปกครองต่อการส่งเสริมการอ่าน

บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองยังคงเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องคอยส่งเสริมเด็กและเยาวชนให้ทำในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม พฤติกรรมการอ่านของเด็กและเยาวชนในศตวรรษที่ 21 ก็เช่นกัน พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องดูแลและเป็นที่ปรึกษาคอยแนะนำ ส่งเสริมความมั่นใจและความรับผิดชอบต่อการกระทำที่อาจเกิดความคิดพลาดจากการขาดวุฒิภาวะและเป็นอันตรายต่อตนเอง (ชมิดท์เอริก, โฮเซนจาเร็ด, 2557) ดังนั้นในยุคการอ่านไร้กำแพงของเด็กและเยาวชน พ่อแม่หรือผู้ปกครองจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคต่าง ๆ ดังข้อสรุปจากหนังสือคู่มือพ่อแม่ยุคดิจิทัล (2559) ต่อไปนี้

1. มีการตั้งกฎกติกาในการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่นำมาช่วยในการอ่าน กฎกติกาหมายถึง วิธีการที่จะนำมาใช้เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดวินัยที่ดีต่อการตอบสนองพฤติกรรมให้เกิดทิศทางที่สร้างสรรค์ การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีการอธิบายถึงการให้ใช้สัญญาณอินเตอร์เน็ต เช่น การขออนุญาตก่อนการใช้ การขอคาว์ด โหลดแอปพลิเคชันลงในอุปกรณ์ โดยผ่านการคัดเลือกร่วมกัน การตั้งค่าข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการใช้อย่างปลอดภัย อาจรวมไปถึงการกำหนดเวลาในการใช้ตามความเหมาะสมหรือตามชนิดของชิ้นงาน อาจกำหนดตามวันหยุด วันพักผ่อนตามความเหมาะสม

2. การเปิดใจคุยกัน คือ การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองเปิดใจให้เด็กและเยาวชนได้เสนอข้อมูลใหม่ ๆ การให้โอกาสเด็กและเยาวชนได้สนุกกับการเรียนรู้ผ่านระบบ โดยที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองไม่รังเกียจ เช่น การดูหนังฟังเพลงที่อาจก่อให้เกิดเสียงดัง การมีคำพูดที่ไม่ไปทางการตำหนิ หรือไม่เห็นด้วยมากเกินไป หมั่นพูดคุยในทางสร้างสรรค์ อาจมีข่าวสารมาเล่าแลกเปลี่ยน เช่น อันตรายอันเกิดจากการเข้าถึงข้อมูลบางเว็บไซต์

3. การเปิดเผยข้อมูลหลัก ๆ อาจได้แก่ การทราบรหัสผ่าน การเข้าระบบล็อกอินของเว็บไซต์ พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องทำอย่างเปิดเผย เพื่อให้เกิดความสบายใจและไว้วางใจกันในครอบครัว เพื่อแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้เข้าไปสืบค้นข้อมูล และการสอนให้ทราบว่าข้อมูลใดเปิดเผยกับพ่อแม่หรือผู้ปกครองได้ แต่อาจไม่สามารถเปิดเผยให้คนอื่นทราบ เช่น บุคคลนอกครอบครัว เป็นต้น

4. สอนเกี่ยวกับมารยาท รวมถึงความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนควรทราบ มารยาทเป็นอีกหนึ่งอย่างที่พ่อแม่หรือผู้ปกครอง ควรมีการให้คำแนะนำเป็นพิเศษ อาจเริ่มต้นด้วยการตั้งชื่อตนเองในโลกออนไลน์ รูปถ่ายที่โพสต์ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร และทุกครั้งที่จะทำอะไรให้มีการหยุดยั้ง หรือยังคิดต่อการพิมพ์ข้อความก่อนที่จะโพสต์ หรือก่อนการส่งข้อความ และการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้พิมพ์หรือการส่งข้อความออกไป เพราะเมื่อเข้าไปแสดงความคิดเห็นหรือการกดเพื่อดาวน์โหลดสิ่งใดนั้น หมายถึงเป็นสิ่งที่ยากที่จะลบ เพราะอาจมีบุคคลอื่นนำไปส่งต่อ

จากที่กล่าวมา สามารถเป็นแนวทางให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองใช้ในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการอ่านที่เหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล พงษ์ประเสริฐ (2554) ที่ได้ศึกษารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของครอบครัวนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ พบว่า สิ่งที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านคือ 1. แนวทางที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองใช้ในการส่งเสริมให้บุตรหลานมีพฤติกรรมการอ่าน ได้แก่ การเลือกหนังสือที่เหมาะสม การจัดสิ่งแวดล้อมภายในบ้าน การเปิดโอกาสให้ลูกเลือกหนังสือที่ตนเองชอบ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมในการอ่าน และการยกตัวอย่างความสำเร็จรวมถึงประโยชน์จากการอ่าน 2. กิจกรรมที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองใช้ในการส่งเสริมให้บุตรหลานมีพฤติกรรมการอ่าน ได้แก่ การกระตุ้นพัฒนาการในช่วงตั้งครรภ์ การกระตุ้นพัฒนาการเพื่อการเรียนรู้ การใช้เวลาในการอ่านหนังสือร่วมกันในครอบครัว และการพาบุตรหลานไปร้านหนังสือและห้องสมุด 3. วิธีการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองใช้ในการส่งเสริมให้บุตรหลานมีพฤติกรรมการอ่าน ได้แก่ การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับพัฒนาการ การให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การกระตุ้นหรือการใช้สิ่งเสริมแรง และการจัดการพฤติกรรมเชิงบวก

จึงเห็นได้ว่า พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการอ่านของเด็กและเยาวชน เป็นแบบอย่างของการใช้การอ่านในการแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ เป็นตัวแบบของพฤติกรรมการอ่านมากกว่าการออกคำสั่งให้ทำตาม โดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องให้การสนับสนุน และเป็นผู้ติดตามข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ การมีเครือข่ายระหว่างพ่อแม่และผู้ปกครองด้วยกันเองจะช่วยส่งเสริมให้การอ่านเด็กและเยาวชนสมบูรณ์มากขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับพ่อแม่หรือผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของเด็กและเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21 คือ

1. การใช้สื่อที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เช่น การที่เด็กและเยาวชนใช้บริการอ่านหนังสือผ่าน E-Newspaper E-Magazine E-Book รวมไปถึง เครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และหรือการมีแอปพลิเคชันบนมือถือสื่อสารต่าง ๆ

2. การให้เด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โดยที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนค้นคว้าอย่างอิสระอย่างมีขอบเขตที่เหมาะสม ไม่บังคับขู่เข็ญ เพื่อให้การค้นคว้าของเด็กและเยาวชนมีสาระประโยชน์

3. พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรกระตุ้นและใช้สิ่งเสริมแรงให้เด็กและเยาวชนเกิดความไว้วางใจ พยายามแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน

4. ควรมีตัวแบบของความสำเร็จในการอ่าน เพื่อช่วยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีวินัย และความรับผิดชอบ

7. เอกสารอ้างอิง

จุฑา ภักดิ์กุล. 2558. **เด็กยุคดิจิทัล**. สารานุกรม ศึกษาศาสตร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2561,

จาก <http://ejournals.sw u.ac.th/ index.php/ENEDU/article/download>.

จิราภรณ์ อรุณการ. 2560. **วิธีการเลี้ยงลูกในยุคดิจิทัล**. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์] *เดลินิวส์*. สืบค้นเมื่อ วันที่ 23

สิงหาคม 2561, จาก <https://www.dailynews.co.th/article/600485> World Economic Forum.

(2016) <https://thumbsup.in.th/2016/10/how-digital-intelligence-important-for-all-children/>

สมิตต์เอริก, โฮเซนจาเร็ด. 2557. **ดิจิทัลเปลี่ยนโลก แปลจาก The new digital age** แปลโดย สุทธิวิทย์ แสงดาษดา. กรุงเทพฯ: โพสท์บุ๊กส์.

นฤมล พงษ์ประเสริฐ. 2554. **รูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของครอบครัวนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่**

1 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยพายัพ : เชียงใหม่.

นฤมล พงษ์ประเสริฐ. 2556. **รูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของครอบครัวนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่**

1 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่. *วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม*. 9(2),93-104.

นิตยสารรักลูก. 2558. **แนวทางการเลี้ยงลูกอย่างมีคุณภาพในยุคดิจิทัล รักลูก / Digital Generation**. สืบค้นเมื่อวันที่

5 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.daddythumb.com/9-how-to-digital-parenting.php>

มีสมฐมน แฝงฤทธิ์. 2559. **การส่งเสริมการอ่าน รักการอ่าน และสนุกกับการอ่าน**. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]

เดลินิวส์. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2561, จาก www.acn.ac.th/arpicles/mod/forum/discuss.php?d=234

สมชาติ สุทธิกาญจน์. 2558. **ยุคดิจิทัลควรเลี้ยงลูกอย่างไร**. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2561. จาก

<http://motherandcare.in.th/motherandcare-toddler>

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ :

กระทรวงศึกษาธิการ.

วิทยา ชีวรุโณทัย. 2555) รักและผูกพันเจเนอเรชั่นแซด . กรุงเทพฯ : สุานบุ๊คส์.

วัดสัน ริชาร์ด. 2554. เจาะความคิดชีวิตยุคดิจิทัล แปลจาก **Future minds** แปลโดย เอกชัย อ้วนฤณาท.

กรุงเทพฯ: Papyrus by Truelife.

Dtac Safe internet. 2559. คู่มือพ่อแม่ดิจิทัล เข้าใจลูก เข้าใจโลกไซเบอร์. สืบค้นเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2561, จาก

https://www.unicef.org/thailand/tha/Parent_Guide_Book_Full_version.pdf

Grasha, A. and Reichmann, S. 1975. **Workshop handout on Learning Styles**. Ohio:

Faculty Resource, University of Cincinnati.

**ความสัมพันธ์ของการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน**

กรุงเทพมหานคร

**A Relationship between School-based Management and Community Participation
in Educational Management of Schools under the Private Education Commission
Bangkok**

นางสาวสุจิรา ยี่ลั่น

***ดร.ปฐมพรณ์ อินทรางกูร ณ อยุธยา**

****ผศ.ดร.ธนายศ ธนชิตี**

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

Email : nuwhan123@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาสถานศึกษา (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ทำการเก็บข้อมูล จากคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น จำนวน 32 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 339 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม การทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีของเพียร์สัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสถานศึกษาเอกชนฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ รองลงมา คือ หลักการมีส่วนร่วม และลำดับสุดท้าย คือ หลักการบริหารตนเอง (2) ระดับความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามลำดับ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์ทางเดียวกันในภาพรวมอยู่ระดับสูง ($r = 0.962$) กับการมี

ส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา, สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

Abstract

The purposes of the current study were to (1) study level of school-based management of schools under the Private Education Commission Bangkok, (2) study level of community participation on educational management of schools under the Private Education Commission Bangkok, and (3) study the relationship between school-based management and community participation in educational management of schools under the Private Education Commission Bangkok. Data were collected from 339 board member of 32 schools under the Private Education Commission Bangkok Area 3, recruited by stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, at a significant level of .05.

The findings revealed that (1) overall level of school-based management of schools under the Private Education Commission Bangkok was at a high level. When inspecting at individual aspects, the highest rated aspect was monitoring and balancing, followed by participation, and self-management. (2) Overall level of community participation on educational management of schools under the Private Education Commission Bangkok was at a high level. When inspecting at individual aspects, the highest rated aspect was co-decision making, followed by co-administering, and co-receiving of benefits, respectively. (3) The school-based management was highly correlated with community participation ($r = 0.962$) at a significant level of .05.

Keywords: School-Based Management, Community Participation, Schools under the Private Education Commission Bangkok

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการนำมาใช้เพื่อการปฏิรูปการศึกษาแทนการบริหารที่สั่งการ มาจากต้นสังกัดเนื่องจากการบริหารการจัดการศึกษานั้นจะให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการบริหารการจัดการศึกษาโรงเรียนโดยตรงมีการกระจายอำนาจทางการบริหารไปยัง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและให้ชุมชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา การกระจายอำนาจการบริหารจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาในการปฏิรูปการบริหาร การศึกษานั้นมุ่งกระจายอำนาจการตัดสินใจไปให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ปกครอง และชุมชน ให้ได้มีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษาให้มากที่สุด เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนในการตัดสินใจ และให้มีการบริหารในรูปคณะกรรมการโรงเรียน โดยมีความ

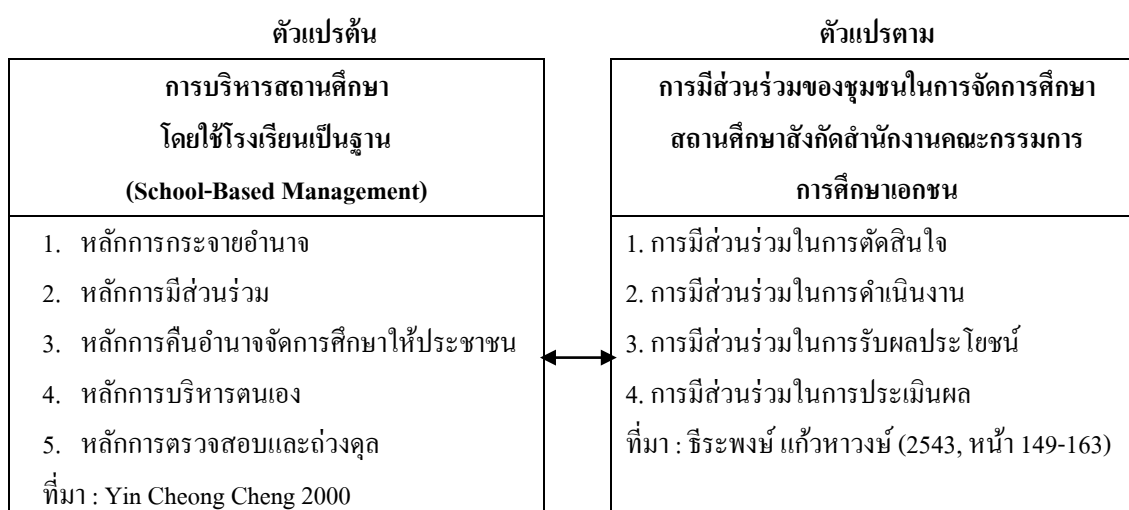
เชื่อว่าการตัดสินใจที่ดีที่สุดเกิดจากการตัดสินใจของคณะบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด และมีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด (สุมนา กำเนิดมี, 2551 : 3)

การมีส่วนร่วมของชุมชนจึงเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประสบผลสำเร็จ เพราะการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (school-based management) เป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้วยการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจในการบริหาร และจัดการศึกษาทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับงบประมาณ บุคคล วิชาการ และงานบริหารทั่วไปไปยังสถานศึกษา (Oswald, 1995) โดยมุ่งศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในด้านการวางแผน การจัดแสวงหาทรัพยากร การประสานงาน ในชุมชน และการวัดผลประเมินผล เพื่อหาข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้การพัฒนาสถานศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและนำข้อมูลมาพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐาน

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ คณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 มีจำนวน 187 โรงเรียน จำนวน 2,265 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานครเขต 3 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น จำนวน 32 โรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 339 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

1. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญที่เลือกเจาะจง จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบ ความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเนื้อหา โดยพิจารณาถึงความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับแนวความคิดทฤษฎีที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence : IOC) ที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่า IOC ได้ค่าดัชนีความ สอดคล้องเท่ากับ 1.00 โดยใช้วิธีของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1977 : 49 – 60)
2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงแล้วมาปรับปรุงแก้ไข ทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามของตัวแปรต้น และตัวแปรตาม เท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนเฉลี่ยมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

สรุปผลวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. หลักการกระจายอำนาจ	3.88	0.71	มาก	3
2. หลักการมีส่วนร่วม	3.90	0.71	มาก	2
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	3.88	0.44	มาก	4
4. หลักการบริหารตนเอง	3.87	0.70	มาก	5
5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ	3.91	0.71	มาก	1
ภาพรวม	3.89	0.71	มาก	

พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.71) หลักการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.71) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.71) และลำดับสุดท้าย คือ หลักการบริหารตนเอง ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

2. ระดับความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.91	0.71	มาก	1
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.90	0.71	มาก	2
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.87	0.71	มาก	4
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.88	0.71	มาก	3
ภาพรวม	3.89	0.71	มาก	

พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.71) ถัดมา คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.71) และลำดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา			
	r	p-value	ระดับความสัมพันธ์	สมมติฐาน
1. หลักการกระจายอำนาจ	.932*	.000	สูง	✓
2. หลักการมีส่วนร่วม	.943*	.000	สูง	✓
3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน	.947*	.000	สูง	✓
4. หลักการบริหารตนเอง	.913*	.000	สูง	✓
5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ	.852*	.000	สูง	✓
ภาพรวม	.962*	.000	สูง	✓

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลกาวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์ทิศทางบวกกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูง ($r = 0.962$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ ทั้งนี้อาจเพราะ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ของสถานศึกษาเอกชนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาเอกชนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สิตานัน เอกรัมย์ (2551) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานต่างๆ ของกลุ่มบุคคลที่ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครู อาจารย์ องค์กรปกครองท้องถิ่น เพื่อจัดการ การศึกษาภายในโรงเรียนแก่เยาวชนให้เกิดการพัฒนาในทุกด้าน เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมต่อไป และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ ฉวีรุฐา พวงธรรม (2553 : 14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการ บริหาร การพัฒนา และปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความก้าวหน้า ส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ควบคู่กับ การสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียนเพื่อให้ได้ นักเรียนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (บทคัดย่อ : 2554) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิผลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการศึกษา พบว่ารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิผล เป็นการบริหารเชิงระบบ และการบริหารคุณภาพ

ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า คือ การนำองค์การ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรบุคคล และวัฒนธรรมโรงเรียน ด้านกระบวนการคือ การวางแผนกลยุทธ์ การจัดการกระบวนการ การให้ความสำคัญกับนักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และการจัดการความรู้ ส่วนด้านผลผลิต คือ ทำให้ได้ผู้เรียน เก่ง ดี และมีความสุข ส่วนครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐาน ชุมชนมีจิตอาสาช่วยเหลือโรงเรียน ทั้งนี้โรงเรียนจะต้องคิดแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการคิดนอกกรอบ ตามสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรภรณ์ สิงห์สุริ. (บทคัดย่อ : 2558) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเพราะประชาชน และองค์กรในชุมชนเข้าร่วมรับรู้ ร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกำหนดความ ต้องการ ร่วมวางแผน ดำเนินงาน ร่วมดำเนินการ ร่วมตรวจสอบ ร่วมแก้ไข พัฒนา ปรับปรุง รวมทั้งร่วมรับผิดชอบในงานบริหารของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถ กักพล (2552, หน้า 19) อธิบายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนจะต้องมีอิสระทางความคิด มีความรู้ความสามารถในการกระทำและความเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ โดยหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุด ไม่ใช่เป็นการจัดเวทีการมีส่วนร่วมครั้งเดียว ตัวอย่างเช่น ในการแก้ปัญหาของชุมชนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมตั้งแต่ต้นจนจบ สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 56-57) ได้กล่าวถึง บทบาทของชุมชน ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ว่า ผู้ปกครองครอบครัว ประชาชน และสถาบันจัดการศึกษาต้องมีบทบาทในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระพงษ์ แก้วหาญ (2543, หน้า 149-163) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้อง ดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา เจริญจิตรโสภณ (บทคัดย่อ : 2559) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครู สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ แบบที่ครูมีบทบาทเป็นหลัก แบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก แบบที่ผู้บริหารของโรงเรียนมีบทบาทเป็นหลัก และแบบที่ชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันท นามนาค (บทคัดย่อ : 2559) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันทา เจริญจิตรโสภณ (บทคัดย่อ : 2559) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อโรงเรียนของครูสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แบบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .659$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทั้งด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ด้านหลักการบริหารตนเอง และด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ มาใช้ในการบริหารเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

2. มีการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ทั้งด้านด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อเข้ามาช่วยในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยทำการศึกษาถึงหลักการที่สำคัญที่จะพัฒนาการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแนวคิดจากนักวิชาการที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ต่อไป

2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มีการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา หรือปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาทราบว่าการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพิ่มเติมด้านใดบ้างที่จะทำให้ การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.ปฐมพร อินทรางกูรณ ณ อุรุยา คณบดี อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร. อุไรรัตน์ แยมหุติ ผศ.ดร.ชนายุส ธนชิต และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทุกด้าน อันเป็นประโยชน์กับการศึกษาตลอดจนการตรวจแก้ไข การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ถูกต้องเสร็จสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- ณัฐภา พวงจันทร์. (2553). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต. กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- ธีระพงษ์ แก้วหาญ. 2543. กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง: ประชาคม ประชา สังคม. พิมพ์ครั้งที่ 6. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา.
- พชรภรณ์ สิงห์สุริ. (2558). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาพระยานิเทศการพิมพ์.
- วุฒินันท์ นามนาค. (2559). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์. เอกสารวิชาการการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2542). หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิตานัน เอกรัมย์. (2551). ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุนันทา เจริญจิตรโสภณ. (2559). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อ ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร.
- สุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุมนา กำเนิดมี. (2551). การกระจายอำนาจบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สัมสุดดิน มรรคาเขต และคณะ (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับบรรยากาศองค์การในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลาตามความคิดเห็นของครู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรผู้นำ การเปลี่ยนแปลง
เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

อรพรรณ พรสีมา. (2546). รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตัวอย่างประสบการณ์ที่คัดสรรโรงเรียนใน
โครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.

อรรถ กักพล. (2552). คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์
การพิมพ์.

Cheng, Yin Cheong. 1996. **School Effectiveness and School-Based Management : A Mechanism for
Development.** Washington, D.C. : The Falener Press.

Oswald, Lori Jo. **School-Based Management.** Eugene, OR: College of Education, University of Oregon, 1995.

**ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี
RAFT ที่มีต่อความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียง
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**

**Effects of Using the Process Writing Approach along with RAFT Strategy to
Writing Ability and Attitude towards Writing of Matthayomsuksa 6 Students.**

นายทวิช อัสวตระกูลวงศ์

**นิสิตการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
แขนงวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

E-mail: teyotoye@hotmail.com

ศุภวรรณ ลัจจพิบูล

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติ ประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 80 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยพิจารณาจากห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จากนั้นจับฉลากห้องเรียนเพื่อเป็นกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT จำนวน 1 ห้องเรียน (40 คน) และกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติ จำนวน 1 ห้องเรียน (40 คน) ดำเนินการทดลองแบบ Pretest Posttest Control Group Design ใช้เวลาทดลองจำนวน 12 คาบ คาบละ 50 นาที รวมการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ One-Way MANOVA และ Hotelling's T^2

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้น

กระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ, กลวิธี RAFT, ความสามารถในการเขียนความเรียง, เจตคติต่อการเขียนความเรียง

ABSTRACT

This research was conducted with the objective 1) to compare writing ability and attitude towards writing of Matthayomsuksa 6 Students' between before and after using the process writing approach together with RAFT strategy 2) to compare writing ability and attitude towards writing of Matthayomsuksa 6 Students' between using the process writing approach together with RAFT strategy and using traditional writing teaching method. The population was Matthayomsuksa 6 Students' at Sainampeung School of academic year 2017. The Sample was Matthayomsuksa 6 Students' at Sainampeung School of academic year 2017 which consists of two classrooms. The participants were 80 students who were selected by using Cluster Random Sampling in the same level. Then classrooms were randomly assigned to the experimental group, which using the process writing approach along together with RAFT strategy (40 people) and the control group, which using the ordinary writing approach (40 people). This study was conducted over 12 periods (50 minutes per period) by testing before and after studying. Then the statistical analysis One-Way MANOVA and Hotelling's T^2 was used in order to analyzed the data from the scores obtained.

The results showed that 1) the writing ability and attitude towards writing of students who have been managing the process writing approach along with RAFT strategy was .05 significantly higher than before studying 2) the posttest scores from students who have been managing the process writing approach along with RAFT strategy were .05 significantly higher than students who have been using the ordinary writing approach.

KEYWORDS: Process Writing Approach, RAFT Strategy, Essay Writing Ability, Attitude Towards Writing

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการเขียน โดยกำหนดให้การเขียนเป็นหนึ่งในสาระการเรียนรู้แกนกลาง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการเขียนเพื่อเขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 2, 5) นอกจากนี้ รสริน ดิษฐบรรจง (2552: 209) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนว่า งานเขียนเป็นสื่ออันแสดงถึงการค้นคว้าวิจัยอันเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เป็นเอกสารลายลักษณ์อักษรที่แสดงถึงการสืบค้นที่มาหรือความเป็นไปทางการศึกษา สิ่งนี้เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญต่อผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างไรก็ตาม จากการสำรวจสภาพปัญหาปัจจุบันในภาพรวม

ระดับประเทศ พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2560) แสดงให้เห็นว่านักเรียนไทยมีผลคะแนนการสอบในมาตรฐานการเรียนรู้ด้านการเขียนจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560 เฉลี่ยเพียง 47.35 คะแนน ปัญหาดังกล่าวข้างต้น อาจเกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการ อาทิ ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการฝึกฝนทักษะการเขียน สื่อการเรียนการสอนด้านการเขียนไม่ดึงดูดให้นักเรียนเกิดความสนใจใฝ่รู้ รวมทั้งผู้สอนยังขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย ขาดเทคนิคหรือวิธีการสอนที่เป็นกระบวนการ นฤมล พิตประยูร (2547: 78)

ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนการสอนที่จะสามารถส่งเสริมความสามารถในการเขียนความเรียงให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนต้องจัดกระบวนการสอนเขียนที่เน้นฝึกฝนกระบวนการคิดวางแผนเค้าโครงและกำหนดขอบเขตเพื่อแปรเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ทั้งนี้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการจากเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนความเรียง ผู้วิจัยพบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ และกลวิธี RAFT เป็นวิธีหนึ่งที่น่าจะสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนความเรียงให้แก่ผู้เรียนได้

การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นการสอนเขียนที่ไม่เน้นที่ผลงานเพียงอย่างเดียว หากแต่เน้นให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะกระบวนการคิด ทั้งนี้เนื่องจากความเชื่อว่าการเขียนนั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการขั้นตอน ซึ่งผู้ที่เขียนได้ดีจะมีกระบวนการขั้นตอนต่างจากผู้เขียนได้ไม่ดี ดังนั้นผู้สอนจึงควรฝึกฝนผู้เรียนในทุกขั้นตอนกระบวนการเขียนนอกเหนือจากเน้นที่ผลงานแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ศุภวรรณ สัจจพิบูล (2553: 43-44) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนก่อนการเขียน คือ ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมก่อนการเขียน และกำหนดเรื่องราวเนื้อหา รูปแบบ และวัตถุประสงค์ของงานเขียน 2) ขั้นตอนการเขียน คือ ขั้นตอนการเรียบเรียงความคิดและข้อมูลจากขั้นตอนก่อนการเขียนเพื่อนำมาเขียนเป็นงานฉบับร่าง 3) ขั้นตอนหลังเขียน คือ ขั้นตอนการตรวจทาน แก้ไข และปรับปรุงงานเขียนผ่านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนอ่านงานเขียนกับผู้อื่น

ในขณะที่กลวิธี RAFT เป็นวิธีการสอนเขียนที่เน้นกระบวนการในขั้นก่อนเขียน โดยมีเชล (Mitchell . 1996 :93-97) และซานต้า ฮาเวนส์ และวอลด์ (Santa; Havens; & Valdes .2004 :unpaged) (กล่าวว่ากลวิธี RAFT จะช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนดึงเอาความรู้ ความคิด ประสบการณ์ จินตนาการ ฯลฯ จากตนเองมาใช้เป็นวัตถุดิบในการเขียนผ่านการตอบคำถาม 4 ข้อ คือ ผู้เขียนคือใคร ผู้อ่านคือใคร เขียนในรูปแบบใด และ เขียนเรื่องอะไร ซึ่งกลวิธีการจัดการเรียนรู้ RAFT นี้ได้รับการพัฒนาโดยแวนเดอร์เวนเทอร์ (Vanderventer. 1979: 4-8) ครูผู้สอนที่ต้องการค้นหากิจกรรมการสอนที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT อันจะเป็นแนวทางสำคัญในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT

2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติ

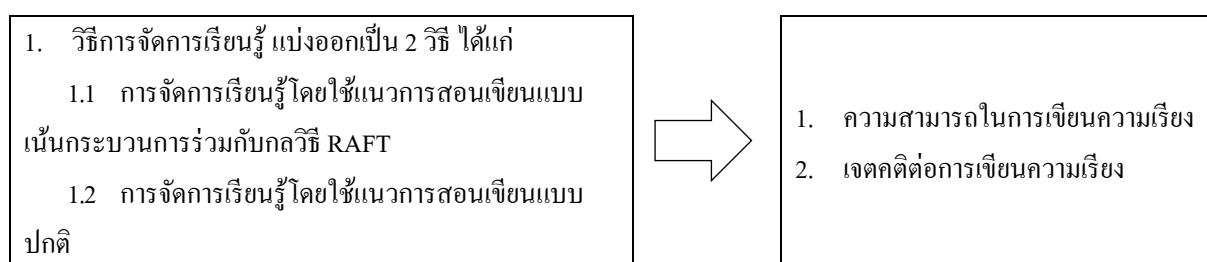
3. สมมติฐานการวิจัย

1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติ

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experiment Design) แบบ Pretest Posttest Control Group Design (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548) โดยตัวแปรอิสระ คือ วิธีการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 วิธี ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT และการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติ ส่วนตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการเขียนความเรียง และเจตคติต่อการเขียนความเรียง ดังแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) แบบ Pretest Posttest Control Group Design (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548) ซึ่งศึกษากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการ

เรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติ ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาในการทดลอง สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที จำนวน 10 คาบ และทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน 2 คาบ รวมจำนวน 12 คาบ ระยะเวลา 6 สัปดาห์ จากนั้นนำผลของความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงมา เปรียบเทียบกันเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยแสดงเป็นแผนภาพการทดลอง ดังนี้

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂
C	T ₁	-	T ₂

แผนภาพที่ 2 แบบแผนการทดลอง Pretest Posttest Control Group Design

5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2561

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องละ 40 คน ได้มาด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยพิจารณาจากห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จากนั้นจับฉลากห้องเรียนเพื่อเป็น กลุ่มทดลองซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT จำนวน 1 ห้องเรียน (40 คน) และกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติ จำนวน 1 ห้องเรียน (40 คน)

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ วิธีการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 วิธี ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT และการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอน เขียนแบบปกติ

ตัวแปรตาม มีจำนวน 2 ตัวแปร คือ ความสามารถในการเขียนความเรียง และเจตคติต่อการเขียนความ เรียง

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT จำนวน 6 แผน รวม 10 คาบ คาบละ 50 นาที ประกอบไปด้วยเนื้อหา 4 หัวข้อ ได้แก่ 1) พันธกิจของภาษา 2) ภาษา เพื่อโน้มน้าวใจ 3) สังคมออนไลน์กับภาษา 4) ภาษากับเหตุผล

2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติ จำนวน 6 แผน รวม 10 คาบ คาบละ 50 นาที ประกอบไปด้วยเนื้อหา 4 หัวข้อ ได้แก่ 1) พันธกิจของภาษา 2) ภาษาเพื่อโน้มน้าวใจ 3) สังคมออนไลน์กับ ภาษา 4) ภาษากับเหตุผล

3) แบบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงแบบอัตนัยจำนวน 1 ข้อ และเกณฑ์การประเมิน ความสามารถในการเขียนความเรียงประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการเสนอ ความคิด ด้านการใช้ภาษา และด้านกลไวยากรณ์ โดยแต่ละด้านมีน้ำหนักคะแนนตั้งแต่ 1-4 คะแนน ตรวจสอบ

คุณภาพเครื่องมือพบว่า แบบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงมีค่าความยากง่าย .68 มีค่าอำนาจจำแนก .70 และมีค่าความเชื่อมั่นของเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนความเรียง .89

4) แบบวัดเจตคติต่อการเขียนความเรียงจำนวน 15 ข้อ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความคิดเกี่ยวกับการเขียนความเรียง ด้านความรู้เกี่ยวกับการเขียนความเรียง และด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการเขียนความเรียง โดยสร้างตามวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ พบว่ามีค่าความเชื่อมั่น .85

5.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT กับกลุ่มทดลอง และใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติกับกลุ่มควบคุม ใช้ระยะเวลา 10 คาบ คาบละ 50 นาที เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) โดยใช้แบบวัดความสามารถในการเขียนความเรียงและแบบวัดเจตคติต่อการเขียนความเรียงฉบับเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติค่า Hotelling's T^2
- 3) เปรียบเทียบความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ค่าความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-way MANOVA)

6. สรุปผลการวิจัย

การทดสอบสมมติฐานข้อ 1 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผู้วิจัยใช้สถิติค่า Hotelling's T^2 ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิเคราะห์แสดงเป็นตารางดังนี้

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามของความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT โดยใช้สถิติ Hotelling's T^2

Effect	Multivariate test	Value	F	Hypothesis df	Error df	p-value
ก่อนและหลัง ได้รับการจัดการ เรียนรู้	Pilai's Trace	.647	71.522*	1.000	39.000	.000
	Wilks' Lambda	.353	71.522*	1.000	39.000	.000
	Hotelling's Trace	1.834	71.522*	1.000	39.000	.000
	Roy's Largest Root	1.834	71.522*	1.000	39.000	.000
Test of Within-Subjects Effects						
Dependent Variable	SS	MS	df	F	p-value	
ความสามารถในการเขียน ความเรียง	52562.500	52562.500	1	789.957	.000	
เจตคติต่อการเขียนความเรียง	8820.900	8820.900	1	209.179	.000	
Hotelling's $T^2 = 146.808$, $df = 38$, (Hotelling's $T^2 > 6.642$)						
Balelett's Test : Likelihood Ratio = .000, $\chi^2 = 212.410$, $df = 9$, $p = .000$						

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเขียนความเรียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า Hotelling's $T^2 = 146.808$ (Pilai's Trace $F = 71.522$, $p = .000$, Wilks' Lambda $F = 71.522$, $p = .000$, Hotelling's Trace $F = 71.522$, $p = .000$ และ Roy's Largest Root $F = 71.522$, $p = .000$) เมื่อพิจารณาตัวแปร พบว่าความสามารถในการเขียนความเรียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 789.957$, $df = 1$, $p = .000$) และเจตคติต่อการเขียนความเรียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 209.179$, $df = 1$, $p = .000$)

การทดสอบสมมติฐานข้อ 2 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติ ผู้วิจัยใช้สถิติค่าความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-Way MANOVA) ในการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิเคราะห์แสดงเป็นตาราง ดังนี้

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามของความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้

Test of Between – Subjects Effects						
แหล่งความแปรปรวน	ตัวแปรตาม	Sum of Squares	df	Mean Square	F	p-value
วิธีการจัดการเรียนรู้	ความสามารถในการเขียนความเรียง	101.250	1	101.250	71.959	.000
	เจตคติต่อการเขียนความเรียง	10147.513	1	10147.513	71.449	.000
ความคลาดเคลื่อน	ความสามารถในการเขียนความเรียง	109.750	78	1.407		
	เจตคติต่อการเขียนความเรียง	11077.975	78	142.025		
รวมทั้งหมด	ความสามารถในการเขียนความเรียง	14256.000	80			
	เจตคติต่อการเขียนความเรียง	203535.000	80			
Box's M = 5.638, F = 1.827, df1 = 3, df2 = 1095120.000, p = .140						
Bartlett's Test of Sphericity : $\chi^2 = 250.709$, df = 2, p = .000						

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-Way MANOVA) พบว่า การทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของเมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วม (Homogeneity of Variance – Covariance Matrices) ของตัวแปร โดยใช้ Box's M test of Covariance Matrices พบว่า เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Box's M = 5.638, F = 1.827, df1 = 3, df2 = 1095120.000, p = .140) และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม โดยใช้ Bartlett's Test of Sphericity พบว่า ตัวแปรตามคือความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\chi^2 = 250.709$, df = 2, p = .000) ซึ่งทั้งสองการทดสอบเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One-Way MANOVA) ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไปพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT ที่มีต่อความสามารถในการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนความเรียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นการอภิปราย 2 ประเด็น ได้แก่ ด้านความสามารถในการเขียนความเรียง และด้านเจตคติต่อการเขียนความเรียง โดยนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1) ด้านความสามารถในการเขียนความเรียง

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีความสามารถในการเขียนความเรียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัญชลี อุดมสุขถาวร (2553: 58-62) ที่ได้ศึกษาผลการใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษหลังการทดลองด้วยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT สามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงได้ อันสืบเนื่องมาจากเหตุผล 3 ประการ ดังนี้

1.1) กลวิธี RAFT เป็นกลวิธีที่เสริมการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการในขั้นตอนก่อนการเขียน ที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์และจัดกระบวนการคิดเพื่อเตรียมการเขียนให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดแนวทางในการเริ่มต้นงานเขียนอย่างมีทิศทางอันส่งผลให้สามารถสร้างความเรียงที่มีคุณภาพได้ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับที่อาร์มเซอร์ (Vandeventer, 1979 :1; อ้างอิงจาก Irmscher, 1972: 27-28) เชื่อว่าการสร้างงานเขียนควรเริ่มต้นจาก (. ขั้นตอนของการจัดระเบียบ ควบคุม กำหนด หรือตีกรอบความคิด ผู้เรียนจะไม่สามารถสร้างงานเขียนได้อย่างมีคุณภาพหากข้ามขั้นตอนดังกล่าวไปในช่วงของการเริ่มต้นงานเขียน

1.2) การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นการสอนเขียนที่ไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเขียนหรือการฝึกฝนด้านทักษะภาษาเท่านั้น แต่ยังสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการฝึกฝนทักษะการคิดในระหว่างการสร้างงานเขียน อันส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเลือกสรร เรียบเรียง และตรวจสอบข้อมูลประกอบการเขียนงานได้อย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับที่บราวน์ (พัทธมน ภิภังการวัฒน์, 2557: 11; อ้างอิงจาก Brown, 1994: 320) กล่าวถึงแนวคิดสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นรูปแบบการเขียนที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการอันนำไปสู่การเขียน เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจอย่างถ่องแท้ว่าการเขียนเกิดขึ้นได้อย่างไร และสามารถนำกระบวนการดังกล่าวไปใช้ในการเขียนงานอื่นๆ ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3) การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเป็นการสอนเขียนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการเขียน โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในระหว่างกระบวนการเขียนเท่านั้น สอดคล้องกับที่พุนรัตน์ แสงหนุ่ม (2540: 65-79) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการให้ความสำคัญต่องานเขียนว่าเป็นผลงานของผู้เรียนเอง ดังนั้นผู้เรียนจึงเป็นผู้กำหนด ค้นหา รวบรวมข้อมูล และเรียบเรียงความคิดของตนเอง โดยผ่านกระบวนการสร้างและค้นหาข้อมูล จากนั้นจึงเลือกข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการเขียนเอง โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำ

จากข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเขียนความเรียงที่ดีขึ้นได้

2) ด้านเจตคติต่อการเขียนความเรียง

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT มีเจตคติต่อการเขียนความเรียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของพัทธรณ กังการวัฒน์ (2557: 102-104) ที่ได้ศึกษาผลของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีความสามารถทางการเขียนความเรียงและเจตคติต่อการเขียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสามารถในการเขียนความเรียงอยู่ในระดับดีมาก

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT สามารถส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเขียนความเรียงได้ อันสืบเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

2.1) การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการมีแนวคิดสำคัญคือ ข้อผิดพลาดอันเกิดจากการเขียนเป็นสิ่งที่สามารถแก้ไขได้อยู่เสมอ ดังนั้นบรรยากาศภายในห้องเรียนจึงเป็นไปในทางบวก ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเขียน มีอิสระทางความคิด สอดคล้องกับที่พูนรัตน์ แสงหนุ่ม (2540: 65-79) ได้กล่าวถึงแนวคิดสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดของตนเองได้อยู่เสมอ เพราะการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเน้นที่กระบวนการคิดมากกว่าข้อผิดพลาดด้านภาษาและเนื้อหา ดังนั้นผู้เรียนจึงไม่เกิดความพะวงอยู่กับข้อผิดพลาดดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเขียนความเรียง

2.2) การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการส่งเสริมให้มีการใช้กิจกรรมต่างๆ ในการสร้างความร่วมมือระหว่างผู้เรียนภายในห้อง เช่น การวางแผนก่อนการเขียนร่วมกัน การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็น หลังอ่านงานเขียนฉบับร่าง กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้เกิดบรรยากาศภายในห้องเรียนในทางบวก เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการร่วมมือร่วมใจ ไม่ใช่การแข่งขันเพื่อหาผู้ชนะ อันส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเขียนความเรียง สอดคล้องกับที่บราวน์ พัทธรณ กังการวัฒน์. 2527:11; อ้างอิงจาก Brown. 1994: 320(กล่าวถึงแนวคิดสำคัญของการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการไว้ว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เรียนแต่ละคนในห้องเรียน โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันทั้งในด้านกระบวนความคิด การอ่านเพื่อตรวจทานความถูกต้อง หรือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เขียน

จากข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดเจตคติต่อการเขียนความเรียงที่ดีขึ้นได้

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้

1) การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT เป็นการสอนเขียนที่ต้องใช้ระยะเวลาค่อนข้างนานจึงจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียง ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องให้เวลากับผู้เรียนในการฝึกฝนทักษะการคิดและกระบวนการสร้างงานเขียนพอสมควร

2) การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT ในระยะแรกนั้น ผู้อ่านอาจเกิดความสับสนและไม่คุ้นเคยกับขั้นตอนการเขียนในแต่ละขั้นตอน ผู้สอนจึงควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และสนับสนุนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและความคุ้นเคยอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงที่ดีขึ้นในเวลาต่อมา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT ควรนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างระดับชั้นอื่นๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

2) การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT ควรนำไปศึกษาในด้านการส่งผลต่อความสามารถในการเขียนรูปแบบอื่นๆ เช่น การเขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียนร้อยกรอง เป็นต้น

3) การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการร่วมกับกลวิธี RAFT ควรนำไปศึกษาต่อในด้านการส่งผลต่อความคิดในรูปแบบอื่นๆ เช่น การคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิเคราะห์ เป็นต้น

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 .ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

นฤมล พิฒธิชัย. 2547, มกราคม-มีนาคม. “ปัญหาอุปสรรคในการเรียนการสอนภาษาไทย : ในมุมมองของบริบทของการสื่อสาร.” วารสารวิชาการ. ปีที่ 7, 1: 78.

พัทธมน ถึงการวัฒน์. 2557 .“การสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการเพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนความเรียงสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พูนรัตน์ แสงหนุ่ม .2540 .“วิธีการสอนเขียนภาษาอังกฤษแบบเน้นกระบวนการ.” สถาบัน. ปีที่ 11, 1 :65-79.

มนต์ชัย เทียนทอง. 2548. สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

รสริน ดิษฐบรรจง. 2552. การเขียน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

ศุภวรรณ สังข์พินุล. 2553 .“การพัฒนาแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการแนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ เนื้อหา และประเภทงานเขียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเชิงวิชาการและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต.” คุรุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2560. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 เมษายน 2560, จาก

http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/PDF/SummaryONETP6_2560.pdf

อัญชลี อุดมสุขถาวร .2553 .“การศึกษาผลการใช้วิธีการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถ
ทางการเขียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคาราสุมุท ศรีราชา.”
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน .คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

Mitchell, Diana. 1996. “Writing to Learn Across the Curriculum and the English Teacher.” **The English**

Journal. Vol. 5(85): 93-97. Retrieved July 17, 2017, from <http://www.adlit.org/strategies/19783/>

Santa, C., Havens, L., & Valdes, B. 2004. **Project CRISS: Creating Independence through Student-owned**

Strategies. Dubuque, IA: Kendall Hunt. Retrieved July 17, 2017, from

<http://www.adlit.org/strategies/19783/>

Vanderventer, Nancy Jacobs. 1979. **RAF | an Information-Cuing Device For Encoding Communication**.

USA: University of Montana.

**การศึกษาความสามารถการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์
กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์**
**THE STUDY ON PRESCHOOL CHILDREN REASONING ABILITY
THROUGH EDUCATIONAL GAME ACTIVITY LEARNING EXPERIENCE
MANAGEMENT WITH THE SPATIAL RELATION**

พลอยปภัศ ชัยรัศม์วงศ์กร

นักศึกษาสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: ploypapus.cha@northbkk.ac.th.

ผศ.ดร.สุนันท์ สลโกสุม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail:sunun.sol@northbkk.ac.th.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถการคิดเชิงเหตุผล และเปรียบเทียบความสามารถการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตพัฒนา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 ห้อง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตพัฒนา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียนจากการจับฉลาก จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี (1) แผนการจัดการประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์จำนวน 8 แผน และ (2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 8 สัปดาห์ 40 ชม. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนพารามตริก แบบ Wilcoxon signed - ranks test ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ ของเด็กปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 21.22) (2) ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดประสบการณ์ใช้กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล, กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์

ABSTRACT

The purposes of this study were to examine on Preschool children reasoning ability and to compare Preschool children reasoning ability between pre-test and post-test through the educational game activity learning experience management with the Spatial relation. The sample of the study was a section of Preschool children Year 3, totally 23 students, from Somapa Pattana school in the first semester in academic year of 2018. The sample were collected by Simple Random Sampling. The instruments in this study were (1) 8 lesson plan managements of educational game activity learning experience management with the Spatial relation and (2) evaluation form of reasoning ability. This study was conducted in 8 weeks within 40 hours. The data were analyzed by Percentage, Mean, Standard Deviation and Non-Parametric Statistic by Wilcoxon signed - ranks test. The results found that (1) The Preschool children reasoning ability through educational game activity learning experience management with the Spatial relation of Preschool children Year 3 from Somapa Pattana school was at the excellent level ($\bar{X}=21.22$) (2) The Preschool children reasoning ability in post-test through educational game activity learning experience management with the Spatial relation was higher at the statistically significant level of .05.

KEYWORDS: Reasoning ability, The Spatial relation

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

เด็กปฐมวัยเป็นวัยอยู่ในช่วงการเจริญเติบโตที่มีการคิดและพัฒนาก้าวหน้าทางสติปัญญามากที่สุด เด็กวัยนี้เรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรง รับรู้ผ่านประสาทสัมผัสใช้สื่อการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมน่าสนใจ ซึ่งธรรมชาติของเด็กปฐมวัยจะสนใจสิ่งต่างๆรอบตัว อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง มีจินตนาการ ความคิดริเริ่ม ชอบ อิสระ ชอบซักถาม สืบถาม โดยเฉพาะการเล่นเป็นกิจกรรมที่เด็กชอบมากที่สุด ภรณ์ คุรุรัตน์ (2535) กล่าวว่าการเล่นเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งที่ตอบสนองความต้องการของเด็กและช่วยพัฒนาการคิดของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ การคิดมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นพื้นฐานทางสติปัญญาในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ช่วยให้สามารถปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้นและสร้างความรู้ใหม่ โดยเชื่อมโยงประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เดิม การคิดเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจที่ต้องอาศัยข้อมูล ความรู้ และประสบการณ์ การให้โอกาสเด็กฝึกคิดไตร่ตรองหาเหตุผลผ่านกิจกรรมการเล่น สอดคล้องกับความสนใจ โดยจัดสภาพแวดล้อม สร้างบรรยากาศและอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้เรียนในการใช้กระบวนการต่างๆ พัฒนาการทางความคิดของเด็กขึ้นอยู่กับการที่เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อม ใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้สิ่งที่แวดล้อมตัวเด็ก การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในรูปกิจกรรม ผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ผ่านสื่อที่เป็นรูปธรรม โดยเด็กมีโอกาสสังเกต สัมผัส สืบถาม ค้นคว้า ทดลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง การลงมือกระทำโดยคำนึงถึงความแตกต่างและความสนใจของเด็กๆรวมทั้งควรเป็น กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ประสบความสำเร็จเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับเด็ก กรมวิชาการ (2540) กล่าวถึงวิธีการในการพัฒนาการเรียนรู้ ที่เกิดจากพื้นฐานประสบการณ์เดิมที่ผสมผสานกับประสบการณ์ใหม่ที่รับอย่างเหมาะสมทำให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วย

ตนเอง ซึ่งเพียเจท์ (1962) ได้อธิบายพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาของบุคคล ประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 2 ประการ คือ กระบวนการดูดซึมประสบการณ์ และกระบวนการปรับโครงสร้างทางเชาวน์ปัญญา เป็นการเปรียบเทียบโครงสร้างทางสติปัญญาเดิมให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมใหม่ และการสร้างองค์ความรู้ โดยเด็กจะเรียนรู้เองจากประสบการณ์ ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมภายนอกแล้วนำข้อมูลเหล่านี้กลับไปในสมองผสมผสานกับความรู้ภายใน ที่มีอยู่แล้วแสดงความรู้ออกมาสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก กุลยา ตันติผลาชีวะ (2540) ได้กล่าวถึงการพัฒนาและเสริมสร้างการคิดเชิงเหตุผลของเด็กนั้น ควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้คิด สังเกต ทดลองเพื่อหาความรู้โดยใช้ประสาทสัมผัส ได้แสดงออกอย่างอิสระ ด้วยการใช้จินตนาการและกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้น เด็กให้เกิดความสนใจ การเปิดโอกาสให้ เด็กทำซ้ำๆ โดยวิธีการต่างๆ เช่น การเรียนเรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหา การสืบค้น การใช้กระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ จะช่วยสนับสนุนให้เด็กคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

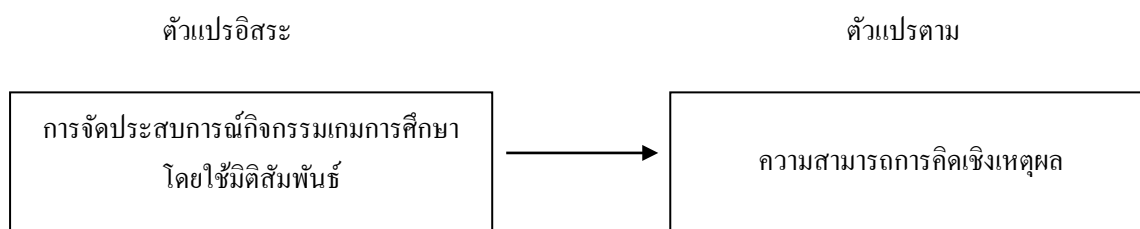
การทำกิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์เป็นเกมชนิดหนึ่ง ซึ่งมีมิติสัมพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของเกมการศึกษาที่ทำให้เด็กมีความสามารถในการรับรู้ตำแหน่งหรือสิ่งที่สัมพันธ์ระหว่างตำแหน่ง ภาพ โครงสร้าง ที่เรียกว่ามิติสัมพันธ์ด้านมิติสัมพันธ์จะมีความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของมิติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ ที่ว่าง สถานที่และเวลา สามารถรับรู้ความเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ และสามารถควบคุมโนภาพของความเชื่อมโยงให้เกิดขึ้นในใจและถ่ายทอดออกมาให้คนอื่นรับรู้โดยวาจาหรือการวาดภาพ บุญชู สนั่นเสียง (2527) ได้กล่าวว่าเกมการศึกษาเช่นนี้เป็นอุปกรณ์เครื่องช่วยสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความพึงพอใจและความสนุกสนาน อีกทั้งยังท้าทายที่จะให้เด็กเล่นเสมอ ช่วยให้เด็กมีความพร้อมได้ทุกด้าน แต่เน้นด้านสติปัญญา เด็กจะมีประสาทสัมผัส ฝึกการสังเกตเปรียบเทียบในเรื่องรูปทรง จำแนก และฝึกหาเหตุผลเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็ก

การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องกันจากการเล่นและประสบการณ์ตรงในวิถีชีวิตประจำวันผ่านการลงมือปฏิบัติการใช้ประสาทสัมผัสในการสำรวจและการปฏิบัติสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเพื่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองทำให้เกิดพัฒนาทักษะการคิดและความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัวตลอดจนเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง บุคคล สิ่งต่าง ๆ และสถานการณ์รอบตัวโดยเป็นกิจกรรมลงมือกระทำผ่านสื่ออุปกรณ์และของเล่นที่ตอบสนองการเรียนรู้ เกมการศึกษามีมิติสัมพันธ์ที่จะนำมาประยุกต์ใช้และฝึกทักษะในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของเด็กได้ดีเน้นการส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดและส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์มี 5 ประเภทที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยคือ เกมซ่อนภาพ เกมซ่อนภาพ เกมแยกภาพ เกมประกอบภาพและเกมอนุกรม ซึ่งเกมมิติสัมพันธ์ต่างๆ เหล่านี้สามารถพัฒนาความคิดเชิงเหตุผล รวมทั้งองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคิดด้วยจึงนำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาความสามารถการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์
- (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-expreimental design) ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว เป็นแผนการวิจัยแบบวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design)

4.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนโสมาภาพัฒนา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 ห้องเรียน

4.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เป็นเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ของโรงเรียนโสมาภาพัฒนา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียนจากการจับฉลาก เป็นนักเรียนจำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

4.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรอิสระ(Independent Variable) ได้แก่ การจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัย

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(1) แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ ได้ดำเนินการสร้างจากการศึกษาจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของเนื้อหาของหลักสูตรปฐมวัย (2560) จนนำมาสู่การกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ 8 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 40 ชั่วโมง โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คนพบว่าแผนตรวจสอบความเที่ยงตรงของแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$) จาก 5 ระดับ

(2) แบบทดสอบวัดความสามารถการคิดเชิงเหตุผล แบบวัดความสามารถการคิดเชิงเหตุผล จำนวน 25 ข้อ ที่เป็นแบบประเภทข้อความข้อความที่เป็นรูปภาพด้านละ 5 ข้อ ประเภทข้อความที่เป็นภาษาไทยมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจำแนกประเภท ด้านการจัดประเภท ด้านการอุปมา-อุปไมย ด้านอนุกรม และด้านการสรุปความ นำแบบทดสอบวัดความสามารถการคิดเชิงเหตุผลที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาความสอดคล้องได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำนวน 23 คนพบว่า มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.25-0.50 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.25-0.88 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอนโดยผู้วิจัยทำการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษา โดยใช้มิติสัมพันธ์ จำนวน 8 แผน เป็นเวลา 40 ชั่วโมง โดยจัดกิจกรรมเกมการศึกษา สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมงทุกวัน วันละ 1 ชั่วโมง มีการวัดความสามารถการคิดเชิงเหตุผลก่อนและหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษา โดยใช้มิติสัมพันธ์

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบ ได้แก่ สถิตินอนพารามตริก แบบ Wilcoxon signed - ranks test

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 การศึกษาความสามารถการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความสามารถการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาภายหลังการจัดกิจกรรม จำแนกตามประเภทของการคิด

ความสามารถ การคิดเชิงเหตุผล	N	K	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.ด้านการจำแนก	23	5	4.21	.63	ดีมาก
2.ด้านการจัดประเภท	23	5	4.12	.70	ดีมาก
3.ด้านการอุปมา-อุปไมย	23	5	4.35	.63	ดีมาก
4.ด้านการอนุกรม	23	5	4.43	.55	ดีมาก
5.ด้านการสรุปความ	23	5	4.11	.42	ดี
รวม	23	25	21.22	2.93	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 21.22$) และพิจารณาความสามารถการคิดเชิงเหตุผล พบว่ามีเพียงด้านสรุปความอยู่ในระดับดี นอกนั้นอยู่ในระดับดีมาก

5.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังเป็นรายด้าน ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความสามารถการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยระหว่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	SD	Sum of Rank	Z	P
ก่อนเรียน	23	13.65	2.22	276	1.959*	.000
หลังเรียน	23	21.22	2.93			

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผล

ความสามารถการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 และมีผลในระดับดีมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์เป็นเกมด้านมิติสัมพันธ์ในการมองเห็นรับรู้ถึงความสัมพันธ์ของมิติต่าง ๆ โดยมีพฤติกรรมที่เด็กนำชิ้นส่วนต่าง ๆ ของภาพหรือสิ่งของที่กำหนดให้มาต่อเข้าด้วยกันเกิดเป็นภาพที่สมบูรณ์ บอกความเหมือน ความต่างของขนาด รูปร่างและรูปทรง บอกตำแหน่งของวัตถุ ข้างหน้า – ข้างหลัง ข้างบน – ข้างล่าง ข้างใน – ข้างนอก ระหว่างและบอกทิศทางของวัตถุ ทางตรง – ทางอ้อม ทางซ้าย – ทางขวา ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์เป็นความสามารถที่จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตั้งแต่วัยเด็กเป็นความสามารถทางสมองซีกขวาที่ทำให้เกิดจินตนาการ การสร้างมโนภาพ ทำให้เกิดความเข้าใจ เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเรียนรู้ต่าง ๆ รูปร่างลักษณะของวัตถุทุกประเภท ความสัมพันธ์ของวัตถุ และการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง เนื่องด้วยสิ่งทั้งปวงหรือวัตถุใด ๆ มิได้มีความถาวรตลอดไป มีการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นที่จะเป็นรากฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ในขั้นที่ เป็นไปตามผลวิจัย แชปแมน (Chapman 2001) ให้ความหมายความสามารถด้านมิติสัมพันธ์เป็นความสามารถในการรับรู้ภาพที่มองเห็นในโลกได้อย่างถูกต้องและสามารถนำประสบการณ์จากการเห็นมาสร้างชิ้นใหม่เป็นความสามารถที่เกี่ยวกับการเห็นรูปร่าง สี รูปทรง สัดส่วนและลักษณะพื้นผิวด้วยและถ่ายทอดออกมาเป็นศิลปะ อัญชลี รัตนชื่น (2550) กล่าวถึงความสามารถด้านมิติสัมพันธ์เป็นความสามารถการรับรู้ เข้าใจ การมองเห็น การจำแนก และการจินตนาการในเรื่องของขนาด รูปร่าง ทรวดทรง ตำแหน่ง และมิติต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ในระดับเดียวกันและหลายระดับในมุมมองต่าง ๆ และความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของวัตถุที่มีทั้งวัตถุคงที่และวัตถุเคลื่อนที่ ลักษณะของวัตถุเมื่อมีการเปลี่ยนมุมมองของวัตถุ ตลอดจนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของภาพต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่ในรูปแบบใหม่ คันธรส วงศ์ศักดิ์ (2553) กล่าวถึง ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์เป็นความสามารถทางสมองซีกขวาที่ทำให้เกิดจินตนาการ การสร้างมโนภาพ ทำให้เกิดความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของวัตถุและสิ่งต่าง ๆ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์เป็นความสามารถที่จำเป็นจะต้องได้รับการพัฒนาและส่งเสริมตั้งแต่ในวัยเด็ก เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอด เกี่ยวกับธรรมชาติของสิ่งต่าง ๆ รูปร่างลักษณะ

ของวัตถุทุกประเภท ความสัมพันธ์ของวัตถุ และการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก เพราะความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถช่วยพัฒนาให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตได้ด้วยดี วรรณญา ศรีบัว (2553) กล่าวว่า ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตของเด็กในสภาพแวดล้อมรอบตัวส่งผลให้เกิดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา จินตนาการ การคิดรวบยอด เกี่ยวกับการใช้พื้นที่ การออกแบบ ความสามารถในการสร้าง เป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาต่าง ๆ ทักษะการอ่านและการเรียนรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของวัตถุต่าง ๆ รอบตัว ชนารัตน์ เจือจันทร์ (2554) กล่าวถึง ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยเส้นเชือก จากการที่เด็กได้เรียนรู้จากการที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ได้ลงมือปฏิบัติจริงได้ลองผิดลองถูกจากการจัดกิจกรรมและมีโอกาสในการสัมผัสสร้างสรรค์ด้วยเส้นเชือกในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย กับวัสดุอื่นที่นำมาประกอบในการเลือกวางตำแหน่งเส้นเชือกได้อย่างอิสระ ซึ่งเป็นมิติที่เด็กได้สัมผัสจริงจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยเส้นเชือก จึงส่งผลให้เด็กปฐมวัยหลังจากที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ด้วยเส้นเชือกมีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ด้านการมองวัตถุกับการเคลื่อนไหว ด้านการรับรู้ภาพ ด้านการรับรู้รูปของวัตถุ ด้านการรับรู้ตำแหน่งของวัตถุที่สัมพันธ์กับพื้นที่ ด้านการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุที่สูงขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านกระบวนการคิด

(2) ครูผู้สอนควรออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ในรูปแบบโดยมีภาพสี หรือตัดแปลงเกมการศึกษาจากระบบคอมพิวเตอร์มาจัดการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ นำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสอดคล้องกับการคิดเชิงเหตุผลจากกิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ อย่างแท้จริง

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยนำการจัดประสบการณ์กิจกรรมเกมการศึกษาโดยใช้มิติสัมพันธ์ ที่บูรณาการกับวิชาอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการวิเคราะห์ การคิดเชิงเหตุผลในด้านการเขียนสรุปความ

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และ ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. 2540. แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กุลยา ตันติผลวชิระ. 2540. รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- กันทรศ วังศักดิ์. 2553. ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์โดยใช้พืชผักผลไม้. วิทยานิพนธ์ / ปริญญานิพนธ์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนรัตน์ เจือจันทร์. 2554. ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ด้วยเส้นเชือก. ปริญญานิพนธ์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยา คชภักดี. 2543. ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี. กรุงเทพฯ : สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.
- บุญชู สนั่นเสียง . 2527. การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกการสังเกตและการใช้เหตุการณ์แก่เด็กปฐมวัย. ในเอกสารชุดวิชาการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตระดับปฐมวัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช หน่วยที่ 9. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์ .
- ภรณ์ คุรุต้นละ. 2535. การเล่นเกมของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร.
- โรงเรียนโสมภาพพัฒนา. 2561. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนโสมภาพพัฒนา พุทธศักราช 2561 ตามหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (ฉบับปรับปรุง 2560) .
- วรัญญา ศรีบัว. 2553. ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ทำศิลปะกิจกรรมสร้างสรรค์โดยกระดุม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3-6ปี).
- อัญชลี รัตนชื่น. 2550. ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้ทำกิจกรรมศิลปะเครื่องแขวน. ปริญญานิพนธ์. กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- Chapman, L. j. Z 2001. **Disordered thought in Schizophrenia**. New York : Appleton - Century - Crofts.
- Piaget, J. 1962. **The Original of intelligence in children**. Trans, by Marget Cook. New York : International Universitie Press.

การศึกษาคะแนนและเกรดของรายวิชาของภาควิชาเภสัชกรรม

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

The study of students' score and grade from courses of Pharmacy Department,

Faculty of Pharmacy, Mahidol University

นางพูนทรัพย์ มีเจริญ

ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

E-mail: poonshup.mee@mahidol.ac.th

นางพินพิศ แสงภา

ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

E-mail: phinnaphit.sae@mahidol.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ เพื่อศึกษาคะแนนและเกรดที่นักศึกษาได้รับจากการสอบของรายวิชาต่างๆ ของภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล วิธีการศึกษาเป็นการรวบรวมข้อมูลย้อนหลังจากรายงานคะแนนและเกรดของรายวิชา (grade report) ที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชาได้สรุปจากการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ วิชาบังคับของภาควิชาเภสัชกรรม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 34 รายวิชา ข้อมูลที่บันทึก ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับรายวิชา คะแนนค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนค่ามัธยฐาน ข้อมูลเกรดประกอบด้วย จำนวน และร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรดต่างๆ บันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS นำเสนอผลเป็นภาพรวมภาควิชา และแบ่งตาม 3 สาขาวิชาของภาควิชาเภสัชกรรม ได้แก่ สาขาเภสัชกรรมเทคโนโลยี, สาขาเภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร และ สาขาเภสัชกรรมคลินิก

ผลการศึกษา พบว่ารายวิชา 34 รายวิชา มาจากสาขาเภสัชกรรมเทคโนโลยี, สาขาเภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร และ สาขาเภสัชกรรมคลินิก จำนวน 9, 11, และ 14 วิชาตามลำดับ รายวิชาส่วนใหญ่เป็นรายวิชาของชั้นปีที่ 4-5 ร้อยละ 76.5 (26 จาก 34 รายวิชา) เป็นวิชา 2 หน่วยกิต ร้อยละ 41.2 (14 จาก 34 รายวิชา) เป็นวิชาบรรยายร้อยละ 70.6 (24 จาก 34 รายวิชา) การตัดเกรดใช้วิธีอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มร่วมกัน ร้อยละ 97.1 (33 จาก 34 รายวิชา) โดยภาพรวมของวิชาทั้งหมดในการศึกษานี้ ค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 77.73 ± 6.33 จาก 100 คะแนน ค่ามัธยฐาน คือ 78.00 โดยมีคะแนนสูงสุด คือ 91.80 และคะแนนต่ำสุด คือ 67.35 นอกจากนี้ พบว่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด A โดยรวมของภาควิชา 34 วิชานั้นคิดเป็น ร้อยละ 26.2 ± 25.9 ในขณะที่ร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด F คิดเป็นร้อยละ 0.8 ± 2.3 เมื่อเปรียบเทียบกับอีก 2 สาขา ร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด A ของสาขาเภสัชกรรมคลินิกมีน้อยกว่า แต่ร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด F มีจำนวนมากกว่า โดยสรุปผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างกันของคะแนนและการกระจายของเกรดของนักศึกษาในรายวิชาของภาควิชาเภสัชกรรม ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาเภสัชกรรมในอนาคต

คำสำคัญ: คะแนนและเกรดรายวิชา การกระจายของเกรด ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ABSTRACT

The objectives of present study were to determine characteristics of students' score and grade distribution which received from students' examination of courses of Pharmacy Department, Faculty of Pharmacy, Mahidol University. The students' scores and grade reports which were evaluated and summarized by course directors' were retrospectively collected. Sample composed of 34 required courses from academic year 2017. Data included general data of courses, means, standard deviations, median and grade data were number and percentage of students who were evaluated with various grades. Data were entered and analyzed by descriptive statistics using SPSS program. The results were presented in the overall of Pharmacy Department and classified into 3 divisions i.e. Pharmaceutical Technology, Social and Administrative Pharmacy, and Clinical Pharmacy.

Total 34 courses included 9, 11, and 14 from courses from divisions of Pharmaceutical Technology, Social and administrative Pharmacy, and Clinical Pharmacy, respectively. Most courses (76.5%, 26 out of 34) were the courses of year 4th – 5th classes. 41.2% (14 out of 34) were the course with two credits and 70.6% (24 out of 34) were lecture courses. 97.1% (33 out of 34) applied grade assessment using criteria and group methods. Mean $\pm$ standard deviation of overall courses was 77.73 ± 6.33 from 100 scores, while median was 78.00. The maximum and minimum were 91.80 and 67.35, respectively. In addition, percentage $\pm$ standard deviation of student with grade A was 26.2 ± 25.9 , whereas grade F was 0.8 ± 2.3 in term of overall courses in Pharmacy Department. When compared to the other two divisions, the percentage of students with grade A in clinical pharmacy division was lower, but that of those with grade F was higher. In conclusion, there were differences in mean scores and grade distribution in the courses of Pharmacy Department which could be used as the baseline information to improve the course assessment of Pharmacy Department in the future.

KEYWORDS: grade report, grade distribution Pharmacy Department, Faculty of Pharmacy, Mahidol University

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

คณะเภสัชศาสตร์ มีพันธกิจหนึ่งที่สำคัญคือ สร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐานทัดเทียมกับสถาบันการศึกษาชั้นนำในเอเชีย มีคุณธรรม และตอบสนองความต้องการของสังคม ภาควิชาเภสัชกรรม เป็นหนึ่งใน 10 ภาควิชาของคณะเภสัชศาสตร์ และประกอบด้วยคณาจารย์ประจำ รวมจำนวน 36 คน รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนระดับเภสัชศาสตรบัณฑิต จำนวน 38 รายวิชา 76 หน่วยกิต (ปราชญ์ ๓ ๒๕๖๑) ภาควิชาเภสัชกรรม ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 สาขา ได้แก่ สาขาเภสัชกรรมเทคโนโลยี, สาขาเภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร และ สาขาเภสัชกรรมคลินิก จากการสัมมนาภาควิชาในเดือนกรกฎาคม 2561 ที่ผ่านมาได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 3 ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการดำเนินการของคณะเภสัชศาสตร์ โดยยุทธศาสตร์หนึ่งคือ จัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ (outcome-based education) โดยทั่วไปองค์ประกอบหลักของการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ (Objective), การจัดการ

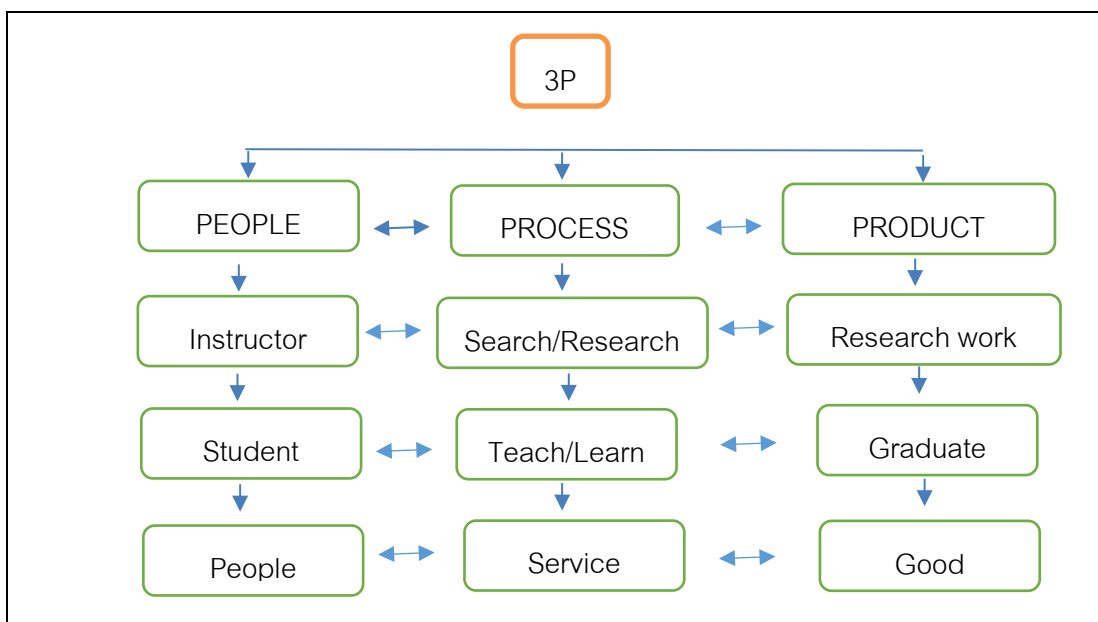
การเรียนรู้ (Learning) และ การประเมินผล (Evaluation) หรือ ที่เรียกว่า OLE ในส่วนของการประเมินผล อาจารย์ผู้รับผิดชอบแต่ละวิชา ได้จัดทำแนวทางในการประเมินตามหลักการจัดการเรียนการสอนที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดทำแผนการเรียนรู้รายหัวข้อที่สอดคล้องกับการประเมินผลหรือการวัดผลตามวัตถุประสงค์ต่างๆ โดยที่การประเมินผลจะสรุปเป็นคะแนนของแต่ละรายวิชา ซึ่งจะนำมาสู่การตัดเกรดโดยอาศัยวิธีต่างๆ ตามหลักการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัย คือ เลขานุการภาควิชาเกษตรศาสตร์ มีภาระงานหลักหนึ่งที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติงานสนับสนุนการเรียนการสอน โดยประสานงานกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชา และงานการศึกษาเกษตรศาสตร์บัณฑิต คณะเกษตรศาสตร์ แม้ว่าการศึกษาศาสตร์ จะมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน แต่เนื่องจากภาควิชาเกษตรศาสตร์มีรายวิชาจำนวนมาก อีกทั้งมีความเชี่ยวชาญโดยมี 3 สาขาวิชา และยังไม่เคยมีข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินรายวิชาของภาควิชาในภาพรวม เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคะแนนและการกระจายของเกรดที่ได้จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนจึงได้ดำเนินการวิจัยครั้งนี้ขึ้น โดยคาดหวังว่าจะได้นำข้อมูลจากการศึกษานี้มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาเกษตรศาสตร์ โดยจะประสานงานกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชาเพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อสอบมาประกอบการกำหนดเกณฑ์การประเมินรายวิชาต่างๆ ในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาลักษณะของคะแนนจากรายวิชาบังคับที่ได้จากการสรุปจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชา
- (2) เพื่อศึกษาลักษณะของการกระจายของเกรดที่นักศึกษาได้รับการประเมินจากรายวิชาบังคับ

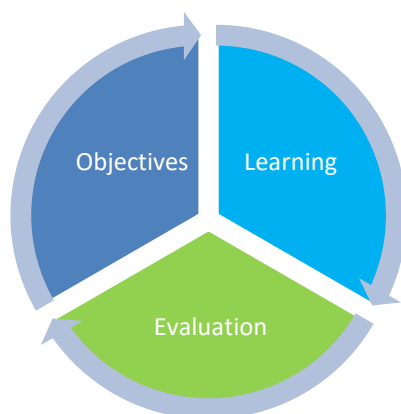
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2552) การวิจัยนี้เป็นการวิจัยในลักษณะของการวิจัยทางการศึกษา (Educational Research) โดยสามารถกำหนดกรอบการวิจัยจากองค์ประกอบของมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3Ps ได้แก่ People, Process และ Product ซึ่งมีสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกัน ดังรูปที่ 1 ซึ่งคะแนนและเกรดที่นักศึกษาได้รับเป็น Product หนึ่งที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอน หรือ Process

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยทางการศึกษา (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2552)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินผลรายวิชาของภาควิชาเกษตรกรรม คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยนำคะแนนและเกรด (grade report) จากรายวิชาต่างๆ เป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการจัดการเรียนการสอน การทราบข้อมูลดังกล่าวจะนำไปสู่กระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นวงจรของไตรยางค์การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย OLE (Objective, Learning และ Evaluation) ดังรูปที่ 2 (นภา หลิมรัตน์, 2551)

รูปที่ 2 ไตรยางค์ของการศึกษา (นภา หลิมรัตน์, 2551)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาย้อนหลังโดยนำสรุปผลของคะแนนและเกรด (grade report) ของวิชาบังคับ ในปีการศึกษา 2560 ของภาควิชาเกษตรกรรม คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบวิชาได้ทำการ

ประเมินผลนักศึกษาจากแผนการสอน และคณาจารย์ที่ร่วมสอน ของภาควิชาเภสัชกรรมที่จัดส่งผ่านหัวหน้าภาควิชา ไปยังงานการศึกษาเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำข้อมูล 2 ส่วน คือ คะแนน และการกระจายเกรดที่นักศึกษาได้รับ มาวิเคราะห์แบบแจกแจงความถี่ เป็นร้อยละ โดยอาศัยโปรแกรม SPSS เพื่อให้ได้ภาพรวมและเปรียบเทียบของผลการประเมินในแต่ละรายวิชาแต่ละสาขาด้วย ในขณะที่ผลการวิเคราะห์จะไม่นำมาแสดงรายวิชา โดยจะแจ้งให้คณาจารย์ในภาควิชาได้รับทราบข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้ด้วย ดังนั้นจึงจัดอยู่ในประเภทโครงการวิจัยที่ไม่ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน ตามเอกสารรับรอง MU-DT/PY-IRB2018/PY045

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ รายวิชาที่จัดการเรียนการสอนโดยภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กลุ่มตัวอย่าง คือ รายวิชาบังคับที่จัดการเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2560 โดยภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 34 รายวิชา โดยไม่นับรายวิชาการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของรายวิชา ประกอบด้วย ชั้นปี ลักษณะวิชาว่าเป็นบรรยายหรือปฏิบัติการ จำนวนหน่วยกิต ภาควิชา การประเมินผลรายวิชา

2. คะแนนที่ได้จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน จำนวนและร้อยละของ นักศึกษาที่ได้เกรดต่างๆ

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบรายงานคะแนนและเกรด (grade report) จากรายวิชาของภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และโปรแกรม SPSS

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลจากแบบรายงานคะแนนและเกรด (grade report) รายวิชาของภาควิชาเภสัชกรรมที่ส่งไปยังงานการศึกษาเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. สร้างแบบบันทึกข้อมูลจากโปรแกรม SPSS
3. บันทึกข้อมูลลงบน โปรแกรม SPSS
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการศึกษา และอภิปรายผลเพื่อใช้ข้อมูลกำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาเภสัชกรรม

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ทำการวิเคราะห์ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด คะแนนเฉลี่ย คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มัธยฐานฐานนิยม จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรดต่างๆ กำหนดสัญลักษณ์ ตัวแปรในการนำเสนอ ดังนี้ หากเป็น ภาควิชาเภสัชกรรม วงเล็บท้ายด้วย “PY” ย่อมาจาก Pharmacy, สาขาเภสัชกรรมเทคโนโลยี วงเล็บท้ายด้วย “PT” ย่อมาจาก Pharmaceutical

Technology , สาขาเภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร วงเล็บท้ายด้วย “SAP” ย่อมาจาก Social Administrative Pharmacy, และ สาขาเภสัชกรรมคลินิก วงเล็บท้ายด้วย “CP” ย่อมาจาก Clinical Pharmacy

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการประเมินประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปรายวิชา ข้อมูลการแจกแจงคะแนนของรายวิชาต่างๆ และข้อมูลจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรดต่างๆ

5.1 ข้อมูลทั่วไปรายวิชา

ข้อมูลทั่วไปของรายวิชาต่างๆ ของภาควิชาเภสัชกรรม จากกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามสาขาและภาพรวม แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของรายวิชาต่างๆของภาควิชาเภสัชกรรม จำแนกตามสาขาและภาพรวมของภาควิชา

สาขา	PT	SAP	CP	PY
จำนวนวิชา	9	11	14	34
ชั้นปี				
- ปี 1	0	1	0	1
- ปี 2	0	1	0	1
- ปี 3	4	1	1	6
- ปี 4	0	6	7	13
- ปี 5	5	2	6	13
จำนวนหน่วยกิต				
- 1 หน่วยกิต	3	2	5	10
- 2 หน่วยกิต	3	6	5	14
- 3 หน่วยกิต	3	3	4	10
ลักษณะวิชา				
- บรรยาย	4	10	10	24
- ปฏิบัติการ	3	1	2	6
- บรรยายและปฏิบัติการ	2	0	2	4
ภาคการศึกษา				
- ภาคต้น	3	6	6	15
- ภาคปลาย	6	5	8	19
วิธีการประเมินผล				
- อิงกลุ่ม	0	0	1	1
- อิงเกณฑ์	0	0	0	0
- อิงเกณฑ์และอิงกลุ่ม	9	11	13	33

PY = Pharmacy, PT = Pharmaceutical Technology, SAP = Social Administrative Pharmacy, และ CP = Clinical Pharmacy

วิชาส่วนใหญ่ของภาควิชาเภสัชกรรม เป็นรายวิชาในระดับชั้นปีที่ 4-5 ร้อยละ 76.5 (26 จาก 34 รายวิชา) เป็นวิชา 2 หน่วยกิต ร้อยละ 41.2 (14 จาก 34 รายวิชา) ลักษณะวิชาเป็นแบบบรรยายร้อยละ 70.6 (24 จาก 34 รายวิชา) เป็นวิชาที่เปิดสอนภาคปลายร้อยละ 55.9 (19 จาก 34 รายวิชา) การประเมินผลใช้วิธีอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มร่วมกัน ร้อยละ 97.1 (33 จาก 34 รายวิชา)

5.2 ข้อมูลการแจกแจงคะแนนของรายวิชาต่างๆ

ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่ามัธยฐาน ของคะแนนจากรายงานเกรดรายวิชาต่างๆของภาควิชาเภสัชกรรม แสดงดังตารางที่ 2 โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 77.73 มีค่าใกล้เคียงกับค่ามัธยฐาน คือ 78.00 โดยมีคะแนนสูงสุดของค่าเฉลี่ย คือ 91.80 และค่าต่ำสุดของคะแนนเฉลี่ย คือ 67.35

ตารางที่ 2 คะแนนของวิชาต่างๆ ในภาควิชาเภสัชกรรม ภาพรวมของภาควิชา (Pharmacy : PY) (N = 34)

ค่ากลางต่างๆ ของรายวิชา	คะแนนจากรายวิชาของภาคเภสัชกรรม* (PY)		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน
คะแนนสูงสุด	91.80	16.00	93.00
คะแนนต่ำสุด	67.35	2.86	67.00
คะแนนเฉลี่ย	77.73	6.33	78.00
คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.61	2.70	6.72
คะแนนมัธยฐาน	77.25	6.13	78.00
คะแนนฐานนิยม	71.00**	5.00	74.00

* คะแนนเต็ม 100 คะแนน **ค่าฐานนิยมที่หลายค่า แสดงค่าต่ำสุด

ตารางที่ 3-5 เป็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่ามัธยฐาน ของคะแนนจากรายงานเกรดรายวิชาต่างๆ เมื่อจำแนกเป็นสาขาเภสัชกรรมเทคโนโลยี (PT), สาขาเภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร (SAP), และ สาขาเภสัชกรรมคลินิก (CP) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 คะแนนของวิชาต่างๆ ในภาควิชาเภสัชกรรม สาขาเภสัชกรรมเทคโนโลยี (Pharmaceutical Technology : PT) (N = 9)

ค่ากลางต่างๆ ของรายวิชา	คะแนนจากรายวิชาของสาขาเภสัชกรรมเทคโนโลยี* (PT)		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน
คะแนนสูงสุด	83.73	10.42	83.00
คะแนนต่ำสุด	67.35	3.85	67.00
คะแนนเฉลี่ย	76.20	7.14	76.89
คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5.89	2.15	6.09
คะแนนมัธยฐาน	76.20	7.06	78.00
คะแนนฐานนิยม	67.35*	3.85**	78.00*

* คะแนนเต็ม 100 คะแนน **ค่าฐานนิยมที่หลายค่า แสดงค่าต่ำสุด

ตารางที่ 4 คะแนนของวิชาต่างๆ ในภาควิชาเภสัชกรรมกรรม สาขาเภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร

(Social Administrative Pharmacy : SAP) (N = 11)

ค่ากลางต่างๆ ของรายวิชา	คะแนนจากรายวิชาของสาขาเภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร* (SAP)		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน
คะแนนสูงสุด	91.80	16.00	93.00
คะแนนต่ำสุด	71.00	2.88	71.00
คะแนนเฉลี่ย	81.42	6.17	82.27
คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	7.56	3.58	7.60
คะแนนมัธยฐาน	83.37	4.72	83.00
คะแนนฐานนิยม	71.00*	2.88**	76.00

* คะแนนเต็ม 100 คะแนน *ค่าฐานนิยมที่หลายค่า แสดงค่าต่ำสุด

ตารางที่ 5 คะแนนของวิชาต่างๆ ในภาควิชาเภสัชกรรม สาขาเภสัชกรรมคลินิก (Clinical Pharmacy : CP)

(N = 9)

ค่ากลางต่างๆ ของรายวิชา	คะแนนจากรายวิชาของสาขาเภสัชกรรมคลินิก* (CP)		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่ามัธยฐาน
คะแนนสูงสุด	84.00	9.00	86.00
คะแนนต่ำสุด	67.69	2.86	69.00
คะแนนเฉลี่ย	75.81	5.93	76.55
คะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5.36	2.26	5.41
คะแนนมัธยฐาน	74.50	5.46	75.00
คะแนนฐานนิยม	72.00**	5.00	74.00

* คะแนนเต็ม 100 คะแนน *ค่าฐานนิยมที่หลายค่า แสดงค่าต่ำสุด

5.3 ข้อมูลจำนวนและร้อยละของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ที่ได้เกรดต่างๆ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรดต่างๆ แสดงเป็นค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยจำนวนนักศึกษาแสดงเป็นค่าเฉลี่ยจาก 3 สาขา และภาพรวมของภาควิชา ส่วนร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรดแต่ละเกรดจะเป็นร้อยละที่อยู่ในวงเล็บหลังตัวเลขจำนวนนักศึกษา โดยจะแสดงถึงค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนนักศึกษาที่ได้เกรด และร้อยละที่ได้เกรดแต่ละเกรดด้วย โดยการแสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนนักศึกษายกแสดงทศนิยม 2 ตำแหน่ง ในขณะที่ร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรดนั้นแสดงทศนิยม 1 ตำแหน่ง พบว่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด A โดยรวมของภาควิชา 34 วิชานั้นคิดเป็น ร้อยละ 26.2 ± 25.9 ในขณะที่ร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด F คิดเป็นร้อยละ 0.8 ± 2.3 เมื่อพิจารณาตามสาขาพบว่าร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด A ของสาขาเภสัชกรรมคลินิกมีน้อยกว่าอีก 2 สาขา ในขณะที่ร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด F สาขาเภสัชกรรมคลินิกมีจำนวนมากกว่าอีก 2 สาขา เช่นกัน

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรดต่างๆ

เกรด	จำนวนนักศึกษา (ร้อยละ) แสดงเป็นค่าเฉลี่ย $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน			
	PT (9 วิชา)	SAP (11 วิชา)	CP (14 วิชา)	PY (34 วิชา)
A	21.00 $\pm$ 13.90 (28.6 $\pm$ 28.3)	49.27 $\pm$ 30.27 (40.5 $\pm$ 25.0)	11.50 $\pm$ 12.01 (13.4 $\pm$ 19.3)	26.24 $\pm$ 25.66 (26.2 $\pm$ 25.9)
B+	18.78 $\pm$ 8.15 (19.6 $\pm$ 3.1)	46.27 $\pm$ 21.53 (37.9 $\pm$ 17.8)	23.93 $\pm$ 12.29 (25.4 $\pm$ 12.3)	29.79 $\pm$ 18.83 (27.9 $\pm$ 14.4)
B	18.11 $\pm$ 12.20 (17.5 $\pm$ 9.4)	18.55 $\pm$ 15.67 (14.9 $\pm$ 12.1)	28.43 $\pm$ 11.35 (29.7 $\pm$ 12.7)	22.50 $\pm$ 13.67 (21.7 $\pm$ 13.3)
C+	18.89 $\pm$ 13.38 (18.2 $\pm$ 11.5)	5.27 $\pm$ 8.88 (4.2 $\pm$ 7.1)	16.29 $\pm$ 10.44 (16.6 $\pm$ 10.2)	13.41 $\pm$ 12.00 (13.0 $\pm$ 11.3)
C	14.67 $\pm$ 14.33 (13.0 $\pm$ 10.8)	2.73 $\pm$ 7.17 (2.2 $\pm$ 5.6)	9.81 $\pm$ 7.79 (9.1 $\pm$ 6.4)	8.81 $\pm$ 10.56 (7.9 $\pm$ 8.5)
D+	3.56 $\pm$ 4.30 (3.2 $\pm$ 3.7)	0.00 $\pm$ 0.00 (0.0 $\pm$ 0.0)	4.80 $\pm$ 5.47 (3.8 $\pm$ 3.8)	2.29 $\pm$ 4.55 (2.4 $\pm$ 3.5)
D	2.33 $\pm$ 3.67 (1.8 $\pm$ 2.9)	0.18 $\pm$ 0.60 (0.15 $\pm$ 0.50)	1.61 $\pm$ 2.45 (1.4 $\pm$ 2.1)	1.34 $\pm$ 2.55 (1.1 $\pm$ 2.1)
F	0.89 $\pm$ 1.27 (0.7 $\pm$ 1.0)	0.09 $\pm$ 0.30 (0.1 $\pm$ 0.2)	1.86 $\pm$ 3.26 (1.5 $\pm$ 2.6)	1.03 $\pm$ 2.28 (0.8 $\pm$ 2.3)

PY = Pharmacy, PT = Pharmaceutical Technology, SAP = Social Administrative Pharmacy, และ CP = Clinical Pharmacy

6. อภิปรายผล

หลักสูตรเภสัชศาสตรบัณฑิต ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอน 6 ปี โดยโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนดจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 225 หน่วยกิต โดยที่ในชั้นปีที่ 6 จะเป็นวิชาในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ ซึ่งมีอยู่ 2 สาขา คือ ด้าน ผู้ป่วย และด้านผลิตภัณฑ์ ภาควิชาเภสัชกรรม ร่วมรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน 76 หน่วยกิต นับว่ามีจำนวนประมาณ 1 ใน 3 ของหลักสูตร โดยรวมถึงเป็นแกนหลักในวิชาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพทั้ง 2 ด้านดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 34 รายวิชา โดยพบว่าวิชาส่วนใหญ่ที่ภาควิชาเภสัชกรรมจัดการเรียนการสอนจะอยู่ในชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 (ร้อยละ 76.5) แม้ว่าไม่ได้เป็นตัวแทนของคณะเภสัชศาสตร์ทั้งหมด แต่ข้อมูลที่ได้นับว่าสะท้อนการวัดผล นักศึกษาการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาเภสัชกรรม ซึ่งหากมีวิเคราะห์เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคะแนน และเกรดของวิชาต่างๆ ต่อการเลือกสาขาหลักในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพในชั้นปีที่ 6 ก็จะเป็นสิ่งที่ประโยชน์ต่อจัดแนวทางในการศึกษาต่อไปด้วย

ที่ผ่านมาภาควิชาเภสัชกรรมได้รายงานผลการประเมินตนเองพบว่ามีการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ (ปราชญ์ ตรีคุณพิเชษฐกิจ และคณะ, 2561) และน่าจะทำให้ผลการประเมินการจัดเรียนการสอนจากนักศึกษาทั้งการประเมินรายวิชาและคณาจารย์ของภาควิชาเภสัชกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับดีถึงดีมาก

(พูนทรัพย์ มีเจริญ, 2561) อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะช่วยในการพัฒนาการวัดและประเมินผลของรายวิชาในภาควิชาเภสัชกรรมดียิ่งขึ้น

ผลการศึกษา พบว่าวิธีการประเมินผลของวิชาในภาควิชาเภสัชกรรม จะใช้การตัดเกรดใช้วิธีอิงเกณฑ์ และอิงกลุ่มร่วมกันเป็นส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 97.1 (33 จาก 34 รายวิชา) มีเพียงวิชาเดียวที่ใช้การอิงกลุ่ม การประเมินดังกล่าว การใช้ 2 วิธีร่วมกันนั้น จะต้องอาศัยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการพิจารณา โดยพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนน $\pm$ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ 77.73 ± 6.33 ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับค่ามัธยฐาน คือ 78.00 เป็นข้อมูลอาจจะอธิบายการกระจายของร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด A และ B+ ประมาณเกือบครึ่ง ในขณะที่ร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรดต่ำกว่า D+ มีเพียงประมาณร้อยละ 4.3 เท่านั้น งานการศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ ได้มีข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความยากง่ายของข้อสอบ ในอนาคตการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของความยากง่ายของข้อสอบและคะแนนต่างๆ ที่นักศึกษาได้ น่าจะเป็นเรื่องที่ทำให้มีการพัฒนาแนวทางวัดและประเมินผลรายวิชาเพิ่มขึ้นได้

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลของ 3 สาขาวิชาต่างๆ พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากรายวิชาของสาขาเภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร คือ 81.42 ซึ่งมีค่ามากกว่าอีก 2 สาขา คือ สาขาเภสัชกรรมเทคโนโลยี และสาขาเภสัชกรรมคลินิก ซึ่งมีค่า 76.20 และ 75.81 ตามลำดับ และน่าจะสอดคล้องกับร้อยละของนักศึกษาที่ได้เกรด A และ B+ ของสาขาเภสัชศาสตร์สังคมและการบริหาร ที่มีจำนวนรวมประมาณร้อยละ 80 ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะลักษณะของวิชาในสาขานี้ เป็นด้านสังคมและการบริหารซึ่งมีลักษณะเนื้อหาแตกต่างจากสาขาเภสัชกรรมเทคโนโลยี และเภสัชกรรมคลินิก และสอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาในเรื่องการประเมินผลของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนของภาควิชาเภสัชกรรม ที่มีข้อสังเกตว่าลักษณะของเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอนของแต่ละวิชาของภาควิชาเภสัชกรรม มีความหลากหลายด้วย รวมทั้งเทคนิคการเรียนการสอนก็มีความเฉพาะของอาจารย์แต่ละคน ขึ้นกับประสบการณ์และอายุการทำงาน (พูนทรัพย์ มีเจริญ, 2561)

การศึกษานี้ ไม่ได้รวมวิชาฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพ และวิชาเลือก อีกทั้งการศึกษานี้ใช้ข้อมูลปีการศึกษาปีเดียว อาจจะไม่ได้นำแสดงถึงภาพรวมทั้งหมดของภาควิชาเภสัชกรรม

โดยสรุปผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ามีความแตกต่างของคะแนน และการกระจายของเกรดของนักศึกษา ซึ่งจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการจัดการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของภาควิชาเภสัชกรรมในอนาคต

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- (1) ข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ จะนำเสนอในที่ประชุมภาควิชาเภสัชกรรม และที่ประชุมสาขาทั้ง 3 สาขา รวมทั้งงานการศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป
- (2) ผลการประเมินครั้งนี้จะเป็นแนวทางการสร้างระบบและกลไกในการพัฒนาการเรียนการสอน หากได้มีการนำผลการประเมินมารวบรวมวิเคราะห์ สม่่าเสมอ และอาจจะประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (outcome-based)

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรนำผลของการประเมินรายวิชาต่างๆ ไปหาความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาหลักด้านผู้ปวยหรือด้านผลิตภัณฑ์ สำหรับการเรียนรู้ในระดับชั้นปีที่ 6
- (2) ควรนำผลการประเมินรายวิชาต่างๆ ของทุกภาควิชาโดยความร่วมมือกับงานการศึกษาเภสัชศาสตรบัณฑิต คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มาสังเคราะห์ให้เกิดภาพรวมที่มีประโยชน์ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

8. เอกสารอ้างอิง

- นภา หลิมธรัตน์. (2551). การวัดผลและการประเมินผล. แหล่งข้อมูลด้านคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. เข้าถึงได้จาก <http://teachingresources.psu.ac.th/document/2551/limrat/1.pdf> (สืบค้นวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2561).
- ปราโมทย์ ตระกูลเพ็ชรกิจ, ปรีชา มณฑาทิฏฐ, ลีธรัตน์ อนุรัตน์พานิช และอัญชลี จินตพัฒนานิจ. (2561). รายงานการประเมินตนเอง ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (Education criteria for Performance Excellence; EdPEX). ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พูนทรัพย์ มีเจริญ. (2561). การศึกษาผลการประเมินของนักศึกษา ต่อการเรียนการสอนภาควิชาเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล: สำนักวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2552). ไม้วิจัยไม่ได้แล้ว. เอกสารประกอบบรรยาย. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. เข้าถึงได้จาก http://www.stjohn.ac.th/departement/university2007/research_new/pdf/research_9.pdf (สืบค้นวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2561).

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการซ้อนในจังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย
EDUCATIONAL PROVISION FOR INDIVIDUALS WITH MULTIPLE DISABILITIES
IN UPPER NORTHERN PROVINCES OF THAILAND

รชนีกร ทองสุชาติ สร้อยสุตา วิทยากร พิกุล เลียวสิริพงศ์

รจนา พิใจ วีระยุทธ สุภาส และบุญเลิศ คำปิ่น

สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

pia_ratchaneekorn@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) จำนวนและลักษณะความพิการของบุคคลพิการซ้อน อายุแรกเกิด-18 ปี และ 2) สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ 10 โรงเรียนและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด 8 แห่งในเขตภาคเหนือตอนบน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร 28 คน ครูผู้สอน 480 คน และผู้ปกครองของบุคคลพิการซ้อนที่เรียนหรือรับบริการการศึกษา 28 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ประกอบด้วย 1) แบบสำรวจความพิการ 2) แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนบุคคลพิการซ้อน และ 3) ชุดคำถามในการสนทนากลุ่มสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปประเด็นเพื่อจัดหมวดหมู่ ผลการวิจัยพบว่า บุคคลพิการซ้อนที่มารับบริการทางการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 456 คน โดยมีลักษณะพิการซ้อนตั้งแต่ 2-8 ความพิการ ทั้งนี้ทุกหน่วยงานมีการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนสำหรับบุคคลพิการซ้อน แต่พบข้อจำกัดในการสอนอยู่หลายด้านเนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะประสบการณ์ในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการซ้อน นอกจากนี้ยังพบว่า ครูและนักสหวิชาชีพมีการสับเปลี่ยนตำแหน่ง และโยกย้ายงานบ่อยทำให้การช่วยเหลือไม่ต่อเนื่อง

คำสำคัญ: พิการซ้อน การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

ABSTRACT

The objectives of this research were to examine 1) the number and characteristics of individuals with multiple disabilities and 2) state of teaching and learning provisions for individuals with multiple disabilities aged birth to 18 years old in 10 special schools and eight special educational centers located in eight Northern provinces. The subjects in the study included 28 school administrators, 480 teachers, and 28 parents of students with multiple disabilities. The research instruments consisted of 1) a disabilities survey form, 2) a teaching and learning observational form, and 3) a focus group question form. The data were analyzed using frequency,

percentage, and the interpretative analysis. The results showed that all special schools and special education centers in this study provided individuals with multiple disabilities with an appropriate curriculum and a variety of education services in accordance to the educational provisions. It is importance to note that there was a serious shortage of experienced teachers and paraprofessionals. In addition, change of teachers and paraprofessionals is also poses a challenge.

KEYWORDS: Multiple Disabilities, Teaching and Learning, Special Disability Schools, Provincial Centers for Special Education

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้ระบุความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิตและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำหนดหน้าที่การจัดการศึกษาของรัฐที่ต้องจัดให้คนไทยทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งนี้คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยมีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับข้อจำกัดของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550) ได้สำรวจสภาพและปัญหาของคนพิการ พบว่าประชากรที่พิการอายุ 5-30 ปี มีจำนวน 2.26 แสนคน ในจำนวนนี้มีถึงร้อยละ 81.7 ที่ยังไม่ได้เรียนหรือไม่เคยเรียนและมีเพียงร้อยละ 18.3 ที่กำลังเรียน ซึ่งส่วนใหญ่หรือร้อยละ 51.9 กำลังเรียนในระดับประถมศึกษา รองลงมาเรียนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 19.2 และมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 13.5 ส่วนระดับปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 2.9 หรือร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรพิการทั้งหมดของประเทศ นอกจากนี้กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2558) ยังพบว่าคนพิการที่อยู่ในวัยเด็กและวัยศึกษา (แรกเกิด - 21 ปี) มีอัตราส่วนของคนพิการทางสติปัญญามากที่สุด หรือร้อยละ 28.75 รายงานนี้ยังพบว่าคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษาแบ่งเป็น 1) ไม่ได้รับการศึกษาจำนวน 748,106 คน (ร้อยละ 45.38 ของผู้พิการที่ออกบัตรประจำตัวคนพิการ) 2) อายุไม่ถึงเกณฑ์ที่จะเรียน จำนวน 14,414 คน หรือร้อยละ 1.93 ของคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา และ 3) อายุถึงเกณฑ์แต่ไม่ได้รับการศึกษาจำนวน 733,692 คน หรือร้อยละ 98.07 ของคนพิการที่ไม่ได้รับการศึกษา

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เด็กพิการจำนวนมากยังไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาและอาจหมดโอกาสที่จะพัฒนาตนเอง ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กำหนดประเภทคนพิการทางการศึกษาไว้ทั้งหมด 9 ประเภท และพิการซ้อนหมายถึงความพิการตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไปในคนพิการคนหนึ่ง ที่สำคัญเด็กกลุ่มนี้น่าจะกลุ่มแรกที่ไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา ทั้งนี้ไกรยส ภัทราวาท (2557) อธิบายว่า สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องมาจากหน่วยงานรัฐหลายแห่งประสบปัญหาการเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ เช่น จำนวนเด็กพิการทั้งในและนอกระบบการศึกษา ที่อยู่ภูมิลำเนา และสภาพความพิการ นอกจากนี้การบูรณาการ

ทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานทั้งในกระทรวงเดียวกันและต่างกระทรวงยังไม่มีระบบการส่งต่อข้อมูลเพื่อพัฒนาเด็กเหล่านี้ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ โชนิตา ภวสุทธิพิสิฐ (2557) เพิ่มเติมว่าเด็กพิการบางคนยังไม่ได้รับการศึกษาอาจเกิดจากเด็กไม่ได้รับการคัดกรองที่ถูกต้อง หรือเจ้าหน้าที่และครูในท้องถิ่นมีการึกจมากและมืองค์ความรู้ไม่พอเพียงในการคัดกรองเด็ก ผลก็คือเด็กบางคนไม่ได้รับการช่วยเหลือในจังหวะที่เหมาะสม สอดคล้องกับ ชูศักดิ์ จันทยานนท์ (2557) ระบุว่าปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่เด็กพิการไม่ได้รับโอกาส คือ โรงเรียนไม่มีความพร้อม ครูการศึกษาพิเศษมีไม่เพียงพอและที่มีอยู่ก็ยังไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่เพราะต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นไปด้วย อีกทั้งบางแห่งไม่มีครูที่ได้รับการฝึกฝนมาโดยตรง

ยิ่งไปกว่านั้นคณะผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ปัจจุบันโรงเรียนเฉพาะความพิการทั้งของรัฐและเอกชน และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดมีการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลกลุ่มนี้อยู่แล้ว แต่ข้อมูลมีจำกัดเข้าถึงยาก และการใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนบุคคลพิการซ้อนยังไม่มากนัก ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการศึกษาจำนวน ลักษณะ และสภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลพิการซ้อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรผลิตบัณฑิตและมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ให้มีความรู้ ความสามารถที่ตรงกับความต้องการของสังคม อันจะช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลพิการซ้อน โดยได้กำหนดพื้นที่การศึกษาในภาคเหนือ เนื่องจากเป็นที่ตั้งของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งมีหน้าที่ให้ความรู้ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และ การบริการวิชาการแก่ชุมชน ประกอบกับผลการสำรวจข้อมูลคนพิการของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2555) บ่งชี้ว่า ภาคเหนือเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนคนพิการสูงเช่นเดียวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนของการจัดบริการทางการศึกษาพิเศษที่เอื้อต่อการพัฒนาบุคคลพิการซ้อนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. จำนวนและลักษณะความพิการของบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดในภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด
2. สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดในภาคเหนือตอนบน 8 จังหวัด

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. จำนวนบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดในภาคเหนือตอนบน 2. ลักษณะความพิการของบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดในภาคเหนือตอนบน 3. สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลพิการซ้อน   - การเตรียมการสอน - การดำเนินการสอน - การวัดและประเมินผล

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธื่อดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและการวิจัยเชิงพรรณนา

4.2 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจำนวนและลักษณะความพิการตลอดจนสภาพการจัดการเรียนการสอนของบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ 10 โรงเรียน และ ศูนย์การศึกษาพิเศษใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหาร 28 คน ครูผู้สอน 480 คน และผู้ปกครอง 28 คน ทั้งนี้โรงเรียนเฉพาะความพิการทั้งของรัฐและเอกชนมีการบริหารและการจัดการเรียนการสอนเช่นเดียวกับโรงเรียนเรียนร่วม ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดมีหน้าที่หลักในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมคนพิการอายุแรกเกิด-18 ปี เพื่อส่งต่อเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนเรียนร่วม และโรงเรียนเฉพาะความพิการ

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ จำนวนบุคคลพิการซ้อน ลักษณะความพิการ และ สภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลพิการซ้อน

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสำรวจความพิการ 2) แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนบุคคลพิการซ้อน และ 3) ชุดคำถามในการสนทนากลุ่มสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง โดยเครื่องมือทุกชุดมีการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ .66 ถึง 1.00 ผ่านเกณฑ์คุณภาพทุกฉบับ

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในช่วงเดือนตุลาคม 2559 - กุมภาพันธ์ 2560 คณะผู้วิจัยส่งแบบสำรวจความพิการทางไปรษณีย์ ไปให้ครูที่รับผิดชอบบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการจำนวน 249 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 233 ฉบับ หรือร้อยละ 93.57 และศูนย์การศึกษาพิเศษจำนวน 334 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 247 ฉบับ หรือร้อยละ 73.95 รวมตอบกลับมาทั้งสิ้น 480 ฉบับ หรือร้อยละ 82.33 และสามารถใช้ได้จำนวน 456 ฉบับ หรือร้อยละ 78.21 และได้นัดหมายการจัดการสนทนากลุ่มกับผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง (16 ครั้ง) และ สังเกตการจัดการเรียนการสอน (16 ครั้ง) โดยใช้สถานที่ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ และคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละและสรุปประเด็นจัดหมวดหมู่เพื่อเขียนพรรณนาวิเคราะห์

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 จำนวนและลักษณะความพิการซ้อนในแต่ละหน่วยงาน

คณะผู้วิจัยสรุปจำนวนและลักษณะความพิการซ้อนในแต่ละหน่วยงาน ดังตาราง 1 และ 2

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของบุคคลพิการและบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ และศูนย์การศึกษาพิเศษ ใน 8 จังหวัดภาคเหนือ

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียนและศูนย์การศึกษาพิเศษ	คนพิการ	คนพิการซ้อน	ร้อยละ
1	โรงเรียนการศึกษาคณาบอดจังหวัดลำปาง (เอกชน)	25	16	64
2	โรงเรียนศรีสังวาลย์เชียงใหม่	310	26	8.38
3	โรงเรียนสอนคนตาบอดสันติจินตนาจังหวัดแพร่ (เอกชน)	55	16	29.09
4	โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือฯ จังหวัดเชียงใหม่	188	39	20.74
5	โรงเรียนการศึกษาคณาบอดแม่สาย จังหวัดเชียงราย	16	3	18.75
6	โรงเรียนน่านปัญญานุกูล	397	35	8.81
7	โรงเรียนเชียงรายปัญญานุกูล	443	32	7.22
8	โรงเรียนแพร่ปัญญานุกูล	420	17	4.04
9	โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร จังหวัดเชียงใหม่	360	20	5.55
	รวมจำนวนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ	2214	204	
1	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพะเยา	116	47	40.51
2	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน	224	57	25.44
3	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแพร่	208	52	25
4	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดน่าน	221	50	22.62
5	ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่	464	36	7.75
6	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดลำปาง	295	1	0.33
7	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดลำพูน	535	9	1.68
	รวมจำนวนในศูนย์การศึกษาพิเศษ	2063	252	
	รวมทั้งสิ้น	4,277	456	10.66

*ไม่ได้รับข้อมูลจากโรงเรียนกาวิละอนุกุล จังหวัดเชียงใหม่ และ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย

จากตาราง 1 แสดงจำนวนบุคคลพิการในโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษทั้งหมดจำนวน 4,277 คน จำแนกเป็นบุคคลพิการซ้อนจำนวน 456 คน หรือร้อยละ 10.66 โดยโรงเรียนเฉพาะความพิการที่มีบุคคลพิการซ้อนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนการศึกษาคณาบอดจังหวัดลำปาง โรงเรียนสอนคนตาบอดสันติจินตนาจังหวัดแพร่ และโรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือฯ จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีบุคคลพิการซ้อนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพะเยา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน และศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแพร่ ตามลำดับ

5.2 ลักษณะความพิการซ้อน

ตาราง 2 จำนวนความพิการซ้อน จำนวนกลุ่ม ลักษณะความพิการซ้อน และจำนวนบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียน

เฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน

โรงเรียนเฉพาะความพิการ		ศูนย์การศึกษาพิเศษ	
ประเภทความพิการ* /จำนวนกลุ่ม	ความพิการซ้อน* (จำนวน)	ประเภทความพิการ** /จำนวนกลุ่ม	ความพิการซ้อน** (จำนวน)
2/22 มีความพิการร่วมกัน 2 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 22 กลุ่ม ตัวอย่างเช่น 1+2(7) คือ บกพร่อง ทางการเรียนรู้ ร่วมกับ บกพร่อง ทางสติปัญญา มีจำนวน 7 คน	1+2(7), 1+3(24), 1+4(1), 1+6(2), 1+7(11), 1+8 (1), 2+3(7), 2+4(3), 2+5(5), 2+6(39), 2+7(3), 2+8(3), 3+4(1), 3+5(1), 3+6(2), 3+7(5), 3+8(3), 4+6(4), 4+7(2), 5+7(5), 6+7(4), และ 7+8(1)	2/17 มีความพิการร่วมกัน 2 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 17 กลุ่ม	1+2(130), 1+3(5), 1+4(12), 1+5(2), 1+7(1), 1+8(5), 2+3(2), 2+4(10), 2+5(2), 2+6(2), 2+7(4), 2+8(1), 3+4(1), 3+5(1), 3+6(1), 4+7(1), และ 6+7(2)
3/17 มีความพิการร่วมกัน 3 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 17 กลุ่ม	1+2+3(7), 1+2+6(3), 1+2+5(1), 1+3+4(3), 1+3+5(3), 1+3+6(3), 1+3+7(1), 1+4+6(6), 1+5+7(1), 2+3+4(1), 2+3+6(1), 2+3+8(1), 2+4+6(1), 2+5+7(1), 2+6+7(3), 3+5+8(1), และ 5+7+8(1)	3/16 มีความพิการร่วมกัน 3 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 16 กลุ่ม	1+2+3(8), 1+2+4(7), 1+2+5(2), 1+2+6(1), 1+2+8(3), 1+3+4(4), 1+3+8(1), 1+4+5(1), 1+4+8(1), 1+5+8(1), 2+3+4(1), 2+3+5(1), 2+4+6(2), 3+4+5(1), 3+4+6(1), และ 4+6+7(1)
4/12 มีความพิการร่วมกัน 4 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 12 กลุ่ม	1+2+3+4(1), 1+2+4+5(1), 1+2+4+6(3), 1+2+5+6(1), 1+2+4+8(1), 1+3+4+5(2), 1+3+4+6(1), 1+3+6+8(1), 1+6+7+8(1), 2+3+4+5(1), 2+4+5+7(1), และ 3+4+5+8(1)	4/7 มีความพิการร่วมกัน 4 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 7 กลุ่ม	1+2+3+4(5), 1+2+4+6(1), 1+2+5+8(9), 1+3+5+8(1), 1+4+6+7 (1), 2+3+4+5(5), และ 2+3+4+7(1)
5/7 มีความพิการร่วมกัน 5 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 7 กลุ่ม	1+2+3+4+7(1), 1+2+3+5+6(1), 1+2+3+6+7(1), 1+2+4+5+7(1), 1+2+4+5+8(2), 1+3+4+5+7(1), และ 1+4+5+6+8(1)	5/3 มีความพิการร่วมกัน 5 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 3 กลุ่ม	1+2+3+4+5(4), 1+2+3+5+8(2), และ 2+3+4+5+6(1)
	-	6/2 มีความพิการร่วมกัน 6 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 2 กลุ่ม	1+2+3+4+5+8(1) และ 1+2+3+4+6+7(1)
7/3 มีความพิการร่วมกัน 7 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 3 กลุ่ม	1+2+3+5+6+7+8(1), 1+2+3+4+5+7+8(3), และ 1+2+3+4+5+6+7(2)	7/1 มีความพิการร่วมกัน 7 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 1 กลุ่ม	1+2+3+4+5+6+7(1)
8/1 มีความพิการร่วมกัน 8 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 1 กลุ่ม	1+2+3+4+5+6+7+8(3)	8/1 มีความพิการร่วมกัน 8 ประเภท และมีความแตกต่างกัน 1 กลุ่ม	1+2+3+4+5+6+7+8(1)
รวม	204		252

หมายเหตุ เรียงประเภทความพิการตามจำนวนมากที่สุด-น้อยที่สุด ตามที่พบในโรงเรียนเฉพาะพิการ และ ศูนย์การศึกษาพิเศษ

*1 บกพร่องทางการเรียนรู้ 2 บกพร่องทางสติปัญญา 3 บกพร่องทางการเห็น 4 บกพร่องทางการพูดและภาษา 5 บกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ 6 บกพร่องทางการร่างกาย/การเคลื่อนไหว/สุขภาพ 7 บกพร่องทางการได้ยิน 8 ออทิสติก

** 1 บกพร่องทางการร่างกาย/การเคลื่อนไหว/สุขภาพ 2 บกพร่องทางสติปัญญา 3 ความบกพร่องทางการเรียนรู้ 4 บกพร่องทางการพูดและภาษา 5 ความบกพร่องทางการเห็น 6 ความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ 7 ออทิสติก 8 ความบกพร่องทางการได้ยิน

ตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า บุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการ 10 โรงเรียนมีจำนวน 204 คน ส่วน ศูนย์การศึกษาพิเศษ 8 แห่งมีจำนวน 252 คน แต่ละคนมีลักษณะพิการซ้อนที่หลากหลายตั้งแต่ 2-8 ความพิการ ทั้งนี้ในโรงเรียนเฉพาะความพิการ และศูนย์การศึกษาพิเศษ มีบุคคลพิการซ้อนของความบกพร่องทางสติปัญญา ร่วมกับ บกพร่องทางการร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ มากที่สุด คือ จำนวน 39 คน และ 131 คน ตามลำดับ

5.3 สภาพการจัดการเรียนการสอนบุคคลพิการซ้อนในโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษ

คณะผู้วิจัยได้สังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอนบุคคลพิการซ้อนทั้งสิ้น 16 ครั้งในด้าน 1) การเตรียมการสอน โดยพิจารณาหลักสูตร แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แผนการสอนเฉพาะบุคคล สภาพชั้นเรียน และ การเตรียมสื่อการสอน 2) การดำเนินการสอนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล และ 3) การวัดและประเมินผล ของครูในโรงเรียนเฉพาะความพิการจำนวน 10 คน และศูนย์การศึกษาพิเศษจำนวน 6 คน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการสอน

จากการสังเกตพบว่า โรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษทุกแห่ง มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามประเภทความพิการหลัก โดยโรงเรียนเฉพาะความพิการ ($n=7$) และศูนย์การศึกษาพิเศษ ($n=5$) จัดแสดงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และสื่อการสอน เมื่อพิจารณาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล พบว่ามีการระบุเป้าหมายระยะยาว วิธีและเกณฑ์การประเมินผลบุคคลพิการซ้อนเหมือนกันทั้งชั้น ซึ่งยังไม่ได้ปรับเนื้อหาและกิจกรรมให้ตรงความต้องการของผู้เรียน ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษ พบว่า มีการแบ่งห้องรับบริการตามระดับความรุนแรง ส่วนแผนการสอนเฉพาะบุคคลไม่สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ไม่มีการปรับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับกิจกรรม โดยศูนย์ฯ ได้รับสื่อสำเร็จจากรัฐจำนวนมากยังไม่ผ่านการใช้งาน แต่ใช้สื่อการสอนที่ทำขึ้นเองโดยปรับตามความจำเป็นและความเหมาะสมกับข้อจำกัดของบุคคลพิการซ้อนเป็นรายบุคคล

2. การดำเนินการสอนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล

จากการสังเกตในโรงเรียนเฉพาะความพิการพบว่า มีการสอนเป็นกลุ่มใหญ่ 5-8 คนและกลุ่มเล็ก 3-5 คน โดยครูบอก ชี้ หรือจับมือให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษจะให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมกลุ่มจากกิจกรรมวงกลมและแยกเข้าชั้นเรียน ด้านการสอนเป็นรายบุคคล พบว่าโรงเรียนเฉพาะความพิการส่วนใหญ่ไม่ได้แยกบุคคลพิการซ้อนมาสอนเป็นรายบุคคล แต่เป็นการช่วยเหลือตัวต่อตัวในห้องเรียนโดยใช้วิธีสาธิต และชี้แนะ นอกจากนี้บางโรงเรียนมีการเตรียมทักษะการดำรงชีวิต เช่น การฝึกอาชีพ แต่ไม่พบการจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่าน ส่วนการสอนเป็นรายบุคคลของศูนย์การศึกษาพิเศษพบว่า ครูเป็นผู้นัดหมายให้ผู้ปกครองพาผู้เรียนมารับบริการ เช่น การฝึกกิจกรรมบำบัด หรือกายภาพบำบัด ร่วมกับอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยให้ผู้ปกครองร่วมฝึกด้วย หากเป็นการเรียนการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล จะสอนในห้องรวม และเน้นการฟื้นฟูสมรรถภาพมากกว่าการช่วยเหลือทางการศึกษา นอกจากนี้ศูนย์ฯ ยังให้บริการผู้เรียนที่บ้านเป็นรายบุคคล โดยมีผู้ปกครอง เป็นผู้สอน ครูจะทำหน้าที่ติดตามผล แต่พบว่ายังไม่ต่อเนื่อง ไม่เป็นระบบ และไม่พบการบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน

3. การวัดและประเมินผล

ในโรงเรียนเฉพาะความพิการพบว่า ครูใช้การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพบร่องรอยการบันทึกผลการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง แต่เป้าหมายกับเกณฑ์การประเมินยังไม่สอดคล้องกัน ส่วนศูนย์การศึกษาพิเศษ พบว่าครูประเมินผลการเรียนรู้ตรงตามที่กำหนดตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และมีการวัดประเมินผลตามสภาพจริง แต่ไม่พบการบันทึกการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน

5.4 ผลจากการสนทนากลุ่มกับผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง

คณะผู้วิจัยได้จัดการสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 16 ครั้ง ร่วมกับผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองกลุ่มละ 28 คน โดยได้สรุปการสนทนากลุ่มได้ 5 ประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. อุปสรรคในการจัดทำหรือปรับหลักสูตรสำหรับบุคคลพิการซ้อน

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการซ้อนนั้นจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรเฉพาะบุคคลโดยปรับจากหลักสูตรแกนกลาง แต่ในกลุ่มพิการซ้อนรุนแรงส่วนใหญ่ต้องการหลักสูตรการดำรงชีวิตมากกว่าหลักสูตรแกนกลางที่เน้นวิชาการ จากการสนทนากลุ่มพบว่า หลักสูตรปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ซึ่งครูคนหนึ่งกล่าวว่า “ในระยะแรกเราใช้หลักสูตร 6 ทักษะแต่พอใช้ไประยะหนึ่งเกิดปัญหามากเพราะเป็นหลักสูตรแยกตามประเภทความพิการ แต่ไม่ได้เพิ่มทักษะที่จำเป็นตามลักษณะความพิการยิ่งไปกว่านั้นผู้เรียนเองไม่ให้ความร่วมมือ สอนไม่ได้ตามแผน วัดผลได้ลำบาก เราเลยปรับหลักสูตรของห้องทักษะการดำรงชีวิตโดยใช้ความสามารถของผู้เรียนแต่ละคนเป็นหลักแทน”

2. ผู้ปกครองมีความสำคัญมากในการพัฒนาศักยภาพบุคคลพิการซ้อน

ผู้บริหาร และครูให้ความสำคัญต่อผู้ปกครองมาก เนื่องจากผู้ปกครองเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุด นอกจากนั้นแล้ว ผู้ปกครองยังเป็นผู้ที่ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และเป็นผู้ช่วยฝึกทักษะต่าง ๆ ให้กับลูกที่บ้าน สอดคล้องกับแม่ที่เล่าว่า “ครูกับแม่คุยกันเรื่องการช่วยลูกใส่เสื้อผ้าหน้าที่มีกระดุม แม้ว่าการช่วยกันทั้งที่บ้านและที่ศูนย์ฯ จะช่วยน้องได้มาก แม่จะอยู่กับน้องมากกว่าครู แต่ได้คุยกันว่าลูกทำอะไรได้ หรือไม่ได้ ต้องช่วยยังไง และอะไรเป็นปัญหาเร่งด่วนของลูก แล้วให้ครูช่วย”

3. การขาดแคลนบุคลากรครูและนักสหวิชาชีพที่เชี่ยวชาญในการสอนบุคคลพิการซ้อน

ผลการวิจัยนี้ พบว่า บุคลากรครูและนักสหวิชาชีพที่ชำนาญการยังขาดแคลนเป็นจำนวนมาก และที่ปฏิบัติงานอยู่ยังมีประสบการณ์น้อย นอกจากนี้ยังพบว่า ครูและนักสหวิชาชีพเปลี่ยนงานและสถานที่ทำงานบ่อยมาก ครูคนหนึ่งกล่าวว่า “ครูเดิมออกไป มีครูใหม่ย้ายเข้ามาสอนแทน แต่ต้องปรับตัวให้เข้ากับเด็กอีกพักใหญ่ เจ้าหน้าที่เปลี่ยนบ่อย การปฏิบัติงานยังไม่เป็นไปตามนโยบาย การประสานงานยังไม่ได้รับการปฏิบัติ ครูที่เป็นนักสหวิชาชีพอยู่ได้ไม่นาน พี่เลี้ยงยังไม่เข้มแข็งพอทำให้การจัดการเรียนไม่ประสบความสำเร็จ การทำงานกับบุคคลพิการซ้อนไม่ต่อเนื่อง ทำให้ประสิทธิภาพงานไม่ดีเท่าที่ควร”

4. ชุมชนต้องเป็นหลักในการส่งเสริมการดำรงชีวิตอิสระของบุคคลพิการซ้อน

บุคคลพิการซ้อนเมื่อจบการศึกษาแล้วต้องกลับไปอยู่กับครอบครัว หรือถ้าเป็นผู้พิการติดเตียง ชุมชนยังมีบทบาทสำคัญมากในการดำรงชีวิตของบุคคลพิการซ้อน แต่เมื่อกลับสู่ชุมชนสิ่งที่พบ คือ กิจกรรมต่างๆ ที่เคยปฏิบัติได้ด้วยตนเองมีน้อยลง เนื่องจากไม่มีการเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้ช่วยเหลือตนเองได้มากเหมือนกับอยู่ที่โรงเรียนหรือศูนย์ฯ ส่งผลให้บุคคลพิการซ้อนเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมในชุมชนน้อยลง และยิ่งนานวันจะ

เห็นคุณค่าในตนเองต่ำลงด้วย สอดคล้องกับข้อมูลที่ยากล่าวว่า “เมื่อหลานกลับบ้านก็ไม่ค่อยออกจากบ้านจะนั่งคุยกับพี่น้องในบ้าน การไปวัด ไปตลาด หรือทำอาชีพในชุมชนนั้นทำไม่ได้เลย”

5. วัฒนธรรมการเลี้ยงดูของแต่ละครอบครัวมีผลต่อพัฒนาการของบุคคลพิการซ้อน

ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวมักจะไมยอมให้ลูกหลานที่พิการซ้อนช่วยเหลือตนเองทั้งที่โรงเรียนเตรียมความพร้อมและทักษะที่จำเป็นให้แล้ว ผู้ปกครองยังไม่ให้โอกาสลูกหลานในการฝึกกิจกรรมการดำเนินชีวิตด้วยตนเอง โดยคิดว่าจะเกิดอันตราย ครูได้กล่าวถึงการเลี้ยงดูของผู้ปกครองว่า “ผู้ปกครองบางคนไม่ยอมฝึกต่อจากโรงเรียนเพราะเขาสงสารลูก เวลาลูกกลับบ้านจะไม่ให้ลูกทำอะไรเลย” แม้ยืมเสื่อ ๆ ขอมรับว่า “ทุกวันนี้ครอบครัวยังประคบประหงมอยู่ สงสารลูกทำใจไม่ค่อยได้ ลูกลำบากมากพอแล้ว”

6. อภิปรายผล

คณะผู้วิจัยขออภิปรายผล 2 ประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความจำเป็นในการพัฒนาการศึกษาพิเศษให้เหมาะสมกับจำนวนและลักษณะความพิการ

ผลการวิจัยพบว่า การขาดแคลนและการโยกย้ายครูการศึกษาพิเศษและนักสหวิชาชีพ ส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการของบุคคลพิการซ้อนทั้งในโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษที่มีจำนวนทั้งสิ้น 456 คนหรือร้อยละ 10.66 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดยังพบว่า บุคคลพิการซ้อนมีความหลากหลายตั้งแต่ 2-8 ประเภทความพิการทำให้มีความซับซ้อนและเฉพาะตัวสูงมาก ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์เฉพาะหลายด้าน อาทิ ทักษะการประเมินความสามารถและข้อจำกัด การปรับหลักสูตร และการสร้างหลักสูตรการดำรงชีวิต ทักษะการจัดทำ การเคลื่อนย้าย เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้นผลการวิจัยยังพบว่า ครูจัดทำแผนต่าง ๆ แต่ไม่สอดคล้องกับความสามารถจริงและทักษะที่จำเป็นของบุคคลพิการซ้อน เช่น ทักษะการทำความสะอาดกับสภาพแวดล้อม การเคลื่อนไหว ทักษะการสื่อสาร และทักษะการดำรงชีวิต เช่น การแต่งกาย การรับประทานอาหาร การขับถ่าย การอาบน้ำ เป็นต้น รวมถึงทักษะสังคม ทักษะการอ่าน-เขียนเบรลล์และภาษามือ เป็นต้น และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ยังไม่มีการจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่านจากโรงเรียนสู่บ้านและชุมชนสำหรับบุคคลพิการซ้อนที่อายุมากกว่า 18 ปีที่ต้องกลับไปอยู่บ้านและชุมชน ซึ่งอาจส่งผลต่อการใช้ชีวิตอิสระทั้งชีวิตของบุคคลพิการซ้อนอีกด้วย

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยเห็นว่าครูผู้สอนและ/หรือครูที่รับผิดชอบด้านการศึกษาพิเศษแต่ละสถานศึกษาเป็นฟันเฟืองที่สำคัญยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาบุคคลพิการทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มพิการซ้อนที่ครูเหล่านี้ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนของครูเป็นหลัก และการที่ครูผู้สอนจะจัดการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ได้ ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในบุคคลพิการซ้อนอย่างลึกซึ้ง ซึ่งครูที่สอนบุคคลพิการซ้อนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ทั้งในด้านองค์ความรู้ ทักษะที่อาจต้องเน้นเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคคลพิการซ้อนในอนาคต สอดคล้องกับ Hiroyuki (2008) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการซ้อนนั้นจำเป็นต้องพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง เพราะในปัจจุบันบุคคลที่มีความพิการซ้อนจำนวนมากมีระดับความรุนแรงและประเภทความพิการที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นครูที่จะต้องสอนผู้เรียนกลุ่มนี้ต้องสามารถประเมิน ปรับหลักสูตรและจัดวิธีสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลและสถานการณ์ให้มากที่สุด เนื่องจากบุคคลพิการซ้อนจำนวนมากมีทั้งความบกพร่องทางสมองและร่างกาย จึงเป็นไปได้ยากที่จะจัดการเรียนการสอนเพียงแบบเดียว ซึ่ง Miles and

Riggio (1999) กล่าวเพิ่มเติมว่า เมื่อครู ผู้ปกครองและผู้ดูแลมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์เพิ่มขึ้นจะช่วยให้บุคคลพิการซ้อนรวมถึงกลุ่มหูหนวกและตาบอด สามารถพัฒนาและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้

2. การสนับสนุนจากครอบครัว และชุมชนมีผลต่อการดำรงชีวิตอิสระของบุคคลพิการซ้อน

ผลการวิจัยนี้พบว่า โรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษได้ช่วยเหลือ พี่น้อง และส่งเสริมทักษะวิชาการ ทักษะการดำรงชีวิต รวมถึงการปรับสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมกับข้อจำกัดของบุคคลพิการซ้อนในระดับหนึ่ง แต่เมื่อกลับไปอยู่บ้าน ผู้ปกครองมักไม่ให้ออกนอกบ้านทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตด้วยตนเองให้ต่อเนื่องกับที่โรงเรียนฝึกมาแล้ว เนื่องจาก ความสะดวก ความสงสาร และความกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อตัวเด็กเองและผู้อื่น ดังนั้นหากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะที่ถูกต้องจะส่งผลให้พัฒนาการและการดำรงชีวิตอิสระของบุคคลพิการซ้อนแต่ละคนมีความเหมาะสมมากขึ้น สอดคล้องกับสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2555) ที่กล่าวว่า คนพิการและสมาชิกในครอบครัว ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เนื่องจากบุคคลพิการซ้อนต้องใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนตลอดชีวิต สอดคล้องกับดวงชนก ลันดาและจรรยาเกียรติ กุลสอน (2558) ที่ศึกษาผลพัฒนาการของคนพิการตามโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ โดยครอบครัว ผลวิจัยพบว่า โดยรวมคนพิการมีพัฒนาการดีขึ้นในทุกมิติ นอกจากนั้นยังพบว่า การสนับสนุนจากชุมชนเพื่อความยั่งยืนภายหลังจบการศึกษา อาทิ การมีอาชีพ ตลาดร้านค้าชุมชนโดยรวมกลุ่มของผู้ปกครองและบุคคลพิการเพื่อพัฒนาอาชีพ ส่งผลให้บุคคลพิการอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่าและมีความสุขมากขึ้น และยังสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2552, หน้า 89-95) ที่ว่า “มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน สามารถพัฒนาศักยภาพหากได้รับโอกาสอย่างเสมอภาคเพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี”

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยนี้พบว่า บุคคลพิการซ้อนมีอยู่ในทุกโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษมีความพิการร่วมตั้งแต่ 2-8 ประเภทและมีความซับซ้อนมาก ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการควรมีการเจรจาจัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการผลิตครูการศึกษาพิเศษที่มีความเชี่ยวชาญด้านความพิการซ้อนและมีการจัดทำหลักสูตรพัฒนาครูประจำการในโรงเรียนเฉพาะความพิการและศูนย์การศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบในการสอนบุคคลพิการซ้อนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอนบุคคลพิการซ้อนผ่านกระบวนการสอนงาน (Coaching) และการเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring)
- (2) ควรศึกษารูปแบบการทำงานแบบมีส่วนร่วมของครอบครัวในการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคคลพิการซ้อน

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2558. รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2560 จาก http://nep.go.th/sites/default/files/files/document/report_PWDs_Sep58.pdf.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2561 จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2552/E/080/45.PDF>.
- ไกรยส ภัทราวาท. 2557. เส้นทางการศึกษาเด็กพิการ ทฤษฎี-ปฏิบัติ : สองเส้นทางที่ไม่เคยบรรจบกัน. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2561 จาก <http://www.bluerollingdot.org/articles/scoop/252>.
- ชูศักดิ์ จันทยานนท์. (18 สิงหาคม 2557). เส้นทางการศึกษาเด็กพิการ ทฤษฎี-ปฏิบัติ : สองเส้นทางที่ไม่เคยบรรจบกัน. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2561 จาก <http://www.bluerollingdot.org/articles/scoop/252>.
- โชษิตา ภาวสุทธิไพสิฐ. 2557. เส้นทางการศึกษาเด็กพิการ ทฤษฎี-ปฏิบัติ : สองเส้นทางที่ไม่เคยบรรจบกัน. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2561 จาก <http://www.bluerollingdot.org/articles/scoop/252>.
- ดวงชนก ลันดา และ จริญญาเกียรติ กุลสอน. 2558. การพัฒนาการเรียนรู้ที่นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษโดยครอบครัวและชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์, 11(ฉบับพิเศษ ครุศาสตร์-ศึกษาศาสตร์ สิงหาคม 2559), 13-23.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2555. การสำรวจความพิการและภาวะทุพพลภาพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2561 จาก https://www.hiso.or.th/health_survey/DOC/H151.php.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2550. โครงการสำรวจความพิการและภาวะทุพพลภาพ พ.ศ. 2545 การสำรวจความพิการ พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2555. เอกสารประกอบการอบรมครูการศึกษาพิเศษการจัดการศึกษาพิการ ช้อน. อัดสำเนา กรุงเทพฯ.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2552. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD). กรุงเทพฯ: หจก. ไอเคีย สแควร์.
- Hiroiyuki, S. 2008. Support for teachers of education for children with multiple disabilities through school consultation. *NISE Bulletin*, 9, 27-36.
- Miles, B. and Riggio, M. 1999. *Remarkable conversations: A guide to developing meaningful conversation with children and young adults who are deafblind*. Boston, MA: Perkins School for the Blind.

**การพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบ
สมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6**

**Development of English and Listening and Speaking Ability of Prathom Suksa
4-6 Students with the Use of Brain-Based Learning Model**

ลลิตา ผลจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิต

E-mail: minny_utt@hotmail.com

รศ.ดร.นิตยา สุวรรณศรี

ประธานกรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน และ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านความสามารถการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดปากไผ่ อำเภอฟากท่า จังหวัดอุดรดิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิต เขต 2 ที่กำลังเรียน ปีการศึกษา 2561 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 19 คน ได้มาโดยการเลือกแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ (1) แผนการจัดการเรียนรู้ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแบบสมมติฐานด้วย t-test Independent

คำสำคัญ: การฟังและการพูด เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ การสอนแบบสมองเป็นฐาน

ABSTRACT

The objectives of this research area: (1) to develop Brain-based Learning Management Plan on English listening and Speaking Skills; (2) to compare brain-based learning achievement on English listening and speaking skills; and (3) to study on satisfaction of Primary 4-6 students towards Brain-based Learning Management Plan on English listening and Speaking Skills. Populations were 19 Primary 4-6 students from 3 classrooms of Wat Pak Prai School, Fak Ta District, Uttaradit Province under Uttaradit Primary Education Service Area Office 2 who were studied in Academic Year of 2018. They were obtained by using cluster random sampling. Research

tools were: (1) Learning Management Plan; (2) Learning Achievement Test; and (3) Questionnaire on Satisfaction. Statistics used for data analysis were mean and Standard Deviation. Hypothesis was tested by using t-test independent.

KEYWORDS: listening and speaking, learning achievement comparison, brain-based learning

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจการเมือง การปกครองมีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น อีกทั้งยังมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน คือ ภาษาอังกฤษส่วนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อาหรับ บาลีและภาษากลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน หรือภาษาอื่น ๆ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายวิชาและจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (กรมวิชาการ, 2545)

ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เป็นทักษะการใช้ภาษาที่สำคัญทักษะหนึ่งที่ถูกจัดลำดับเป็นทักษะที่สอง ในทักษะการใช้ภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องมีการพบปะสมาคมซึ่งกันและกัน เพื่อทำภารกิจต่างๆ และการติดต่อสื่อสารประจำวัน ทั้งการศึกษาโดยตรงคือ การพบปะพูดคุยแบบตัวต่อตัวและการติดต่อสื่อสารต่างๆ เช่น การใช้โทรศัพท์ ซึ่งปัจจุบันนี้ทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว และค่าใช้จ่ายไม่แพง ทำให้คนส่วนมากนิยมการติดต่อสื่อสารกันโดยใช้วิธีการพูดมากกว่าวิธีการอื่นๆ การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจและความรู้สึก ให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ทักษะการพูดนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นเพราะผู้ที่พูดได้ย่อมสามารถฟังผู้อื่นพูดได้ เข้าใจและจะช่วยให้การอ่านการเขียนง่ายขึ้นด้วย (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2546) ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ เป็นทักษะที่ทุกคนมุ่งหวังที่จะให้ประสบความสำเร็จ เพราะการเรียนรู้ภาษาใดๆ ก็ตาม หากสามารถสื่อสารด้วยการพูดสนทนาในชีวิตประจำวันได้ ถือว่าเป็น การใช้ประโยชน์จากการเรียนภาษานั้นๆ ได้อย่างแท้จริง

จากผลการติดตามข้อมูลผลการเรียนของนักเรียนโรงเรียนวัดปากไผ่ พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด (คะแนนเฉลี่ย 25.34) ที่โรงเรียนกำหนด (คะแนนเฉลี่ย 56.64) สิ่งที่น่าสังเกตคือ ปัญหาด้านทักษะการฟัง และการพูดคือ การจัดกิจกรรมของผู้สอนกิจกรรมบางอย่างไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนรู้ ไม่ได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น และเทคนิควิธีสอนที่แปลกใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ขาดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและด้านตัวผู้เรียนเองซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถสื่อสารด้วยการฟัง-พูดได้ดีเท่าที่ควร ผู้วิจัยได้

สอบถามจากครูผู้สอนพบว่าโรงเรียนขาดแคลนครูผู้สอนภาษาอังกฤษ นักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าออกเสียงภาษาอังกฤษ เพราะกลัวว่าจะผิด และนักเรียนคิดว่าภาษาอังกฤษเป็นเรื่องที่ ไกลตัวและยาก จากปัญหาดังกล่าวนั้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BRAIN-BASED LEARNING) เป็นนวัตกรรมหนึ่งของการเรียนการสอน ที่สามารถพัฒนาความรู้และทักษะของนักเรียนและแนวคิดพื้นฐานการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2549) กล่าวถึงแนวความคิดของการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ โดยใช้สมองเป็นฐานว่าเป็นการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการเรียนพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ประเมิน แก้ปัญหา การตัดสินใจและการวางแผนเพื่อนำไปสู่ การลงมือทำจริงตามหลักการของสมองกับการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้แบบนี้ ส่งผลให้เซลล์สมอง 100,000 ล้านเซลล์ได้รับการกระตุ้นให้ทำงานและเกิดพัฒนาการทำให้เกิดปัญญาการคิดวิเคราะห์และปัญญาในระดับที่สูงขึ้น ครอบคลุมตามหลักการพหุปัญญาและเก็บความรู้ไว้ในความจำระยะยาว ที่พร้อมนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ และในการสอนแต่ละครั้งจะต้องคำนึงถึงแนวคิดพื้นฐาน ตามหลักการของสมองกับการเรียนรู้คืออารมณ์เป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้ทุกขั้นตอนการเรียนรู้ต้องใช้ทุกส่วนทั้งการคิด ความรู้สึกและการลงมือปฏิบัติจริงไปพร้อมๆ กัน จึงเป็นการเรียนรู้ที่ดีที่สุด กระบวนการและลีลาการเรียนนำไปสู่การสร้างแบบแผนอย่างมีความหมาย

ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงการสอนภาษาต่างประเทศที่นำหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน Brain-Based Learning มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมาก เพราะแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานนี้มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาการของสมองด้านความเข้าใจในตนเองและเข้าใจในผู้อื่น กิจกรรมส่วนใหญ่จึงมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เข้าใจภาวะอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งพัฒนาทักษะที่ใช้ในการสื่อสารและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานมาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียน โรงเรียนวัดปากโพ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นส่งเสริมพัฒนาการของสมองด้านความเข้าใจในตนเองและความเข้าใจในผู้อื่นกิจกรรมส่วนใหญ่ จึงมุ่งเน้นให้นักเรียนเข้าใจภาวะอารมณ์และความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่นจนกระทั่งพัฒนาตนเองไปสู่ศักยภาพที่สูงที่สุดได้ รวมทั้งพัฒนาทักษะที่ใช้ในการสื่อสารและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข Caine&Caine(1990) เป็นกิจกรรมที่กระตุ้นนักเรียนให้สังเกตความรู้สึกหรือสิ่งที่เกิดขึ้นภายในตนเองได้แสดงความรู้สึกออกมาอย่างเหมาะสมทำความเข้าใจในตนเองและสร้าง โอกาสที่จะได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ของสมอง ซึ่งเป็นกิจกรรมช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก่อนเรียนและส่งเสริมการพัฒนาสมองของผู้เรียน ในด้านความรู้ เนื้อหา ความเข้าใจในตนเองและความเข้าใจผู้อื่น โดยใช้กิจกรรมต่างๆ มาช่วยในการสอน เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

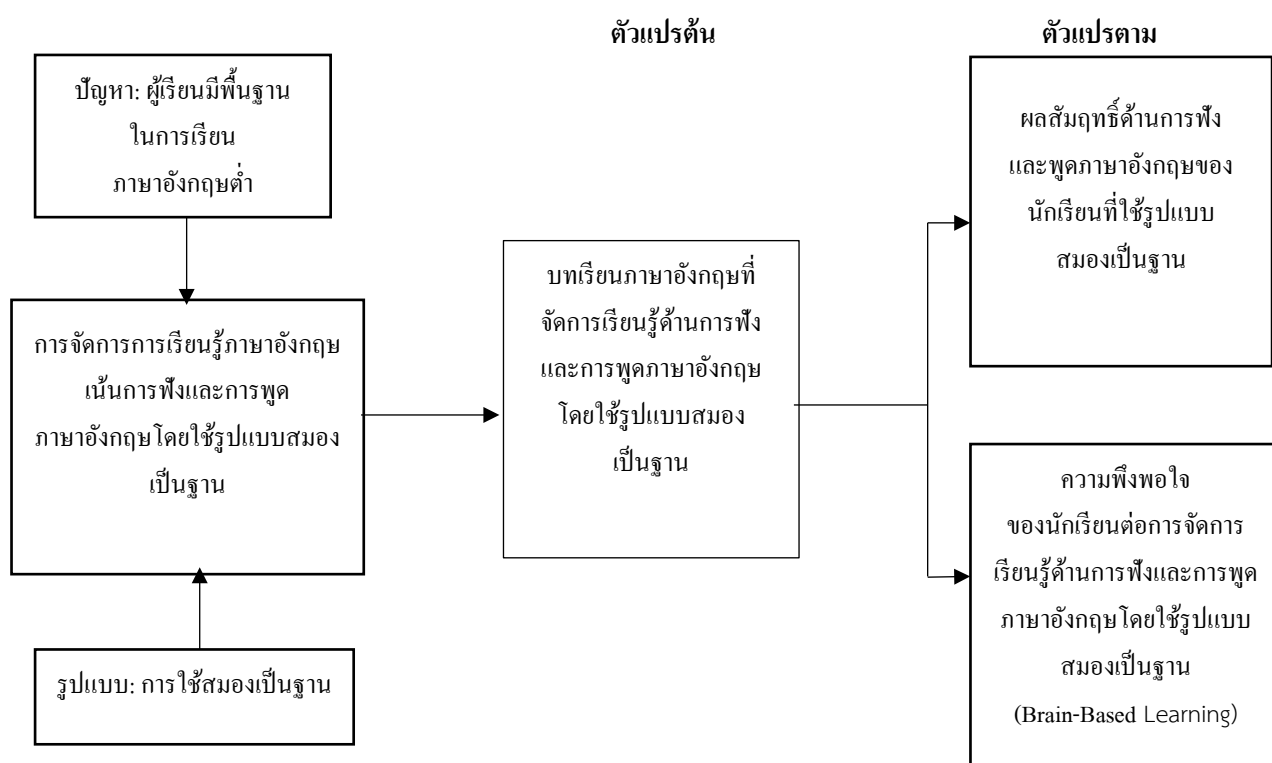
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านความสามารถการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบแผนการทดลองเบื้องต้น (Pre- Experimental design) ผู้ศึกษาดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลอง One group Pretest – Posttest Design เป็นแบบทดลอง

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 กลุ่มโรงเรียนฟากท่า อำเภอฟากท่า จังหวัดอุดรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จำนวน 12 โรงเรียน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดปากไผ่ อำเภอฟากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 จำนวน 19 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีเลือกแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling)

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ด้านความสามารถการฟังและพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านความสามารถการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน จำนวน 20 แผน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1. ก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายเพื่อขออนุญาตเข้าสอนวิชาภาษาอังกฤษ (ความสามารถด้านการฟังและการพูด) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน และปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อสร้างข้อตกลงและทำความเข้าใจ กับนักเรียนเกี่ยวกับขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูด
2. ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน จำนวน 20 แผน
3. ประเมินผลด้านทักษะการฟังและการพูด โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 หลังจากที่ถูกผู้วิจัยทำการสอนทั้งหมด 20 แผน
4. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษและนักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบวัดทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ได้แก่
 - 1.1 การหาค่าเฉลี่ย
 - 1.2 การหาค่าร้อยละ
 - 1.3 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
2. ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Consistency : IOC)
3. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยการหา E_1 / E_2
4. วิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพแบบทดสอบผลการจัดการเรียนรู้โดยการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก(R) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
5. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ค่าสถิติ t – test
6. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามความพึงพอใจ ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

5. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

การจัดการเรียนรู้	จำนวน นักเรียน	คะแนนรวม นักเรียนทุกคน	คะแนนเต็ม	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย
คะแนนระหว่างเรียน	19	6,014	360	87.92
คะแนนหลังเรียน	19	448	30	78.60

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.92/78.60

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) การเรียนรู้ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้
ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	ผลรวมคะแนน		ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
19	30	278	448	0.5822

จากตารางที่ 2 จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคะแนนเต็ม 30 คะแนน ผลรวมคะแนนของการทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 278 คะแนน ผลรวมคะแนนของการทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 448 คะแนน เมื่อคำนวณโดยใช้สูตรดัชนีประสิทธิผล (E.I.) ได้เท่ากับ 0.5822 หมายความว่า นักเรียนที่เรียนแผนการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการก่อนเรียนและหลังเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	ค่า t-test	Sig
ก่อนเรียน	19	14.63	1.38	11.44	.000
หลังเรียน	19	23.58	3.68		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ก่อนเรียนเท่ากับ 14.63 คะแนนเฉลี่ย $\bar{X}$ หลังเรียนเท่ากับ 23.58 ค่า t เท่ากับ 11.44 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักเรียนที่เรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีความสามารถในการเรียนสูงขึ้น

ตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

ตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบสมอเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6

รายการประเมิน	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 ครูแจ้งจุดประสงค์ก่อนเรียนทุกครั้ง	4.94	0.22	มากที่สุด
1.2 เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัย	4.57	0.50	มากที่สุด
1.3 ครูอธิบายเนื้อหาและยกตัวอย่างประกอบได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.52	0.51	มากที่สุด
1.4 การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอนตามเทคนิค BBL	4.52	0.51	มากที่สุด
2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้			
2.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทในชั้นเรียน	4.57	0.50	มากที่สุด
2.2 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหา	4.47	0.51	มาก
2.3 ครูส่งเสริมให้นักเรียนกล้าพูด	4.63	0.49	มากที่สุด
2.4 นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบในการทำงาน	4.36	0.49	มาก
2.5 นักเรียนกล้าแสดงออกและมีความสุขในการร่วมกิจกรรม	4.73	0.45	มากที่สุด
2.6 การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่น ๆ	4.42	0.50	มาก
2.7 การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิดที่สูงขึ้น	4.94	0.22	มากที่สุด
3. ด้านแหล่งการเรียนรู้และสื่อประกอบ			
3.1 สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.42	0.50	มาก
3.2 ครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุดหรือแหล่งอื่นๆ	4.63	0.49	มากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผล			
4.1 การวัดและประเมินผลตรงตามจุดประสงค์	4.63	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.60	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบสมอเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.10

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบสมอเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนวัดปากไผ่ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบสมอเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.92/78.60 หมายความว่า นักเรียนได้

คะแนนรวมจากการทำใบงานและแบบทดสอบย่อยด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 คิดเป็นร้อยละที่นักเรียนแต่ละคนทำได้อีกต้องเท่ากับ 87.92 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 78.60 แสดงว่าการจัดการเรียนรู้ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับ สมทรง สวัสดิ์ (2549) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ ที่ใช้หลักของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ระยองของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ระยองปีการศึกษา 2548 จำนวน 37 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่มผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีเจตคติต่อชุดกิจกรรมหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 พบว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ 14.63 คิดเป็นร้อยละ 48.76 คะแนนและคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 23.58 คิดเป็นร้อยละ 76.66 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้จากเทคนิคการเรียนรู้รูปแบบสมองเป็นฐาน หรือเรียกอีกอย่างว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักการของสมองกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ต้องใช้ทุกส่วนทั้งการคิด ความรู้สึกและการลงมือปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน ซึ่งเป็นการสรุปความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้เมื่อผู้สอนและผู้เรียนได้อภิปรายความรู้ในสิ่งที่เรียน หรือทบทวนจนเข้าใจดีแล้วผู้สอนจะนำไปงานให้ผู้เรียนแต่ละคู่ฝึกฟัง-พูด เมื่อทำเสร็จแล้วให้ผู้เรียนจับคู่กัน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องจากแบบเฉลยที่ผู้สอนแจกให้แล้ว ผลัดกันอธิบายสิ่งที่สงสัย ต่อจากนั้นผู้สอนจะทำการทดสอบพร้อมกันทุกคนและนำคะแนนมารวมกันและหาค่าเฉลี่ยว่าคู่ใดได้คะแนนสูงจะได้รับรางวัลซึ่งสอดคล้องสเปรนเกอร์ (Sprenger.M., 1999 p.12) ได้นำหลักการของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานไปประยุกต์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไววยากรณ์ภาษาอังกฤษในฐานนะภาษาต่างประเทศให้นักศึกษาครูจากสถาบันภาษามหาวิทยาลัยคอร์โดนา ประเทศอาร์เจนตินา ในระหว่างปี ค.ศ. 1998-1999 และนักศึกษาครูผู้สอนภาษาสเปนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เรียนอยู่ในปี ค.ศ. 1999 มหาวิทยาลัย MN USA ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีจำนวนร้อยละ 85 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด $\bar{X} = 4.60, S.D = 0.10$ แสดงว่านักเรียนมีความสุขในการเรียน มีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำใบงาน และแบบทดสอบย่อย นักเรียนที่เก่งช่วยเหลือนักเรียนที่ปานกลางและอ่อน มีความสัมพันธ์ภายในห้องเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้น รูปแบบการสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักการของสมองกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ต้องใช้ทุกส่วนทั้งการคิด ความรู้สึกและการลงมือปฏิบัติไปพร้อม ๆ กัน นักเรียนได้ฝึกการฟังและการพูดและการทำใบงาน โดยมีคะแนนจากการฟัง-พูด และจากการทำใบงานเป็นเงื่อนไขการผ่าน

การทำใบงานแต่ละชุด มีการช่วยเหลือระหว่างสมาชิกภายในห้องเพื่อคะแนน นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ การเรียนรู้จากเพื่อนและครูช่วยกัน ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ดีขึ้น เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ สามารถนำความรู้ที่ได้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ และเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้วิชาอื่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษซึ่งสอดคล้อง แฮทิส (Hatice, 2003) ที่ได้ศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะภาษาอังกฤษ 2 ตามหลักการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาควิชาการศึกษาภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีตะวันออก หลังจากที่ได้รับการสอนตามหลักการนี้เป็นเวลา 10 สัปดาห์ พบว่านักศึกษาจำนวนร้อยละ 93 มีเจตคติต่อการเรียนการสอนด้วยวิธีการตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานในด้านบวก และนักศึกษาจำนวนร้อยละ 1 มีเจตคติในด้านลบ และเมื่อสัมภาษณ์ ถึงความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อการเรียน การสอนตามแนวคิดนี้ พบว่านักศึกษาจำนวนสูงสุด มีความรู้สึกในด้านบวก เช่น มีความรู้สึกมั่นใจ ผ่อนคลาย และรู้สึกว่ามีความรู้ นอกจานี้ยังพบว่าระหว่างที่เรียนในรายวิชานี้ นักศึกษาร้อยละ 100 ได้รับการพัฒนาในทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูลทางภาษา ที่พัฒนาการทางทักษะการเรียนรู้เกิดพัฒนาการทางอารมณ์ สังคม สติปัญญา และเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า วิธีการสอนรูปแบบการใช้สมองเป็นฐาน พัฒนาผู้เรียนมากขึ้นในเรื่องการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ดังนั้นผู้สอนที่มีความเกี่ยวข้องสามารถนำวิธีการดังกล่าวไปใช้พัฒนาทักษะทางด้านการฟังและพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้
2. ในระหว่างการค้าเนินการจัดกิจกรรม ครูควรสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนต่ำ อาจจะไม่เข้าใจหรือเกิดการเรียนรู้ช้า หรือต้องการความช่วยเหลือ ครูควรใช้เทคนิคเสริมแรงกระตุ้นให้นักเรียนสนใจหรืออธิบายให้เข้าใจชัดเจนอีกครั้ง
3. จากการศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานใช้เวลาในบางขั้นตอนค่อนข้างมาก ครูควรกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมให้ชัดเจนมากที่สุด

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างเทคนิค BBL กับการเรียนการสอนรูปแบบอื่น ๆ
2. ควรติดตามผลการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนอย่างต่อเนื่องสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือ 2 สัปดาห์ 1 ครั้ง เพื่อศึกษาว่าเทคนิค จะสามารถทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทางภาษาอังกฤษมากขึ้นเพียงใดและมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร
3. ควรเลือกเนื้อหาใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันเพื่อนักเรียนจะได้มีทักษะในการฟังและการพูดที่หลากหลาย

8. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.นิตยา สุวรรณศรี ประธานกรรมการ อ.ดร.สุมินตรา โรจนนิติ
กรรมการ อ.ดร.สุกัญญา รุจิเมธภาส กรรมการ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อการ
ปรับปรุงแก้ไขงานฉบับนี้ให้เหมาะสม มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

Caine&Caine. (1990). **Brain-based principles for learning.**

Hatice. (2003). An investigation of student' attitudes towards brain -based applications in English composition
skills 2 course : A case study. M.A., Middle East Technical University,

Sprenger.M. (1999). **Learning and memory : The brain in action.**

วิชาการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพมหานคร.

สมทรง สวัสดิ์. (2549). ผลการใช้ชุดกิจกรรมทักษะการ-พูดภาษาอังกฤษที่ใช้หลักของการเรียนรู้โดยใช้สมอง
เป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยบูรพา

สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). **วิธีสอนภาษาอังกฤษ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไทย

HOW TO MAKE THE MOTIVATION FOR CHINESE LANGUAGE

LEARNING IN THAI COLLEGE

ขวัญดาว มาอยู่

อาจารย์สาขาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

E-mail: kwandaw@aru.ac.th

ชะเอม สังกีแก้ว

อาจารย์สาขาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

E-mail: schaaaim@aru.ac.th

บทคัดย่อ

ในปัจจุบัน ประเทศจีนมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นหนึ่งในประเทศมหาอำนาจ ด้วยเหตุนี้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงสนใจที่จะเรียนภาษาและวัฒนธรรมจีนจนเกิดเป็นกระแสการเรียนภาษาจีน (汉语热) ขึ้น ขณะเดียวกัน ผู้เรียนภาษาจีนในประเทศไทยก็ยิ่งเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน สถานศึกษาทั้งรัฐบาลและเอกชนทุกระดับชั้นต่างก็เปิดสอนวิชาภาษาจีน บทความนี้จึงศึกษาการสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไทย โดยแบ่งแรงจูงใจออกเป็นแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้เรียนเกิดความสนใจหรือชื่นชอบภาษาจีน อยากเรียนรู้และเข้าใจภาษาจีน ประเทศจีนและวัฒนธรรมจีน จึงตัดสินใจเรียนภาษาจีน ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ผู้เรียนเรียนภาษาจีนเพื่อประกอบอาชีพ เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อการศึกษาต่อ ผู้เรียนชื่นชอบศิลปิน ดาราจีน หรือผู้ปกครองและเพื่อนๆ แนะนำให้เรียนภาษาจีน เป็นต้น การสร้างแรงจูงใจ ด้านผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ด้านตำราเรียน ด้านนโยบายและหลักสูตรภาษาจีน รวมทั้งความยากและความซับซ้อนของภาษาจีนเองล้วนส่งผลกระทบต่อสร้างและบั่นทอนแรงจูงใจของผู้เรียนในการเรียนภาษาจีนดังนี้ ด้านผู้เรียน ผู้เรียนต้องตั้งใจและมีความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาจีน กล้าแสดงออก และฝึกฝนทักษะภาษาจีนอย่างสม่ำเสมอ ด้านผู้สอน มีส่วนช่วยผู้เรียนอย่างมากในการสร้างแรงจูงใจ ด้านตำราเรียน การเลือกตำราเรียนที่ดีและน่าสนใจจะช่วยดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจเรียนมากขึ้น ด้านนโยบายและหลักสูตรจะต้อง กำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น และมีความเชื่อมโยงกัน ด้านความยากของภาษาจีนนั้น อาจารย์ผู้สอนควรมีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสม และผู้เรียนก็ควรค้นหาวิธีการสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองด้วย

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, การเรียนภาษาจีน, ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไทย

ABSTRACT

Nowadays, China expands rapidly in the economy and becomes one of the great powers. For this reason, more and more countries, including Thailand are interested in Chinese and Chinese culture learning, thus creating a popularity of Chinese learning (汉语热). Chinese learners in Thailand have also increased quickly. Public and private schools both are open Chinese courses. The author would like to know the motivation of learn Chinese language for Thai higher education learners. Motivation can be divided into internal and external motivation. The study indicates that the internal factor in learners makes them interested in Chinese. The external factor comes from some certain purposes, such as career, tourism, study abroad and influence of Chinese superstar or series. However, many determinants such as the problems in learners, instructors, textbooks, policy, and Chinese language curriculum structure can reduce the motivation of learners. Motivation would help the learners to be concentrative and active in learning the Chinese. Learners must demonstrate and practice Chinese language skills regularly. Instructors are important to motivate learners, finding a good book can help learners learn effectively. Curriculum structure must be attractive and continuous. They are links in each learner level. In addition to motivation of the instructor, learners must also try to motivate themselves.

KEYWORDS: Motivation, Chinese Teaching and Learning, Thai College

1. บทนำ

จากผลการสำรวจของหน่วยงานสถิติ internet world stats เรื่องภาษาที่คนพูดมากที่สุดในโลก (อ้างอิงแบบออนไลน์ <http://th.interscholarship.com/tonsung/1440>) ภาษาที่มีคนพูดมากที่สุดในโลก 5 อันดับแรก ได้แก่ ภาษาจีนกลาง ภาษาฮินดู ภาษาสเปน ภาษาอังกฤษ และภาษาอารบิก ตามลำดับ หน่วยงานสถิติ internet world stats ยังทำการสำรวจภาษาที่มีผู้ใช้นอินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยภาษาจีนกลางมีผู้ใช้มากที่สุดร้อยละ 24.2 เป็นอันดับที่สองรองจากภาษาอังกฤษ ปัจจุบันประเทศจีนได้ก้าวสู่ยุคใหม่คือยุคโลกาภิวัตน์ มีคำกล่าวว่า ศตวรรษที่ 21 จะเป็นศตวรรษที่ประเทศจีนมีบทบาทในฐานะมหาอำนาจในทางเศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนมหาอำนาจทางทหารในภูมิภาคเอเชียและภูมิภาคตะวันออก (ศ.ดร.ลิขิต ธีรเวคิน 7 มิ.ย. 2549, เว็บไซต์ผู้จัดการ) ทำให้ประเทศต่างๆ หันมาร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจกับประเทศจีน ตลอดจนเกิดกระแสนิยมในการเรียนภาษาและวัฒนธรรมจีนเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร ส่วนประเทศไทยก็ได้ตื่นตัวในการเรียนภาษาจีนเช่นกัน ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การเรียนการสอนของประเทศไทยมีการขยายตัวและเปิดวิชาภาษาจีนอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาก็ได้เปิดการเรียนการสอนภาษาจีนในหลักสูตรต่างๆ กลายเป็นกระแสการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศภาษาหนึ่งที่มาแรงและได้รับความนิยมจากผู้เรียนเป็นจำนวนมาก (นริศ วศินานนท์, 2559:264) ในการเรียนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษานั้นนักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนภาษาจีนส่วนมีแรงจูงใจหรือจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันออกไป เมื่อเข้ามาเรียนแล้วปัจจัยต่างๆมีผลกระทบต่อแรงจูงใจของผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ เช่นสภาพแวดล้อม สื่อการสอน การจัดการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน เป็นต้น ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจะต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียน

มีแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน มีความกระตือรือร้นและแรงผลักดันในการเรียนภาษาจีน รวมทั้งรักษาแรงจูงใจของผู้เรียนซึ่งมีอยู่อย่างเต็มเปี่ยมในตอนแรกเริ่ม เพื่อเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนภาษาจีน และนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

เพื่อรู้ถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจต่อการเรียนภาษาจีนและหาวิธีการสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไทย

3. แรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

การศึกษาภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนั้น นอกจากความถนัดทางการเรียนแล้วแรงจูงใจก็มีความสำคัญมากเช่นกัน ศรีพร จันทรศรี (2550:10) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยหรือสิ่งต่างๆ ที่กระตุ้นหรือชักนำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ฟรองซัวส์ แปรรีเยร์ (Francois) ชาวฝรั่งเศสได้เขียนบทความหนึ่งลงในเว็บไซต์ของสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีน(HANBAN) กล่าวว่า ตอนที่ที่บ้านของเขามีภาพวาดจีนใบเล็กๆ ที่สวยงามมากใบหนึ่ง ทำให้เขามีความใฝ่ฝันอยากจะไปประเทศจีนสักครั้ง แต่เนื่องจากเขาทำงานยุ่งมาก จึงไม่มีเวลาเรียนภาษาจีน บ้านของเขาอยู่ทางตอนใต้ของประเทศฝรั่งเศส ที่นั่นมีสถาบันขงจื๊อซึ่งเปิดชมรมภาษาจีน เขาจึงได้เริ่มเรียนภาษาจีนจากที่นั่น อีกเหตุผลหนึ่งคือเขาชอบวัฒนธรรมจีน ชอบฟังดนตรีคลาสสิกจีนและเพลงพื้นบ้านจีน เขาคิดว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่เรียนง่าย มีระบบอย่างชัดเจน หลักทางไวยากรณ์ตายตัว เขาจึงเชื่อว่า ถ้าหากเขาตั้งใจเรียนภาษาจีนทุกวัน จะสามารถเรียนภาษาจีนได้ดี(我为什选择学习汉语中法对照版 ฉบับที่1, 17 มิถุนายน 2559) เห็นได้ว่า ผู้เขียนบทความนี้มีความชอบและสนใจที่อยากจะเรียนภาษาจีนด้วยตนเอง ไม่ได้ถูกผู้ใดบังคับเรียน เขาไม่ท้อถอยต่อการเรียนภาษาจีนและอายุไม่ใช่อุปสรรคในการเรียนภาษาจีนสำหรับเขา

เหตุผลที่แท้จริงในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไทยคืออะไร คำถามนี้ยังมีผู้สนใจและหาคำตอบกันอย่างต่อเนื่อง สพออลดิง (Spaulding, 1992) กล่าวว่านักจิตวิทยาได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) แรงจูงใจภายนอก(Extrinsic motives) แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งที่ผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมอาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศชื่อเสียง คำชม การยกย่อง แรงจูงใจประเภทนี้ไม่คงทนถาวร บุคคลที่แสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าวเฉพาะกรณีที่ต้องการสิ่งตอบแทนเท่านั้น

2) แรงจูงใจภายใน(Intrinsic motives) แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งที่ผลักดันจากภายในตัวบุคคลซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิด ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ เป็นต้น สิ่งต่างๆ ดังกล่าวนี้อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก่อนข้างถาวร เช่น คนงานที่เห็นองค์การคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัว เขาก็จะจงรักภักดีต่อองค์การนั้นตลอดไป

ผู้เรียนเลือกเรียนภาษาจีน เกิดจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจภายในได้แก่ ความต้องการพัฒนาตนเอง ต้องการการเดินทางสู่ประเทศจีนเพื่อท่องเที่ยว ศึกษาต่อหรือหางาน และความสนใจในภาษาและวัฒนธรรมจีน ส่วนปัจจัยที่เกิดแรงจูงใจภายนอกได้แก่ สถานศึกษา สังคม และครอบครัว (Peng

Liting , 2557) และจากผลสำรวจพบว่า เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคอาเซียน(Asian) นอกจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้ว คนไทยต่างก็ตื่นตัวและสนใจจะเรียนรู้ภาษาที่ 3 ภาษาที่คนไทยสนใจเรียนมากที่สุด ได้แก่ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาสเปน ภาษาฝรั่งเศส ซึ่งมีเหตุผลที่แตกต่างกันออกไปดังนี้ (1) อยากเรียนเพื่อเพื่อโอกาสในการหางานทำหรือประโยชน์ในอาชีพอนาคตร้อยละ 85.49 (2) อยากเรียนเพื่อติดตามข้อมูล ดารา เพลง ละคร เกมส์ ภาพยนตร์ที่ตนเองชื่นชอบร้อยละ 84.66 (3) อยากเรียนเพราะพ่อแม่ผู้ปกครองหรือคนใกล้ชิดแนะนำให้เรียนร้อยละ 82.16 (เคลินิวส์ ออนไลน์, 24 มิถุนายน 2556) เหตุผลสูงสุดสามอันดับแรก มีทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจภายใน ผู้เรียนจะมีความสุขกับการเรียน เพราะว่ามีความพึงพอใจอยากที่จะเรียนรู้ ส่วนแรงจูงใจภายนอก ผู้เรียนต้องการเรียนเพื่อต้องการได้รับสิ่งตอบแทนหรือคำชื่นชมจากบุคคลอื่น แรงจูงใจภายนอกนี้ไม่คงทนถาวรและอาจเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต นักจิตวิทยาท่านหนึ่งมองว่าแรงจูงใจคือความต้องการของมนุษย์ที่มีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากระดับต่ำสุดไปยังระดับสูงสุด เมื่อความต้องการในระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการอื่นในระดับที่สูงขึ้น(Abraham Maslow) กล่าวสรุปคือผู้เรียนภาษาจีนอย่างน้อยจะมีเป้าหมายแล้วว่าเรียนภาษาจีนไปเพื่ออะไรหรือต้องการอะไรจากการเรียนภาษาจีนประโยชน์ของแรงจูงใจทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการเรียนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และจะสามารถพัฒนาศักยภาพด้านภาษาจีนของตนเองได้อย่างรวดเร็ว

จากข้อมูลข้างต้น ทำให้ทราบว่าแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักศึกษาไทยมาจากปัจจัยภายในและภายนอก ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้จะมีผลสำคัญในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของนักศึกษา ผู้สอนจะต้องคิดวิธีเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไทย

4. การสร้างแรงจูงใจในการเรียนการสอนภาษาจีน

ในปีพุทธศักราช 2518 ประเทศไทยและจีนได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการ การเรียนภาษาจีนเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยอย่างชัดเจน(สุริพร ไตรจันทร์, 2557) แต่การเรียนการสอนภาษาจีนในระยะแรกนั้นไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ และไม่เป็นที่นิยมมากนัก เนื่องจากขาดแคลนอาจารย์ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีน สถานศึกษา ดำรงและสื่อการเรียนการสอน ด้วยเหตุนี้ทำให้ภาษาจีนยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ช่วง 10 ปีหลังมานี้ ประเทศจีนเริ่มเข้ามามีบทบาทในด้านต่างๆ มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้หลายประเทศต้องการทำความร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศจีน ดังนั้นจึงมีผู้เรียนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เช่นเดียวกับประเทศไทยที่ภาครัฐเองก็ได้เล็งเห็นความสำคัญ ได้เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมและผลักดันภาษาจีนให้เข้าสู่ระบบการศึกษาของไทย ในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยเริ่มต้นที่ระดับมหาวิทยาลัยเป็นอันดับแรก

ถึงแม้ว่าการเรียนภาษาจีนในประเทศไทยพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและแพร่หลาย แต่การเร่งรีบในการเปิดหลักสูตรภาษาจีน โดยขาดการเตรียมความพร้อม จึงส่งผลให้หลักสูตรภาษาจีนในสถานศึกษาทุกระดับขาดความพร้อม ปริมาณผ่าน แต่คุณภาพตก (วิกฤต เรียนภาษาจีน ในไทยทำไมถึง ยังล้าหลัง, 2557)

4.1 ด้านผู้สอนภาษาจีน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาจีน ได้ศึกษาถึงจุดอ่อนและจุดแข็งของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ระบุว่า “การเร่งรัดเปิดหลักสูตรภาษาจีน จนเกิดปัญหาขาดแคลนอาจารย์ผู้สอน ทำให้อาจารย์ภาษาจีนกว่าครึ่งหนึ่ง เป็นอาจารย์ที่จบใหม่ ยังขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการสอนภาษาจีน”

จะเห็นได้ว่า อาจารย์ผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญน้อย ทำให้การจัดการเรียนการสอนได้ไม่ดีเท่าที่ควร และการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษาไม่ชัดเจนและเพียงพอ อีกหนึ่งสาเหตุคือ เป็นเพราะเงินค่าตอบแทนที่อาจารย์ได้รับ อาจารย์ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีนจึงเปลี่ยนแนวคิดไปทำธุรกิจเกี่ยวกับภาษาจีนหรือเปิดสถาบันกวดวิชา เป็นต้น

อาจารย์ผู้สอนภาษาจีนมีความสำคัญอย่างมากในการขับเคลื่อนการเรียนการสอนภาษาจีน ดังนั้นควรส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตบุคลากรด้านการสอนภาษาจีนให้มีคุณภาพมากขึ้น เช่น การเพิ่มอัตราเงินเดือน การสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนภาษาจีนมีโอกาสเข้ารับการอบรม หรือศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศ การปลูกฝังและส่งเสริมให้มีภาพลักษณ์ที่ดี ให้เกิดความศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นต้น หากว่าผู้สอนมีความรู้ความชำนาญในการสอนภาษาจีนแล้วนั้น ก็จะสามารถถ่ายทอดความรู้ เข้าใจผู้เรียน และมีเทคนิคการสอนต่างๆที่น่าสนใจ ทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลสัมฤทธิ์

4.2 ด้านตำราเรียนและสื่อการสอน

ตำราเรียนและสื่อการสอนต่างๆ ที่เกี่ยวกับภาษาจีนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งรายงานการวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับมัธยมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559 :VII) ระบุว่า “ด้านสื่อการสอนในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและตอนปลาย ทั้งโรงเรียนรัฐ และโรงเรียนเอกชนนิยมใช้แบบเรียน “สัมผัสภาษาจีน” เป็นหลัก ส่วนโรงเรียนจีนมีการเลือกใช้แบบเรียนที่แตกต่างกัน สำหรับแผนการเรียนศิลปภาษาจีนส่วนใหญ่จะเลือกใช้แบบเรียนหลายเล่มควบคู่กัน”

จากบทความวิจัยของ นริศ วสินานนท์ เรื่องการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย (วารสารจีนศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 พ.ศ.2559 หน้า264) กล่าวว่า “ในการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ยังใช้ตำราเรียนและหนังสือของประเทศจีน แม้ว่าสถานอุดมศึกษาหลายแห่งได้เรียบเรียงขึ้นเอง แต่ยังขาดความเชื่อมโยงต่อเนื่องเป็นระบบทั้งหลักสูตร”

จะเห็นได้ว่า ตำราเรียนและสื่อการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยรวมทั้งแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน ยังคงมีความกระจัดกระจายและไม่สอดคล้องกับระดับความรู้ของผู้เรียน ดังนั้น หน่วยงานทางด้านการศึกษาและอาจารย์ผู้สอนจึงควรร่วมกันกำหนดแนวทางให้ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนโดยจัดให้มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตลอดจนในระดับอุดมศึกษา และควรเลือกใช้ตำราเรียนให้เหมาะสมกับความรู้พื้นฐานของผู้เรียน ตลอดจนทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและกำลังใจที่จะเรียนภาษาจีน ตัวอย่างเช่น ผู้สอนเลือกใช้ตำราเรียน โดยคำนึงถึงระดับความรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก การจัดทำตำราเรียนหรือเอกสารประกอบการสอนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ ควรจัดทำแบบสำรวจเกี่ยวกับระดับความรู้ทางภาษาจีนของผู้เรียนก่อน หรือขอคำแนะนำจากอาจารย์ภาษาจีนท่านอื่น เป็นต้น

นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนควรเลือกใช้สื่อการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในแต่ละวิชาเรียน เช่น ในวิชาสำนวนและสุภาษิตจีนควรมีการนำเอาวิดีโอที่น่าสนใจมาเปิดให้ผู้เรียนดูเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมีจินตนาการในการทำความเข้าใจสำนวนหรือสุภาษิตจีนนั้นๆ อีกทั้งยังสามารถสอนโดยการเปรียบเทียบสำนวนสุภาษิตระหว่างไทย – จีน พร้อมทั้งยกตัวอย่างประโยค และให้ผู้เรียนฝึกแต่งประโยคจากสำนวนหรือสุภาษิตจีนที่เรียน วิชาวัฒนธรรมจีน ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยมีผู้สอนคอยให้ความรู้และคำแนะนำ อาทิเช่น การห่อเกี๊ยวจีน การชงชาจีน การตัดกระดาษจีน การวาดหน้ากากงิ้วจีน เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมจีนผ่านการปฏิบัติจริง ซึ่งวิธีการการสอนข้างต้น จะทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ นอกเหนือจากตำราเรียน และได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เกิดความสนุกสนาน ไม่รู้สึว่าการเรียนภาษาจีนเป็นเรื่องน่าเบื่อหรือขาดชีวิตชีวา รวมถึงการจัดกิจกรรมวิทยากรบรรยายในรายวิชาเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนในการประกอบอาชีพในอนาคต โดยการเชิญผู้ประกอบการ หรือผู้ที่ประกอบอาชีพในด้านต่างๆ จากหลากหลายอาชีพมาบรรยายให้ความรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการวางแผนและเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาในอนาคต

4.3 ด้านหลักสูตรและนโยบายในการเรียนการสอนภาษาจีน

ปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้ก็คือปัจจัยด้านหลักสูตรและนโยบายในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน ซึ่งควรมีแนวทางที่ชัดเจน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นระบบและมีมาตรฐาน ซึ่งตรงกับ พชณี ตั้งยั้ง อาจารย์ประจำคณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กล่าวว่า “เป้าหมายการเรียนการสอนเป็นไปคนละทิศคนละทางเช่นในระดับประถมศึกษา การตัดสินใจเรียนเป็นเจตนาของผู้ปกครองและมีการสอนทักษะทั่วไป พอถึงมัธยมศึกษาตอนต้นก็มีปัญหาว่าในความเป็นจริงการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นต้องสามารถเรียนเพื่อเกิดทักษะในการสื่อสารได้ แต่พอระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็ไปให้ความสำคัญกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ทำให้เรียนเพื่อเอาไปเป็นวิชาหนึ่งในการสอบมากกว่า ฉะนั้นการเรียนการสอนจะเน้นไปที่ข้อสอบปรนัยจึงทำลายโอกาสในการพัฒนาทักษะทั้งด้านการพูดและการฟัง แต่ในระดับมหาวิทยาลัยจะต้องไปทำงานและต้องสื่อสารให้ได้ก็ไปเรียนอีกแบบ”

จะเห็นได้ว่า การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยแต่ละช่วงของการเรียนนั้นภาษาจีนมีบทบาทและความสำคัญที่แตกต่างกัน ในแต่ละระดับช่วงชั้นไม่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกันขององค์ความรู้ ทำให้องค์ความรู้ทางด้านต่างๆ ที่ผู้เรียนควรได้รับนั้นคนละทิศคนละทาง ดังนั้นด้านหลักสูตรและนโยบายในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งแต่ต้นจนถึงขั้นสูงจึงควรมีเป้าหมายและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยควรออกแบบหลักสูตรตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตลอดจนระดับอุดมศึกษาให้มีความสัมพันธ์กันทางด้านองค์ความรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับให้ชัดเจน

เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนให้กับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาสถาบันการศึกษาในประเทศไทยทำความร่วมมือ MOU กับสถาบันขงจื้อ และสถาบันการศึกษาในประเทศจีนเพื่อร่วมมือกันวางแผนให้ผู้เรียนชาวไทยไปเรียนที่จีนทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนนักศึกษา และวัฒนธรรมไทย – จีนขึ้น หรือมีตลาดแรงงานรองรับสำหรับผู้จบการศึกษาด้านภาษาจีน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปต่อยอดและพัฒนาทักษะภาษาจีนของตนเองได้อย่างมีจุดมุ่งหมาย

4.4 ด้านผู้เรียน

เนื่องจาก ผู้เรียนบางคนเรียนภาษาจีนโดยไม่รู้จุดมุ่งหมาย เรียนโดยไม่ทราบว่าตนจะเอาไปใช้ประโยชน์อะไรได้ในอนาคต อาทิเช่น เรียนจากการที่มหาวิทยาลัยจัดให้เรียนเป็นรายวิชาบังคับ เรียนตามกระแสนิยม เรียนเพราะผู้ปกครองบังคับเรียน เป็นต้น สาเหตุการเลือกเรียนภาษาจีนเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนทั้งสิ้น

การมีแรงจูงใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ทำให้เราทราบเป้าหมายที่ชัดเจนและไม่ทำไปโดยไม่รู้จุดมุ่งหมาย ถ้าหากไม่มีแรงจูงใจที่ดีแล้วจะทำให้ตนเองรู้สึกว่าการเรียนนั้นน่าเบื่อและไม่ประสบความสำเร็จ จากบทความวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจผลต่อการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม (หน้า 31) ของ Peng Litong, มหาวิทยาลัยสยาม ได้อ้างถึงทฤษฎีการจูงใจของ Herzberg โดยบอกว่า “ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factor) นั้นเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนโดยตรง เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนเรียนภาษาจีนและเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและสามารถเรียนภาษาจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น” หากต้องการให้ผู้เรียนเรียนภาษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความพึงพอใจในการเรียนนั้น ผู้สอนเองจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนทราบถึงผลสำเร็จของการเรียนภาษาจีนของตนในอนาคตว่าสามารถนำไปประกอบอาชีพใดได้บ้าง การเรียนการสอนภาษาจีน ผู้สอนควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนกล้าพูดคุยและโต้ตอบกับผู้สอน จัดการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบ ให้กำลังใจและชมเชยเมื่อผู้เรียนตอบคำถามได้ถูกต้อง เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับนับถือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมเดี่ยว เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและแลกเปลี่ยนการใช้ภาษาจีนระหว่างตนเองกับผู้อื่น รวมทั้งสนับสนุนให้เข้าร่วมการแข่งขันทักษะภาษาจีน ทำให้ผู้เรียนสัมผัสกับภาษาจีนที่อยู่รอบๆ ตัวของผู้เรียนเอง อาทิ การนำผู้เรียนเข้าร่วมแข่งขันสุนทรพจน์ภาษาจีน การแข่งขันการตอบปัญหาภาษาจีน การนำผู้เรียนออกทัศนศึกษานอกห้องเรียน การจัดอบรมด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีน เป็นต้น เป็นการสร้างแรงกระตุ้นในการพัฒนาภาษาจีนของผู้เรียน เพื่อใช้ต่อยอดในการเรียนและประกอบอาชีพในอนาคต หากผู้เรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจน จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนอยากพัฒนาตนเองเพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จ

4.5 ความยากและซับซ้อนของตัวภาษาจีน

การเรียนภาษาจีนนั้น ผู้เรียนจะต้องเริ่มศึกษาและทำความเข้าใจองค์ความรู้พื้นฐานของภาษาจีนอย่างถ่องแท้เสียก่อน ได้แก่ ความรู้เรื่องการออกเสียงภาษาจีน คำศัพท์ภาษาจีน ไวยากรณ์ภาษาจีน และตัวอักษรจีน เพื่อที่จะสามารถนำไปต่อยอดในการเรียนภาษาจีนต่อไป ถ้าหากว่าตั้งแต่เริ่มเรียนภาษาจีนผู้เรียนมีพื้นฐานไม่ดี การเรียนภาษาจีนขั้นต่อไปก็จะเกิดอุปสรรคและปัญหาต่างๆ มากมาย นอกจากนี้ยังแก้ไขได้ยาก เปรียบเสมือนไม้แก็งที่ตัดยาก เพราะมันจะติดตัวผู้เรียนไปจนกลายเป็นความเคยชิน ซึ่งแบ่งองค์ความรู้ออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) การออกเสียงภาษาจีน ถือได้ว่าเป็นทักษะแรกๆ ที่ผู้เรียนภาษาจีนจำเป็นต้องเรียนตั้งแต่แรกเริ่ม การจัดการเรียนการสอนการออกเสียงภาษาจีนสามารถทำได้หลายวิธี โดย Cui Yonghua, Yang Jizhou (2009 หน้า 15, 18 -19) ได้กล่าวถึงเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนการออกเสียงภาษาจีน ไว้หลายวิธี อาทิเช่น การออกเสียงที่เน้นให้เห็นภาพชัดเจน (夸张法) ซึ่งเป็นการออกเสียงโดยการขยายเสียงนั้นๆ ให้ผู้เรียนฟังอย่างชัดเจน และออกเสียงตามได้อย่างถูกต้อง การใช้เสียงหนึ่งออกเสียงนำอีกเสียงหนึ่ง (带音法) โดยจะออกเสียงที่ง่ายกว่าหรือเสียงที่ผู้เรียนเคยเรียนซึ่งมีตำแหน่งการออกเสียงที่เหมือนหรือใกล้เคียงกันมาใช้ออกเสียงนำ เช่น การ

ใช้เสียง i นำการออกเสียง ü การเปรียบเทียบ (对比法) ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการออกเสียงเพื่อให้เกิดข้อสังเกต เช่น เสียงพ่นลมและไม่พ่นลม โดยอาจารย์ผู้สอนให้ผู้เรียนนำกระดาษขึ้นมาทาบไว้ใกล้ปาก เมื่อผู้เรียนออกเสียงพ่นลมกระดาษจะขยับ เมื่อออกเสียงไม่พ่นลมกระดาษจะไม่ขยับ นอกจากวิธีการดังกล่าว ผู้สอนสามารถนำผู้เรียนออกเสียงโดยการท่องเป็นกลอน การออกเสียงตามจังหวะดนตรีได้อีกด้วย

2) คำศัพท์ภาษาจีน เป็นความรู้พื้นฐานอีกอย่างหนึ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ เพราะผู้เรียนสามารถนำคำศัพท์ไปประกอบเป็นประโยคเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารได้ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนคำศัพท์ภาษาจีนนั้นมีอยู่หลายวิธี เช่น การเขียนตามคำบอก (听写) การอ่านนำ (领读) การใช้บัตรคำ (卡片) การอ่านเอง (认读) การเรียนคำศัพท์โดยใช้สิ่งของที่มืออยู่จริง (实物) ฯลฯ (Cui Yonghua, Yang Jizhou, 2009 หน้า 34, 35) นอกจากนี้ ผู้สอนยังสามารถสร้างเกมที่น่าสนใจขึ้นมา เช่น เกมทายคำศัพท์ เกมบิงโกคำศัพท์ เกมลากเส้นให้เป็นภาพตามคำศัพท์ เกมลากเส้นให้เป็นภาพตามคำศัพท์ วิธีการเล่นคือ ในกระดาษหนึ่งแผ่น ผู้สอนขีดเอาไว้แล้วจะให้ผู้เรียนวาดภาพออกมาเป็นภาพใด จากนั้นผู้สอนอ่านคำศัพท์และให้ผู้เรียนลากเส้นโยงคำศัพท์ไปเรื่อยๆตามที่ผู้สอนอ่าน เป็นต้น การที่ผู้สอนคิดเกมหรือกิจกรรมขึ้นมานั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสนุกสนานกับการเรียนคำศัพท์มากยิ่งขึ้น

3) ไวยากรณ์ภาษาจีน ผู้เรียนส่วนใหญ่ต่างคิดว่าไวยากรณ์จีนเป็นสิ่งที่ยากและน่าเบื่อที่สุด บางรายถึงขั้นอาจจะล้มเลิกความตั้งใจในการเรียนภาษาจีนไปเลย ดังนั้นหน้าที่สำคัญในการสร้างแรงจูงใจและกำลังใจให้แก่ผู้เรียนก็คือ ผู้สอน ผู้เขียนเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนไวยากรณ์จีน ผู้สอนควรเริ่มสอนจากพื้นฐานไปสู่ความซับซ้อน คือ เริ่มสอนเรื่องประเภทของคำก่อน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายและหน้าที่ของคำ สามารถแยกคำได้ จากนั้นเข้าสู่การแต่งประโยค เพื่อไม่ให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนการสอนไวยากรณ์เป็นเรื่องน่าเบื่อ ผู้สอนยังสามารถใช้วิธีการพูดคุยและถามตอบกับผู้เรียนโดยใช้ไวยากรณ์ที่จะสอนให้กับผู้เรียนได้ (Cui Yonghua, Yang Jizhou, 2009 หน้า 64, 65) เช่น หากจะเรียนคำว่า “过” (เคย) ผู้สอนสามารถถามผู้เรียนโดยเริ่มถามจาก

ผู้สอน : คุณมาประเทศจีนเป็นครั้งที่เท่าไรแล้ว (你是第几次来中国?)

ผู้เรียน : ครั้งแรก (第一次)

ผู้สอน : ใครที่ไม่ได้มาประเทศจีนครั้งแรกบ้าง (谁不是第一次来中国?)

ผู้เรียน : ฉันไม่ได้มาประเทศจีนครั้งแรก (我不是第一次来中国。)

ผู้สอน : ต่อไปฟังคำถามของครูให้ดีๆนะ (พูดโดยเน้นย้ำไวยากรณ์ 过) (谁以前来过中国?)

ผู้เรียน : ฉันเคยมาประเทศจีน (我以前来过中国。)

4) ตัวอักษรจีน ตัวอักษรจีนเป็นตัวอักษรที่เก่าแก่ มีประวัติความเป็นมายาวนาน ตลอดจนมีวิธีการเขียนที่ซับซ้อน มีเส้นขีดจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน และยังไม่สามารถอ่านเขียนภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง จนเกิดความท้อแท้ในการเรียนภาษาจีน ผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้หลายวิธี ซึ่ง Cui Yonghua, Yang Jizhou (2009 หน้า 64, 65) ได้กล่าวถึงเทคนิคการจัดการเรียนการสอนตัวอักษรจีนไว้ ประกอบไปด้วย การดูภาพประกอบตัวอักษรจีน (看图认字) การบอกที่มาของตัวอักษรจากรูปร่างลักษณะของภาษาจีนโบราณ (依形译字) การบอกเส้นขีดจากตัวอักษรจีน การใช้ตัวอักษรเดิมที่เคยเรียนมานานำเข้าสู่การเรียนตัวอักษรตัวใหม่ (以旧带新) เช่น หากเคยเรียนตัวอักษร “字” มาแล้ว ต้องการเรียนตัวอักษร “学” ผู้เรียนสามารถใช้บัตรคำตัวอักษร “字” ขึ้นมาก่อนแล้วให้ผู้เรียนอ่าน จากนั้นชูบัตรคำตัวอักษร “学” แล้วถาม

ผู้เรียนว่า ระหว่างสองคำนี้มีอะไรที่ไม่เหมือนกัน จากนั้นเริ่มเข้าสู่การอธิบาย เป็นต้น วิธีการเรียนการสอนเหล่านี้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการสังเกตและเทคนิคในการจำอักษรภาษาจีน และสนุกกับการเรียนอักษรจีนอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าเทคนิคในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีอยู่หลายวิธี ซึ่งวิธีที่กล่าวมาข้างต้นนั้นผู้สอน สามารถเลือกนำมาใช้ได้ตามความเหมาะสมของผู้เรียน สิ่งสำคัญผู้สอนควรเลือกใช้วิธีการสอนที่จะช่วยกระตุ้น ความสนใจและทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน เพื่อสร้างเสริมประสิทธิภาพในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียน

5. สรุป

อาจารย์ผู้สอนควรคำนึงถึงวิธีการสร้างแรงจูงใจทั้งแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกให้แก่ผู้เรียน ควรจะสอดแทรกการสร้างแรงจูงใจให้อยู่ในการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับระดับการศึกษา ของผู้เรียน ดังนั้น ด้านผู้เรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน ดังนั้นตัวผู้เรียนต้อง กระตุ้นตนเองและเข้าร่วมกิจกรรมภาษาจีนอยู่เสมอ หาเพื่อนคนจีนเพื่อฝึกฝนภาษาจีน รวมทั้งเข้าร่วมการ แข่งขันภาษาจีน เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาจีนของตน นอกจากนี้ การสร้างแรงจูงใจในการ เรียนภาษาจีน ยังต้องคำนึงถึงด้านอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้สอนภาษาจีนจะต้องมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ในด้านการสอนภาษาจีน เพื่อที่จะออกแบบวิธีการเรียนการสอนและมีเทคนิคให้แก่ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการ เรียนภาษาจีน ด้านตำราและสื่อการเรียนการสอน เป็นที่รู้กันว่า การมีตำราที่ดีจะช่วยให้การเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นการเลือกใช้ตำราเรียนและสื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวิชาที่เรียนและระดับ ความรู้ของผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขกับการเรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ด้านหลักสูตรและ นโยบายการเรียนการสอนภาษาจีน ควรมีการวางแผนนโยบายให้มีความเชื่อมโยงกันในแต่ละระดับชั้น เพื่อที่จะให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ภาษาจีนมาต่อยอดและได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น ด้านความยากของภาษาจีน เนื่องจากภาษาจีนมีควรรยากและซับซ้อนในแต่ละด้านไม่เหมือนกัน ดังนั้นนอกจากอาจารย์ผู้สอนจะสร้าง แรงจูงใจให้กับผู้เรียนแล้ว ตัวผู้เรียนเองก็ควรค้นหาวิธีการเรียนภาษาจีนของตนเองด้วย สรุปได้ว่า แรงจูงใจใน การเรียนภาษาจีนเกิดขึ้นจากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้ เพื่อปรับให้เกิด ความสมดุลกันและนำมาใช้ให้เหมาะสมกับระดับการศึกษาของผู้เรียน

6. ข้อเสนอแนะ

อาจารย์ผู้สอนควรเลือกใช้วิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น และสร้างแรงจูงใจใน การเรียนภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ในขณะเดียวกัน อาจารย์ผู้สอนจะต้องรักษาแรงจูงใจของผู้เรียนใน การเรียนภาษาจีนด้วยเช่นกัน

7. เอกสารอ้างอิง

- “การศึกษาภาษาจีนในประเทศไทย ตอนที่ 1-3” (2551). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561, จาก <http://oknation.com>.
กำพล ปิยศิริกุล. (2560). การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย
ระดับอุดมศึกษา(รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
นริศ วสินานนท์. (2559). การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย.
จีนศึกษา, 9(2) , 263-264, 272-274.
ปรีลักษณ์ กลิ่นช้าง. (2560). แรงจูงใจและกลวิธีการเรียนรู้ภาษาเยอรมันของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน
ภาคใต้ของไทย. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 12(2), 40-42.
“วิกฤต เรียนภาษาจีน ในไทยทำไมถึง ยังล้าหลัง” (2557). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2561, จาก
<http://pasajeen.com> .
สุริพร ไตรจันทร์. (2557). สภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยยุคปัจจุบันของนักเรียนระดับ
อาชีวศึกษา. วิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 6(2), 195-199.
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการวิจัย เพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน
ในประเทศไทยระดับมัธยมศึกษา(รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
Peng Liting. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม.
กระแสวิเคราะห์, 15(28) ,27-38.
崔永华(Cui Yonghua),杨寄洲(Yang Jizhou). (2009). 汉语课堂教学技巧,北京:
北京语言大学出版社.

ผลตอบแทนและรูปแบบการลงทุนการเงินของข้าราชการครู

Financial and Investment Plans for Teachers

พนรศ ผูกพยนต์

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

E-mail: khana_nok@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการประมาณรายได้รวมของครูโรงเรียนรัฐบาลในประเทศไทย และคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปแบบต่างๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับครูก่อนถึงวัยเกษียณอายุราชการ 2) เพื่อศึกษาผลการลงทุนด้านการเงินแบบต่างๆ 3) เพื่อคำนวณความแตกต่างของรายได้ที่มาจากเงินเดือนตลอดอายุราชการของครูที่ทำผลงานเพิ่มวิทยฐานะกับไม่ทำผลงาน โดยใช้ฐานเงินเดือนจาก พ.ร.บ.ระเบียบเงินเดือนวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 ของครูสังกัด สพฐ. โดยรูปแบบของการลงทุนในการศึกษานี้ครอบคลุมถึง การฝากธนาคาร การลงทุนกับกองทุน การซื้อสลาก การซื้อสินเชื่อบนระบบสำหรับครู เป็นต้น

ในการศึกษานี้ได้แบ่งข้าราชการครูออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ และกลุ่มที่ไม่ทำผลงาน จากการคำนวณพบว่า 1) กลุ่มที่ทำผลงานตามกรอบเวลาจะมีเงินเดือนสูงสุดที่ 76,800 บาท ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ทำผลงานจะได้รับเงินเดือนสูงสุดที่ 41,620 บาท ซึ่งแตกต่างกันถึง 35,180 บาท เมื่อคิดอายุราชการ 35 ปี 2) การลงทุน 3 เปอร์เซนต์ของเงินเดือนโดยไม่หักค่าใช้จ่าย พบว่า กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ครูที่ทำผลงานจะได้รับผลตอบแทนประมาณ 2,688,000 บาท ในขณะที่ครูกลุ่มที่ไม่ทำผลงานจะได้รับผลตอบแทนประมาณ 1,456,700 บาท ส่วนการลงทุนในกองทุนรวมประเภทอายุ เมื่อคิดอายุราชการที่ 35 ปี พบว่ากองทุนประเภท RMFEQ ให้ผลตอบแทนสูงกว่ากองทุนประเภทอื่นๆ โดยครูที่ทำผลงานจะได้รับผลตอบแทน 3,010,250.4 บาท ครูที่ไม่ทำผลงานจะได้รับผลตอบแทน 2,525,577.7 บาท 3) ส่วนในการซื้อสินเชื่อบนระบบจากธนาคารพาณิชย์และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพบว่า สินเชื่อจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ โดยธนาคารพาณิชย์ คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 8.02 บาท สหกรณ์ออมทรัพย์ครูคิดดอกเบี้ยร้อยละ 5.75 บาท จึงทำให้จำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระทั้งหมดของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูน้อยกว่าธนาคารพาณิชย์อย่างมาก เช่น หากซื้อสินเชื่อจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู 1,000,000 บาท จะต้องชำระเงินทั้งหมด 1,280,871.63 ถึง 1,532,424.07 บาท ในขณะที่หากซื้อสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ในจำนวนเงินเท่ากันจะต้องชำระเงินทั้งหมด 1,470,151.98 ถึง 2,183,911.77 บาท ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่ผ่อนชำระรายเดือน

สรุปได้ว่า 1) รูปแบบการลงทุน สำหรับครูมีหลากหลายรูปแบบซึ่งให้ผลตอบแทนที่แตกต่างกัน 2) การลงทุนในกองทุนรวมประเภท RMFEQ จะมีผลตอบแทนสูงที่สุด 3) ข้าราชการครูกลุ่มที่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะมีข้อได้เปรียบทางการเงินเมื่อเทียบกับกลุ่มที่ไม่ทำผลงาน ทั้งด้านเงินเดือนและการลงทุน และข้าราชการครูสามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อที่ต่ำกว่าได้จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

คำสำคัญ: ครู รายได้ครู การออมเงิน การวางแผนทางการเงิน

ABSTRACT

This research estimated the revenues of public school teachers in Thailand and calculated returning of several type investments. The objectives were 1) To study the appropriate investment model for teachers before retirement. 2) To estimate the benefit of This research estimated the revenues of public school teachers in Thailand and calculated returning of several type investments. The objectives were 1) to study the appropriate investment model for teachers before retirement. 2) to estimate the benefit of various types of investments. 3) to calculate the difference of income between the promote and non-promote teachers by using the salary bases of the public school teacher payment statute of 2015. The investments in this study included bank deposits, mutual funds, bank lottery, and loan application for teachers.

In this study, we divided teachers into two groups: the promote and non-promote group. 1) the promote group will receive a salary of up to 76,800 baht, while another group will earn 41,620 baht. The difference is 35,180 baht if the service range up to 35 years. 2) we calculated the case that three percents of the salary put into financial investments. In the Government Pension Fund (GPF), the promote group will receive about 2,688,000 baht while the non-promote group receives 1,456,700 baht. In the mutual funds, the RMFEQ funds yielded higher returns than other types of funds. The promote group will receive a benefit of 3,010,250.4 baht, and the non-promote group may earn 2,525,577.7 baht. 3) we compared a loan from commercial banks and teacher savings cooperative credits; A loan from teacher savings cooperatives was lower than commercial banks. The interest rate of the commercial banks was 8.02 %. Teachers Savings Cooperative has interest 5.75 %. Therefore, the total amount of money required to repay to Teachers Savings Cooperative was lower than the commercial banks. For example, a loan from teacher savings cooperatives was 1,000,000 baht; the total repayment was 1,280,871.63 to 1,532,424.07 baht while the commercial banks' borrowing may require to repay a total of 1,470,151.98 to 2,183,911.77 baht, depending on the number of monthly installments.

In conclusion, 1) there are several types of financial investment for the teachers 2) RMFEQ funds have the highest return rate 3) the promote teachers have an economic advantage compared to the non-promote group in both salary and investment benefits and also Teachers can access the low-interest credits from teacher savings cooperatives.

Keywords: Teacher, Teacher's Income, Savings, Financial Planning

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ปัญหานี้สินครู ถือเป็นปัญหาหลักและบั่นทอนวิชาชีพครูมาก จากข้อมูลของศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในรอบปี 2554 (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2554) ด้านหนี้สินเฉลี่ยของครูรายบุคคลทั้งระยะสั้นและระยะยาวที่ทำการกู้จากสหกรณ์ พบว่า ครูแต่ละคนมีหนี้สินอยู่ที่ประมาณ 565,945.52 บาท โดยครูในเขตกรุงเทพและปริมณฑล มีหนี้สินกับสหกรณ์น้อยที่สุดคือเฉลี่ยคนละ 308,580.53 บาท ในขณะที่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนหนี้สินสหกรณ์มากที่สุด คือ 713,535.29 บาท โดยทั้งนี้ครูทั้งประเทศมีหนี้สินกับสหกรณ์รวมทั้งหมด 408,339.88 ล้านบาท จากจำนวนครูที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 721,518 คน และในปี 2561 จำนวนหนี้สินของข้าราชการครูมีจำนวนมูลค่าเพิ่มขึ้นมากกว่า 1.2 ล้านล้านบาท จากจำนวนครู 450,000 คน หรือโดยเฉลี่ย ครู 1 คน จะเป็นหนี้สินประมาณ 2,600,000 บาท (ประชาไท, 2561)

ซึ่งหากเปรียบเทียบกับจำนวนหนี้สินต่อครัวเรือนของประเทศไทยจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีค่าประมาณ 134,900 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) จะเห็นได้ว่า ครูมีจำนวนหนี้สินมากกว่าค่าเฉลี่ยหนี้สินครัวเรือนของประเทศ ทั้งนี้สาเหตุหนี้จากสหกรณ์เท่านั้นยังไม่รวมหนี้สินจากธนาคาร สถาบันการเงินต่างๆ หรือหนี้ในระบบ

นันทรัตน์ จิโรภาส. (2552). ได้ศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา พบว่า ข้าราชการครูมีหนี้สินมากกว่า 1,000,000 บาท มากที่สุด ร้อยละ 34.8 โดยกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ร้อยละ 39.1 และผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 42.5

ปรีชา วิทยาภรณ์. (2559). ได้ทำการศึกษากระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผลการวิจัย พบว่า การเกิดหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีมูลเหตุ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความต้องการ ได้แก่ เป็นหนี้เพราะผ่อนชำระบ้านที่ดินอยู่อาศัย 2) ด้านค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมทางวิชาการ ค่านิยมทางสังคม 3) ด้านพฤติกรรม ได้แก่ การกินอาหารนอกบ้านหรูหรา และนำเงินไปใช้จ่ายเกี่ยวกับอบายมุข

กันต์ อินทวงศ์. (2556). ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูส่วนใหญ่มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ แนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูที่สำคัญ คือจัดหาเงินในการกู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำและเพิ่มระยะเวลาในการผ่อนชำระหนี้ให้แก่ข้าราชการครู

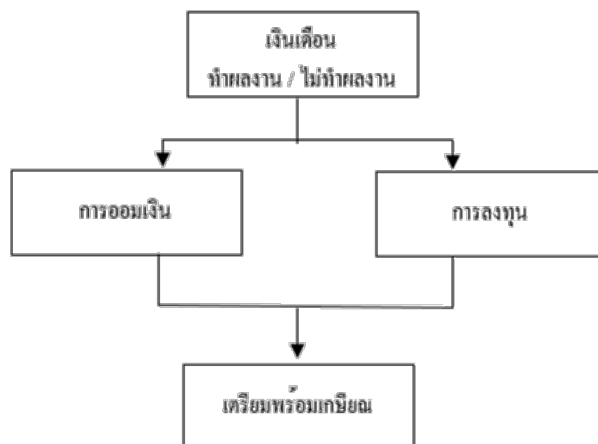
การวางแผนทางการเงินจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยเตรียมความพร้อมและนำชีวิตไปสู่ความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งจำเป็นต้องรู้รูปแบบการออมเงิน และการลงทุน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนทางการเงิน จัดสรรรายได้ให้เพียงพอกับการออมเงินตามเป้าหมายและรายจ่ายต่างๆอย่างเหมาะสม เพื่อรองรับการเกษียณอายุราชการ เพราะเป็นวัยที่มีรายได้ลดลง แต่ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ยังคงอยู่ หรืออาจสูงขึ้นในบางหมวด เช่น การรักษาพยาบาล ซึ่งหากไม่มีการวางแผนที่ดีก็อาจเกิดปัญหาได้

ดังนั้นงานศึกษานี้จึงเห็นความสำคัญของการวางแผนด้านการเงินสำหรับครู ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาความแตกต่างด้านเงินเดือนของข้าราชการครูสังกัด สพฐ. ที่ทำผลงานเพิ่มวิทยฐานะตามกรอบเวลากับกลุ่มที่ไม่ทำผลงาน รวมไปถึงคำนวณผลตอบแทนการลงทุนผ่านสถาบันการเงินในรูปแบบต่างๆที่ครูสามารถลงทุนได้ในปัจจุบัน ซึ่งสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในการลงทุนด้านการเงินของครู

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษารูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมสำหรับครูก่อนถึงวัยเกษียณอายุราชการ
- (2) เพื่อศึกษาผลการลงทุนด้านการเงินแบบต่างๆ
- (3) เพื่อคำนวณความแตกต่างของรายได้ที่มาจากเงินเดือนตลอดอายุราชการของครูที่ทำผลงานเพิ่มวิทยฐานะกับไม่ทำผลงาน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในงานวิจัยนี้จะแบ่งได้ทำการศึกษาคำนวณเปรียบเทียบรายได้ ของข้าราชการครู สองกลุ่มคือ กลุ่มทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะกับกลุ่มไม่ทำผลงาน โดยผู้วิจัยได้นำอัตราเงินเดือนของข้าราชการครูทั้งสองกลุ่มมาคำนวณผลตอบแทนจากการออมเงินและ ศึกษาผลตอบแทนการลงทุนด้านการเงินในรูปแบบต่างๆ เพื่อเปรียบเทียบผลตอบแทนและเตรียมความพร้อมด้านการเงินสำหรับครูก่อนถึงวัยเกษียณอายุราชการ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะคำนวณผลตอบแทนจากการลงทุน รายได้ เงินเดือนครู 2 ประเภท คือ ครูที่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ กับครูที่ไม่ทำผลงาน โดยยึดเอาระเบียบเงินเดือนในปัจจุบัน ไม่ได้คำนึงถึงเงินประจำตำแหน่ง ภาษีที่เกิดจากผลตอบแทนการลงทุน และค่าใช้จ่ายในการทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ วิเคราะห์เฉพาะข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินเท่านั้นและใช้ผลตอบแทนเฉลี่ยของการลงทุนในรูปแบบต่างๆ ในปัจจุบัน ไม่ได้วิเคราะห์ความเสี่ยง แต่วิเคราะห์เฉพาะข้อมูลผลตอบแทนทางการเงินเท่านั้น

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ข้าราชการครูที่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะตามกำหนด และข้าราชการครูที่ไม่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รูปแบบการฝากเงิน การลงทุน และการขอสินเชื่อต่างๆ จากธนาคารพาณิชย์ และสหกรณ์ออมทรัพย์ครู สำหรับข้าราชการครูที่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะตามกำหนด และข้าราชการครูที่ไม่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้านหนี้สินเฉลี่ยของครูจาก เว็บไซต์ประชาไทย 2561 และศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในรอบปี 2554

ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและสินเชื่อจากเว็บไซต์สำนักงานสถิติแห่งชาติ สถาบันทางการเงินต่างๆ และการสอบถามไปยังสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ข้อมูลด้านกองทุนต่างๆ จากเว็บไซต์บริษัท มอร์นิ่งสตาร์ รีเสิร์ช (ประเทศไทย) จำกัด

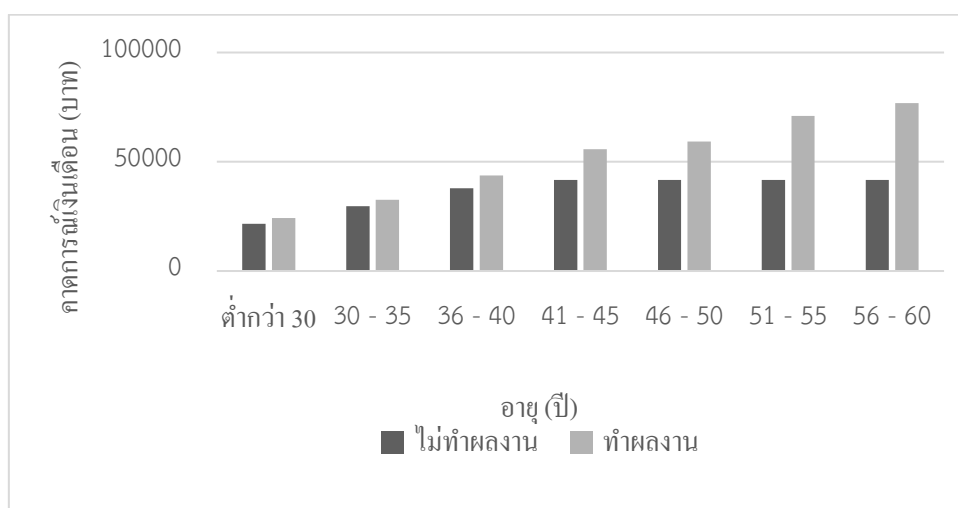
ข้อมูลกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) จากเว็บไซต์กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การคำนวณเปรียบเทียบผลตอบแทนจากเงินเดือน การฝากเงิน การลงทุน และการขอสินเชื่อ กับสถาบันการเงินต่างๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ขึ้นอยู่กับรูปแบบการลงทุน

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ความแตกต่างระหว่างเงินเดือนของครูที่ทำผลงานเพิ่มวิทยฐานะกับไม่ทำผลงาน

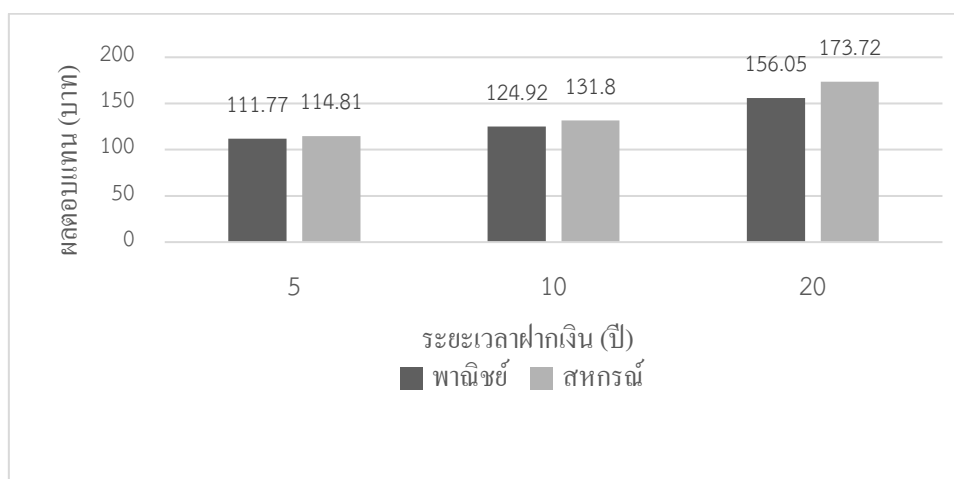
ภาพที่ 2 แสดงเงินเดือนของครูที่ทำผลงานเพิ่มวิทยฐานะ กับไม่ทำผลงาน ในช่วงอายุต่างๆ โดยคำนวณจากฐานเงินเดือนของ สพฐ.

จากการคำนวณการคาดการณ์เงินเดือนของข้าราชการครูที่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ และไม่ทำผลงาน เพื่อเพิ่มวิทยฐานะโดยใช้อัตราเงินเดือน จาก พ.ร.บ.ระเบียบเงินเดือนเงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 ของครูสังกัด สพฐ. สรุปได้ว่าข้าราชการครูที่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ ซึ่งวิทยฐานะของครูในปัจจุบัน ได้แก่ ครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูเชี่ยวชาญ และครูเชี่ยวชาญพิเศษ ใช้ระยะเวลาในการทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะในแต่ละขั้นไม่น้อยกว่า 5 ปี และจะได้รับเงินเดือนสูงกว่าข้าราชการครูที่ไม่ได้ทำผลงาน ข้าราชการครูที่ไม่ทำผลงานจะได้รับขั้นเงินเดือนสูงสุด 41,620 บาทจนเกษียณอายุราชการ แต่ข้าราชการครูที่ทำผลงานอย่างสม่ำเสมอจะได้รับเงินเดือน จนถึงขั้นสูงสุดที่ 76,800 บาท ซึ่งผลต่างของเงินเดือนข้าราชการครูที่ทำผลงานกับไม่ทำผลงานมีความแตกต่างกันตั้งแต่ 2,720 ถึง 35,180 บาท ตามช่วงอายุต่างๆ ดังภาพที่ 2 โดยจะเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจนที่ช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป ซึ่งแตกต่างกัน

มากกว่า 14,100 บาท ทั้งนี้หากทั้งสองกลุ่มมีอายุราชการจนเกษียณรวมทั้งหมด 35 ปี ครูกลุ่มที่ทำผลงานจะมีเงินเดือนรวมทั้งสิ้น 21,802,800 บาท ในขณะที่กลุ่มที่ไม่ทำผลงานจะได้ 15,334,800 บาท

สำหรับผลตอบแทนจากกองทุน กบข. (กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ) กรณีสะสมตามกฎหมาย 3 เปอร์เซ็นต์ ของข้าราชการครูที่ไม่ทำผลงานจะได้รับผลตอบแทนจาก กบข. ประมาณ 1,026,278 บาท ซึ่งเป็นอัตราขั้นต่ำของผลตอบแทนที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิก กบข. ในขณะที่ครูที่ทำผลงานจะได้รับผลตอบแทนประมาณ 1,203,311 บาท ซึ่งแตกต่างกันถึง 177,033 บาท โดยรวมแล้วครูทั้งสองประเภท จะมีผลตอบแทนจากกองทุน กบข. แตกต่างกันโดยคิดที่อายุราชการ 35 ปี นอกจากนี้การเป็นสมาชิก กบข. จะให้ประโยชน์ที่มากกว่าในเรื่องของเงินบำเหน็จบำนาญราชการที่เพิ่มเติมจากเงินสะสม ยังได้รับสิทธิประโยชน์ในเรื่องอื่นๆ เช่น การลดหย่อนภาษีจากเงินสะสมเข้ากองทุนในแต่ละปี

5.2 รูปแบบและวิธีการการออมทรัพย์ของครู

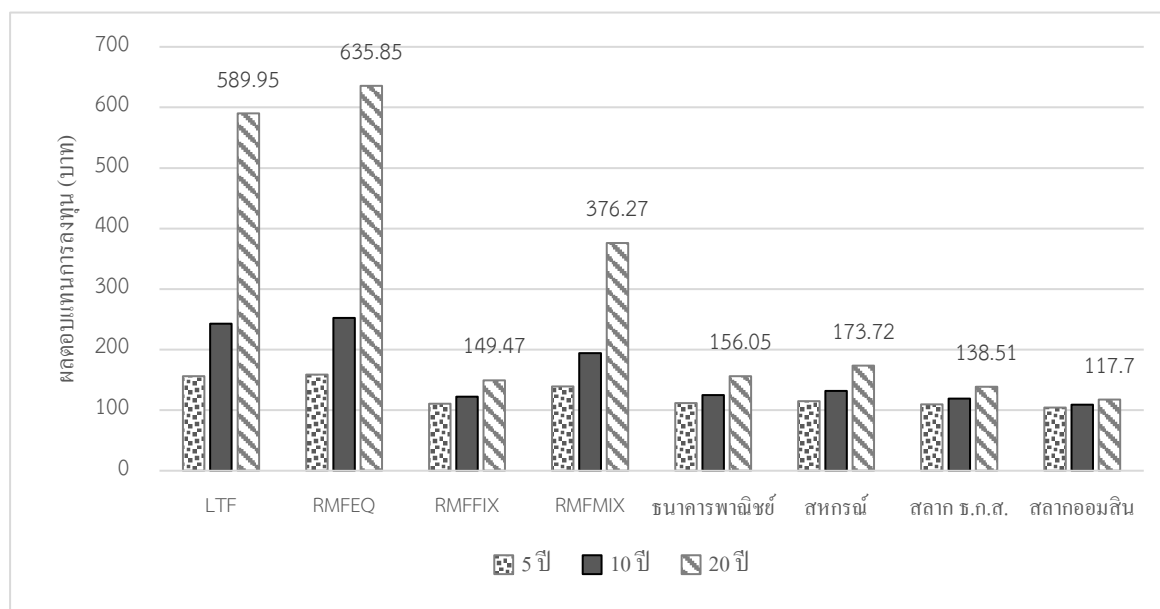
ภาพที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการฝากเงิน 100 บาทกับธนาคารพาณิชย์และสหกรณ์ออมทรัพย์ครู ในระยะเวลาฝากเงินต่างๆ

ในงานวิจัยนี้ผู้จัดทำได้เปรียบเทียบการฝากเงินออมทรัพย์ระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี, 2561) โดยใช้ข้อมูล ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2561 จากข้อมูลอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารจำนวน 18 แห่ง โดยมีค่าเฉลี่ยอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารประเภทฝากทุกเดือนที่ร้อยละ 2.25 ต่อปี ซึ่งจากการคาดการณ์ผลตอบแทนเงินฝากทั้งสองแหล่งประเภทฝากทุกเดือน เป็นดังภาพที่ 3 นั่นคือในการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ 100 บาท เป็นเวลา 5, 10 และ 20 ปี โดยการคิดดอกเบี้ยทบต้น ผลตอบแทนที่ได้จะอยู่ที่ 111.77, 124.92 และ 156.05 บาท ตามลำดับ ในขณะที่การฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูโดยในการศึกษานี้ใช้ผลตอบแทนเงินฝากจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี จะได้ดอกเบี้ยขั้นต่ำที่อัตราร้อยละ 2.30 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่มากกว่าการฝากกับธนาคารพาณิชย์และรูปแบบการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่ได้รับดอกเบี้ยสูงสุดคือการฝากแบบประจำ 12 เดือน ซึ่งจะได้รับดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราร้อยละ 3.80 ซึ่งเมื่อคำนวณการฝากเงิน 100 บาท เป็นเวลา 5, 10 และ 20 ปีเท่ากันโดยการคิดดอกเบี้ยทบต้นจะพบว่าฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้รับเงินรวม 114.81, 131.80 และ 173.72 บาท ในขณะที่การลงทุน 100 บาท (2 หน่วย) กับสลาก

ออมสิน (ธนาคารออมสิน, 2561) จะให้ผลตอบแทนเฉลี่ยปีละ 1.77 บาท และ การลงทุน 100 บาท (1 หน่วย) กับ สลาก ธ.ก.ส. (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2561) ให้ผลตอบแทนเฉลี่ยปีละ 2.501 บาท ดังนั้น ในระยะเวลา 20 ปีจะให้ผลตอบแทนประมาณ 117.7 และ 150.18 บาท ตามลำดับ

5.3 ผลการลงทุนในกองทุนรวม

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาผลตอบแทนจากการลงทุนในกองทุนรวมแบบต่างๆ โดยใช้ข้อมูลจาก บริษัท มอร์นิ่งสตาร์ รีเสิร์ช (ประเทศไทย) จำกัด พบว่าข้อมูล ณ วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2561 การลงทุนในกองทุนรวมประเภทสามัญประเภท RMFEQ (Equity Fund) เป็นเวลา 20 ปี ให้ผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนในกองทุนประเภทอื่นๆ อย่างชัดเจน โดยได้ผลตอบแทน 635.85 บาท จากเงินลงทุน 100 บาท ในขณะที่การลงทุนกับกองทุน LTF (Long Term Equity Fund) จะให้ผลตอบแทน 589.95 บาท ดังแสดงในรูปที่ 4 ซึ่งเปรียบเทียบการลงทุนในกองทุนรวมและการฝากเงินในรูปแบบต่างๆ เป็นระยะเวลา 5, 10 และ 20 ปี

ภาพที่ 4 แสดงคาดการณ์ผลตอบแทนการลงทุน 100 บาท ในกองทุนและการออมทรัพย์ประเภทต่างๆ ในระยะเวลา 5, 10 และ 20 ปี

5.4 เปรียบเทียบการขอสินเชื่อ ระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกับธนาคารพาณิชย์

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบการขอสินเชื่อขนาดใหญ่ของครูจากสองแหล่ง คือ ธนาคารพาณิชย์ และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูโดยใช้อัตราดอกเบี้ย ณ วันที่ 4 พฤษภาคม 2561 การคำนวณสินเชื่อวงเงิน 1,000,000 บาทจากแหล่งสินเชื่อสหกรณ์ออมทรัพย์ครูซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5.75 กับธนาคารพาณิชย์ จากอัตราในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ 20 แห่ง มีอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ 8.02 จากการคำนวณพบว่า ในการผ่อนชำระสินเชื่อในจำนวนงวดที่เท่ากัน ตัวอย่างเช่น หากต้องการผ่อนชำระเดือนละ 8,000 บาท สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะต้องทำการผ่อนชำระเป็นจำนวน 192 งวด รวมเป็นเงิน 1,532,424.07 บาท ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์จะต้องผ่อนชำระเป็นจำนวน 273 งวด รวมเป็นเงิน 2,183,911.77 บาท ซึ่งแตกต่างกันถึง 651,487.70 บาท โดยความแตกต่างระหว่าง

จำนวนเงินที่ต้องจ่ายคืนทั้งหมดของสินเชื่อจากธนาคารพาณิชย์ กับ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูเป็นดังตารางที่ 1 โดยแสดงจำนวนเงินและจำนวนงวดที่ต้องผ่อนชำระต่อเดือน จำนวนเงินที่ต้องชำระทั้งหมด คือ เงินต้นรวมกับดอกเบี้ยตลอดการชำระ โดยแบ่งเป็นธนาคารพาณิชย์กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดของจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระต่อเดือน , จำนวนงวดที่ต้องผ่อนชำระ และจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระทั้งหมดโดยคิดเป็นเงินต้นรวมกับดอกเบี้ยจากการขอสินเชื่อ จำนวน 1,000,000 บาท จากธนาคารพาณิชย์ โดยคำนวณอัตราดอกเบี้ยจากดอกเบี้ยเฉลี่ยของธนาคารพาณิชย์ 20 แห่ง และสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี

จำนวนเงิน ผ่อนชำระ/เดือน	ธนาคารพาณิชย์		สหกรณ์ออมทรัพย์ครู		ผลต่าง (บาท)
	งวด	เงิน	งวด	เงิน	
8,000	273	2,183,911.77	192	1,532,424.07	651,487.70
9,000	205	1,842,591.34	160	1,433,661.15	408,930.19
10,000	167	1,662,854.43	137	1,366,614.20	296,240.23
11,000	141	1,549,257.56	120	1,317,911.75	231,345.81
12,000	123	1,470,151.98	107	1,280,871.63	189,280.35

6. อภิปรายผล

ความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่จะได้รับของครูที่ทำผลงานกับไม่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ

จากการคาดการณ์เงินเดือนของครู พบว่าข้าราชการครูที่ทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะสม่ำเสมอจะได้รับเงินเดือนตลอดอายุราชการ 35 ปี มากกว่าครูที่ไม่ทำผลงานในอายุราชการที่เท่ากัน คิดเป็น 6,468,000 บาท หรือคิดเป็น 42.18 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นเงินที่มากพอสมควร และหากคิดรวมผลตอบแทนอื่นเช่น กองทุน กบข. ครูทั้งสองกลุ่มจะได้ผลตอบแทนต่างกัน 7,699,300 บาท และการลงทุนในกองทุนรวม (RMFEQ) ซึ่งเป็นกองทุนรวมที่ให้ผลตอบแทนสูงที่สุด เมื่อมีการนำเงินเดือน 3 เปอร์เซ็นต์ ไปซื้อกองทุนเป็นประจำทั้งสองกลุ่มจะได้รับผลตอบแทนต่างกัน 484,672.7 บาท ทำให้มีรายได้ตลอดอายุราชการเฉพาะในส่วน of เงินเดือนและกองทุน กบข. ต่างกันถึง 7,277,276.7 บาท และยังส่งผลต่อเงินบำนาญที่จะได้รับหลังเกษียณอายุราชการอีกด้วย

ส่วนในการลงทุนอื่น เช่น การซื้อสลากออมสินและสลาก ธ.ก.ส. โดยใช้เงินลงทุนเท่ากัน พบว่า การลงทุนใน สลาก ธ.ก.ส. ได้ผลตอบแทนมากกว่า สลากออมสิน คิดเป็น 21.63 เปอร์เซ็นต์ ส่วนการฝากเงินในสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะรับผลตอบแทนดีกว่าธนาคารพาณิชย์ โดยได้รับผลตอบแทนมากกว่า 17.67 เปอร์เซ็นต์ ในระยะเวลา 20 ปี

การขอสินเชื่อระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และ ธนาคารพาณิชย์จะมีจำนวนเงินที่ต้องชำระต่างกันมาก เช่น หากกู้จากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู 1,000,000 บาท จะต้องชำระเงินทั้งหมด 1,280,871.63 ถึง 1,532,424.07 บาท โดยคิดจากอัตราผ่อนชำระ เดือนละ 8,000 บาท ถึง 12,000 บาท ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์ในจำนวนเงินผ่อนชำระเท่ากันจะต้องชำระเงินทั้งหมด 1,470,151.98 ถึง 2,183,911.77 บาท ซึ่งจำนวนเงินที่ชำระทั้งหมดมีความแตกต่างกัน 189,280.35 ถึง 651,487.70 บาท

การคำนวณในงานวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ครูที่ทำผลงานเพิ่มวิทยฐานะตามกรอบเวลาจะมีรายได้จากเงินเดือนตลอดอายุราชการ มากกว่าพอสมควร ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดในการลงทุนจากสถาบันการเงิน หรือการขอยืมเงินในการซื้อสินเชื่อย่างอื่น รวมไปถึงชี้ให้เห็นว่าแหล่งสินเชื่อจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูนั้นมีจำนวนเงินที่ต้องใช้คืนทั้งหมดน้อยกว่าธนาคารพาณิชย์อย่างมีนัยสำคัญดังแสดงในตารางที่ 1 ซึ่งทางผู้จัดทำหวังว่าผลการคำนวณในงานวิจัยนี้จะช่วยให้ข้าราชการครูมีแรงบันดาลใจในการทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ นอกจากนี้ครูยังสามารถเข้าถึงแหล่งสินเชื่อที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูที่มีดอกเบี้ยต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒน์ ทองพิง. (2555). ที่ได้ทำการศึกษาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ พบว่าปัจจัยรูปแบบการวางแผนทางการเงินเพื่อวัยเกษียณ คือ การลงทุนกองทุนรวม และพันธบัตรรัฐบาล นอกจากนี้อมรรัตน์ วงจันทร์. (2554). ยังพบว่า อายุ อายุราชการ อายุงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมของครู ในขณะที่รายได้ต่อเดือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับจำนวนเงินออมของครู

ทั้งนี้ข้อจำกัดของงานวิจัยนี้คือ ขึ้นเงินเดือนของข้าราชการครูอาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยในการศึกษานี้ยึดตามระเบียบพ.ร.บ.ระเบียบเงินเดือนเงินวิทยฐานะและเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 รวมไปถึงผลตอบแทนจากการลงทุนหรืออัตราดอกเบี้ยเงินฝากในรูปแบบต่างๆที่อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต ทั้งนี้การลงทุนในรูปแบบต่างๆมีผลการตอบแทนที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตามภาวะเศรษฐกิจ นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังไม่ได้รวมรายได้ของครูที่มาจากเงินประจำตำแหน่งต่างๆและค่าใช้จ่ายในการทำผลงานเพื่อนเลื่อนวิทยฐานะ รวมไปถึงยังไม่ได้รวมค่าใช้จ่ายด้านภาษีที่เกิดจากผลตอบแทนการลงทุนต่างๆ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผลการคำนวณในงานวิจัยนี้สามารถชี้ให้เห็นว่าการทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ ในระยะยาวจะมีผลตอบแทนสูงกว่าการไม่ทำผลงาน ซึ่งจะช่วยให้ครูมีแรงบันดาลใจในการทำผลงานเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ

(2) ใช้เป็นตัวประกอบ การตัดสินใจในการฝากเงิน การซื้อสินเชื่อกองทุนการเงินของครู หรือการลงทุน ซึ่งการลงทุนประเภทต่างๆมีผลตอบแทนจากการลงทุนไม่เท่ากัน การลงทุนในกองทุนรวมเป็นการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูงและมีผลตอบแทนเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาตามภาวะเศรษฐกิจ โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ผู้ลงทุนควรกระจายความเสี่ยงจากการดำเนินงานของกองทุน โดยลงทุนมากกว่า 1 กองทุน หรือ กระจายความเสี่ยงจากสินทรัพย์ โดยลงทุนในกองทุนที่มีนโยบายแตกต่างกัน

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) เปรียบเทียบรายได้จากการสัมภาษณ์ครูที่มีอายุราชการในช่วงต่างๆ
- (2) เปรียบเทียบรายได้ รายจ่ายในรูปแบบอื่นๆของครู เช่น อาชีพเสริมต่างๆของครูนอกเหนือจากเงินเดือนประจำ

8. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง ผลตอบแทนและรูปแบบการลงทุนการเงินของข้าราชการครูได้สำเร็จจุลวงไปด้วยดี ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.สิทธิพรสรณ์ พลเวียง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา และข้อเสนอแนะที่ดีในการทำวิจัยครั้งนี้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังช่วยชี้แนะข้อผิดพลาด รวมถึงการแก้ปัญหาในระหว่างของการดำเนินการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยนี้มากขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนผู้ร่วมชั้นของผู้วิจัยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ อีกส่วนหนึ่งที่สำคัญในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้คือกำลังใจจากครอบครัวที่คอยสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

9. เอกสารอ้างอิง

- กนต์ อินทวงศ์. 2556. “แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน”
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2554. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.cad.go.th>
กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ(กบข.). 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2561, จาก <http://www.gpf.or.th>
ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2561, จาก <https://www.bot.or.th>
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2561,
จาก <http://www.baac.or.th>
ธนาคารออมสิน. 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2561, จาก <http://www.gsb.or.th>
นันทรัตน์ จิโรภาส. 2552. “ภาวะหนี้สินของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
บริษัท มอร์นิ่งสตาร์ รีเสิร์ช (ประเทศไทย) จำกัด. 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2561, จาก
<http://www.morningstarthailand.com/th/>
ปรีชา วิทยาภรณ์. 2559. “กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” ปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
พัฒน์ ทองพิง. 2555. “การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุ :กรณีศึกษาเฉพาะครูโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร” รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุพรรณบุรี. 2561. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2561, จาก <http://www.sptcoop.in.th>
สยามภู ภูอุดม. 2548. “พฤติกรรมทางการเงินและการบริหารสินทรัพย์หลังเกษียณของข้าราชการและภาคเอกชน”
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2560. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2560, จาก <http://www.nso.go.th>
อมรรัตน์ วงจันทร์. 2554. “พฤติกรรมทางการเงินและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของครูโรงเรียนโยธินบูรณะ”
สารนิพนธ์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

**ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน
สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5
THE TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP OF PRIVATE SCHOOL
ADMINISTRATORS
UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION
KHONKAEN SERVICE AREA 5**

ณรงค์วิทย์ อินทร์นารมย์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น
E-mail: bas_innarom@hotmail.com
ดร.จักรพันธ์ จันทร์เจริญ
อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น
E-mail : chakkaphan.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียนประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 72 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม โดยใช้ทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1.ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบทั้ง 3 ขนาดโรงเรียนโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the Transformational Leadership of private school Administrators under The Office of The Private Education Commission Khonkean Service Area 5

according to opinions of school administrators in difference school size instrument. The sample consisted of 72 school administrators. The data were analyzed means of one – way ANOVA

The results were as follows:

1. The transformation leadership of the administrators according to the opinions of administrators was high level. The comparison to overview 3 sized schools, there was statistically significant difference at the .05 level and the finding, according to each dimension, there was no difference.

KEYWORDS: TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP, PRIVATE SCHOOL ADMINISTRATORS

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่เป็นกลไกสำคัญยิ่งในการที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวได้ การศึกษาเรื่องภาวะผู้นำนั้น ได้มีการศึกษาวิจัยกันมาเป็นระยะเวลานาน จนทำให้เกิดแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำมากมาย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ ซึ่งเชื่อว่าตัวผู้นำต้องมีคุณลักษณะพิเศษที่เหนือกว่าบุคคลอื่น ๆ แนวคิดนี้จึงพยายามศึกษาคุณลักษณะของผู้นำที่ประสบความสำเร็จแล้วนำคุณลักษณะที่ศึกษาพบมากำหนดเป็นคุณลักษณะของผู้นำ แนวคิดเชิงพฤติกรรม แนวคิดนี้มุ่งศึกษาแบบฉบับพฤติกรรมของผู้นำเพื่อค้นหาว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นจะใช้แบบฉบับพฤติกรรมการนำอย่างไร เพื่อที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ แนวคิดผู้นำเชิงสถานการณ์ แนวคิดนี้มุ่งศึกษาความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมของผู้นำกับความต้องการของสถานการณ์ที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผู้นำในการนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย แนวคิดภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน แนวคิดนี้จะมุ่งเน้นศึกษาทักษะในการบริหารจัดการของผู้นำว่าบริหารจัดการอย่างไรถึงจะประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังและอีกแนวคิดหนึ่งคือ แนวคิดภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพ แนวคิดนี้มุ่งเน้นศึกษาว่า จะทำอย่างไรให้ผู้ตามปฏิบัติงานได้เหนือกว่าความคาดหวังปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา เมื่อประเมินจากภาพการบริหารงานของผู้นำที่พบในบริบทของประเทศไทยพบว่า ผู้นำประเทศเกือบทุกระดับ ใช้ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนในการบริหารงานเพียงอย่างเดียว คือ บริหารงานแบบรักษาสถานะ รักษาตำแหน่งของตนเอง ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดวิสัยทัศน์ที่ดีในการทำงาน ปฏิบัติงานแบบเดิม ๆ เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งแล้ว ก็บริหารงานแบบเดิมอยู่ไปเรื่อย ๆ ใช้ระบบบริหารงานแบบแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม และผู้นำกับผู้ตาม โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรหรือประเทศชาติ ผู้นำที่มีภาวะผู้นำดังกล่าวนี้ มีอยู่จำนวนมากในทุกระดับของสังคมไทย ทั้งภาครัฐและเอกชน ส่วนภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพนั้น เป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์และสถานภาพขององค์กรเป็นลำดับแรก มีวิสัยทัศน์ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ดี พัฒนาคณะองคมนตรีให้เป็นทีเลื่อมใสศรัทธาของผู้ตาม กระตุ้นให้ผู้ตามแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ๆ ที่ชาญฉลาดให้ความสำคัญกับผู้ตามอย่างทั่วถึง พัฒนาผู้นำและผู้ตามในทุกส่วนขององค์กร ผู้นำที่มีภาวะผู้นำแบบนี้ยังพบได้น้อยในสังคมไทยอย่างไรก็ตาม “การที่จะพัฒนาผู้นำไปสู่ภาวะผู้นำที่พึงปรารถนาได้นั้น การบริหารงานโดยใช้ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ต้องใช้ภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนแปลงสภาพด้วย” (Bass 1985: Abstract)

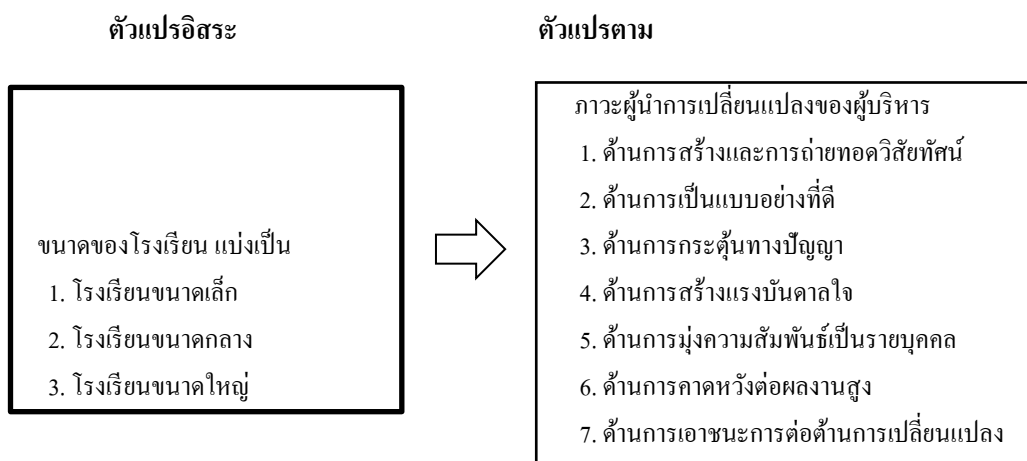
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 มีภารกิจสำคัญที่ต้องกระทำเร่งด่วนในการบริหารและจัดการศึกษาปีการศึกษา 2560 คือ การพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรในสังกัดเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา ของสำนักพัฒนาครู และบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 ปัจจุบันมี จำนวน 36 โรงเรียนผู้บริหาร 72 คน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ให้สามารถพัฒนาการบริหารงานจนเกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรทุกแห่งในยุคปฏิรูปการศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพและสู่มาตรฐานสากลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5
- (2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน (ผู้รับใบอนุญาต ผู้อำนวยการ และ รองผู้อำนวยการ) สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 72 คน จากโรงเรียนจำนวน 36 โรงเรียน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ขนาดโรงเรียน แบ่งเป็น

1. ขนาดเล็ก
2. ขนาดกลาง
3. ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างและการถ่ายทอดวิสัยทัศน์
2. การเป็นแบบอย่างที่ดี
3. การกระตุ้นทางปัญญา
4. การสร้างแรงบันดาลใจ
5. การมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายบุคคล
6. การคาดหวังต่อผลงานสูง
7. การเอาชนะการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดโรงเรียน (เล็ก กลาง ใหญ่) จำแนกเป็นผู้บริหารลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และเติมข้อความ

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหาร 7 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยศรีปทุมขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนในสังกัด
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามแต่ละโรงเรียนให้เวลาในการตอบแบบสอบถามคืน 4 สัปดาห์ ฉบับที่ล่าช้าใช้วิธีการติดตามทางโทรศัพท์ เดินทางไปเก็บด้วยตนเองและการจัดส่งทางไปรษณีย์
3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และจำนวนของแบบสอบถามทุกชุดภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้โปรแกรม SPSS

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการแปลผล 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)
3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 ของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

5. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 72.2) อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 36 – 45 ปี และ มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 38.9) วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาโท (ร้อยละ 54.2) ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ 11 – 15 ปี (ร้อยละ 31.9) และอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 58.3)

2. ผลการวิเคราะห์แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 โดยภาพรวมพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมา คือ การสร้างและการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ การกระตุ้นทางปัญญา

2.2 ผลการวิเคราะห์แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 สรุปเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แต่งกายภูมิฐาน ถูกกาลเทศะ รองลงมาคือ ทำงานที่โปร่งใส เป็นที่ไว้วางใจของผู้ร่วมงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รู้จักปรับตัวให้ใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัย

2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขอมเสียดสละและอุทิศเวลาให้การทำงานนอกเหนือเวลาทำงานปกติ รองลงมาคือ สร้างกลยุธามิตรความผูกพัน ร่วมกันทำงานอย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ใช้ความสำเร็จในแต่ละขั้นตอนมาเป็นเครื่องกระตุ้นการทำงาน

3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้ครูได้มีส่วนร่วมแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น รองลงมาคือ สนับสนุนให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสมัครใจแสดงออกได้เต็มความสามารถ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมให้ครูได้ใช้กระบวนการวิจัยมาพัฒนางาน

4. ด้านการมุ่งสัมพันธ์เป็นรายบุคคล พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วยเหลือชี้แนะ ให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน รองลงมาคือ มีความห่วงใย เอื้ออาทรกับผู้ร่วมงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการสำรวจความต้องการก่อนจะมอบหมายให้ปฏิบัติ

5. ด้านการสร้างและการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการนำแนวคิดและนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ รองลงมาคือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้วัสดุ เครื่องมือด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สนับสนุนให้เขียนข้อความวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ที่แสดงไว้ให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น ป้ายนิเทศต่างๆ

6. ด้านการคาดหวังต่อผลงานสูง พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มุ่งมั่นในการจะทำงานให้สำเร็จ ตามกำหนดเวลา รองลงมาคือ เชื่อมมั่นในบุคลากรจะทำงานที่รับผิดชอบให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เชื่อมมั่นในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน

7. ด้านการเอาชนะต่อการเปลี่ยนแปลง พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความหนักแน่น อดทน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมาสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความคิดแตกต่าง แสดงออกทางความคิดในการเปลี่ยนแปลง

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ขนาดโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 4.45) รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดใหญ่ (ร้อยละ 4.44) และขนาดโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 4.01) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการมุ่งสัมพันธ์เป็นรายบุคคล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี และด้านการคาดหวังต่อผลงานสูง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 ทั้ง 3 ขนาดโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 ผู้วิจัยผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมและรายด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 โดยรวม พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี รองลงมา คือ การสร้างและการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกระตุ้นทางปัญญา

1.2 รายด้าน พบว่า ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 4.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แต่งกายภูมิฐาน ถูกกาลเทศะ (ร้อยละ 4.76) รองลงมาคือ ทำงานที่โปร่งใส เป็นที่ไว้วางใจของผู้ร่วมงาน (ร้อยละ 4.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ รู้จักปรับตัวให้ใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่ทันสมัย (ร้อยละ 4.07)

ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 4.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขอมเสียดและอุทิศเวลาให้การทำงานนอกเหนือเวลาทำงานปกติ (ร้อยละ 4.61) รองลงมาคือ สร้างกลยุธมิตรความผูกพันร่วมกันทำงานอย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว (ร้อยละ 4.57) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ใช้ความสำเร็จในแต่ละขั้นตอนมาเป็นเครื่องกระตุ้นการทำงาน (ร้อยละ 4.04)

ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 4.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ให้ครูได้มีส่วนร่วมแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น (ร้อยละ 4.32) รองลงมาคือ สนับสนุนให้ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสมัครใจแสดงออกได้เต็มความสามารถ (ร้อยละ 4.31) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ส่งเสริมให้ครูได้ใช้กระบวนการวิจัยมาพัฒนางาน (ร้อยละ 4.07)

ด้านการความมุ่งมั่นสัมพันธเป็นรายบุคคล ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 4.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วยเหลือชี้แนะ ให้คำปรึกษาในการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน (ร้อยละ 4.51 S.D.0.50) รองลงมาคือ มีความหวังใเอื้ออาทรกับผู้ร่วมงาน (ร้อยละ 4.51 S.D.0.61) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการสำรวจความต้องการก่อนจะมอบหมายให้ปฏิบัติ (ร้อยละ 4.19)

ด้านการสร้างและการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 4.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการนำแนวคิดและนวัตกรรมมาใช้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ (ร้อยละ 4.58) รองลงมาคือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูประยุกต์ใช้วัสดุ เครื่องมือด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ (ร้อยละ 4.51) และข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สนับสนุนให้เขียนข้อความวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ที่แสดงไว้ให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น ป้ายนิเทศต่างๆ (ร้อยละ 4.24)

ด้านการคาดหวังต่อผลงานสูง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 4.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มุ่งมั่นในการจะทำงานให้สำเร็จ ตามกำหนดเวลา (ร้อยละ 4.56) รองลงมาคือ เชื่อมั่นในบุคลากรจะทำงานที่รับผิดชอบให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (ร้อยละ 4.49) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เชื่อมั่นในการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน (ร้อยละ 4.24)

ด้านการเอาชนะต่อการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 4.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความหนักแน่น อดทน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 4.56) รองลงมาคือ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมาสร้างแรงจูงใจกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 4.42) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความคิดแตกต่าง แสดงออกทางความคิดในการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 4.19)

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

7.1.1 ควรนำเสนอผลการวิจัยเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อทราบผลการวิจัย และทราบแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

7.1.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนกับประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อที่จะทำให้ทราบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างไร

7.1.3 ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากร ได้รับการพัฒนาด้านการศึกษาเพิ่มเติม โดยการอบรม ประชุม สัมมนา

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5

7.2.2 ควรศึกษากระบวนการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. ความหมายของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ.

ฉันทลาลักษณ์ สารสุข. 2553. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

ถวิล ศรีใจงาม. 2556. การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2. สืบค้นจาก:

<http://dspace.spu.ac.th/handle/123456789/5392>. (16 กันยายน 2560).

พิกุล ปัทมตร. 2556. การศึกษาระดับปฏิบัติด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. สืบค้นจาก:

http://journal.rmu.ac.th/journal/view_article/e40274f2f6a9662f995813c3da9c00a7201602050916261454638586536371826. (16 กันยายน 2560).

การดี อนันต์นารี. 2553. หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มนต์รี.

รัตติกรณ์ จงวิศาล. 2553. ผลการฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้นำนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วันชัย ปานจันทร์. 2556. ภาวะผู้นำในองค์กร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา

บัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย.

วิระเวก สุขสุคนธ์. 2555. การสร้างรูปแบบภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. คุยฉินพนธ์

ปรัชญาคุยฉินพนธ์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิระศักดิ์ จินารัตน์. 2556. โมเดลภาวะผู้นำ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 10,

1 – 10.

สัมมา รณนิษฐ์. 2553. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

อนก ตรีภูมิ. 2552. ความคิดสร้างสรรค์. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :<http://learnears.in.th/blog/putaiwan/256054>.

Alkin, C.M. 1992. **Encyclopedia of Educational Research**. New York : Macmillan.

Avolio, B. J., Waldman, D. A., & Yammarino, F. J. 1991. **Leading in the 1990s: The four I's of**

Transformational Leadership. New York : Harper & Row.

Bass, B. M. and Avolio, B. J. 1994. **Improving Organizational Effectiveness Through Transformational**

Leadership. Newbery Park, CA : Sage.

Beare, H., Caldwell, B., & Millikan, R. 1989. **Creating an excellent school: Some new management**

techniques. London: Routledge.

Daft, R. L. 1999. **Leadership: Theory and practice**. Orlando, FL: The Dryden.

Dessler, G. S. 1998. **Management: Leading people and organizations in the 21st Century**. New Jersey:

Prentice-Hall International.

Dubrin, A. J. 1998. **Leadership: Research finding practice and skill**. Boston: Houghton Mifflin.

Evans, G. I. 1996. **The relationship between organization climate and job satisfaction as reported by**

community college presidents. Retrieved. January 4, 2007, from <http://www.lid.umi.com/proquest/dissertation/fullcit/ACC9800098>.

Kellerman, B. 1984. **Leadership: Multidisciplinary perspectives**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Knezevich, Stephen J. 1984. **Administration of Public Education : A Sourcebook for the Leadership and Management of Educational Institutions**. Cambridge : Harper & Row Publishers Inc.

Reddin, W J. 1970. **Managerial effectiveness**. New York : Mac Graw Hill.

Sadler, P. 1997. **Leadership**. London : Kogan Page.

Sehein. 1985. **Managing Organizational Behavior**. New York : John Willey & Sons, Inc.,

**การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น**

**THE RESEARCH OF “THE STUDY OF STUDENT SATISFACTION
IN THE SERVICE OF THE OFFICE OF EDUCATION
SERVICES SRIPATUM UNIVERSITY KHON KAEN**

จักรพันธุ์ จันทร์เจริญ

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: chakkaphan.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น จำแนกตามเพศและคณะ โดยทำการศึกษาด้วยวิธีการสำรวจความพึงพอใจในการบริการ จากกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 235 คนเลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัยพบว่า

ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่นโดยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มาใช้บริการมากที่สุดคือ คณะนิเทศศาสตร์และความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, สำนักงานบริการการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีปทุมขอนแก่น

ABSTRACT

The Research of “ The study of student satisfaction in the service of the Office of Education Services Sripatum university khon kaen” This research aims to study the satisfaction of students in the service of the Office of Education, Sripatum university khon kaen by sex and party. The research by means of satisfaction surveys in the services. The sample registered in the 2nd semester, 2559 academic year, 235 people selected by simple random sampling. The tools in this research was satisfaction rating scale level 5.

Student satisfaction in the service of the Office of Education Services, Sripatum university khon kaen overall satisfaction was high. The comparison of the satisfaction of the students found that Students use the service most. Faculty of communication and satisfaction was high.

KEYWORDS: Satisfaction, Education offices, Sripatum University Khon Kaen.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ยุคปัจจุบันเป็นยุคของการแข่งขัน หน่วยงานธุรกิจต่างๆ ล้วนปรับตัวอย่างรวดเร็ว ไม่เว้นแม้แต่กระทั่งหน่วยงานภาครัฐการก็ต้องมีการปรับตัวเช่นกัน หนึ่งใน การปรับตัวเพื่อช่วยให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันก็คือ การปรับตัวเรื่องของการบริการนั่นเอง เราจะการบริการอย่างไรในศตวรรษที่ 21 (สุทธิชัย ปัญญโรจน์, 2555) นี่คืคำถามที่หลายท่านสงสัย เนื่องจากในยุคนี้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ทฤษฎีใหม่ๆ ขึ้น ซึ่งแนวความคิดที่เปลี่ยนไปมีดังนี้ เมื่อก่อนหน่วยงานส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับ Marketing (การตลาด) แต่ยุคปัจจุบันให้ความสำคัญกับเรื่องของ Service (บริการ) โดยเน้นลูกค้าที่ใช้บริการตลอดชีพ ไม่ใช่เพียงแต่ใช้บริการครั้งแรก และครั้งเดียว เน้นกระบวนการสร้างมูลค่าเพิ่มร่วมกับลูกค้า การบริการจึงเป็นจุดขายของธุรกิจในยุคปัจจุบันและยุคอนาคต

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาพึงปฏิบัติไว้ 4 ประการ คือ 1. การจัดการเรียนการสอน 2. การวิจัย 3.การให้บริการวิชาการแก่ชุมชน 4. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง 4 ประการนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่นเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในแนวทางเดียวกันกับการกิจหลักทั้ง 4 ประการ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและมีนโยบายในการบริหารงานและพัฒนาในด้านต่าง ๆ (ภาณุเดช เพ็ชรความสุข และคณะ, 2558) สำนักงานบริการการศึกษาเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา การจัดสรรทรัพยากรให้แก่มหาวิทยาลัย คุณภาพของมหาวิทยาลัย และเครื่องชี้วัดความสำเร็จและมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไปตามขั้นตอนและเป็นไปตามแผนการศึกษานครบตามที่หลักสูตรกำหนด สำนักงานบริการการศึกษานั้นเป็นหน่วยงานหลักของสถานศึกษาที่ทำหน้าที่ การให้บริการของบุคลากรในสำนักงานบริการการศึกษา เช่น การให้คำแนะนำ การอธิบาย การตอบข้อคำถามต่างเกี่ยวกับการเรียน การสอน และการให้ความช่วยเหลือนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและสิ่งทีนักศึกษาคาดหวังมากที่สุดสำหรับการทำงานของพนักงานคือ การบริการที่ให้ความเป็นกันเองระหว่างบุคลากรเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจกับนักศึกษา โดยส่วนใหญ่ นักศึกษาจะมีคาดหวังจากการทำงานของบุคลากรสามารถช่วยเหลือและเป็นที่พึ่งที่ดีของนักศึกษาและการทำงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เช่น ให้บริการอย่างเป็นกันเองและเสมอภาค การดูแลเอาใจใส่นักศึกษาและสนองความต้องการด้วยความเป็นมิตร ความสะดวกรวดเร็ว การมีกิริยาจาสุภาพ การพูดด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวลและใช้คำพูดที่สุภาพเป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา สำนักงานบริการการศึกษา ได้พัฒนาระบบการบริการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนาระบบบริการการศึกษา ซึ่งเป็นระบบการให้บริการแก่นักศึกษาผ่านอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาและคณาจารย์ที่มาใช้บริการ

ถึงแม้จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาแต่การให้บริการถูกจำกัดด้วยปฏิทินทางการศึกษา ซึ่งเป็นตัวกำหนดวันในการปฏิบัติงาน การบริการที่ต้องผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย บุคลากรผู้ให้บริการและนักศึกษาคาดความรู้ความเข้าใจในการใช้บริการระบบบริการการศึกษาที่ถูกต้อง ซึ่งมีผลต่อภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นให้แก่บุคลากรที่ให้บริการ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดช่องว่างต่อการบริการระหว่างบุคลากรและนักศึกษาซึ่งเป็นผลสะท้อนกลับและเป็นตัวชี้วัดระดับความพึงพอใจที่บอกถึงคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา

ปัจจุบันบุคลากรในหน่วยงานไม่ว่าของรัฐหรือเอกชน ได้มีการตื่นตัวในการให้บริการ กันอย่างกว้างขวาง ค้นหากลยุทธ์ต่าง ๆ มาให้บริการ และถือหลักการการให้บริการที่ดีต่อผู้ที่มาใช้บริการทุกคน โดยปลูกฝังให้ทุกคนภายในในองค์กรมีหัวใจบริการ (Service Mind) เป็นหลักยึดสำหรับสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นในจิตใจของผู้ให้บริการทุกคนการใช้ใจให้บริการเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนและให้บริการทุกส่วนงานที่ประสานงานเข้ามาขอความร่วมมือในด้านต่างๆ ทั้งส่วนงานภายในและภายนอก (ตรีเพ็ชร อำเมือง, 2557) ดังนั้นการบริการจึงเป็นหัวใจสำคัญของกองบริหารงานทั่วไป แต่เนื่องจากการให้บริการในด้านต่างๆ บางครั้งไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ทุกอย่างเสมอไปดังนั้นจึงจะต้องมีการชี้แจงเหตุผลที่ไม่สามารถตอบสนองทุกอย่างและทุกระดับได้ซึ่งอาจมาจากหลายๆ ปัจจัย จึงควรศึกษาความหมายของการให้บริการก่อนนำแนวทางไปยึดถือปฏิบัติรวมทั้งหลักการต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างความประทับใจในการให้บริการแก่ลูกค้า เนื่องจากลูกค้าของกองบริหารงานทั่วไปมีทั้ง บุคคลทั่วไปเจ้าหน้าที่ บุคลากร นักเรียน นิสิต นักศึกษาหรือผู้ที่มาติดต่องานทั้งภายในภายนอกและแขกของผู้บริหารเป็นต้น การสร้างความประทับใจครั้งแรกเมื่อพบจะทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นที่น่าจดจำและระลึกถึงอยู่เสมอ ความคาดหวังโดยทั่วไปของผู้รับบริการได้แก่ การต้อนรับที่อบอุ่น ให้ความสนใจและความเอาใจใส่ พุดจาสุภาพไพเราะ ซึ่งจะทำให้ผู้รับบริการรู้สึกว่าเขามีความสำคัญ เป็นผลให้เขาเกิดความพอใจแต่การที่จะทำให้ความประทับใจได้นั้นต้องทำให้ถึงขั้นที่ผู้รับบริการเกิดปิติยินดี นั่นคือต้องให้บริการที่บรรลุความคาดหวังและเหนือความคาดหวังขึ้นไปอีก การปฏิบัติตนของผู้ให้บริการด้วยไมตรีต่อผู้รับบริการ และความประทับใจจากการต้อนรับของเราย่อมจะเป็นผลให้เขาใช้บริการของเราอีกแล้วตัวเราและองค์การของเราก็ย่อมจะประสบความสำเร็จความก้าวหน้า เราสามารถเติมไมตรีเข้าไปในทุกงานที่เราเริ่มตั้งแต่การรักการมีไมตรีต่อผู้รับบริการ กล่าวง่ายๆ ก็คือว่า “ต้องเอาใจเขามาใส่ใจเรา” และให้บริการตรงตามความต้องการทุกวันเมื่อเรามาถึงที่ทำงาน เราควรตั้งปัญหาและเรื่องราวส่วนตัวไว้ภายนอก แล้วมุ่งทำงานที่เรารับผิดชอบให้ดีที่สุด พร้อมที่จะช่วยเหลือสิ่งเล็กๆ น้อยๆ นอกเหนือจากงานของเราเพื่อแสดงว่าเราเอาใจใส่ผู้รับบริการของเราอย่างตั้งใจ เราสามารถแสดงไมตรีต่อเพื่อนร่วมงานของเราได้เช่นกัน ความมีอัธยาศัยไมตรีเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ง่าย บรรยากาศแห่งความเป็นมิตรอาจเกิดขึ้นได้เพียงรอยยิ้มที่เริ่มจากตัวเราก่อน Service Mind นั้นอย่ามองข้ามคุณสมบัติที่เป็นนามธรรม ที่รับรู้ได้ผ่านความรู้สึก จึงไม่ใช่แค่ทำงานตามหน้าที่ แต่ต้องแสดงออกให้เห็นความเต็มใจ ตั้งใจพร้อมให้บริการต่อเนื่อง โดยไม่ได้หวังแค่ความพึงพอใจเท่านั้น แต่ต้องสร้างประสบการณ์ที่ดีจนกลายเป็นความประทับใจให้ได้ “ใจให้บริการ” จึงเป็นคำตอบของสิ่งนี้

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น ว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการให้บริการอยู่ในระดับใด มีทัศนคติต่อหน่วยงานที่มารับบริการอย่างไร โดย

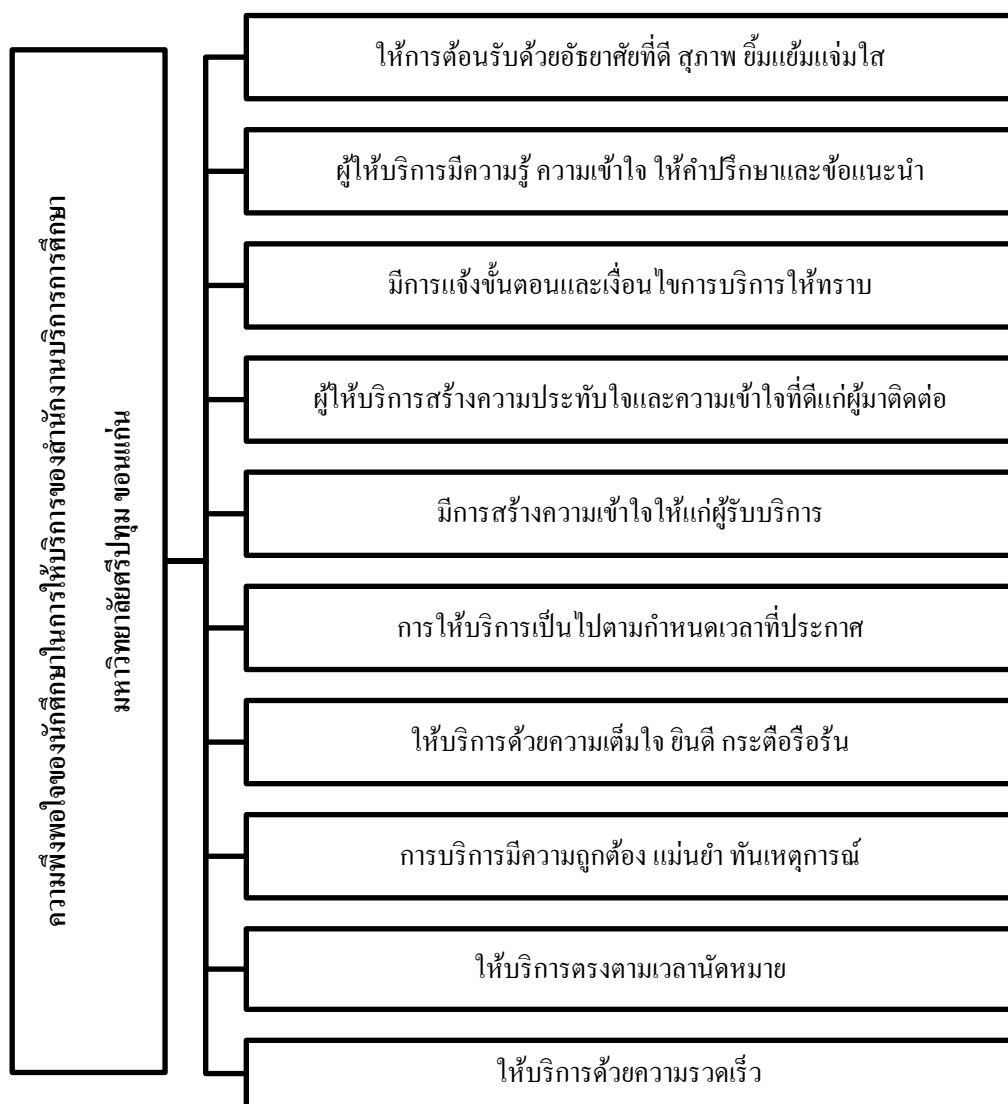
ผู้วิจัยคาดว่าผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานบริการการศึกษา สามารถนำไปปรับปรุงการให้บริการให้ดีขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาที่มารับบริการต่อไปเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหลักและให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของสำนักงานบริการการศึกษาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น
- (2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำแนวคิดของ (ปรีชากร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535) ได้กล่าวถึงปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ใช้เป็นเครื่องมือบ่งชี้ถึงปัญหาที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานได้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

เป็นการศึกษาโดยใช้แบบแผนวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเริ่มจากการรวบรวมข้อมูล ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิด

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

นักศึกษาที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1,514 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 235 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีใช้ตารางเลขสุ่ม

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

แบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของสำนักงานบริการการศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างคำถามในแบบสอบถาม เสนอแบบต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาความตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา แล้วดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้มีความถูกต้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ IOC เท่ากับ 0.8
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาในมหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกันเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือดังนี้

4.1 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อในแต่ละด้าน (Discrimination) โดยใช้ Item-total Correlation ค่าอำนาจจำแนกที่ต้องการมีค่าตั้งแต่ .20 ถึง .80 พบว่าข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.39 ถึง 0.69

4.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายด้านและทั้งฉบับโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นรายด้านและทั้งฉบับเท่ากับ 0.78

5. นำแบบสอบถาม จัดพิมพ์เตรียมความพร้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูล ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งทำความเข้าใจให้ผู้ตอบคำถามเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม ขณะที่มิให้นักศึกษามีลงทะเบียนเรียนและมาใช้บริการต่างๆ ที่สำนักงานบริการการศึกษาและผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ โดยประมวลผลทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งสามารถจำแนกการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ เพศ คณะที่เรียน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบวิเคราะห์ โดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

5 หมายถึง ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง คุณธรรม ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับระดับการปฏิบัติกับเกณฑ์การพิจารณาเพื่อประเมินดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพนักศึกษาที่มาใช้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น แยกเพศ คณะที่เรียน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพนักศึกษาที่มาใช้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	126	53.62
หญิง	109	46.38
รวม	235	100.00

ผลการวิจัย พบว่า โดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.62

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถานภาพนักศึกษาที่มาใช้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น แยกคณะ

คณะ	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะบริหารธุรกิจ	25	10.64
2. คณะนิเทศศาสตร์	57	24.26
3. ศิลปศาสตร์	22	9.36
4. นิติศาสตร์	15	6.38
5. บัญชี	50	21.28
6. เทคโนโลยีสารสนเทศ	29	12.34
7. วิทยาลัยโลจิสติกส์และ ซัพพลายเชน	26	11.06
8. วิทยาลัยการท่องเที่ยวและ การบริการ	11	4.68
รวม	235	100.00

ผลการวิจัย พบว่า โดยส่วนใหญ่นักศึกษาที่มาใช้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา เป็นนักศึกษา
คณะนิเทศศาสตร์ ร้อยละ 24.26

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น ผลปรากฏดังนี้

ข้อ	ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการประเมิน
1	ให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยที่ดี สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส	4.23	0.62	มาก
2	ผู้ให้บริการมีความรู้ ความเข้าใจ ให้คำปรึกษาและข้อแนะนำ	4.11	0.64	มาก
3	มีการแจ้งขั้นตอนและเงื่อนไขการบริการให้ทราบ	4.10	0.64	มาก
4	ผู้ให้บริการสร้างความประทับใจและความเข้าใจที่ดีแก่ผู้มาติดต่อ	4.09	0.63	มาก
5	มีการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้รับบริการ	4.10	0.61	มาก
6	การให้บริการเป็นไปตามกำหนดเวลาที่ประกาศ	4.12	0.62	มาก
7	ให้บริการด้วยความเต็มใจ ยินดี กระตือรือร้น	4.16	0.63	มาก
8	การบริการมีความถูกต้อง แม่นยำ ทันเหตุการณ์	4.15	0.62	มาก
9	ให้บริการตรงตามเวลานัดหมาย	4.18	0.61	มาก
10	ให้บริการด้วยความรวดเร็ว	4.14	0.61	มาก
รวม		4.14	0.62	มาก

ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น อยู่ในระดับ มาก คือ ข้อ 1 ให้การต้อนรับด้วยอัธยาศัยที่ดี สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส $\bar{X} = 4.23$, S.D = 0.62 ข้อ 9 ให้บริการตรงตามเวลานัดหมาย $\bar{X} = 4.18$, S.D = 0.61 ข้อ 7 ให้บริการด้วยความเต็มใจ ยินดี กระตือรือร้น $\bar{X} = 4.16$, S.D = 0.63 ข้อ 8 การบริการมีความถูกต้อง แม่นยำ ทันเหตุการณ์ $\bar{X} = 4.15$, S.D = 0.62 ข้อ 10 ให้บริการด้วยความรวดเร็วตามลำดับ $\bar{X} = 4.14$, S.D = 0.61 ข้อ 6 การให้บริการเป็นไปตามกำหนดเวลาที่ประกาศ $\bar{X} = 4.12$, S.D = 0.62 ข้อ 2 ผู้ให้บริการมีความรู้ ความเข้าใจ ให้คำปรึกษาและข้อแนะนำ $\bar{X} = 4.12$, S.D = 0.64 ข้อ 3 มีการแจ้งขั้นตอนและเงื่อนไขการบริการให้ทราบ $\bar{X} = 4.10$, S.D = 0.64 ข้อ 5 มีการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้รับบริการ $\bar{X} = 4.10$, S.D = 0.61 และ ข้อ 4 ผู้ให้บริการสร้างความประทับใจและความเข้าใจที่ดีแก่ผู้มาติดต่อ $\bar{X} = 4.09$, S.D = 0.63 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษพบว่าภาพรวมคณะที่มาใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก คือ ตามลำดับ คณะนิเทศศาสตร์ $\bar{X} = 4.12$, S.D = 0.63 , บัญชี $\bar{X} = 4.11$, S.D = 0.62, ศิลปศาสตร์ $\bar{X} = 4.10$, S.D = 0.63, คณะบริหารธุรกิจ $\bar{X} = 4.04$, S.D = 0.63 , นิติศาสตร์ $\bar{X} = 4.04$, S.D = 0.63, เทคโนโลยีสารสนเทศ $\bar{X} = 4.07$, S.D = 0.62, วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน $\bar{X} = 4.02$, S.D = 0.64 และวิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ $\bar{X} = 4.01$, S.D = 0.62

6. อภิปรายผล

อภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายในประเด็นจากวัตถุประสงค์ของการวิจัยและประเด็นอื่นๆ ที่พบจากการวิจัย ดังนี้

ความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการให้บริการแบบแบบครบวงจร One-Stop Service ของ

สำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น การให้บริการทุกอย่างในการรับสมัคร ลงทะเบียน คำร้อง ให้คำปรึกษา แก้ไขปัญหาให้สามารถใช้ได้อย่างครบวงจรที่เดียว โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การให้บริการมีความรวดเร็วขึ้น ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความสะดวกและพึงพอใจต่อการใช้บริการ (พิชญพร รุโจปการ, 2556) กล่าวว่าการให้บริการที่เป็นเลิศ และสร้างความประทับใจให้กับผู้รับบริการได้นั้น ส่วนหนึ่งเกิดจาก “ระยะเวลา” ที่ใช้ในการติดต่อเพื่อรับบริการ หากการบริการใด ที่ใช้เวลาดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว จะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้รับบริการ ได้รับความสะดวก และ ประหยัดเวลา จึงก่อให้เกิดความพึงพอใจตามมาในที่สุด และหากขั้นตอนของการดำเนินการไม่ยุ่งยากซับซ้อน เหมือนในอดีต ที่อาจจะต้องเตรียมเอกสาร เพื่อยื่นคำร้องขอรับบริการ หรือ จะต้องติดต่อกับผู้ให้บริการ จำนวนมาก เพื่อให้ได้รับการเพียงหนึ่งสิ่ง จะยิ่งทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจในการให้บริการของ บริษัท ห้าง ร้าน หรือ องค์กรนั้นๆ โดยการที่จะสามารถทำให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจกับการให้บริการได้นั้น จะต้องมีการปรับปรุงปัจจัยสู่ความสำเร็จใน สามปัจจัยหลัก คือ 1) บุคลากรผู้ให้บริการ 2) สถานที่สิ่งแวดล้อม 3) กระบวนการให้บริการ และการบริการ (Service) เป็นการให้ความเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น การบริการที่ดี ผู้รับบริการก็จะได้รับความประทับใจ และชื่นชมองค์กร ซึ่งเป็นสิ่งดี สิ่งหนึ่งอันเป็นผลดีกับองค์กรของเรา เบื้องหลังความสำเร็จเกือบทุกงาน มักพบว่างานบริการเป็นเครื่องมือสนับสนุนงานด้านต่าง ๆ เช่น งานประชาสัมพันธ์ งานบริการวิชาการ เป็นต้น ดังนั้น ถ้าบริการดี ผู้รับบริการเกิดความประทับใจ ซึ่งการบริการถือเป็นหน้าเป็นตาขององค์กร ภาพลักษณ์ขององค์กรก็จะดีไปด้วย

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) นำข้อมูลที่ได้จากความพึงพอใจของนักศึกษาในการให้บริการของสำนักงานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น นำไปพัฒนาแล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาและพัฒนาการให้บริการการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

(2) มีแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาพัฒนาการให้บริการการศึกษอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ควรมีการติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินเพื่อครอบคลุมความหลากหลายในการให้บริการและเข้ากับบริบทการศึกษาในปัจจุบัน

(2) ควรพัฒนาแนวทางการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาแก่นักศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาการดำเนินงานด้านต่างๆ ทางการศึกษา

8. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ให้การตรวจสอบเกณฑ์วิธีการประเมินและได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี และขอขอบใจนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ ที่เป็นผลของการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอมอบเป็นเครื่องบูชาแสดงความกตัญญูตงูเวทิตา บิดา มารดา ครู อาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน ให้สติปัญญา ความเชี่ยวชาญและผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้อชีวิตที่ดีงาม ให้เกิดปัญญา จนผู้ศึกษาค้นคว้าประสบความสำเร็จในการศึกษาและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

9. เอกสารอ้างอิง

ตรีเพ็ชร อ่ำเมือง. (2557). **คู่มือ-เทคนิคการให้บริการด้วยใจ : งานเลขานุการกิจและสภาคณาจารย์ กองบริหาร**

งานทั่วไปสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.sc.mahidol.ac.th>. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2560.

รัชพล ไชยวาท. (2556). **ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการที่ส่งผลต่อความภักดีของลูกค้าบริษัท**

หลักทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.**

ปริยากร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535). **ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ใช้เป็นเครื่องมือบ่งชี้ถึงปัญหาที่เกี่ยวกับความพึง**

พอใจในการทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาณุเดช เพ็ชรความสุข และคณะ. (2558). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการของสำนักส่งเสริม**

วิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน,

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สุทธิชัย ปัญญาโรจน์. (2555). **ครบเครื่องเรื่องนักบริหาร. กรุงเทพฯ : ส.เอเซียเพรส (1989).**

Cronbach, L.J. (1951). **Coefficient alpha and the internal structure of tests.** Psychometrika, 16 (3), 297-334.

Nunnally, J., & Bernstein, L. (1994). **Psychometric theory** (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.

Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1985). **A conceptual model of service quality and its implications for future research.** Journal of Marketing, 49(4), 41-50.

Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., & Berry, L. L. (1988). **SERVQUAL: A multiple item scale for measuring consumer perceptions of service quality.** Journal of retailing, 64, 12-40.

ศึกษาความสามารถออกเสียงภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

จากการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรภาษาจีนพินอิน

A STUDY ON THE PRONUNCIATION ABILITY OF CHINESE FOR MATTHAYOM 4 STUDENTS THROUGH METHOD LEARNING MANAGEMENT WITH PINYIN

ธนพล มงคลสิริวงศ์

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: thanaphon.mon@northbkk.ac.th

ผศ. ดร. สุนันท์ สดโกสุม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: sunun.so@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถออกเสียงภาษาจีน และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถออกเสียงภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรภาษาจีนพินอิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายศิลป์ภาษาจีน โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 รวม 20 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรภาษาจีนพินอิน จำนวน 5 แผน 15 ชั่วโมง (2) แบบทดสอบวัดความสามารถออกเสียงภาษาจีน ทั้ง 2 ฉบับ โดยแบบทดสอบฉบับที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และฉบับที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน พิสัยควอไทล์และสถิตินอนพารามตริกแบบ Wilcoxon signed-ranks test ผลการวิจัยพบว่า (1) ความสามารถในการออกเสียงภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้ตัวอักษรภาษาจีนพินอิน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($md = 82.00$) เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ (2) ความสามารถในการออกเสียงภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการเรียนรู้ตัวอักษรภาษาจีนพินอินสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถออกเสียงภาษาจีน การจัดการเรียนรู้แบบพินอิน

ABSTRACT

The purposes of this research were to study on Chinese pronunciation skill and to compare Chinese pronunciation skill of Mathayomsuksa 4 students between pre-test and post-test through Pinyin learning management. The sample of this research were 20 students in a section of Mathayomsuksa 4, Majoring in Art-

Chinese from Sarasas Witaed Samut Prakarn School during the first semester in academic year of 2018. The research instruments were comprised of (1) 5 Pinyin learning management plans for 15 hours (2) 2 issues of Chinese pronunciation test. The first issue of Chinese pronunciation test was on the reliability of 0.97, and the second issue of Chinese pronunciation test was on the reliability of 0.76. The data were analyzed by percentage, median, and Non-parametric statistic on Wilcoxon signed-ranks test. The results of the study indicated that (1) Chinese reading skill of Mathayomsuksa 4 students through Pinyin learning management was at the excellent level ($md = 82.00$) based on the assumption and (2) Mathayomsuksa 4 students' Chinese pronunciation skill through Pinyin learning management was higher at the statistically significant level of .05.

KEYWORDS: the pronunciation ability of chinese, learning management with pinyin

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

สำหรับประเทศไทยทางรัฐบาลจีนได้เข้ามาจัดตั้งสถาบันขงจื่อในประเทศไทยถึง 12 แห่ง และมีอาสาสมัครชาวจีนเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยกว่า 7,000 คนต่อปี เพื่อเข้ามาพัฒนาและทำให้คนไทยได้เกิดการเรียนรู้ภาษาจีนกลางได้อย่างถูกต้องตามวิธีและได้มาตรฐานตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นทั้งด้านการออกเสียงภาษาจีนที่ถูกต้องตามวิธีแบบแผนของเจ้าของภาษา และรวมถึงด้านการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนในด้านต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้คนไทยมีความสนใจในด้านวัฒนธรรมจีนมากขึ้น เช่น การเรียนศิลปะพู่กันจีน ศิลปะการตัดกระดาษรูปจีน การเดินระบำชนเผ่าจีน ศิลปะกังฟู ไทเก๊ก เป็นต้น โดยได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากสำนักงานส่งเสริมภาษาจีนสู่สากลแห่งประเทศจีนหรือฮั่นป๋น ภายใต้การกำกับดูแลจากกระทรวงศึกษาธิการของจีน (สำนักงานฮั่นป๋นแห่งประเทศไทย : 2557) และสถาบันขงจื่อ ยังมอบทุนการศึกษาต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาข้าราชการ ผู้อำนวยการโรงเรียนของประเทศไทยนั้น ๆ ให้ไปศึกษาต่อและเรียนรู้วัฒนธรรมที่ประเทศจีนอย่างต่อเนื่อง โดยหากพิจารณาตัวเลข ในปี พ.ศ.2553-2554 จะพบว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งนักศึกษาไปศึกษาต่อที่ประเทศจีนมากที่สุดเป็นอันดับสี่ รองจากประเทศเกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น (กรพนธ์ ตั้งเขื่อนขันธ์, 2556) นอกจากนี้ยังมีโครงการความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนนักศึกษาและคณาจารย์ชาวไทยและจีนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถาบันขงจื่อของทั้งสองประเทศอย่างต่อเนื่อง และมีโรงเรียนในประเทศไทยเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนกลางหลายแห่ง ทั้งเป็นโรงเรียนของรัฐบาลและเอกชน มีการสอนภาษาจีนให้กับคนไทยตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ดังนั้นจึงเห็นว่าประเทศไทยและจีนมีความสัมพันธ์กันเสมือนพี่น้อง สถาบันขงจื่อ จึงให้ความสำคัญในการเผยแพร่ความรู้ทางด้านภาษาจีนกลางในประเทศไทยเป็นอย่างมาก รวมถึงเผยแพร่วัฒนธรรมจีนในด้านอื่น ๆ อีกด้วย นอกจากนี้ประเทศจีนมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของโลกในศตวรรษนี้ ภาษาจีนกลางได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประเทศจีนได้เปิดประเทศมากขึ้นจากเดิม ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสาร รวมไปถึงการทำธุรกิจข้ามประเทศมากขึ้น

การติดต่อสื่อสารในอนาคต หรือเกิดจากความต้องการเรียนรู้วัฒนธรรมของภาษานั้น ๆ (สรศักดิ์ นิมิตรรัตน์พร : 2556) จุดมุ่งหมายในการเรียนภาษา คือ เพื่อการสื่อสาร การเรียนภาษาทุกภาษา พื้นฐานเบื้องต้นคือการ

ออกเสียง ถ้าผู้เรียนออกเสียงไม่ถูกต้อง ไม่เพียงแต่ทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจ ยังส่งผลต่อการสื่อสารซึ่งอาจจะนำมาซึ่งความผิดพลาด การออกเสียงจึงเกี่ยวกับการฟังและพูด ดังนั้นจึงต้องฝึกการฟังและพูดให้ถูกต้องและชัดเจน อันดับแรกในการเรียนภาษาจีนนั้น ต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการออกเสียง ถ้าครูผู้สอนสอนทักษะการออกเสียงให้ได้ดี จะส่งผลดีต่อผู้เรียนในอนาคต ทำให้มีทักษะที่ดีในการสื่อสาร แต่ถ้าสอนแล้วผู้เรียนไม่สามารถออกเสียงภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง อาจส่งผลให้ผู้เรียนไม่ชอบเรียนภาษาจีนได้ เพราะฉะนั้น ผู้เรียนภาษาจีนได้ด้นั้น ขึ้นอยู่กับการเริ่มเรียนการออกเสียงขั้นแรก

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับการออกเสียงภาษาจีนอีกอย่างคือ ผู้เรียนต้องรู้ทักษะการออกเสียงที่ดี จึงจะทำให้สามารถสื่อสารและฟังผู้อื่นได้อย่างเข้าใจ ผู้เรียนต้องเข้าใจหลักการออกเสียงให้ถูกต้อง เพื่อจะสามารถสื่อสารในสิ่งที่ตนเองอยากสื่อสารออกไปให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจได้ ในการเรียนภาษาจีนผู้เรียนต้องจำคำศัพท์ ถ้าไม่มีการออกเสียงเข้ามาช่วยจะทำให้ไม่สามารถจดจำคำศัพท์นั้นได้ หรือถ้าจำได้อาจจำได้เพียงสั้นๆ การได้ออกเสียงมาก ๆ และออกเสียงซ้ำๆเป็นประจำสม่ำเสมอ จะทำให้สามารถจดจำคำศัพท์และความหมายได้ดีขึ้น และทำให้การพูดภาษาจีนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (Lu Jianji : 2553)

สัทอักษรภาษาจีนพินอิน เป็นการสอนออกเสียงภาษาจีน ประกอบไปด้วย (声母 เจ้งหมู่) เสียงพยัญชนะ (韵母 หยิ่นหมู่) สระ และ (声调 เจ้งเตี้ยว) เสียงวรรณยุกต์ ซึ่งง่ายต่อการศึกษภาษาจีน ที่จะสามารถทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ระบบการออกเสียงภาษาจีนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาจีนกลาง เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนทราบถึงการออกเสียงภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง ถ้าการเรียนภาษาจีนโดยปราศจากพินอินแล้ว จะทำให้ผู้ที่เริ่มเรียนภาษาจีนขาดความเข้าใจด้านการออกเสียง เพราะจะเป็นการเรียนที่มีแต่อักษรภาษาจีนอย่างเดียว ถึงแม้จะเป็นเนื้อหาการเรียนครั้งแรก ก็จะออกเสียงไม่เป็นและทำให้การเรียนภาษาจีนนั้นพบอุปสรรคทันที เพราะไม่สามารถอ่านอักษรภาษาจีนได้ เปรียบกับชาวต่างชาติที่เรียนภาษาไทย ก็จำเป็นที่จะต้องรู้พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ไทยเสียก่อน เพื่อจะสามารถช่วยในการออกเสียงให้ถูกต้อง ส่วนพินอินนั้นจะยืมอักษรโรมัน เช่น b p m f a o e i u เป็นต้น มาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และวรรณยุกต์ของภาษาจีนกลาง เนื่องด้วยอักษรโรมัน จะมีความเหมือนตัวอักษรภาษาอังกฤษ ทำให้ชาวไทยและชาวต่างชาติสามารถเรียนได้ง่ายขึ้น ตัวอักษรโรมันที่นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์แทนเสียงเท่านั้น อักษรพินอินนั้นมีพยัญชนะ 23 คำ มีสระ 36 คำและเสียงวรรณยุกต์ 4 เสียง ที่เป็นสัญลักษณ์เครื่องหมาย “-” เสียงที่ 1 (อิน) “/” เสียงที่ 2 (หย่ง) “ˊ” เสียงที่ 3 (ล่ง) “ˇ” เสียงที่ 4 (ชวี่) ที่จะต้องนำมารวมเสียงเข้าด้วยกัน โดยใช้อักษรพยัญชนะตัวหน้า มารวมเข้ากับสระตัวหลัง จากนั้นจึงนำวรรณยุกต์เสียงมาใส่ไว้ในตำแหน่งของตัวสระตัวหลัง จึงทำให้เกิดคำหนึ่งคำที่เป็นเสียงและความหมายออกมา ยกตัวอย่าง เช่น เรานำตัวพยัญชนะตัว “b” (บ๊ว) และตัวสระ “a” (อา) รวมกับเสียงวรรณยุกต์เสียงที่ 1 (-) จะออกเสียงคำว่า “bā” (爸 “ปา”) ซึ่งแปลว่า “พ่อ” (ทิเบต เชื้อพรหม : 2560)

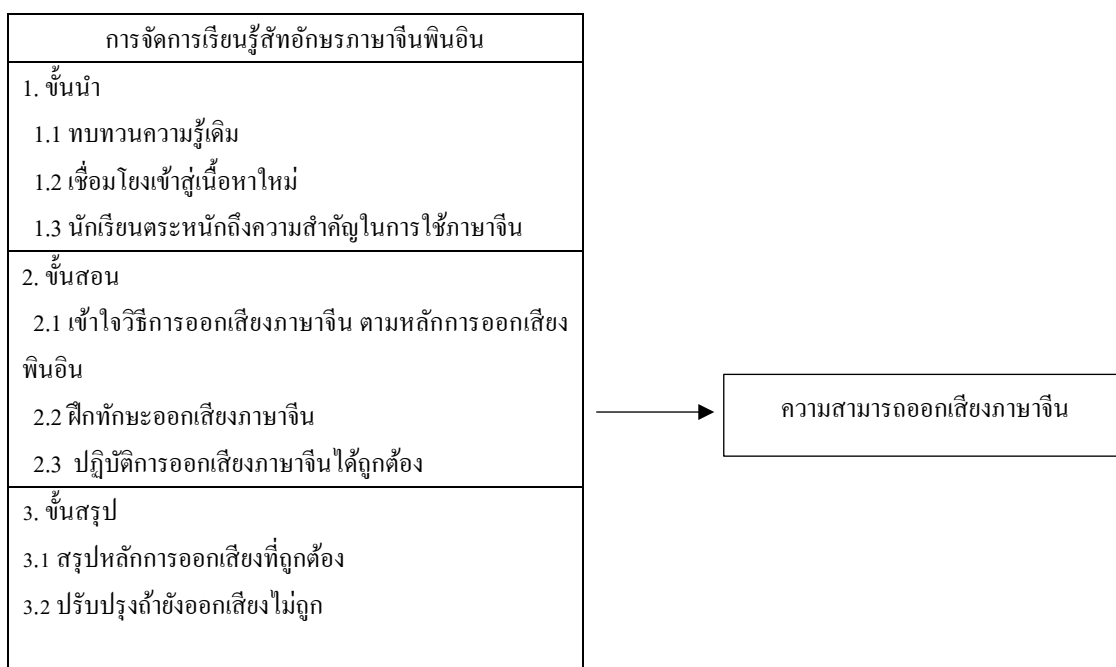
ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้แบบพินอิน ที่มีสื่อการสอนอย่างการใช้การ์ดคำศัพท์ภาษาจีน ร่วมกับการใช้เครื่องบันทึกเสียง ที่บันทึกการออกเสียงของเจ้าของภาษาโดยตรง(ชาวจีนปักกิ่ง) มาประสมผสานเข้าด้วยกันในทุกเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถรู้หลักการออกเสียงภาษาจีนได้อย่างถูกต้องชัดเจนและสามารถซึมซับสำเนียงภาษาจีน (ปักกิ่ง) ซึ่งถือว่าเป็นที่ยอมรับกันทั้งชาวจีนและคนทั่วโลกที่เรียนภาษาจีน ว่าเป็นสำเนียงภาษาจีนที่ชัดเจนและได้มาตรฐานที่สุดในประเทศจีน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายศิลป์ภาษาจีนที่กำลังจะ

เริ่มต้นเรียนภาษาจีน การนำการจัดการเรียนรู้สัทอักษรจีนพินอิน น่าจะมีประโยชน์ในการเป็นพื้นฐานในการเรียนภาษาจีนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถออกเสียงภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรจีนพินอิน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถออกเสียงภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรจีนพินอิน

3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประเภทการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ผู้วิจัยได้ทำการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest Design (Fitz-Gibbon, 1987: 113)

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายศิลป์ภาษาจีน โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 รวม 20 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด

4.3 ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ การจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน และตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความสามารถออกเสียงภาษาจีน

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 1 เดือน (กรกฎาคม 2561) โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน ใช้เวลาครั้งละ 3 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 15 ชั่วโมง

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

(1) แผนจัดการเรียนรู้สัทอักษรจีนพินอิน เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ และสื่อการสอนทั้งการ์ดคำศัพท์พินอินและเครื่องบันทึกเสียงของเจ้าของภาษา (ชาวปักกิ่ง) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินออกเป็น 5 ระดับ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 พยัญชนะพินอิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 สระพินอิน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การผสมเสียงวรรณยุกต์พินอินทั้ง 4 เสียง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 กรอบครีวของฉัน มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ร่างกายของฉัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) โดยมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$)

(2) แบบทดสอบวัดความสามารถออกเสียงภาษาจีน โดยมีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ออกเสียงตามคำในแบบทดสอบที่กำหนด และทำการบันทึกเสียงในห้องปฏิบัติการ (Sound Lab) มีทั้งหมด 5 เรื่อง รวมทั้งหมด 90 ข้อ ได้แก่

แบบทดสอบฉบับที่ 1 การออกเสียง มีลักษณะเป็นแบบทดสอบที่ให้นักเรียนได้ทำการทดสอบออกเสียงพยัญชนะ สระ และการรวมเสียงวรรณยุกต์ รวมทั้งหมด 80 ข้อ ซึ่งประกอบไปด้วย

ชุดตัวพยัญชนะพินอิน จำนวน 23 คำ ชุดตัวสระพิน จำนวน 36 คำ ชุดการผสมเสียงวรรณยุกต์พินอินทั้ง 4 เสียง จำนวน 21 ข้อ จากนั้นออกเสียงลงในเทปบันทึกเสียง

แบบทดสอบฉบับที่ 2 การตอบคำถามและการพูดบรรยาย รวมทั้งหมด 10 ข้อ มีลักษณะดังนี้ การตอบคำถามเกี่ยวกับกรอบครีวของฉัน มีลักษณะฟังคำถามจากเครื่องบันทึกเสียง 2 รอบ แล้วตอบคำถามเป็นภาษาจีน จำนวน 5 ข้อ และการบรรยายร่างกายของฉัน มีลักษณะเป็นการให้ดูรูปภาพแล้วบรรยายเปรียบเทียบความแตกต่างของ 2 รูปภาพเป็นภาษาจีน จำนวน 5 ข้อ จากนั้นออกเสียงลงในเทปบันทึกเสียง

แบบทดสอบฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ทำการประเมินความเที่ยงตรง (IOC) ได้ค่าดัชนีอยู่ที่ 0.67-1.00 และ 0.66-1.00

การนำแบบทดสอบวัดความสามารถออกเสียงภาษาจีน ไปทดลองใช้กับนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสมุทรปราการ (แผนก IEP) จำนวน 30 คน แบบทดสอบฉบับที่ 1 ได้ค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ 0.27-0.73 มีค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.26-0.86 และหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และฉบับที่ 2 ได้ค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ 0.37-0.67 มีค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.26-0.73 และหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอนภาษาจีนแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้วิจัยทำการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบพินอินทั้งหมด 5 แผน เป็นเวลา 15 ชั่วโมง

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐานและพิสัยควอไทล์
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบ ได้แก่ สถิตินอนพารามेटริก แบบ Wilcoxon signed - ranks test

5. สรุปผลการวิจัย

(1) การศึกษาความสามารถออกเสียงภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ มัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ ของผลการศึกษาความสามารถออกเสียงภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารสาสน์วิเทศศึกษาสมุทรปราการ จากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน จำแนกตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เกณฑ์	ระดับ	ฉบับที่ 1 การออกเสียง			ฉบับที่ 2 การตอบคำถามและการบรรยาย			รวม		
		คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ
80 -100	ดีมาก	64-80	20	100	9-10	9	45.00	72-90	20	100
70 - 79	ดี	48-63	-	-	7-8	9	45.00	54-71	-	-
60 - 69	ปานกลาง	32-47	-	-	5-6	2	10.00	36-53	-	-
50 - 59	ปรับปรุง	16-31	-	-	3-4	-	-	18-35	-	-
0 - 49	ต่ำกว่าเกณฑ์	0-15	-	-	0-2	-	-	0-17	-	-
รวม			20	100		20	100		20	100
มัธยฐาน		74.00			8.00			82.00		
พิสัยระหว่างควอไทล์		7.75			1.00			8		

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาความสามารถออกเสียงภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน โดยรวมอยู่ที่ (md = 82.00) ทั้งหมดมีจำนวน 90 ข้อ และนักเรียนทั้งหมด 20 คน มีคะแนนอยู่ที่ 72-90 คะแนน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 100 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก

ฉบับที่ 1 (การออกเสียง) อยู่ที่ (md=74.00)) มีจำนวน 80 ข้อ และนักเรียนทั้งหมด 20 คน มีคะแนนอยู่ที่ 64-80 คะแนน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 100 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก

ฉบับที่ 2 (การตอบคำถามและการบรรยาย) อยู่ที่ (md =8.00) มีจำนวน 10 ข้อ และนักเรียนทั้งหมด 20 คน มีนักเรียนจำนวน 9 คน มีคะแนนอยู่ที่ 9-10 คะแนน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 45 และมีนักเรียนจำนวน 9 คน มีคะแนนอยู่ที่ 7-8 คะแนน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 45 และมีจำนวนนักเรียน 2 คน มีคะแนนอยู่ที่ 5-6 คะแนน คิดเป็นจำนวนร้อยละ 10 ซึ่งถือว่ามีเกณฑ์อยู่ในระดับดี

(2) ผลเปรียบเทียบความสามารถออกเสียงภาษาจีนด้านการออกเสียงของของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถออกเสียงภาษาจีนด้านการออกเสียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	Z	sig
ก่อนเรียน	21.30	16.09	3.922	.000
หลังเรียน	74.00	4.24		

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการออกเสียงภาษาจีนด้านการออกเสียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอินสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

(3) ผลเปรียบเทียบความสามารถออกเสียงภาษาจีนด้านการตอบคำถามและการพูดบรรยายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความสามารถออกเสียงภาษาจีนด้านการตอบคำถามและการพูดบรรยายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	Z	sig
ก่อนเรียน	2.80	1.32	3.939	.000
หลังเรียน	8.25	1.21		

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการออกเสียงภาษาจีนด้านการตอบคำถามและการพูดบรรยายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอินสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

6. อภิปรายผล

6.1 ผลการศึกษาความสามารถออกเสียงภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน ตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) อยู่ในเกณฑ์ดีมาก (ร้อยละ 80 ขึ้นไป) ทุกคน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอินที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ สัทอักษรภาษาจีนพินอิน เป็นระบบในการถ่ายทอดเสียงภาษาจีนมาตรฐาน ด้วยตัวอักษร โรมัน ความหมายของพินอิน คือ การรวมเสียงเข้ากัน การเขียนเสียงแบบสัทศาสตร์ การสะกด การถ่ายทอดเสียง และการทับศัพท์ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551 : 1) โดย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเรียนรู้ศัพท์อักษรรหัสภาษาจีนพินอิน ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นนำ เป็นการทบทวนความรู้เดิม และเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาใหม่ รวมทั้งการสร้างความรู้ความตระหนักถึงความสำคัญในการใช้ภาษาจีน 2) ขั้นสอน มุ่งให้นักเรียนได้เข้าใจวิธีการออกเสียงภาษาจีนได้อย่างถูกต้องตามหลักการออกเสียงพินอิน ทั้งตัวพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ รวมถึงการรวมเสียงทั้ง 4 เสียงเข้าด้วยกัน เป็นคำที่สมบูรณ์รวมถึงการตอบคำถามและการบรรยาย ซึ่งจะใช้การ์ดคำศัพท์รูปภาพมาเข้าประกอบกับการออกเสียง เพื่อออกเสียงภาษาจีนให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับสำเนียงเจ้าของภาษา (ชาวปักกิ่ง) โดยออกเสียงตามเครื่องบันทึกเสียงเจ้าของภาษา (ชาวปักกิ่ง) เป็นวิธีที่ทำให้นักเรียนออกเสียงภาษาจีนได้ถูกต้องและทำให้นักเรียนได้เห็นการ์ดคำศัพท์และรูปภาพประกอบที่เป็นรูปธรรม นักเรียนจึงมีความเข้าใจในการเรียนด้านการออกเสียงมากขึ้น และยังทำให้นักเรียนได้ฟังการออกเสียงภาษาจีนที่ถูกต้อง เพราะการออกเสียงที่ผิดเพี้ยนไปนิดเดียวก็อาจจะทำให้ความหมายนั้นผิดไปด้วย 3) ขั้นสรุป เป็นการทดลองให้นักเรียนออกเสียง ปรับปรุง ในกรณีถ้ายังออกเสียงไม่ถูกต้อง และสรุปการออกเสียงที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติยา สุวรรณศรี (2539 : 70) การอ่านออกเสียงภาษาจีนอย่างถูกวิธี ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น การฝึกซ้ำ ๆ ทบทวนบ่อย ๆ จึงทำให้ผู้เรียนจดจำได้ ฟังเข้าใจ พูด อ่านและเขียนได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่ว และวิธีที่จะฝึกทักษะทางภาษาได้ดีอีกอย่างหนึ่งคือ การฝึกทักษะการพูดบทสนทนาที่เรียบง่ายและสามารถนำมาใช้จริงได้ในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างความคุ้นเคยในด้านการออกเสียงภาษาจีนและเกิดเป็นทักษะในด้านการพูด ทำให้ผู้เรียนเกิดความกล้าในการพูดภาษาจีน สามารถพัฒนาด้านการออกเสียงภาษาจีนได้เป็นอย่างดี และยังสามารถพัฒนาระดับความรู้ด้านภาษาจีนได้อีกทางหนึ่ง

6.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายศิลป์ภาษาจีนภายหลังจากการเรียนรู้ศัพท์อักษรรหัสภาษาจีนพินอินสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แผนการจัดการเรียนรู้ศัพท์อักษรรหัสภาษาจีนพินอินที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้การเรียนรู้ศัพท์อักษรรหัสภาษาจีนพินอิน เป็นการเรียนพูดอย่างเดียว การอ่านคำต่าง ๆ จะใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษเพื่อกำหนดการออกเสียง (ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 11) ทั้งนี้ เอกสพันธ์ ชินอัครพงษ์ (2555 : 63) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการออกเสียงทางภาษาไว้ว่า ประเด็นแรก การศึกษาภาษาต่างประเทศจะต้องเริ่มจากการศึกษาระบบเสียงก่อน“เสียง”เป็นเรื่องยากที่สุดและจะต้องให้ความสำคัญมากที่สุดด้วยเป็นเรื่องยากที่สุดและจะต้องให้ความสำคัญมากที่สุดด้วย สอดคล้องกับ กนกวรรณ ทับสิริก (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านออกเสียงภาษาจีน โดยใช้เกมประกอบแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนสตรีศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านออกเสียงโดยใช้เกม 2) แบบฝึกทักษะด้านการอ่านออกเสียงโดยใช้เกณฑ์จำนวน 5 ชุด 3) แบบวัดความสามารถด้านการออกเสียงภาษาจีนจำนวน 30 ข้อ พบว่า ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียนพบว่า หลังจากทีนักเรียนเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้และการอ่านออกเสียง โดยใช้เกมประกอบแบบฝึกส่งผลให้นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการใช้การจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอินที่มีสื่อการสอนอย่างการใช้การ์ดคำศัพท์ภาษาจีน ร่วมกับการใช้เครื่องบันทึกเสียง ที่บันทึกการออกเสียงของเจ้าของภาษาโดยตรง (ชาวจีนปักกิ่ง) มาประสมผสานกับการจัดการเรียนรู้

(2) ครูผู้สอนควรใช้การจัดการเรียนรู้สัทอักษรภาษาจีนพินอิน ร่วมกับการสอนบทสนทนาที่สามารถใช้ได้ในชีวิตประจำวันจากเรื่องใกล้ตัว เช่น การทักทาย การซื้อของ การถามทาง หรือการถามความชอบต่างๆ จนไปถึงเรื่องไกลตัว เช่น ภาษาจีนเพื่อธุรกิจ เป็นต้น

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการนำการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สัทพินอินผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อส่งเสริมการอ่านออกเสียงภาษาจีน

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยธนบุรี กรุงเทพมหานคร และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สลโกสม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่มอบความรู้ ให้ความปรึกษาและช่วยเหลือ จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จและลุล่วงไปด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ ทับสิทธิ์.(2559).ศึกษาการพัฒนาการออกเสียงภาษาจีน โดยใช้เกมสลับประกอบแบบฝึกทักษะสำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน)

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

กระทรวงศึกษาธิการ.(2551,6).ได้กล่าวถึงความสำคัญในภาษาจีน เรียนรู้อะไรในภาษาจีน และจุดประสงค์ในการ

เรียนภาษาจีน. ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

ณัฐวุฒิ สุวรรณช่าง.(2525).ภาษาและวัฒนธรรมจีนกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน.

วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, ปีที่17 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2558,14-29

ธีเบศร เชื้อพรหม.(2560).ระบบเสียงในภาษาจีน. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2560, จาก www.chinesediary.com

นันทิดา ปิยะสุข.(2555).การพัฒนาทักษะการจำศัพท์และการออกเสียงคำศัพท์ภาษาจีนโดยใช้การ์ดคำศัพท์ทบทวน

ด้วยตนเอง.วิทยาลัยเทคโนโลยีพาณิชยการสัตหีบ

นิตยา สุวรรณศรี.(2539).เพลงประกอบการเรียนการสอนอังกฤษ.พิมพ์ครั้งที่ 2.กรุงเทพมหานคร : บริษัท

คอมแพคทีนทร์จำกัด

นุกูล ธรรมจง.(2553).ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงสัทอักษรจีนกลาง “ไทยพินอิน” ที่มี

สามารถในการออกเสียงสัทอักษรจีนกลาง ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช

ภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ยุวดี ธีราราดล.(2550).การศึกษาปัญหาการเรียนรู้ Pin yin ของนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย

มหิดล.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล

ศูนย์จีนศึกษาสถาบันเอเชียศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.(2551).การเรียนรู้การสอนภาษาจีนในประเทศไทย

ระดับประถม-มัธยมศึกษา.กรุงเทพมหานคร : ศรีบุรณกอมพิวเตอร์-การพิมพ์.

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2547).สวัสดิ์ภาษาจีน.กรุงเทพมหานคร : นำทองการพิมพ์

สรศักดิ์ นิมิตรตันพร.(2556).การศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลของปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจเข้าเรียนใน

สถาบันสอนภาษาจีนของผู้ปกครองและบุตรหลาน : กรณีศึกษา โรงเรียนอัลโหล่ หนี่ห่าว.(วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2551). ภาษาจีนง่ายนิดเดียว. กลุ่มพัฒนา

การศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานอัมรินทร์แห่งประเทศไทย.(2557).สถาบันขงจื้อและบทบาทการเรียนรู้ภาษาจีนกลางในประเทศไทย.

สืบค้นเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2560,จาก <http://www.th.hanbanthai.org/>

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2557. แนวทางการพัฒนา

การวัดและประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ 4, โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เอกสิทธิ์ ชินอักษรพงศ์.(2555). การเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศความสำคัญของการเรียนการสอน

ระบบเสียง. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 2012. None (ปีที่ 9 ฉบับที่ 1) ม.ค-เม.ย

Lu JianJi.(2553).การพัฒนารูปแบบการสอนออกเสียงภาษาจีน โดยใช้ตัวอักษรและปฏิสัมพันธ์สำหรับ

นักศึกษาจีน. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา

**การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**

**THE DEVELOPMENT OF A SHORT-TERM VOCATIONAL TRAINING
CURRICULUM ON RAISING ORGANIC LAYER CHICKEN FOR
MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS**

กฤตติกาณต์ คำพร

นักศึกษาศาสาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: Krittikarn.Kam@northbkk.ac.th

ดร.เบญจรัตน์ ราชฉวาง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: Benjarat.ra@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ (1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน (3) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน และ (4) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังจากการเรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสัตหีบวิทยาคม อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ฉบับ คือ (1) หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ (2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ และ (3) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลา 6 เดือน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์มีประสิทธิภาพ 80.52/84.25 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 80.52 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และ (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน ประสิทธิภาพของหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The objectives of this study were (1) to develop a short-term vocational training curriculum (2) to study the efficiency of a short-term vocational training curriculum, (3) to investigate the learning achievement by using a short-term vocational training curriculum, and (4) to compare the learning achievement between pre-test and post-test through the short-term vocational training curriculum on raising organic layer chicken for Mathayomsuksa 3 students. The sample of this study consisted of 20 Mathayomsuksa 3 students from Sattahip Wittayakhom School at Sattahip District in Chonburi Province. The instruments were used in this study (1) the short-time vocational training curriculum on raising organic layer chickens for Mathayomsuksa 3 students; and (2) the learning achievement test on the short-term vocational training curriculum. This study was conducted 6 months. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and hypothesis test by using t-test for Dependent Samples. The finding revealed that (1) the efficiency of a short-term vocational training curriculum on raising organic layer chickens for Mathayomsuksa 3 students had the efficiency on the standard criteria of 80.52/84.25 based on the assumption, (2) the Mathayomsuksa 3 students' learning achievement had the efficiency of 80.52 %, and (3) the comparing of the students' learning achievement through the short-term vocational training curriculum on raising organic layer chicken for Mathayomsuksa 3 students in the post-test was higher than pre-test at the statistical significant level of .05.

KEYWORDS: Development of a short-term vocational training curriculum, Efficiency of curriculum, Learning achievement

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 เน้นความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีให้มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีที่เป็นสากลและภูมิปัญญาไทย มาใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถทางด้านปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ จึงได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรที่จัดขึ้นประกอบด้วยหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยี รวมทั้งหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ในรูปแบบของโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา, 2551) การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการอาชีวศึกษานั้นการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะในวิชาการที่สัมพันธ์กับวิชาชีพในการวางแผนแก้ปัญหา และดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม (สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา, 2557)

การพัฒนาหลักสูตรมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และการปรับปรุงหลักสูตรเป็นการปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น (Good, 1973; Saylor & Alexander, 1974) หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นหลักสูตรการศึกษานอกระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบอาชีพทั้งในสถานประกอบการและอาชีพส่วนตัวหรือถ่ายโอนหน่วยการเรียนรู้ไปยังหลักสูตรในระบบโรงเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ หลักสูตรประกอบด้วยภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเน้นหนักไปที่ภาคปฏิบัติเพื่อให้ผู้ศึกษาได้นำไปใช้ได้จริงเมื่อเรียนจบหลักสูตร ในปี พ.ศ. 2540 กรมอาชีวศึกษาได้อนุญาตให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นเองได้ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาอนุมัติใช้หลักสูตร เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาหลักสูตรได้ทัน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในช่วงเวลานั้นๆ (สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ, 2549)

โครงการสอนวิชาชีพแกนมัธยม เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพไปสอนให้กับนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา (ณัชชรีย์ วิเชษฐรัตน์, 2557) ในกรณีวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี ได้ทำความร่วมมือกับโรงเรียนสัตหีบวิทยาคม จัดทำโครงการการเรียนรายวิชาสะสมหน่วยกิตเตรียมอาชีวศึกษา เป็นแนวทางหนึ่งในการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ด้านอาชีวศึกษาให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาได้มีโอกาสศึกษาต่อหลักสูตรอาชีวศึกษาตามความถนัดและความสนใจ (วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี, 2560)

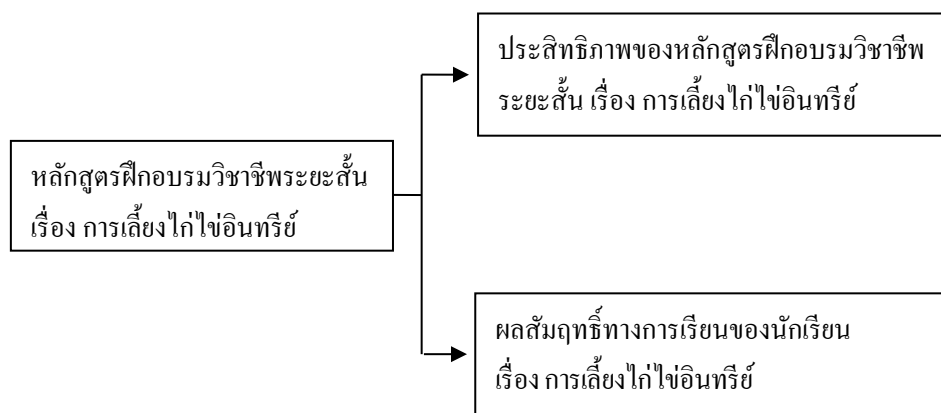
สภาพท้องถิ่นของจังหวัดชลบุรี ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงไก่ไข่เป็นอาชีพหนึ่งที่มีประชาชนประกอบอาชีพนี้เป็นจำนวนมาก แต่เป็นการเลี้ยงแบบหนาแน่นบนกรงตับ ที่มีผลต่อสวัสดิภาพของไก่ไข่ ประกอบกับในปัจจุบันผู้บริโภคให้ความสำคัญต่อการบริโภคปลอดภัย อินทรีย์ที่ไม่ใช้สารเคมีในการเลี้ยง เช่น ขาปฏิชีวนะ ที่อาจตกค้างในผลิตภัณฑ์ ทำให้ผู้บริโภคต้อง และก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูผู้สอนจึงได้พัฒนาหลักสูตรนี้ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองในท้องถิ่น และพัฒนาไปสู่ธุรกิจได้ในอนาคต ตลอดจนสามารถแนะนำผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้เกิดอาชีพการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์เพิ่มมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- (2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์
- (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังจากการเรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

- (1) หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันเรื่องการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
- (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับดีตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
- (3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย การวิจัยเรื่องนี้เป็น การ ศึกษาทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน (one group pre-test post-test design) (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2540) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T ₁	X	T ₂

5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนสัตหีบวิทยาคม อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 20 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ จำนวน 1 ตัวแปร คือ หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ ส่วนตัวแปรตามมีจำนวน 2 ตัวแปร คือ ประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 เดือน (เมษายน - ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระยะที่ 3 วัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียน

5.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

(1) หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ มี 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการปศุสัตว์อินทรีย์ พันธุ์และลักษณะประจำพันธุ์ไก่ไข่อินทรีย์ การจัดการเลี้ยงดูไก่ไข่อินทรีย์ และการบันทึกข้อมูลการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ จำนวน 12 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 4 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 8 ชั่วโมง หลักสูตรได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 และนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพกับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3 ผลการทดลอง พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นมีประสิทธิภาพ $(E_1/E_2) = 81.22/83.25$

(2) แผนจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ มี 7 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการปศุสัตว์อินทรีย์ พันธุ์และลักษณะประจำพันธุ์ไก่ไข่อินทรีย์ การจัดการลูกไก่ การทำคอกมันสำปะหลังหมักยีสต์ การทำน้ำหมักชีวภาพ การคัดไก่ไม่ไข่ออกจากฝูง และการบันทึกข้อมูลการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินแผน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ ผลการประเมินความเหมาะสมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.74

(3) แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 1, 2 และ 4 และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยที่ 3 โดยแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ได้ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้อง พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) ของแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้เท่ากับ 0.67 - 1.00 และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติเท่ากับ 1.00

5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

(1) คะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผน แต่ละแผนจัดการเรียนรู้เก็บคะแนนก่อนเรียน 15 คะแนน และหลังเรียน 15 คะแนน รวมเป็น 105 คะแนน โดยใช้แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติ

(2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนจบหลักสูตรการฝึกอบรมทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะปฏิบัติ

5.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- (2) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธี t-test แบบ Dependent Samples

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยแสดงในตารางที่ 2 พบว่า หลักสูตรมีประสิทธิภาพ 80.52/84.25

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน ^{1/} (หน่วยการเรียนรู้ที่)											คะแนนหลังเรียน	
	1	2	3				4	รวม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
	(15)	(15)	(15)	(15)	(15)	(15)	(15)	(105)				(20)	
1	10	11	12	12	10	13	14	82	13.29	1.38	78.10	15	75.00
2	13	10	13	11	13	13	12	85	13.00	0.58	80.95	14	70.00
3	13	12	10	12	13	11	12	83	14.00	0.82	79.05	18	90.00
4	12	12	12	12	13	12	12	85	13.43	0.98	80.95	18	90.00
5	12	13	13	13	12	12	12	87	14.00	0.82	82.86	16	80.00
6	13	12	13	13	11	11	12	85	12.57	1.27	80.95	17	85.00
7	11	13	12	11	13	10	10	80	13.29	1.25	76.19	16	80.00
8	11	10	14	12	14	10	12	83	13.29	1.80	79.05	17	85.00
9	12	12	13	10	12	12	11	82	13.57	1.62	78.10	15	75.00
10	12	12	13	11	10	13	12	83	13.43	1.13	79.05	17	85.00
11	14	14	11	12	10	13	12	86	14.29	0.76	81.90	18	90.00
12	11	12	13	14	12	12	10	84	13.71	1.38	80.00	18	90.00
13	12	13	12	13	11	13	12	86	13.71	1.25	81.90	15	75.00
14	10	13	10	12	12	14	13	84	13.86	0.90	80.00	18	90.00
15	12	13	12	12	13	12	12	86	13.43	1.13	81.90	17	85.00
16	14	12	11	13	12	13	12	87	12.71	1.38	82.86	18	90.00
17	11	12	12	12	12	12	12	83	13.86	1.07	79.05	16	80.00
18	13	11	11	12	12	12	14	85	14.00	1.15	80.95	19	95.00
19	12	13	12	14	11	14	12	88	13.14	0.90	83.81	18	90.00
20	12	12	12	12	14	12	13	87	13.29	1.25	82.86	17	85.00
เฉลี่ยร้อยละ									13.49		80.52		84.25

ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80.52/84.25$

^{1/} หน่วยการเรียนรู้ที่ 1, 2 และ 4 ประเมินโดยใช้แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ประเมินโดยใช้แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะปฏิบัติ

จากข้อมูลในตารางที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ที่ผ่าน การทดลองหาประสิทธิภาพร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) มีค่าเท่ากับ 80.52 และร้อยละ ของคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน (E_2) มีค่าเท่ากับ 84.25 แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ 80.52/84.25 ตามเกณฑ์ที่กำหนด

6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนร้อยละ 100 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าระดับดีขึ้นไป

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนโดยใช้ หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์

นักเรียน คนที่	คะแนนก่อน เรียน (105)	ร้อยละ	ระดับ	คะแนนหลัง เรียน (105)	ร้อยละ	ระดับ
1	45	42.86	ต่ำกว่าเกณฑ์	82	78.10	ดี
2	39	37.14	ต่ำกว่าเกณฑ์	85	80.95	ดีมาก
3	42	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	83	79.05	ดี
4	44	41.90	ต่ำกว่าเกณฑ์	85	80.95	ดีมาก
5	42	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	87	82.86	ดีมาก
6	41	39.05	ต่ำกว่าเกณฑ์	85	80.95	ดีมาก
7	38	36.19	ต่ำกว่าเกณฑ์	80	76.19	ดี
8	44	41.90	ต่ำกว่าเกณฑ์	83	79.05	ดี
9	44	41.90	ต่ำกว่าเกณฑ์	82	78.10	ดี
10	42	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	83	79.05	ดี
11	45	42.86	ต่ำกว่าเกณฑ์	86	81.90	ดีมาก
12	43	40.95	ต่ำกว่าเกณฑ์	84	80.00	ดีมาก
13	42	40.00	ต่ำกว่าเกณฑ์	86	81.90	ดีมาก
14	44	41.90	ต่ำกว่าเกณฑ์	84	80.00	ดีมาก
15	40	38.10	ต่ำกว่าเกณฑ์	86	81.90	ดีมาก
16	41	39.05	ต่ำกว่าเกณฑ์	87	82.86	ดีมาก
17	44	41.90	ต่ำกว่าเกณฑ์	83	79.05	ดี
18	49	46.67	ต่ำกว่าเกณฑ์	85	80.95	ดีมาก
19	38	36.19	ต่ำกว่าเกณฑ์	88	83.81	ดีมาก
20	39	37.14	ต่ำกว่าเกณฑ์	87	82.86	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยของร้อยละ		40.29	ต่ำกว่าเกณฑ์		80.52	ดีมาก

จากข้อมูลในตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง เรียนสูงกว่าระดับดี คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.52

6.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังจากการเรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ผลการวิจัยแสดงในตารางที่ 4 พบว่า การฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ที่พัฒนาขึ้น มีผลทำให้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	d_f	sig
ก่อนเรียน	20	105	42.30	2.74	42.25	0.000
หลังเรียน	20	20	84.25	2.06		

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. อภิปรายผล

7.1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ มีประสิทธิภาพ 80.52/84.25 เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันอย่างเป็นระบบ โดยใช้แบบอย่างจากหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย นอกจากนี้ยังมีการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวคิดของสังค อูรานันท์ (2532) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรก่อนนำไปใช้จริง การดำเนินงานในขั้นการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ช่วยให้ได้หลักสูตรที่ตอบสนองต่อสภาพความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม

7.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 80.52 เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนด ซึ่งเป็นระดับที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียนที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.29 สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสัทธิพิทยาคม มีพื้นฐานความรู้ด้านการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์น้อยมาก และเมื่อจัดการเรียนโดยใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย นักเรียนที่เข้ารับการอบรมมีความสนใจด้านวิชาชีพเกษตร ตลอดจนหลักสูตรฝึกอบรมเน้นการปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภา แสนบัณฑิต (2545) ที่พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกบัวผัน

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นและเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้จริง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

7.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังจากการเรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยาล้าน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจมีผลมาจากการที่จัดการฝึกอบรมด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นรูปแบบหนึ่งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะเป็นการเรียนรู้ที่นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ มีขั้นตอนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกกลุ่ม และได้ลงมือปฏิบัติจริง (learning by doing) โดยเน้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำงานเป็นกลุ่ม มีความรับผิดชอบต่อกันร่วมกัน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมที่มีความสามารถทางการเรียนในระดับสูงได้ช่วยเหลือและอธิบายเนื้อหาให้กับเพื่อนในกลุ่ม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่เรียนอ่อนกว่ามีกำลังใจในการพัฒนาตนเอง ช่วยกันคิดค้น อภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นราภรณ์ พองสวัสดิ์ (2544) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์คอมพิวเตอร์ของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 โดยการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มและการเรียนปกติ ที่วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมหลังการเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ การทำงานกลุ่มทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสุขกับการเรียนรู้อย่างเห็นได้ชัดจากกระบวนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม ครูผู้สอนจะอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการค้นคว้า รวมทั้งคอยให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนอย่างใกล้ชิด ส่วนการจัดการฝึกอบรมที่ให้เนื้อหามากกว่ากิจกรรมทำให้ผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ และเบื่อหน่ายต่อการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล เค้นสมุทร (2554) ที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเรียนด้วยวิธีแบบกลุ่มสัมพันธ์

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยาล้าน เรื่องการเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้นควรมีตัวอย่างภาพประกอบและภาพเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหัวข้อการฝึกอบรมต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มความสนใจแก่ผู้เรียน

(2) ควรปรับระยะเวลาในการเรียนให้มากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้อย่างเต็มที่ เช่นการจัดกลุ่มไก่ การทำคอกมันสำปะหลังหมักยีสต์ การบันทึกข้อมูล เป็นต้น

(3) การจัดการฝึกอบรมกับนักเรียนควรมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ผู้สอนต้องเอาใจใส่ผู้เข้ารับการอบรมอย่างใกล้ชิด ให้ได้ฝึกปฏิบัติจนเกิดผลตามศักยภาพของแต่ละบุคคล และให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกอย่างจนเกิดการเรียนรู้ และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของตนเอง

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยาล้าน เรื่อง การเลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์สำหรับนักเรียนระดับชั้นอื่นๆรวมทั้งนักศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ ตลอดจนเกษตรกรผู้สนใจ

(2) ควรมีการสร้างและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การเลี้ยงปศุสัตว์อินทรีย์อื่น เช่น การเลี้ยงหมูหลุมอินทรีย์ การเลี้ยงไก่เนื้ออินทรีย์ เป็นต้น

9. เอกสารอ้างอิง

ณัชชาธิษัฏ วิเชียรรัตน์. 2557. **อาชีพจะเกษมมัธยมให้โอกาสสร้างอาชีพ**. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ศุกร์ที่ 5 กันยายน 2557.

นราภรณ์ ฟองสวัสดิ์. 2554. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มวิชา**

คณิตศาสตร์คอมพิวเตอร์ของนักศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 โดยการเรียนรู้แบบ

กระบวนการกลุ่มและการเรียนปกติ. เชียงใหม่: วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนา.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540. **ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหน่วยที่ 6**. นนทบุรี:

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. 2551. **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 125 ตอนที่ 43 ก. หน้า 3.

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชลบุรี. 2560. **แผนปฏิบัติงานประจำปี 2561**. ชลบุรี: วิทยาลัยเกษตรและ

เทคโนโลยีชลบุรีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

วิภา แสนบัณฑิต. 2545. **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการปลูกบัวผันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สังัด อุทรานันท์. 2532. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เพรสมีเดีย.

สุวิมล เต๋นสมุทร. 2554. **ผลการจัดการเรียนการสอนแบบสืบสวนและแบบกลุ่มสัมพันธ์ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์**

ทางการเรียนวิชาจิตวิทยาและแนะแนวสำหรับครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

สำนักงานนโยบายคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2557. **ภารกิจและนโยบาย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักมาตรฐานอาชีวศึกษาและวิชาชีพ. 2549. **กรอบมาตรฐานหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education** 3rd ed. New York: Mc Graw Hill Book Company.

Saylor, J.G. & Alexander, W.M. (1974). **Planning Curriculum for Schools**. New York: Holt, Rinehart, & Winston.

**การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู
ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**
**The Usage of the Good Governance Principles of School Administrators in the
Attitude of Government Teachers in Ban Phaeo District under the Samut Sakhon
Primary Educational Service Area Office**

นายพงศ์ศิริ แก้วรักษา

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail: kaewraksapongsiri@gmail.com

ผศ.ดร.อุไรรัตน์ แย้มขุติ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail: Urirat-y@thonburi-u.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครูในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู โรงเรียนในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 29 คน และครูผู้สอน จำนวน 182 คน รวมทั้งสิ้น 211 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้สถิติทดสอบค่า t-test (Independent Samples) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way anova กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักคุณธรรม รองลงมา ได้แก่ หลักความโปร่งใส และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ด้านหลักความรับผิดชอบ 2) เปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครูในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยจำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามประสบการณ์ ในด้าน หลักความโปร่งใส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การใช้หลักธรรมาภิบาล / การบริหารสถานศึกษา / ทักษะของข้าราชการครู / เขตอำเภอบ้านแพ้ว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to study the usage of the good governance of school administrators in the attitude of government teachers in Ban Phaeo district under the Samut Sakhon primary educational service area office, and 2) to compare the usage of the good governance of school administrators in the attitude of government teachers in Ban Phaeo district under the Samut Sakhon primary educational service area office which was classified by position, working experience, and school size. The sample consisted of 29 deputy directors and 182 government teachers in 211 totally who were in Ban Phaeo district under Samut Sakhon Primary Educational Service Area office. The instrument was as a questionnaire. The statistics used for analysis were percentage, mean, standard deviation, independent sample t-test, and one-way analysis of variance. The significance level was .05.

The research findings were as follow: 1) The usage of the good governance of school administrators in the attitude of government teachers in Ban Phaeo district under the Samut Sakhon primary educational service area office, overall of the operation was at a high level. When inspecting at individual aspect, it was found that the highest rated aspect was the morality, followed by transparency, and responsibility. 2) The comparison of the usage of the good governance of school administrators in the attitude of government teachers in Ban Phaeo district under the Samut Sakhon primary educational service area office, overall revealed no differences in the statistical significant for position and school size. On the other hand, the comparison which was classified by working experience, in transparency, there was at .01 level of significance.

KEYWORDS: The Usage of the Good Governance/ School Administration/ the Attitude of Government Teachers/In Ban Phaeo District under the Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในการดำเนินงานต่างๆในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย(สุภาพร คำสาแดง :2556, หน้า 2) โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบควบคุมกำกับดูแลการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนต้องปฏิบัติงานใกล้ชิดกับครูผู้สอนและนักเรียนมาก

ที่สุด คุณภาพของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับพฤติกรรมความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ(ปรัชญา เวสารัชช์ .2554:10)

หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีพ. ศ. 2542 ได้จำแนกธรรมาภิบาลเป็น 6 ด้านคือ ด้านนิติธรรมด้านคุณธรรมด้านความโปร่งใสด้านการมีส่วนร่วมด้านความรับผิดชอบและด้านความคุ้มค่าเพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจเป้าหมายมีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่า รวมทั้งมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอซึ่งต้องใช้หลักธรรมาภิบาล

จากการศึกษางานที่กล่าวมา พบว่า ผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก การที่ผู้บริหารเป็นผู้มีการบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ก่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานบุคลากรมีความพึงพอใจและยินดีที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจเต็มความสามารถบริหารจัดการที่ดีต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักนิติธรรม คุณธรรม การมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบและด้านความคุ้มค่าพร้อมรับการตรวจสอบได้เสมอจนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นองค์กรที่มีความเจริญก้าวหน้าและมีคุณภาพ อย่างยั่งยืนเป็นแนวทาง ของการพัฒนา เพื่อนำไปปฏิบัติงานเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครเพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาองค์กรต่อไป

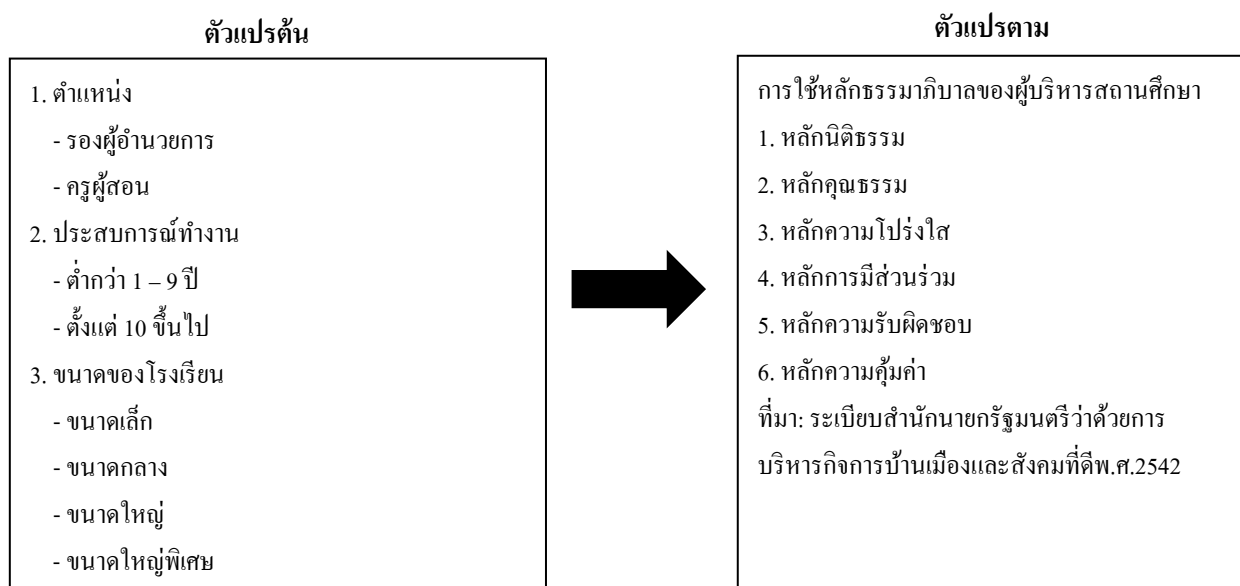
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

(2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยจำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ รองผู้อำนวยการและข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โรงเรียนทั้งหมด 29 โรงเรียน ข้าราชการครูทั้งหมดจำนวน 466 คน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2560) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณของ เกรจซีและมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 211 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยตำแหน่ง, ประสบการณ์ทำงานและขนาดโรงเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1) เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียน ตอนที่ 2) เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะข้าราชการครู ในอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา โดยผ่านการตรวจของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และนำมาวิเคราะห์ด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง

เท่ากับ 1.00 และนำข้อคำถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัก ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.994

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารโรงเรียนในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์อนุญาตเก็บข้อมูล ไปยังโรงเรียนในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสมุทรสาคร

3. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว นำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และหาร้อยละ

2. นำข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะข้าราชการครู ในอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, S.D. = 0.22) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักคุณธรรม ($\bar{X}=4.29$, S.D. = 0.36) รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส ($\bar{X}=4.27$, S.D. = 0.33) และหลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.19$, S.D. = 0.24)

ตารางที่ 5.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม

การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักนิติธรรม	4.19	0.33	มาก
2. หลักคุณธรรม	4.29	0.36	มาก
3. หลักความโปร่งใส	4.27	0.33	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.26	0.28	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ	4.19	0.24	มาก
4. หลักความคุ้มค่า	4.25	0.25	มาก
รวมเฉลี่ย	4.24	0.22	มาก

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่งในการปฏิบัติงานของ ครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตารางที่ 5.2 ค่าเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่ง

การใช้หลักธรรมาภิบาล	ตำแหน่งการปฏิบัติงาน					
	รองผู้อำนวยการ n=29		ครู n=182		t	p
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1.หลักนิติธรรม	4.16	0.30	4.19	0.33	.47	.63
2.หลักคุณธรรม	4.27	0.34	4.30	0.36	.39	.69
3.หลักความโปร่งใส	4.26	0.31	4.28	0.33	.26	.79
4.หลักการมีส่วนร่วม	4.24	0.27	4.26	0.28	.35	.72
5.หลักความรับผิดชอบ	4.20	0.25	4.19	0.24	.17	.86
6.หลักความคุ้มค่า	4.24	0.25	4.25	0.25	.22	.82
รวม	4.23	0.22	4.24	0.23	.36	.71

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักความโปร่งใสซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5.3 ค่าเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามประสบการณ์

การใช้หลักธรรมาภิบาล	ประสบการณ์ในการทำงาน					
	1-9 ปี n=146		10ปีขึ้นไป n=65		t	p
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1.หลักนิติธรรม	4.17	0.31	4.23	0.35	-1.10	.27
2.หลักคุณธรรม	4.31	0.37	4.26	0.33	.90	.36
3.หลักความโปร่งใส	4.23	0.32	4.38	0.32	-3.07	.00**
4.หลักการมีส่วนร่วม	4.24	0.27	4.30	0.29	-1.35	.17
5.หลักความรับผิดชอบ	4.18	0.23	4.21	0.27	-.66	.50
6.หลักความคุ้มค่า	4.25	0.25	4.25	0.24	-.103	.91
รวม	4.23	0.22	4.27	0.23	-1.17	.24

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5.4 ค่าเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การใช้หลักธรรมาภิบาล	SS	df	MS	F	P
ภาพรวม					
ระหว่างกลุ่ม	.07	2	.03	.72	.48
ภายในกลุ่ม	10.89	208	.05		
รวม	10.97	210			

6. อภิปรายผล

ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักคุณธรรม รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส และลำดับสุดท้ายคือ หลักความรับผิดชอบ เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้

การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู โดยใช้หลักคุณธรรม ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรมเป็นที่ยอมรับของข้าราชการครู ผู้ปกครอง ซึ่งเห็นได้จาก ทักษะกระบวนการบริหารการสอดแทรกวินัย คุณธรรม จริยธรรม ในคราวประชุมประจำเดือนและที่สำคัญรัฐบาลได้มีประกาศสวาระแห่งชาติด้านจริยธรรมและการป้องกันการทุจริตและไม่ชอบในภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยชลทิชา ลิ้มสกุลศิริรัตน์ (2551) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโดยใช้หลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก

การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู โดยใช้หลักความโปร่งใส ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนด ติดตาม ตรวจสอบและรายงานผลอย่างเป็นระบบข้าราชการสามารถเข้าถึงข้อมูลของสถานศึกษาได้ สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนนทพล เรืองวิวงศ์ (2552) ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทวธราช โดยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโดยใช้หลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก

การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู โดยใช้หลักความรับผิดชอบ ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักในหน้าที่ กำหนดผู้รับผิดชอบงานชัดเจนเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนนทพล เรืองวิวงศ์ (2552) ได้ศึกษาการบริหาร

โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทวธราช โดยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโดยใช้หลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกโดยตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสกล ฐานธมฺโม (2556) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในด้านเพศ อายุ ตำแหน่ง และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกโดยประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักความโปร่งใสซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสกล ฐานธมฺโม (2556) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในด้านเพศ,อายุ,ตำแหน่ง,และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศจี รวยพงษ์ (2556) ได้ศึกษาการศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารงานตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเมืองพิทยา พบว่า ด้านประสบการณ์การสอนต่างกันมีความเสี่ยงต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารงานของโรงเรียนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นหลักความโปร่งใสที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกโดยขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสกล ฐานธมฺโม (2556) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์ การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับในด้านเพศ,อายุ,ตำแหน่ง,และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ส่วนใหญ่มีการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้าราชการครูในโรงเรียนในเขตอำเภอบ้านแพ้วสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ให้ความสำคัญกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนมีความเป็นธรรมและ เป็นที่ยอมรับของครูทุกคนในโรงเรียนและชุมชน ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียนควรแสดงความกระตือรือร้นที่จะร่วมแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานร่วมกับเพื่อนครู เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารโรงเรียนควรผู้นำในการจัดกิจกรรมระดมทุนจากภายนอกสถานศึกษา จัดทำงบประมาณ จัดการทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

(2) การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้าราชการครูในโรงเรียนในเขตอำเภอบ้านแพ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยมีการจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและขนาดโรงเรียน จากผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่า มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความสามารถในการแสวงหาความรู้มากขึ้น ทั้งที่เป็นผลมาจากการพัฒนาระบบข้าราชการทั้งระบบอย่างสม่ำเสมอ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในทัศนะของข้าราชการครู จากกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่นๆ เพื่อประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

(2) ควรศึกษากลยุทธ์ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผศ.ดร.อุไรรัตน์ แยมชุตติ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

9. เอกสารอ้างอิง

- ชลธิชา ลิ้มสกุลศิริรัตน์. (2551). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- นันทพล เรืองวิวงศ์. (2552). การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายเทวธิดา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์

พระสกล ฐานธมฺโม. (2556) การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัด
นครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย

ศจี รวยพงษ์. (2556). การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารงานตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเมืองพัทยา
2 (เจริญราษฎร์อุทิศ). วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

สุภาพร คำสำแดง.(2556) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร
และครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. งานนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อธิธัมม 4 ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม**

**A STUDY ON LEARNING ACHIEVEMENT IN BUDDHIST PRINCIPLE
SUBJECT OF IDDHIPADA PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS THROUGH
GROUP DISCUSSION LEARNING MANAGEMENT**

พระวุฒิชัย โคเรือง

นักศึกษาด้านวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: wuttichai.kho @northbkk.ac.th

ผศ. ดร.สุนันท์ สลโกสุม

อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

E-mail: sunun.so@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อธิธัมม 4 และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเรื่อง อธิธัมม 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดตะกล้า กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 35 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม 8 แผน 18 ชั่วโมง มีการตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.21) จาก 5 ระดับ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง อธิธัมม 4 เป็นข้อสอบปรนัย แบบ 4 ตัวเลือก ความเที่ยงตรง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่า 0.67-1.00 แบบทดสอบมีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.56-0.75 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.25 - 0.87 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบที (t-test for Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเรื่องอธิธัมม 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 24.31) (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเรื่อง อธิธัมม 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม , อธิธัมม 4 , ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This research aimed to study on learning achievement in Buddhist Principle subject of Iddhipada 4 to compare on learning achievement in Buddhist Principle subject of Iddhipada 4 for Prathomsuksa 4 students between pre-test and post-test through group discussion learning management. The sample of this study was 35 students in a section of Prathomsuksa 4 from Wat Ta Klum School in Bangkok Metropolitan using cluster Random Sampling Method. The research instruments consisted of (1) the 8 lesson management plans for 18 hours which had validity at the highest level ($\bar{X}$ = 4.21) from 5 level (2) a learning achievement Buddhist Principle subject of Iddhipada 4 in multiple 4 choices test. The validity of Index of Item Objective Congruence (IOC) was 0.67-1.00. Item of difficulty (P) was between 0.56-0.75. Discrimination was between 0.25 - 0.87 ,and reliability was 0.94. The data was analyzed by percentage, mean, standard deviation and t-test for Dependent Samples. The results found that (1) the learning achievement in Buddhist Principle subject of Iddhipada 4 through group discussion learning management was at the excellent level ($\bar{X}$ = 24.31). (2) the learning achievement in Buddhist Principle subject of Iddhipada 4 through group discussion learning management of posttest was higher than posttest at the statistically significant level of.01.

KEYWORDS: Group discussion learning management, Iddhipada 4 , learning achievement.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การศึกษาทั่วโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากตามกระแสโลกาภิวัตน์ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและระบบการสื่อสาร การพัฒนาประเทศจะต้องสอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าด้านต่างๆ โดยจะต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและทำให้สามารถแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ของสังคมได้บทบาทของการศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ มีระบบยุทธวิธีในการคิด รู้จักแสวงหาข้อมูล ประมวลผล จัดระบบข้อมูลและตัดสินใจด้วยตนเอง ดังนั้นระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพและความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะต่าง ๆ ของคนในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12-15 พ.ศ. 2560-2579 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) จากผลงานวิจัยของ พงษ์ศักดิ์ จันทร์สุนทร(2541) พบว่าการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ไม่บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื่องจากครูผู้สอนยังเน้นการจัดการเรียนรู้แบบครูเป็นศูนย์กลางและยึดเนื้อหาเป็นหลัก เน้นการท่องจำ มากกว่าการคิดวิเคราะห์ หาเหตุผลและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้สมรรถนะของผู้เรียนในด้านความรู้และความคิดอยู่ในระดับต่ำผู้เรียนส่วนใหญ่ทำข้อสอบอัตนัยและข้อสอบที่เป็นการอธิบายความได้น้อยมากเนื่องมาจากขาดการปลูกฝังให้รักในการเรียนรู้การอ่านหนังสือ การศึกษาค้นคว้า การคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง

การจัดการศึกษาในด้านพระพุทธศาสนานั้นเป็นวิชาพื้นฐาน จัดอยู่ในสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อีกอย่างพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาอย่างยาวนาน วิถีชีวิตของคนไทย วัฒนธรรม โดยส่วนมากได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนาด้วยความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีต่อสังคมไทยดังกล่าวนี้นี้ ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก วิชาพระพุทธศาสนาจึงถือว่ามีความสำคัญมาก แต่จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนา พบว่า ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้สืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง และให้การอธิบายเพิ่มเติมของผู้สอน แต่การสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด แต่ผู้เรียนนั้นยังขาดความรับผิดชอบ ความเอาใจใส่ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การใฝ่เรียนรู้ ใฝ่คิด คัดอย่างสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ซึ่งนั่นเป็นสาเหตุที่การศึกษาของไทยไม่ก้าวหน้า และนั่นเป็นเพราะการศึกษาของไทยยังไม่ได้เติมเต็มทางด้านจิตสำนึกของการมีส่วนร่วม ไม่มีความเอาใจใส่ในสิ่งที่เรียนรู้ ไม่เห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน จึงทำให้ขาดความเพียร หนักไม่เอาเบาไม่สู้ จึงทำให้ไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน ซึ่งทำให้การศึกษาของคนไทยไปไม่ถึงจุดหมาย และเด็กไทยในปัจจุบันนักเรียนยังขาดความเอาใจใส่ความรับผิดชอบ การใฝ่เรียน ใฝ่คิด คัดอย่างสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (นพพร พานิชสุข, 2556)

จากประสบการณ์ของนักการศึกษาที่ได้นำกิจกรรมกลุ่มไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในต่างประเทศพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่มช่วยสร้างโอกาสให้เกิดความรู้ที่ผู้เรียนได้เป็นผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทักษะทางปัญญาของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนได้ค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะและความเข้าใจที่ได้เรียนในห้องเรียนกับชีวิตจริง และเป็นการเปิดโอกาสที่สำคัญในการเรียนแบบร่วมมือ มีการพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมและความสามารถในการทำงานร่วมกัน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น ผู้เรียนเกิดความประทับใจและบันทึกแนวคิดของตนโดยผ่านสื่อต่างๆ ผลการเรียนรู้ช่วยเพิ่มความรู้ลึกประสบการณ์ประสบความสำเร็จและช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน ผู้เรียนทุกคนเกิดความสนุกสนานในการเรียนสนใจเรียน และมีความพึงพอใจการเรียนเพิ่มขึ้น (ปรีชา เนาว์เย็นผล, 2556)

การสอนอีกวิธีหนึ่งคือ การสอนโดยให้ทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนจะมีความเอาใจใส่ให้ความร่วมมือกับเพื่อน มีความพยายามเพื่อให้มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาทำได้หลายวิธี การเล่านิทาน การแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น การที่จะใช้กิจกรรมกลุ่ม ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา ซึ่งกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันวางแผน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม คมเพชร ฉัตรสุกกุล(2558) กล่าวว่า พลวัตแห่งกลุ่ม (Group dynamics) จะช่วยอธิบายการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นภายในกลุ่มจะเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศึกษาพลังหรือเงื่อนไขต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มในส่วนรวมและกระบวนการตีความหมายของพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนโดยอาศัยประสบการณ์ของกลุ่ม พลวัตแห่งกลุ่มยังช่วยให้เข้าใจกระบวนการในการทำงานร่วมกัน การเลือกจุดมุ่งหมายของกลุ่ม การเสนอแนะและประเมินผลวิธีดำเนินการ การตัดสินใจการวางแผนเพื่อการปฏิบัติและการดำเนินการตามแผนนั้น ซึ่งช่วยให้มีความคุ้นเคยกับการเป็นผู้นำ การเป็นสมาชิกช่วยให้บุคคล

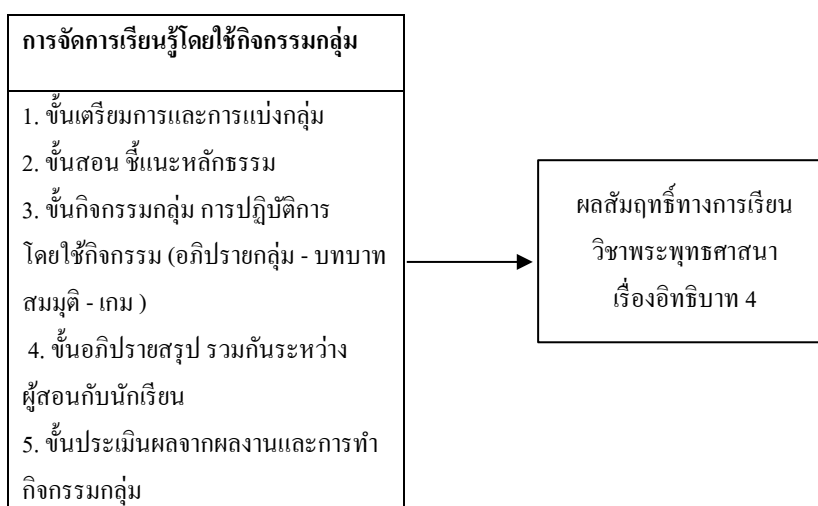
สามารถฝึกฝนตนเองและผู้อื่นเพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มให้สามารถวัดและประเมินความก้าวหน้าได้ การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่มจะนำมาแก้ปัญหาได้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาของเด็กได้ โดยการนำมาทดลองใช้กับเด็กนักเรียน เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเป็นไปตามศักยภาพที่ตนมีอยู่ โดยการนำกิจกรรมกลุ่มมาใช้เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ จากการใช้กิจกรรมกลุ่มเป็นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียน โดยเน้นให้นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ตรงกับพฤติกรรมที่มีปัญหาทางการเรียน ฉะนั้นการสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาพระพุทธศาสนา จึงมีความมุ่งหวังจะสามารถช่วยเหลือนักเรียนให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการเรียนรู้ของนักเรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยการพัฒนาทางสติปัญญาและจิตใจอย่างมีประสิทธิภาพต่อการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเรื่องอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเรื่องอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม

3. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเรื่องอิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมกลุ่ม ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยออกแบบโดยใช้การวิจัยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชา เนาวีเย็นผล, 2556) สมมติฐานของการวิจัยคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อธิธัมม 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดตะกล้า กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในกลุ่ม (Sampling Unit) โดยใช้การจับฉลาก 1 ห้องเรียน จำนวน 35 คน

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อธิธัมม 4

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 2 เดือน (สิงหาคม – กันยายน 2561) โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 8 แผน จำนวน 18 ชั่วโมง ครั้งละ 1 ชั่วโมง

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

(1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เรื่อง อธิธัมม 4 ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความถูกต้อง เหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.21$)

(2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67-1.00 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยนำไปทดสอบใช้กับนักเรียน จำนวน 35 คน พบว่ามีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.56-0.75 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.25 - 0.87 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

4.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม 8 แผน จำนวน 18 ชั่วโมง มีการทดสอบก่อนและหลังเรียน

4.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(2) สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test for Dependent Samples)

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อธิธัมม 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม ผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม จำแนกตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เกณฑ์	ระดับ	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	SD
80 - 100	ดีเยี่ยม	24-30	22	62.86	24.31	2.10
70 - 79	ดี	20-23	13	37.14		
รวม	ดีเยี่ยม		35	100		

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 24.31) และมีนักเรียนร้อยละ 62.85 อยู่ในระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 31.14 อยู่ในระดับดี

5.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อิทธิบาท 4 ที่ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม

การทดสอบ	$\bar{X}$	SD	df	t	Sig
ก่อนเรียน	12.00	2.86	34	30.69	.000
หลังเรียน	24.31	2.10			

จากตารางที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม สูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผล

จากการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาที่จัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดตะกั่ว กรุงเทพมหานคร อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง อิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่มนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตนาถ เหลืองอ่อน (2557) ได้ศึกษาผลการให้คำปรึกษากลุ่มทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์และพฤติกรรมและการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติเพื่อพัฒนาจิตในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีคะแนนจิตในการ

การเรียนรู้ต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 จำนวน 34 คน แล้วสุ่มอย่างง่ายและสอบถามความสนใจได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 18 คน และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มทดลองที่ 1 กลุ่มทดลองที่ 2 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 6 คน ดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม กลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติการเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีฉันทะในการเรียนระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยอาจสรุปได้ว่า เมื่อบุคคลใดมีคุณธรรมด้านฉันทะ ย่อมพบคุณธรรมด้าน วิริยะ จิตตะ และวิมังสารวมอยู่ด้วยเช่นเดียวกัน และเมื่อพบคุณธรรมด้านใดด้านหนึ่งของอิทธิบาท 4 ก็จะพบคุณธรรมอีก 3 ด้านอยู่ด้วย ซึ่งเมื่อบุคคลใดมีคุณธรรมด้านฉันทะก็ย่อมโน้มมนำให้เกิดวิริยะ จิตตะและวิมังสา ในการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาให้ ประสบความสำเร็จในการเรียนที่นักเรียนมุ่งหวังไว้

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาเรื่อง อิทธิบาท 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพระพุทธศาสนาเรื่องอิทธิบาท 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรุตถ์ ภูเจริญ (2551) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่ส่งผลต่ออ้อมโนทัศน์ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเมื่อทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มแล้วส่งผลอ้อมโนทัศน์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านลักษณะพฤติกรรมด้านสติปัญญาของนักศึกษา ด้านรูปร่างและคุณลักษณะ ด้านความสุขและความพึงพอใจ สำหรับด้านผลอ้อมโนทัศน์ด้านความวิตกกังวล และลักษณะความเป็นคนน่านิยมนั้น มีระดับอยู่ในระดับปานกลาง และนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังจากทำกิจกรรมกลุ่มแล้ว มีอ้อมโนทัศน์มากกว่าก่อนการทำกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การนำกิจกรรมกลุ่มไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควรคำนึงถึงวิธีการการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่มให้แต่ละความสามารถกันและต้องศึกษาการทำกิจกรรมกลุ่มให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ในการดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยโดยใช้กิจกรรมกลุ่มในการพัฒนานักเรียนในสาระการเรียนรู้ สังคม ศาสนาและวัฒนธรรมในหัวข้ออื่นๆ

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ และ ผศ. ดร.สุนันท์ สลโกสม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้ความช่วยเหลือจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. 2525. คู่มือการศึกษาจริยธรรมระดับอุดมศึกษา ตอนที่2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ. 2551. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
- คมเพชร ฉัตรศุกกุล. 2558. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: แสงรุ่งการพิมพ์.
- จิรุตถ์ ภูเจริญ. 2551. ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมกลุ่มที่ส่งผลต่ออัตมโนทัศน์ของนักศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- จิตนาฏ เหลืองอ่อน. 2557. ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มทฤษฎีพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม และการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติ เพื่อพัฒนาทักษะในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- นพพร พานิชสุข. 2556. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษากับการฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2556. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยการจัดประสบการณ์ ตามแนวคิดของคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.
- พยุสศักดิ์ จันทรสุนทร. 2541. การวิจัยในชั้นเรียน. วารสารวิชาการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2560-2579). กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟิค.

**ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ**

**The Relationship between School Administration Based on Good Governance of
Administrators and Learning Organization in Secondary Schools, under the
Office of the Secondary Educational Service Area 6, Samut Prakan.**

พระศัลยา กิยะสูตร

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail: sunya47025@gmail.com

ผศ.ดร.อุไรรัตน์ แยมขุติ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail: Urairat-y@thonburi-u.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ระดับพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ทำการเก็บข้อมูลจากครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงเรียน จำนวน 344 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson's correlation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการศึกษาสรุปว่า 1) ระดับพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูงที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร / การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ / โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

ABSTRACT

The objectives of this study were to study 1) the levels of good governance behavior of secondary school administrators, 2) the level of learning organization of secondary schools, And 3) the relationship between Schools Administration based on good governance of administrators and learning organization in secondary schools, under the Office of the Secondary Educational Office Area 6, Samut Prakan. Data collection from secondary school teachers, under the Office of the Secondary Educational Office Area 6, Samut Prakan. There were 344 teachers of 25 schools. The tool was used was a questionnaire. The reliability of the questionnaire was 0.95. Data analyzing was used frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation (Pearson's correlation) at a level of 0.05 significance level.

The results of this study showed that 1) the level of administrative behaviors under the good governance of school administrators, under the Office of the Secondary Educational Office Area 6, Samut Prakan. The study indicated that the overall is at the highest level. 2) level of Learning Organization of secondary school, under the Office of the Secondary Educational Office Area 6, Samut Prakan. The research found that the overall is at the highest level. 3) the Relationship Between School Administration Based on Good Governance of Administrators and Learning Organization in Secondary School, under the Office of the Secondary Educational Office Area 6, Samut Prakan. The study indicated that the administration of good governance has the same relationship with the learning organization in secondary schools under the Office of the Secondary Educational Office Area 6, Samut Prakan. The statistical significance at a level of 0.05 level, the overall is at the highest level.

KEYWORDS: Good governance of administrators/ learning organization/ Secondary Schools, under the Office of the Secondary Educational Office Area 6, Samut Prakan.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นหัวหน้าสถานศึกษา จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา และสร้างควมมีประสิทธิผลของโรงเรียน จึงควรนำหลักธรรมาภิบาลมาบูรณาการในการบริหาร และจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียน เพื่อให้การบริหารการศึกษามีการพัฒนาในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการบริหารที่เน้นความโปร่งใสตรวจสอบได้ความรับผิดชอบ การ

ประพฤติกอบ การมีส่วนร่วม และกระบวนการยุติธรรม เพื่อปลูกฝังให้ผู้ร่วมงาน เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักในการบริหารงานให้มีความโปร่งใสและมีความรับผิดชอบ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) ภายใต้หลักการสร้างธรรมาภิบาลที่ดีมีองค์ประกอบ 6 หลัก ได้แก่ หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม ดังนั้น ผู้บริหารที่ดีจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน และพยายามทำตนให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของผู้ร่วมงานหรือผู้ได้บังคับบัญชาอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกัน แนวคิดเรื่องการบริหารที่ดีจากต่างประเทศได้เผยแพร่เข้าสู่สังคมไทย โดยนักคิด นักวิชาการ องค์กรพัฒนาต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางแนวทางการปรับปรุง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ของสังคมใหม่ (พระมหาลำพัง ชีรปัญญา, 2554)

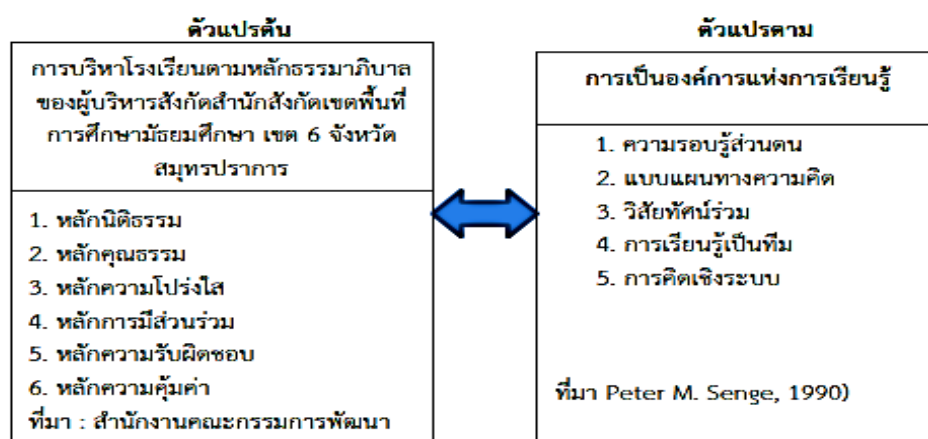
จากการศึกษางานที่กล่าวมา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของวิทยาลัย ผู้บริหารต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหาร มีวางแผนงานขององค์กรได้อย่างมียุทธศาสตร์ เหมาะสมกับเงื่อนไขข้อจำกัดของผู้เรียน ครู ผู้ร่วมงาน ชุมชน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง เป้าหมายของการพัฒนา เพื่อนำไปปฏิบัติจนเกิดผลต่อการพัฒนาอย่างแท้จริงนำไปสู่ผลของการพัฒนา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร โรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (2552) และการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning School) ตามกรอบแนวความคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงเรียน จำนวน 2,456 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 โรงเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973) และกลุ่มตัวอย่าง ประชากร จำนวน 344 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้ 1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า 2. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ประกอบด้วย ความรอบรู้ส่วนตัว แบบแผนทางความคิด วิสัยทัศน์ร่วม การเรียนรู้เป็นทีม การคิดเชิงระบบ

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน และนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้อง และนำมาวิเคราะห์ด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) และนำข้อคำถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหา

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ Reliability สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติการหาความสัมพันธ์ ของเพียร์สัน

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาเดินทางไปเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้จำนวนหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอเป็นตาราง วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การแปลผลค่าเฉลี่ยวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัด สมุทรปราการ โดยใช้สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิง จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 52.03 และเพศชาย จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 47.97 และมีอายุ 36 – 45 ปี มากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 44.48 รองลงมา คือ 26 – 35 ปี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 32.56 อายุ มากกว่า 45 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.24 ลำดับสุดท้าย คือ น้อยกว่า 25 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.72 ระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 60.47 รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 36.63 และลำดับสุดท้าย คือ ปริญญาเอก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.91 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. หลักนิติธรรม	4.78	0.20	มากที่สุด
2. หลักคุณธรรม	4.78	0.21	มากที่สุด
3. หลักความโปร่งใส	4.85	0.20	มากที่สุด
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.78	0.20	มากที่สุด
5. หลักความรับผิดชอบ	4.80	0.24	มากที่สุด
6. หลักความคุ้มค่า	4.85	0.20	มากที่สุด
ภาพรวม	4.64	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.20) และหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.20) รองลงมา คือหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.24) และลำดับสุดท้าย คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.20) และหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.20) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความรอบรู้	4.82	0.24	มากที่สุด
2. แบบแผนทางความคิด	4.86	0.22	มากที่สุด
การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3. วิสัยทัศน์ร่วม	4.83	0.23	มากที่สุด
4. การเรียนรู้เป็นทีม	4.85	0.17	มากที่สุด
5. การคิดเป็นระบบ	4.78	0.22	มากที่สุด
ภาพรวม	4.83	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แบบแผนทางความคิด ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.22) รองลงมา คือ การเรียนรู้เป็นทีม ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.17) และลำดับสุดท้าย คือ การคิดเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.22) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ
ในภาพรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้						ภาพรวม	P - value	ระดับความสัมพันธ์
	ความรู้ ส่วนตน	แบบแผน ทางความคิด	วิสัยทัศน์ ส่วนรวม	การเรียนรู้ เป็นทีม	การคิดเป็น ระบบ	ภาพรวม			
r									
1. หลักนิติธรรม	.466*	.322*	.591*	.512*	.783*	.724*	.000	สูง	
2. หลักคุณธรรม	.383*	.535*	.658*	.260*	.578*	.666*	.000	สูง	
3. หลักความโปร่งใส	.626*	.923*	.354*	.700*	.476*	.822*	.000	สูง	
4. หลักการมีส่วนร่วม	.603*	.346*	.692*	.320*	.779*	.758*	.000	สูง	
5. หลักความรับผิดชอบ	.349*	.275*	.266*	.257*	.397*	.421*	.000	สูง	
6. หลักความคุ้มค่า	.626*	.923*	.354*	.700*	.476*	.822*	.000	สูง	
ภาพรวม			.891*				.000	สูงที่สุด	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูงที่สุด ($r = 0.891$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร **ด้านหลักนิติธรรม** มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูงที่สุด ($r = 0.724$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร **ด้านหลักคุณธรรม** มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูง ($r = 0.666$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร **ด้านหลักความโปร่งใส** มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูงที่สุด ($r = 0.822$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร **ด้านหลักการมีส่วนร่วม** มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูงที่สุด ($r = 0.758$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร **ด้านหลักความรับผิดชอบ** มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ปานกลาง ($r = 0.421$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร **ด้านหลักความคุ้มค่า** มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูงที่สุด ($r = 0.822$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้			สมมติฐาน
	r	p-value	ระดับความสัมพันธ์	
1. หลักนิติธรรม	.724*	.000	สูงที่สุด	✓
2. หลักคุณธรรม	.666*	.000	สูง	✓
3. หลักความโปร่งใส	.822*	.000	สูงที่สุด	✓
4. หลักการมีส่วนร่วม	.758*	.000	สูงที่สุด	✓
5. หลักความรับผิดชอบ	.421*	.000	ปานกลาง	✓
6. หลักความคุ้มค่า	.822*	.000	สูงที่สุด	✓
ภาพรวม	.891*	.000	สูงที่สุด	✓

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปได้ว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในทุกด้านมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวม อยู่ในระดับสูงที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในทุกด้านมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการกำหนดกฎ ระเบียบและข้อบังคับ ของโรงเรียน เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูกับผู้บริหาร โรงเรียนและสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พเยาว์ สุดรัก (2553) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษปทุมธานี เขต 1 ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสภาพการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 อยู่ในระดับมาก โดยสมรรถนะความรู้และความสามารถซึ่งเป็นส่วนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านหลักคุณธรรม มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารปฏิบัติงานโดยยึดมั่นความถูกต้องและความเป็นแบบอย่างแก่ครู ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย มีการเข้าสังคม ให้ความช่วยเหลือ และมีการ โน้มน้าวจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา จันทร์สวัสดิ์ (2552) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารระดับปฐมวัยศึกษา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการยอมรับนับถือด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการเข้าสังคม ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการประสานงาน และด้านการมีความคิดริเริ่มโดยพฤติกรรมผู้นำ เป็นการปฏิบัติตนที่ดี ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการประสานงาน และด้านการมีความคิดริเริ่ม มีความรักศรัทธาและซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านหลักความโปร่งใส มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูงที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบข้อมูลอย่างกว้างขวาง รวดเร็วและทันเหตุการณ์ มีการวางแผนนโยบายการทางานต่าง ๆ ที่ชัดเจนสอดคล้องกับแนวคิดของนางนงนัท เทียงกมล (2550) กล่าวว่า ความโปร่งใส การตัดสินใจและการบังคับใช้ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบซึ่งหมายรวมถึง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและรับได้อย่างเป็นอิสระเสรี จากผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง จากการตัดสินใจ และการบังคับใช้กฎระเบียบดังกล่าว ซึ่งหมายถึงต้องมีการจัดหาข้อมูลอย่างพอเพียงในรูปที่สามารถเข้าใจง่ายจากสื่อทุกชนิด สถาบันพระปกเกล้า (2556) กล่าวว่า ความโปร่งใสข้อมูลต่าง ๆ ต้องตรงกับข้อเท็จจริงของการดำเนินการและสามารถตรวจสอบได้เปิดเผยชัดเจนและเป็นไปตามที่กำหนด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูงที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสนับสนุนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสร้างความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน มีการสนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติงานในสิ่งที่แต่ละคนได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ผลของโครงการต่าง ๆ รวมถึงการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินเรื่องต่าง ๆ รวมถึงคุณภาพของการเข้ามามีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแสดงความคิดเห็นการได้สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์และการแสดงประชามติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมถวิล ศิลปะคนธรรมพ์ (2556) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เป็น การนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมอยู่ระดับสูง ที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมอบหมายงานให้ครูแต่ละคนปฏิบัติงานตรง กับความสามารถ กำหนดให้การจัดการเรียนการสอน และการใช้จ่ายด้วยความคุ้มค่า ได้ประโยชน์สูงสุด ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) กล่าวว่า เป็นการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของ อย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติและพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมบูรณ์ยั่งยืน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับการ เป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัด สมุทรปราการ ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1. ระดับพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหาร โรงเรียนควรกำหนด กฎระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนมีความเป็นธรรมและ เป็นที่ยอมรับของครูทุกคนในโรงเรียนและชุมชน
2. ระดับพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารต้องสนับสนุน ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสร้างความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการพัฒนา โรงเรียนในทุกด้าน
3. ระดับพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหาร ต้องมีการ บริหารงานความสัมพันธ์ชุมชนโดยใช้หลักในการสร้างมนุษยสัมพันธ์
4. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านความรู้รอบรู้ส่วนตน ผู้บริหารต้องมีการเข้ารับ การ ฝึกอบรม แสวงหาข้อมูล ศึกษางานวิจัย เอกสารต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ มี ทักษะในการปฏิบัติงาน อยู่เสมอ
5. ระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้านการคิดเป็นระบบ ผู้บริหารต้องนำความรู้และ ประสบการณ์ของตนจัดเป็นองค์รวมเพื่อแก้ปัญหาหรือวางแผนและจัดวางความคิดเป็นระบบ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการที่สำคัญที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้ต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ซึ่งอาจจะมีปัจจัยอื่น ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาเป็น องค์กรแห่งการเรียนรู้ในอนาคตได้หรือไม่

8. กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.อุไรรัตน์ แยมชุตติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย รวมถึงขอขอบพระคุณผู้ให้ความร่วมมือที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการทำวิจัย ตลอดจน คณะผู้บริหารและคณะครูทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงไปด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

- กานดา จันทรสวัสดิ์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารระดับปฐมวัยศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- นงนภัส เทียงกมล. (2550). การบริหารยุคโลกาภิวัตน์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงชัยการพิมพ์.
- พระมหาลำพึง ชีรปัญญา (เพ็ญภู) (2553). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พเยาว์ สุตรรัก. (2553). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- สถาบันพระปกเกล้า. (2556). รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating). กรุงเทพฯ
- Senge, P. (1990). *The Fifth Discipline: The art & practice of the learning organization*. London: Century Business.
- Taro Yamane (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York. Harper and Row Publications.

**ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์ที่มีต่อ
ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเขียนร้อยกรอง
เชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**

**EFFECTS OF USING GENRE-BASED CONCEPT ALONG WITH
SYNECTICS TEACHING METHOD ON POETRY WRITING ABILITY AND
ATTITUDE TOWARD CREATIVE POETRY WRITING OF
MATTHAYOMSUKSA V STUDENTS.**

พล พิมพ์โพธิ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: p_phimpho@hotmail.com

ศุภวรรณ ลัจจพิบูล

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail: maew_kate@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) เพื่อวิเคราะห์ผลงานการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์ 4) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอินทาราม จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดำเนินการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design ใช้เวลาทดลองจำนวน 12 คาบ คาบละ 50 นาที รวมการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์ แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ และแบบวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test for dependent samples

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์ เป็นไปตามเกณฑ์โดยมีค่าร้อยละ 80.20 3) งานเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 4) เจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: แนวคิดอรรถฐาน, รูปแบบการสอนซินเนคติกส์, การเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์, เจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

ABSTRACT

This research aims to 1) compare Matthayomsuksa V students' creative poetry writing ability before and after studying 2) compare Matthayomsuksa V students' creative poetry writing ability with the criterion of 80 percent 3) to analyze Matthayomsuksa V students' pieces of creative poetry writing of whom were taught by using genre-based concept along with synectics teaching method 4) to study attitude toward creative poetry writing of Matthayomsuksa V Students who were taught by using genre-based concept along with synectics teaching method.

Sample group were 30 Matthayomsuksa V students of one classroom in Wat Intharam School. They were chosen by purposive sampling method. This research experiment was conducted by using One Group Pretest – Posttest Design in 12 periods, 50 minutes per period.

Research instruments were the lesson plans on creative poetry writing by using genre-based concept along with synectics teaching method, a paper tests on creative poetry writing, and an attitude tests on creative poetry writing. Statistical tools used in data analysis were average score ($\bar{x}$), standard deviation (SD), t-test for dependent samples and one group t-test

The results showed that 1) the creative poetry writing ability after studying of Matthayomsuksa V students who were taught by using genre-based concept along with synectics teaching method was .05 significantly higher than before studying 2) the creative poetry writing ability of Matthayomsuksa V students who were taught by using genre-based concept along with synectics teaching method was higher than the level of 80 percent 3) the creative poetry of the students meets the criteria 4) the attitude towards the creative poetry writing ability of Matthayomsuksa V students who were taught by using genre-based concept along with synectics teaching method was high.

KEYWORDS : Genre-based concept, Synectics teaching method, Creative poetry writing, Attitude toward creative poetry writing

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

งานเขียนร้อยกรองมีความสำคัญในด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในเชิงศิลปะและใช้ในโอกาสต่าง ๆ รวมทั้งในบริบทการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการเขียนร้อยกรองเช่นกัน โดยกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 2) ได้กำหนดให้การแต่งบทประพันธ์เป็นหนึ่งในสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่จากการสังเกตพบว่าการเรียนการสอนการเขียนร้อยกรองส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนรู้ในด้านการเขียน ร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรินทร์ งามแมน (2553: 4) ที่พบว่าส่วนใหญ่ นักเรียนขาดทักษะการเขียนคำประพันธ์ ขาดการฝึกจัดระบบความคิดในการสื่อสาร ขาดการฝึกจัดวางคำให้เหมาะสมกับบริบทและฉันทลักษณ์ รวมทั้งไม่มีแนวความคิดหรือประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่จะใช้สร้างแรงบันดาลใจในการเขียนร้อยกรอง ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ สาเหตุจากผู้เรียน ที่ขาดความรู้พื้นฐานในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ขาดเจตคติที่ดีต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ และขาดความเอาใจใส่ในการฝึกฝน และสาเหตุจากครูผู้สอนที่ขาดกลวิธีและเทคนิควิธีการสอนที่น่าสนใจ เป็นระบบ ที่สามารถช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนร้อยกรองให้กับผู้เรียนได้

ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีวิธีการหรือกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจลักษณะคำประพันธ์ของร้อยกรองแต่ละประเภท ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเลือกสรรคำและแนวความคิดเชิงสร้างสรรค์มาใช้ในการเขียนร้อยกรองได้ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการจากเอกสารงานวิจัยต่างๆ พบว่าแนวคิดอรรถฐาน เป็นแนวความคิดของการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีลักษณะของการเรียนรู้ที่สำคัญคือการเน้นลักษณะของโครงสร้างการดำเนินเนื้อความ (schematic structure) รวมทั้งลักษณะของภาษา (linguistic features) ที่ใช้ในชนิดของเนื้อความ หรืออรรถลักษณะ (genre) ประเภทต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของการสื่อสารที่แตกต่างกัน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2550: 50) โดยขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดอรรถฐานแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน (Callaghan&Knapp, 1989) คือ ขั้นการให้รูปแบบ ขั้นการตกลงร่วมกันเกี่ยวกับเนื้อความ และขั้นการสร้างเนื้อความร่วมกันในกลุ่มและโดยอิสระ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดอรรถฐาน พบว่าได้มีผู้นำทฤษฎีดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียน ดังที่อินทร์วูธ เกษตระชนม์ (2551: 96) ได้ศึกษาผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานมีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานมีความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนการเขียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การนำแนวคิดอรรถฐานมาใช้ในการสอนเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์จะช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างของเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ

รูปแบบการสอนจินตคติหรือรูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์ เป็นการสอนที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์โดยใช้วิธีเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบนั้นไม่จัดอยู่ใน

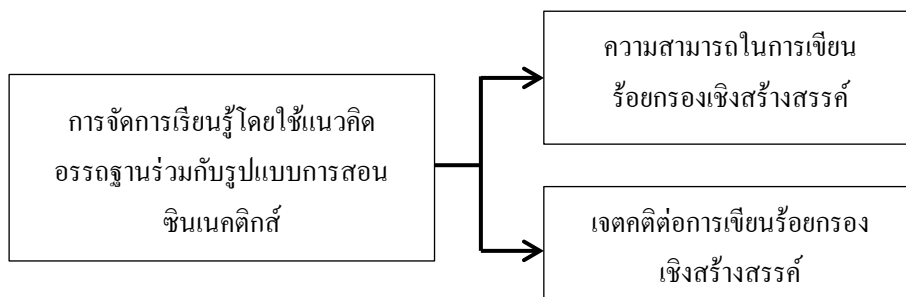
ประเภทเดียวกัน ทำให้สามารถคิดได้อย่างกว้างขวางและเป็นอิสระ โดยมีแนวความคิดใหม่ใน 3 แบบ คือ การเปรียบเทียบแบบตรง การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ และการเปรียบเทียบคำคู่ขัดแย้ง โดยให้ผู้เรียนคิดพิจารณา และเปรียบเทียบอย่างละเอียด และเป็นระบบที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์โดยใช้วิธีเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ซึ่งสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบนั้นไม่จัดอยู่ในประเภทเดียวกัน ทำให้สามารถคิดได้อย่างกว้างขวางและเป็นอิสระ (ทิสนา แคมมณี, 2556: 252 และ สุคนธ์ สิ้นพานนท์ และคณะ 2545: 154) โดยขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนชินเนคติกส์แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน (ทิสนา แคมมณี, 2556: 253) คือ ขั้นนำ ขั้นการสร้างอุปมาแบบตรงหรือเปรียบเทียบแบบตรง ขั้นการสร้างอุปมาบุคคลหรือเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ ขั้นการสร้างอุปมาคำคู่ขัดแย้ง ขั้นการอธิบายความหมายของคำคู่ขัดแย้ง และขั้นการนำความคิดใหม่มาสร้างสรรค์งาน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนชินเนคติกส์ พบว่าได้มีผู้นำรูปแบบการสอนดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ดังที่อาญา หลิมกุล (2556: 55) ที่ได้ศึกษาเรื่องความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่จัดการเรียนการสอนตามรูปแบบชินเนคติกส์ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบชินเนคติกส์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

กล่าวโดยสรุป แนวคิดอรรถฐาน เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอรรถลักษณะหรือลักษณะของงานเขียนประเภทต่าง ๆ ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจโครงสร้างของเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการได้มากขึ้น ส่วนรูปแบบการสอนชินเนคติกส์ เป็นรูปแบบการสอนที่จะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนหลังจากที่นักเรียนรู้กฎหรือทฤษฎีมาก่อนแล้ว ดังนั้น เมื่อนำทฤษฎีและรูปแบบการสอนทั้งสองวิธีเข้ามารวมกัน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนร้อยกรองที่ถูกต้องตามรูปแบบงานเขียน และมีเนื้อความและการใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนชินเนคติกส์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งสร้างเสริมเจตคติที่ดีของผู้เรียนต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ และนำผลการวิจัยดังกล่าวไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
- (2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์ร้อยละ 80
- (3) เพื่อวิเคราะห์ผลงานการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนชินเนคติกส์
- (4) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนชินเนคติกส์

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre Experimental Research) มีกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวโดยผู้วิจัยเลือกแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design ดังแบบแผนการทดลองนี้

	Time		
	1	2	3
E-Group	O ₁	X	O ₂

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอินทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 7 ห้องเรียน รวม 167 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 3 โรงเรียนวัดอินทาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเป็นนักเรียนที่เลือกเรียนในรายวิชาการเขียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรจัดกระทำ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอน ซินเนคติกส์ และตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ และเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แผนการจัดการเรียนรู้การเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ตามแนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์ จำนวน 4 แผน รวมทั้งสิ้น 10 คาบ คาบเรียนละ 50 นาที มีค่า IOC เท่ากับ 0.86

2.แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์เป็นแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ สำหรับใช้ในการทดสอบความสามารถทางการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่า IOC เท่ากับ 0.83 มีค่าความยากง่าย เท่ากับ 0.53 และมีค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.66

3.เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้ในงานวิจัย โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านล้นท

ลักษณะร้อยกรอง ด้านเนื้อหาและการนำเสนอแนวคิด และด้านการใช้ภาษา มีค่า IOC เท่ากับ 0.75 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.88

4.แบบวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบสอบถามความรู้สึของผู้เรียนจำนวน 17 ข้อ สำหรับใช้ในการสอบถามเพื่อวัดเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความคิดเกี่ยวกับการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ด้านความรู้สึเกี่ยวกับการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ และด้านพฤติกรรมการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ แบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น

2.ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 รายวิชาการเขียนซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนตามแนวคิดมาตรฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์ จำนวน 10 คาบ คาบละ 50 นาที ซึ่งข้อมูลที่ได้ในงานวิจัยดังกล่าวจะมาจากผลการตรวจงานเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนเขียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาแล้ว

3.ทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ แบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ รวมทั้งแบบวัดเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4.ตรวจผลงานการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ แบบทดสอบและแบบวัดเจตคติ แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

5.วิเคราะห์ผลงานการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าทีที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน t-test for dependent samples

3.เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 80 โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบ one sample t-test

4.ศึกษาเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดมาตรฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน

5. สรุปผลการวิจัย

1.ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดมาตรฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	100	42.00	16.75	12.56*	0.000
หลังเรียน	30	100	80.20	9.01		

2.ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์ มีค่าร้อยละ 80.20 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์ร้อยละ 80

	N	คะแนนเต็ม	Mean	S.D.	% of Mean	t	Sig. (1-tailed)
หลังเรียน	30	100	80.20	9.015	80.20	0.12	0.4521

3.งานเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.เจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์อยู่ในระดับดีมาก ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์

กลุ่มทดลอง	เจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์			
	n	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
หลังการทดลอง	30	4.43	0.57	มาก

6. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้นเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

ด้านความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนซินเนคติกส์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ ร้อยละ 80.20 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการ ดังนี้

1. นักเรียนสามารถเขียนบทร้อยกรองผ่านโครงสร้างของเรื่องเล่าหรือบรรยายเชิงจินตนาการ ซึ่งเป็นแบบแผนหรืออรรถลักษณะตามแนวการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดอรรถฐาน ที่ให้ความสำคัญเรื่องอรรถลักษณะของงานเขียน นักเรียนจะได้เรียนรู้อรรถลักษณะซึ่งมีลำดับของโครงสร้างการดำเนินเนื้อความอย่างเป็นขั้นตอน (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย 2550: 54) เมื่อนักเรียนเข้าใจอรรถลักษณะของงานเขียนร้อยกรองแล้วจึงสามารถนำความรู้ นั้นเป็นพื้นฐานไปใช้ในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทร์วรุณ เกษตระชนม์ (2551: 94-100) พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานมีความสามารถในการเขียน เรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนการ เขียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นได้ว่าแนวคิดอรรถฐานเป็นพื้นฐานของการจัดการ เรียนรู้เพื่อทำให้ผู้เรียนเข้าใจลักษณะของงานเขียนร้อยกรองแต่ละชนิดได้ เมื่อนักเรียนมีพื้นฐานดังกล่าวแล้วจึง สามารถจัดการเรียนรู้ขั้นต่อไปเพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดสร้างสรรค์แล้วถ่ายทอดเป็นงานเขียนร้อยกรอง ได้

2. การสอนตามแนวคิดอรรถฐานและรูปแบบการสอนชินเนคติกส์ ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิด สร้างสรรค์ในการคิดประเด็นการเขียน ทำให้นักเรียนสามารถเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยนักเรียนจะได้รับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในด้านการนำเสนอเนื้อหาและแนวคิดของร้อย กรองผ่านกระบวนการเรียนรู้ในงานวิจัย ทำให้นักเรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาและแนวคิดจากหัวข้อที่ได้รับได้ อย่างสร้างสรรค์ สามารถขยายกรอบความคิดและนำเสนอมุมมองใหม่ได้อย่างมีเอกภาพ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนา ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเรียนรู้ในงานวิจัยเนื่องจากรูปแบบการสอน แบบชินเนคติกส์เป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนจึงมุ่งเน้นให้นักเรียน เปิดมุมมองทางความคิดใหม่ ใช้การเชื่อมโยงจากความย้อนแย้งหรือความแตกต่างของคำแล้วนำมาผนวกเข้าเป็น กรอบแนวคิดในการนำเสนอในมิติใหม่ จึงทำให้เกิดเป็นผลงานการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ที่มีเนื้อหาที่มีความ สร้างสรรค์ ดังที่ ทิศนา แคมมณี (2556: 252-253) กล่าวว่า รูปแบบการสอนแบบชินเนคติกส์ได้มุ่งพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดใหม่ที่แตกต่างจากเดิม รวมทั้งสามารถนำความคิดใหม่ นั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีตรา กิจจานุมาศ (2559: 77-78) พบว่า ความสามารถในการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีการสอนแบบชินเนคติกส์ มีคะแนน หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสามารถในการเขียนร้อยแก้วของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบชินเนคติกส์กับวิธีการสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอน ชินเนคติกส์ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถสร้างความเข้าใจพื้นฐานเรื่องโครงสร้างของเรื่องเล่าหรือ บรรยายเชิงจินตนาการและสามารถสร้างมุมมองความคิดสร้างสรรค์ใหม่ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำ ให้ผู้เรียนสามารถเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ได้

ด้านเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิจัยพบว่าเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนชินเนคติกส์อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดความเข้าใจความรู้พื้นฐานของงานเขียนร้อยกรอง มีความสนใจและเห็นคุณค่าของงานเขียนร้อยกรอง ส่งผลให้มีเจตคติต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ในระดับดีมาก ซึ่งอาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนชินเนคติกส์ เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวทำให้ผู้เรียนสามารถเขียนงานเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์และส่งเสริมเจตคติที่ดีได้ ดังที่ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง (2544: 81) กล่าวว่า แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ครูผู้สอนสามารถดำเนินการจัดการโดยการจัดประสบการณ์หรือสิ่งเร้ามากระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการแสดงออกด้วยการพูดหรือการกระทำตามจินตนาการและความพึงพอใจของผู้เรียน โดยแนวคิดอรรถฐานเป็นแนวคิดที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนาน พัฒนาทักษะทางภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ เน้นความเข้าใจความหมายหรือความคิดรวบยอด และมีโอกาสแสดงความสามารถเฉพาะด้านและเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้หลายรูปแบบจากกิจกรรมที่กำหนดไว้ (อินทร์วุฒ เกษตรระชนม์ 2551: 24) ส่วนรูปแบบการสอนชินเนคติกส์เป็นรูปแบบการสอนที่มุ่งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้วิธีเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่น่าจะนำมาเปรียบเทียบ ทำให้ผู้คิดเป็นอิสระจากกฎเกณฑ์ในสังคม และสามารถคิดได้อย่างกว้างขวาง รูปแบบการสอนนี้จึงเหมาะสำหรับสอนการเขียน การแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ (ชาญชัย ยมดิษฐ์ 2548: 126-127) เมื่อนำแนวคิดอรรถฐานมาใช้ร่วมกับการสอนชินเนคติกส์จึงทำให้เกิดแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ใหม่ที่สร้างบรรยากาศภายในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลิกา หารประทุม (2558: 43-47) พบว่า ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการสอนเขียนด้วยวิธี Process Genre Approach ในระดับมากที่สุด และงานวิจัยของ จรรยา ปิตรมัย (2556: 134-137) พบว่า ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบชินเนคติกส์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนชินเนคติกส์ สามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียนได้

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) จากผลการวิจัยที่พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนชินเนคติกส์ทำให้ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ดีขึ้น แต่ควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนรับทราบข้อบกพร่องหรือข้อเสนอแนะมาใช้ในการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

(2) ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ไม่ควรปิดกั้นความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งอาจส่งผลต่อความคิดและผลงานการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) จากผลการวิจัยที่พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนจีนเนคติกส์ทำให้ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ดีขึ้น จึงควรมีการศึกษาว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมีส่วนช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยหรือไม่

(2) จากผลการวิจัยที่พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดอรรถฐานร่วมกับรูปแบบการสอนจีนเนคติกส์ทำให้ความสามารถในการเขียนร้อยกรองเชิงสร้างสรรค์ดีขึ้น จึงควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดดังกล่าวที่มีผลต่อตัวแปรอื่น เช่น การเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์ ความสามารถในการคิดเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

8. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภวรรณ สัจจิติน และทุกท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จรรยา ปิตรีมย์. (2556). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบจีนเนคติกส์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

จิรินทร์ งามเย็น. (2553). การพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์กลอนสุภาพและกาพย์ยานี 11 สำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ชาญชัย ขมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.

ทศนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปวีตรา กิจจานุมาศ. (2559). การเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีการสอนแบบจีนเนคติกส์กับวิธีการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง. (2544). สอนเด็กให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ: ทิพย์พับบลิชซัน.

สาธิตา หารประทุม. (2558). กิจกรรมการสอนด้วยวิธีอรรถฐานกระบวนการ เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรื่องสร้างแรงบันดาลใจของนิสิต. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษ). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุคนธ์ ลินธพานนท์ และคณะ. (2545). การจัดกระบวนการเรียนรู้ : เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

- เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. (2550). การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา : กลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการพัฒนาการรู้หนังสือเพื่อปวงชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโรตารีแห่งประเทศไทย.
- อาจิยา หลิมกุล. (2556). การศึกษาความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตที่จัดการเรียนการสอนตามรูปแบบซินเนคติกส์. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อินทร์วุฒ เกษตรชนม์. (2551). ผลของการสอนการเขียนตามแนวคิดอรรถฐานที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Callaghan, M., & Knapp, P. (1989). The discussion genre. **Language and Social Power Project, Met East DSP**, Sydney.

**การศึกษการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคม
ให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล**

**A Study of The Administration for Changing of Pongpattanawittayakhom School
for World-class Standard School**

พัชรินทร์ ส่องเนตร

ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

E-mail: patchareeporn.son@crru.ac.th

ดร.สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

E-mail: somkiet.tun@crru.ac.th

ผศ.ดร.ประเวศ เวชชะ

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

E-mail: em_prawet_w@crru.ac.th

ดร.สุวดี อุปปีนใจ

อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

E-mail: suwadee123@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคม จำนวน 58 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพทั้งหมด 7 หมวด พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu = 3.76$ ($\sigma = 0.81$) หากพิจารณาตามรายการแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหมวด 5 การมุ่งเน้นครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก $\mu = 3.82$ ($\sigma = 0.85$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือหมวด 3 การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อยู่ในระดับมาก $\mu = 3.72$ ($\sigma = 0.80$)

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปงพัฒนวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพทั้งหมด 7 หมวด พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu = 4.68$ ($\sigma = 0.56$) หากพิจารณาตามรายการแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในหมวด 1 การนำองค์กรอยู่ในระดับมากที่สุด $\mu = 4.71$ ($\sigma = 0.52$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือหมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด $\mu = 4.65$ ($\sigma = 0.58$)

คำสำคัญ: การบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากล

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to examine the current administration circumstance of Pong Pattana Wittayakhom School for world-class standard school, and 2) to investigate the desired administration circumstance of Pong Pattana Wittayakhom School for world-class standard school. The population, was selected by purposive sampling, was 58 participants including school administrators, chiefs of job cluster, teachers, and educational personnel in Pong Pattana Wittayakhom School. The research instrument was questionnaire, and the statistics for data analysis was mean and standard deviation. The results showed that:

1. The current administration circumstance of Pong Pattana Wittayakhom School for world-class standard school based on 7 aspects of quality assurance system, the overall was rated at a high level ($\mu = 3.76$, $\sigma = 0.81$). For individual aspect analysis, the aspect holding the highest mean and rated at a high level was Domain No.5 focusing on teachers and personnel $\mu = 3.82$ ($\sigma = 0.85$), while the aspect holding the lowest mean and rated at a high level was Domain No.3 focusing on students and stakeholders ($\mu = 3.72$, $\sigma = 0.80$).

2. The desired administration circumstance for transformation of Pong Pattana Wittayakhom School for world-class standard school based on 7 aspects of quality assurance system, the overall, was rated at a high level ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.56$). For individual aspect analysis, the aspect holding the highest mean and rated at the highest level was aspect No.1 Leading ($\mu = 4.71$, $\sigma = 0.52$), while the aspect holding the lowest mean and rated at the highest level was aspect No.4 Measurement, Analysis, Knowledge Management of the School ($\mu = 4.65$, $\sigma = 0.58$).

Keywords: Administration, World-class Standard School

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ในปัจจุบันคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยนั้นหากเปรียบเทียบกับนานาประเทศแล้ว จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของไทยใช้งบประมาณที่สูงกว่าแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กไทยกลับด้อยกว่า (โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย, 2550, หน้า 7) และอีกหนึ่งปัญหาสำคัญคือการบริหารการศึกษาในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการนั้นเป็นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ขาดเอกภาพในการบริหาร ขาดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในระบบการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาก็ยังขาดการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน ขาดการพัฒนา นโยบายที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ อีกทั้งยังขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องอีกด้วย (อุทัย บุญประเสริฐ, 2545, หน้า 101) โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยระบบคุณภาพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะผลักดันการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล จะทำให้เกิดคุณลักษณะต่อการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนอันเป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา ระบบบริหารจัดการ ได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่จะพัฒนาองค์กรให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ โดยอิงแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) มาพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการ โรงเรียน เพื่อให้มีวิธีการปฏิบัติและผลการดำเนินการในระดับมาตรฐานโลก เนื่องจากระบบดังกล่าวมีพื้นฐานทางด้านเทคนิคและกระบวนการตัดสินใจที่คล้ายคลึงกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award-MBNQA) ซึ่งเป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติที่ประเทศต่างๆทั่วโลกนำมาประยุกต์ใช้โดยเรียกชื่อที่แตกต่างกันออกไป ประเทศไทยจึงนำมาใช้ในด้านการศึกษาเรียกว่า Thailand Quality Award (TQA) โดยมีแนวทางดังกล่าวประยุกต์ใช้ในโรงเรียน สถาบัน และสถานศึกษาต่างๆ โดยยึดหลักการดำเนินงานเชิงระบบเพื่อช่วยให้โรงเรียนสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ และเพื่อผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1-3)

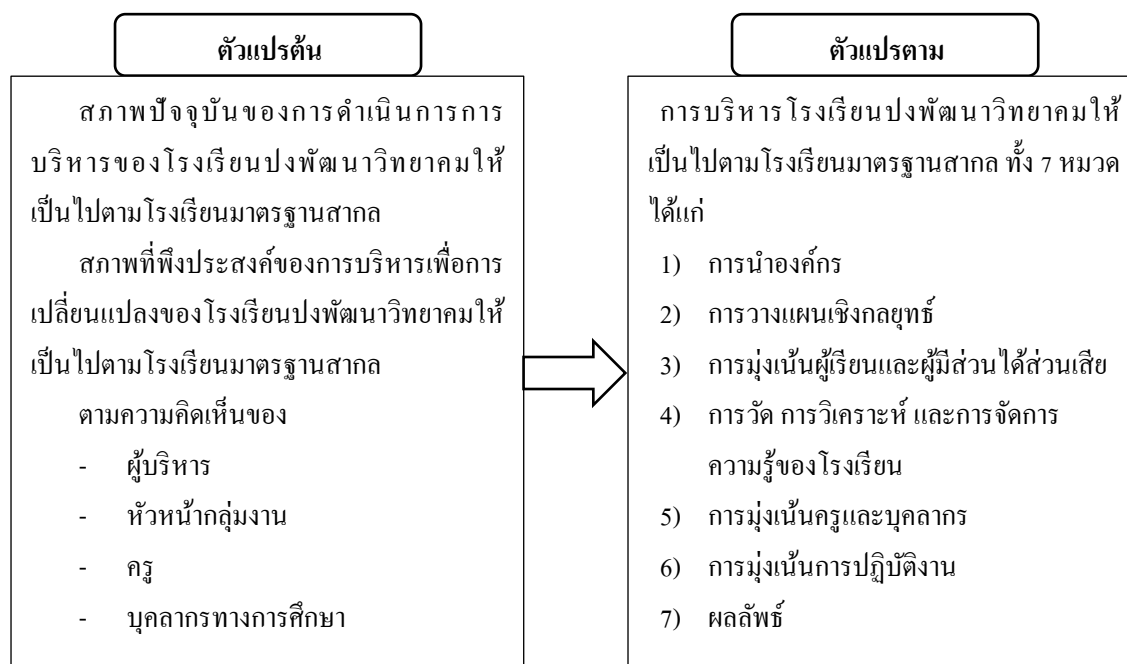
โรงเรียนปทุมพัฒนวิทย์พัฒน์ได้รับการพัฒนาโรงเรียนในระดับอำเภอ ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบในพื้นที่ เป็นตัวอย่างการจัดการศึกษาในระดับอำเภอที่มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเคียงกับโรงเรียนชั้นนำในระดับจังหวัด ให้เด็กและเยาวชนในชนบทมีโอกาสเข้ารับการศึกษามีคุณภาพ ต่อมาได้มีโครงการโรงเรียนในฝันสู่มาตรฐานสากล ซึ่งเป็นโครงการที่นำเอาเกณฑ์ความเป็นเลิศของการศึกษามาใช้เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อให้มีแนวทางพัฒนาและสร้างนวัตกรรมในการเรียนรู้กับกลุ่มโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อให้มีการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน สามารถพัฒนาต่อยอดสู่มาตรฐานสากล และมุ่งเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืน จึงได้มีการนำโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งเป็นนวัตกรรมจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเคียงเท่ากับสากล

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทย์พัฒน์ให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ทั้ง 7 หมวด ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของโรงเรียน 5) การมุ่งเน้นครูและบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน และ 7) ผลลัพธ์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานเพื่อการเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนปทุมพัฒนวิทย์พัฒน์ไปสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้ได้รางวัลคุณภาพแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ในโครงการยกระดับคุณภาพสู่มาตรฐานสากลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทย์พัฒน์ให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทย์พัฒน์ให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

4.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนปทุมวิทยาคม จำนวน 58 คน โดยเลือกแบบเจาะจง

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ 1) สภาพปัจจุบันของการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล และ 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปทุมวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารโรงเรียนปทุมวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้ง 7 หมวด ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของโรงเรียน 5) การมุ่งเน้นครูและบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน และ 7) ผลลัพธ์

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทย์ให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล และศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทย์ให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ทั้ง 7 หมวด ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของโรงเรียน 5) การมุ่งเน้นครูและบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน และ 7) ผลลัพธ์ ซึ่งผลจากการตรวจสอบผู้วิจัยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงครายข้อ (Index of Item – Objective Congruence) : (IOC) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.85 ถึง 1.0

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายถึงผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมพัฒนวิทย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เมื่อเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2560
2. นำแบบสอบถามจำนวน 58 ชุด เพื่อเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน ครู และบุคลากรทางการศึกษาด้วยตนเอง เมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2560
3. รวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองที่ได้รับคืนจากโรงเรียนปทุมพัฒนวิทย์ อำเภอปง จังหวัดพะเยา โดยอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน 58 ชุด เมื่อเดือน กรกฎาคม ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2560

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มีการวิเคราะห์ด้วยกระบวนการดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. ส่วนที่เป็นข้อความแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
3. ส่วนที่เป็นเนื้อหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปประเด็น สำคัญเป็นความเรียง

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน จากผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมดจำนวน 58 คน พบว่า เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 39.70 เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.30 ตำแหน่ง ส่วนใหญ่เป็นครูคิดเป็นร้อยละ 81.00 มีอายุ อยู่ในช่วงระหว่าง 30 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.40 วุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44.80 ประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.30

5.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันของการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล ภาพรวมและรายหมวด

หมวด	รายการ	μ	σ	แปลผล
หมวด 1	การนำองค์กร	3.77	0.80	มาก
หมวด 2	การวางแผนเชิงกลยุทธ์	3.74	0.87	มาก
หมวด 3	การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.72	0.80	มาก
หมวด 4	การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของโรงเรียน	3.74	0.64	มาก
หมวด 5	การมุ่งเน้นครูและบุคลากร	3.82	0.85	มาก
หมวด 6	การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน	3.74	0.86	มาก
หมวด 7	ผลลัพธ์	3.78	0.87	มาก
รวม		3.76	0.81	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันของการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพทั้งหมด 7 หมวด พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu = 3.76$ ($\sigma = 0.81$) หากพิจารณาตามรายการแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหมวด 5 การมุ่งเน้นครูและบุคลากร อยู่ในระดับมาก $\mu = 3.82$ ($\sigma = 0.85$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือหมวด 3 การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีอยู่ในระดับมาก $\mu = 3.72$ ($\sigma = 0.80$)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปทุมพัฒนวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล ภาพรวมและรายหมวด

หมวด	รายการ	μ	σ	แปลผล
หมวด 1	การนำองค์กร	4.71	0.52	มากที่สุด
หมวด 2	การวางแผนเชิงกลยุทธ์	4.71	0.54	มากที่สุด
หมวด 3	การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	4.66	0.58	มากที่สุด
หมวด 4	การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของโรงเรียน	4.65	0.58	มากที่สุด
หมวด 5	การมุ่งเน้นครูและบุคลากร	4.70	0.56	มากที่สุด
หมวด 6	การมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน	4.67	0.57	มากที่สุด
หมวด 7	ผลลัพธ์	4.68	0.58	มากที่สุด
รวม		4.68	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปทุมพัฒนาวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพทั้งหมด 7 หมวด พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\mu = 4.68$ ($\sigma = 0.56$) หากพิจารณาตามรายการแล้วพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในหมวด 1 การนำองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด $\mu = 4.71$ ($\sigma = 0.52$) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือหมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด $\mu = 4.65$ ($\sigma = 0.58$)

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมพัฒนาวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยมีสภาพปัจจุบันของการดำเนินการการบริหารของโรงเรียนปทุมพัฒนาวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมาก อยู่ในหมวด 5 การมุ่งเน้นครูและบุคลากร พบว่าโรงเรียนมีการส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรในการอบรมให้ความรู้ พัฒนาความรู้ความสามารถและศักยภาพของครูและบุคลากรเพื่อนำมาพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงาน มีการจัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมระบบการเรียนรู้และพัฒนาครูและบุคลากร มีการสรรหา จัดจ้างครูและบุคลากร โดยวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนที่มีคุณลักษณะและทักษะตรงตามขอบข่ายงาน และสมรรถนะหลักที่ต้องการด้วยระบบคุณธรรมและผลประโยชน์ของโรงเรียน ตลอดจนมีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการเรียนรู้และพัฒนาครูและบุคลากร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนปทุมพัฒนาวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมากที่สุด อยู่ในหมวด 1 การนำองค์กร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมและเป้าประสงค์จากการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร ผู้เรียน ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดการปรับปรุงผลการดำเนินการ การบรรลุพันธกิจและวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์รวมทั้งส่งเสริมและกำกับให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และมีจริยธรรม โรงเรียนมีกิจกรรมสำคัญที่เข้าไปมีส่วนร่วมและสนับสนุนกับชุมชนในเขตพื้นที่บริการ และผู้บริหารมีการกำกับดูแลบุคลากรให้ทำงานได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จำเริญ รัตนบุรี, 2557. ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการระบบคุณภาพตามเกณฑ์ PMQA โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 พบว่า การนำองค์กร (Leadership) โรงเรียนมาตรฐานสากลกำหนดทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียน กำหนดแผนกลยุทธ์และปรับปรุงแผนกลยุทธ์แผนปฏิบัติงานกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและบรรลุวิสัยทัศน์พัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนการพัฒนาหลักสูตรสู่มาตรฐานสากล และการส่งเสริมนักเรียนให้มีผลงานสู่ระดับชาติ การสร้างบรรยากาศเพื่อส่งเสริมและบังคับให้มีพฤติกรรมที่ปฏิบัติตามกฎหมายและมีจริยธรรม โรงเรียนได้จัดระบบการนิเทศติดตามงานตามกระบวนการ PDCA อย่างเป็นรูปธรรมสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนที่สำคัญของโรงเรียนอย่างจริงจัง ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนโดยบุคลากรและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน และการมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus) โรงเรียนมาตรฐานสากลวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยคำนึงถึงการตอบสนองความท้าทายเชิงกลยุทธ์และความคล่องตัวในการเปลี่ยนแปลง บริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ พัฒนาศักยภาพ และสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรพัฒนาตนเองตามศักยภาพ พิจารณา

เลื่อนขึ้นเงินเดือนของบุคลากรโดยใช้หลักคุณธรรมและหลักความสามารถของเชิดชูเกียรติบุคลากรในโอกาสสำคัญอย่างต่อเนื่องพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เข้ารับการอบรมประชุมสัมมนาต่างๆเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ทำงานตามความถนัดและให้แสดงศักยภาพในการทำงานของตนเองได้อย่างเต็มที่ตามความสามารถสร้างบรรยากาศในการทำงานให้เกื้อหนุนต่อการทำงาน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของมนต์ชัย ปาณรูป. 2557. ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ในโรงเรียนมาตรฐานสากลที่พัฒนาอย่างเข้มข้น พบว่า สภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลในโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลที่พัฒนาอย่างเข้มข้น พบว่า การนำองค์กรที่ดีควรประกอบด้วย การที่โรงเรียนมีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี มีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการทำงาน บุคลากรทุกฝ่ายในองค์กรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาองค์กร ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องและบุคลากรทุกฝ่ายมีวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานร่วมกัน เกิดความรัก ความผูกพันในองค์กร และการมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติการ โรงเรียนควรเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่บุคลากรภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกรัก ผูกพันและศรัทธาในโรงเรียน โดยร่วมกันปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพของตนจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ดี

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนพัฒนาวิทยาคมมีการดำเนินการการบริหารให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากลไปปรับใช้ในการบริหารโรงเรียนในด้านการนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของโรงเรียน การมุ่งเน้นครูและบุคลากร และการมุ่งเน้นการปฏิบัติงานให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่พัฒนาขึ้นและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาให้ไปสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ครูและบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในแต่ละด้านให้มากขึ้น เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาข้อมูลด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการที่มีความหลากหลาย ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการบริหารจัดการโรงเรียนตามมาตรฐานสากลในบริบทที่แตกต่างกัน

8. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.2553. คู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์โรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์

การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ.2553. คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ:ชุมชน

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ.2553. **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

จำเริญ รัตนบุรี. 2557. “การบริหารจัดการระบบคุณภาพตามเกณฑ์ PMQA โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12” สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา .

มนต์ชัย ปาณรูป. 2557. “การบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) ในโรงเรียนมาตรฐานสากลที่พัฒนาอย่างเข้มข้น” สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

อุทัย บุญประเสริฐ. 2545. **การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3

**THE EDUCATIONAL ADMINISTRATION BEHAVIORS BASED ON GOOD
GOVERNANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF
CHAIYAPHUM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3**

พินยดา ทองรักษ์

นักศึกษามหาบัณฑิตศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail: tpinyada@kkumail.com

ดร.จักรพันธ์ จันทร์เจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม ขอนแก่น

E-mail : chakkaphan.ch@spu.ac.th

บทคัดย่อ

1. งานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 และเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 184 คน โดยประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวิเคราะห์ของมูลทางสถิติ (SPSS) เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t – test แบบ Independent samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One- way ANOVA)

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 1 วาระ และ 3 วาระ และสังกัดอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุด

1. พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมการบริหารการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีพฤติ

กรรมการบริหารการศึกษาด้านหลักคุณธรรมมากที่สุด รองลงมาคือหลักนิติธรรม และหลักการมีส่วนร่วม ส่วนด้านที่ผู้บริหารมีพฤติกรรมการบริหารน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา วาระการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : พฤติกรรมการบริหารการศึกษา, การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหาร โรงเรียน

ABSTRACT

This research “THE EDUCATIONAL ADMINISTRATION BEHAVIORS BASED ON GOOD GOVERNANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF CHAIYAPHUM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3” the objectives of this research

1) To study the education administration behaviors based on good governance of school administrators under the office of Chaiyaphum primary education service area 3. 2) To compare the education administration behaviors based on good governance of school administrators under the office of Chaiyaphum primary education service area 3. The research design uses quantitative research and using the questionnaire for collecting the data from 184 administrators. The results of the research as follows; Mostly school administrators have a master degree, holding a position for 2 terms and 3 terms. And they are belonging in the smallest school.

1. The behavior of Educational Administration in good governance of the school administrators, under the Primary Educational Service Area of Chaiyaphum area 3. The several and overall showed that the school administrators have a good overall behavior of Educational Administration. After review each aspect found that the mainly part that they doing good is the morality, following with the rule of law and the participation while the part that they doing less is cost effectiveness or Economy.

2. Comparison on the behavior of Educational Administration, under the Primary Educational Service Area of Chaiyaphum area 3. They have been separated by the education level, position holding term, and the size of school. For the overall part and each aspect showed that the behavior of Educational Administration following the good governance have a different significantly statistic at level 0.02. However, after reviewing and considering we found that all the parts have the behavior of Educational Administration following the good governance not different any more.

Keywords : The educational behaviors, education based on good governance, school administrators.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

ระบบการบริหารและการจัดการบ้านเมืองตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การประกาศเจตนารมณ์ขององค์กรที่จะดำเนินการและกำหนดนโยบายตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยผู้บริหารของแต่ละองค์กรจะต้องวางนโยบายเกี่ยวกับด้านรัฐ สังคม สิ่งแวดล้อม ด้านผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านองค์กร และด้านผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งกำหนดแนวทางปฏิบัติและมาตรการหรือโครงการ เพื่อให้บรรลุผลตามนโยบายขององค์กร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551) ซึ่งนโยบายการกำกับดูแลองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลนั้นนำมาประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดไว้ในมาตรา 78 วรรค (4) และ (5) ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ส่วนราชการต่างๆ นำไปใช้ในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการให้เป็นหน่วยงานที่มีผลการปฏิบัติงานสูง และมีมาตรฐานการทำงานเทียบเคียงกับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาฯ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

ปัจจุบันวิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลให้สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์ต่างๆอย่างรวดเร็ว ค่านิยมและทัศนคติของคนในสังคมไทยจึงมีความแตกต่างจากในอดีตที่ผ่านมา ดังนั้น จึงต้องมีการเร่งปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางการศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยมีสถานศึกษาเป็นตัวช่วยในการถ่ายทอดองค์ความรู้ อบรม สั่งสอนคนในสังคมให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาบุคคลในชาติให้รู้จักวิธีการพร้อมรับและปรับตัวให้ก้าวทันและเหมาะสมต่อสถานการณ์ ตลอดจนพัฒนาทักษะ ฝีมือ ความรู้ และความชำนาญการของคนในสังคมไทยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า หลักธรรมาภิบาลกับการศึกษานั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ในการปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่ง พ.ร.บ.การศึกษาฯ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เป็นองค์กรที่มีนโยบายส่งเสริมการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาในสังกัด เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจหลักธรรมาภิบาล และเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนตามแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาคุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เห็นได้จากนโยบายการพัฒนาการบริหารการการศึกษาที่เน้นยุทธศาสตร์ยึดหลักธรรมาภิบาล โดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ร่วมกับ ผู้อำนวยการคุรุสภาเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ได้จัดทำโครงการปฏิรูปการศึกษาในพื้นที่นำร่องในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ เขต 3 รับผิดชอบปีการศึกษา 2554 โดยการใช้หลักสูตรการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา “เน้นหลักส่งเสริมธรรมาภิบาล” ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและครูให้มากขึ้น มีนโยบายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครอบคลุม และมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดจะต้องทำการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรหรือแบบการทำงานของสถานศึกษาจากที่เคยได้รับหรือรอคำสั่งจากหน่วยงานระดับสูงกว่ามาเป็นการบริหารตนเองและการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาโดยตรงมากขึ้น และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการ

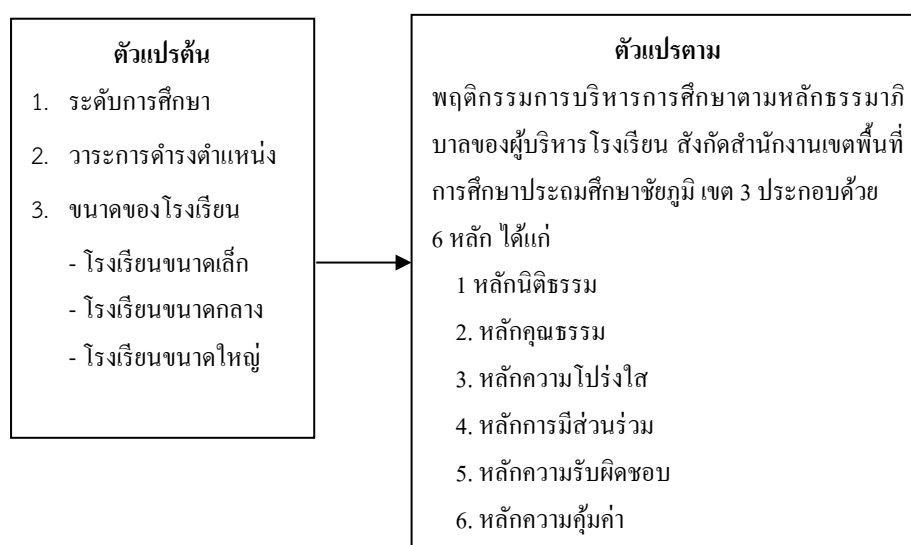
พัฒนาการศึกษาของโรงเรียนไปสู่เป้าประสงค์ตามความคาดหวังของสังคม ชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3, 2555)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในประเด็น พฤติกรรมการบริหารการศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 และการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา วาระการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ได้องค์ความรู้ในเรื่องของพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 และข้อมูลที่ได้ยังเป็นประโยชน์ให้แก่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการและแผนงาน รวมทั้งการวางแผนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา วาระการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 184 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตามจำนวนประชากร โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กล่าวคือ ผู้วิจัยทำการเลือกเจาะจงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 184 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อใช้ในการสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ซึ่งได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิธีการสร้างแบบสอบถาม โดยทำการกำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาและเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำแบบสอบถามทดสอบความตรงด้านเนื้อหา โดยดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา การนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) และการนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และสร้างคู่มือลงรหัส

3. อัปเดตแบบสอบถามตามจำนวนที่ต้องใช้ และตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของแบบสัมภาษณ์ ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล

ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย ระดับการศึกษา วาระการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (SecondaryData) ซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารจากแหล่งความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ผู้วิจัยประสานงานกับเจ้าหน้าที่จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น เพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3

3. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเวลาต่อไป

4. ผู้วิจัยติดตามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบสอบถาม

5. เมื่อผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลแล้ว พบว่าข้อมูลไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจึงทำการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตกหล่นเพิ่มเติม ทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลแล้ว มาลงรหัสข้อมูลตามคู่มือการลงรหัส

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ มาประมวลผลในเครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (SPSS)

3. ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ดังนี้

- แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา วาระการดำรง และขนาดของโรงเรียน โดยทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage)

- แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตามหลัก ธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน และพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแบบอิงเกณฑ์

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน วาระการดำรงตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบค่าวิกฤต (t – test แบบ Independent samples)

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One- way ANOVA) เมื่อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

5. สรุปผลการวิจัย

การศึกษา พฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 184 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยเป็นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 36 สังกัดโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 35 และสังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 29 มีระดับการศึกษาปริญญาโทจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 53 ปริญญาเอก จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 47 นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 1 วาระจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26 วาระในการดำรงตำแหน่ง 2 วาระ

จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 26 วาระในการดำรงตำแหน่ง 3 วาระ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26 และอื่นๆ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22

2. พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมการบริหารการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริหารการศึกษาด้านหลักคุณธรรมมากที่สุด รองลงมาคือหลักนิติธรรม และหลักการมีส่วนร่วม

2.1 ประเด็นด้านหลักนิติธรรม

พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนประเด็นด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพฤติกรรมในการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยมอบหมายงานให้บุคลากรได้ทำงานตามความรู้ ความสามารถที่เหมาะสม เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ และตามเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมการบริหารงานธุรการ การเงิน งบประมาณ พัสดุ เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ และพฤติกรรมการบริหารกิจการนักเรียนเป็นไปตามระเบียบของหน่วยงาน โดยการปกครองนักเรียนมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

2.2 ประเด็นด้านหลักคุณธรรม

พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ประเด็นด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริหารงานธุรการ การเงิน งบประมาณอย่างตรงไปตรงมา มีความซื่อสัตย์ มีคณะกรรมการกำกับ และตรวจสอบได้ในทุกระดับมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมการบริหารงานบุคลากรโดยยึดหลักคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต เทียงธรรม ให้การสนับสนุนบุคลากรอย่างทั่วถึง และพฤติกรรมการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยการรณรงค์ จัดกิจกรรม ส่งเสริมความมีคุณธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียน ตามนโยบายของหน่วยงาน

2.3 ประเด็นด้านหลักความโปร่งใส

พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ประเด็นด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริหารกิจการนักเรียนด้วยความโปร่งใส สามารถแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมการบริหารงานจัดซื้อจัดจ้าง และการงบประมาณเป็นไปตามแผนที่กำหนด อย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ และพฤติกรรมการบริหารงานโดยมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ผู้ปกครอง และชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง

2.4 ประเด็นด้านหลักการมีส่วนร่วม

พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ประเด็นด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายทั้งครู ผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมการบริหารงานโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาใน

ทุกด้าน และพฤติกรรมกรรมการบริหารงานธุรการ การเงิน งบประมาณ พัสดุ โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน และการใช้งบประมาณต่างๆของสถานศึกษา

2.5 ประเด็นด้านหลักความรับผิดชอบ

พฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ประเด็นด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการในการจัดการเรียนการสอน และการใช้จ่ายด้วยความคุ้มค่า ได้ประโยชน์สูงสุด มากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมการบริหารงานบุคลากรอย่างเหมาะสมกับงาน คุ้มค่า และได้ประโยชน์สูงสุด และพฤติกรรมกรรมการบริหารงานธุรการ การเงิน งบประมาณ พัสดุ การจัดสวัสดิการด้วยความประหยัด คุ้มค่าได้ประโยชน์แก่ส่วนรวม

2.6 ประเด็นด้านหลักความคุ้มค่า

พฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ประเด็นด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการบริหารงานบุคลากรอย่างเหมาะสมกับงาน คุ้มค่า และได้ประโยชน์สูงสุด รองลงมาคือ พฤติกรรมการบริหารงานธุรการ การเงิน งบประมาณ พัสดุ การจัดสวัสดิการด้วยความประหยัด คุ้มค่าได้ประโยชน์แก่ส่วนรวม และพฤติกรรมกรรมการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการเรียนการสอน

3. การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3

3.1 ระดับการศึกษา

พฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมสูงสุดคือ ระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมาก และระดับปริญญาเอกอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านหลักคุณธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมด้านหลักนิติธรรม และพฤติกรรมด้านหลักความโปร่งใส ส่วนผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านหลักการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมด้านหลักความรับผิดชอบ และพฤติกรรมด้านหลักความคุ้มค่า

3.2 วาระการดำรงตำแหน่ง

พฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ที่มีวาระการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวม สูงสุดคือ 1-2 วาระ อยู่ในระดับมาก และ 3 วาระและมากกว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ผู้บริหารที่มีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 วาระ และมากกว่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านหลักความโปร่งใสมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมด้านหลักความรับผิดชอบ และพฤติกรรมด้านหลักความคุ้มค่า ส่วนผู้บริหารที่มีวาระการดำรงตำแหน่ง 1-2 วาระ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านหลักความคุ้มค่ามากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมด้านหลักคุณธรรม 4.02 และพฤติกรรมด้านหลักการมีส่วนร่วม

3.3 ขนาดของสถานศึกษา

พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมสูงที่สุดคือ สถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งอยู่ในระดับมาก และสถานศึกษาขนาดกลางและใหญ่ ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ผู้บริหารที่สังกัดอยู่โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านหลักความคุ้มค่ามากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมด้านหลักคุณธรรม และพฤติกรรมด้านหลักความรับผิดชอบ ส่วนผู้บริหารที่สังกัดอยู่โรงเรียนขนาดกลางและใหญ่ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านหลักความโปร่งใสมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมด้านหลักความรับผิดชอบ และพฤติกรรมด้านหลักคุณธรรม

ทั้งนี้จากการศึกษา พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่านัยทางสถิติสูงสุด คือ หลักนิติธรรม และหลักความรับผิดชอบ

6. การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่จะอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 พบว่า พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรมมากที่สุด รองลงมาคือหลักนิติธรรม และหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา จินด้าง (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ หลักคุณธรรม หลักการคุ้มค่า หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนยึดหลักความถูกต้องในการประพฤติตน และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพตามขอบข่ายภารกิจงานของสถานศึกษา เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีต่อครู บุคลากร ตลอดจนนักเรียน และผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยทำการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมจนเป็นนิสัย ซึ่งจะเห็นได้จากความจริงใจในการบริหารงาน ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของทุกคน เพื่อนำมาบริหารการศึกษา อันจะส่งผลให้การบริหารการศึกษามีคุณภาพ และเที่ยงตรงมากขึ้น และสอดคล้องกับ แนวคิดของ อัมพร พุดม (2551) ได้กล่าวถึงการบริหารการศึกษาตามหลักคุณธรรมว่า คือ การปฏิบัติงานที่ผู้บริหารยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความ ซื่อสัตย์สุจริต อดทน จริงใจ และเสียสละ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุทธา จรัสแผ้ว (2553) ได้กล่าวถึง การบริหารการศึกษาตามหลักคุณธรรมว่า เป็นการปฏิบัติงานหรือการบริหารจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษายึดมั่นในความถูกต้อง ความดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ จริงใจ ขยัน อดทน ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพตามขอบข่ายภารกิจงานของ

สถานศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมพร พุดมี (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านที่มีการปฏิบัติมากตามลำดับคือ หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส และหลักความรับผิดชอบ

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา วาระการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.02 แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีพฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับการศึกษา วาระการดำรงตำแหน่ง และสังกัดขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันนั้นสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลได้อย่างดี และมีความเหมาะสม อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียนยังทำการศึกษาข้อมูลใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการบริหารการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนมีความทุ่มเทและมุ่งมั่นในการบริหารการศึกษา อันจะส่งผลให้การศึกษามีความทันสมัย ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง และอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องและเป็นธรรมในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงจันทร์ นามแสง (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกข้อ ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา จินด้าง (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ประสบการณ์ในการอบรม เรื่อง การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล และขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีพฤติกรรมการบริหารด้านหลักความคุ้มค่าน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ควรตระหนักถึงการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงคุณประโยชน์ งบประมาณ ปริมาณ และอายุการใช้งาน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ประหยัดและคุ้มค่าต่อการใช้งานมากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการวิจัยครั้งนี้ มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการบริหาร การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน และศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา วาระการดำรงตำแหน่ง และขนาดของ สถานศึกษา ทำให้ทราบข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาเพียงอย่างเดียว ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยประเมิณผล โดยทำการประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบของการ บริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 3 ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในภาย ภายหน้าต่อไป

2.2 ในการวิจัยครั้งนี้ มีกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ทำให้ยังมีขีดจำกัดของข้อมูล ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาถึง พฤติกรรมการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3 โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และบุคลากร สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3 ทั้งนี้เพื่อครอบคลุมถึงการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารการศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1-3 ในภาย ภายหน้าต่อไป

2.3 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษาอย่างเจาะลึกกับ โรงเรียนที่มีการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนดีเด่น ทั้งนี้เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาเป็น แนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนพัฒนาการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนให้เป็น โรงเรียนดีเด่นในภายภาคหน้า

8. เอกสารอ้างอิง

นิตยา จินด้าง. 2558. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. 2555. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ปีการศึกษา 2555 (10 มิถุนายน 2555). ชัยภูมิ : กลุ่มน โยบายและแผน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2551. คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี การบริหารการเปลี่ยนแปลง. ค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2560, จาก <http://www.cad.go.th>

สุดชา จรัสแผ้ว. 2553. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาภาพลันธุ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อัมพร พุดมี. 2551. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุดรธานีเขต 2. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

**ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้
ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี**

Effects of Using the Inquiry method Learning Activities Management

Together with Webquest and QR Code in the Topic

of Human and Animals Bodies of Mathayomsuksa II students in

Nawamintharachinuthit Horwang Nonthaburi School

พิมนุชา อู่ดเจริญ

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี

E-mail: prae_bb@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของบทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ดที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ โดยมีเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด 3) เปรียบเทียบความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ 2) บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ดที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การหาค่าประสิทธิภาพของบทเรียน ค่าเฉลี่ย ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของบทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด ที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ มีค่าเท่ากับ 84.12/82.08 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียน

เว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ บทเรียนเว็บเควสท์ คิวอาร์โค้ด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความพึงพอใจ

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to find the efficiency of Webquest and QR code used in the Inquiry Method Learning Activities Management in the topic human and animal bodies with the efficiency criteria at 80/80; 2) to compare the science learning achievement of students before and after learning under the Inquiry Method Learning Activities Management together with Webquest and QR Code; 3) to compare the analytical thinking ability of the students before and after learning under the Inquiry Method Learning Activities Management together with Webquest and QR Code; and 4) to study satisfaction of the students towards the Inquiry Method Learning Activities Management together with Webquest and QR Code.

Sample in this research was an intact classroom of Matthayom Suksa II students who studied in 2017 academic year of Nawamintharachinuthit Horwang Nonthaburi School, obtained by cluster random sampling. Research instruments consisted of 1) learning activities management plans for the Inquiry Method together with Webquest and QR Code in the topic of human and animal bodies; 2) Webquest and QR code for the Inquiry Method Learning Activities Management in the topic of human and animal bodies; 3) a science learning achievement test; 4) the analytical thinking ability test; and 5) a survey of satisfaction towards the Inquiry Method Learning Activities Management together with Webquest and QR Code. Statistics used for data analysis were efficiency finding, mean, Difficulty, Discrimination, standard deviation, and T-test.

According to the study, it was found that 1) the efficiency of Webquest and QR code used in the Inquiry Method Learning Activities Management in the topic human and animal bodies was 84.12/82.08 which is in accordance with the 80/80 criteria; 2) science learning achievement of students learning by the Inquiry Method Learning Activities Management together with Webquest and QR Code was higher than before learning at the .01 level of significance; 3) the analytical thinking ability of students learning by the Inquiry method Learning Activities Management together with Webquest and QR Code was higher than before learning at the .01 level of significance 4) The satisfaction of the students towards the Inquiry Method Learning Activities Management together with Webquest and QR Code in the topic of human and animals bodies was at the high level.

KEYWORDS: Inquiry Method, Learning Activities Management, Webquest, QR Code, Science Learning Achievement, Analytical Thinking Ability, Satisfaction

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

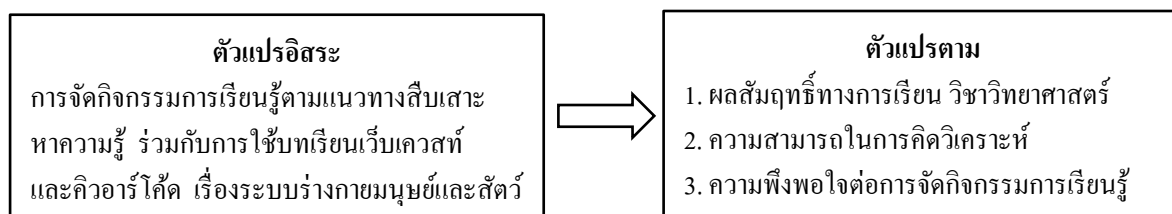
การศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 เป็นการเตรียมผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนที่มีความสมบูรณ์และความพร้อม นอกจากให้ความรู้แล้ว ต้องทำให้เป็นคนที่รักที่จะเรียน มีคุณธรรม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ เน้นการสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559 : ออนไลน์) การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการแยกแยะข้อมูลทั้งที่เป็นข้อเท็จจริง และความคิดเห็นออกเป็นส่วนย่อย ๆ มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของข้อมูลเหล่านั้น และใช้พื้นฐานในการคิดระดับอื่น ๆ (นวลจิตต์ เขาวงกตพิงศ์, 2557) ทั้งนี้ปัญหาของผู้เรียนจากรายงานผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) นั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ทั้งประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 ในวิชาวิทยาศาสตร์ยังต่ำกว่ามาตรฐาน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2559) และจากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี (โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี, 2559, น. 119 - 120) พบว่าในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มีระดับคุณภาพที่ระดับดีเยี่ยมทั้งหมดยกเว้นในประเด็นที่ 2 ความสามารถในการสื่อสาร คิดคำนวณและคิดวิเคราะห์ มีระดับคุณภาพที่ระดับดี โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ได้มีแนวทางในการพัฒนาให้มีระดับคุณภาพสูงขึ้น โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ เท้าเทียบกันทั้งกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลางและกลุ่มอ่อน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับการวัดผลประเมินผลในสภาพจริงในวิชาวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสอนอยู่ พบว่าในหน่วยการเรียนรู้เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ ผู้เรียนในปีการศึกษา 2559 มีคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนท้ายหน่วย คะแนนการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนได้น้อย อีกทั้งในการตรวจผลงาน การนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ นั้น ผู้เรียนไม่สามารถคิดวิเคราะห์ในด้านความสำคัญ ความสัมพันธ์ และด้านหลักการได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการวิจัยของพลภัทร พองโนนสูง(2550) เสวียน ประวรรณดา (2553) ณัชชาภักญ์ วิรัตน์ชัยวรรณ (2555) พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ทำให้ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ในขั้นที่ 2 การสำรวจและค้นหา และขั้นที่ 4 การขยายความรู้ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีการสืบค้นข้อมูล จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและมีอย่างกระจัดกระจาย แหล่งสืบค้นข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ก็เป็นทางเลือกหนึ่งที่ผู้เรียนนิยมใช้ในการค้นหาข้อมูล (กิดานันท์ มลิทอง, 2543, น. 345) แต่เนื่องจากแหล่งข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีข้อมูลที่หลากหลายทั้งเชื่อถือได้และเชื่อถือไม่ได้ ดังนั้นบทเรียนเว็บเควสท์ (Web Quest) จึงเป็นแหล่งที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลผ่านการคัดสรรจากผู้สอน โดยอาศัยความสามารถของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสร้างความรู้ เพื่อช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีทักษะในการเลือกรับข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ (ชนิษฐา ศรีชูศิลป์, 2546) ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างกันสามารถใช้เรียนรู้ร่วมกันได้ นอกจากนี้สื่อการเรียนรู้ยังนำเสนอในรูปแบบที่น่าสนใจ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ (อนุสิทธิ์ สิงห์สังข์, 2558, น. 440) อีกทั้งประยุกต์ใช้ควิอาร์โค้ดเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ง่าย และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ถือว่าเป็นการเรียนรู้ทางเลือกที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ดีอีกทางหนึ่ง (กรติ งานรุ่งเรือง, 2553)

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด ที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ โดยมีเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
- (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด
- (3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด
- (4) เพื่อหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้กำหนดแบบแผนการทดลองโดยใช้รูปแบบกลุ่มทดลองเดี่ยว ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One-Group Pretest-Posttest Design)

4.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ปีการศึกษา 2560 ภาคเรียนที่ 2 ซึ่งจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 300 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม ได้นักเรียนจำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 53 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ ส่วนตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 16 แผน

2) บทเรียนเว็บเควสท์ และคิวอาร์โค้ด ที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์

3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Bloom วัดความสามารถด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.33 – 0.70 ค่าอำนาจจำแนก (r) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.33 ขึ้นไป และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

4) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามแนวคิดของ Bloom โดยมีองค์ประกอบที่ต้องการวัด 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การวิเคราะห์ความสำคัญ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.37 – 0.67 ค่าอำนาจจำแนก (r) มากกว่าหรือเท่ากับ 0.40 ขึ้นไป และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

5) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) (อ้างถึงในบุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2549) โดยมีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน โดยใช้แบบทดสอบและแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 53 คน

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด ที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ พบว่าค่า E_1 และ E_2 ที่คำนวณได้เท่ากับ 84.12 และ 82.08 ตามลำดับ แสดงว่าบทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด ที่นำมาใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ มีค่าประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าที ที่คำนวณได้เท่ากับ 41.55 ค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 34.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.30 และมีค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 41.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.56

5.3 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าทีที่คำนวณได้เท่ากับ 31.20 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน

เท่ากับ 11.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.90 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียน เท่ากับ 16.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.71

5.4 ผลการหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด พบว่าผลการหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผล มีระดับความพึงพอใจมาก และนักเรียนมีความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนรู้ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด สรุปผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อยู่ในระดับมาก

6. อภิปรายผล

6.1 การหาประสิทธิภาพของบทเรียนเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด ที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ จากการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของบทเรียนเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด ที่ผู้วิจัยนำมาใช้สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ มีเท่ากับ 84.12/82.08 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 เนื่องจากในระหว่างที่เรียนนั้น นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ และได้นำบทเรียนแบบเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด ที่ผู้วิจัยได้ทำการสร้างขึ้นมาช่วยจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการสร้างบทเรียนเว็บเควสท์นั้น ได้ยึดแนวการสร้างบทเรียนเว็บเควสท์ ของวสันต์ อดิศักดิ์ (2546) ซึ่งประกอบไปด้วย จัดหาหัวเรื่องที่เหมาะสม จัดหาแหล่งสนับสนุน แหล่งการเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน พัฒนาโปรแกรม และสร้างคิอาร์โค้ด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ผ่านการคัดสรรมาแล้ว ได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว หลังจากนั้นนำไปทดลองใช้และปรับปรุง ซึ่งสามารถสนับสนุนให้นักเรียนได้ฝึกใช้กระบวนการหาความรู้อย่างเป็นขั้นตอน สามารถนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบในการใช้ตอบคำถามหรือปัญหาในแต่ละกิจกรรมในบทเรียน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจรรย์รัตน์ สิงห์สมบัติ (2551 :114) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่องกรด - เบส ที่เรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่ายแบบเว็บเควสท์ ผลการวิจัยพบว่าบทเรียนบนเครือข่ายแบบเว็บเควสท์ เรื่องกรด-เบส มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ 85.90/87.30 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80

6.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด ทำให้นักเรียนมีความสนใจ อยากที่จะเรียนรู้ เพราะได้เรียนรู้จากข้อสงสัยของตนเอง ได้ร่วมมือกันในการค้นหาคำตอบเป็นกลุ่ม อย่างสะดวกและรวดเร็วจากการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิอาร์โค้ด เพื่อนำข้อมูลและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ผ่านการคัดสรรจากครู ซึ่งมี

อยู่มากมายบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในแต่ละขั้นของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย เกิดความรู้ที่คงทน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของออสเชเบล (อ้างถึงในกิ่งฟ้า สินธุวงษ์ 2547 : 169-170) และสอดคล้องกับงานวิจัยของชาวลักขณ์ ตาไฟ (2558) พรพิมล อ่อนอินทร์ (2559) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์ ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนทำการค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีแหล่งข้อมูลผ่านการคัดสรร สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา และในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างมีเหตุผล และสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนับว่าเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้ ทำให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

6.3 การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากตามขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด นักเรียนได้นำข้อมูลบนแหล่งต่าง ๆ ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีอย่างหลากหลายมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งหากมีวิธีการออกแบบบนเว็บที่เหมาะสมแล้ว ทำให้นักเรียนได้รับทั้งทักษะพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เนื้อหาวิชา และทักษะการคิดขั้นสูง (Goldberg, 2014 : online) ประกอบกับบทเรียนเว็บเควสท์เป็นการให้นักเรียนเผชิญปัญหา ที่ต้องการทักษะการคิดขั้นสูงในการตอบปัญหา นักเรียนจะต้องนำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์และสรุปหลักการ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการได้ฝึกคิดวิเคราะห์บ่อยครั้งทำให้นักเรียนเกิดความคล่องแคล่ว และมีความแม่นยำในการคิดวิเคราะห์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกฎการฝึกหัดหรือกระทำซ้ำ (The Law of Exercise or Repetition) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ กล่าวว่า การกระทำซ้ำหรือการฝึกหัด หากได้ทำบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ จะทำให้การกระทำนั้นถูกต้องสมบูรณ์และมั่นคง (มันตรา ธรรมบุศย์, 2560 : ออนไลน์) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ตรีตราภรณ์ ต้นจี้ (2557) และพัสดราภรณ์ เชิดศักดิ์ (2557) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์ ที่มีผลต่อการคิดวิเคราะห์ พบว่า การเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์ นักเรียนได้ใช้เผชิญปัญหาที่ท้าทาย ส่งเสริมให้เกิดการลงมือค้นหาคำตอบด้วยตนเอง ได้ใช้ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งสารสนเทศที่ผ่านการคัดสรรบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อแก้ปัญหาและตอบข้อสงสัยต่าง ๆ เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกบ่อยครั้ง ก็ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

6.4 การหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ ผลการศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม ทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เรื่องระบบร่างกายมนุษย์และสัตว์ พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสืบเสาะ หาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์ และคิวอาร์โค้ด นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ บทเรียนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต วิกิทัศน์ ซึ่งครูได้รวบรวมไว้ในบทเรียนเว็บเควสท์ สามารถใช้คิวอาร์โค้ดเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้ง่าย และรวดเร็ว (แสงเทียน ทรัพย์สมบูรณ์ , 2559) นักเรียนตื่นตัวและมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น (ไตรตรารณ์ ต้นจิ , 2557)

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

(1) ผู้สอนควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเข้าใจ เพื่อเรียนรู้ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ในแต่ละขั้นให้เข้าใจชัดเจนก่อน เพราะจะทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) ผู้สอนควรตรวจสอบการเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ว่า สามารถเข้าถึงได้หรือไม่ ควรมีการสำรองแหล่งข้อมูลไว้หลาย ๆ แหล่ง เตรียมพร้อมไว้สำหรับการแก้ไข สถานการณ์ หากแหล่งข้อมูลในบทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ดที่เชื่อมโยงสู่แหล่งข้อมูลที่ได้คัดสรรไว้มี ปัญหาไม่สามารถเข้าถึงได้

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทางสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์และคิว อาร์โค้ด สามารถนำไปปรับและประยุกต์ใช้กับผู้เรียนในระดับชั้นต่าง ๆ โดยปรับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนของระดับชั้นและวัยของผู้เรียน

(2) บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด สามารถนำไปใช้กับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น เพราะ บทเรียนเว็บเควสท์และคิวอาร์โค้ด เป็นเสมือนเครื่องมือช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีทิศทาง และเป็นระบบมากขึ้น เนื่องจากบทเรียนเว็บเควสท์มีขั้นตอนที่เป็นลำดับ ผู้สอนสามารถจัดหาแหล่งความรู้ที่หลากหลายมารวมอยู่ใน บทเรียนเว็บเควสท์ ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็วด้วยคิวอาร์โค้ด

8. เอกสารอ้างอิง

กิ่งฟ้า สันธวงษ์ . 2547. **พื้นฐานทางจิตวิทยาของการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ในประมวลสาระชุดวิชาสาระตะ วิทยวิธี และธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ (หน่วยที่ 6).** นนทบุรี : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
กิดานนท์ มลทอง. 2543. **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม .** กรุงเทพฯ : ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ขนิษฐา ศรีชูศิลป์. 2546. ผลการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อวิชาสื่อโฆษณาของนักศึกษาระดับ ปวส. 2 ที่มีระบบการเรียนการสอนต่างกัน. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต . มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรัสรัตน์ สิงห์สมบัติ. 2551. ผลการเรียนรู้เรื่อง กรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนบน เครือข่ายแบบเว็บเควสท์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวลลักษ์ณ์ ตาไผ่. 2558. ผลการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้โดยใช้บทเรียนแบบเว็บเควสท์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ณัชชาภิญญ์ วิรัตน์ชัยวรรณ. 2555. การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จิตวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องวงจรไฟฟ้า. วิทยานิพนธ์สาขาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ตรีตรารณณ์ ต้นจี. 2557. การใช้บทเรียนเว็บเควสท์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง มนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. 2559. การศึกษาในยุค Thailand 4.0 “Education Reform & Entrance 4.0” สืบค้นจาก หนังสือพิมพ์รายวันเชิงข่าใหม่นิวส์.
<http://www.chiangmainews.co.th/page/archives/5402743>.
- นวลจิตต์ เขาวีกริตพิงศ์. 2557. ความหมายและขอบเขตของการคิดวิเคราะห์. ประสพการณ์วิชาชีพ ประกาศนียบัตรบัณฑิตหลักสูตรและการสอน (หน่วยที่ 6-10) : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2549. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับวิจัย. กรุงเทพมหานคร: จามจุรี
- พรพิมล อ่อนอินทร์. 2559 . การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้บนเว็บเควสท์ร่วมกับผังมโนทัศน์ เพื่อพัฒนากระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- พลภัทร พองโนนสูง. 2550. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์เรื่องวัสดุและสมบัติของวัสดุ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์สาขาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พัสดราภรณ์ เชิดศักดิ์ 2557. การพัฒนาบทเรียนเว็บเควสท์เรื่อง โครโมโซมสารพันธุกรรมและการแบ่งเซลล์เพื่อเสริมผลการเรียนรู้ในรายวิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยรังสิต. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ภริณี งานรุ่งเรือง. 2553 . เทคโนโลยี QR code ในเอเชียแปซิฟิก. วารสารปัญญาภิวัฒน์. 2(1) .

มัทธรา ธรรมบุญ 2560 . จิตวิทยาสำหรับครู. ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์น ไคค์. สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2560.

จาก <https://sites.google.com/site/psychologybkf1/>

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี. 2559. รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 255

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3

วสันต์ อดิศักดิ์. 2546. “WebQuest : การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบน World Wide Web.”

วารสารวิทยบริการ. 14(2) : 52-61.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ . (2559, 26 มีนาคม). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ

ขั้นพื้นฐาน (O – NET) ชั้น ม.3 ปีการศึกษา 2559 . สืบค้นจาก <http://www.newonetestresult.niets.or.th/>

เสวียน ประวรรณธา. 2553. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เรื่อง การ

ดำรงชีวิตของพืช กลมสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

แสงเทียน ทรัพย์สมบูรณ์. 2559. การพัฒนาสื่อการสอนเทคโนโลยีร่วมสมัยบนคิวอาร์โค้ด เรื่องลิลาศ.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

อนุสิทธิ์ สิงห์สังข์. 2558. การใช้บทเรียนเว็บควสต์ เรื่อง ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชา

ชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปทุมวิไล. การประชุมเสนอผลงานวิจัย

ระดับชาติและนานาชาติ พ.ศ.2558. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

Goldberg, M.W. 2014. “WebCT and First Year Computer Science: Student Reaction to and

use of a Web-based Resource in First Year Computer Science.” [Online]

available at: <http://homebrew1.cs.ubc.ca/webct/papers/csecue/index.html>, 8 July 2017.